ΑΙΛΙΑΝΟΥ
ΠΕΡΙ
ΖΩΩΝ ΙΔΙΟΤΗΤΟΣ
ΒΙΒΛΙΑ ΙΖ'.

AELIANI
DE
NATVRA ANIMALIVM
LIBRI XVII.

CVM ANIMADVERSIONIBVS
CONRADI GESNERI, et DANIELIS WILHELMI TRILLERI:
CVRANTE
ABRAHAMO GRONOVIO,
Qui et ſuas Adnotationes adjecit.

LONDINI,
Excudit *Gulielmus Bowyer*,
Sumptibus SOCIETATIS AD LITERAS PROMOVENDAS inſtitutae:
Proſtant venales apud
I. WHISTON in *Fleetſtreet*, I. OSBORN in *Pater-noſter-row*, et
FRAN. CHANGUION in *the Strand*, Bibliopolas SOCIETATI:
Anno MDCCXLIV.
[Pret. *aur.*]

WELLCOME
HISTORICAL
MEDIC.
LIBRARY

AMPLISSIMO

SPECTATISSIMOQVE VIRO,

D. RICHARDO MEADO,

MEDICO REGIO,

ABRAHAMVS GRONOVIVS S. P. D.

QVANTVM ſtudii atque operae in natura animalium indaganda collocarint antiquiſſimae et multiplici eruditione celeberrimae gentes, Aegyptiorum lingua hieroglyphica maximam partem animalium figuris ad arcanorum myſteriorum ſenſum adaptatis expreſſa declarat; Ebraeorum quoque et Arabum proverbia atque adagia ab animalium indole deſumpta, et ad quaſcumque alias res tranſlata, teſtantur. Neque his ulla ex parte ſive ingenii cultu ſive bonarum artium inventione inferiores Graeci, quo juſtitiae ſanctitas in foro conſervaretur,

et unuſquiſque, quod ſuum eſſet, ſibique deberetur, ſecundum leges ſanctiſſime conſtitutas obtineret, duplici imperii forma uſi fuerunt, quam utramque ſe ab animalibus edoctos eſſe gloriabantur: unam, qua uni ſolum paretur, apibus ſe debere profeſſi, quippe quarum rex aculeo, veluti regiae majeſtatis inſigni, inſtructus reliquas in officio, quod cuique deſtinatum eſt, continet, et omnes aequo modo adverſus externam vim tuetur; harumque erga regem obedientia tanta eſt, ut

regem non ſic Aegyptus, et ingens
Lydia, non populi Parthorum, aut Medus Hydaſpes,
Obſervent.

Ea igitur quum inter reliqua apum miracula praecipua eſt, regem a natura factum eſſe facile conſtat; quam tamen non adeo novercam ſibi expertum fuit genus humanum, ut, ipſa jubente, uni ſemper arrogaretur potentia. Alteram enim imperii formam, cujus inſigne eſt libertas, a natura per aërias volucres repraeſentari obſervarunt Graeci. Iſtae ſunt grues, apibus non minus ſolertes, utpote anni tempora intelligentes, et, inmenſo

tractu

tractu terrae ac maris permeato, aeſtiva atque hiberna diſtinguentes, et tempeſtatem praeſagientes. Hae etiam ſtationes nocturnas agunt, lapillum altero pede ſuſtinentes, qui vigilando feſſis elapſus ſtrepitu indiligentiam coarguat; in aëre viam metiuntur nihilo incertiorem, quam nautae in mari, nunquam itineris ſui oblitae, nunquam conſuetorum per iter hoſpitiorum; nec committunt ſe ventis, niſi arenarum ſaburra ſtabilitae, quos ſi aſperos et obliquos videant tranandos, liburnicarum roſtrato impetu feruntur, ſi mites et rectos ſentiant, ſinum et cornua dimidiatae lunae referunt, quanta vis ſit diſpoſitionis atque ordinis oſtendentes; denique valetudinem curare doctae junco paluſtri, non alimento, ſed medicina utuntur: et quamvis dulce non conficiant opus, nec villarum ſeptis ſe includi patiantur, minus ſervae ſunt, et ſibi tantum laborant. Hae quoque ſemeſtrium et longinquarum militiarum duces non naſcendi ſorte accipiunt, ſed volatu ſpectatos tanquam in campo lectione deſtinant, vicibuſque permutant, et legitima cura perfunctum, otio et ſucceſſore dato, in terga recipiunt; ita qui modo rexerat, cogit a-

gmen,

gmen, boni ducis virtutem etiam parendo retinens. Is quippe optime imperare ſolet, qui ſcit modeſtiſſime parere.

In utroque hoc regimine excelluerunt Graeci, et praeſertim Athenienſes, quorum res poſt regium titulum exſulare juſſum, et poſt optimum et Athenarum quam vitae ſuae amantiorem Codrum, poſteris illius *Archontum* vocabulo ſibi praefectis, multo magis quam ante effloruerunt, maximis coloniis in Aſiam miſſis, et quidem earum ducibus Codri filiis, non regno ſed areopago et concilio compoſitis; quorum praetura ut vita terminabatur, ita poſt decennio, et deinde anno finita fuit, additis collegis, rege ſacrorum, polemarcho, et ſex theſmothetis. His gradibus pervenerunt ad illam magnificam et immortalitate dignam libertatem, in qua inventae, et ad ſummum faſtigium uſque adductae, omnes dicendi ſcribendique et animum excolendi artes; proditae quoque leges Romani imperii vaſtam magnitudinem formaturae; defenſa Graeciae ſalus adverſus barbarorum copias ob numerum innumerabiles, et ſolum menſura taxandas; lex pacis dicta regum regi, ne propius tridui itinere cum ex-

I ercitu

ercitu etiam in ſuis terris ad litus accederet; et illa cetera non modo ultra ſpem gerendi, ſed etiam ultra geſtorum fidem patrata. Nec intra hanc gloriam virtus Athenienſium ſtetit, verum etiam Athenas Minervae ſacratas Muſarum domicilium eſſe voluerunt, earumque antiſtites, tam apud ſe quam foris natos, honore ac favore proſecuti fuerunt: praecipue admirati vaſtum illud magni Ariſtotelis ingenium ad cuncta, quae aliis incomprehenſibilia videbantur, complectenda capax; cui parem in natura animantium perſcrutanda, iiſque ſpeciatim ac generatim deſcribendis, et ſingulis ſingulorum partibus examinandis, ut reliquas doctrinarum ſcientias, quibus fulgebat, praetercam, nulla aetas tulit. Hujus autem exemplo plurimi ſcriptores Graeci, et poſt eos Latini, tam carminis dulcedine quam proſaici ſtyli elegantia uſi, animalium hiſtoriam illuſtratum iverunt; at, quod dolendum, eorum pauciſſimi temporum injuriam effugerunt, et plerique non niſi per fragmenta nobis innotuerunt. Inter illos vero, qui hodie exſtant, merito ſuo excellit AELIANVS, qui ſeptendecim libris animalium naturam illuſtravit atque deſcripſit, et quicquid de iiſdem

vel

vel apud alios ſcriptores legerat, vel ipſe audiverat videratque, diligenter in hoc opus ſuum contulit: nec hoc ſolum, verum etiam animantium, quae ſola naturae lege aguntur, proprietates cum moribus hominum, qui ratione praediti ſunt, comparavit; et quantopere illa ſaepe homines, ſi juſtitiam, fidelitatem, obſequium, et reliquas virtutes ſpectemus, ſuperent, aperte oſtendit: et hoc pacto non minorem fructum mortalibus praeſtitit, quam ipſis Athenienſibus olim attulerunt ſoccus atque cothurnus; quorum utroque, quicquid in homine ſordidum et abjectum erat, explodebatur.

HVNC igitur graviſſimum ſcriptorem quum mendis quidem pluſculis liberaveram, nec tamen tantam in eo vel illuſtrando vel emendando operam poſueram, quantam oculos tuos, VIR AMPLISSIME, ferire poſſe mihi perſuaderem; inmenſa tua in me gratia et facilitate effectum fuit, ut temporis in Aelianeas lucubrationes a me collati ratio mihi abunde conſtiterit, poſtquam eas in Virtutis et Honoris aedem, hoc eſt domum tuam, admiſſas oculis manibuſque tuis verſari intellexerim. Neque hoc ſolo ſingularis humanitatis

nitatis

nitatis vinculo me et Aelianum tibi obſtrinxiſti; ſed etiam, ut Aelianeum opus ex typographia INCLITAE SOCIETATIS, quae ad literas inſtaurandas Londini inſtituta eſt, et a qua mea induſtria majore plauſu, quam vel mereri poſſe videbatur, excepta fuit, in lucem publicam prodiret, hortatu tuo effeciſti: mihique inſimul Britannici regni primatum favorem conciliaſti, qui abſque interiori literarum cognitione nec rempublicam adminiſtrari, nec libertatem a majoribus partam adſervari poſſe, exemplo ſuo alios docent; quique amabile conſortium ad provehenda ſtudia, et literarum gloriam propagandam, tecum et primariis divinarum atque humanarum ſcientiarum antiſtitibus, magnis Magnae Britanniae ornamentis, iniverunt. Illorum autem ILLVSTRIVM VIRORVM, nec non tuis, VIR SPECTATISSIME, conatibus piis et egregiis quemadmodum ſupremum Numen hactenus ſemper propitium ſe praebuit, ut ita quoque in poſterum inexhauſta ſua gratia ſe praebeat propitium, ex animo voveo; et SPLENDIDISSIMO NOMINI TVO Aelianum nuncupo, brevi experturum, an ipſe una cum mea levi et ferentaria opera tibi plus

a quam

quam ſemel poſſit placere; atque pro ſumma benevolentia, qua me et Aelianum dignatus fuiſti, quamque nuperrime ingenti cumulo auxiſti, dum tuo imperio ſtudia mea porro moderari, vireſque meas exquiſitiſſima ſymbola, eximiae tuae liberalitatis teſſera, et vigiliarum criticorum principis teſte, mecum communicata experiri voluiſti, grates immortales ago; et Deum O. M. ſupplex rogo, ut laetus ac vegetus triſtium morborum impetus Aeſculapii baculo ab aurato limine depellere pergas, et Magnae Britanniae proceres, iique, qui validam opem tuam implorant, te tutelarem ſuum diu venerentur, teque eruditionis ſtatore et vindice ſalvo atque incolumi laetetur orbis literatus.

Dabam Lugduni Batavorum
a. d. xv. Kal. Iun. A.
MDCCXLIII.

PRAE-

PRAEFATIO.

DVODECIMVS *annus jam agitur, ex quo* AELIANI ΠΟΙΚΙΛΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ *in publicam lucem emisi. Qua opera defunctus, uti in me receperam, adcurate recensendum alterum ejusdem scriptoris opus* ΠΕΡΙ ΖΩΩΝ ΙΔΙΟΤΗΤΟΣ, *quod tibi, benevole lector, nunc sisto, animum adjeci; invitatus opera, quam Parens meus in Apollinis Musarumque sacrario, celsissimae serenissimaeque* MEDICEAE *gentis gloriam ad seros usque posteros propagaturo, olim impendit, summo tunc temporis fruens favore optimi paris germanorum* COSMI III. *Etruriam regio sceptro temperantis, et* FRANCISCI MARIAE, *sancta purpura ornati, atque Hispaniarum regni protectoris, utriusque regum principumque, quos proxime exactum seculum tulit, praecipui decoris atque ornamenti. Horum igitur heroum benevolentia munitus* ὁ μακαρίτης, *praeter alia scriptorum Graecorum monimenta, ejusdem Aelianei operis codicem manu exaratum excussit; cujus ope postquam istud innumeris librariorum mendis liberaveram, meisque Animadversionibus illustraveram, id sic illustratum atque correctum publicare decrevi. Quod cum non omnino ex voto succederet, in opportunius tempus operis Aelianei*

 editionem

editionem differre, et ad alios ſcriptores animalium naturam indagantes, et praecipue ad duorum veteris eccleſiae antiſtitum ſcripta, ALDHELMI *Sciréburnenſis in Anglia epiſcopi opera, atque* IOANNIS XIPHILINI *Conſtantinopolitanae eccleſiae archiepiſcopi Homilias, recenſenda mentem adpellere mihi viſum fuit. In quibus dum totus eram, ad unum* AELIANVM *me reduxit ſingularis humanitas ampliſſimi viri,* RICHARDI MEADI, *medici regii; qui, poſtquam me aliquando in* XVII. AELIANI DE NATVRA ANIMALIVM LIBROS *operam poſuiſſe intellexerat,* μηκέτι εἴασέ μοι ἐκείνȣς θάλπειν τε ϗ περιέπειν, *verum ut eoſdem prelo paratos Londinum tranſmitterem, imperavit; ſuaque commendatione effecit, ut nitidiſſimis typis exarati in lucem publicam prodirent e typographia inclitae* SOCIETATIS AD LITERAS PROMOVENDAS *Londini inſtitutae. Quidquid igitur nitoris huic editioni acceſſerit, ornatiſſimo* VIRO; *atque natalium ſplendore illuſtribus, honorum amplitudine conſpicuis, et eruditionis gloria ſplendidis* VIRIS, *Britanni Maecenatis collegis; eorumque propenſi in re literaria promovenda ſtudii conſorti, eruditiſſimo viro,* IOANNI WARDO, *in collegio Greſhamenſi rhetorices profeſſori, qui non ſolum notas atque conjecturas ſuas benigne mecum communicavit, ſed etiam exquiſita ſua doctrina et ſingulari induſtria meam tenuitatem ſupplevit; unice me debere agnoſco.*

QVOD *vero meam in hoc opere Aelianeo expoliendo induſtriam ſpectat, paucis, benigne lector, accipias velim.*

CONTEXTUM *Graecum Medicei codicis adjumento longe emendatiorem, quam a doctissimo viro,* CONRADO GESNERO, *olim editus fuerat, repraesentavi.*

VERSIONEM *Latinam* GYLLII *et* GESNERI, *ipsis Gesneri curis secundis, et eruditissimorum virorum Pantini et Bocharti vestigiis inhaerens, emendatiorem, ut spero, exhibui, molestum hercle opus adgressus: quippe Gyllii versionem, a Gesnero emendatam, rejicere prorsus religioni ducebam; quaedam autem mutare perquam difficile mihi videbatur, quum Aelianearum periodorum sensum potius quam verba Latine reddere duumviris istis visum fuisset, et nexus verborum adeo sibi invicem cohaerentes adaptare, ut mutari, aut demi, vel addi quidquam, continua verborum cohaerentia vix pateretur. Id igitur, quod pro virili potui, hac in parte a me praestitum est.*

IN *Animadversionibus ne nimis prolixus forem, sedulo cavi; iisdemque adjeci doctissimi* GESNERI *Notas, quas in editionem Tigurinam contulerat; necnon Adnotationes posthumas, quas margini ejusdem editionis ab eodem celebri viro adscriptas benevolentiae eruditissimi mihique amicissimi viri,* IOANNIS CASPARI HAGENBVCHII, *me debere profiteor. His accesserunt Notae atque Emendationes clarissimi et utriusque Apollineae artis peritissimi viri,* IOANNIS IACOBI TRILLERI, *qui pro summa sua erga me gratia atque facilitate, postquam me manum huic Aelianeo operi admovisse intellexerat, easdem a me desiderari passus non fuit.*

DENIQVE

Denique *Indicibus necessariis hanc editionem auxi: quorum duo primi, alter Graecolatinus, alter Latinograecus, animalium nomina ab Aeliano memorata sistunt; tertius item et quartus, pari ratione dispositi, plantarum in utraque lingua appellationes continent; quintus res maxime memorabiles exhibet; sextus, qui et ultimus, auctores in hoc opere laudatos complectitur. His itaque fruere, erudite lector, et vale.*

CONRADI

CONRADI GESNERI PROLEGOMENA IN AELIANVM.

Illuſtri et generoſo viro D. Ioanni Iacobo Fuggero, Kirchbergae et Weiſſenhorni Domino etc. Domino et Maecenati ſuo, Conradus Geſnerus S. D.

REDIT ad te Aelianus tuus, vir magnifice, non abſque foenore: nam et Latinam interpretationem Petri Gyllii, Galli, e regione adjunxi, eamque ad Graeci ſermonis vim ac proprietatem emendavi; et quae praeteriverat ille, hoc eſt, tertiam fere aut quartam librorum *De animalibus* partem, ego nunc primum Latina feci, et ad ordinem auctoris, a quo Gyllius longe diſceſſerat, omnia revocavi. Graeca *Animalium hiſtoria* ante hoc tempus non publicata, ut quam caſtigatiſſima prodiret, operam dedi; et, niſi fallor, ſi quis curioſior et criticus, cum partes orthographiae omnes, tum ſententiarum diſtinctionem ſpectet, non multos ex Graecis hactenus editis libris, qui cum diligentia noſtra conferri mereantur, inveniet. Tuum autem Aelianum dixi non immerito; quoniam tu Graecum codicem manuſcriptum vetuſtiſſimum ex publica ampliſſimae civitatis veſtrae bibliotheca mihi impetraſti, et alterum ex proprio librorum tuorum theſauro addidiſti; quibus inter ſe collatis, et inſuper Gyllii tranſlatione, qui alio in Gallia exemplari uſus eſt Graeco, hos libros, qua fieri potuit integritate, damus. Et ne quid hujus auctoris ſtudioſi homines deſiderent, *Variam* quoque *hiſtoriam* ipſius, jucundiſſimum lectu opus, et *De militaribus ordinibus more Graecorum inſtituendis* librum, et *Epiſtolia ruſtica*, omnia Graece Latineque conjunximus; ut omnia, quae hujus extant auctoris, in uno volumine continerentur. Quanquam enim aliqui

ejusdem *De re navali* scriptum alicubi latitare putant, id tamen hactenus, ubinam haberetur, nulla diligentia et inquisitione per Galliae Italiaeque bibliothecas comperire potuimus. Redeunti igitur ad te Aeliano tuo, jam integro, emendato, bilingui, publico, facilem ac benignum te praebe, et in bibliothecam tuam veluti hospitii jure admitte. Nae ille fuisset nimium ingratus, si apud alium quenquam mortalium prius aut potius, quam te patronum, cujus beneficio quod revixit, quodque publica jam luce fruitur, acceptum refert, divertere voluisset. Nihil vero ei mea voluntas aut diligentia profuisset, nisi tu aegrum simul et captivum miseratus, jamjam periturum (archetypo nimis obsoleto et evanidis passim exolescente literis, novo autem codice ab imperitis librariis misere corrupto) veluti carcere solutum, nobis curandum reficiendumque commisisses. Non est autem ille te, tanto hospite, indignus; qui Nervae etiam et Adriano quondam, summis imperatoribus, familiaris fuit. Hujus *De animalibus* libros, a Petro Gyllio Latinitate donatos, nostra memoria potentissimum Gallorum regem Franciscum grato et liberali animo accepisse constat. Tibi certe, tanquam optimo maximoque patrono et servatori, seipsum cliens debet Aelianus; ejusque conservati nomine, tum ego in praesentia tibi gratias habeo ingentes, tum viri eruditi ad longam usque posteritatem habebunt perpetuo. Meretur omnino laudari ab omnibus, et summa gratitudine coli honestissimum illud institutum tuum in optimis quibusque literis ac disciplinis promovendis et illustrandis; quod cum alia non obscura testimonia declarant, tum locupletissima illa pulcherrimaque bibliotheca, quam Graecis, Latinis, Hebraicis, Germanicis, optimis et antiquissimis quibusque pariterque recentiorum libris, tum manuscriptis, tum publicatis, instruere et augere non cessas. Quamobrem merito, quamdiu ullus literarum et sapientiae usus inter homines vigebit, magnificentiae etiam tuae, tantique librorum thesauri, liberalitate et providentia tua conquisiti conservatique, memoria illustris et gloria simul durabunt. Indignus posteritatis fama Pisistratus tyrannide infamis erat; sed hic etiam, quod copiosam Athenis bibliothecam extruxerit, hodieque doctorum praeconiis celebratur. Hos libros deinde Xerxes in Persas asportavit, Seleucus vero rex Nicanor cognomine revehendos curavit. Eodem nomine famam Ptolemaei reges, convectis undique innumeris libris, perennem sibi peperere; imprimis vero Philadelphus nobilissimam illam bibliothecam construxit, quae ad bellum usque Alexandrinum duravit. Eumenem Attali bibliotheca Pergami condita nobilitat. Tyrannion Amisenus Romae voluminum supra triginta millia conquisivit, ut refert Suidas. Invenio et Epaphroditum triginta millia possedisse, Neronis libertum. Q. Serenus Samonicus sexaginta millia librorum, hoc est, suam bibliothecam, Gordiano ex testamento reliquit. Omnia Aristotelis et Theophrasti volumina ex Apelliconis Teii bibliotheca Romam deportavit Sylla. Praedicatur et Plinii junioris Novocomensis bibliotheca variis et antiquissimis referta libris; cujus instinctu Trajanus imperator, apud quem indignatione

tione

tione erat, eam erexit, quae Vlpia dicta est. Ejus exemplum inde (ut vir diligens et eruditus Conradus Lycosthenes ex veterum scriptis repetit) Gordianus imitatus, cum pluris faceret librorum quam argenti atque auri thesauros, bibliothecam LXII. millibus antiquissimorum voluminum aperuit; ad quorum omnium conservationem mox Tacitus amplissimas divitias erogavit. Pamphilus, Caesariensis presbyter, tres fere myriades voluminum congessit. Ex Alexandri Hierosolymitani episcopi bibliotheca Eusebius Caesariensis Ecclesiasticae historiae scribendae materiam desumpsit. A. Gellius auctor est Alexandriae millia voluminum septingenta per milites combusta esse. Io. Zonaras refert Byzantii sub Zenone centum et viginti librorum millia gravissimo incendio periisse; quod et Malchus Byzantius sophista in historia sua, teste Suida, deplorat. Origenis ecclesiastici scriptoris librorum sex millia D. Hieronymus se legisse testatur. Asinius Pollio primus Romae bibliothecam in Herculis fano dedicavit. Polycrates quoque Samius, Euclides Atheniensis, Nicocrates Cyprius, Euripides poeta, aliique permulti tum principes tum privati homines, conquirendi ac recondendi quam plurimos libros studio clari, a posteris, quibus quantum in se erat consultum voluere, celebrantur. Insignis est hodie Vaticana Romae, Bessarionis Venetiis, Medicea Florentiae, et in Gallia, quam rex Franciscus instituit. Copiosam collegerat Budae Matthias rex, quae patrum nostrorum memoria per immanem Turcorum impressionem dissipata est. Haec vero pluribus amplitudini tuae enumero, Maecenas optime et unicum literarum decus atque praesidium, quo minus dubites, te non modo viventem hanc mortalem vitam apud omnes bonos et literatos homines, sed etiam defunctum a posteritate, inter veteres illos tam claros bibliothecarum conditores ac instauratores, et quidem plerosque reges, magna cum gloria celebratum iri; idque eo magis et justius, quod nostro seculo, eoque fere solus, aut certe in Germania omnium maxime, his praesertim temporibus, quibus ad sacras profanasque literas renascentes instaurandas veterum scripta plurimum adferre momenti possunt, pulcherrimum, utilissimumque, imo necessarium hoc studium suscepisti: quod ut per omnem vitam magis magisque promovere pergas, omnes viri boni et vel mediocriter eruditi optant; utque id quam diutissime facias, vitam tibi longissimam felicissimamque a Deo, vitae et omnium bonorum unico fonte, concedi communibus votis et conjunctissimis animis precantur. Vale.

Tiguri Helvetiorum, VI. cal.
Maii, anno Sal. MDLVI.

De Petri Gyllii interpretatione et ordine ſcriptorum Aeliani De Animalibus, *etc.*

PETRVS Gyllius, Gallus, in ſua Aeliani librorum *De animalibus* interpretatione, cum de cognatis inter ſe animalibus ſimul agere, et in multis ordinem literarum, quae nominibus ſingulorum initiales ſunt, obſervare inſtituiſſet, non modo auctoris ordinem neglexit, ſed ne ſuum quidem perſecutus eſt conſtanter. Nam et a ſerie literarum ſaepe diſceſſit, et animantes diverſorum generum non diſcrevit. Nihil autem neceſſe erat auctoris ordinem immutari, cum ipſe in operis peroratione varietatis et jucunditatis gratia certum a ſe ordinem nullum eſſe inſtitutum profiteatur. Interim tamen ſaepe quae duobus aut pluribus communia ſunt animalibus, vel eodem in capite vel proximis conjunxit, non tam generis animalium, quam naturae et ingenii vel quomodocunque argumenti communis, habita ratione. Haec Gyllius divulſit, dum ea, quae ad unum pertinent animal, ſparſim ab Aeliano tradita, in unum referre locum conatur. Ego in ſuum omnia ordinem revocavi, ad duo manuſcripta exemplaria Graeca; ut et ſibi ſuoque ordini qualicunque reſtituerem Aelianum, et Graeca Latinis e regione reſponderent omnia: quod dum multo labore molior, et Latina Graecis compono atque confero, permulta a Gyllio omiſſa nuſquam [non] invenio; et contra etiam multa, quae, Acceſſionis nomine vel ab ipſo vel a librariis omiſſo, ita legebantur, tanquam Aeliani eſſent, cum in Graecis codicibus noſtris non extarent; et ego ad alios auctores ea pertinere, ex quibus Acceſſiones ſuas Gyllius collegit, facile conjiciebam. Itaque plurima paſſim abjeci, plurima explevi. Ordinem vero ne quis deſideraret, indicem non animalium ſolum, ſed etiam rerum variarum, et locorum plerumque communium fieri curavi, ut facilia inventu eſſent omnia. Ergo Aelianum nunc habemus integrum, cujus tam multa ſe omiſiſſe miror cur diſſimularit Gyllius, non modo leviora quaedam et πάρεργα, ſed multa ſaepe integra capita, et animalium naturas. Quod ſi omnia ab ipſo relicta conferas iis, quae tranſtulit, tertiam fere aut ſaltem quartam operis *De animalibus* partem conficient. Sunt quae negligentia quadam praeteriiſſe videri poteſt, quod cum alias tum feſtinantibus accidit: alia vero nimia diligentia, et judicii ſui confidentia, quae ſcilicet tranſlata nihil aut parum utilitatis habitura exiſtimaret; ut ſunt interdum fabuloſa quaedam, cum alia, tum de bobus Aegyptiis ſacris, Api, Mnevi, Onuphi, quae tamen relicta non oportuerat; quod, etſi nihil per ſe prodeſſent, ad obſcura tamen quaedam veterum ſcriptorum loca intelligenda conferre poſſint; et ne curioſis hominibus deſiderandi aut reprehendendi quicquam occaſio detur. Nam qui minus curioſi ſunt, ii, quae legere non placuerit, argumentis prodita, quae ſingulis inſcribuntur capitibus, facile praeteribunt. Denique propter obſcuritatem quaedam intacta reliquit.

quit. Ego omnia ab eo conversa cum Graecis codicibus contuli, et emendavi passim; non omnia forte loca omnino, ea tamen fere omnia, quae non emendata falsum aut alienum sensum prae se tulissent. Sicubi dubitavi, ingenue ignorantiam meam confessus, ea loca notavi; ut si codices meliores aliquando contingerent, si quae depravata sunt, facilius inde restituerentur. Sed haec plerumque ejusmodi sunt, ut non tam ad sententias et res ipsas, quam orthographiam, syntaxin, aut aliam Graeci sermonis proprietatem spectent, non magni sane momenti, neque remorari lectorem rebus intentum digna. Per margines si quid hujusmodi ex mea conjectura mutandum, vel explicandum, vel dubitandum videbatur, simpliciter annotavi; ubi vero codices manuscripti variabant, adverbium *alias* adscripsi. Quod si etiamnum relicta sunt quaedam emendanda, si Graeci libri castigatiores darentur, ea, puto, perpauca fuerint, et auctoris sententiam fere nihil immutatura. Capitum argumenta in Graecis, ut erant, reliqui; Latina vero copiosiora feci, in libris *De animalibus* duntaxat.

Contextum vero Graecum in omnibus, quod ad omnes orthographiae partes, in literis, accentibus, cum alias, tum encliticorum punctis, et spiritibus, et sententiarum distinctione, tanta diligentia illustrare sum conatus, ut doctissimis etiam ea in re satisfactum confidam. Nam cum typographorum maxima pars in Graecis excudendis negligentissime se gerat, et plerique neque archetypa satis emendari curent, neque homines eruditos praelis praeficiant; multi quod quid facto sit opus non intelligant, plures vero avaritia, libros depravatissimos edunt: his ego diligentia nostra veluti specimen quoddam exhibere volui, quales ab eis libros edi oporteret; quod utinam illi ita aemulentur, ut etiam superent, et omnem mihi laudem praeripiant. Non solum enim vinci me facile feram, sed etiam gratulabor communibus studiis, si eam, quae approbari eruditis possit, curam et sedulitatem libris quam emendatissime imprimendis adhibuerint. O quoties nauseam et stomachum mihi movent avari illi, sordidi, et imperiti non chalcographi certe sed falsographi appellandi, qui vel exemplaria, ut acceperunt, corruptissima librariorum inscitia evulgant, vel ipsi etiam magis corrumpunt; quod cum frequenter in Latinis accidit, tum in Graecis frequentissime. Poterant illi, et debebant, unius hominis eruditi labore liberaliter aut saltem non sordide conducto, omnium illorum, qui libros ab eis excusos lecturi essent, labori parcere; et, ut libros istos bene castigatos majori cum voluptate faciliusque ac utilius legerent, efficere: quod cum non faciant, digni sunt non modo justa bonorum et doctorum hominum reprehensione; sed etiam, quod eis imprecor, ut tarda minimeque lucrosa librorum eis distractio eveniat. Sed longius ab instituto rapior. An per capita ipse Aelianus suos libros diviserit, an alius quispiam, non habeo, quod affirmem. Ego, ut in vetustissimo codice manuscripto capitum numeros et argumenta reperi, ita curavi describenda in libris *De animalibus*. In *Varia historia* numeri a nobis adjecti sunt, et quae prius erant argu-

menta

menta capitum nomine inscripta, exemplar (quod impressum tantum habuimus) non habebat; quod ideo factum est, ut opus totum sibi simile esset, et Index secundum libros et capita, ut in *Animalibus*, ita hic etiam conficeretur. Libri quidem *De militaribus ordinibus* capita Aelianus ipse mox a praefatione ad Adrianum se posuisse scribit, quae cum in Robortelli et Gazae editione nulla habeantur, ipse distinxi, et argumentis illustravi; non tamen eo in loco enumeravi conjuncta, sed ab initio totius voluminis, post praecedentium librorum capita. Sic et Plinius ad Vespasianum praefatus in Historiam de natura, *Quia occupationibus*, inquit, *tuis publico bono parcendum erat, quid singulis contineatur libris huic epistolae subjunxi; summaque cura, ne perlegendos eos haberes, operam dedi. Tu per hoc et aliis praestabis, ne perlegant; sed ut quisque desideraverit aliquid, id tantum quaerat, et sciat, quo loco inveniat. Hoc ante me fecit in literis Valerius Soranus, in libris quos* Ἐποπτίδων *inscripsit*. In *Animalium* tamen et *Varia historia* Aelianus, an ipse distinxerit et inscripserit capita, dubitari potest: cum et argumenta in capitibus proximis, ut nunc sunt distincta, interdum plane cohaereant; et ipsa etiam dictionis ratio alicubi non capitis novi initium fieri, sed cum praecedente continuari sermonem loquatur: nam et alibi plures ejusdem argumenti historiae in unum caput recte sunt conjunctae. Vtcunque est, sic esse divisum librum non inutile fuerit. Porro si quis Accessiones illas Gyllii, quibus suam *De animalibus* Aeliani interpretationem locupletarat, a nobis esse praetermissas reprehendat; illi responderim, Aelianum tantum nos integrum dare instituisse, non admiscere aliena: nam et hoc satis laboriosum nobis fuit; et auctores illi, ex quibus suas Gyllius Accessiones concinnavit, passim extant, videlicet Oppianus, Aristoteles, Nicander, Athenaeus. Nam Heliodorum et Porphyrium ab eo auctoribus jam dictis adnumerari miror, cum nihil illi de animalibus ex professo, sed obiter quaedam tradiderint (ut in volumine De abstinendo ab animatis Porphyrius, et in Aethiopica historia semel aut iterum aliquid Heliodorus) novum tamen et suum, quod meminerim, nihil. Verum nos et haec omnia, quae jam dicti auctores de animalibus prodiderunt, et si quid aliud vel aliunde vel de suo Gyllius addidit, in nostris Animalium historiae libris complexi sumus.

Haec de Petri Gyllii Translatione et Accessionibus, optimi sane et doctissimi viri, cujus ego olim humanitatem Venetiis sum expertus. Atque utinam illum fata nobis superstitem vel breve adhuc tempus reliquissent; donec peregrinationum suarum, quas in diversis et longinquis regionibus non solum Europae, sed etiam Africae, Asiaeque, ut audio, sustinuit, historiam, et varias circa omne genus animalium nomenclaturas, naturasque, et alias rarissimas observationes suas, in lucem edere potuisset[a]. Frustra Rondeletius, *Brevi*, inquit, *futurum spero, ut Petrus Gyllius vir doctissimus, et in omnium rerum*

[a] Impressae sunt hoc anno MDLX. Descriptiones Byzantii et Bospori Thracii.

cognitu

cognitu dignissimarum pervestigatione diligentissimus, non solum pisces, sed alia permulta, quae vidit in Graecia, Aegypto, Syria, Perside studiosis spectanda proponat. Frustra, inquam, quoniam captus aliquando a piratis, si vera est fama (est puto) spoliatusque et redemptus, paulo post quam reversus est Romam, ante annum unum aut alterum quam haec scriberem, diem supremum obiit: nec audio hactenus, ullaene observationes ejus aut lucubrationes supersint; et forte si quae fuerunt, ab hominibus ambitiosis subtractae sunt, quos aliena pro suis usurpare, dum gloriam sibi aucupentur, non pudet. *Variae historiae* libros xiv. Iustus Vulteius, vir et eruditione rara, et modestia singulari nobilis, et summus amicus meus, ante annos aliquot a se translatos ediderat: nunc vero a me rogatus ut ad Graecum codicem recognosceret, ac emendaret, si quid videretur, rescripsit se in praesentia et rebus aliis occupatum esse, et ad manus non habere libros ad eam rem necessarios; quamobrem ego ipsius hortatu hunc laborem subii, et totam ejus translationem ad Graecum exemplar recognovi, et mutavi quaedam, quae ipse jam aetate et doctrina provectior, si aggredi voluisset, felicius forte praestiturus fuisset. *De militaribus ordinibus* librum F. Robortellus Vtinensis, incomparabilis doctrinae vir, Latinum fecit, neque nos in eo mutavimus quicquam in contextu, praeter numeros quosdam a librariis, ut suspicor, depravatos; per margines vero quaedam annotavimus in Graecis atque Latinis, et Theodori Gazae translationem quoque adjunximus, quod etiam Robortellus in sua editione fecit, ut, si quis alicubi dubitaret, conferre posset. *Epistolas rusticas* Sebastianus Guldebeck civis noster nunc primum convertit, vir utriusque linguae cognitione eximia praeclarus, et judicio in literis acerrimo praeditus; qui describendis etiam conferendisque hujus auctoris *De animalibus* libris ex intricatissimo et literis saepe exoleto codice, unde vix alius quisquam extricare se potuisset, operam egregiam nobis, imo studiosis omnibus, navavit.

De vi exemplorum, quae in animalibus brutis homini, tum in bonis moribus et actionibus imitandi, tum in malis declinandi gratia proponuntur. Et quod Aelianus prae ceteris, qui Animantium historiam tradidere, scriptoribus ad hominum mores eam accommodarit.

EST sane in Aeliani *De animalibus* libris temperamentum quoddam et harmonia utriusque philosophiae, moralis, inquam, et naturalis. Ab animantium enim natura, moribus, actionibus, passim hominum mores vitamque redarguit et emendat. Inter cetera autem argumenta exemplis maxime moventur homines, magisque iis, quae a minori ad majus trahuntur; quibus illa etiam, quae ab animalibus ad homines

homines ducuntur, adnumeranda ſunt. Sic enim plerumque Aelianus noſter ratiocinatur: Si expertes rationis animantes hanc aut illam prudentiae, juſtitiae, gratitudinis, temperantiae, fortitudinis, aut alterius cujuſpiam virtutis partem exercent; ſi oeconomiae, ſi reipublicae ſpeciem atque ordinem obſervant: quanto magis et juſtius ab homine eadem fieri ſervarique oportebat, ratione praedito animali? Si bruta quaedam intemperantia, libidine, et aliis ſceleribus abhorrent; homines iiſdem contaminati certe brutis pleriſque deteriores exiſtimari debent, et ipſis beſtiarum nominibus appellari, ut merito dicantur porci, aſini, urſi, pantherae. Tolerabilius minuſque animos commoturum erat hominem conferri homini, et mutua ſui generis comparatione exempliſque ad amplexandam virtutem et fugiendam improbitatem incitari; at facta cum brutis collatione, in multis haec nobis praeſtare, nos pleriſque deteriores eſſe, ut prorſus intolerabile et indignum, ita vehementiſſimum adhortandi increpandique genus eſt. Nam ferae immani, ſtupidae, malignae, aut quovis modo improbiſſimae ſimilis, aut etiam pejor, ſi quis dicatur; liberalioribus vero, et ad hanc aut illam virtutem melius comparatis, longe inferior; quis non permoveatur? Quis inde non intra ſe deſcendat; ac ſuae naturae perverſionem, animique contemplatus metamorphoſin, imo metempſychoſin, et ſuam exoſus deteſtatuſque deformitatem atque corruptionem, a vitiis abhorrere, et ad priſtinam illam Dei, ad quam conditus eſt, imaginem converſum ſe, aſſertumque velut a ſervitute cupiat; ſi modo adhuc homo ſit, neque totus in illarum, quibus confertur, beſtiarum naturam tranſierit? Sic Dominus et aſſertor noſter Chriſtus phariſaeos Matth. xii. γεννήματα ἐχιδνῶν, hoc eſt, *ſobolem* ſeu *catulos viperarum* appellat. Et Euripides mulierum improbitatem echidnis, id eſt, viperis foeminis comparat:

Δεινὸν δ᾽ ἑρπετῶν καὶ ἀγρίων
Ἄκη βροτοῖσι θεῶν καταστῆσαί τινα·
Ἃ δ᾽ ἔστ᾽ ἐχίδνης καὶ πυρὸς περαιτέρω,
Οὐδεὶς γυναικὸς φάρμακ᾽ ἐξεύρηκέ πω
Κακῆς, τοσοῦτον ἐσμὲν ἀνθρώποις κακόν.

Eſaias ab initio ſuae prophetiae, *Agnoſcit*, inquit, *bos poſſeſſorem ſuum, et aſinus praeſepe dominorum ſuorum*; Iſrael *vero* [dominum ſuum] *non cognovit, nec intelligentia complexus eſt.* Adeo mortales Domini Dei noſtri, et omnis erga illum officii, ac patriae coeleſtis, corporum libidines et cupiditates ſequuti, ut Homerici illi Lotophagi, oblivīſcimur. Simonides, apud Ioannem Stobaeum in Vituperio mulierum, improbarum mulierum alias aliis animalibus prognatas fabulatur, vulpe, ſue, cane, aſina, equa; hoc eſt, nihilo illis beſtiis meliores. Sed ille forſan peculiari aliquo adverſus mulieres affectu ducebatur, vitia interim illa eis exprobrans, a quibus plurimi etiam viri non abſunt. Agno et columbae Dominus noſter Chriſtus confertur; ovibus pii, hircis (ἐρίφοις Matth. xxv.) impii; multiplici beſtiae in Apoc. cap. xiii. divi Ioannis quarta monarchia,

chia, denis horridae cornibus, ſpecie pantherina, rictu tamen leonino, pedibus urſinis, deſcribitur ſimilis: ut et apud Danielem prius, beſtia ſeu monarchia prima leoni, ſecunda urſo, tertia pardali comparatur; quarta ſimpliciter terribilis beſtia nominatur, ex omnibus nimirum praecedentibus compoſita, ne quid ei malorum deeſſet. Verum haec, et innumera hujuſmodi in ſacris literis, ſimilitudines et comparationes ſunt, non exempla; ad quae illae ita ſe habent, ut genus ad ſpecies. Sic porcos in mare praecipites dare permittitur daemoni a Domino, Matth. viii. ut ea tum hiſtoria tum ſimilitudine admoneantur mortales, omnes, qui brutam hujuſmodi porcorum inſtar vitam degant, ventri et libidinibus mancipati, daemonum arbitrio, a quibus exagitati in abyſſum perditionis ruituri ſint, permiſſum iri. Sed ut revertar ad inſtitutum, exempla, quae ab hominibus ad homines duci poſſunt, multi ex profeſſo ſcripſerunt; ut inter veteres Valerius Maximus praecipue; inter recentiores Sabellicus, Fulgoſus, Egnatius, Ioannes Raviſius Textor. Ab animalibus vero brutis ad homines accommodata exempla et documenta nemo fere, niſi paucis obiter, ſparſim; ſolus hoc tanquam ex profeſſo ſaepe ac ſtudioſe facit Aelianus, ut merito etiam ipſe, nec poſtremo inter exemplorum ſcriptores loco numerari debeat. Hoc tantum intereſt, quod illi locos communes quoſdam, et argumenti ſimilitudinem ſibi propoſuerunt; hic, ut quodque primum ſe obtulit, ita literis plerumque mandavit. Si quis tamen plura ad idem argumentum deſideret, ad eam rem adhibere adjectum in fine operis Indicem poterit. Moſes tradidit Deum mundi auctorem lapideis tabulis decem praecepta, hoc eſt, perfectiſſimas omnis humani officii leges, digito ſuo inſcripſiſſe: ſed etiam ante illas ita conſignatas non caruerat lege humanum genus, cum illa divinitus in animis hominum impreſſa eſſet, ad Dei ſcilicet imaginem factis, et hoc veluti charactere inſignitis; itaque illam paſſim boni et ſapientes viri praedicabant, inculcabantque populo. Exiſtimandum eſt autem majeſtatis ac voluntatis divinae veſtigia, indiciaque circa bonum et malum, non ſolum in mente humana eſſe ſcripta, ſed ubique in univerſo mundo et tota rerum natura, digito, hoc eſt, vi et ſapientia Dei omnipotentis (quibus ita ad res conficiendas, ut nos digitis, utitur) ut nunquam non ad eas tanquam ſpeculum aliquod reſpicerent homines, et exoleſcentem aut deficientem intra ſe hanc ſcripturam ſubinde renovarent. Nam ut viri copioſi, ac prudentes circa rem familiarem, nihil domi ſuae vacuum eſſe volunt; ſed omnia tum ad ſuos tum familiae uſus, domuſque ornatum, ſupellectile varia, operibus inteſtinis, et inſtrumentis egregie inſtructa: ut natura corporum nihil uſquam inane aut vacuum patitur, ſed replet omnia ſi non craſſis, et quae contrectare poſſis, ſubtiliſſimis tamen corporibus; ita ut nihil in tota hac corporea mundi machina ſit vel elementorum, vel conſtantium inde corporum expers: ſic Deus quoque non ſuam modo illam ſupremam aulam, et natura ſuperiorem mundum, quibus ipſe voluit rebus atque ſubſtantiis, co-

 pioſiſſime

piofiffime ornavit atque implevit; fed cum ab hominibus etiam in hoc inferiore mundo, tanquam altera fuae familiae parte, agnofci, coli, et amari vellet, paffim per naturam, veluti alteram manum fuam, aut digitum alterum, fuae majeftatis, potentiae, fapientiae, bonitatis, denique voluntatis fuae argumenta ceu picta delineavit: in coelo quidem et lucidiffimis fiderum corporibus, eorumque vicibus, et motibus admirandis ac ornatiffimis, ad contemplationem agnitionemque ipfius, et cultum praecipue; itemque in caeteris, quae anima carent, corporibus, tum elementis, tum aliis, quae ex ipfis conftant; in animalibus vero, quae propter fenfum et notionem femper aliquid agunt, non illa tantum, fed etiam actionum noftrarum exempla nobis exhibuit, eaque tum bona tum mala, omnia tamen ad bonum finem. Non enim mali auctorem Deum fecerim; et malum illud non eft, quod vitandi gratia proponitur: neque enim mali natura agnofceretur, nifi alicubi appareret; et nifi nofceretur, caveri aut curari non poffet. Quamobrem Deus illam in animalibus quibufdam oftendit (ut in afpide, bafilifco, et aliis venenatiffimis feris) naturam daemonum, qui non poffunt non mali effe, et tota natura perpetuo omnimodam generis humani perniciem appetunt: fimiliter leo, lupus, et ejufmodi ferae, cum urget fames, et efurie incitantur, rugiunt, infaniunt, non poffunt non proximum quodque animal invadere, laniare. Sic, ut Hefiodus canit, natura ferarum eft

Ἔσθειν ἀλλήλους, ἐπεὶ οὐ δίκη ἐστὶν ἐπ' αὐτοῖς,

ἰχθύσι, καὶ θηρσὶ, καὶ οἰωνοῖς. Vorant igitur fe mutuo (aut alias potius animantes genere fpecieve diverfas aliae, cum homo in fuum ipfe genus faeviat) pifces plurimi, aves rapaces, ferae, et animantium illae, quae ad rapinas crudelitatemque appofitas partes, ac veluti arma acceperunt: dentes ferratos, validos, acutos, prominentes; ungues aduncos, mucronatos; et fimilia eis roftra, ungulas, cornua. Sic igitur Deus in hifce animalibus nobis oftendere, quid qualeque malum effet, voluit; ut Lacedaemonii fuis liberis in fervis ebrietatem, ut, turpitudine illorum confpecta, ipfi ab hoc vitio abftinerent. Sed horum ego factum non laudo, qui fervos tanquam beftias quafdam ducebant; non reputantes hos quoque non minus quam ingenuos Deo curae effe, nec minus in his corrumpendis quam illis committi fcelus; cum unus omnium eadem ratione pater ἀπροσωπολήπτης in coelis fit. In beftiis igitur feris et plane brutis nonnullis malitiae fcelerumque turpitudinem Deus nobis declaravit, ne, qualis effet, ignoraremus: neque hoc illis animalibus nocet ita effe facta, cum non judicio et ratione, fed natura fua ejufmodi fint, animam enim mortalem habent; quamobrem neque praemio afficiuntur eadem fuae caufa probitatis aut virtutis, fi hoc eis nomen attribui poteft. At homines probi, qui ratione et boni malique difcernendi judicio a Deo donati funt, fi quod bonum eft ament ac deligant; hoc eft, Deum imprimis ea, qua oportet, unica via per Chriftum fincera fide,

fide, toto animo complectantur; deinde bonis et honestis moribus actionibusque eandem passim erga omnes testentur atque declarent: illi, quoniam anima immortali fruuntur, praemiis a Deo non solum in hac vita caducis, sed postea quoque aeterno, per ejus gratiam potientur. Aegyptii cum in aliis animalibus virtutum, in aliis scelerum, exposita viderent exempla; illa ex eis adorare et colere, haec odisse ac detestari voluerunt; hoc stulte, illud impie. Non enim honor is, qui praeceptori debetur a discipulo, conferendus est in literas, quas ille praescripserit; sed praeceptorem colere oportet, literas imitari, hoc est praeceptoris doctrinam in literis: ita Deum etiam creatorem adorare solum; in creaturis vero cum caeteris, tum hominibus sanctis imaginem ejus propius referentibus, bonitatem auctoris admirari, laudare, imitari; ut, quoad fieri potest, ad summam patris nostri coelestis, ad quam D. Christus nos hortatur, perfectionem enitamur. Idcirco enim rationis et judicii vim veluti alas hominis animae adjunxit Deus, ut nusquam inferius consistere et quiescere habeat necesse, sed altius semper evehatur, nec alibi quam in summo acquiescat fastigio. Sic in montibus ibices et caprae ferae suam scandendi ac saliendi, quam acceperunt a natura, vim non negligunt; nec in vallibus aut pedibus aut lateribus montium, sed verticibus tantum et excelsissimis jugis versari, et conquiescere gaudent. Literarum igitur loco omnem rerum universitatem, sine ulla exceptione, quae aliquando incepit, habeamus; solum vero principium omnium, hoc est, Deum, et Christum nostrum, verbum et sapientiam Dei, praeceptoris, domini, et magistri loco. Caeterum hic etiam discrimen adhiberi convenit. Nempe ut literarum aliae vocales sunt, aliae semivocales, aliae mutae; sic ex divinis illis quasi literis, hoc est, Dei creaturis, aliae sunt vocales, ut homines praecipue sancti, qui de Deo et rebus divinis alios subinde tum sermone tum vita docent; aliae semivocales, ut animalia; aliae mutae, ut ceterae creaturae, quae non anima, sed natura tantum reguntur et subsistunt. Cum igitur omnes creaturae characteres quidem divini sint, et nusquam omnino divinitatis vestigia desint,

μεσταὶ δὲ Διὸς πᾶσαι μὲν ἀγυιαί,
Πᾶσαι δ' ἀνθρώπων ἀγοραί, μεστὴ δὲ θάλασσα,
Καὶ λιμένες: et ex Deo omnia,
Δένδρεά τ' ἐβλάστησε, καὶ ἀνέρες, ἠδὲ γυναῖκες,
Θῆρές τ', οἰωνοί τε, καὶ ὑδατοθρέμμονες ἰχθῦς:

haec cum ita se habeant, non est metuendum, ne humilior videatur oratio futura, in qua bestiarum mentio fiet; a quarum vita, moribus, et actionibus, exempla et similitudines mutuantur, et ad hominem transferunt, non profanae modo literae, poetae sapientissimi, oratores gravissimi; sed etiam sacrae, et in iis prophetae, apostoli, Christus ipse. Imo etiam fabulas quidam de animalibus aliisque rebus confictas non temere

nec inepte usurparunt, multi a mutis et inanimatis rebus similitudines recte et feliciter desumpserunt; et nos a corporibus animatis easdem ducere dubitamus? Atqui illa ad hominis naturam omnium proxime in hoc mundo elementari accedunt, et in hoc etiam superant: quoniam homines temerarii non divinas solum leges, sed etiam naturales, aliquando violant; bestiae vero, quas communis natura leges ipsarum sive animis sive sensibus et notitiis inscripsit, observant perpetuo ratas et immobiles. Itaque optimus et naturalis orator dici merebitur, qui argumenta non tam invenerit ipse, aut confinxerit; quam ab ipsa natura, optima et communi animantium et hominum quoque genitrice atque nutrice, deprompserit, et ex ejus tanquam copiosissimo penu mutuatus fuerit. Nam cum ubique ars imitetur naturam, eaque perfectior nusquam sit quam in animalibus; quidni multa ab iis subinde ad docendum argumenta sumamus? Quidni hominem cohortemur ad agendum aliquid prudenter, callide, temperanter, provide, fortiter, hilariter, juste, pie; quod in similibus rebus, canes, vulpes, serpentes, columbae, ciconiae, grues, apiculae, formicae, cicadae, equi, leones, gallinacei, coturnices, et aliae innumerae animantes, naturae instinctu similiter se gerant. Certe axiomata pleraque de virtutibus ac vitiis, de jure naturali, deque omni officio hominis, quae animis nostris insita sunt, et fixa certaque apud omnes habentur, natura in brutis animalibus nobis approbat, explicat, declarat. Multa sunt animalia peregrina, quae sua raritate possunt admirationem excitare, et oblectare audientes quippiam de ipsorum natura referri: multa domestica quidem et familiaria nobis, sed magnitudine, aut robore, aut alia dote corporis ingeniive pollent: nonnulla propter ipsam parvitatem plus admirationis merentur, ut apiculae, formiculae, quod in tantillis tanta naturae et animae ac notitiarum vis elucescat, tanquam id studuerit ambitiosius natura, quod aliquando artifices solent, ut in minima materiam vim et sapientiam maximam ostentaret, et admirationem vis tanta adeo conjuncta et unita augeret. Sed haec hactenus: nam de multiplici, quae ex Animalium historia percipi possit utilitate, plura dixi in praefationibus nostrorum *De animalibus* librorum.

Vnum

Vnum Aelianum omnium, quos in hoc volumine conjunximus librorum, auctorem esse. Et obiter quaedam de hoc scriptore, ejusque scriptis, et nominibus.

AVDIO viros quosdam eruditos in ea esse sententia, ut non unum esse Aelianum librorum *De animalibus*, *Variae historiae*, et *De ordinibus militaribus* conditorem, sed duos aut tres diversos existiment: et falsum esse Suidam, qui eos in unum confuderit; et sophistam [a] illum Aelianum, cujus meminit Philostratus, alium esse ab eo, qui *Animalium historiam* scripsit. Argumenta quibus id approbent nulla adhuc accepi (neque enim literis id evulgarunt) nisi quod orationem *Variae historiae* nimium inquiunt esse popularem, et gravitate a reliquis ejusdem auctoris operibus multum discedere, atque inde auctorem esse diversum colligunt. His ego modeste meas rationes cur unum, potius quam duos aut tres, horum librorum omnium scriptorem esse persuasus sim, explicabo; quibus ipsi verisimiliores si me docuerint, facile concedam. Ex stylo quidem, ut diversum esse admittam (etsi multa invenio similia, et in *Variis* etiam non paucas tum eleganter tum copiose scriptas historias, ubi eas excolere et perficere voluit) non efficax argumentum duci potest, quo auctor esse diversus conficiatur. Nam et olim et hodie ejusdem scriptoris aetate diversa stylus quoque differt; et vel argumenti ratione, vel propositi diligentiaeque plus aut minus adhibitae, variat. Aelianum Philostratus tradit annum sexagesimum excessisse, in qua aetate si aliter quam juvenis scripsit, mirum non est; praesertim homo in Italia natus, cui Graeca lingua paulatim discenda fuit. Libros *De animalibus* ab eo, ut instituerat, perfectos constat cum alias, tum quod Prologum etiam et Epilogum habeant. *Variam historiam* imperfectam dixerim, non modo quod iisdem careat; sed quia passim ὅτι conjunctione utitur, simplicius breviusque aliquid memorans, et veluti sibi tantum annotans, per otium postea elegantius copiosiusque descripturus. Sic auctor Epitomes in Strabonem, et alii, ubi breviter aliquid comprehendunt, et capitum argumenta indicant, hac conjunctione utuntur. In opere autem imperfecto stylus idem desiderandus non est. Quod si diversi sunt horum, quos conjunximus, librorum auctores; cur neque veterum quisquam, quod equidem sciam, neque recentiorum, di-

[a] Sophistae nomen primum philosophis datum est, deinde ad pseudophilosophos, cavillatores, et dialecticarum argutiarum peritos pervenit; inde ad rhetores, et declamatores. Et Aeliani quidem tempore non ignobile nec inhonestum fuit. Nam et Fl. Philostratus in Aeliani vita magnum fuisse sophistae nomen scribit, et ad Antoninum ita praefatur: Τοὺς ἐν δόξῃ τοῦ φιλοσοφῆσαι σοφιστεύσαντας, καὶ τοὺς οὕτω κυρίως προσρηθέντας σοφιστὰς, ἐς δύο βίβλους ἀνέγραψά σοι. Plura leges in praefatione ejusdem operis, circa principium ejus et finem, De sophistice et sophistis. GESNERVS.

versorum

verſorum meminit, ſed unius omnes Aeliani? Quid, quod fere ſimilis eſt tractatio, quod ad capitum diviſionem, omnium ipſius operum? Nam et *Tactica* ad Adrianum ipſe in capita ſe partitum teſtatur, et argumenta praepoſuiſſe; quae tamen Robortellus in codice manuſcripto non reperiſſe ait, et Gaza quoque in ſua tranſlatione omiſit: nos Graece Latineque de noſtro addidimus. In libris vero *De animalibus* capitum diviſiones cum argumentis, ut in antiquiſſimo codice reperi Graece, ita dedi; ſicut et in *Varia hiſtoria*, ut in impreſſo prius Venetiis: etſi in neutro iſtorum operum auctor hujus diviſionis meminerit. In utroque etiam varietatem nullo ordine, aut argumento certo, ſequitur. In *Variis* etiam ſubinde quaedam de animalium natura admiſcet, et nonnulla eadem, ſi bene memini, quae in *Animalium libris* ſcribit. Camillus Peruſcus vir eruditus, qui *Hiſtoriam variam* Graece edidit Romae primus, ad diverſa exemplaria collatam, non dubitat eundem hunc eſſe Aelianum, et illum, cujus Philoſtratus ac Suidas meminerunt. Omnium quidem librorum tituli, manuſcripti et impreſſi, ſimpliciter habent Aeliani; in titulo tamen operis *De re navali* gentile additur Praeneſtini. Et Suidas etiam Praeneſtinum fuiſſe ſcribit, cum ipſe in *Variis* (lib. ii. cap. 38. xii. 25. et xiv. 45.) non ſemel Romanum ſe eſſe ſcribat; et Philoſtratus quoque Romanum faciat. Sed haec inter ſe non adverſantur. Praeneſte natum crediderim, Romae poſtea vixiſſe, et civem fuiſſe Romanum. Scribit etiam Suidas eum σοφιστεῦσαι ἐν Ῥώμῃ, hoc eſt, *declamaſſe*, vel *Rhetoricam docuiſſe Romae*. Sophiſticus quidem et declamatorius ſtylus paſſim in ejus ſcriptis apparet, elegans ille quidem et citra affectationem elaboratus, multo autem Demoſthenis et veterum Graeciae oratorum gravitate inferior; quod et doctiſſimo viro Hieronymo Wolphio videtur. *De re navali* librum alicubi extare quidam putant; ſed qui legerit, aut viderit, hactenus audivi neminem. Is forte fuerit, cujus Aelianus ipſe in Tacticis mentionem facit, his verbis: *De acie in navalibus praeliis inſtruenda dicemus poſtea.* Iam cum *Tactica* ad Adrianum ſcripſerit, et Romae eum docuiſſe poſt Adrianum Suidas referat; et Philoſtratus Herodis, quem Aelianus audivit, patrem Atticum ſub Nerva imperatore vixiſſe ſcribat; temporum quoque ratio congruit: nam Nervam etiam Aelianus in *Tacticis* ſe conveniſſe olim teſtatur. Aeliani nomen Latinis uſitatum fuiſſe conjicio (nam et conſules quoſdam ſic nominatos legi, et Suidas meminit Aeliani cujuſdam egregii ducis ſub Valente) ab Aelio praenomine olim in uſu Romanis deductum, ut a Claudio et Valerio Claudianus et Valerianus. Porro Claudii praenomen honoris gratia ei additum puto: nam quod Suidas ſcribit, ὁ χρηματίσας Κλαύδιος, *Claudius cognominatus* vel *praenominatus* interpretor. Docent Grammatici χρηματίζειν inter caetera ſignificare etiam *nuncupari* vel *nominari*, et ita accipi a Plutarcho in Anton. et a Luca in Actis xi. Ἐγένετο δὲ χρηματίσαι πρῶτον. Alibi quoque non raro ſimiliter hoc verbo utitur Suidas, ut in Philone Byblio, Ὕπατον τὸν Σεβῆρον, τὸν Ἑρέννιον χρηματίσαντα: et alibi, Ὅμηρος, Σέλλιος χρηματίσας, γραμματικός: et, Τυραννίων Ἐπι-

κρατίδου

κερκίδος καὶ Λινδίας, ἐχρημάτιζε δὲ Κορύμβου. Idem Suidas in Philemone Syracuſano Comico e libro Aeliani *De providentia* ſomnium hujus poetae pluribus recitat, ſtylo ſane tali, quali in *Animalium hiſtoria* utitur; in qua ipſa etiam interdum de diis et providentia ſimilia docet, et Epicureos convellit. Denique multis in locis verba Aeliani tanquam boni et elegantis ſcriptoris Suidas recitat, ut in vocibus Ταινίαι, Ἐκπαθὴς, Δαιδαλόχειρ, Βύβλον, Κλάτιος, etc. in quibus ſunt quaedam, quae in iis, quos nos damus, libris, non habentur, quod meminerim: unde alia etiam multa ab eo condita ſuſpicor. Philoſtratus quidem in ejus vita etiam Κατηγορίαν τοῦ γυννίδος τυράννου ab eo compoſitam auctor eſt. Liber ejus Περὶ προνοίας citatur a Varino in voce Ἀθερίζειν. Io. Stobaeus in locis communibus ſaepe Aeliani quaedam recitat, non expreſſis librorum nominibus; alicubi tamen *Hiſtorias*, et alibi *Variam hiſtoriam* nominat.

Latinis interpretationibus Graeca eſſe conjungenda, ad interpretes librorum Graecorum et typographos admonitio.

LATINAE interpretationi librorum Aeliani Graeca e regione adjunxi, ut de fide mea et aliorum interpretum minus dubitaretur; et ut Graece etiam ſi quis diſcere vellet, commoditatem conferendi facillimam haberet; denique ſi quae in alterutra lingua dubitatio moraretur lectorem, in proximo alteram interpretis aut commentarii loco haberet. Ego certe hactenus pauciſſimos omnino libros vidi ita tranſlatos in Latinum ſermonem, ut Graeca non adjuncta, aut ſeorſum excuſa, deſiderarem. In nonnullis, praeſertim ſacris, fides interpretis ſuſpecta eſſe poteſt (multi inſcitia aut feſtinatione erramus, aut ſaepe, aut interdum;) in aliis etſi nihil horum contingeret, quod tamen vix in hominem cadit, dictio tamen interpretis vel paſſim vel alicubi obſcura ambiguave eſt, ubi vel mediocriter Graece doctus lector ad clariorem et certiorem ſenſum Graecis collatis adjuvatur. Sed etiam contra, qui Graece fuerint doctiores, non faſtidient Latina; nam mediocris quoque interpres, in rebus ipſis tamen exercitatus, et multa dum verteret meditatus, ſaepe obſcuriores aliquos locos explicabit, qui remorari lectorem utcunque linguarum cognitione praeſtantem potuiſſent. Theodorus Gaza vir egregie in utraque lingua eruditus erat: in Graeca quidem haud ſcio an unum aut alterum, dum viveret, ſui habuerit ſimilem, et hodie quoque (abſit invidia) vix eſſet habiturus; tranſlati tamen ab eo leguntur aliquot Ariſtotelis libri parum feliciter, non in univerſum dico, ſed plurimis in locis. Multo magis vero, dum Theophraſti De hiſtoria et cauſis plantarum libros convertit, paſſim inepte, imperite, aut perperam id facit: id quod ego audacter affirmo, et innumeris in locis demonſtrare poſſum, faciamque, ſi vixero, niſi praevenerit alius; quod fieri optarim,

optarim, libenter codices meos, in quibus, quae conferendo deprehendi et emendavi, annotatum eſt, diligenti et docto cuivis hoc onus molienti impertiturus; idque non modo gratis, ſed etiam gratias habiturus, quod et me hac in parte levet, aliis occupatum, inſtituto labore, et publica literarum ſtudia promoveat, et veterum auctoritati, quam interpretum imperitia labefactat, redintegrandae conſulat. Ergo ſi princeps ille Graece eruditorum Theodorus, in Graecia natus, toties in ſuis converſionibus lapſus eſt; quid de aliis dicemus? Infiniti quotidie novi interpretes exoriuntur: multi, priuſquam a Grammaticorum praeceptis neceſſariis evaſerint, interpretationem auctorum invadunt; et quae, dum linguam addiſcunt ſeque exercent, Latina fecere, committere praelis et publicare audent. Videtur autem Graecae linguae cognitio, in junioribus praeſertim (ἀεὶ δ' ὁπλοτέρων ἀνδρῶν φρένες ἠερέθονται) levem quando arrogantiam, et vanam de ſua eruditione perſuaſionem, temere excitare; unde non minus illi ſibi placent, quam vano ſuperboque leviculi homines veſtium ornatu. Eſt enim haec lingua varia, diſerta, volubilis, elegans, levis, καὶ πομφολυγώδης πως καὶ ὀφρυώδης. Alii igitur ambitione ducti Graeca interpretantur, alii forte neceſſitate et inopia; quorum neutri diutius premere ſua et ruminare ſcripta aut volunt, aut poſſunt: feſtinat enim ambitio, cunctatione melius gloriae ſuae conſultura; paupertas moram non patitur. Et ita libri Graeci non vertuntur ſermone Latino, ſed pervertuntur. Plinius olim, vir locuples, diligens, et Graece non indoctus erat, et Latine diſertiſſimus, et juvandi mortales gratia, magis quam ambitioſe (ut ego judico) ſuam De natura hiſtoriam, magna ex parte e Graecis ſcriptoribus tranſlatam, publicavit: ille tamen quantopere ſit hallucinatus, et quoties auctorum, quos ſequitur, non aſſecutus ſententiam, de aliis forte alii dicent; ego familiares, imo praeceptores, meos Ariſtotelem et Theophraſtum (ex quibus plura, ni fallor, quam ullis aliis tranſtulit) tradendis animalium ſtirpiumque naturis ſaepiſſime non intellectos ab eo deprehendo. Sed ne ſim prolixior aut veteribus cenſendis, aut novis interpretibus, quod ſane infinitum foret; nullus profecto unquam aut fuit, aut erit, cujuſcunque linguae in aliam transferendae (de libris alicujus doctrinae et majoris momenti loquor) tam conſummatus interpres, ut non archetypum quoque a lectoribus deſiderari aut poſſit, aut debeat. Quis enim eſt, qui vel ſuam et maternam linguam undiquaque calleat, ita ut et popularem eloquentiam teneat, et ſimul nulla diverſarum artium vocabula ignoret? Sunto tamen, qui haec conſequuti ſint omnia, in ſua quiſque lingua: putaſne vero, qui idem in duabus praeſtare poſſit, inventum iri quenquam? Sed inveniatur is quoque: jamne tibi abſolutus is interpres futurus videtur? Atqui multum adhuc abeſt. Non enim ſtatim geometra fuerit, qui vocabula huic ſcientiae propria intellexerit; neque medicus, qui partium corporis humani, herbarum, remediorum, morborumque nomenclaturas in numerato habuerit omnes. Artis inſuper peritus, et in ea mediocriter exercitatus, ſit oportet, ut

geometra

geometra medicusve sit, vel dicatur; aut ex una lingua in alteram medicos geometricosve libros recte transferat. Non igitur verborum cognitio absolvit interpretem, sed rerum quoque peritiam adjungat necesse est. Verum in aliis linguis, quarum vulgaris hodie in diversis regionibus usus est, simul duabus excellere facilius fuerit; in Graeca vero et Latina, jam apud suos populos desitis, et tanto labore ac tempore condiscendis, difficillimum. Quamobrem cum hisce duabus linguis vetustissimi quique et optimi libri sacri profanique contineantur, moneo, ut quicunque posthac aliquid ex hisce interpretandum susceperint, vel suae interpretationi et apographo archetypum Graecum adjungant, vel Graeca seorsum edi curent (hoc in majoribus, illud in minoribus libris, commodius fiet) si illi modo et eruditis hominibus gratificari volent, et suae auctoritati fideique consulere. Quod me quidem attinet, ego etiam in pluribus erranti, si Graeca quoque dederit, ignoscam facilius, quam, si non dederit, in paucis: et spero eandem ob causam mihi etiam et caeteris interpretibus aequiores fore homines doctos, sicubi in his Aeliani operibus vertendis hallucinati sumus. Porro typographos quoque moneo, ut Graeca libenter suscipiant; et si minus quaestuosam eorum distractionem sibi futuram putant, exemplaria cudant pauciora, plurisque vendant. Sic enim in plerisque sibi, suoque lucro, consulent; ac, si non brevi, paulatim tamen, libri illi vendentur melius, quibus adjuncta fuerint Graeca: cum translationes solae, praesertim minus doctorum (qui semper major est numerus) a doctioribus reprehensae saepe ab omnibus negligi, jacere, et perire soleant. Accedit et haec commoditas, quod emendatiores in utraque lingua libros sic posse conservari spes sit; nam si quid dubium aut depravatum occurrat, mox alterum ex altero emendari poterit. His fere rationibus ego inductus volumina aliquot hucusque Graece Latineque excudenda curavi, nempe foecundissimum Ioannis Stobaei Anthologium, idque secundo etiam auctum emendatumque; item Antonii et Maximi veterum in Graecia monachorum Locos communes ex sacris et profanis scriptis utilissime collectos, qui tamen non e regione collocati, sed in utraque lingua seorsum prodiverunt; et hoc tempore *Aeliani opera*. Quod si Deus annuerit, etiam alia deinceps utilia studiosis similiter in utraque lingua vel edam ipse, vel aliis, ut edant, auctor ero.

De Exemplis et Argumentorum ratione in genere quaedam, et quod ab Animalibus efficacissima sumantur.

QVONIAM exempla a bestiis ad homines trahi superius scripsi, ne quis exempli vocabulo me abusum existimet, plura de exemplis, similitudinibus, ac parabolis, tum quod ad significationem, tum argumentorum ex eis vim, hic adferam; quod equidem nec inutile, nec ab instituto nostro alienum fore existimo, quando quicquid ab animalibus ad formandos hominis mores in orationem venit, exempli aut parabolae instar enunciatur. Primum igitur *exemplum* videtur dictum, quod ad contemplandum extet (nam *e* vel *ex* praepositio conspicuum aliquid significat, ut in his verbis *extare*, *existere*, *exedra*, *eminere*; et unde quid agendum quove abstinendum colligamus, non aliter, imo certius, quam e templis suis per auguria et auspicia quondam augures. Porro *argumenta*, quibus aliquid persuadere conamur, aut a ratione, aut ab auctoritate proficiscuntur. Ratio aut probabilis et verisimilis est, aut vera et necessaria. Auctoritas aut divina est, aut humana, aut naturalis. Rursus divina aut a dictis aut a factis sumitur, ut humana quoque. Sed auctoritas divina (hoc est, a Deo, vel hominibus sanctis, qui divino afflati spiritu sermone factove aliquid docuerunt) utroque modo tum dictis tum factis, perpetuo firma et indubitata, non minus, imo magis, quam ulla vera necessariave ratio judicari debet. At humana auctoritas non vera, sed verisimilis est; nam, ut vulgo dicitur, *quot capita, tot sententiae:* nec enim vulgus modo, sed etiam sapientes existimati, sententiis plerumque plurimum variant. Ea quidem, quae a sapientum hominum moribus, virtutibus, aliisque factis sumitur persuasio, multo plus momenti adfert ad persuadendum, et non auctoritas tantum, sed exempli nomine appellatur. Multa autem clarorum hominum cum dicta, tum facta, in *Variae historiae* libris Aelianus describit. Tertio loco opera et facta naturae posuerim, per quae nobis veluti loquitur illa, et exempla toto mundo passim vel ad imitationem vel ad fugam proponit, idque in animalibus praecipue, ceu vivis suae sapientiae indiciis. Et cum hominum natura depravata longe ab archetypo suo recesserit, animalia vero primitivam suam et naturalem singula vim retinuerint, efficaciora, quae in ipsis spectantur, exempla fuerint. Plurimae enim actiones animalium veluti χρεῖαι quaedam et χρειώδεις hominibus, id est, ad vitam eorum melius instituendam utiles, existimari debent; nam inter chrias ipsas praetulerim, ceu vehementiores, ubi quis non dicit, sed facit aliquid. Siquidem, Quintiliano teste, *etiam in ipsis factis chriam putant* eruditi: *ut Crates, cum indoctum puerum vidisset, paedagogum ejus percussit. Et aliud*, inquit, *pene par ei, quod tamen eodem nomine appellare non audent, sed dicunt* χρειῶδες: *ut Milo, quem vitulum assueverat ferre, taurum ferebat.* Quod si fabulae et apologi ab animalibus conficti, quales Aesopi et

et aliorum plurimi ſunt, movere poſſunt homines, et *ducere animos*, ut ſcribit Quintilianus, *praecipue ruſticorum et imperitorum*; *qui et ſimplicius*, *quae ficta ſunt*, *audiunt*; *et capti voluptate facile iis*, *quibus delectantur*, *conſentiunt (Horatius ne in poemate quidem humilem uſum hujus generis putavit*,

Olim quod vulpes aegroto cauta leoni:

et primus earum auctor Heſiodus videtur) multo magis ea, quae vere de animalibus praedicantur, et ex eorum natura ſumuntur, movere non modo rudiorum, ſed eruditiorum quoque animos poterunt.

Ex Quintiliano. *Potiſſimum eſt*, inquit, *inter ea*, *quae ad probationem pertinent*, *quod proprie vocamus exemplum: id eſt*, *rei geſtae*, *aut ut geſtae*, *utilis ad perſuadendum id*, *quod intenderis*, *commemoratio. Intuendum igitur*, *totum ſimile ſit*, *an ex parte*; *ut aut omnia ex eo ſumamus*, *aut quae utilia erunt. Interim ex majoribus ad minora*, *ex minoribus ad majora*, *ducuntur exempla. Ad exhortationem vero praecipue valent imparia. Admirabilior in femina*, *quam in viro virtus. Quare ſi ad fortiter faciendum accendatur aliquis*, *non tantum afferent momenti Horatius et Torquatus*, *quantum illa mulier*, *cujus manu Pyrrhus eſt interfectus*; *et ad moriendum non tam Cato et Scipio*, *quam Lucretia*; *quod ipſum eſt ex minoribus ad majora.* Haec Quintilianus. Videntur autem ejuſdem generis eſſe, quae a beſtiis ducuntur, ſive exempla, ſive ſimilia; quae et ipſa ad hominem ſi accommodentur, a minori ad majus ducuntur. Nam ſi ea, quae nihil aut minimum rationis habent, fortiter aliquid aut provide agunt; vix dignus venia fuerit homo, rationis compos animal, ſi quid timide, ſi temere fecerit.

Proximas exemplo, inquit rurſus Quintilianus, *vires habet ſimilitudo*, *quae ducitur citra ullam tranſlationum mixturam ex rebus pene paribus. Nam* παραβολή, *quam Cicero* collationem *vocat*, *longius res*, *quae comparantur*, *repetere ſolet*; *nec hominum inter ſe opera ſimilia ſpectantur. Sed* παραβολὴ *a mutis*, *atque etiam inanimis*, *interim hujuſmodi ducitur: ut ſi animum dicas excolendum*, *ſimilitudine utaris* terrae, *quae neglecta ſentes atque dumos*, *exculta fructus creat: aut ſi ad curam reipublicae horteris*, *oſtendas* apes *etiam* formicaſ*que non modo muta*, *ſed etiam parva animalia*, *in commune tamen laborare. Et Cicero pro Cornelio* equorum, *pro Archia* ſaxorum *quoque eſt uſus ſimilitudine.*

Exemplum, inquit Valla, *eſt ipſa res*, *quam imitamur*; *aut*, *ſi ita ſors tulerit*, *devitamus in aliquo. Ille autem*, *in quo ſunt virtutes*, *vel vitia*, *exemplar dicitur alicujus facti.* Plura in univerſum de vi et ratione exemplorum, et parabolarum ſive ſimilitudinum, qui voluerit, leget in Rhetoricis ad Herennium, et in libris De inventione Rodolphi Agricolae; item apud Ammonium, et Suidam in voce Παράδειγμα, et Euſtathii indice in Παραβολή.

De STYLO AELIANI.

Ad Lectorem.

DUM Graeca Aeliani ſcripta percurro, obiter pauca quaedam obſervavi, quae rariuſcula circa dictiones et phraſes aut ſyntaxin in hoc auctore mihi videbantur, quibus et ab aliis uſitata quaedam propter elegantiam inſerui, quae hoc in loco Graecae linguae ſtudioſis hominibus communicare volui; ocioſior aliquis multo plura his accumulare poterit. Numerus prior librum, poſterior caput ſignificat: *Anim.* opus *De animalibus*; *Var. Variae hiſtoriae.*

In genere quaedam.

REpetendum aliquid interdum: ut iv. 47. *Anim.* Ἠρεμαὶ δὲ ὅταν ὑπάρχωνται τροπαὶ τοῦ ἔτους, τηνικαῦτα ἐπιφαίνεται· Ἀρκτούρου τε ἐπιτολαὶ (repete ὅταν ὑπάρχωνται) ὅδ᾽ ἀναχωρεῖ ἐς τὰ οἰκεῖα.

Aliquando ſupplendum aliquod nomen Attico more: ut *Var.* xiii. 30. Ὀλυμπιὰς ἡ Ἀλεξάνδρου, ſubaudi μήτηρ. *Ibidem* ii. 43. Ὁ Σωφρονίσκου, ſubaudi παῖς. Et xi. 7. Ἀρχέστρατος ἔλεγε, δύο Ἀλκιβιάδας μὴ ἂν ὑπομεῖναι τὴν τῶν Ἀθηναίων, ſupple πόλιν. Τὴν τεθηλυῖαν, ſubaudio φύσιν, *Var.* xiii. 16.

Enallage numerorum et caſuum non infrequentes ſunt ei: ut *Anim.* xii. 42. Δέλεαρ καθιᾶσι τοῖς σκάροις κορίαννα· καὶ ἔστιν εὔθηρα ταῦτα, καὶ ἑλεῖν ῥᾷστα· προσνεῖ γὰρ αὐτοῖς ὁ σκάρος. Et *Var.* x. 16. Οἱ δὲ οὐδεὶς αὐτῷ προσεῖχον. Et *Anim.* xiii. 14. Ὅτῳ δὲ λαγῷ εἰσιν αἱ ἐν τοῖς θάμνοις διατριβαί, νωθεῖς μὲν οὗτοι. Sic adjectiva neutra pluralia pro ſingularibus ſaepe accipit ſignificatione ſubſtantiva: ut, Εἶναι οἱ ἔνσπονδα (pro σπονδὴν, φιλίαν, εἰρήνην) πρὸς λύκον. Alias vero pro adverbiis: ut Ἐρᾷν δριμύτατα, pro δριμυτάτως.

Nominativus pro obliquo, praecipue cum pronomen αὐτὸς vel οὗτος in obliquo ſequitur. Sed et alias interdum: ut *Anim.* xiv. 5. Ἐλέφας ὁ θῆλυς, τιμιώτερα εἶναι τὰ τούτου κέρατα οἱ σοφοὶ ταῦτα ὑμνοῦσί γε. Et mox: Ἐν Μαυρουσίᾳ γῇ οἱ ἐλέφαντες δεκάτῳ ἔτει πάντως αὐτοῖς τὰ κέρατα ἐκπεσεῖν ὑπολίδει. Et *Var.* ii. 13. Ἀλλ᾽ οἵγε ξένοι, τὸν γὰρ κωμῳδούμενον ἠγνόουν, θροῦς παρ᾽ αὐτῶν ἐπανίσταται. Et ii. 41. Καὶ Λακύδης δὲ καὶ Τίμων οἱ φιλόσοφοι, καὶ τούτους πιεῖν πάμπολύ φασι. Vide etiam inferius in alphabetico ordine in Αὐτός.

Σαῦρον τῶν νεαρῶν, pro σαῦρον νεαρὸν, et hujuſmodi, ut Aelianus, ſic Graeci plerique, et Latinorum etiam quidam.

Rariſſimus eſt indicativi pro infinitivo uſus: ut *Var.* xii. 39. in fine, Φασὶ τὴν Σεμίραμιν, εἴποτε εἷλε λέοντα, μέγα ἐφρόνει, pro φρονῆσαι.

Comparativus eſt quando poſitivi locum obtinet: ut Καὶ ταῦτα εἰπεῖν οὐ χεῖρόν ἐστι. Sic *Anim.* vi. 44. Καὶ

οὐ

οὐ μοι λέγειν αὐτὸν ἥδιόν ἐστιν. Et *Var.* ii. 23. Οὔ μοι ἥδιον μεμνῆσθαι αὐτοῦ. Et contra interdum: ut *Anim.* viii. 12. Οἱ πρῶτοί μου ταῦτα ἀνιχνεύσαντες, pro πρότεροι. Videtur et superlativum pro comparativo posuisse, *Var.* x. 13. Καὶ τὸ ἔτι τούτων αἴσχιστον, ὅτι τὴν ἀσπίδα ἀπέβαλεν.

Verba in praesenti tempore loco praeteriti vel aoristi, et de eadem re saepe utrorumque temporum verba usurpat, et miscet: ut *Anim.* iv. 7. Ἀκούω τὸν Σκυθῶν βασιλέα ἵππον σπουδαίαν ἔχειν, pro ἐσχηκέναι: sequuntur autem aoristi secundi, deinde rursus alia verba in praesenti aoristorum loco. Et cap. 54. Παῖδα λέγουσιν ἐρασθῆναι ἀσπίδα λαχεῖν, καὶ μέντοι παρ' αὐτὴν εἶναι θαυμαστόν· εἶτα φοιτῶσαν τῷ ἐρωμένῳ προλέγειν ὄναρ τὰς ἐπιβουλὰς etc. Et v. 28. Ἐν οἰκίᾳ τρέφεσθαι πορφυρίωνα καὶ ἀλεκτρυόνα ἤκουσα, καὶ ἐσθίειν μὲν τὰ αὐτά, βαδίζειν δὲ τὰς ἴσας βαδίσεις, οὐκοῦν ἐκ τούτων φιλίαν αὐτοῖς ἐγγενέσθαι. Et *Var.* xii. 45. Φρύγιοι λόγοι ᾄδουσι Μίδου καθεύδοντος μύρμηκας εἰσέρπειν εἰς τὸ στόμα. Vice versa etiam aoristus pro praesenti ponitur: ut ix. 3. *Anim.* Ἐὰν δὲ βλακεύσῃ, διέσπασεν αὐτὸν ὁ πατήρ. Et verbum substantivum in imperfecto praesentis significationem saepissime habet: ἦν pro ἐστί, ἦσαν pro εἰσί.

Participium pro verbo: Κύων θηράσασα, λαγὼς δὲ ἦν τὸ ἄγρευμα αὐτῇ, καὶ ἐκύει ἡ κύων, vii. 12. *Anim.* pro κύων ἐθήρα, *canis venabatur*. Et xiii. 22. Καὶ αὐτοῖς παίδευμα τὴν φρουρὰν οὐ καταννυστάξασι, si recte scribitur, pro καταννυστάξαι: hoc est, *Et ne suas vices somno capti negligant, disciplina quadam assuescunt.* Et vi. 60. Μαστιγοῦται κρεμάσαντες τὸν φαρετρεῶνα πρὸ ἑαυτῶν, εἶτα μέντοι ὁμιλεῖ τῇ θηλείᾳ ὁ ἄῤῥην.

Conjunctio quandoque desideratur: ut x. 50. *Anim.* Ἠὼς δὲ (sic enim lego) καὶ ὑπολάμπει, καὶ ὁ βωμὸς οὐκ ἀνθρακιάν, οὐ σποδὸν ὑποφαίνει, *Cum vero jam aurora illucescit*, etc. Vide inferius in Εἰ.

Dictiones quaedam et phrases, ordine literarum notatae.

Ἀκράτως καὶ ἀμάχως, *Anim.* xiv. 46. *Vehementer, adeo ut resistere nequeas.* Ἀκράτως ἔχειν φθόνου, *Var.* xii. 9. *Nimium gravari invidia, invidiae non posse resistere.*

Ἀλλὰ abundat: ut *Var.* ii. 10. Τιμόθεον ἀκούω τὸν Ἀθηναίων στρατηγόν, etc. ἀλλὰ τοῦτόν γε Πλάτωνι τῷ Ἀρίστωνος περιτυχόντα εἰπεῖν. Et cap. 21. Ὁ δὲ μὴ εἰς πάντας πεφοίτηκεν, ἀλλ' ἐγὼ ἐρῶ. Et vi. 10. Οἱ γὰρ δύο παῖδες Πάραλός τε καὶ Ξάνθιππος, ἀλλὰ οὗτοι μὲν κατὰ τὴν νόσον ἀπέθανον. Et ii. 23. et alibi.

Ἀμφισβητῆσαι ὥρας, *De pulchritudine certasse*, xii. 14. *Var.*

Ἄμαχος, *summus, vehemens, nimius.* Κυνὸς ἐς τὸν τρέφοντα ἄμαχος εὔνοια, vii. 10. *Anim.* Φαγεῖν ἄμαχοι, *Voracissimi*, i. 1. *Var.* Et alibi ἄμαχον et ἀμήχανον simul dixit pro *vehementi.* Vide Ἀκράτως paulo ante.

Ἂν sine verbo. Παῖδα ὡραῖον, ὡς ἂν Αἰγύπτιον, *Anim.* iv. 54. *Formosum puerum, ut Aegyptii formosi esse possunt.* Et x. 1. fine ἄν. Μέγαν ἐλέφαντος ὡραῖον, ὡς ἐκεῖνοι, *Ut elephanti formosi esse possunt.*

Αὐτὸς pro articulo interdum capi videtur, vel abundare: ut *Var.* xiii. 1. Καὶ αὐτὰ ἕκαστα τῶν δρυμώνων καταστεψάμενοι. Idem in obliquis saepe abundat,

abundat, ſed ita, ut praecedat rectus alicujus nominis pro obliquo poſitus. Οἱ δελφῖνες, τὸ μὲν φιλόμουσον αὐτῶν, xi. 12. *Anim.* pro τῶν δελφίνων τὸ φιλόμουσον. Αἱ δὲ αἶγες, οὐκ ἂν αὐτὰς λάθοι τὸ ἤδη προειρημένον, vii. 26. *Anim.* pro, τὰς δὲ αἶγας, οὐκ ἂν λάθοι. Vide ſuperius in *Enallages caſuum* mentione.

Γε μὴν pro δὲ, poſt μὲν. Κυμαινούσης μὲν τῆς θαλάσσης, σκληρόν γε μὴν τῶν ἀνέμων καταπνεόντων, ix. 57. *Anim.* Et ix. 58. *Anim.* Τῶν μὲν, τῶν δὲ, τῶν γε μὴν, in tribus membris. Et x. 22. ſimiliter. Et x. 27. Μικρὰ μὲν, χαρίεσσα μήν.

Εἰ conjunctionem aliquando omittit, ut ſubaudienda ſit: ut lib. xvii. cap. 9. *Anim.* Δεῖ δὲ πάλιν τροφῆς, καὶ ἀφελεῖν τι, καὶ οἱ πόδες οἱ τέως, χεῖρες ἐγένοντο, pro εἰ δὲ πάλιν τροφῆς δεῖ. *Quod ſi rurſum opus ſit cibo, et aliquid apprehendere, tum qui antehac pedes erant, manus efficiuntur.* Et xvi. 18. *Anim.* Καὶ ψηλαφήσεις, id eſt, *Et ſi contrectes.* Et mox rurſus ibidem. Vide ſuperius in fine eorum, quae *in genere* obſervavimus.

Εἶναι Attico more παρέλκον, viii. 15. *Anim.* Ἑκόντες εἶναι οὐ προσίασι τῇ χώρᾳ.

Εἰς cum accuſativo precii. Ἐπιπράσκετο εἰς στατῆρας πεντήκοντα, *Var.* xii. 12. *Vendebatur ſtateribus quinquaginta.*

Εἰς γόνυ πίπτειν, proverbium non animadverſum ab Eraſmo Rot. Οὐ τὸ λεγόμενον δὴ τοῦτο εἰς γόνυ πεσοῦσαν, ἀλλ' ἐπὶ στόμα, *Var.* iii 17. *Non in genu collapſam, quod aiunt, ſed in os:* hoc eſt, non mediocriter, ſed penitus afflictam.

Εἶτα ſaepe abundat. Τῇ τοῦ σώματος ῥώμῃ θαρροῦντες ἄμφω, εἶτα οὐ δεῖται θατέρου ὁ ἕτερος. iv. 3. *Anim.*

Ἐκ τρίτων, pro τρίτος, ix. 64. *Anim.* Λέγει Ἀριστοτέλης, καὶ Δημόκριτος πρὸ τούτου, Θεόφραστός τε ἐκ τρίτων καὶ αὐτός φησι. Ἐκ de patria: ut *Var.* ii. 21. Παυσανίας ὁ ἐκ Κεραμέων, *Oriundus Cerameis.* Et xvii. 9. *Anim.* Κράτης ὁ ἐκ τοῦ Μυσίου Περγάμου.

Ἐμπλάσσεσθαι τοῖς δικτύοις, *Anim.* xii. 47. *Inhaerere retibus, intruſum vel intricatum inhaerere:* quod noſtri dicunt **geſtecken**, hoc eſt, *infigi*, ut lignum terrae lutove inſertum figitur. Sic xv. 1. *Anim.* Ἐμπλάσσεται τῷ ἀγκίστρῳ, alias ἐμπαλάσσεται. Et xvi. 25. *Anim.* Ἵπποι τοῖς νεκροῖς ἐμπλαττόμενοι, etſi codex manuſcriptus habet ἐμπαλαττόμενοι, quod non placet. Apparet enim metaphoram eſſe ductam a medicamentis, quae Graeci emplaſtra vocant, vel emplaſta; quae lenta tenacitate ſua cuti adhaerent, et quaſi agglutinantur: unde et emplaſtica quaedam dicuntur, quae ejus ſunt facultatis, ut veluti cruſtam inducant cuti illita, meatuſque obſtruant.

Ἐπεὶ tanquam adverbium temporis, *Var.* ii. 35. Ἐπεὶ δέ τις αὐτὸν παρῆλθε τῶν ἐπιτηδείων. *Cum familiaris quidam eum acceſſiſſet.*

Ἐπιθανατίως, quod ab aliis dicitur ἐπιθανάτως, *non ſine mortis periculo.* Οἱ μὲν ἀπέθνησκον, οἱ δὲ ἐπιθανατίως εἶχον, *Var.* xiii. 27. *Alii moriebantur, alii morti proximi erant.*

Ἔπος pro *ſimpliciter*, vel *ſimplici ratione.* Λευκὴν δὲ, οὐχ ὡς εἰπεῖν ἔπος, ἀλλὰ καὶ χιόνος ἐπέκεινα, iv. 36. *Anim.* id eſt, *Non ſimpliciter album, ſed plus quam niveum.* Sic Plato lib. i. De repub. Διόρισαι, ποτέρως λέγεις τὸν ἄρχοντά τε καὶ τὸν κρείττονα; τὸν ὡς ἔπος εἰπεῖν,

εἰπεῖν, ἢ τῷ ἀκριβεῖ λόγῳ, id eſt, *Explana, utro modo principem et praeſtantiorem dicas, utrum ſecundum vulgus* (qui vulgo ſic dicitur, qui nomine tantum princeps ſit, non etiam reipſa) *an ſecundum exactam rationem.*

Ἕρμα videtur *vinculum, laqueum,* aut *faſciam* ſignificare; ut ἑρμάζειν Hippocrati, *vincire, faſciare, et partem aſtrictam immobilem reddere.* Καὶ τοῖς καλόπτροις ἕρματα ἰσχυρὰ ἀποπλέκουσι, xvii. 25. *Anim.* ubi Diodorus habet ἐπίσπαστρα. Locus eſt *De captura ſimiarum.* Item cap. 37. Ἀετὸς ταῖς τοῦ ὄφεως σπείραις περιπεσὼν ἕρμασιν.

Ἐσθῆτα ἤσθητο, *Var.* xii. 32. Et xiii. 1. Στολὴν δὲ ἤσθητο ἀπράγμονα: et ἠσθημένος, ix. 34. *indutus*; tanquam a praeſenti ἐσθέομαι, quod in uſu non eſt. Ἔσθημα tamen, et ἔσθησις (id eſt *veſtimentum, veſtitus*) a praeterito ἤσθημαι formata videntur. Legitur et ἐσθημένος ſine augmento apud Herodotum.

Εὐήτριος χιτών, ὁ λεπτὸς καὶ εὐϋφής, id eſt, *tunica ſubtilis et probe contexta,* ut Grammatici interpretantur. Χιτῶνα ἐρίων πολυτελῆ καὶ εὐήτριον, *Var.* i. 16. Euſtathius ſic dictum monet ἀπὸ ἠτρίων, ὅ ἐστιν ἐν τοῖς ὕφεσι στημόνων.

Ἥκιστος, *minime potens, ineptiſſimus, infirmiſſimus.* Ἥκιστός ἐστι θηρᾶν, *Ad venationem minime ſufficit,* ix. 1. *Anim.* Et iv. 31. *Anim.* Κρυμὸν φέρειν ἥκιστός ἐστιν, *Impatientiſſimus eſt frigoris.*

Ἤπερ οὖν, *quam,* multis in locis.

Θαῤῥεῖν cum accuſativo, ſubaudita praepoſitione πρός. Δέδοικε γὰρ τὰ θηρία, τοὺς δὲ ἀνθρώπους θαῤῥεῖ, *Anim.* vi. 11. *Cerva paritura a feris ſibi metuit, erga homines vero confidentior eſt.* Sic alius quidam veterum: Οὐ τεθαῤῥηκότων μᾶλλον τῶν ἐναντίων.

Ἱμάτιον, quaere Χιτών.

Καθήμενα χωρία, *loca humilia et plana,* τὰ κοῖλα καὶ ὁμαλά. *Var.* iii. 1. Καθήμενα καὶ λεῖα χωρία nominat. Et *Anim.* xvi. 12. Ἐν τοῖς καθημένοις χωρίοις, καὶ τοῖς τεναγώδεσι καὶ ἀπέδοις.

Καὶ aliquando abundat, ut in his verbis, κατὰ τύχην καὶ λυπεῖ.

Καλῶς εἶχε τῷ παιδὶ ὀχουμένῳ, *Anim.* vi. 15. *Puer vehi gaudebat,* abſolute.

Ἐν καλῷ εἶναι, ſimpliciter, vel cum genitivo. Ἀποθανεῖν ἐν καλῷ ἐστι, *Var.* x. 11. *Tempeſtivum* vel *opportunum eſt mori.* Καὶ ὅς γε ᾤετο σκέπης ἐν καλῷ εἶναι, *Anim.* vii. 25. *Putabat ſe plane eſſe tutum.*

Κατὰ ἄγραν καὶ νομήν, *Var.* xiii. 1. *Ad venationem et paſcua.*

Κεκηρυγμένος εἰς τήνδε σοφίαν, *Anim.* vi. 10. *Hac arte celebris.*

Λιβύα, τῆς Λιβύας, iv. 2. *Anim.* cum communiter dicatur Λιβύη, τῆς Λιβύης.

Λιπαρής, *aſſiduus, perſeverans, inſtans.* Ἐπεὶ δὲ ἦν λιπαρέστερος ὁ Διογένης, καὶ ἐνέκειτο, x. 16. *Var.*

Μὲν et δὲ, plerumque aliquid contrarium inferunt, ſaepe diverſum tantum: ut vii. 34. *Anim.* Κυρτὶς μικρὰ μέν, πυκνὴ δέ. Aliquando ne diverſum quidem: ut xii. 31. *Var.* Οἱ μὲν ἐπείθοντο, οἱ δὲ γίνονται κατὰ τὴν Κλεωναίων χώραν, de iiſdem, non diverſis.

Μὴ interrogative, xii. 22. *Var.*

Μηλίς.

Μηλὶς, ἡ, *Melinus color*, *nativus*, a Melo insula dictus, *candidus*, etc. apud Plinium.

Μήτι γοῦν, *nedum*, *non solum*. Εἴγε καὶ οἱ παῖδες, μήτι γοῦν οἱ ἄνδρες, xii. 9. *Var.* Hermogenes μήτοι γε, eadem significatione dixit.

Μηλὶς Cretice pro *patria* xvii. 35. *Anim.* et *Var.* xiii. 38.

Ὁ, articulus cum suis casibus varie usurpatur. Τὰ μάλιστα, xiii. 2. *Var.* τὰ abundat. Et alibi: Ὑπὲρ ἐκείνων, ὧν ἔλεγε Πλάτων, pro ἃ ἔλεγε: *De iis*, *quae profitebatur Plato*. Μάχη καὶ φόνος τῶν καὶ τῶν, *Anim.* viii. 10. *Pugna et caedes fit utrorumque*, vel *utrinque*. Ἐν δὲ τοῖς καὶ ὅτι ἡρέθη, viii. 11. *Anim.* pro ἐν δὲ τοῖς, vel τοῖς ἄλλοις: sic etiam xiv. 27. Et *Var.* xii. 1. Ἐν δὲ τῶν καὶ Ἀσπασία ἦν, *Inter caeteras et Aspasia erat*. Ὁ δὲ abundat, *Var.* iii. 20. vel pro καὶ ὁ αὐτός. Similiter et ὅδε una vox aliquando redundat, ut et οὗτος alibi.

Οἷα, τοιαῦτα, *veluti*, *sic*, adverbialiter. Καὶ οἷα ἡμεῖς τοὺς θεοὺς ἄγομεν θαυμαστοὺς, τοιαῦτα καὶ τοὺς κροκοδείλους οἱ Αἰγύπτιοι, x. 21. *Anim.* Στολὴν δὲ ἤσθητο τοιαύτην, οἵαν μὴ ἀποδεῖν Ἀρτέμιδος, *Var.* xiii. 1. *Vestitu utebatur*, *qui quam proxime referret Dianam*.

Οἷος vel οἷός τε, *idoneus*. Οἷοι μὴ λυπεῖν, v. 15. *Anim.* pro πεφυκότες: *Ejusmodi*, *ut minime molesti sint*.

Οἷος pro ὅμοιος. Πόδας δέ μοι νόει οἵους εἶναι λέοντος, iv. 21. *Anim.*

Ὁποῖα, *talia*. Οἱ δὲ ὁποῖα παλαμῶνται, vi. 23. *Anim.*

Ὁμιλεῖν pro ζωυσιάζειν alicubi.

Ὅσα ἰδεῖν, xiii. 2. *Var.* *Quod ad aspectum.*

Ὅτι abundat, *Var.* xiv. 15. Ὅτι στρέψον τὸ πινάκιον, etc. Verba sunt cujusdam incipientis alterum alloqui. Alibi vero persaepe in eodem opere breviter aliquid commemorans, vel notans, ut in capitum vel librorum argumentis solemus, et in excerpendis aliorum scriptis, hac conjunctione utitur.

Οὕτως abundat xiii. 2. *Var.* ut et ὅδε alibi.

Οὔκουν, pro καὶ οὐκ, iv. 7. *Anim.* ubi et τὸ παρέλκον sequitur, ut videtur.

Οὐ μὴν *Var.* viii. 12. (etsi codex impressus habet οὐ γὰρ) videtur affirmative poni.

Παλίνωρον xv. 19. *Anim.* est *retro et in contrarium versum*. Et forte hic παλιώρον dicit vim illam occultam herbae (ut de anacampserote nugantur) quae testudinis foeminae animum a mare aversum ad amorem revocat et cogit, τὴν εἰς τὸ ἀνάπαλιν καὶ ἐναντίον ὁρμὴν ἢ ὥραν, ἤγουν φροντίδα.

Πᾶν pro πάντες, de hominibus: ut xvi. 14. *Anim.* Οἱ βρόται καὶ πᾶν. τὸ περὶ τοὺς ἀγροὺς ἐργατικὸν ἀνασπῶσιν αὐτὰς, *Omnes operarii ruris*.

Περοῦν expletiva particula frequentissime utitur. Nam plerumque dicit ὅσπεροῦν, ὥσπεροῦν, pro ὅς, ὡς: et ὅπερ, ὥσπερ: aliquando ὡς οὖν: rarenter ὡς solum. Δὴ etiam et δήπου apponit, ut οἷα δή, οἷα δήπου: et οἱονεὶ, pro οἷον: ὅσγε pro οὗτος.

Πομπὴ, *impulsus*, *providentia*. Κατά τινα θείαν πομπὴν ἡσθεῖσα τῷ βρέφει, *Var.* xiii. 1. *Providentia quadam divina*. Et viii. 1. Φωνὴν πολλάκις ἔφασκεν ὁσίαν πομπῆς ἐκκεκληρωμένην αὐτῷ. *Saepe sacri alicujus auspicii vocem ceu sorte quadam sibi obtingere dicebat.*

Πραόνως,

Πρᾳόνως, v. 39. *Anim.* pro πρᾴως. In Lexicis πρᾳϋμένως legitur.

Ῥήτρα τε πρὸς αὐτὸν καὶ ὁμολογία γίνεται, *Var.* ii. 7. *Pactum et conditiones intercedunt.* Et *Anim.* xv. 24. Ὑπὲρ τῆς τῶν βοῶν ὠκύτητος ἁμιλλῶνται τῶν Ἰνδῶν οἱ ἄριστοι, καὶ ποιοῦνται ῥήτρας ἐπὶ χρυσίῳ παμπόλλῳ καὶ ἀργυρίῳ. Gyllius vertit, *sponsionem faciunt.*

Σκέπη, *protectio, tutamen.* Τῶν δ' ἄλλων ἰχθύων οἱ τῇδε ἰχθῦς ἐν σκέπῃ εἰσί: *Tuti sunt hoc in loco pisces a caeteris omnibus*, ix. 59. *Anim.* Et vii. 25. Καὶ ὅς γε ᾤετο σκέπης ἐν καλῷ εἶναι: *Putabat se plane esse tutum.*

Συλλαβεῖν, *conjicere, suspicari. Anim.* vii. 25. Καὶ ξυλλαβεῖν ἐκ τοῦ δρωμένου κακόν εἶναί τι ὑπολανθάνον.

Τὲ conjunctio aliquando abundat: ut, *Anim.* xii. 28. Καὶ φυκίδες τε καὶ μαινίδες.

Τὶς ἢ οὐδεὶς, *nullus fere, paucissimi omnino.* Θαυμάζει τις ἢ οὐδείς: *Quotus quisque miratur?* vii. 8. *Anim.* Et similiter vi. 58. in capite *De phoenice.* Et v. 50. Ἤ τι ἢ οὐδὲν, id est, *minimum.* Talis et illa locutio est, iv. 53. Ἀνθρώπῳ γὰρ δεῖ πόσων μὲν τῶν μαθημάτων, πόσων δὲ τῶν πληγῶν, ἵνα ἢ μάθῃ ταῦτα εὖ καὶ καλῶς, ἢ πολλάκις μὴ μάθῃ.

Τὶ alicubi abundat: ut v. 10. *Anim.* Πρᾶον καὶ ἥμερον καὶ ὁμοῦ τι καὶ ἄκεντρον.

Ὑπὲρ τῶν ἁλῶν σπογγιαῖς καὶ ἐρίοις ἐπισάξαι τὰ ὄρεα, *Anim.* vii. 42. Latinismum hoc dixerim, et oblitum sui Aelianum ὑπὲρ pro ἀντὶ posuisse. Latinorum enim praepositio *pro*, alias quod Graecorum ἀντὶ, alias quod eorundem ὑπὲρ cum genitivo significat.

Φημὶ plus aliquid est, quam εἶπεν, et asseverantius: ut in illo, αὐτὸς ἔφα. Οὐ ῥαθύμως εἶπεν, ἀλλ' ἔφη. *Var.* i. 30.

Χιτὼν, vestis interior, ut ἱμάτιον exterior, sicut scribunt Grammatici. Aelianus *Variorum* i. 16. his verbis: Ἀπολλόδωρος Σωκράτει χιτῶνα ἔφερεν ἐρίων πολυτελῆ καὶ εὐήτριον, καὶ ἱμάτιον τοιοῦτον· καὶ ἠξίου ἐνδύντα αὐτὸν τὸν χιτῶνα, καὶ θοιμάτιον περιβαλόμενον, εἶτα οὕτω πιεῖν τὸ φάρμακον. Χιτῶνα etiam laneum fieri solitum docet, et ἐνδύεσθαι, hoc est, *indui instar indusii* (nimirum supra indusium lineum) ἱμάτιον vero περιβάλλεσθαι, id est, *circumjici, amiciri.* Hinc ἱμάτιον dicitur esse περίβλημα, vel περιβόλαιον, **ein mantel**, *pallium, sagum*; χιτὼν vero ἔνδυμα, **ein leybrock darein man schleufft.** Ammonio χιτώνιον est *muliebre indumentum*, **ein underrock**; χιτωνίσκος vero ὁ τοῦ ἀνδρός.

Χρῆμα, de hominibus etiam et animalibus, pleonasmo periphrastico. Σεμνὸν γάρ τι χρῆμα καὶ ὁ Σόλων ἐγένετο, *Var.* ii. 22. hoc est, *Solon vir gravitate eximia fuit.* Sic μέγα τι χρῆμα ἐλάφου, pro *cervo magno.*

In Aelianum et universam philosophiam, praesertim contemplatricem, Conradi Gesneri *Carmen.*

ΕΡΓΑ σοφοῦ νοέειν, ἢ πράττειν· τῶν δὲ νοούντων
Οὗτος μὲν πανάριστος, ἰδ' ὄλβιος πέλει ἀνήρ,
Ὅσγ' ὑπὲρ οὐρανίην ψυχῇ ἀναθόρνυται αἴγλην,
Πράγματα δ' ἀϊδίων εἰδῶν καὶ θεῖα θεωρεῖ,
Ἀρχήν τ' ἠδὲ πέρας, Θεὸν ἄμβροτον, Υἱέα, Πνεῦμα·
Πάντα δ' ἐπιχθονίων ὑπερεῖδεν ἀθύρματα θνητῶν,
Ὡς καὶ ὑπερνέφελος ταχὺς αἰετὸς ἵπταται ἀρθεὶς,
Καὶ χθόνα νέρθε λιπὼν εἰς ἥλιον ἀτενὲς ὅσσει.
Ἐσθλὸς δ' αὖ κἀκεῖνος, ὃς ἐν πραπίδεσσι νοήσῃ
Οὐράνιον κόσμον τετρακίονα, αἰολόμορφον,
Καὶ σφαίρας πάσας, σὺν δ' ἥλιον, ἠδὲ σελήνην,
Κ' ἀστέρας ἀπλανέας ἀναρίθμους, ἠδὲ πλανήτας·
Εἶτα δὲ σώματα θνητὰ κινήμασι ποικίλα πολλοῖς,
Ὠκεανὸν γενετῆρα θοὸν, καὶ μητέρα Τηθὼ,
Ἠέρα τ' ὑγροκέλευθον, ἰδ' αἰθέρα λαμπετόωντα,
Βροντὰς, ἀστεροπὰς, ἀνέμους, νιφετούς τε, καὶ ὄμβρους,
Κἄλλα μετάρσια πάντα, τά γ' οὐ τελέως συνέπηξε
Φύσις παμμήτειρα πολυπλάγκτοισι κελεύθοις·
Εἶτα τελειοτέρως τετόρων ἀπὸ σύνθετα πρώτων,
Ὥσπερ ὑποχθονίων πολυδαίδαλα ἔργα μετάλλων,
Παντοίων τε λίθων, ἄψυχά τε εἴδεα τἄλλα,
Θυμόσοφός τε καὶ ἀλφηστὴς σπουδαῖος ἐρευνᾷ,
Οὐδὲ φυτῶν γένος εὐερνές τε κομῶν τ' ἀμελήσας,
Οὐ θάμνους, βοτάνας τε, πόας τ', οὐ δένδρεα μακρά·
Εἶτα δὲ κνώδαλα πάντα, ὅσων ζείδωρος ἄρουρα
Μήτηρ, ὠκεανός τε ὅσα τρέφει, ἠδὲ θάλασσα,
Φύσις ὑγρά τ' ἄλλη, γαίης κευθμῶσι χυθεῖσα,
Κήτη ὀβριμόγυια πελώρια θαύματα πόντου,
Εἰναλίους νέποδας, καὶ ὑδατοθρέμμονας ἰχθῦς,
Θῆράς τ', οἰωνούς τε, καὶ ἠερίοισιν ἰέντας
Ὄρνιθας πτερύγεσσι, γένος κτηνῶν τε βοτῶν τε.
Ὃς δέ κε μή τ' αὐτὸς νοέῃ, μή τ' ἄλλου ἀκούσῃ,
Μήτ' ἀγαθὸν πράξῃ τι, ὅδ' αὖτ' ἀχρήϊος ἀνήρ,
Καὶ ζωὴν ἀλόγων, μᾶλλον δ' ἔτι χείρονα ζώει.

Κρείττους δ᾽ ἠελίοιο φρένες σοφοῦ ἀνδρὸς ἔασιν.
Ἥλιος γὰρ πάντ᾽ ἐφορᾷ, καὶ πάντ᾽ ἐπακούει
Πράγματα θνητά· σοφῶν δὲ καὶ εὐσεβέων νόος ἀνδρῶν
Οὐ τάδε μοῦν᾽ ἀθρεῖ, αὐτοῦ δ᾽ ὑπὲρ ἠελίοιο
Οἶμον ἀναθρώσκει μεγάλου Διὸς ἄχρι μελάθρων.
Ὡς καὶ Αἰλιανὸς ζώων, καὶ φύσιος ἄλλης,
Θαύματα πολλὰ ἰδὼν, κλίμακος διὰ τῆσδ᾽ ἀνέρουσε
Εἰς θείου θ᾽ ὑπάτου γνῶσιν, θείας τε προνοίας·
Ἀλλὰ θεοῦ φίλον υἱὸν ἀμύμονα Χριστὸν Ἰησοῦν,
Κύριον ἠδὲ ῥυτῆρα βροτῶν, οὐκ οἶδεν ἄνακτα·
Ὃς δ᾽, ὅπερ ἥλιος τοῦ σώματος ὄψει ὑπάρχει,
Φῶς καθαρὸν μερόπων νοερῷ πέλει ὄμματι μοῦνος,
Ὧι πατέρ᾽ εἰσιδέειν καὶ ἀληθέα πάντα βροτοὺς δεῖ.

I N D E X
C A P I T V M.

L I B E R I.

INDEX CAPITVM.

LIBER

LIBER II.

Cap. 27.

INDEX CAPITUM.

LIBER III.

INDEX CAPITVM.

LIBER IV.

e

Cap. 15.

INDEX CAPITVM.

LIBER V.

Cap. 43.

LIBER VI.

Cap. 6.

INDEX CAPITUM.

LIBER VII.

INDEX CAPITUM.

LIBER VIII.

INDEX CAPITVM.

LIBER IX.

INDEX CAPITVM.

LIBER

INDEX CAPITVM.

LIBER X.

CAP. 23.

INDEX CAPITVM.

LIBER

INDEX CAPITVM.

LIBER XI.

INDEX CAPITVM.

LIBER XII.

INDEX CAPITVM.

LIBER XIII.

Cap. 9.

INDEX CAPITVM.

INDEX CAPITVM.

LIBER XIV.

Cap. 25

LIBER XV.

LIBER XVI.

h Cap. 4.

INDEX CAPITVM.

Cap. 23.

INDEX CAPITVM.

LIBER XVII.

INDEX CAPITVM.

CAP. 42.

INDEX CAPITVM.

ΑΙΛΙΑΝΟΥ

ΑΙΛΙΑΝΟΥ

ΠΕΡΙ

ΖΩΩΝ ΙΔΙΟΤΗΤΟΣ

ΒΙΒΛΙΑ ΙΖ'.

AELIANI

DE

NATVRA ANIMALIVM

LIBRI XVII.

P R A E F A T I O.

HOMINEM ſapientem et juſtum eſſe, liberiſquè ſuis proſpicere, et parentum debitam curam gerere, ſibique victum parare, inſidias declinare, et reliqua in eo collocata naturae dona, non admodum forſan aliquis admiretur. Eſt enim ratione, re pretioſiſſima, et ratiocinatione praeditus, eaque plurimis in rebus ipſi prodeſt; inſuper etiam Deos reverentia et cultu proſequi novit. Quod vero brutis animalibus, quamvis non proprio arbitrio, virtutes quaedam a natura inſitae ſint, eademque multas et admirandas hominum proprietates poſſideant, id ſane magni momenti eſt. Quibus autem ſingula eorum ſeorſum inſtructa ſint, et quomodo brutis animalibus non minus quam hominibus proſpectum ſit, accurate noſſe eruditae et multiſciae mentis opus eſt. Quanquam igitur me non lateat aliorum etiam in hoc genere lucubrationes exſtare; tamen hoc quoque noſtrae, quoad ejus fieri potuit, diligentiae opus a me in proprium uſum collectum, et ſtylo familiari expoſitum, theſaurum haud contemnendum me elaboraſſe credidi. Si igitur alius quiſpiam haec ſibi profutura cenſeat, iis fruatur; ſin minus, ſuo parenti ea fovenda colendaque relinquat: neutiquam enim omnia omnibus placent, aut ſtudio videntur digna omnibus omnia. Quamvis autem poſt multos, qui ante me vixerunt, et ſapientia excelluerunt, in hoc argumento verſatus fuerim, temporis ſorte laudem non imminutum iri ſpero, ſi et ipſe ſcientiam cognitione dignam accuratiore inveſtigatione et eloquio exornatam in lucem protulerim.

3

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

ΑΝΘΡΩΠΟΝ μὲν εἶναι σοφὸν ϗ δίκαιον, ϗ τῶν οἰκείων παίδων προμηθέςατον, ϗ τῶν γειναμένων ποιεῖσθαι τὴν προσήκȣσαν φροντίδα, ϗ τροφὴν ἑαυτῷ μαςεύειν, ϗ ἐπιϐȣλὰς φυλάτ]εσθαι, ϗ τὰ λοιπὰ, ὅσα αὐτῷ σύνεςι δῶρα φύσεως, παράδοξον ἴσως ȣδέν. Καὶ γὰρ λόγȣ μετείληχεν ἄνθρωπος, τȣ͂ πάντων τιμιω]άτȣ, ϗ λογισμȣ͂ ἠξίωται, ὅσπερ ȣ͂ν ἐςι πολυαρκέςατός τε ϗ πολυωφελέςα]ος· ἀλλὰ ϗ Θεȣ̀ς αἰδεῖσθαι οἶδε ϗ σέϐειν. Τὸ δὲ ϗ τοῖς ἀλόγοις μετεῖναί τινος ἀρετῆς κα]ὰ φύσιν, ϗ εἰ μὴ κα]ὰ τὴν οἰκείαν κρίσιν, ϗ πολλὰ τῶν ἀνθρωπίνων πλεονεκ]ημάτων ϗ θαυμαςὰ ἔχειν συγκεκληρωμένα, τȣ͂το ἤδη μέγα. Καὶ εἰδέναι γε μὴ ῥᾳθύμως τὰ προσόν]α αὐτῶν ἰδίᾳ ἑκάςῳ, καὶ ὅπως ἐσπȣδάσθη ȣ͂ μεῖον τῶν ἀνθρώπων [ἕκαςον] τῶν ἀλόγων ζώων, εἴη ἄν τινος πεπαιδευμένης φρενὸς, καὶ μαθȣ́σης πολλά. Ὅτι μὲν ȣ͂ν καὶ ἑτέροις ὑπὲρ τȣ́των ἐσπȣ́δαςαι, καλῶς οἶδα· ἐγὼ δὲ ἐμαυ]ῷ ταῦτα, ὅσα οἷόν τε ἦν, ἀθροίσας, καὶ περιϐαλὼν αὐτοῖς τὴν συνήθη λέξιν, κειμήλιον ȣ̓κ ἀσπȣ́δαςον ἐκπονῆσαι πεπίςευκα. Εἰ δέ τῳ ϗ ἄλλῳ φανεῖται ταῦτα λυσι]ελῆ, χρήσθω αὐτοῖς· ὅτῳ δὲ ȣ̓ φανεῖται, ἐάτω τῷ πα]ρὶ θάλπειν τε καὶ περιέπειν· ȣ̓ γὰρ πάν]α πᾶσι καλὰ, ȣ̓δὲ ἄξια δοκεῖ σπȣδάσαι πᾶσι πάν]α. Εἰ δὲ ἐπὶ πολλοῖς τοῖς πρώτοις καὶ σοφοῖς γεγόναμεν, μὴ ἔςω ζημίωμα εἰς ἔπαινον ἡ τȣ͂ χρόνȣ λῆξις, εἴ τι καὶ αὐτοὶ σπȣδῆς ἄξιον μάθημα παρεχοίμεθα καὶ τῇ εὑρέσει τῇ περιτ]οτέρᾳ, καὶ τῇ φωνῇ.

AELIANI
DE
NATVRA ANIMALIVM
LIBER I.

CAPVT I.
De Ardeis in inſula Diomedea.

INSVLA quaedam nomine Diomedea multas ardeas alit; quae, ut aiunt, barbaris neque quippiam nocent, neque eos adeunt: ſin Graecus advena eo diverterit, divino quodam munere ab his avibus aditur, alis explicatis, tanquam manibus ad prenſationem et complexum; Graecos ſe pertractantes non refugientes, intrepide ſe palpari ſuſtinent, et in accumbentium ſinus advolant, velut ad menſas hoſpitales invitatae. Vulgo ſocii Diomedis eſſe jactantur, qui una cum eo contra Ilium arma tulerunt; et prima eorum natura in avium ſpeciem immutata, etiam nunc ſe eſſe Graecos et Graecorum ſtudioſos approbant.

CAP. II.
De Scaris.

SCARVS cum aliis herbis marinis, tum alga veſcitur: omnium piſcium ad venerem inflammatiſſimus eſt: cauſa, cur capiatur, eſt cupiditas inexplebilis in feminam. Ea non ignorantes rei piſcatoriae periti, hoc modo ei inſidias ponunt; ut comprehenſae feminae

ΑΙΛΙΑΝΟΥ

ΠΕΡΙ
ΖΩΩΝ ΙΔΙΟΤΗΤΟΣ
ΒΙΒΛΙΟΝ Α΄.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ά.

Περὶ τῶν Ἐρωδιῶν τῶν ἐν τῇ Διομηδείᾳ νήσῳ.

ΚΑΛΕΙΤΑΙ τις Διομήδεια νῆσος, καὶ ἐρωδιοὺς ἔχει πολλούς. Οὗτοι, φασὶ, τοὺς βαρβάρους οὔτε ἀδικοῦσιν, οὔτε αὐτοῖς προσίασιν· ἐὰν δὲ Ἕλλην καταίρῃ ξένος, οἵδε θείᾳ τινὶ δωρεᾷ προσίασι πτέρυγας ἁπλώσαντες, οἱονεὶ χεῖράς τινας εἰς δεξίωσίν τε καὶ περιπλοκάς· καὶ ἁπτομένων τῶν Ἑλλήνων οὐχ ὑποφεύγουσιν, ἀλλ᾽ ἀτρεμοῦσι καὶ ἀνέχονται, καὶ καθημένων εἰς τοὺς κόλπους καταπέτονται, ὥσπερ οὖν ἐπὶ ξενίᾳ κληθέντες. Λέγονται δὲ οὖν οὗτοι Διομήδους ἑταῖροι εἶναι, οἱ σὺν αὐτῷ τῶν ὅπλων τῶν ἐπὶ τὴν Ἴλιον μετεσχηκότες, τὴν προτέραν φύσιν εἰς τὸ τῶν ὀρνίθων μεταβαλόντες εἶδος, ὅμως ἔτι καὶ νῦν διαφυλάττουσι τὸ εἶναι Ἕλληνές τε καὶ Φιλέλληνες.

ΚΕΦ. β΄.

Περὶ Σκάρων.

Ὁ Σκάρος πόας μὲν θαλαττίας σιτεῖται καὶ βρύα· λαγνίστατος δὲ ἄρα ἰχθύων ἁπάντων ἦν· καὶ ἥγε πρὸς τὸ θῆλυ ἀκόρεστος ἐπιθυμία αὐτῷ ἁλώσεως αἰτία γίνεται. Ταῦτα οὖν αὐτῷ συνεγνωκότες οἱ σοφοὶ τῶν ἁλιέων, ἐπιτίθενταί

οἱ

minae ſummum os ad tenuem funiculum ex ſparto confectum alligent, eamque vivam per mare trahant, ubi eorum ſedes et cubilia eſſe, et in quem locum congregentur, norunt. Conficiunt etiam grave plumbum figura rotundum, longitudine trium digitorum, quo ex chordis appenſo, trahitur ſcarus femina captiva. Aliquis eorum naſſae in piſcatorio navigio accommodatae os late diducit, datque operam, ut naſſa in ſcarum captum convertatur; eaque ſenſim demittitur, lapide ad certam menſuram facto. Mares vero, non aliter quam homines, ad conſpectam amatam libidinis furore feruntur, circumque eam concurſantes, alius alium praevertere, eique appropinquare et contingere ſtudent; ut ſolent juvenes vehementer amantes, aut oſculum, aut vellicationem, aut aliud quodpiam furtum amatorium captantes. Qui deducit feminam ſenſim et pedetentim, inſidiis collocatis, recta ad naſſam cum amata diceres ducere amantes. Cum proxime ad naſſam hi acceſſerunt, plumbum in interiorem partem a piſcatore traductum, et linea decidens, feminam in naſſam detrahit; quo ſimul influentes mares capiuntur, ac poenam dant ſcari ejuſmodi furentis libidinis.

C A P. III.

De Capitonibus.

Capito e piſcium genere eſt, qui in paludibus degunt; et continentiſſimus, ac in victu temperatiſſimus, eſſe creditur. Etenim nullam animantem invadit, ſed cum omnibus pacem ſervare ſolet. Si vero in quempiam jacentem inciderit, hunc in ſuum prandium convertit; non prius tamen eum attingit, quam cauda moverit: tum ſi immotus maneat, hunc praedam ſibi facit; ſi vero moveatur, diſcedit.

C A P.

οἱ τὸν τρόπον τοῦτον. Ὅταν θῆλυ συλλάβωσιν, ἔδησαν ὁρμιᾷ σπάρτου πεποιημένῃ λεπτῇ τοῦ στόματος ἄκρου, καὶ ἐπισύρουσιν διὰ τῆς θαλάττης τὸν ἰχθὺν ζῶντα· ἴσασι δὲ αὐτῶν εὐνάς τε καὶ διατριβὰς, καὶ ὅπου συναγελάζονται. Μόλιβδος δὲ αὐτοῖς πεποίηται βαρὺς τὴν ὁλκὴν, περιφερὴς τὸ σχῆμα, καὶ ἔχει μῆκος τριῶν δακτύλων, καὶ διείληπται ἐξ ἄκρων σχοίνῳ, καὶ ἐπισύρεται τὸν τεθηραμένον. Καὶ κύρτον τις τῶν ἐν τῇ πορθμίδι παραρτήσας ἐπάγεται εὐρὺν τὸ στόμα, καὶ ἐς τὸν ἑαλωκότα τέτραπται σκάρον ὁ κύρτος· βαρεῖται δὲ οὗτος ἡσυχῇ λίθῳ μεμετρημένῳ. Οὐκοῦν οἱ ἄῤῥενες, ὥσπερ οὖν νύμφην ἐρωτικὴν νεανίαι θεασάμενοι, οἰστροῦνταί τε, καὶ μεταθέουσι, καὶ ἐπείγονται φθάσαι ἄλλος ἄλλον, καὶ γενέσθαι πλησίον, καὶ παραψαῦσαι, ὥσπερ οὖν δυσέρωτες ἄνθρωποι φίλημα ἢ κνίσμα θηρώμενοι, ἤ τι ἄλλο κλέμμα ἐρωτικόν. Ὁ τοίνυν ἄγων τὸν θῆλυν ἡσυχῇ καὶ πεφεισμένως, λοχῶν τε καὶ ἐπιβουλεύων, εὐθὺς τοῦ κύρτου σὺν τῇ ἐρωμένῃ φαίης ἂν τοὺς ἐραστὰς ἄγειν. Γενομένων δὲ ὁμοῦ τῷ κύρτῳ, τὸν μὲν μόλιβδον μεθῆκεν ὁ θηρατὴς εἰς τὸ εἴσω, ὁ δὲ ἄρα ἐμπίπτων σὺν τῇ ὁρμῇ κατασπᾷ καὶ τὸν θῆλυν· οὐκοῦν συνεισρεύσαντες ἑαλώκασι, καὶ διδόασι δίκην ὁρμῆς ἀφροδισίου ταύτην οἱ σκάροι.

ΚΕΦ. γʹ.

Περὶ Κεφάλων.

Ὁ Ἰχθὺς ὁ κέφαλος τῶν ἐν τοῖς ἕλεσι βιούντων ἐστὶ, καὶ πεπίστευται τῆς γαστρὸς κρατεῖν, καὶ διαιτᾶσθαι πάνυ σωφρόνως. Ζώῳ μὲν γὰρ οὐκ ἐπιτίθεται, ἀλλὰ πρὸς πάντας τοὺς ἰχθύας ἔνσπονδος εἶναι πέφυκεν. Ὅτῳ δ' ἂν ἐντύχῃ κειμένῳ, τοῦτό οἱ δεῖπνόν ἐστιν· οὐ πρότερον δὲ αὐτοῦ προσάπτεται, πρὶν ἢ διὰ τῆς οὐρᾶς κινῆσαι· καὶ ἀτρεμοῦντος μὲν ἔχει τὴν ἄγραν, κινηθέντος δὲ ἀνεχώρησε.

CAP. IV.

De Anthia pisce et Scaro.

VT homines fidi et commilitones veri, perinde pisces sibi invicem opem ferunt, quos anthias venationis maritimae periti nominare solent; sunt autem pelagii. Ex his quilibet, cum noverit convictorem socium captum esse, celerrime adnare festinat, ac dorsi sui nixu ad eum inhaerescit, incursu impulsuque pro viribus prohibet captivum abduci. Scari etiam gregales suos optime vindicant, ac adeuntes lineam dentibus conficere conantur, ut captum servent; et saepe lineam concidentes eum liberaverunt, neque ob id petunt redemptionis praemia: saepe vero non adsequuntur socii liberationem, sed spe sua frustrantur; tametsi id, quod suum erat, promptissime praestiterunt. Jam vero in nassam cum inciderit scarus, dicunt eum posteriorem partem suam de nassa exserere; reliquos vero, qui non sunt capti, circumnatantes eum morsu corripere, et foras socium proferre. Si vero in caput exierit, ipsorum quispiam, qui foris est, caudam ei porrigit; ille, comprehensa cauda, sequitur. Haec illi quidem faciunt more hominum, amicitiam non docti, sed ad eam colendam nati.

CAP. V.

De Trocta pisce.

PISCIS trocta, cujus naturam, nomen, et os declarant, dentes habet frequentes et continentes, quibus, quicquid inciderit, perfringere potest. Hamo captus solus ex piscibus non se ab hamo retrahit, sed impellit sese in ferrum, chordam abrodere cupiens. Piscatores contra astu utuntur, longas enim hamorum ansas fabricantur; ille vero, quoniam quodam modo valet saltu, ansas saepe

trans-

ΚΕΦ. δʹ.

Περὶ Ἀνθίου τοῦ ἰχθύος ϗ Σκάρου.

Τιμωροῦσιν ἀλλήλοις, ὡς ἄνθρωποι πιστοὶ ϗ συστρατιῶται δίκαιοι, οἱ ἰχθύες, οὕσπερ ἀνθίας οἱ τῆς θήρας ἐπιστήμονες τῆς θαλαττίας φιλοῦσιν ὀνομάζειν, ὄντας τὰ ἤθη πελαγίους. Τούτων γοῦν ἕκαστοι, ὅταν νοήσωσι τεθηρᾶσθαι τὸν σύννομον, προσνέουσιν ὤκιστα· εἶτα εἰς αὐτὸν τὰ νῶτα ἀπερείδουσι, ϗ ἐμπίπτοντες ϗ ὠθούμενοι τῇ δυνάμει κωλύουσιν ἕλκεσθαι. Καὶ οἱ σκάροι δὲ εἰς τὴν οἰκείαν ἀγέλην εἰσὶν ἀγαθοὶ τιμωροὶ, προσίασι γοῦν, ϗ τὴν ὁρμιὰν ἀποτραγεῖν σπεύδουσιν, ἵνα σώσωσι τὸν ᾑρημένον· καὶ πολλάκις μὲν ἀποκόψαντες ἔσωσαν ϗ ἀφῆκαν ἐλεύθερον, ϗ οὐκ αἰτοῦσι ζωάγρια· πολλάκις δὲ οὐκ ἔτυχον, ἀλλ' ἥμαρτον μὲν, τὸ δ' οὖν ἑαυτῶν πεποιήκασιν εὖ μάλα προθύμως. Ἤδη δὲ ϗ εἰς τὸν κύρτον τὸν σκάρον ἐμπεσεῖν φασι, ϗ τὸ οὐραῖον μέρος ἐκβαλεῖν· τοὺς δὲ ἀθηράτους ϗ περινέοντας ἐνδακεῖν, ϗ ἐς τὸ ἔξω τὸν ἑταῖρον προαγαγεῖν. Ἐι δὲ ϗ ἐξίοι κατὰ τὸ στόμα, αὐτῶν τις ὁ ἔξω τὴν οὐρὰν παρώρεξεν, ὁ δὲ περιχανὼν ἠκολούθησεν. Οὗτοι μὲν δὴ ταῦτα δρῶσιν, ὡς ἄνθρωποι, φιλεῖν οὐ μαθόντες, ἀλλὰ πεφυκότες.

ΚΕΦ. εʹ.

Περὶ τοῦ καλουμένου Τρώκτου.

Ὁ Ἰχθὺς ὁ τρώκτης· τούτου μὲν κατηγορεῖ τὴν φύσιν ϗ τὸ ὄνομα, ἤδη δὲ ϗ τὸ στόμα· ὀδόντες δὲ αὐτῷ συνεχεῖς τε ἐμπεφύκασι ϗ πολλοὶ, ϗ τὸ ἐμπεσὸν πᾶν διατεμεῖν εὖ μάλα καρτεροί. Οὐκοῦν ἁλοὺς ἀγκίστρῳ μόνος ἰχθύων εἰς τὸ ἔμπαλιν ἑαυτὸν οὐκ ἐπανάγει, ἀλλ' ὠθεῖται, τὴν ὁρμιὰν ἀποθερίσαι διψῶν. Οἱ δὲ ἁλιεῖς σοφίζονται τἀναντία, τὰς γάρ τοι τῶν ἀγκίστρων λαβὰς χαλκεύονται μακράς· ὁ δὲ (ϗ γάρ πως ἐστὶ ϗ

transſilit, ac linea, qua agitur, conciſa, ad piſcium domicilia revertitur. Hic etiam, ſui generis grege coacto, delphinos invadit; et ii quidem, ſi quem ſegregatum circumvenire poſſint, fortiter invadunt: plane enim ſciunt delphinum ſuis morſibus verberari aſpere ſolere. Itaque troctae ei acerrime inſtant; delphinus contra reſilit, ſubſilit, atque indicat, ut ex dolore torqueatur: idcirco tenaciter urgent, ſimulque ad ſaltum delphini tolluntur. Hic eos repellere conatur; illi vero nihil remittentes, vivum lacerant. Poſtea vero quam pro ſe quiſque aliquam partem mordicus abripuerit, diſcedit; delphinus vero libenter enatat, cum convivas, ut ita dicam, non invitatos cum ſuo dolore excepit.

CAP. VI.

De Cane, qui captus fuit amore formoſae mulieris.

GLAVCAM citharoedam a cane amatam fuiſſe audio; alii dicunt, non a cane, ſed ariete; alii ab anſere. Atque apud Solos Ciliciae civitatem puerum, cui nomen erat Xenophon, canis amavit; aliumque adoleſcentem Spartae ob ſpeciem Graculus amavit.

CAP. VII.

De Thoe.

THOA dicunt eſſe animal homini amiciſſimum; et ſi forte in hominem inciderit, revereri, ac velut obſervanter ſuſcipere; cum vero ab alia fera ipſum infeſtari viderit, ſtatim ei ſuccurrere.

ἁλτικὸς) καὶ ὑπὲρ ταύτας ἀνέθορε πολλάκις, καὶ τὴν τρίχα τὴν ἄγουσαν τεμὼν, ἐς ἤθη τὰ τῶν ἰχθύων αὖθις ἀπονήχεται. Οὗτός τοι καὶ τὴν ἀγέλην τὴν σύννομον παραλαβὼν, σὺν αὐτοῖς ἐκείνοις χωρεῖ καὶ τοῖς δελφῖσιν ὁμόσε· καὶ ἕνα ἀποκριθέντά πως περιελθόντες, εἶτα ἐπιτίθενται τῷ θηρίῳ καρτερῶς· ἴσασι γὰρ, ὅτι τῶν ἐξ αὐτῶν δηγμάτων οὐ ῥαθύμως ἐπαΐει. Οἱ μὲν γὰρ ἔχονται αὐτοῦ καὶ μάλα ἐγκρατῶς· ὁ δὲ ἀναπηδᾷ, καὶ κυβιστῶν δῆλός ἐστι, καὶ ὡς ὑπὸ τῆς ὀδύνης στρεβλοῦται, διελέγχεται· ἀπρὶξ γὰρ ἐμφύντες συνεξαίρονται πηδῶντος. Καὶ ὁ μὲν ἀποσείσασθαι, καὶ ἀποκροῦσαι σπεύδει αὐτούς· οἱ δὲ οὐκ ἀνιᾶσιν, ἀλλ' ἐσθίουσι ζῶντα. Εἶτα μέντοι τούτων ὅ,τι ἂν ἕκαστος μέρος ἐκτράγῃ, ἔχων ἀπαλλάττεται· καὶ ὁ δελφὶς ἀσμένως ἀπονήχεται, δαιτυμόνας, ὡς ἂν εἴποις, ἀκλήτους ἑστιάσας σὺν τῇ ἑαυτοῦ ὀδύνῃ ἐκείνους.

ΚΕΦ. ς'.

Περὶ τοῦ ἔρωτος, ᾧ ἠράσθη Κύων ὡραίας γυναικός.

Γλαύκης ἀκούω τῆς κιθαρῳδοῦ ἐρασθῆναι κύνα· οἱ δὲ οὐ κύνα, ἀλλὰ κριόν· ἄλλοι δὲ, χῆνα. Καὶ ἐν Σόλοις δὲ τοῖς Κιλικίοις παιδὸς, ᾧ ὄνομα ἦν Ξενοφῶν, κύων ἠράσθη· καὶ ἄλλου δὲ ὡραίου μειρακίου ἐν Σπάρτῃ κολοιὸς ἐπὶ τῷ εἴδει ἐνόσησεν.

ΚΕΦ. ζ'.

Περὶ Θωὸς.

Λέγουσι τὸν θῶα τὸ ζῶον φιλανθρωπότατον εἶναι· καὶ ὅταν μέν που περιτύχῃ ἀνθρώπῳ, ἐκτρέπεται αὐτὸν, οἷον αἰδούμενος· ὅταν δὲ ἀδικούμενον θεάσηται ὑπ' ἄλλου θηρίου, τὸ τηνικαῦτα ἐπαμύνει αὐτῷ.

CAP. VIII.
De Canibus.

NICIAS quifpiam ex venatoribus cum de improvifo in carbonariam fornacem lapfus fuiffet, canes, qui cum eo erant, hoc intuentes non illinc difcefferunt; fed primo circa caminum ingemifcentes et ululantes commorabantur; tandem praetereuntes leviter et fenfim morfu veftium attrahebant ad id, quod accidiffet, tanquam auxiliatores domino fuo implorantes homines. Unus igitur videns hoc idem, fufpicatus eft id, quod acciderat, et fecutus eft canes, invenitque Niciam in fornace deflagratum, rei conjectura ex reliquiis facta.

CAP. IX.
De Fuco.

FVCVS, qui inter apes nafcitur, de die in mellarias cellas abditus manet; nocte vero, cum apes dormire obfervaverit, eorum opera invadit, vaftatque alveos. Hoc illae cum intelligant, plurimae quidem earum dormiunt, nempe defeffae, paucae vero excubant. Cum vero viderint furem, verberant eum modice et leniter, expelluntque alis, et in exfilium projiciunt. Ifte vero non ob id corrigitur, fua enim natura et piger et vorax eft; quibus duobus malis praeditus extra favos fe abdit: ut vero ad paftionem apes profectae funt, ille rurfus opus invadens, quod fuum eft, facit; confercit fe melle, et depopulatur thefauros dulces apum. Eae ex paftione redeuntes, cum in eum inciderint, non amplius leniter verberant, neque tanquam effent in exfilium eum ejecturæ, fed afpere aculeis invadentes, percutiunt latronem; qui jam non amplius mulctatur increpationibus, fed voracitatis et gulae nimiae poenas vita perfolvit. Apiarii haec dicunt, ac mihi perfuadent.

ΚΕΦ. η.

Περὶ Κυνῶν.

Νικίας δέ τις τῶν κυνηγετέντων ἀπροόπτως φερόμενος εἰς ἀνθρακευτῶν κάμινον κατηνέχθη, οἱ δὲ κύνες οἱ σὺν αὐτῷ τοῦτο ἰδόντες οὐκ ἀπέστησαν· ἀλλὰ τὰ μὲν πρῶτα κνυζώμενοι περὶ τὴν κάμινον, καὶ ὠρυόμενοι διέτριβον· τὰ δὲ τελευταῖα μονονουχὶ τοὺς παριόντας ἠρέμα καὶ πεφεισμένως κατὰ τῶν ἱματίων δάκνοντες, εἶτα ἕλκοντες ἐπὶ τὸ πάθος, οἷον ἐπικούρους τῷ δεσπότῃ παρακαλοῦντες τοὺς ἀνθρώπους οἱ κύνες. Καὶ γοῦν εἷς ὁρῶν τὸ γενόμενον, ὑπώπτευσε τὸ συμβὰν, καὶ ἠκολούθησε, καὶ εὗρε τὸν Νικίαν ἐν τῇ καμίνῳ καταφλεχθέντα, ἐκ τῶν λειψάνων συμβάλλων τὸ γενόμενον.

ΚΕΦ. θ'.

Περὶ Κηφῆνος.

Ὁ Κηφὴν ὁ ἐν μελίτταις γινόμενος, μεθ' ἡμέραν μὲν ἐν τοῖς ἀνθρηνίοις κατακέκρυπται· νύκτωρ δὲ, ἡνίκα ἂν παραφυλάξῃ καθευδούσας τὰς μελίττας, ἐπιφοιτᾷ τοῖς ἔργοις αὐτῶν, καὶ λυμαίνεται τοῖς σίμβλοις. Τοῦτο ἐκεῖναι καταμαθοῦσαι, αἱ μὲν πλεῖσται τῶν μελισσῶν καθεύδουσιν, ἅτε πεπονηκυῖαι, ὀλίγαι δὲ αὐτῶν ἐλλοχῶσιν. Εἶτα ὅταν ἴδωσι τὸν φῶρα, παίουσιν αὐτὸν πεφεισμένως, καὶ ἐξωθοῦσι τοῖς πτεροῖς, καὶ ἐκβάλλουσι φυγάδα εἶναι. Ὁ δὲ οὐδ' οὕτω πεπαίδευται, πέφυκε γὰρ καὶ ἀργὸς καὶ λίχνος, δύω κακώ· ἔξω τοίνυν τῶν κηρίων ἑαυτὸν ἀποκρύπτει· εἶτα, ὅταν ἐπὶ τὰς νομὰς ἐξορμήσωσιν αἱ μέλιτται, ὁ δ' ὠσάμενος ἔσω τὸ ἑαυτοῦ δρᾷ, ἐμφορούμενος καὶ κεραΐζων ἐκεῖνος τὸν θησαυρὸν τῶν μελιττῶν τὸν γλυκύν. Καὶ ἐκεῖναι ἐκ τῆς νομῆς ὑποστρέψασαι, ὅταν αὐτῷ περιτύχωσιν, ἐνταῦθα μὲν οὐκ ἔτι πεφεισμένως αὐτὸν παίουσιν, οὐδ' ὅσον εἰς φυγὴν τρέψαι, ἀλλ' εὖ μάλα τοῖς κέντροις βιαίως ἐμπεσοῦσαι διαλοῶσι τὸν ληστήν· καὶ οὐ μεμπτὴν ὑπομείνας τὴν τιμωρίαν, ὑπὲρ τῆς γαστριμαργίας καὶ ἀδδηφαγίας τὴν ψυχὴν ἔτισε. Μελισσουργοὶ λέγουσι ταῦτα, καὶ ἐμὲ πείθουσιν.

CAP. X.
De Apibus ab opere immunibus.

EX apibus quaedam ſunt inertes, non tamen moribus fuci ſunt: neque enim favos corrumpunt, neque melli inſidiantur; ſed ex floribus aluntur etiam ipſae, et cum aliis evolant et compaſcuntur. Quamvis autem mellis conficiendi et condendi induſtria carent, non tamen prorſus otioſae ſunt. Earum enim quaedam aquam regi, et apibus vetulis apportant; nam ſeniores apud regem, ad ejus ſtipationem ſelectae, permanent. Aliae vero hoc munere funguntur, ut mortuas ex alveo efferant; mundos enim & puros favos eis eſſe oportet, itaque mortuam apem intra alveos favorum eſſe non patiuntur. Aliae vero ex his nocte excubant, et favorum ſubſtructiones non ſecus ac parvam urbem vigiliis aſſervant.

CAP. XI.
De aetate Apum.

APVM quiſpiam aetatem ad hunc modum dignoſcere poterit. Quae annum non exceſſerunt, niteſcunt, oleique ſimilitudinem et ſpeciem gerunt. Vetulae vero et adſpectu et tactu horridulae evadunt, atque ex aetate affecta rugis plenae videntur; eae tamen experientia et induſtria praecellentiores ſunt, ex longitudine nimirum temporis ad mellis conficiendi ſcientiam eruditae. Eaedemque tanta divinitate praeſtant, ut et pluvias et frigora futura praeſentiant; et quando horum alterum, vel utrumque impendere conjecturis adſequuntur, non longiſſime ab alveo volatu procedunt, ſed circum apiaria volantes veluti foribus incubant. Ex his rebus alveorum cuſtodes futura augurati, agricolis turbulentae tempeſtatis adventum praedicunt. Longe autem minus frigoris, quam

ΚΕΦ. ί.

Περὶ τῶν ἀργῶν Μελιττῶν.

Εἰσὶ δέ τινες ϗ ἐν ταῖς μελίτταις ἀργοὶ μέλιτται, οὐ μὴν κηφηνώδεις τὸν τρόπον· οὐ γὰρ λυμαίνονται τοῖς κηρίοις, οὐδ' ἐπιβουλεύουσι τῷ μέλιτι αὗται· ἀλλὰ τρέφονται μὲν ἐκ τῶν ἀνθέων ϗ αὐταὶ πετόμεναι, ϗ σύννομοι ταῖς ἄλλαις οὖσαι. Εἰ δὲ ϗ εἰσὶν ἄτεχνοι περὶ τὴν ἐργασίαν, ϗ τὴν κομιδὴν τοῦ μέλιτος, ἀλλὰ γοῦν οὐκ εἰσὶν ἄπρακτοι πάντῃ. Αἱ μὲν γὰρ αὐτῶν ὕδωρ τῷ βασιλεῖ κομίζουσι, ϗ ταῖς πρεσβυτέραις δέ· αἵπερ οὖν αἱ πρεσβύτεραι ϗ αὐταὶ τῷ βασιλεῖ παραμένουσι, ϗ εἰς τὴν δορυφορίαν ἀπεκρίθησαν τὴν αὐτοῦ. Ἕτεραι δὲ αὐτῶν τῶν ἀτέχνων ἔχουσιν ἐκεῖνο ἔργον, τὰς ἀποθνησκούσας τῶν μελιττῶν ἔξω φέρουσι· δεῖ γὰρ αὐταῖς καθαρὰ εἶναι τὰ κηρία, ϗ οὐκ ἀνέχονται νεκρὰν εἴσω μέλιτταν. Ἀλλὰ ϗ νύκτωρ φρουροῦσιν, ὥσπερ οὖν πόλιν μικρὰν φυλάττουσαι τὴν τῶν κηρίων οἰκοδομίαν ἐκεῖναί γε.

ΚΕΦ. ιά.

Περὶ τῆς Μελιττῶν ἡλικίας.

Μελιττῶν δὲ ἡλικίαν διαγνοίη τις ἂν τὸν τρόπον τοῦτον. Αἱ μὲν αὐτοέτεις στιλπναί τέ εἰσι, ϗ ἐοίκασιν ἐλαίῳ τὴν χροιάν. Αἱ δὲ πρεσβύτεραι τραχεῖαι ϗ ἰδεῖν ϗ ἅψασθαι γίνονται, ῥυσαὶ δὲ ὁρῶνται διὰ τὸ γῆρας· ἐμπειρότεραι δέ εἰσιν αὗται, ϗ τεχνικώτεραι, παιδεύσαντος αὐτὰς τὴν ἐπὶ τῷ μέλιτι σοφίαν τοῦ χρόνου. Ἔχουσι δὲ ϗ μαντικῶς, ὥστε ϗ ὑετῶν ϗ κρύους ἐπιδημίαν προμαθεῖν· ϗ ὅταν τούτων τὸ ἕτερον, ἢ ϗ ἀμφότερον ἔσεσθαι συμβάλωσιν, οὐκ ἐπὶ μήκιστον ἐκτείνουσι τὴν πτῆσιν ἐκ τῆς νομῆς, ἀλλὰ περιπολῶνται τοῖς σμήνεσι, ϗ οἱονεὶ περιαθύρουσιν. Ἐκ δὴ τούτων μελιττουργοὶ οἰωνισάμενοι, προλέγουσι τοῖς γεωργοῖς τὴν μέλλουσαν ἐπιδημίαν τοῦ χειμῶνος. Δεδοίκασι δὲ ἄρα οὐ τοσοῦτον τὸ κρύος αἱ μέλιτται,

quam nimiae pluviae aut nivis, timentes ſunt. Saepe vero vento adverſae volant, lapillum pedibus portantes, quantulus inter volandum commode geſtari poſſit; itaque in hunc modum contra ventorum incurſiones et afflatus aurae, ne ex itinere deducantur, ejuſmodi firmamentum ac robur machinantur.

C A P. XII.

De Capitone oxyryncho.

Vim et numen multa genera piſcium noverunt Cupidinis, ne hos quidem, qui in ſumma maris altitudine degunt, contemnentis. Etenim capito divinum hujus numen colit atque veneratur; non tamen omnis capito, ſed ille, quem a faciei acumine denominant, qui piſcium genera et differentias noverunt. In ſinu Achaico multi, quantum audio, capiuntur, idque variis modis. Maxime vero eorum in re venerea libidinis furorem captura teſtatur hujuſmodi. Cum ex capitonibus feminam piſcator ceperit, alligaveritque aut longa arundine, aut fune etiam longo, in litore pedetentim ingrediens adnatantem piſcem et ſalientem pertrahit. Per ejus veſtigia alius ſubſequens retia fert, obſervans quam diligentiſſime qua et quomodo ſit eventura piſcatio. Itaque agitur femina; mares vero, qui hoc viderint, veluti adoleſcentes libidinoſi formoſae puellae praetereunti cupidos oculos adjicientes, in eam feruntur, libidinis furore agitati. Ille autem, qui retia tenet, ea dejicit; et ſaepe quidem piſcium veneris appetitione accedentium magnam copiam nanciſcitur. Incumbit autem priori piſcatori haec cura, ut femina captiva formoſa ſit et bene corpulenta, ut plures ad eam accedant pulchritudinis illecebra, tanquam eſca, illecti. Nam ſi macilenta ſit, multi ea ſpreta diſcedunt; quicunque tamen horum eſt vehementi amore ductus non diſcedit, mehercle non formae, ſed coitus deſiderio detentus.

C A P.

μέλιτ]αι, ὅσον τὸν ὄμβρον τὸν πολὺν, καὶ τὸν νιφετόν. Ἐναντίαι δὲ πολλάκις τοῦ πνεύματος πέτονται, καὶ βραχεῖαν λίθον ἐν τοῖς ποσὶ κομίζουσι, καὶ τοσαύτην ὅσην εὔφορον αὐταῖς πετομέναις εἶναι, καὶ τρόπον τινὰ τοῦτο ἕρμα ἑαυταῖς ἐπιτεχνῶνται πρὸς τὸν ἐμπίπτοντα ἄνεμον, τά τε ἄλλα, καὶ ἵνα μὴ παρατρέψῃ τῆς ὁδοῦ ἡ αὔρα αὐτάς.

ΚΕΦ. ιβ΄.

Περὶ τοῦ ὀξυρύγχου Κεφάλου.

ΕΡωτος δὲ ἰσχὺν καὶ ἰχθύων γένη πολλὰ ἔγνω, τοῦ τοσούτου θεοῦ μηδὲ τοὺς ἐν τῷ βυθῷ καὶ κατὰ τῆς θαλάσσης ὑπεριδόντος καὶ ἀτιμάσαντος. Λατρεύει γοῦν τῷδε τῷ δαιμονίῳ καὶ κέφαλος· ἀλλ᾽ οὐ πᾶς, ἐκεῖνος δὲ, ὅνπερ οὖν ἀπὸ τοῦ ὀξέος προσώπου καλοῦσιν οἱ γένη τε καὶ διαφορὰς ἰχθύων κατεγνωκότες. Ἁλίσκονται δὲ, ὡς ἀκούω, περὶ τὸν κόλπον τὸν Ἀχαϊκὸν πολλοὶ, καὶ τῆς μὲν κατ᾽ αὐτοὺς ἁλώσεως διαφορότης ἐστί· μάλιστα δὲ αὐτῶν τὸ λυττῶδες τὸ εἰς τὰ ἀφροδίσια κατηγορεῖ ἥδε ἡ ἄγρα. Θηράσας ἀνὴρ ἁλιεὺς θῆλυν ἐκ τῶνδε κέφαλον, καὶ ἐκδήσας καλάμῳ μακρῷ, ἢ σπάρτῳ καὶ τούτῳ μακρῷ, κατὰ τῆς ἠϊόνος ἡσυχῇ βαδίζων, παρανηχόμενον τὸν ἰχθῦν, καὶ ἀσπαίροντα ἐπισύρει. Κατ᾽ ἴχνια δὲ αὐτοῦ τις ἕπεται φέρων δίκτυον, καὶ τὸ μέλλον ὅπῃ τε καὶ ὅπως ἀπαντήσεται φυλάττει φιλοπόνως ὁ δικτυεὺς οὗτος. Οὐκοῦν ὁ μὲν ἄγεται· ὁπόσοι δ᾽ ἂν ἴδωσι τῶν ἀῤῥένων, οἷα δήπου νεανίαι ἀκόλαστοι μείρακος παραθεούσης εὖ μάλα ὡρικῆς ἐποφθαλμιάσαντες, ἵενται κατὰ τὴν νῆξιν οἰστρούμενοι. Ὁ τοίνυν τὸ δίκτυον ἔχων ῥίπτει τὸν βόλον, καὶ πολλάκις ἰχθύων εὐεργμίᾳ περιτυγχάνει τῇ τῆς ἐπιθυμίας ὁρμῇ προσερχομένων. Δεῖ δὲ τῷ πρώτῳ θηρατῇ τὴν αἱρεθεῖσαν ὡραίαν τε εἶναι, καὶ εὖ ἥκουσαν σαρκῶν, ἵνα καὶ πλείους ἐπ᾽ αὐτὴν ὁρμήσωσι, τὸ τῆς ὥρας ἐφολκὸν δέλεαρ λαβόντες. Ἐι δὲ ἄσαρκος εἴη, οἱ πολλοὶ ὑπερφρονήσαντες ᾤχοντο ἀπιόντες. Ὅστις δὲ αὐτῶν ἐστι δύσερως οὐκ ἀπαλλάττεται, οὐ τῇ ὥρᾳ, μὰ Δία, ἀλλὰ τῷ τῆς μίξεως πόθῳ δεδουλωμένος. ΚΕΦ.

CAP. XIII.
De caſtitate Aetnaei piſcis.

SVNT et caſtitate praeſtantes piſces. Aetnaeus enim appellatus, poſteaquam cum pari ſuo, tanquam cum uxore quadam, conjunctus, eam ſortitus eſt, aliam non attingit; neque ad fidem tuendam tabulis ullis ei opus eſt, nec dote; neque malae tractationis poenam timet, neque Solonem veretur. O nobiles leges et reſpublicae graves, quibus libidinoſi homines non parere nihil verentur!

CAP. XIV.
De Merula marina.

MERVLAE marinae domicilia et ſedes ſunt petrae et cavernoſa receptacula. Mares autem ſinguli cum multis feminis complexu venereo junguntur, iique cavernis, quae tanquam cubilia novarum nuptarum ſunt, abſiſtunt. Quod ego genus matrimonii, luxurioſum, multarumque eſſe ſtudioſum, delicatorum ad rem veneream dicerem eſſe barbarorum, et, ut joco aliquis de re ſeria dixerit, Medicam aut Perſicam vitam. Omnium autem piſcium eſt maxime zelotypus in hoc genere mas, cum ſemper alias, tum maxime cum ejus uxores pariunt. Liceat autem mihi vocabulis uti hujuſmodi, in quibus forte aliquis ceu temerarium me reprehendat, quae ipſa videtur conceſſiſſe natura, cum rerum etiam ipſarum ſecundum illam exempla extent. Cum igitur parturiendi doloribus eae tenentur, domi quieſcunt; mas autem, tanquam maritus, foribus incubans cavet, ne extrinſecus inſidiae inferantur, metu parvulorum. Videtur is nondum genitos amare, metuque paterno motus, his timere, et totos dies in eorum cuſtodia permanet, nihil guſtans, atque cura ipſum alit. Sub crepuſculum veſpertinum tandem intermittit hanc cuſtodiendi neceſſitatem, cibumque exquirit, neque eo deſtituitur. Singulae vero conjugum, quae ſunt intus, ſive ſint in partus doloribus, ſive jam enixae cubent, algas copioſe in cavernis et circum petras provenientes, quibus veſcuntur, reperiunt.

ΚΕΦ. ιγʹ.

Περὶ τῆς τȣ̃ Αἰτναίȣ καλȣμένȣ ἰχθύος σωφροσύνης.

ΗΣαν δὲ ἄρα ϗ σωφρονεῖν ἰχθύες ἀγαθοί. Ὁ γȣ̃ν αἰτναῖος, ȣ̃τω λεγόμενος, ἐπὰν τῇ ἑαυτȣ̃ συννόμῳ οἱονεὶ γαμετῇ τινι συνδυασθεὶς κληρώσηται τὸ λέχος, ἄλλης ȣ̓χ ἅπτεται, ϗ ȣ̓ δεῖται συμβολαίων εἰς πίστιν, ȣ̓ προικὸς, ȣ̓δὲ μὴν δέδοικε κακώσεως δίκην ὁ αἰτναῖος, ȣ̓δὲ αἰδεῖται Σόλωνα. Ὦ νόμοι γενναῖοι ϗ πόλεις σεμναὶ, οἷς ἀκόλαστοι ἄνθρωποι ȣ̓κ αἰδȣ̃νται μὴ πείθεσθαι!

ΚΕΦ. ιδʹ

Περὶ Κοσσύφȣ θαλαττίȣ.

ΚΟσσύφῳ δὲ τῷ θαλαττίῳ ἤθη τε ϗ διατριβαὶ αἱ πέτραι, ϗ αἱ σηραγγώδεις ὑποδρομαί. Γαμȣ̃σι δὲ ȣ̃τοι ἕκαστος πολλὰς, ϗ τῶν ὀπῶν οἱονεὶ θαλάμων νύμφαις ȣ̓κ ἀφίστανται. Καὶ τȣ̃το μὲν τὸ τȣ̃ γάμȣ θρυπτικὸν, ϗ τὸ εἰς πολλὰς ἔχειν τὴν ὁρμὴν νενεμημένην, φαίην ἂν εἶναι τρυφώντων εἰς εὐνὴν βαρβάρων, ϗ, ὡς ἂν εἴποις, σὺν παιδιᾷ σπȣδάσας, βίον Μηδικόν τε ϗ Περσικόν. Ἔστι δὲ ἰχθύων ζηλοτυπώτατος, ϗ ἄλλως μὲν ȣ̃ν, ȣ̓χ ἥκιστα δὲ ὅταν αἱ νύμφαι τίκτωσιν αὐτῷ. Εἰ δὲ λαμυρώτερα ταῦτα τῇ κράσει τῶν ὀνομάτων εἴρηται, δίδωσιν ἡμῖν τὰ ἐκ τῆς φύσεως πραττόμενα τὴν τῶν τοιȣ́των ἐξȣσίαν. Αἱ μὲν γὰρ ὠδίνων ἤδη πειρώμεναι, ἠρεμȣ̃σί τε ϗ ἔνδον μένȣσιν· ὁ δὲ ἄῤῥην, οἷα δήπȣ γαμέτης, πρὸ θυρῶν τὰς ἐπιβȣλὰς φυλάττει τὰς ἔξωθεν, φόβῳ τῶν βρεφῶν. Ἔοικε γὰρ ϗ τὰ μήπω γενόμενα φιλεῖν, ϗ δέει πατρικῷ ἁλισκόμενος ἐντεῦθεν ὀῤῥωδεῖν ἤδη, ϗ διημερεύει μὲν ἐπὶ τῇ φρȣρᾷ πάντων ἄγευστος, ϗ ἡ φροντὶς αὐτὸν τρέφει. Δείλης δὲ ὀψίας γενομένης ἀφεῖται τῆς ἀνάγκης τῆσδε, ϗ μαστεύει τροφὴν, ϗ ȣ̓κ ἀτυχεῖ αὐτῆς. Καὶ ἑκάστη δὲ ἄρα εὑρίσκει τῶν ἔνδον, εἴτε ἐπ᾽ ὠδῖσιν εἴη, εἴτε ἤδη λεχὼ, φυκία πολλὰ τῶν ἐν ταῖς ὀπαῖς, ϗ περὶ τὰς πέτρας, ἅ οἱ δεῖπνόν ἐστιν.

CAP. XV.
De ejuſdem piſcis captura.

PERITVS piſcator, cum inſidias merulae piſci molitur, hamum plumbo degravatum, et ſquilla magna implicatum dejicit; et mox ſubmovet lineam excitans et exacuens piſcem in praedam. Squilla vero mota ſpeciem quandam ſui praebet ingreſſurae in cavernas merulae, quod quidem haec maximopere odit. Quamobrem cum id fieri ſentit, quanto cum impetu poteſt, invadit, exiſtimans eam hoſtem eſſe (non enim tum cibus curae illi eſt) cumque ſquillam (dentibus) compreſſerit, diſcedit, cibo præſtabiliorem et antiquiorem curam vigilandi ducens. Cum porro quiddam ex aliis rebus obviis comeſura eſt, primo tentat et premit, deinde jacere ſinit; videnſque hoc idem non palpitare, et jam mortuum eſſe, comedit. Feminae vero, quamdiu marem vident propugnantem, domi manent, et ſpeciem tuendae familiae ſervant; cum vero ille periit, moerent feminae, eaſque ex ſedibus ſuis producit triſtitia; tumque capiuntur. Quid ad haec poetae dicunt, Evadnen Iphidis filiam, et Alceſtin Peliae dudum nobisglorioſe lugentes?

CAP. XVI.
De Glauco piſce.

GLAVCVS piſcis pater qualis eſt! E conjuge ſua natos diligenter cuſtodit, ne inſidiis impetantur, neve pernicies ulla eis inferatur. Itaque donec laeti ac ſine timore natant, tamdiu ille cuſtodire non intermittit, nunc a tergo cum eis natans, nunc vero non a tergo, ſed adnatat modo ad unum eorum latus, modo ad alterum. Si quis vero ex parvulis timere coeperit, ille, timore cognito, ore hiante parvulum excipit; deinde, timore praeterito, quem devoraverat, revomit qualem acceperat, iſque rurſus natat.

ΚΕΦ. ιέ.

Περὶ τῆς τοῦ αὐτοῦ θήρας.

Ἐπιβουλεύων θήρᾳ κοσσύφου δεινὸς ἁλιεὺς, ἐφαρμόσας ἀγκίστρῳ μόλιβδον βαρὺν, καὶ ἐνείρας τῷ ἀγκίστρῳ καρίδα μεγάλην, καθίησι τὸ δέλεαρ· καὶ ὁ μὲν ὑποκινεῖ τὴν ὁρμιὰν, ἐγείρων τε καὶ θήγων ἐς τὴν τροφὴν τὸ θήραμα. Ἡ καρὶς δὲ κινουμένη, εἶτα μέντοι δόξαν τινὰ ἀποστέλλει μελλούσης εἰς τὰς ὀπὰς τὰς τοῦ κοσσύφου παριέναι· τῷ δὲ τοῦτο ἄρα ἔχθιστον. Καὶ διὰ ταῦτα αἰσθανόμενος, ὡς ἔχει τοῦ θυμοῦ, ἵεται νομίζων ἐχθρὰν (οὐ γάρ οἱ μέλει τῆς γαστρὸς τηνικαῦτα) καὶ συνθλάσας αὐτὴν, ἀπαλλάττεται, προτιμότερον τροφῆς καὶ πρεσβύτερον τὸ μὴ κατακοιμίσαι τὴν φυλακὴν πεπιστευκὼς εἶναι. Τῶν δὲ ἄλλων ὅταν τι μέλλῃ τῶν προσπιπτόντων ἐσθίειν, ὑποθλάσας, εἶτα εἴασε κεῖσθαι· καὶ ἰδὼν τεθνηκὸς, ὅταν μὴ σπαίρῃ, ἐξ αὐτοῦ τρώγει ἤδη. Οἱ δὲ θήλεις κόσσυφοι, ἕως μὲν ἄῤῥενα ὁρῶσι προασπίζοντα, ὡς ἂν εἴποις, μένουσιν ἔνδον, καὶ τὸ τῆς οἰκουρίας φυλάττουσι σχῆμα· ὅταν δὲ ἀφανισθῇ, ἀλύουσιν αἵδε, προάγει τε αὐτὰς καὶ ἐξάγει ἡ ἀθυμία, καὶ ἐνταῦθα ἑαλώκασι. Τί πρὸς ταῦτα οἱ ποιηταὶ λέγουσι, τήν τε Εὐάδνην ἡμῖν τὴν Ἴφιδος, καὶ τὴν Ἄλκηστιν τὴν Πελίου πάλαι ἐνδόξως θρηνοῦντες;

ΚΕΦ. ιϛ΄.

Περὶ Γλαύκου τοῦ ἰχθύος.

Πατὴρ δὲ ἐν ἰχθύσιν ὁ γλαῦκος οἷός ἐστι! Τὰ γεννώμενα ἐκ τῆς συννόμου παραφυλάττεται ἰσχυρῶς, ἵνα ἀνεπιβούλευτά τε καὶ ἀσινῆ ᾖ. Καὶ ἕως μὲν φαιδρὰ καὶ ἔξω δέους διανήχεται, οὐδὲ τὴν φρουρὰν ἐκ ἀπολιμπάνει, ἀλλὰ πῇ μὲν οὐραγεῖ, πῇ δὲ οὔ, ταύτην δὲ παρανήχεται τὴν πλευρὰν, ἢ ἐκείνην. Ἐὰν δέ τι δείσῃ τῶν νηπίων, οὐδὲ χανὼν εἰσεδέξατο τὸ βρέφος, καὶ σύνοιδε τὴν αἰτίαν· εἶτα, τοῦ φόβου παραδραμόντος, τὸν καταφυγόντα ἀνεμεῖ οἷον ἐδέξατο, καὶ ἐκεῖνος πάλιν νήχεται.

ΚΕΦ.

CAP. XVII.

De Canicula marina.

CANICULA marina ſimul atque peperit, nulla mora interpoſita, ſuos catulos ſimul cum ea natantes habet. Si quis vero eorum timeat, ingreditur rurſus per genitalia in ventrem matris; ubi timor abierit, is prodit tanquam rurſus editus.

CAP. XVIII.

De Delphinorum feminarum amore erga ſuos catulos.

MULIERUM in liberos ſtudium magnam quidem hominum admirationem habet; verum tamen perſpicio filiabus filiiſve, qui e vita exceſſerunt, ſupereſſe matres, eaſque, triſtitia mitigata, in doloris oblivionem venire. Delphinus autem femina omnium maxime animalium, eorum, quae procreaverit, ſtudio tenetur. Ex ſeſe geminos parere ſolet. Cum autem piſcator aut tridente ejus ſobolem vulneravit, aut ſpiculo feriit (enimvero ſpicula ex parte ſuperiori, ubi funis oblongus inſeritur et alligatur, perforata ſunt) cuſpides uncinatae defixae in delphini corpore eum retinent. Is quamdiu dolens, et in omnes partes ſe verſans, aliquod robur habet, piſcator funem relaxat, ne vi abrumpatur, ejuſque culpa cum ferro delphinus diſcedens ex captivitate evadat. Cum autem ex vulnere delphinum labori ſuccumbere, atque aliquantum de contentione inſultandi remittere piſcator animadvertit, ſenſim ad navim ſubducit, praedaque potitur. Iam vero mater nec catuli ſui caſum perhorreſcit, nec metu reprimitur, ſed incredibili deſiderio filium inſequitur, et quod filium in media caede verſantem ſibi deſerendum non exiſtimat, nullis terroribus ab inſequendo deterretur, atque adeo eam filio venientem ſubſidio percutere facile eſt, ut collibuerit volenti caedere, adeo prope accedit; itaque una cum filio capitur, cui ſeſe ex periculis ſervare et diſcedere integrum erat. Ac ſi adſint ei ambo

ΚΕΦ. ιζ΄.

Περὶ θαλαττίας Κυνός.

Κύων δὲ θαλαττία τεκοῦσα ἔχει συννέοντα τὰ σκυλάκια ἤδη, καὶ οὐκ εἰς ἀναβολάς. Ἂν δὲ δείσῃ τι τούτων, εἰς τὴν μητέρα εἰσέδυ αὖθις κατὰ τὸ ἄρθρον· εἶτα τοῦ δέους παραδραμόντος, τόδε πρόεισιν, ὥσπερ οὖν ἀνατικτόμενον αὖθις.

ΚΕΦ. ιή.

Περὶ τῆς τῶν Δελφίνων φιλοστοργίας.

Θαυμάζουσιν ἄνθρωποι τὰς γυναῖκας, ὡς ἄγαν φιλοτέκνους, ὁρῶ δὲ ὅτι καὶ τεθνεώτων υἱῶν ἢ θυγατέρων ἔζησαν μητέρες, καὶ τῷ χρόνῳ τοῦ πάθους εἰλήφασι λήθην, τῆς λύπης μεμαρασμένης. Δελφὶν δὲ ἄρα θῆλυς φιλοτεκνότατον ἐς τὰ ἔσχατα ζῶόν ἐστι. Τίκτει μὲν γὰρ δύο. Ὅταν δὲ ἁλιεὺς ἢ τρώσῃ τὸν παῖδα αὐτῆς τῇ τριαίνῃ, ἢ τῇ ἀκίδι βάλῃ· ἡ μὲν ἀκὶς τὰ ἄνω τέτρηται, καὶ ἐνῆπται σχοῖνος μακρὰ αὐτῇ· οἱ δὲ ὄγκοι εἰσδύντες ἔχονται τοῦ θηρός. Καὶ ἕως μὲν ἀλγῶν ἔτι ῥώμης ὁ δελφὶς ὁ τραυματίας μετείληχε, χαλᾷ ὁ θηρατὴς τὴν σχοῖνον, ἵνα μή ποτε ἄρα ὑπὸ τῆς βίας ἀποῤῥήξῃ αὐτὴν, καὶ γένηταί οἱ δύω κακὼ, ὡς ἔχων τε ἀπέλθῃ οἱ τὴν ἀκίδα ὁ δελφὶν, καὶ ἀθηρίᾳ περιπέσοι αὐτός. Ὅταν δὲ ἄσθηται καμόντα, καί πως παρειμένον ἐκ τοῦ τραύματος, ἡσυχῇ παρ' αὐτὸν ἄγει τὴν ναῦν, καὶ ἔχει τὴν ἄγραν. Ἡ δὲ μήτηρ οὐκ ὀῤῥωδεῖ τὸ πραχθὲν, οὐδὲ ἀναστέλλεται δείσασα, ἀλλ' ἀποῤῥήτῳ φύσει τῷ πόθῳ τοῦ παιδὸς ἕπεται· καὶ δείματα ὁποσα ἐθέλεις εἰ ἐπάγοις, ἡ δὲ οὐκ ἐκπλήττεται, τὸν παῖδα οὐκ ὑπομένουσα ἀπολιπεῖν ἐν τοῖς φόνοις ὄντα, ἀλλὰ καὶ ἐκ χειρὸς αὐτὴν πατάξαι πάρεστιν, οὕτως ὁμόσε χωρεῖ τοῖς βάλλουσιν, ὥσπερ οὖν ἀμυνομένη· καὶ ἐκ τούτων συναλίσκεται τῷ παιδὶ, σωθῆναι παρὸν καὶ ἀπελθεῖν αὐτήν. Εἰ δὲ ἄμφω τὰ ἔγγονα αὐτῇ παρείη,

καὶ

bo catuli, intelligatque alterum laesum esse, atque, ut diximus, captivum abduci, integrum alterum caudae verberatione persequitur, ac mordicus premens ablegat, atque adspirationem quandam occultam mittit, tanquam tesseram, ut fuga salutem adipiscatur. Cujus admonitu discedit ille, ipsa vero remanet, donec capiatur, atque simul cum filio capto moritur.

C A P. XIX.
De Bove marino.

Bos marinus in limo gignitur; et licet minimus mox a partu, postea tamen maximus evadit. Partes supinae albicant; dorso, facie, et lateribus admodum niger et infirmus est: os ei exiguum; dentes inclusi in conspectum non veniunt: longitudine et latitudine insignis est. In cibo cum piscibus multis vescitur, tum carnem humanam praecipue appetit. Porro cum virium suarum infirmitatis sibi sit conscius, sola corporis mole fretus est. Itaque si quem forte natantem, aut piscationi intentum viderit, adnans in altum se tollit, et incurvatus desuper se injicit, ac suo pondere deprimit, et corpore toto gravis illi tecti instar superimminens, et membris omnibus suis ceu vinculis impediens, emergere hominem et respirare prohibet. Homo igitur spirandi facultate sibi erepta, ut rationi consentaneum est, moritur; bos vero, imminendi durationis mercede, prandio, quod maxime expetit, fruitur.

C A P. XX.
De Cicadis.

Caeterae aves Indiae os expressum habent, ac ore valent ad cantum, moreque hominum lingua loquuntur. Cicadae non ita, sed. (membranulae verberatione) circa cinctum loquuntur;

rore

καὶ νοήσειε τετρῶσθαι τὸν ἕτερον, καὶ ἄγεσθαι, ὡς προεῖπον, διώκει τὸν ὁλόκληρον, καὶ ἀπελαύνει, τῇ τε οὐρᾷ ἐπισείουσα, καὶ ἐπιδάκνουσα τῷ στόματι, καὶ φυσᾷ φυσήματι ἀσήμῳ μὲν ἢ δύναται, σύνθημα δὲ τῆς φυγῆς ἐπιδοῦσα σωτήριον. Καὶ ὁ μὲν ἀπαλλάττεται, μένει δὲ αὕτη ἔς τ' ἂν αἱρεθῇ, καὶ συναποθνήσκει τῷ ἑαλωκότι.

ΚΕΦ. ιθʹ.

Περὶ θαλαττίου Βοός.

Ο Βοῦς ὁ θαλάττιος ἐν πηλῷ τίκτεται, καὶ ἔστιν ἐξ ὠδίνων βραχυτάτων, γίνεται δὲ καὶ ἐκ τοῦ βραχίστου μέγιστος. Καὶ τὰ μὲν ὑπὸ τὴν νηδὺν λευκός ἐστι, τὰ νῶτα δὲ, καὶ τὸ πρόσωπον, καὶ τὰς πλευρὰς μέλας δεινῶς, καὶ ἄναλκίς ἐστι· στόμα δὲ αὐτῷ ἐμπέφυκε σμικρόν· οἱ δὲ ὀδόντες μεμυκότες, οὐκ ἂν αὐτοὺς ἴδοις· ἔστι δὲ καὶ μήκιστος καὶ πλατύτατος. Σιτεῖται μὲν οὖν καὶ τῶν ἰχθύων πολλοὺς, μάλιστα δὲ σαρκῶν ἀνθρωπείων ἐσθίων ὑπερήδεται. Σύνοιδε δὲ αὑτῷ ὅτι ῥώμην ἥκιστός ἐστι, μόνῳ δὲ ἐπιθαῤῥεῖ τῷ μεγέθει. Καὶ διὰ τοῦτο ὅταν ἴδῃ τινὰ ἢ νηχόμενον ἢ πονούμενον ἐν ταῖς ὑδροθηρίαις, μετεωρίσας αὑτὸν, καὶ ἐπικυρτώσας ἐπινήχεταί οἱ, καὶ ἐλλοχᾷ βαρὺς ἄνω, ἐγκείμενός τε καὶ πιέζων, καὶ σπαρτώδει μιμήματι ὑπερπετάσας τὸ πᾶν σῶμα τῷ δειλαίῳ ὡς στέγην, ἀναδῦναί τε καὶ ἀναπνεῦσαι κωλύει αὐτόν. Οὐκοῦν ἐπισχεθέντος οἱ τοῦ πνεύματος, ὁ μὲν, οἷα εἰκὸς, ἀποθνήσκει· ὁ δὲ ἐμπεσὼν, ἔχει τῆς παραμονῆς μισθὸν, ὃ μάλιστα ἀνιχνεύει, δεῖπνον.

ΚΕΦ. κʹ.

Περὶ Τεττίγων.

ΤΑ μὲν ἄλλα τῶν Ἰνδικῶν ὀρνέων εὐστομεῖ, καὶ τῇ γλώττῃ φθέγγεται, δίκην ἀνθρώπου. Οἱ δὲ τέττιγες κατὰ τὴν ἰσχὺν εἰσι λαλίστατοι, καὶ σιτοῦνται μὲν τῆς δρόσου. Τὰ δὲ ἐξ ἔω

rore vefcuntur. A prima luce, donec impleantur hominum conventu fora, filent; vigore folis progrediente, cantare aggrediuntur; et tanquam laboriofi cantores fupra caput mefforum ftantes, aures ipforum, et paftorum, viatorumque demulcere ftudent. Hoc autem cantandi ftudium, folis maribus a natura tributum eft. Cicada femina muta eft, ac more fponfae verecundae filentium fibi convenire exiftimat.

C A P. XXI.

De Araneo.

TEXTRINAM et lanificia deam, nomine Erganem, inveniffe fama hominum celebratum eft. Araneus vero ad textrinum opus fua fponte naturaque natus eft. Non enim textili artificio ftudet, neque aliunde filum affumit; fed ex fuo ventre ftamina deducit, et irretiendis leviffimis volucribus venabula contexit, atque in retis fpeciem diffundit, atque eodem, quem ad texendum de ventre fuo detrahit, fucco ventrem fuum alit; perquam fedula, ut etiam mulieres, quae maxime ad artificium digitorum argutiis valent, et filum fumma arte elaboratum conficere praeclare fciunt, cum eo non fint comparandae; hujus nimirum filum tenuitate pilum vincit.

C A P. XXII.

De Formicis.

BABYLONIOS et Chaldaeos curfus fiderum peritiffimos celebrant hiftorici. Formicae vero neque coelum fufpiciunt, neque digitis menfis dies numerare fciunt; admirabile tamen donum a natura nactae funt; primo enim menfis die intra tectum fuum fe continent, et e caverna non egrediuntur, fed immotae manent.

εἰς πλήθουσαν ἀγορὰν σιωπῶσιν· ἡλίου δὲ ὑπαρχομένου τῆς ἀκμῆς, τὸν ἐξ αὐτῶν μεθιᾶσι κέλαδον· φιλόπονοί τινες, ὡς ἂν εἴποις, χορευταὶ, ὑπὲρ κεφαλῆς καὶ τῶν παρανεμόντων, καὶ τῶν ὁδῷ χρωμένων, καὶ τῶν ἀμώντων καταᾴδοντες. Καὶ τοῦτο μὲν τὸ φιλόμουσον ἔδωκε τοῖς ἄρρεσιν ἡ φύσις. Τέττιξ δὲ θήλεια ἄφωνός ἐστι, καὶ ἔοικε σιωπᾷν δίκην νύμφης αἰδουμένης.

ΚΕΦ. κά.

Περὶ τοῦ Ἀράχνου.

Υφαντικὴν καὶ ταλασίαν τὴν θεὸν τὴν Ἐργάνην ἐπινοῆσαί φασιν ἄνθρωποι. Τὴν δὲ ἀράχνην ἡ φύσις σοφὴν εἰς ἱστουργίαν ἐδημιούργησε. Καὶ φιλοτεχνεῖ οὐ κατὰ νῆμα, οὐδὲ ἔξωθεν λαμβάνει νῆμα, ἀλλ᾽ ἐκ τῆς οἰκείας νηδύος τοὺς μίτους ἐξάγουσα, εἶτα μέντοι τοῖς κέφοις τῶν πτηνῶν θήρατρα ἀποφαίνει, ὡς δίκτυα ἐκπεταννῦσα, καὶ δι᾽ ὧν ἐξυφαίνει παρὰ τῆς γαστρὸς ἕλκουσα, διὰ τῶνδε ἐκείνην ἐκτρέφει· πάνυ φιλεργοῦσα, ὡς καὶ τῶν γυναικῶν τὰς μάλιστα εὔχειρας, καὶ νῆμα ἀσκητὸν ἐκπονῆσαι δεινὰς, μὴ ἀντιπαραβάλλεσθαι· νενίκηκε γὰρ τῇ λεπτότητι καὶ τὴν τρίχα.

ΚΕΦ. κβ'.

Περὶ Μυρμήκων.

Βαβυλωνίους τε καὶ Χαλδαίους σοφοὺς τὰ οὐράνια ᾄδουσιν οἱ συγγραφεῖς. Μύρμηκες δὲ οὔτε εἰς οὐρανὸν ἀναβλέποντες, οὐδὲ τὰς τοῦ μηνὸς ἡμέρας ἐπὶ δακτύλων ἀριθμεῖν ἔχοντες, ὅμως δῶρον ἐκ φύσεως εἰλήχασι παράδοξον· τῇ γὰρ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τῇ νέᾳ εἴσω τῆς ἑαυτῶν στέγης οἰκουροῦσι, τὴν ὀπὴν οὐχ ὑπερβαίνοντες, ἀλλὰ ἀτρεμοῦντες.

CAP. XXIII.

De Sargo pifce.

SARGIS pifcibus fedes faxa et cavernae funt, quae exigua intervalla et divortia habent, ut feneftellas permeare folis fplendor, earumque diftantiam lumine implere poffit. Cum enim omni luce fargi delectantur, tum vero folis maxime radios fitienter expetunt. In loco multi eodem habitant; apud paludes et brevia vitam agunt, vicinamque proximam continentem fe habere gaudent. Ex brutis capras vehementiffime amant. Namque cum caprarum proxime et fecundum litus pafcentium unius aut alterius umbra in mari apparuerit, protinus gaudio exilientes fummo ftudio adnatant, ac faltu non admodum ad faltandum idonei capras contingere fruftra affectant; fenfum caprini odoris percipiunt, etfi fub fluctibus natant, itaque voluptate geftientes ad eas accedere ftudent. Quoniam vero circa amorem adeo infelices funt, ex his idcirco capiuntur, quae tantopere defiderant. Nam pifcator caprinam pellem extractam cum cornibus induens infidias parat, fole a tergo relicto; atque farinam caprino jure madefactam in eam maris partem fpargit, ac abjicit, ubi habitare folent fargi: quibus tanquam philtro quodam odoris fupradicti allectati accedunt, farina vefcuntur, pellis adfimulatae caprae confpectu permulcentur. Ex his autem multos pifcator hamo robufto capit, cujus linea alba non ex arundine appenfa eft, fed virga de cornu arbore. Simulac enim ad hamum adhaeferit pifcis, fubtrahere expeditiffime convenit, ne alios conturbet. Manu etiam capiuntur, fi quis fpinas, quas ad tuitionem fui excitant, a capite ad partem inferiorem fenfim revocando et flectendo declinet, premendoque ex lapidibus, in quos ad latendum fe compellunt, extrahat.

ΚΕΦ. κγ΄.

Περὶ Σαργȣ̃ τȣ̃ ἰχθύος.

Οἰκία τῷ σαργῷ τῷ ἰχθύι πέτραι τε ϗ σήραγγες, ἔχȣσαι μέντοι διασφαγὰς μικρὰς ϗ τὰς διαςάσεις, ὡς αὐγὴν ἡλίȣ καθιέναι, ϗ φωτὸς ὑποπιμπλάναι τὰς διαςάσεις τάσδε. Χαίρȣσι γὰρ οἱ σαργοὶ φωτὶ μὲν παντὶ, τῆς δὲ ἀκτῖνος τȣ̃ ἡλίȣ ϗ μᾶλλον διψῶσιν. Οἰκȣ̃σι δὲ ἐν ταύτῳ πολλοί· δίαιται δὲ αὐτοῖς ϗ ἕλη, ϗ τὰ τῆς θαλάσσης βράχη, ϗ τῇ γῇ γειτνιῶσι μάλα ἀσμένως. Φιλȣ̃σι δέ πως τῶν ἀλόγων αἶγας ἰσχυρῶς. Ἐὰν γȣ̃ν πλησίον τῆς ἠϊόνος νεμομένων ἡ σκιὰ μιᾶς ἢ δευτέρας ἐν τῇ θαλάσσῃ φανῇ, οἵδε ἀσμένως προσνέȣσι ϗ ἀναπηδῶσιν, ὡς ἡδόμενοι, ϗ προσάψασθαι τῶν αἰγῶν ποθȣ̃σιν ἐξαλλόμενοι, καί τοι ȣ̓ πάνυ τι ὄντες ἁλτικοὶ τηνάλλως, νηχόμενοι δὲ ϗ ὑπὸ τοῖς κύμασιν, ὅμως τῆς τῶν αἰγῶν ὀσμῆς ἔχȣσιν αἴσθησιν, ϗ ὑφ' ἡδονῆς προσελθεῖν ἐπ' αὐτὰς σπεύδȣσιν. Ἐπεὶ τοίνυν εἰς τὰ προειρημένα δυσέρωτές εἰσιν, ἐξ ὧν ποθȣ̃σιν, ἐκ τȣ́των ἁλίσκονται· ἁλιεὺς γὰρ ἀνὴρ αἰγὸς δορὰν ἑαυτὸν περιαμπέχει, σὺν αὐτοῖς τοῖς κέρασι δαρείσης αὐτῆς, λαμβάνει δὲ ἄρα τὸν ἥλιον κατὰ νώτȣ ἐπιβȣλεύων ὁ θηρατὴς τῇ ἄγρᾳ· εἶτα καταπάττει τῆς θαλάσσης, ὑφ' ἣν οἰκȣ̃σιν οἱ προειρημένοι, ἄλφιτα αἰγείῳ ζωμῷ διαβραχέντα· ἑλκόμενοι δὲ οἱ σαργοὶ ὡς ὑπό τινος ἴυγγος τῆς ὀσμῆς τῆς προειρημένης προσίασι, ϗ σιτȣ̃νται μὲν τῶν ἀλφίτων, κηλȣ̃νται δὲ ὑπὸ τῆς δορᾶς βλεπομένης ὡς αἰγός. Αἱρεῖται δὲ αὐτῶν πολλȣ̀ς ἀγκίςρῳ σκληρῷ, ϗ ὁρμιᾷ λίνȣ λευκȣ̃· ἐξῆπται δὲ ȣ̓χὶ καλάμȣ, ἀλλὰ ῥάβδȣ κρανείας. Δεῖ γὰρ τὸν ἐμπεσόντα ἀνασπᾶσαι ῥᾷσα, ἵνα μὴ τȣ̀ς ἄλλȣς ἐκταράξῃ. Θερῶνται δὲ ϗ ἀπὸ χειρὸς, ἐάν τις τὰς ἀκάνθας, ἃς ἐγείρȣσιν εἰς τὸ ἑαυτοῖς ἀμύνειν, εἰς τὸ κάτω μέρος ἀπό γε τῆς κεφαλῆς ἡσυχῇ κατάγων, εἶτα κλίνῃ, ϗ πιέσας τῶν πτερῶν ἐκσπάσῃ, εἰς ἃς ἑαυτȣ̀ς ὑπὲρ τȣ̃ λαθεῖν ὠθȣ̃σιν.

ΚΕΦ.

CAP. XXIV.

De Viperae coitu.

VIPERA ſua circumplicatus femina, cum ea coit; iſtaque ſine moleſtia iniri ſe patitur. Poſtquam vero ad coeundi finem pervenerunt, uxor pro coitus conſuetudine, mala ſignificatione amoris maritum excipit; nam ei ad collum inhaerens, morſu abſcindit caput; itaque hic perit, illa vero praegnans efficitur. Non autem ova parit, ſed animantes partus edit, jamjam idoneos ad perniciem inferendum; in ipſo enim partu matris alvum diſtrahunt, et lacerant, perque diſruptum ventrem erumpunt, ulciſcentes patrem in hunc modum. Quid ad haec Oreſtae et Alcmaeones, o boni tragoedi?

CAP. XXV.

De Hyaena.

HYAENAM ſi videas hoc quidem anno marem, inſequenti videbis feminam; ſi vero nunc feminam, poſtea marem: utriuſque enim ſexus particeps eſt; eundem marem, cui ante nupſerat, uxorem ducit; quotannis autem ſexum immutat. Illos igitur veteres Caeneum et Tireſiam, non oſtentatione verborum, ſed rebus ipſis exprimit hoc animal.

CAP. XXVI.

De marinis Cantharis pugnantibus propter feminas.

PVGNANT de feminis, juxta ac viri de pulchris mulieribus, hirci contra hircos, tauri contra tauros, de ovibus arietes depugnant cum procis. Turgent etiam amore in feminas canthari marini, qui in locis, quae ἄσπρα nominant, gignuntur. Quod vero in amatores ſuarum conjugum odium acerbum habent,

 acerrimas

ΚΕΦ. κδ΄.

Περὶ τῆς μίξεως τῆς κατὰ τὸν Ἔχιν.

Ο Ἔχις περιπλακεὶς τῇ θηλείᾳ μίγνυται· ἡ δὲ ἀνέχεται τῦ νυμφίυ, καὶ λυπεῖ ὐδέν. Ὅταν δὲ πρὸς τῷ τέλει τῶν ἀφροδισίων ὦσι, πονηρὰν ὑπὲρ τῆς ὁμιλίας τὴν φιλοφροσύνην ἐκτίνει ἡ νύμφη τῷ γαμέτῃ· ἐμφῦσα γὰρ αὐτῦ τῷ τραχήλῳ, διακόπτει αὐτὸν αὐτῇ τῇ κεφαλῇ· καὶ ὁ μὲν τέθνηκεν, ἡ δὲ ἔγκαρπον ἔχει τὴν μίξιν, καὶ κύει. Τίκτει δὲ ὐκ ὠὰ, ἀλλὰ βρέφη, καὶ ἔστιν ἐνεργὰ ἤδη τὴν αὐτῶν φύσιν τὴν κακίστην· διεσθίει γῦν τὴν μητέρων νηδὺν, καὶ πρόεισι κατ᾽ αὐτὰ τιμωρῦντα τῷ πατρί. Τί ῦν οἱ Ὀρέσται καὶ οἱ Ἀλκμαίωνες πρὸς ταῦτα, ὦ τραγῳδοὶ φίλοι;

ΚΕΦ. κέ.

Περὶ Ὑαίνης.

ΤΗν ὕαιναν τῆτες μὲν ἄῤῥενα εἰ θεάσαιο, τὴν αὐτὴν ἐς νέωτα ὄψει θῆλυν· εἰ δὲ θῆλυν νῦν, μετὰ ταῦτα ἄῤῥενα· κοινωνῦσί τε ἀφροδίτης ἑκατέρας, καὶ γαμῦσί τε καὶ γαμῦνται, ἀνὰ ἔτος πᾶν ἀμείβυσαι τὸ γένος. Ὀυκῦν τὸν Καινέα καὶ τὸν Τειρεσίαν ἀρχαίυς ἀπέδειξε τὸ ζῶον τῦτο, ὐ κόμποις, ἀλλὰ τοῖς ἔργοις αὐτοῖς.

ΚΕΦ. κϛ΄.

Περὶ τῆς τῶν Κανθάρων εἰς τὰ ἀφροδίσια ὁρμῆς.

ΜΑχονται μὲν ὑπὲρ τῶν θηλειῶν, ὡς ὑπὲρ ὡραίων γυναικῶν, καὶ οἱ τράγοι πρὸς τράγυς, καὶ οἱ ταῦροι πρὸς ταύρυς, καὶ ὑπὲρ οἴων οἱ κριοὶ πρὸς τὺς ἀντερῶντας. Ὀργῶσι δὲ ἐπὶ τὰς θηλείας καὶ οἱ θαλάττιοι κάνθαροι. Γίνονται δὲ ἐν τοῖς καλυμένοις ἄσπροις χωρίοις, καὶ εἰσὶ ζηλότυποι, καὶ ἴδοις ἂν μάχην ὑπὲρ τῶν

θηλειῶν

acerrimas pugnas edi videres; nec tamen illis more ſargorum piſcium de multis certamen inſtituitur, ſed non aliter quam Menelaus cum Paride pro una uxore decertant.

CAP. XXVII.

De Polypi edacitate.

POLYPVS cum aliis cibis paſcitur (eſt enim edaciſſimus, ad fraudemque et inſidias callidiſſimus) tum vero ſua ipſe membra conficit. Nam ſi venatio eum deficiat, brachia ſua devorat, ac ventre ſic ſaturato, inopiam venationis levat; deinde renaſcitur ei, quod deeſt, hoc tanquam promptum prandium ad famem reſtinguendam comparante ipſi natura.

CAP. XXVIII.

De Veſparum generatione.

EQVI cadaver projectum veſpas gignit. Nam ex hujus putreſcentis medulla evolant veſpae, nimirum volucris progenies ex equo animali velociſſimo.

CAP. XXIX.

De Noctua.

MVLIERIBVS veneficia et cantiones exercentibus ſimilis eſt noctua, captioſum animal. Haec enim capta, ſuos in primis aucupes ſic captionibus ſuis in ſe elicit, ut eam velut ludicrum quoddam aut amuletum in humeris circumgeſtent. Noctu quidem vigilat, et voce, quaſi quibuſdam praeſtigiis et illecebris, aves allicit, eaſque ſibi adſidere facit. Interdiu vero alia aucupii inductione utitur, et avibus illudit, ridicule nimirum in aliam atque aliam ſpeciem vultum convertens; quibus aves peradoleſcentes in admirationem raptae, manere apud eam perſeverant, maximo eorum, in quae ſe format, timore perculſae.

θηλειῶν καρτεράν· καὶ ἔστιν ὁ ἀγὼν οὐχ ὑπὲρ πολλῶν, ὡς τοῖς Σπαρτοῖς ὁ πόλεμος, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς ἰδίας συννόμου, ὡς ὑπὲρ γαμετῆς τῷ Μενέλεῳ πρὸς τὸν Πάριν.

ΚΕΦ. κζʹ.

Περὶ τῆς τῶν Πολυπόδων ἀδδηφαγίας.

Ἑστιᾶται μὲν καὶ ἄλλαις τροφαῖς ὁ πολύπους· ἔστι γὰρ καὶ φαγεῖν δεινὸς, καὶ ἐπιβουλεῦσαι σφόδρα πανοῦργος. Τὸ δὲ αἴτιον, παμβορώτατον θηρίων θαλασσίων ἐστί. Καὶ ἀπόδειξις, εἴτις αὐτῷ γένοιτο ἀθηρία, τῶν ἑαυτοῦ πλοκάμων παρέτραγε, καὶ τὴν γαστέρα κορέσας τὴν σπάνιν τῆς ἄγρας ἠκέσατο· εἶτα ἀναφύει τὸ ἐλλεῖπον, ὥσπερουν τῆς φύσεως καὶ τοῦτό οἱ ἐν τῷ λιμῷ παρασκευαζούσης ἕτοιμον τὸ δεῖπνον.

ΚΕΦ. κή,

Περὶ τῆς Σφηκῶν γενέσεως.

Ἵππος ἐῤῥιμμένος σφηκῶν γένεσίς ἐστιν. Ὁ μὲν γὰρ ὑποσήπεται, ἐκ δὲ τοῦ μυελοῦ ἐκπέτονται οἱ θῆρες οὗτοι, ὠκίστου ζώου πτηνὰ ἔκγονα, τοῦ ἵππου οἱ σφῆκες.

ΚΕΦ. κθʹ.

Περὶ Γλαυκός.

Αἱμύλον ζῶον, καὶ ἐοικὸς ταῖς φαρμακίσιν ἡ γλαύξ. Καὶ πρώτους μὲν αἱρεῖ τοὺς ὀρνιθοθήρας ἡρημένη· περιάγουσι γὰρ αὐτὴν ὡς παιδικὰ, ἢ, νὴ δία, περίαπτα ἐπὶ τῶν ὤμων. Καὶ νύκτωρ μὲν αὐτοῖς ἀγρυπνεῖ, καὶ τῇ φωνῇ, οἱονεί τινι ἐπαοιδῇ, γοητείας ὑπεσπαρμένης αἱμύλου τε καὶ θελκτικῆς, τοὺς ὄρνιθας ἕλκει, καὶ καθίζει πλησίον ἑαυτῆς. Ἤδη δὲ καὶ ἐν ἡμέρᾳ θήρατρα ἕτερα τοῖς ὄρνισι προσσείει μωκωμένη, καὶ ἄλλοτε ἄλλην ἰδέαν προσώπου στρέφουσα, ὑφ' ὧν αἱροῦνται, καὶ παραμένουσιν οἱ νέοι πάντες ὄρνιθες, ἡρημένοι δέει, καὶ μάλα γε ἰσχυρῷ, ἐξ ὧν ἐκείνη μορφάζει.

CAP. XXX.

De Lupo marino.

LVPVS piſcis a ſquillis ſuperatur; quanquam piſcium, ut ita titubans dicam, maxima vorago eſt. Lupi igitur cum circa paludes maris degant, ſquillis quoque paluſtribus inſidiantur. Sunt enim illae trium generum; aliae, quales dixi, paluſtres, aliae quae algis victitant, et tertiae ſaxatiles. Porro cum iis reſiſtere ſquillae non queunt, una perire cum lupis malunt. Neque earum aſtutiam narrare gravabor. Cum igitur ſe captas ſentiunt, faſtigium quod eminet a capite, quodque ſimile eſt acutiſſimo triremis roſtro, atque inciſuras habet inſtar ſerrae uncinatae; hoc, inquam, animoſae illae beſtiolae, cum callide incurvarint, leviter ſaltantes proſiliunt, et tanquam ſaltatorium verſant orbem. Lupus vero hiat vehementer, eique ſunt partes colli tenerae ac molles. Cum igitur ſquillam ex laſſitudine viribus defectam comprehendit, prandium fore arbitratur. Squilla primum in gutturis laxitate ſaltat, poſt aculeos in miſerum venatorem defigit; huic interiora exulcerantur, tumeſcentiaque plurimum ſanguinis mittunt; denique ſuffocatione lupum interficiens, interficitur.

CAP. XXXI.

De Hyſtrice.

VNGVIVM robore, et dentium ad diſſecandum acie confidunt urſi, lupi, pardi, leones: quibus hyſtricem minime inſtructum eſſe audio, nec tamen a natura armis deſtitutum eſſe; in hoſtes enim, qui eum adoriuntur, ſuperiores ſetas inhorreſcente dorſo, tanquam jacula, dextre ſaepius emittit; illaeque volant, tanquam nervo quopiam excuſſae.

CAP.

ΚΕΦ. λ΄.

Περὶ Λάβρακος.

Ο Λάβραξ καρίδος ἥτληται· ϗ εἴη ἂν, εἰ ϗ πλαίσας ἐρῶ, ἰχθύων ὀψοφαγίςατος. Οὐκȣ̃ν ἔλειοι ὄντες τὰς ἐλείȣς ἐλλοχῶσιν. Ἐισὶ γὰρ τῷ γένει τριτταί· ϗ αἱ μὲν αὐτῶν, οἵας προεῖπον, αἱ δὲ ἐκ φυκίων, πελραῖαί γε μὴν αἱ τρίται. Ἀμύνασθαι δὲ αὐτȣ̀ς ἀδυνατȣ̃σαι, αἰρȣ̃νται ζυναποθνήσκειν. Καὶ τόγε ζόφισμα εἰπεῖν ȣ̓κ ὀκνήσω αὐτῶν. Ὅταν γȣ̃ν αἴσθωνται λαμβανόμεναι, τὸ ἐξέχον τῆς κεφαλῆς, ἔοικε δὲ τριήρȣς ἐμβόλῳ, ϗ μάλα γε ὀξεῖ, ϗ ἄλλως ἐντομὰς ἔχει δίκην πρίονος· τȣ̃το τοίνυν αἱ γενναῖαι ζοφῶς ἐπιςρέψασαι, πηδῶσί τε ϗ ἀναθόρνυνται κȣ̃φα ϗ ἁλτικά. Κέχηνε δὲ ὁ λάβραξ μέγα, καὶ ἔςιν οἱ τὰ τῆς δέρης ἁπαλά. Οὐκȣ̃ν ὁ μὲν ζυλλαβὼν τὴν καρίδα καμȣ̃σαν, οἴεται δεῖπνον ἕξειν. Ἡ δὲ ἐν ἐξȣσίᾳ τε ϗ εὐρυχωρίᾳ ζκιρτᾷ, τῆς φάρυγγος, ὡς ἂν εἴποις, καταχορεύȣσα, εἶτα ἐμπήγνυται τῷ δειλαίῳ θηρατῇ τὰ κέντρα, ϗ ἑλκȣ̃ταί οἱ τὰ ἔνδον, ϗ ἀνοιδήσαντα αἷμα ἐκβάλλει πολὺ, ϗ ἀποπνίγει, ϗ καινότατα δήπȣ ἀποκτείνȣσα ἀνῄρηται.

ΚΕΦ. λά.

Περὶ Ὕςριχος.

Ο Νύχων ἀκμαῖς, ϗ ὀδόντων διατομαῖς θαῤῥȣ̃σι ϗ ἄρκτοι, ϗ λύκοι, ϗ πάρδοι, ϗ λέοντες· τὴν δὲ ὕςριχα ἀκȣ́ω ταῦτα μὲν ȣ̓κ ἔχειν, ȣ̓ μὴν ὅπλων ὑπὸ τῆς φύσεως ἀμυντηρίων ἀπολελεῖφθαι ἐρήμην. Τοῖς γȣ̃ν ἐπιȣ̃σιν ἐπὶ λύμῃ, τὰς ἄνωθεν τρίχας, οἱονεὶ βέλη, ἐκπέμπει, ϗ ςοχῷ βάλλει πολλάκις, τὰ νῶτα φρίξασα· ϗ ἐκεῖναί γε πηδῶσιν, ὥσπερȣ̃ν ἔκ τινος ἀφειμέναι νευρᾶς.

CAP. XXXII.

De Animalibus ſibi invicem adverſantibus.

MALVM profecto ingens et ferox morbus inimicitia et odium inſitum, ſiquidem brutis animalibus ingenita ſunt, iiſdem quoque ſunt inexpiabilia. Polypum odio habet muraena, polypus locuſtae inimicus, muraenae locuſta infeſtiſſima eſt. Muraena enim cirros polypi dentium robore abſcindit, et poſtea ventrem ejus ſubiens, eadem ipſi merito machinatur; ſi quidem natare poteſt, polypus vero reptanti ſimilis eſt; eique ſi in ſaxorum colorem ſe vertat, nihil ei aſtutiae hae fallaces proſunt; muraena enim ſoler-ter fraudem ejus advertit. Cum vero polypus locuſtam ceperit, eam ſuffocat, et mortuae carnes exſugit. Porro locuſta cornibus erectis iracundia furens, iratae mulieri ſimilis muraenam laceſſit: haec igitur aculeos, quibus hoſtis praemunita eſt, imprudens mordicus tenet; illa vero forcipes acutos tanquam manus praetendens, utrinque cuti inhaerere fortiſſime non intermittit; muraena indignatur, ſeſeque huc et illuc verſat, et acutis teſtis implicat, quibus confixa remolleſcit et ſuccumbit; denique remiſſa jacet: locuſta ex hoſte inſtituit prandium.

CAP. XXXIII.

De Sphyraena.

SPHYRAENA piſcis eſt pelagius. Qui cum ſe reti incluſum ſenſit, circumquaque natat, et qua evadat, ubi vel rariores laxioreſve ſunt maculae, vel etiam diſruptae, callidiſſime quaerit; quod ſi talem aliquem locum invenerit, e reti elapſa priſtinam natandi libertatem recuperat. Vbi vero una quaepiam ſic evaſerit, reliquae etiam ejuſdem generis, ſi quae pariter captae fuerint, eadem elapſae illam, ceu viae ducem, ſequuntur.

CAP.

Κ Ε Φ. λβ΄.

Περὶ Ζώων ἐχθρῶν ἀλλήλοις.

Η Δεινὸν κακὸν ϗ νόσημα ἄγριον ἔχθρα ϗ μῖσος συμφυὲς, εἴπερ ϗ τοῖς ἀλόγοις ἐντέτηκε, ϗ αὐτοῖς ἐστι δυσέκνιπτα. Μύραινα γοῦν πολύποδα μισεῖ, ϗ πολύπους καράβῳ πολέμιος, ϗ μυραίνᾳ κάραβος ἔχθιστός ἐστι. Μύραινα μὲν γὰρ ταῖς ἀκμαῖς τῶν ὀδόντων τὰς πλεκτάνας τῷ πολύποδι διακόπτει, εἶτα μέντοι ϗ ἐς τὴν γαστέρα εἰσδῦσα αὐτῷ τὰ αὐτὰ δρᾷ, ϗ εἰκότως γε· ἡ μὲν γὰρ νηκτικὴ, ὃς δὲ ἔοικεν ἕρποντι· εἰ δὲ ϗ τρέποιτο τὴν χρόαν κατὰ τὰς πέτρας, ἔοικεν αὐτῷ τὸ σόφισμα αἱρεῖν οὐδ' ἓν τοῦτο, ἔστι γὰρ συνιδεῖν ἐκείνῃ δεινὴ τοῦ ζώου τὸ παλάμημα· τοὺς γε μὴν καράβους αὐτοὶ συλλαβόντες ἐς πνῖγμα, ὅταν νεκροὺς ἐργάσωνται, τὰ κρέα ἐκμυζῶσιν αὐτῶν. Κέρατα δὲ τὰ ἑαυτοῦ ὁ κάραβος ἀνεγείρας, ϗ θυμωθεὶς εἰς αὐτὰ, προκαλεῖται μύραιναν, ϗ ὡς εἶναι κατὰ γυναῖκα ὠργισμένην· οὐκοῦν ἡ μὲν τοῦ ἀντιπάλου τὰ κέντρα, ὅσα οἱ προβέβληται, ταῦτα οὐκ ἐννοοῦσα καταδάκνει· ὁ δὲ τὰς χηλὰς οἱονεὶ χεῖρας προτείνας, τῆς δέρης παρ' ἑκάτερα ἐγκρατῶς ἐχόμενος, οὐ μεθίησιν· ἡ δὲ ἀσχάλλει, ϗ ἑαυτὴν ἑλίττει, ϗ περιβάλλει τῶν ὀστράκων ταῖς ἀκμαῖς, ὥσπεροῦν εἰς αὐτὴν πεπηγνυμένων, μαλακιεῖ τε ϗ ἀπαγορεύει, ϗ τελευτῶσα παρειμένη κεῖται· ὁ δὲ τὴν ἀντίπαλον ποιεῖται δεῖπνον.

Κ Ε Φ. λγ΄.

Περὶ Σφυραίνης.

ΤΗν σφύραιναν τὸν ἰχθῦν τρέφει τὰ πελάγη. Ὅταν δὲ αὐτὴν τὸ δίκτυον περιβάλλῃ, διανήχεται, ϗ ζητεῖ, ἢ βρόχον ἀραιὸν, ἢ ῥῆγμα τοῦ δικτύου πάνυ σοφῶς· ϗ ἐντυχοῦσα τοιούτῳ τινὶ, ϗ διεκδῦσα ἐλευθέρα νήχεται αὖθις· εἰ δὲ τύχοι μία τῆσδε τῆς εὐερμίας, ϗ αἱ λοιπαὶ ὅσαι τοῦ αὐτοῦ γένους συνεαλώκασι, κατὰ τὴν ἐκείνης φυγὴν ἐξίασιν, ὡς ὁδόν τινα λαβοῦσαι παρ' ἡγεμόνος.

CAP. XXXIV.
De Sepia.

Cvm ſe a peritis piſcatoribus captari cognoſcit ſepia, ſuum atramentum emittit, quo circumfuſa, ab oculis piſcantium removetur, eorumque perſtringit oculos; piſcatores vero, cum ſit in eorum oculis, nihil tale vident. Sic Aenea tenebris circumſepto, fefellit Achillem Neptunus, ut ait Homerus.

CAP. XXXV.
De Faſcinatione.

Fascinantivm et praeſtigiatorum oculos, etiam rationis expertes beſtiae natura quadam arcana et mirabili cavent. Nam palumbi, ut audio, faſcinationis amuletum laurinos ramulos tenues avellunt, deinde in nidos imponunt. Milvi autem rhamnum, circi cichorium ſylveſtre, turtures iridis fructum, corvi viticem, upupae adiantum (quod et callitrichum aliqui vocant) cornix ariſtereona, harpe hederam, ardeolae cancrum, perdices arundinis comam legunt; turdi ramo myrti, gramine alauda ſe tuetur; aquilae gentili ſuo lapide aetite, quem et mulieribus commodum eſſe, et abortibus adverſari praedicant.

CAP. XXXVI.
De Torpedine et aliis animantibus.

Torpedo piſcis ſui nominis affectum, hoc eſt, torporem, in quodvis ab ea contactum animal transfundit. Remoram ſimiliter ex eo, quod facit, quoniam navigia retinet ac moratur, homi-

Κ Ε Φ. λδ΄.

Περὶ Σηπίας.

ΤΗν σηπίαν ὅταν μέλλωσιν αἱρεῖν ϗ λαμβάνειν οἱ τούτων ἀγαθοὶ θηραταὶ, συνιεῖσα ἐκείνη παρῆκε τὸ ἐξ αὐτῆς ἀπόσφαγμα, ϗ καταχεῖται αὐτῆς, ϗ περιλαμβάνει, ϗ ἀφανίζει πᾶσαν, ϗ κλέπτεται τὴν ὄψιν ὁ ἁλιεὺς· ϗ ἡ μὲν ἐν ὀφθαλμοῖς ἐστιν, ὁ δὲ οὐχ ὁρᾷ. Τοιοῦτό τι ϗ τῷ Αἰνείᾳ νέφος περιβαλὼν ἠπάτησε τὸν Ἀχιλλέα ὁ Ποσειδῶν, ὡς Ὅμηρος λέγει.

Κ Ε Φ. λέ.

Περὶ Βασκανίας.

ΒΑσκάνων ὀφθαλμοὺς ϗ γοήτων φυλάττεται ϗ τῶν ζώων τὰ ἄλογα φύσει τινὶ ἀποῤῥήτῳ ϗ θαυμαστῇ. Ἀκούω οὖν βασκανίας ἀμυντήριον τὰς φάττας, δάφνης κλώνια ἀποτραγούσας λεπτὰ, εἶτα μέντοι ταῖς ἑαυτῶν καλιαῖς ἐντιθέναι, τῶν νεοττίων φειδοῖ. Ἰκτῖνες δὲ ῥάμνον, κίρκοι δὲ πικρίδα, αἵγε μὴν τρυγόνες, τὸν τῆς ἴρεως καρπὸν, ἄγνον δὲ κόρακες, οἱ δὲ ἔποπες τὸ ἀδίαντον (ὅπερ οὖν ϗ καλλίτριχον καλοῦσί τινες) ἀριστερεῶνα δὲ κορώνη, ϗ κιττὸν ἅρπη, καρκῖνον δὲ ἐρωδιὸς, πέρδιξ δὲ καλάμου κόμην· θαλλὸν δὲ αἱ κίχλαι μυῤῥίνης, προβάλλεται δὲ ϗ κόρυδος ἄγρωστιν· αἰετοὶ τὸν λίθον, ὅσπερ οὖν ἐξ αὐτῶν ἀετίτης κέκληται. Λέγεται δὲ οὗτος ὁ λίθος ϗ γυναιξὶ κυούσαις ἀγαθὸς εἶναι, ταῖς ἀμβλώσεσι ὢν πολέμιος.

Κ Ε Φ. λϛ΄.

Περὶ Νάρκης ϗ ἑτέρων ζώων.

Ο Ἰχθὺς ἡ νάρκη ὅτου ἂν ϗ προσάψηται, τὸ ἐξ αὐτῆς ὄνομα ἔδωκέ τε, ϗ ναρκᾷν ἐποίησεν. Ἡ δὲ ἐχενηὶς ἐπέχει τὰς ναῦς, ϗ ἐξ οὗ ποιεῖ, καλοῦμεν αὐτήν. Κυούσης δὲ

nes appellarunt. Porro cum parit halcyon, maria tranquilla ſunt, et venti quieſcunt. Et quamvis media hyeme pariat, non deeſt tamen ad incolume puerperium ei tranquillus aer. Et eo quidem tempore dies halcyonios celebramus. Quod ſi caſu equus lupi veſtigium conculcet, torpore comprehenditur. Item ſi lupi talum equi quadrigam trahentes calcaverint, ſiſtentur, tanquam ii cum quadriga conglaciaſſent. Ilicis folia ſi leo pede attigerit, obtorpeſcit. Lupus itidem, ſi vel calcet, vel propius tantum accedat ad folia ſcillae; quamobrem et vulpes cubilibus luporum ea injiciunt, nec immerito, tanquam inſenſiſſimae illis, quarum inſidiis petuntur.

CAP. XXXVII.

De Ciconiis, atque iterum de aliorum animalium contrariis adfectionibus.

CICONIAE ovis ſuis perniciem molientes veſpertiliones ſapientiſſime vindicant. Cum hae itaque ſolo ſuo contactu ova ipſa ſubventanea atque ſterilia efficiant, hoc remedio utuntur ciconiae: platani folia in nidos ſuos inferunt, ad quae accedentes veſpertiliones, torpore comprehenſae, perniciem adferre non queunt. Hirundinibus hoc idem natura largita eſt: nam cum blattae earum ovis pernicioſae ſint, matres apii folia ante pullos projiciunt, ob idque ab illis ad pullos acceſſus fieri nequit. In polypos ſi quis rutam injiciat, immobiles manere in ſermonem hominum venit. Serpentem ſi arundine contingas, a prima plaga non ſe commovet, torporeque conſtricta quieſcit; ſin iterum ac tertio plagam inflixeris, colligit ac confirmat ſeſe. Muraena quoque bacillo ſemel percuſſa quieſcit; ſin ſaepius, funditus ira incenditur. Piſcatores dicunt polypum in terram progredi ad olivae germen in littore poſitum. Porro contra omnium ferarum venena remedium eſt elephanti adeps, quo ſi quis inungatur, licet nudus contra efferatiſſimas beſtias procedat, illaeſus diſcedet.

δὲ ἀλκυόνος, ἵσανται μὲν τὰ πελάγη, εἰρήνην δὲ ϗ φιλίαν ἄγουσιν ἄνεμοι. Κύει δὲ ἄρα χειμῶνος μεσοῦντος, ϗ ὅμως ἡ τοῦ ἀέρος γαλήνη δίδωσι σωτηρίαν. Ἀλκυονείας τηνικάδε τῆς ὥρας ἄγομεν ἡμέρας. Ἴχνος δὲ λύκου πατεῖ κατὰ τύχην ἵππος, ϗ νάρκη περιείληφεν αὐτόν. Ἐι δὲ ὑποῤῥίψαις ἀστράγαλον λύκου ϗ τετρώρῳ θέοντι, τόδε ὡς πεπηγὸς ἐστήξεται, τῶν ἵππων τὸν ἀστράγαλον πατησάντων. Λέων δὲ φύλλοις πρίνου τὸ ἴχνος ἐπιβάλλει, ϗ ναρκᾷ. Πατῶν δὲ ϗ ὁ λύκος, εἰ ϗ μόνον προσπελάσειε πετήλοις σκίλλης· ταῦτά τοι ϗ αἱ ἀλώπεκες εἰς τὰς εὐνὰς τῶν λύκων ἐμβάλλουσιν, ϗ εἰκότως, διὰ γὰρ τὴν ἐξ αὐτῶν ἐπιβουλὴν νοοῦσιν ἔχθιστα αὐτοῖς.

ΚΕΦ. λζ΄.

Περὶ Πελαργῶν, ϗ ἑτέρων αὖθις ζώων ἀντιπαθητικῶν.

ΟΙ πελαργοὶ λυμαινομένας αὐτῶν τὰ ὠὰ τὰς νυκτερίδας ἀμύνονται πάνυ σοφῶς. Αἱ μὲν γὰρ προσαψάμεναι μόνον ἀνεμιαῖα ἐργάζονται ϗ ἄγονα αὐτά, οὐκοῦν τὸ ἐπὶ τούτοις φάρμακον ἐκεῖνό ἐστι· πλατάνου φύλλα ἐπιφέρουσι ταῖς καλιαῖς, αἱ δὲ νυκτερίδες, ὅταν αὐτοῖς γειτνιάσωσι, ναρκῶσι, ϗ γίνονται λυπεῖν ἀδύνατοι. Δῶρον δὲ ἄρα ἡ φύσις ϗ ταῖς χελιδόσιν ἔδωκεν οἷον· αἱ σίλφαι ϗ τούτων τὰ ὠὰ ἀδικοῦσιν, οὐκοῦν αἱ μητέρες σελίνου κόμην προβάλλονται τῶν βρεφῶν, ϗ ἐκείναις τὸ ἐντεῦθεν ἄβατά ἐστι. Πολύποσι δὲ εἴ τις ἐπιβάλλει πήγανον, ἀκίνητοι μένουσιν, ὡς λέγει τις λόγος. Ὄφεως δὲ εἰ καθίκοιο καλάμῳ, μετὰ τὴν πρώτην πληγὴν ἀτρεμεῖ, ϗ τῇ νάρκῃ πεδηθεὶς ἡσυχάζει· εἰ δὲ ἐπάγοις δευτέραν ἢ τρίτην, ἀνέῤῥωσας αὐτόν. Καὶ μύραινα δὲ πληγεῖσα νάρθηκι εἰσάπαξ ἡσυχάζει· εἰ δὲ πλεονάκις, εἰς θυμὸν ἐξάπτεται. Λέγουσι δὲ ἁλιεῖς ϗ πολύποδας εἰς τὴν γῆν προϊέναι, ἐλαίας θαλλοῦ ἐπὶ τῆς ἠϊόνος κειμένου. Θηρίων δὲ ἀλεξιφάρμακον ἦν ἄρα πάντων πιμελὴ ἐλέφαντος, ἣν εἴ τις ἐπιχρίσαιτο, ϗ εἰ γυμνὸς ὁμόσε χωροίη τοῖς ἀγριωτάτοις, ἀσινὴς ἀπαλλάττεται.

CAP. XXXVIII.

De Elephanto, et diverſorum animalium contraria adfectione.

ARIETE cornuto et ſuis grunnitu abhorret elephas. Sic Romanos Pyrrhi Epirotarum regis elephantos in fugam vertiſſe dicunt, victoriamque amplam ex eo bello retuliſſe. Mulieris forma hoc animal capitur, atque hebeſcens ad ejus pulchritudinem remittit furorem animi ſui. Rivalem vero fuiſſe in Aegypti urbe Alexandria elephantum ferunt Ariſtophanis Byzantini, de quadam muliere coronas texente. Omnia bene olentia amat, unguentorum et florum odore permulcetur. Si quis fur aut praedo ferociſſimorum canium linguam compeſcere, eoſque fugare voluerit, titione e rogo hominis abrepta ad eos accedens perterrefaciet, ut quidam aiunt. Hoc etiam audivi, veſtem factam e lana detonſae ovis, quam lupus laniavit, moleſtiam et pruritum excitare in corpore ejus, qui induerit. Si quis vino immittat lapidem a cane demorſum, furore convivarum excitato, lites et contentiones movebit. Scarabaei beſtiolae foetidae unguento odorato, ſi inſtilletur, intereunt. Sic etiam cerdones aiunt aeri putido adſuefactos unguentis abhorrere. Serpentes quoſvis ibidum pennas timere Aegyptii adſerunt.

CAP. XXXIX.

De Turturibus.

TVRTVRES capiunt qui eorum capturae ſtudioſi ſunt, et deſiderio non fruſtrantur, in hunc modum. Saltant et canunt, quam poſſunt ſuaviſſime; illi vero tum auditu mulcentur, tum conſpectu ſaltationis ſe oblectant, et propius accedunt. At aucupes ſenſim ac pedetentim recedunt ad eum locum,

ΚΕΦ. λή.

Περὶ Ἐλέφαντος, καὶ ζώων διαφόρων ἀντιπαθείας.

ΟΡρωδεῖ ὁ ἐλέφας κεράστην κριὸν, καὶ χοίρου βοήν. Οὕτω τοίνυν, φασὶ, καὶ Ῥωμαῖοι τοὺς σὺν Πύῤῥῳ τῷ Ἠπειρώτῃ ἐτρέψαντο ἐλέφαντας, καὶ ἡ νίκη σὺν τοῖς Ῥωμαίοις λαμπρῶς ἐγένετο. Γυναικὸς ὡραίας τόδε τὸ ζῶον ἡττᾶται, καὶ παραλύεται δὲ τοῦ θυμοῦ ἐκκωφωθεὶς εἰς τὸ κάλλος. Καὶ ἀντῆρα, φασὶν, ἐν τῇ Αἰγυπτίᾳ Ἀλεξάνδρου πόλει γυναικὸς στεφάνους πλεκούσης Ἀριστοφάνει τῷ Βυζαντίῳ ὁ ἐλέφας. Ἀγαπᾷ δὲ ὁ αὐτὸς καὶ εὐωδίαν πᾶσαν, καὶ μύρων καὶ ἀνθέων κηλούμενος τῇ ὀσμῇ. Ὅστις βούλεται κλὼψ ἢ ληστὴς κύνας ἄγαν ἀγριωτάτους καταστιγάσαι, καὶ θεῖναι φυγάδας, ἐκ πυρᾶς ἀνθρώπου δαλὸν λαβὼν, ὁμόσε αὐτοῖς χωρεῖ, φασίν· οἱ δὲ ὀῤῥωδοῦσιν. Ἀκήκοα δὲ καὶ ἐκεῖνον τὸν λόγον· λυκοσπάδα ὄϊν πέξας καὶ ἐριουργήσας, καὶ χιτῶνα ἐργασάμενος, λυπεῖ τὸν ἠσθημένον· ὀδαξησμὸν γὰρ ἐργάζεται, ὡς λόγος. Ἔριν δὲ εἴ τις καὶ στάσιν ἐθέλοι ἐν τῷ συνδείπνῳ ἐργάσασθαι, δηχθέντα ὑπὸ κυνὸς λίθον ἐμβαλὼν τῷ οἴνῳ, λυπεῖ τοὺς συμπότας ἐκμαίνων. Κανθάροις δὲ κακόσμοις θηρίοις εἴ τις ἐπιῤῥάνοι μύρου, οἵδε τὴν εὐωδίαν οὐ φέρουσιν, ἀλλ' ἀποθνήσκουσι. Οὕτω τοί φασι καὶ τοὺς βυρσοδέψας συντραφέντας ἀέρι κακῷ βδελύττεσθαι μῦρον. Λέγουσι δὲ καὶ Αἰγύπτιοι καὶ τοὺς ὄφεις πάντας ἴβεων πτερὰ δεδιέναι.

ΚΕΦ. λθ´.

Περὶ Τρυγόνων.

Θηρῶσι τὰς τρυγόνας, οἱ καὶ τούτων ἀκριβοῦντες τὰ θήρατρα, καὶ μάλιστα τῆς πείρας οὐ διαμαρτάνουσι, τὸν τρόπον τοῦτον. Ἑστήκασιν ὀρχούμενοι καὶ ᾄδοντες εὖ μάλα μουσικῶς· αἱ δὲ καὶ τῇ ἀκοῇ θέλγονται, καὶ τῇ ὄψει τῆς ὀρχήσεως κηλοῦνται, καὶ προσίασιν ἐγγυτέρω. Οἱ δὲ ὑπαναχωροῦσιν ἡσυχῇ καὶ βάδην,

ubi doli in miſeros ſtructi, nempe retia expanſa jacent; in quae illi mox incedentes capiuntur, ſaltatione et cantu prius allectati.

C A P. XL.

De Orcyno piſce.

ORCYNVS, cetaceus piſcis, non ignarus eſt eorum, quae ſibi maxime conducant, donum hoc natura, non arte adeptus. Itaque cum hamo transfixus fuerit, in maris altitudinem ſeipſum impellens ac deprimens ad ſolum allidit, et hamum oris pulſatione expellere conatur: quod ſi id minus fieri queat, ab hamo exceptum vulnus luculentius infert dilatatque; atque exſiliendo id, quod ſibi moleſtiam exhibet, exſpuit abjicitque. Saepe vero id non adſecutus, invitus ad piſcatoris praedam ſubtrahitur.

C A P. XLI.

De Melanuro.

TIMIDISSIMI piſcium melanuri ſuae timiditatis teſtes habent piſcatores; neque enim capiuntur naſſa, neque ad eam accedunt; ſi quando vero ſagena eos circumdederis, imprudentes comprehenduntur. Iidem, cum placidum et quietum eſt mare, ad imam maris ſedem in petris aut algis quieſcunt, tegumentoque proteguntur, quocunque corpus occultari poteſt. Contra, cum adverſa tempeſtas eſt, et piſces alios in altum ex fluctuum impetu deſcendere vident, hi fiducia implentur, ſimul et ad littus appropinquant, et ad petras adnatant, atque ſpumam ſuper ſe fluctuantem, ipſoſque cooperientem, ſatis eſſe ad ſe tuendum arbitrantur. Neſcio quomodo enim pernoſcunt eo die, noctéve, cum feritas maris et immanitas efferveſcit, tum a piſcatoribus non adiri mare.

Ac

δην, ἔνθα δήπου ϗ ὁ δόλος ταῖς δειλαίαις πρόκειται, δίκτυα ἐκπεπετασμένα· εἶτα ἐμπίπτουσιν εἰς αὐτὰ, ϗ ἁλίσκονται, ὀρχήσει ϗ ᾠδῇ ᾑρημέναι πρῶτον.

ΚΕΦ. μ΄.

Περὶ Ὀρκύνου τοῦ ἰχθύος.

ΟΡκυνος ὄνομα κητώδης ἰχθὺς οὐκ ἄσοφος εἰς τὰ αὐτοῦ λυσιτελέστατα, δῶρον λαχὼν φύσει τοῦτο, οὐ τέχνῃ. Ὅταν γοῦν περιπαρῇ τῷ ἀγκίστρῳ, καταδύει αὐτὸν εἰς βυθὸν, ϗ ὠθεῖ ϗ προσαράσσει τῷ δαπέδῳ, ϗ κρούει τὸ στόμα, ἐκβάλλειν τὸ ἄγκιστρον ἐθέλων· εἰ δὲ ἀδύνατον τοῦτο ᾖ, εὐρύνει γοῦν τὸ τραῦμα, ϗ ἐκπτύεται τὸ λυποῦν αὐτὸν, ϗ ἐξάλλεται· πολλάκις δὲ οὐκ ἔτυχε τῆς πείρας, ϗ ὁ θηρατὴς ἄκοντα ἀνασπάσας, ἔχει τὴν ἄγραν.

ΚΕΦ. μα΄.

Περὶ Μελανούρου.

ΔΕιλότατος ἰχθύων ὁ μελάνουρος, ϗ ἔχει τῆς δειλίας μάρτυρας τοὺς ἁλιεῖς· οὔτε γοῦν κύρτῳ λαμβάνονται οὗτοι, οὔτε προσίασιν αὐτῷ· σαγήνη δὲ εἴ ποτε αὐτοὺς περιβάλοι, οἵδε ἀγνοοῦντες ἑαλώκασι. Καὶ ὅταν μὲν ᾖ ὑπεύδια ϗ λεία ἡ θάλαττα, οἵδε ἄρα κάτω που πρὸς ταῖς πέτραις ἢ τοῖς φυκίοις ἡσυχάζουσι, ϗ προβάλλονται πᾶν ὅ,τι δύνανται τὸ σῶμα ἀφανίζοντες. Ἐὰν δὲ ᾖ χειμερία, τοὺς ἄλλους ὁρῶντες καταδύντας ἐκ τῆς τῶν κυμάτων προσβολῆς εἰς τὸν βυθὸν, οἵδε ἀναθαρσοῦσι, ϗ τῇ γῇ προσπελάζουσι, ϗ ταῖς πέτραις προσνέουσι, ϗ ἡγοῦνται σφίσι πρόβλημα ἱκανὸν εἶναι τὸν ὑπερνηχόμενον ἀφρὸν, καλύπτοντά τε αὐτοὺς ϗ ἐπηλυγάζοντα. Συνιᾶσι δὲ εὖ μάλα ἀπορρήτως, ὅτι ϗ τοῖς ἁλιεῦσιν ἐν ἡμέρᾳ τοίᾳ ἢ νυκτὶ ἐς τὴν θάλατταν ἐστι ἄβατα, ἀγριαινούσης τῆς θαλάττης, τῶν κυμάτων αἰρομένων μετεώρων τε ϗ φοβερῶν.

Ac cum maris tempeſtates ſunt, ex his vivunt cibis, quos e ſaxis partim eruunt, partim e terra evellunt; nec tamen niſi ſordidis paſcuntur, et abjectis, quibus non facile alius piſcis, niſi fame oppreſſus, veſceretur. Cum maris tranquillitas viget, in ſolo ſabulo pabulum inquirunt, hincque paſcuntur. Ceterum quo capiantur, ex aliis audire poteris.

CAP. XLII.

De Aquilis.

Ex avibus aquila maxime acres et acutos oculos habet. De quibus et Homerus ei conſcius teſtimonio eſt, in Patroclea ſimilem huic avi inducens Menelaum, cum requireret Antilochum, quem ad Achillem mitteret nuncium, triſtem quidem, ſed tamen neceſſarium, de morte ejus amici, quem a ſe miſſum ad pugnam non amplius ſumme deſideratum recepit Achilles. Caeterum aquila non ſolum ſibi, ſed hominum oculis utilis habetur. Nam fel ejus melle exceptum Attico, et hebeſcentibus illitum oculis, viſum quam acutiſſimum efficit.

CAP. XLIII.

De Luſcinia.

Luscinia avium argutiſſima, et tranquillo prae ceteris animo, ſuaviſſima et imprimis canora voce ſolitariis in locis cantillat. Ejus etiam carnes vigiliam fovere aiunt. Mihi vero, qui cibo veſcantur hujuſmodi, homines nec boni nec ſapientes videntur. Sed illius etiam deorum atque hominum regis, ut Homero placet, nempe ſomni, privatio, infelix infelicis cibi munus mihi videtur.

CAP.

Ἔχουσι δὲ καὶ τροφὴν ἐν χειμῶνι τοῦ κλύδωνος, τὰ μὲν ἀποσπῶντες ἐκ τῶν πετρῶν, τὰ δὲ ἐπισύροντες ἐκ τῆς γῆς· σιτοῦνται δὲ μελάνουροι τὰ ῥυπαρώτερα, καὶ ὅσα οὐκ ἂν ῥᾳδίως ἰχθὺς ἄλλος ἂν πάσαιτο, εἰ μὴ πάνυ λιμῷ πιέζοιτο. Ἐν γαλήνῃ δὲ ἐπὶ τῆς ἄμμου μόνης ἁλιεύουσι, καὶ ἐκεῖθεν βόσκονται. Ὅπως δὲ ἁλίσκονται, ἐρεῖ ἄλλος.

ΚΕΦ. μβ΄.

Περὶ Ἀετῶν.

Αετὸς δὲ ὀρνίθων ὀξυωπέστατος. Καὶ Ὅμηρος αὐτῷ σύνοιδε καὶ τοῦτο, καὶ μαρτυρεῖ ἐν τῇ Πατροκλείᾳ, εἰκάζων τὸν Μενέλεων τῷ ὄρνιθι, ὅτε ἀνεζήτει Ἀντίλοχον, ἵνα ἄγγελον ἀποστείλῃ τῷ Ἀχιλλεῖ, πικρὸν μὲν, ἀναγκαῖον δὲ, ὑπὲρ τοῦ πάθους τοῦ κατὰ τὸν ἑταῖρον αὐτοῦ, ὃν ἐξέπεμψε μὲν, οὐχ ὑπεδέξατο δὲ, καίτοι ποθῶν ἐκεῖνος τοῦτο. Λέγεται δὲ μὴ ἑαυτῷ μόνῳ χρήσιμος, ἀλλὰ καὶ ἀνθρώπων ὀφθαλμοῖς ὁ ἀετὸς ἀγαθὸν εἶναι. Ἐι οὖν μέλιτί τις Ἀττικῷ τὴν χολὴν αὐτοῦ διαλαβὼν ὑπαλείφοιτο, ἀμβλυνόμενος ὄψεται, καὶ ὀξυτάτους γοῦν ἰδεῖν ἕξει τοὺς ὀφθαλμούς.

ΚΕΦ. μγ΄.

Περὶ Ἀηδόνος.

Η Ἀηδὼν ὀρνίθων λιγυρωτάτη τε καὶ εὐνουστάτη, καὶ κατᾴδει τῶν ἐρημαίων χωρίων εὐστομώτατα ὀρνίθων καὶ τορώτατα. Λέγουσι δὲ καὶ τὰ κρέα αὐτῆς εἰς ἀγρυπνίαν λυσιτελεῖν. Πονηροὶ μὲν οὖν οἱ τοιαύτης τροφῆς δαιτυμόνες, καὶ ἀμαθεῖς δεινῶς. Πονηρὸν δὲ τὸ ἐκ τῆς τροφῆς δῶρον φυγὴ ὕπνου, τοῦ καὶ θεῶν καὶ ἀνθρώπων βασιλέως, ὡς Ὅμηρος λέγει.

C A P. XLIV.
De Gruibus.

GRVVM clangores pluvias arceſſere fama eſt, earundemque cerebrum quippiam amatorium habet, utile ad conciliandam mulierum gratiam; ſi modo bene animadverterunt, qui haec primi obſervarunt.

C A P. XLV.
De Vulturum pennis, deque Dryocolapte, ſive Pico Martio.

VVLTVRVM pennas ſi quis ſuffierit, facile ſerpentes e latibulis ſuis et cavis, ut audio, educet. Dryocolaptes nomen apud Graecos ſortitur ab eo, quod facit; nam gibbo et eminente roſtro arbores percutit, et excavato in eis loco, pullos ſuos tanquam in nidum imponit, ad nidi inſtructionem non feſtucis inter ſe connexis egens, neque aedificatiunculis. Si quis lapide immiſſo ei foramen obſtruxerit, ille ex his conjectura adſecutus inſidias ſibi paratas eſſe, herbam lapidi contrariam adfert, eamque lapidi opponit; lapis velut offenſus, et non facile ferens vim herbae, exſilit, atque rurſus ſuave receptaculum pico aperitur.

C A P. XLVI.
De Dentice.

DENTICES non ſolitarii ſunt, nec ſolitudinem et ſegregationem a ſe invicem ferunt. Solent autem juxta aetatum diſcrimina degere: ac nimirum peradoleſcentes ſeparatim a reliquis natant, ii quoque, qui ſunt confirmatiori aetate, etiam inter ſe vitae communitate conjunguntur; ita ut congruant proverbio, Aequalis aequalem delectat; et praeſentes praeſentibus, tanquam iis quibuſcum ſocietas aut amicitiae conjunctio ex conſuetudine uſuque frequenti coaleſcit, delectantur. Adverſus piſcatores autem ſic ma-

chinantur;

ΚΕΦ. μδ΄.

Περὶ Γεράνων.

ΤΩΝ γεράνων αἱ κλαγγαὶ καλοῦσιν ὄμβρους, ὥς φασιν· ὁ δὲ ἐγκέφαλος γυναικῶν εἰς χάριν ἀφροδισίαν ἔχει τινὰς ἴυγγας. Ἱκανοὶ τεκμηριῶσαι οἱ πρῶτοι φυλάξαντες αὐτά.

ΚΕΦ. με΄.

Περὶ Γυπείων πτερῶν, καὶ περὶ Δρυοκολάπτου.

ΓΥπῶν πτερὰ εἰ θυμιάσαι τις, ὡς ἀκούω, καὶ ἐκ φωλεῶν καὶ ἐξ ἰλεῶν τοὺς ὄφεις προάξει ῥᾷστα. Ζῶον δὲ ὁ δρυοκολάπτης, ἐξ οὗ ἄρα καὶ κέκληται· ἔχει μὲν γὰρ ῥάμφος ἐπίκυρτον, κολάπτει δὲ ἄρα τούτῳ τὰς δρῦς, καὶ ἐνταυθοῖ κοιλάνας τὸν τόπον, ὡς εἰς καλιὰν τοὺς νεοττοὺς ἐντίθησιν, οὐ δεηθεὶς καρφῶν, καὶ τῆς ἐξ αὐτῶν πλοκῆς καὶ οἰκοδομίας οὐδὲ ἕν. Οὐκοῦν εἴ τις λίθον ἐνθεὶς ἐπιφράξει τῷ ὀρνέῳ τῷ προειρημένῳ τὴν εἴσδυσιν, ὅδε συμβαλὼν τὴν ἐπιβουλὴν τὴν κατ᾽ αὐτοῦ, κομίζει πόαν ἐχθρὰν τῷ λίθῳ, καὶ κατ᾽ αὐτοῦ τίθησιν· ὁ δὲ, οἷα βαρούμενος καὶ μὴ φέρων, ἐξάλλεται, καὶ ἀνέῳγεν αὖθις τῷ προειρημένῳ ἡ φίλη ὑποδρομή.

ΚΕΦ. μϛ΄.

Περὶ Συνόδοντος.

ΟΙ συνόδοντες οὐκ εἰσὶ μονίαι, οὐδὲ τὴν ἀπ᾽ ἀλλήλων ἐρημίαν τε καὶ διαίρεσιν ἀνέχονται. Φιλοῦσι δὲ συναγελάζεσθαι καθ᾽ ἡλικίαν· καὶ οἱ μὲν νεώτεροι κατ᾽ ἴλας νήχονται, οἱ δὲ ἐντελέστεροι πάλιν κοινῇ· καὶ τὸ τοῦ λόγου τοῦτο, ἧλιξ ἥλικα· καὶ ἐκεῖνοι τέρπουσι παρόντες παροῦσιν, ὡς ἑταίροις καὶ φίλοις, ἐκ τῶν αὐτῶν ἐπιτηδευμάτων τε καὶ διατριβῶν. Τεχνάζονται δὲ πρὸς τοὺς θηρατὰς τοιά· ὅταν ἁλιεὺς ἀνὴρ τὸ εἰς αὐτοὺς δέ-

chinantur; ut, cum piſcator in eos cibum demiſerit, congregati et in orbem conſiſtentes inter ſe conſpiciant, et quaſi ſigno dato inter ſe admoneant, ne prope ad cibum accedant, neve demiſſum cibum attingant. Atque in hunc ordinem inſtructi permanent: ſin autem ſolivagus ex alio grege acceſſerit, hamumque devoraverit, ac ſuae ſolitudinis praemio accepto ſubtractus fuerit, confidentiores efficiuntur, tanquam capi non poſſint; ſicque prae nimia fiducia negligentiores facti capiuntur.

CAP. XLVII.

De Corvo.

PER aeſtatem corvus exareſcit ſiti confectus, et clamore ultionem teſtatur, ut fama eſt: Cujus rei hanc cauſam afferunt, quod cum ad aquationem eum famulum ſuum Apollo miſiſſet, ille, magna ſegete inventa adhuc viridi, frui volens granis frumenti, et expectans dum maturuiſſet, mandatum domini neglexit; quam ob rem ſicciſſimo anni tempore ſiti affectus ſuae morae dat poenas. Hoc licet fabulae ſimile, ob Apollinis tamen reverentiam dictum ſit.

CAP. XLVIII.

Iterum de Corvo.

CORVUM ſacrum et Apollinis pediſſequum eſſe dicunt; idcirco divinationibus praeditum fatentur, ejuſque clamori dant operam, qui avium ſedes, et clangores, et volatus ipſarum a dextra et ſiniſtra cognoſcunt. Corvi ova audio nigros efficere pilos. Qui vero capillitium ſuum ſic adulterat, oportet oleum in ore compreſſum habeat; nam niſi id fiat, ſimul cum pilis ei dentes nigri redduntur, vixque elui poſſunt.

CAP.

λεαρ καθῇ, περιελθόντες πάντες καὶ κύκλοσε γενόμενοι εἰς ἀλλήλους ὁρῶσιν, οἱονεὶ σύνθημα ἕκαστος ἑκάστῳ διδόντες, μήτε πλησιάσαι, μήτε ἅψασθαι τοῦ καθειμένου δελεάσματος. Καὶ οἱ μὲν παρατεταγμένοι εἰς τοῦτο ἀτρεμοῦσιν· ἐκ δὲ τῆς ἀλλοτρίας ἀγέλης συνόδων ἀφίκετο, καὶ καταπίνει τὸ ἄγκιστρον, ἐρημίας λαβὼν μισθὸν τὴν ἅλωσιν, καὶ ὁ μὲν ἀνασπᾶται· οἱ δὲ ἤδη θαρσοῦσιν ὡς οὐχ ἁλωσόμενοι, καὶ καταφρονήσαντες, οὕτω θηρῶνται.

ΚΕΦ. μζ΄.

Περὶ Κόρακος.

Φρύγεται διὰ τοῦ θέρους ὁ κόραξ τῷ δίψει κολαζόμενος, καὶ βοᾷ τὴν τιμωρίαν μαρτυρόμενος, ὥς φασι· καὶ τὴν αἰτίαν λέγουσιν ἐκείνην, ὁ Ἀπόλλων αὐτὸν θεράποντα ὄντα ὑδρευσόμενον ἀποπέμπει· ὁ δὲ ἐντυγχάνει ληΐῳ βαθεῖ μὲν, ἔτι δὲ χλωρῷ, καὶ μένει ἔς τ᾽ ἂν αὖον γένηται, τῶν πυρῶν περαχναῦσαι βουλόμενος, καὶ τοῦ προστάγματος ὠλιγώρησεν· καὶ ὑπὲρ τούτων ἐν τῇ μάλιστα αὐχμηροτάτῃ ὥρᾳ διψῶν δίκας ἐκτίνει. Τοῦτο ἔοικεν μύθῳ μὲν, εἰρήσθω δ᾽ οὖν τῇ τοῦ θεοῦ αἰδοῖ.

ΚΕΦ. μή.

Περὶ Κόρακος πάλιν.

Ο Κόραξ ὄρνιν αὐτόν φασιν ἱερὸν, καὶ Ἀπόλλωνος ἀκόλουθον εἶναι λέγουσιν· ταῦτά τοι καὶ μαντικοῖς συμβόλοις ἀγαθὸν ὁμολογοῦσι τὸν αὐτὸν, καὶ ὀττεύονταί γε πρὸς τὴν ἐκείνου βοὴν οἱ συνιέντες ὀρνίθων καὶ ἕδρας καὶ κλαγγὰς, καὶ πτήσεις αὐτῶν, ἢ κατὰ λαιὰν χεῖρα, ἢ κατὰ δεξιάν. Προσακούω δὲ καὶ ὠὰ κόρακος μελαίνειν τρίχας. Καὶ χρὴ τὸν δεδοῦντα τὴν ἑαυτοῦ κόμην ἔλαιον ἐν τῷ στόματι ἔχειν συμμύσαντα· εἰ δὲ μὴ, καὶ οἱ ὀδόντες αὐτῷ σὺν τῇ τριχὶ μελαίνονται, δυσέκπλυτοί τε καὶ δυσέκνιπτοι.

CAP. XLIX.

De Merope.

Merops avis contra, ut fertur, volat atque ceterae; aliae enim omnes in anteriora oculos verſus, illa vero retro caudam verſus volat. Et profecto naturam volatus admiratione et inſolentia pleni, quem facit hoc animal, ſummopere miror.

CAP. L.

De Muraena & Vipera.

Cum libidinis impetu plena eſt muraena, in aridum progreditur, et ſponſi iniquiſſimi deſiderio permota latibulum viperae maris intrat; ibique ambo inter ſe colligantur, atque coitu implicantur. Vipera quoque mas, aiunt, ſtimulis libidinis concitata ad mare accedit; et ut adoleſcens comiſſator cum tibia fores pulſat amicae, ſic vipera mas ſibilo edito amatam evocat, eaque mari exit, natura diverſorum locorum incolas in cupiditatem unam et cubile idem cogente.

CAP. LI.

De ortu Serpentium e ſpina dorſi hominis.

Hominis mortui ſpinam medullam putreſcentem in ſerpentem convertere aiunt, exoririque feram, et ſerpere animal immaniſſimum ex manſuetiſſimo: et bonorum quidem proborumque reliquias quieſcere, et quietem pro praemio habere; quemadmodum etiam animae ipſorum bona, quae a ſapientibus celebrantur: malorum vero hominum ſpinas poſt e vita exceſſum talia monſtra parere. At id aut eſt totum fabuloſum; aut, ſi adhibenda ei fides ſit, praemium meo judicio dignum ſuis moribus malus retulerit, qui ſerpentis pater efficitur mortuus.

ΚΕΦ. μθ'.

Περὶ Μέροπος.

Ο Μέροψ τὸ ὄρνεον ἔμπαλιν, φασὶ, τοῖς ἄλλοις ἅπασι πέτεται· τὰ μὲν γὰρ εἰς τοὔμπροσθεν ἵεται καὶ κατ' ὀφθαλμοὺς, τὸ δὲ εἰς τοὐπίσω. Καὶ ἔπεισί μοι θαυμάζειν τὴν φύσιν τῆς ἐπισήμου καὶ παραδόξου καὶ ἀήθους φορᾶς, ἣν ἐκεῖνο ἄγει τὸ ζῶον.

ΚΕΦ. ν'.

Περὶ Μυραίνης καὶ Ἔχεως.

Η Μύραινα ὅταν ὁρμῆς ἀφροδισίου ὑποπλησθῇ, πρόεισιν εἰς τὴν γῆν, καὶ ὁμιλίαν ποθεῖ νυμφίου καὶ μάλα πονηροῦ· πάρεισι γὰρ εἰς ἔχεως φωλεὸν, καὶ ἄμφω συμπλέκονται. Ἤδη δὲ, φασὶ, καὶ ὁ ἔχις οἰστρήσας καὶ ἐκεῖνος εἰς μίξιν ἀφικνεῖται πρὸς τὴν θάλατταν, καὶ οἱονεὶ κωμαστὴς σὺν τῷ αὐλῷ θυροκοπεῖ, οὕτω τοι καὶ ἐκεῖνος συρίσας τὴν ἐρωμένην παρακαλεῖ, καὶ αὐτὴ πρόεισι, τῆς φύσεως τὰ ἀλλήλων διῳκισμένα συναγούσης εἰς ἐπιθυμίαν τὴν ὁμοίαν, καὶ κοῖτον τὸν αὐτόν.

ΚΕΦ. να'.

Περὶ τῆς τῶν Ὄφεων γενέσεως, οὓς τίκτει ἡ τοῦ ἀνθρώπου ῥάχις.

Ῥάχις ἀνθρώπου νεκροῦ, φασὶν, ὑποσηπόμενον τὸν μυελὸν ἤδη τρέπει εἰς ὄφιν, καὶ ἐκπίπτει τὸ θηρίον, καὶ ἕρπει ζῶον τὸ ἀγριώτατον ἐκ τοῦ ἡμερωτάτου· καὶ τῶν μὲν καλῶν καὶ ἀγαθῶν τὰ λείψανα ἀναπαύεται, καὶ ἔχει ἆθλον, ἡσυχίαν, ὥσπερ οὖν καὶ ἡ ψυχὴ τῶν τοιούτων τὰ ᾀδόμενά τε καὶ ὑμνούμενα ἐκ τῶν σοφῶν· πονηρῶν δὲ ἀνθρώπων ῥάχεις τοιαῦτα τίκτουσι καὶ μετὰ τὸν βίον. Ἢ τοίνυν τὸ πᾶν μῦθός ἐστιν· ἢ εἰ ταῦτα οὕτωσὶ πεπίστευται, πονηροῦ νεκρὸς, ὡς κρίνειν ἐμὲ, ὄφεως γενέσθαι πατὴρ, τοῦ τρόπου μισθὸν ἠνέγκατο.

CAP. LII.
De Hirundine.

HIRVNDO ſignificatione ſua pulcherrimi temporis oſtendit adventum. Eadem hominis ſtudioſa eſt, cujus contubernalem ſe eſſe gaudet, et non vocata ad eum accedit; ac, cum ei rurſus bonum videtur, diſcedit. Ceterum homines Homeri lege hoſpitalitatis eam tecto recipiunt, quae praecipit hoſpitem praeſentem eſſe diligendum, diſcedere vero volentem dimittendum.

CAP. LIII.
De Capris.

PECVLIAREM reſpirationis modum, et amplius aliquid praeter ceteras animantes, capra habet. Pecuarii enim ſermones et paſtoritii eam auribus et naribus ſpirare teſtantur, ſenſuque ex omnibus bifidae ungulae animalibus acerrimo eſſe. Cauſam, quare id fiat, ignoro; quantum autem novi, jam dixi. Quod ſi capra etiam Promethei opus eſt, quid ſibi voluerit, ut talem fingeret, ipſe ſciverit.

CAP. LIV.
De morſu Viperae, Serpentium, et Aſpidis.

VIPERAE et aliarum ſerpentium morſus non carent remediis; quorum alia propinari, alia inungi percipio. Incantationes etiam impactum nonnullis venenum mitigaverunt. Solum aſpidis morſum inſanabilem, omni medicina ſuperiorem eſſe audio. Dignum ſane hoc animal odio propter mali praeſentiam. At fera ſceleſtior, et quae minus vitari poſſit, mulier venefica; qualem fuiſſe Medeam et Circen audimus: nam aſpidum venena morſu duntaxat laedunt, illarum autem venena vel ſolo contactu necare feruntur.

CAP.

ΚΕΦ. νβ'.

Περὶ Χελιδόνος.

Χελιδὼν δὲ ἄρα τῆς ὥρας τῆς ἀρίστης ὑποσημαίνει τὴν ἐπιδημίαν. Καὶ ἔστι φιλάνθρωπος, καὶ χαίρει τῷδε τῷ ζώῳ ὁμωρόφιος οὖσα, καὶ ἄκλητος ἀφικνεῖται· καὶ ὅτε οἱ φίλον, καὶ ἔχει καλῶς, ἀπαλλάττεται. Καὶ οἵ γε ἄνθρωποι ὑποδέχονται αὐτὴν, κατὰ τὸν τῆς Ὁμηρικῆς ξενίας θεσμὸν, ὃς κελεύει καὶ φιλεῖν τὸν παρόντα, καὶ ἰέναι βουλόμενον ἀποπέμπειν.

ΚΕΦ. νγ'.

Περὶ Αἰγῶν.

Ἔχει τι πλεονέκτημα ἡ αἶξ, τὴν τοῦ πνεύματος εἰσροὴν, ὡς οἱ νομευτικοὶ λόγοι καὶ ποιμενικοί φασιν. Ἀναπνεῖ γὰρ καὶ διὰ τῶν ὤτων, καὶ διὰ τῶν μυκτήρων, καὶ αἰσθετικώτατον τῶν διχηλῶν ἐστι. Καὶ τὴν μὲν αἰτίαν εἰπεῖν οὐκ οἶδα, ὃ δὲ οἶδα, τοῦτο εἶπον. Εἰ δὲ ποίημα Προμηθέως καὶ αἶξ, τί βουλόμενος τοῦτο εἰργάσατο, εἰδέναι καταλιμπάνω αὐτόν.

ΚΕΦ. νδ'.

Περὶ Ἔχεως τε καὶ Ὄφεων, καὶ τοῦ τῆς Ἀσπίδος δήγματος.

Καὶ ἔχεως δῆγμα καὶ ὄφεως ἄλλου φασὶν ἀντιπάλων μὴ διαμαρτάνειν φαρμάκων· καὶ τὰ μὲν αὐτῶν ἀκούω πόματα εἶναι, τὰ δὲ χρίσματα. Καὶ ἐπαοιδαὶ δὲ ἐπραΰνάν τινων ἐγχρισθέντα ἰόν. Ἀσπίδος δὲ ἀκούω μόνον δῆγμα ἀνίατον εἶναι, καὶ ἐπικουρίας κρεῖττον. Καὶ μισεῖν ἄξιον τὸ ζῶον τῆς εὐκληρίας τῆς εἰς τὸ κακόν. Ἀλλὰ καὶ τούτου θηρίου μιαρώτερον καὶ ἀφυλακτότερον γυνὴ φαρμακὶς, οἵαν ἀκούομεν καὶ τὴν Μήδειαν, καὶ τὴν Κίρκην· τὰ μὲν γὰρ τῶν ἀσπίδων φάρμακα καὶ δήγματος ἔργα ἐστὶ, τὰ δὲ ἐκείνων ἀναιρεῖν καὶ ἐκ μόνης τῆς ἀφῆς φασιν.

CAP. LV.

De Caniculis marinis.

CANICVLARVM marinarum tria ſunt genera, quarum maximae quaedam inter cete robuſtiſſima numerari poſſunt: ex reliquis duobus generibus, quae in coeno degunt, et ad cubiti menſuram excreſcunt, aliud galeos, aliud centrina appellari ſolet; quod colore varium eſt, galeos nominatur; reliquum genus qui centrinas appellarit, non errabit. Rurſus varii molliore pelle, et capite latiore ſunt; centrinae parvi et pelle dura ſunt, et capite acutiore, et coloris albedine ab illis differunt. Eiſdem innati ſunt aculei duri, et adverſus omnia reſiſtentes, quorum alter in capitis ſummo vertice, alter in cauda, atque venenatum quiddam habent. Poſtrema duo genera parvarum canicularum in coeno et luto capiuntur. Piſcandarum ratio haec eſt: Album piſcem illecebram ad eas captandas demittunt; ex his ſi qua capiatur, ceterae omnes hoc videntes circa captam adſiliunt, ac eam, dum hamo ex profundo extrahitur, ad navem uſque inſequi non ceſſant. Invidia quadam hoc eas facere exiſtimares; quaſi illa, quae capta eſt, ſibi uni eſcam aliquam praedata alicunde eſſet: atque ex ipſis nonnullae in navem inſilientes ſaepe ſua ſponte capiuntur.

CAP. LVI.

De Paſtinaca marina.

PASTINACAE marinae radius ob omni medicina invictus exſiſtit. Etenim primum ut pupugit, ſtatim interficit; quod quidem ipſius telum vel rei maritimae peritiſſimi perhorrent: neque enim alius quiſquam, neque vulneratrix ipſa medicinam facere poteſt, hoc ſcilicet dono ſoli quondam a diis haſtae Pelei conceſſo.

ΚΕΦ. νέ.

Περὶ Κυνῶν θαλαττίων.

ΚΥνῶν θαλαττίων τρία γένη· καὶ οἱ μὲν αὐτῶν εἰσι μεγέθει μέγιστοι, καὶ κητῶν ἐν τοῖς ἀλκιμωτάτοις ἀριθμοῖντ' ἄν· γένη δὲ δύο τὰ λοιπὰ, πηλαῖοι μὲν τὴν φύσιν, προήκουσι δὲ καὶ εἰς πῆχυν τὸ μέγεθος· καὶ τὸν μὲν αὐτῶν γαλεὸν, τὸν δὲ κεντρίτην φιλοῦσιν ὀνομάζειν· καὶ τούτων οἱ μὲν καλεστιγμένοι καλοῖντ' ἂν γαλεοὶ, κεντρίτας δὲ ὀνομάζων τοὺς λοιποὺς οὐκ ἂν διαμαρτάνοις. Οἱ μὲν οὖν ποικίλοι καὶ τὴν δορὰν εἰσι μαλακώτεροι, καὶ τὴν κεφαλὴν πλατύτεροι· οἱ δὲ ἕτεροι μικροί τε καὶ σκληροὶ τὴν δορὰν μέν τοι ὄντες, καὶ τὴν κεφαλὴν δὲ ἀνήκουσαν εἰς ὀξὺ ἔχοντες, καὶ τὴν χρόαν εἰς τὸ λευκὸν ἀποκρίνονται. Κέντρα δὲ ἄρα αὐτοῖς συμπέφυκε, τὸ μὲν τῆς κεφαλῆς κατὰ τὴν λοφιὰν, ὡς ἂν εἴποις, τὸ δὲ κατὰ τὴν οὐράν· σκληρὰ δὲ ἄρα τὰ κέντρα, καὶ ἀπειθῆ ἐστι, καὶ ἰοῦ τι προσβάλλει. Ἁλίσκεται δὲ τῶν κυνῶν τῶν σμικρῶν τῶνδε ἑκατέρωθεν ἐκ τῆς ἰλύος καὶ τοῦ πηλοῦ. Καὶ ἡ ἄγρα, εἰπεῖν αὐτὴν οὐ χεῖρόν ἐστι. Δέλεαρ αὐτῶν καθιᾶσιν ἰχθὺν λευκὸν ἐκτετμημένον τὴν ῥάχιν. Ὅταν τοίνυν εἷς ἁλῷ, καὶ τῷ ἀγκίστρῳ περιπέσῃ, πάντες οἱ θεασάμενοι συμπηδῶσιν αὐτῷ, καί τοι κάτωθεν ἑλκομένῳ, ἕπονταί τε καὶ μέχρι τῆς νεὼς οὐκ ἀναστελλόμενοι· ὡς εἰκάσαι ζηλοτυπίᾳ δρᾷν ταῦτα αὐτοὺς, οἷα ἐκείνου τι τῶν εἰς τροφὴν ἑαυτῷ μόνῳ ποθὲν ἀποσυλήσαντος· καὶ ἐς τὴν ναῦν γε αὐτὴν εἰσεπήδησάν τινες πολλάκις, καὶ ἑκόντες ἑάλωσαν.

ΚΕΦ. νϛ΄.

Περὶ τῆς Τρυγόνος τῆς θαλαττίας.

ΤΗΣ τρυγόνος τῆς θαλαττίας τὸ κέντρον ἐστὶν ἀπρόσμαχον. Ἐκέντησε γὰρ καὶ ἀπέκτεινε παραχρῆμα· καὶ πεφρίκασιν αὐτῆς τόδε τὸ ὅπλον καὶ οἱ τῶν ἁλιέων δεινοὶ τὰ θαλάττια· οὔτε γὰρ ἄλλος ἰάσεται τὸ τραῦμα, οὔτε ἡ τρώσασα· μόνῃ γὰρ, ὡς τὸ εἰκὸς, τῇ Πηλείτιδι βολῇ τοῦτο ἐδέδοτο.

CAP. LVII.

De Cerafte.

CERASTES ferpens ferum animal, colore album, gemina fupra frontem gerit cornua, cochleae cornibus fimilia, non fimiliter tamen atque illius tenera. Longe vero alia ratione in ceteros Libycos homines, ac erga nuncupatos Pfyllos, ceraftae afficiuntur; illis enim infefti funt, cum his foedere devinciuntur, pacemque fervant. Enimvero Pfyllorum gens ab eis fi mordetur, non modo non fentit morfum, fed eos etiam, qui in id mali inciderint, facillime fanat; fi priufquam totum veneno corpus imbutum fit, ex ipfis quifpiam vel arceffitus, vel fua fponte veniens, os fuum aqua colluerit, et manus abluerit alteri, et utramque potionem propinaverit morfo: fic enim is ex veneno ftatim tum convalefcit, tum ab omni malo liberatur. Libyci item homines aiunt, Pfyllum, cui fua uxor venerit in fufpicionem adulterii, quique ex ea fufceptos liberos adulterino fanguine natos fufpicetur, experimenti caufa in dolium ceraftarum plenum infantem puerum conjicere; ficque injiciendo, tanquam artificem aurum igni, ingenuitatem puerili experiri: ceraftas protinus infultare, acerbofque fieri, innatum malum puero minitantes; eos ut puer attigit remollefcere, unde Libycus ille fe legitimum patrem agnofcit. Quin et aliarum ferpentium, et phalangiorum hoftes Pfylli habentur. Haec vero fi Afri comminifcuntur, non me, fed femetipfos fallunt.

CAP. LVIII.

De Animalibus, quae Apibus inimica funt.

APIBVS infidiantur atque inimica funt haec animalia; pari aviculae cum fuis pullis, vefpae, hirundines, ferpentes, phalaenae. Illa quidem apes timent; apiarii vero eadem abigunt

ΚΕΦ. νζʹ.

Περὶ Κεράστου.

Λευκὸν θηρίον ὁ κεράστης. Ἔστι δὲ ὄφις, καὶ ὑπὲρ τοῦ μετώπου κέρατα ἔχει δύο, καὶ ἔοικε τοῖς τοῦ κοχλίου τὰ κέρατα, οὐ μήν ἐστιν ὡς ἐκεῖνα ἁπαλά. Οὐκοῦν τοῖς μὲν ἄλλοις τῶν Λιβύων εἰσὶ πολέμιοι· ἔστι δὲ αὐτοῖς πρὸς τοὺς καλουμένους Ψύλλους ἔνσπονδα, οἵπερ οὖν οὔτε αὐτοὶ δακόντων ἐπαΐουσι τῶν δηγμάτων, καὶ τοὺς τῷ τοιούτῳ κακῷ περιπεσόντας ἰῶνται ῥᾷστα. Καὶ ὁ τρόπος· ἐὰν πρὶν ἢ πρησθῆναι τὸ πᾶν σῶμα ἀφίκηταί τις τῶν ἐκεῖθεν κλητὸς, ἢ κατὰ τύχην, εἶτα τὸ μὲν στόμα ὕδατι ἐπικλύσηται, ἀπονίψῃ δὲ τὰς χεῖρας ἑτέρῳ, καὶ πιεῖν τῷ δηχθέντι δῷ ἑκάτερον, ἀνεῤῥώσθη τε ἐκεῖνος, καὶ κακοῦ παντὸς ἐξάντης τὸ ἐντεῦθέν ἐστι. Διαῤῥεῖ δὲ καὶ λόγος Λιβυκὸς ὁ λέγων, Ψύλλον ἄνδρα τὴν ἑαυτοῦ γαμετὴν ὑφορᾶσθαι, καὶ μισεῖν ὡς μεμοιχευμένην, καὶ μέντοι καὶ τὸ ἐξ αὐτῆς βρέφος ὑποπτεύειν ὡς νόθον τε, καὶ τῷ σφετέρῳ γένει κίβδηλον, πεῖραν οὖν καθεῖναι καὶ μάλα ἐλεγκτικήν φασιν αὐτόν· λάρνακα πληρώσας κεραστῶν ἐμβάλλει τὸ βρέφος, οἱονεὶ πυρὶ τὸν χρυσὸν τεχνίτης, τὸ παιδίον ἐξελέγχων ἐκεῖνος τῇ ἀποθέσει· καὶ οἱ μὲν παραχρῆμα ἐπανίσταντο, καὶ ἠγρίαινον, καὶ τὴν συμφυῆ κακίαν ἠπείλουν· ἐπεὶ δὲ τὸ παιδίον αὐτῶν προσέψαυσεν, οἵδε ἐμαράνθησαν, καὶ ἐντεῦθεν ὁ Λίβυς ἔγνω οὐ νόθου, ἀλλὰ γόνου γνησίου πατὴρ ὤν. Λέγονται δὲ καὶ τῶν ἑτέρων δακετῶν, καὶ φαλαγγίων δὲ ἀντίπαλοι τόδε τὸ γένος εἶναι. Καὶ ταῦτά γε εἰ τερατεύονται Λίβυες, οὐκ ἐμὲ, ἀλλ᾽ αὐτοὺς ἀπατῶντες ἴστωσαν.

ΚΕΦ. νηʹ.

Περὶ Ἐχθρῶν τῶν Μελισσῶν.

Μελισσῶν δὲ ἐπίβουλοι καὶ ἐχθροὶ εἶεν ἂν ἐκεῖνοι· οἵ τε αἰγίθαλοι καλούμενοι, καὶ τὰ τούτων νεόττια, καὶ οἱ σφῆκες, καὶ αἱ χελιδόνες, καὶ οἱ ὄφεις, καὶ αἱ φάλαγγες, καὶ αἱ λύγγαι. Καὶ

gunt vel conyza fuffita, vel papavere adhuc viridi ante alveos pofito, ftratove. Et ea ceteris quidem praedictis animalibus adverfantur, vefparum autem captura ejufmodi eft: Ante earum nidos naffam appendi oportet, eique imponi parvulam membrada, aut exiguam maenam cum iope vel chalcide; vefpae autem voracitate, quae ipfis innata eft, allectae, atque efca eas invitante, frequentes in naffam incidunt, qua circumdatae amplius retro volare nequeunt; facilius autem tolluntur, fi aqua confpergantur, vel igne admoto crementur. Apibus etiam infidiantur lacertae, et crocodili terreftres, quibus caedes hoc modo inftruitur: farinam veratro fubactam, aut tithymali liquore vel malvae fucco fuffufam fpargunt ante alvearia; quam fi ifti, quos dixi, deguftaverint, pereunt. Ranarum lutariarum fobolem facile tollit apiarius verbafci foliis, vel nucibus in earum lacum injectis. Phalaenae necantur noctu, accenfa lucerna ante alvearia pofita, et vafculis, quae oleo repleta funt, infra lucernam collocatis; ad lumen enim advolantes in oleum decidunt, et pereunt: fed alio modo non facile tolluntur. Pari cum farinam vino dilutam guftaverint, ebriae factae vertigine laborant, et jacentes palpitant, ac capientibus rifum movent, atque furfum volare conantes furgere prorfus nequeunt. Hirundinem autem prae reverentia muficae non occidunt apiarii, quamvis id ipfis ex facili effet; iifdemque fatis eft hirundinem prohibere, ne nidum prope alveos ftruat. Apes etiam oderunt quofvis foedos odores, et pariter unguenta, nec graveolentia tolerant, neque fuavis odoris delicias amant; quemadmodum puellae urbanae et modeftae tetrum odorem contemnunt, et unguenti fuavitatem deteftantur.

CAP.

αἱ μὲν δεδίασι ταῦτα· οἱ δ' οὖν μελιττουργοὶ ἐλαύνουσιν αὐτὰ ἀπ' αὐτῶν, ἢ κόνυζαν ἐπιθυμιάσαντες, ἢ χλωρὰν ἔτι μήκωνα πρὸ τῶν σίμβλων καταστήσαντες, ἢ καταστρώσαντες. Καὶ ταῦτα μὲν τοῖς ἄλλοις ἐχθρά ἐστιν τοῖς προειρημένοις, σφηκῶν δὲ ἁλώσεις ἐκεῖνα ἂν εἴη· Κύρτον ἀπαρτῆσαι χρὴ πρὸ τῆς σφηκιᾶς, καὶ ἐνθεῖναι αὐτῷ λεπτὴν μεμβράδα ἢ μαινίδα ὀλίγην, καὶ σὺν τούτοις ἴωπα ἢ χαλκίδα· οἱ δὲ σφῆκες ὑπὸ τῆς ἐμφύτου γαστριμαργίας ἑλκόμενοι, καλοῦντος αὐτοὺς δελεάσματος, εἰσπίπτουσιν ἀθρόον, καὶ περιβαλόντος αὐτοὺς τοῦ κύρτου, οὐκ ἔστιν αὐτοῖς τὴν ὀπίσω οὐκ ἔτι ἐκπτῆναι· καὶ ὕδωρ δ' ἂν αὐτῶν κατασκεδάσας, ῥᾷον διαφθείραις ἂν αὐτοὺς, καὶ πῦρ ἐξάψας καταπρήσαις. Καὶ οἱ σαῦροι δὲ ἐπιβουλεύουσι ταῖς μελίτταις, καὶ οἱ κροκόδειλοι οἱ χερσαῖοι, ὄλεθρος δὲ καὶ τούτοις ἐπιτετέχνηται ἐκεῖνος· ἄλφιτα γὰρ ἐλλεβόρῳ δεύσαντες, ἢ τιθυμάλλου ὀπῷ ὑποχέοντες, ἢ μαλάχης χυλῷ, διασπείρουσι πρὸ τῶν σίμβλων τὰ ἄλφιτα· ὅπερ οὖν ὄλεθρον φέρει τοῖς προειρημένοις ἀπογευσαμένοις αὐτῶν. Ἐμβαλὼν δὲ εἰς τὴν λίμνην φλόμου φύλλα, ἢ κάρυα, ἀπώλεσε τοὺς γυρίνους ὁ τῶν μελιττῶν δεσπότης ῥᾷστα. Αἱ δὲ φάλαγγες ἀπόλλυνται νύκτωρ, ἐναυγάζοντος λύχνου τεθέντος πρὸ τῶν σμηνῶν, καὶ ἀγγείων ἐλαίου πεπληρωμένων τῷ λυχνῷ ὑποκειμένων· αἱ δὲ πρὸς τὴν αὐγὴν πετόμεναι ἐμπίπτουσιν εἰς τὸ ἔλαιον, καὶ ἀπολώλασιν· ἑτέρως δὲ οὐκ ἂν αἱρεθεῖεν ῥᾷστα. Οἱ δὲ αἰγίθαλοι ἀλφίτων οἴνῳ διαβραχέντων ἀπογευσάμενοι καρηβαροῦσιν, εἶτα πίπτουσι, καὶ κείμενοι σπαίρουσι, καὶ εἰσὶν αἱρεθῆναι γελοῖοι, ἀναπτῆναι μὲν σπεύδοντες, ἀρχὴν δὲ ἀναστῆναι μὴ δυνάμενοι. Οἱ δὲ τὴν χελιδόνα αἰδοῖ τῆς μουσικῆς οὐκ ἀποκτείνουσι, καί τοι ῥᾳδίως ἂν αὐτῇ τοῦτο δράσαντες· ἀπόχρη δὲ αὐτοῖς κωλύειν τὴν χελιδόνα πλησίον τῶν σίμβλων καλιὰν ὑποπῆξαι. Ἀπεχθάνονται δὲ ἄρα αἱ μέλιτται κακοσμίᾳ πάσῃ, καὶ μύρῳ ὁμοίως δὴ, οὔτε τὸ δυσῶδες ὑπομένουσαι, οὐδ' ἀσπαζόμεναι τῆς εὐωδίας τὸ τεθρυμμένον· οἷα δήπου κόραι ἀστεῖαί τε καὶ σώφρονες, τὸ μὲν βδελυττόμεναι, τῆς δὲ ὑπερφρονοῦσαι.

CAP. LIX.

De Favorum ſtructura.

SENIOREM Cyrum propter regiam, quam in urbe Perſarum (Perſaepoli) ipſe aedificaverat, ſuperbiiſſe aiunt. Darius lautae aedificationis ſubſtructione, quam Suſis omnium ſermone decantatam ſtruxerat, efferebatur. Cyro minori ex hortis, quos purpuratus ipſe, et gemmarum fulgore ornatus, in Lydia ſua manu conſeviſſet, gloria magna cum apud omneis Graecos, tum apud Lyſandrum Lacedaemonium, cum is in Lydiam ad eum veniſſet, fuit. Sed haec pluſquam ſatis hiſtorici praedicarunt; apum non item domos, ſolertiori ratione aedificatas, ſcripſerunt: cum illi tamen in regiis aedificandis permultos vexarint; apibus vero, ut nihil minus moleſtum, ſic ſolertius nihil eſſe poteſt. Primum regum cellas eminentiore loco, magna laxitate amplas aedificant; eaſque ſepimento tanquam muro quodam, ad majeſtatem regiam tuendam, circumvallant. Ac ut aetate et conditione triplices ſunt, ſic tripartito ſuas cellas dividunt. Quaedam enim ſumma ſenectute affectae regiae aulae vicinae, proximae tanquam ſatellites et cuſtodes, ſunt; poſt quas habitant natu minimae, et quae annum non exceſſerunt; adoleſcentiores vero, et aetate confirmatiori, extimae manent: ita ut illae exacta aetate cuſtodes regum ſint; eae autem quae aetatis firmitate robuſtiores exiſtunt, tanquam murus quiſpiam, natu minimas ſepiant.

CAP.

ΚΕΦ. νθʹ.

Περὶ τῆς τῶν Κηρίων οἰκοδομίας.

Κῦρος μὲν, ὥς φασιν, ὁ πρεσβύτερος μέγα ἐφρόνει ἐπὶ τοῖς βασιλείοις τοῖς ἐν Περσαιπόλει, οἵσπερ οὖν αὐτὸς ᾠκοδομήσατο. Δαρεῖος δὲ ἐπὶ τῇ κατασκευῇ τῶν οἰκοδομημάτων τῶν Σούσων, καὶ γὰρ καὶ ἐκεῖνος ἐν Σούσοις τὰ ᾀδόμενα ἐκεῖνα εἰργάσατο. Κῦρος δὲ ὁ δεύτερος ἐν Λυδίᾳ παράδεισον αὐτὸς κατεφύτευσε ταῖς χερσὶ ταῖς βασιλικαῖς, σὺν τοῖς ἁβροῖς ἐκείνοις χιτῶσι, καὶ τοῖς τερπνοῖς ἐκείνοις μέγα τιμίοις λίθοις, καὶ ἐπὶ τούτοις γε ἐκαλλύνετο, καὶ πρὸς ἄλλους μὲν τῶν Ἑλλήνων, ἀτὰρ οὖν καὶ πρὸς Λύσανδρον τὸν Λακεδαιμόνιον, ὅτε ἦλθε πρὸς τὸν Κῦρον ὁ Λύσανδρος εἰς τὴν Λυδίαν. Καὶ ὑπὲρ μὲν τούτων ᾄδουσιν οἱ συγγραφεῖς· τὰς δὲ τῶν μελισσῶν οἰκοδομὰς σοφωτέρας οὔσας κατὰ πολὺ, καὶ τεχνηεστέρας, ἀλλὰ ὑπὲρ τούτων οὐδὲ ὀλίγην ἔθεντο ὥραν· ἐκεῖνοι μὲν γὰρ πολὺ καὶ πολλοὺς λυπήσαντες εἰργάσαντο, ὅσα εἰργάσαντο· οὐδὲν δὲ ἄρα ἦν μελιττῶν εὐχαριτώτερον, ἐπεὶ μηδὲ σοφώτερον ἦν. Πρώτους μὲν γὰρ ἐργάζονται τοὺς θαλάμους τοὺς τῶν βασιλέων, καὶ εὐρυχωρίαν ἔχουσιν οὗτοι, καὶ εἰσὶν ἀνώτεροι· καὶ ἕρκος δὲ περιβάλλουσι τούτοις, οἱονεὶ τεῖχος εἶναι καὶ περίβολον, ἀποσεμνύνουσαι καὶ ἐκ τούτου τὴν οἴκησιν τὴν βασίλειον. Διαιροῦσι δὲ αὑτὰς εἰς τρία, καὶ οὖν καὶ τὰς οἰκήσεις τὰς ἑαυτῶν εἰς τοσαῦτα. Αἱ μὲν γὰρ πρεσβύταται καὶ αἱ παλαιόταται γειτνιῶσι τῇ τῶν βασιλέων αὐλῇ, οἱονεὶ δορυφόροι καὶ φρουροὶ οὖσαι· αἱ δὲ νεώταται καὶ αὐτοετεῖς, μετὰ ταῦτα οἰκοῦσιν· αἱ δὲ ἐν ἥβῃ καὶ ἀκμῇ οὖσαι ἐξωτέρω ἐκείνων· ὡς εἶναι τὰς μὲν πρεσβυτάτας φρουροὺς τῶν βασιλέων, τὰς δὲ νεάνιδας ἕρκος τῶν νεωτάτων.

CAP. LX.

De Rege Apum.

OPINIO una eſt, apum reges non aculeatos eſſe: eſt rurſus altera, eos robore aculeorum peracutorum armatos eſſe; nunquam tamen eo neque contra hominem, neque contra apes uti, ſed alio modo ipſis reverentiam erga ſe incutere; quoniam non fas ſit tantae nationis imperatorem malum admittere. Reliquas autem apes harum rerum periti teſtantur in conſpectu ſuorum imperatorum aculeos ſubmittere, quaſi faſces, veluti imperio poteſtateque his cedentes. Iam vero hoc utrumque in illis regibus quiſpiam admirari poſſit: ſive enim aculeo, quo laedant, careant, hoc eximium; ſive quo laedere poſſint, non laedant; hoc vero longe praeſtantius eſt.

ΚΕΦ. ξ'.

Περὶ τȣ̃ τῶν Μελιττῶν Βασιλέως.

ΛΕγει μέν τις λόγος ἀκέντρȣς εἶναι τȣ̀ς τȣ́των βασιλέας· λέγει δὲ ϗ ἕτερος ϗ πάνυ ἐῤῥωμένα τὰ κέντρα ϛυμπεφυκέναι αὐτοῖς, ϗ τεθηγμένα ἀνδρειότατα· ȣ̓́τε δὲ ἐπ' ἀνδρί ποτε χρῆσθαι αὐτοῖς, ȣ̓́τε ἐπὶ ταῖς μελίτταις, ἀλλὰ ϗ ϛυμπεπλάσθαι φόβον ἄλλως· μὴ γὰρ θέμιν εἶναι τὸν ἄρχοντα, ϗ τὸν τοσȣ́των ἔφορον, κακὸν ἐργάσασθαι. Καὶ τὰς μελίττας δὲ τὰς λοιπὰς ὁμολογȣ̃σιν οἱ τȣ́των ἐπιϛήμονες ἐν ὄψει τῶν ἀρχόντων τῶν ϛφετέρων ὑποκλίνειν τὰ κέντρα, οἱονεὶ τῆς ἐξȣσίας ἀφιϛαμένας, ϗ παραχωρȣ́σας. Ἑκάτερον δὲ ἄν τις ἐκπλαγείη τὸ τῶν βασιλέων ἐκείνων· εἴτε γὰρ μὴ ἔχȣσι πόθεν ἀδικήσȣσι, μέγα τȣ̃το· εἴτε ϗ παρὸν ἀδικῆσαι, μὴ ἀδικȣ̃σιν· ἀλλὰ τȣ̃τό γε μακρῷ κρεῖττόν ἐϛιν.

AELIANI

DE

NATVRA ANIMALIVM

LIBER II.

CAPVT I.

De Gruibus in Thracia.

CVM Grues Thracias ſedes et Thracia frigora relicturae ſunt, frequentes congregantur ad Hebrum, et unaquaeque earum lapillo devorato, quem prandii et ſaburrae loco habeat adverſus ventorum impetus, migrationem aggreditur verſus Nilum, caloris et hiberni iſtic victus deſiderio incenſa. Cum vero proximum eſt ut migrare et ultra progredi ingrediantur, grus aetate maxime provecta, ter univerſum gregem circumeundo emenſa, humi lapſa moritur; eamque mortuam exinde ſepultura reliquae adficiunt, et dein recta in Aegyptum iter faciunt, atque immenſa maria alarum remigio tranſmittentes, nec uſquam appellunt, neque interquieſcunt. Aegyptios autem ſementem facientes offendunt, et in arvis, ut ita dicam, menſam cibis adfluentem inveniunt, eaque hoſpitali, etſi non invitatae, fruuntur.

CAP.

ΑΙΛΙΑΝΟΥ

ΠΕΡΙ

ΖΩΩΝ ΙΔΙΟΤΗΤΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ Β'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ά.

Περὶ τῶν ἐν τῇ Θρᾴκῃ Γεράνων.

ΟΤΑΝ τὰ ἤθη τὰ τῶν Θρᾳκῶν ϗ τȣ̀ς κρυμȣ̀ς ἀπολιπȣ̃σαι τȣ̀ς Θρᾳκίȣς αἱ γέρανοι, ἀθροίζονται μὲν ἐς τὸν Ἕβρον, λίθον ἑκάστη καταπιȣ̃σα, ὡς ἔχειν ϗ δεῖπνον, ϗ πρὸς τὰς ἐμβολὰς τὰς ἐκ τῶν ἀνέμων ἕρμα, πειρῶνται τȣ̃ μετοικισμȣ̃, ϗ τῆς ἐπὶ τὸν Νεῖλον ὁρμῆς, ἀλέας τε ϗ τῆς χειμερίȣ ζυντροφίας πόθῳ τῷ ἐκεῖθι. Μελλȣσῶν δὲ αὐτῶν αἴρεσθαι, ϗ τȣ̃ πρόσω ἔχεσθαι, ὁ παλαιότατος γέρανος περιελθὼν τὴν πᾶσαν ἀγέλην, ϗ εἰς τρὶς, εἶτα μέντοι πεσὼν ἀφίησι τὴν ψυχήν· ἐντεῦθεν ȣ̃ν οἱ λοιποὶ θάπτȣσι μὲν τὸν νεκρὸν, φέρονται δὲ εὐθὺ τῆς Αἰγύπτȣ, τὰ μήκιστα πελάγη περαιȣ́μεναι τῷ ταρσῷ τῶν πτερῶν, ϗ ȣ̓́τε ὁρμίζονταί πȣ, ȣ̓́τε ἀναπαύονται. Σπείροντας δὲ τȣ̀ς Αἰγυπτίȣς καταλαμβάνȣσι, ϗ τράπεζαν, ὡς ἂν εἴποις, ἄφθονον τὴν ἐν ταῖς ἀρȣ́ραις εὑρόντες, εἶτα ἄκλητοι ξενίων μεταλαγχάνȣσιν.

CAP. II.

De animalibus, quae Pyrigona vocantur.

In montibus, terra, marique naſci animalia nihil mirum; nam materia, et nutrimentum, et natura horum cauſa eſt. Ex igne vero generatos volucres exſiſtere nuncupatos Pyrigonos, et in eo ipſo igne vivere et ali hucque et illuc volare, hoc admirandum eſt. Illud item admirationem excitat, cum ex igne nutricio egrediuntur, et frigidum coelum attingunt, ſtatim exeunt e vita. Quae autem cauſa ſit, igne ut naſcantur, contraque aere extinguantur, aliis dicendum relinquo.

CAP. III.

De coitu Hirundinum.

Ceterae aves in coitu a maribus conſcenduntur, ut ferunt; hirundines non item, ſed contrario quam reliquae miſcentur. Cauſa cur id faciant, retruſa eſt atque abdita. Multi tamen aiunt eas ſic coire, quod Tereum regem horreant, et timeant, ne quando latenter irrepens, novam tragoediam efficiat. Hirundinibus etiam a natura bonum meo judicio ſummum tributum eſt; quod etſi acu eorum oculi puncti excaecentur, viſum recipiunt. Quid igitur Tireſiam amplius celebramus, tametſi non hic, ſed apud inferos, Homeri teſtimonio, inter manes ſapientiſſimum?

CAP. IV.

De animalibus, quae Ephemera dicuntur.

Animalia ephemera appellantur, utpote nomen ex vitae menſura ſortita; generantur autem in vino, et vaſe aperto evolant, et, ſimulac lucem adſpexerint, moriuntur. Conceſſit itaque illis natura, ut in vitam progrederentur; ſed malis, quibus vita referta eſt, eos cito liberat, nec ſuas calamitates ſentientes, neque aliorum calamitatis teſtes.

ΚΕΦ. β'.

Περὶ ζώων τῶν καλουμένων Πυριγόνων.

Τίκτεσθαι μὲν ἐν ὄρεσι ζῶα, καὶ ἐν ἀέρι, καὶ ἐν θαλάττῃ, θαῦμα οὔπω μέγα· ὕλη γὰρ, καὶ τροφὴ, καὶ φύσις ἡ τούτων αἰτία. Ἔγγονα δὲ πυρὸς πτηνὰ εἶναι τοὺς καλουμένους πυριγόνους, καὶ ἐν αὐτῷ βιοῦν, καὶ τεθηλέναι, καὶ δεῦρο καὶ ἐκεῖσε περιποτᾶσθαι, τοῦτο ἐκπληκτικόν. Καὶ τὸ ἔτι θαῦμα, ὅταν ἔξω τοῦ πυρὸς τοῦ συντρόφου ἐκνεύσωσι, καὶ ἀέρος ψυχροῦ μεταλάβωσιν, ἐνταῦθα δὴ τεθνήκασι. Καὶ ἥτις ἡ αἰτία τίκτεσθαι μὲν πυρὶ, ἀέρι δὲ ἀπόλλυσθαι πρᾴως, λεγέτωσαν ἄλλοι.

ΚΕΦ. γ'.

Περὶ τῆς τῶν Χελιδόνων ὁμιλίας.

Οἱ μὲν ὄρνιθες οἱ ἕτεροι ἀναβαίνονται, ὡς λόγος· αἱ δὲ χελιδόνες οὔ, ἀλλὰ τούτων γε ἐναντία ἡ μίξις ἐστί. Καὶ τὸ αἴτιον οἶδεν ἡ φύσις. Λέγει δὲ ὁ πλείων λόγος, ὅτι πεφρίκασι τὸν Τηρέα, καὶ δεδοίκασι, μήποτε ἄρα προσερπύσας λάθρα, εἶτα ἐργάσηται τραγῳδίαν καὶ νῦν. Ἦν δὲ ἄρα καὶ τοῦτο χελιδόνι δῶρον ἐκ τῆς φύσεως, ὥς γε ἐμὲ κρίνειν, τὸ τιμιώτατον· πηρωθεῖσα τὴν ὄψιν περόναις ἐὰν τύχῃ, ὁρᾷ αὖθις. Τί οὖν ἔτι τὸν Τειρεσίαν ᾄδομεν, καίτοι μὴ ἐνταυθοῖ, ἀλλὰ καὶ ἐν ᾅδου σοφωτάτην ψυχῶν, ὡς Ὅμηρος λέγει;

ΚΕΦ. δ'.

Περὶ τῶν ζώων καλουμένων Ἐφημέρων.

ΖΩΑ ἐφήμερα οὕτω κέκληται, λαβόντα τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ μέτρου τοῦ κατὰ τὸν βίον· τίκτεται μὲν γὰρ ἐν τῷ οἴνῳ, καὶ ἀνοιχθέντος τοῦ σκεύους τάδε ἐξέπτη, καὶ εἶδε τὸ φῶς, καὶ τέθνηκεν. Οὐκοῦν παρελθεῖν μὲν αὐτοῖς ἡ φύσις ἔδωκεν εἰς τὸν βίον· τῶν δὲ ἐν αὐτῷ κακῶν ἐρρύσατο τὴν ταχίστην, μήτε τι τῶν ἰδίων συμφορῶν ᾐσθημένοις, μήτε μήν τινος τῶν ἀλλοτρίων μάρτυσι γεγενημένοις.

CAP. V.

De Aſpide, et ſerpentibus, qui Baſiliſci vocantur.

Ex aſpidis quidem vulnere longo tempore quiſpiam ſanus fieri poſſit, vel exſectionem membri, vel exuſtionem ignis fortiter patiendo, et neceſſariis medicamentis malum ſiſtendo, ne ſerpat longius. Baſiliſcus vero etſi magnitudine palmi ſit, tamen vel ſerpentum maxima illius adſpectu non longo poſt intervallo, ſed ſtatim, exſpirationis appulſu torreſcit; et ſi baculum, quem quiſpiam teneat, momorderit, baculi dominus necatur.

CAP. VI.

De Delphinorum ſtudio erga artem muſicam, et amore erga homines.

Delphinorvm ſtudium erga artem muſicam eorundemque amatorium affectum, partim Aegyptii, quibus adſentiuntur Leſbii; partim Teitae celebrant. Arionem Methymnaeum quidem predicant Leſbii: natatum vero pueri formoſi cum delphino commemorant Teitae. Leonides autem Byzantius refert, in urbe Poroſelene nuncupata, ſe, cum Aeolida navigando praetervcheretur, Delphinum in illius urbis portu habitantem, civibuſque hujus tanquam hoſpitibus ſuis utentem vidiſſe. Idemque ait hunc delphinum ab anicula ejuſque marito educari, velut alumnum, ſolitum fuiſſe, refertoſque irritamentis cibos illi ab eiſdem ſuppeditatos. Simul vero cum eo educabatur ſeniorum filius; et alebant illi ambos, et delphinum et filium ſuum; ex quo convictu delphinus puerque mutuum inter ſe amorem clam conciliarunt, et decantatum illud et valde celebratum nomen ἀντέρως (i. e. amor mutuus) ab utroque colebatur. Delphinus itaque urbem, quam dixi, veluti patriam ſuam diligebat, portumque tanquam domum

ſuam

ΚΕΦ. έ.

Περὶ Ἀσπίδος, ϗ ὄφεων τῶν καλουμένων Βασιλίσκων.

ΗΔΗ μέντοι τις ϗ ἀσπίδος ἐν μακρῷ τῷ χρόνῳ πληγὴν ἰάσατο, ἢ τομὴν παραλαβὼν, ἢ πῦρ ὑπομείνας εὖ μάλα τλημόνως, ἢ ἀναγκαίοις φαρμάκοις τὸ κακὸν, ἵνα μὴ προσερπύσῃ, στήσας ὁ δείλαιος. Σπειθαμὴ δὲ τοῦ βασιλίσκου τὸ μῆκός ἐστι, ϗ μέντοι ϗ θεασάμενος ὁ τῶν ὄφεων μήκιστος αὐτὸν, οὐκ εἰς ἀναβολὰς, ἀλλ᾽ ἤδη, ἐκ τῆς τοῦ φυσήματος προσβολῆς αὖός ἐστιν· εἰ δὲ ἄνθρωπος κατέχοι ῥάβδον, εἶτα ταύτην ἐκεῖνος δάκῃ, τέθνηκεν ὁ κύριος τῆς λύγου.

ΚΕΦ. ϛ΄.

Περὶ τῆς τῶν Δελφίνων φιλομουσίας τε ϗ φιλανθρωπίας.

ΤΗΝ τῶν δελφίνων φιλομουσίαν, ϗ τὸ τῶν αὐτῶν ἐρωτικὸν, τὸ μὲν ᾄδουσιν Αἰγύπτιοι, ϗ ὁμολογοῦσιν αὐτοῖς Λέσβιοι· τὸ δὲ Τηΐται. Τὰ μὲν Ἀρίωνος τοῦ Μηθυμναίου ἐκεῖνοι· τά γε μὴν ἐν Τηΐῳ ὑπὲρ τοῦ παιδὸς τοῦ καλοῦ, ϗ τῆς νήξεως αὐτοῦ ϗ τοῦ δελφῖνος, οἱ ἕτεροι. Λέγει δὲ ϗ Βυζάντιος ἀνὴρ, Λεωνίδας ὄνομα, ἰδεῖν αὐτὸς παρὰ τὴν Αἰολίδα πλέων, ἐν τῇ καλουμένῃ Ποροσελήνῃ πόλει, δελφῖνα ἠθάδα, ϗ ἐν λιμένι τῷ ἐκείνων οἰκοῦντα, ϗ ὥσπερ οὖν ἰδιοξένοις χρώμενον τοῖς ἐκεῖθι. Καὶ ἐπί γε τούτῳ ὁ αὐτὸς λέγει, ϗ πρεσβύτιν τινὰ ϗ γέροντα δὲ συνοικοῦντα αὐτῇ ἐκθρέψαι τόνδε τὸν τρόφιμον, δέλεαρ τε οἱ προτείναντας, ϗ ἄλλα γε ἐφολκά. Καὶ μέντοι ϗ ὁμότροφός οἱ ἦν ὁ τῶν πρεσβυτῶν υἱὸς, ϗ ἐτιθηνοῦντο ἄμφω τὸν δελφῖνα ϗ τὸν παῖδα τὸν σφέτερον, καί πως ἐκ τῆς συντροφίας ἐλαθέτην εἰς ἔρωτα ἀλλήλων ὑπελθόντε ὅ,τε ἄνθρωπος ϗ τὸ ζῶον, ϗ τοῦτο δὴ τὸ ᾀδόμενον μὲν ϗ μάλα ὑπέρσεμνον ἀντέρως ἐτιμᾶτο ἐν τοῖς προειρημένοις. Τοίνυν δελφὶν ὡς μὲν πατρίδα ἐφίλει τὴν προειρημένην, ὡς δὲ ἴδιον οἶκον

ἠγάπα

ſuam amanter incolebat; et ſuis nutriciis gratiam educationis perſolvebat hoc modo: Cum aetate grandis factus eſſet, deque manu educantium cibum capere non haberet neceſſe, jam longius natando progrediens, et praedas marinas obſervans, partim eas ſibi ad prandium habebat, partim ſuis educatoribus adferebat; quod illi cum ſcirent, hoc ceu vectigal libentiſſime exſpectabant. Hoc unum erat commodum, cui et alterum accedebat: Nomen ſimiliter delphino, ut puero, impoſuerant: puer autem ex illa vivendi cum delphino conſuetudine hanc collegerat fiduciam, ut in loco quodam eminenti ſtans illum appellaret, eumque appellans voce etiam demulceret; ac ſive ille cum alicujus navis remigatione contenderet, ſive urinaretur, in alios gregatim errantes variis aſſultibus geſtiens, ſive fame preſſus venaretur, ad puerum tamen tanta celeritate redibat, ut more navis vehementi undarum impetu impulſae ferretur, atque appropinquans ad ſuum amaſium, exſultim luderet, nunc circum illum adnatans, nunc illum ipſum velut provocans, ad certamen ſecum amaſium ſuum alliciebat; et, quod magis mireris, honore ei cedebat, ſeque ei natando ſubmittebat, veluti lubenter ab eo victus. Haec igitur celebrabantur, et navigantibus inter cetera urbis commoda ſpectaculum praebebant ac puero ſimul cum parentibus lucro erant.

CAP. VII.
De ſibilo Baſiliſci.

In Africa mulos vel caeſos, vel ſiti animo deficientes, Archelaus ait pleroſque mortuos humi jacere projectos: ſaepeque magnam ſerpentium vim confluere ad eorum cadavera depaſcenda, eaſque baſiliſci exaudito ſibilo, ſe ſtatim in cavernas et ſub arena abdere; illum vero eo profectum tranquille prandere: poſtea vero quam

pranſus

ἠγάπα τὸν λιμένα, καὶ δὴ καὶ τὰ τροφεῖα τοῖς θρεψαμένοις ἀπεδίδου, καὶ τούτων γε ἐκεῖνος ἦν ὁ τρόπος· ἐνάλιος τέλειος ὢν, τῆς ἀπὸ χειρὸς τροφῆς ἐδεῖτο ἥκιστα· ἤδη γε μὴν καὶ περαιτέρω προσνέων, καὶ περινηχόμενος, καὶ σκοπῶν ἄγρας ἐναλίους, τὰ μὲν ἑαυτῷ δεῖπνον εἶχε, τὰ δὲ τοῖς οἰκείοις ἀπέφερεν· οἱ δὲ ᾔδεισαν τοῦτο, καὶ μέντοι καὶ ἀνέμενον τὸν ἐξ αὐτοῦ φόρον ἀσμένως. Καὶ μία μὲν ἦν ἥδε ἡ πρόσοδος ἤδη, ἐκείνη δὲ ἄλλη. Ὄνομα δὲ καὶ τῷ δελφῖνι, ὡς τῷ παιδὶ, οἱ θρεψάμενοι ἔθεντο· καὶ ὁ παῖς τῇ συντροφίᾳ θαῤῥῶν, τοῦτον αὐτὸν ἐπί τινος προβλῆτος στὰς τόπου ἐκάλει, καὶ ἅμα τῇ κλήσει καὶ ἐκολάκευεν· ὁ δὲ, εἴτε πρὸς εἰρεσίαν ἡμιλλᾶτό τινα, εἴτε ἐκυβίστα, τῶν ἄλλων, ὅσοι περὶ τὸν χῶρον ἐπλανῶντο ἀγελαῖοι, κατασκιρτῶν, εἴτε ἐθήρα, καὶ μάλα ἐπειγούσης τῆς γαστρὸς αὐτὸν, ἐπανῄει, καὶ μάλα γε ὤκιστα, δίκην ἐλαυνομένης νεὼς πολλῷ τῷ ῥοθίῳ, καὶ πλησίον τῶν παιδικῶν γενόμενος, συμπαίστης τε ἦν, καὶ συνεσκίρτα, καὶ πῆ μὲν τῷ παιδὶ παρενήχετο, πῆ δὲ οἷα προκαλούμενος, εἶτα μέντοι εἰς τὴν ἅμιλλαν τὴν εἰς αὐτὸν τὰ παιδικὰ ὑπῆγε· καὶ τὸ ἔτι θαῦμα, ἀπέστη καὶ τῆς πρώτης ποτὲ, καὶ δὴ καὶ ὑπενήξατο αὐτῷ, οἷα νικώμενος ἡδέως δή που. Ταῦτα τοίνυν κεκήρυκτο, καὶ τοῖς πλέουσι ὅραμα ἐδόκει σὺν καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅσα ἡ πόλις ἀγαθὰ εἶχε, καὶ τοῖς πρεσβύταις καὶ τῷ μειρακίῳ πρόσοδος ἦν.

ΚΕΦ. ζʹ.

Περὶ τοῦ συρίγματος τοῦ κατὰ τὸν Βασιλίσκον.

ΕΝ Λιβύῃ ἡμιόνους τινὰς ἢ τετρωμένους, Ἀρχέλαος λέγει, εἴτε ἀπειπόντας ὑπὸ δίψους, ἐῤῥίφθαι νεκροὺς πολλούς· πολλάκις δὲ ὄφεων ἐπιῤῥευσάντων φῦλον πάμπολυ τῶν νεκρῶν ἐσθίειν, ἐπὰν δὲ βασιλίσκου συρίγματος ἀκούσῃ, τὰ μὲν ὑπὸ τοῖς ἰλεοῖς καὶ τῇ ψάμμῳ ἀφανίζεσθαι τὴν ταχίστην, καὶ ἑαυτὰ ἀποκρύπτεσθαι, τὸν δὲ ἐλθόντα κατὰ πολλὴν τὴν εἰρήνην δειπνεῖν·

pranſus ſit, ſibilo repetito, latitantibus ſerpentibus ſignificare, ſe jam pranſum ex cadaveribus abire, et quod ſupereſt cibi ipſis relinquere.

C A P. VIII.

De Piſcatorum Euboicorum communione praedae cum Delphinis.

EVBOICA hiſtoria huc perlata eſt, piſcatores Euboicos aequalem portionem venatus piſcium cum delphinis communicare: et piſcationem ejuſmodi eſſe audio. Tempore ſereno opus eſt, quod ſi acciderit, de prora navicularum cavas quaſdam laternas ſuſpendunt, quae etſi ardentem ignem intra ſe habent, ſic tamen lucem tranſmittunt, ut ignis quidem obtegatur, lumen vero tranſluceat; eaſque ἴπνυς vocant. Piſces ſplendorem timent, ac lumen haeſitabunde intuentur; atque ignari quid ſibi velit, quod vident, propius accedunt, ut cauſam tanti ſui timoris intelligant: deinde perterriti, aut ad ſaxum aliquod frequentes manent prae metu palpitantes, aut ad litus impulſi exſiliunt; et de coelo tactis ſimiles eſſe videntur, facileque jam eſt eos tridente percutere. Delphini cum ignem a piſcatoribus incendi animadvertunt, ſeipſos ad ſubſidium iis ferendum comparant; et illi quidem ſenſim remigant, ii vero formidine exteriores impellunt piſces, eorumque effugia reprimunt, ne qua elabi queant. Ex delphinorum igitur natatu, et piſcatorum remigatione undique preſſi, et quodammodo circumdati, ſentiunt ſibi nullum exitum patere, et iſtic permanent, ac magno numero capiuntur. Et delphini, velut repetentes communis laboris remunerationem ſibi debitam ex illa piſcatione, procedunt; quibus capturae ſociis bona fide et grato animo piſcatores partem debitam praebent, ſi velint ſibi denuo ſocios adeſſe et non vocatos et certos. Perſuaſum enim habent piſcatores illi, ſi praedam cum delphinis non communicaverint, ſibi hoſtes futuros, quos ante habuerant amicos.

C A P.

εἶτα αὖθις ἐπισυρίζειν, ϗ ἀπαλλάτ]εσθαι, τὰς δὲ ἡμιόνας ϗ τὸ δεῖπνον τὸ ἐξ αὐτῶν σημαίνεσθαι τὸ ἐν]εῦθεν τὸ τοῦ λόγου τοῦτο ἄστροις.

ΚΕΦ. ή.

Περὶ τῆς τῶν Εὐβοέων πρὸς τὰς Δελφῖνας ἰσομοιρίας.

ΛΟγοι φασὶν Ἐυβοέων δεῦρο φοι]ῶν]ες, τὰς ἁλιέας τὰς ἐκεῖσε τοῖς δελφῖσι τοῖς ἐκεῖθι ἰσομοιρίαν τῆς θήρας ἀπονέμειν· ϗ ἀκούω τὴν ἄγραν τοιαύτην. Γαλήνην εἶναι χρή, ϗ εἰ ταῦτα οὕτως ἔχοι, τῆς πρώρας τῶν ἀκα]ίων κοίλας τινὰς ἐξαρ]ῶσιν ἐσχαρίδας πυρὸς ἐνακμάζον]ος, καί εἰσι διαφανεῖς ὡς στέγειν ϗ τὸ πῦρ, ϗ μὴ κρύπ]ειν τὸ φῶς· ἰπνοὺς καλοῦσιν αὐτάς. Οἱ τοίνυν ἰχθύες δεδίασι τὴν αὐγὴν, ϗ τὴν λαμπηδόνα δυσωποῦν]αι· ϗ οἱ μὲν οὐκ εἰδότες ὅ,τι βούλε]αι τὸ ὁρώμενον, πλησιάζουσι, μαθεῖν βουλόμενοι τοῦ φοβοῦν]ος σφᾶς τὴν αἰτίαν· εἶτα ἐκπλαγέν]ες, ἢ πρός τινι πέτρᾳ ἡσυχάζουσιν ἀθρόοι παλλόμενοι τῷ δέει, ἢ εἰς τὴν ἠϊόνα ἐκπίπ]ουσιν ὠθούμενοι, ϗ ἐοίκασι τοῖς ἐμβεβρον]ημένοις· οὕτω γε μὴν διακειμένους ῥᾷστόν ἐστιν ἤδη ϗ τριαίνῃ πα]άξαι. Ἐπειδὰν οὖν θεάσων]αι οἱ δελφῖνες τὰς ἁλιέας τὸ πῦρ ἐξάψαν]ας, ἑαυ]οὺς εὐτρεπίζουσιν· ϗ οἱ μὲν ἠρέμα ὑπερέτ]ουσιν, οἱ δὲ δελφῖνες τοὺς ἐξω]έρω τῶν ἰχθύων φοβοῦν]ες ὠθοῦσιν, ϗ τοῦ διαδιδράσκειν ἀναστέλλουσιν. Ὀυκοῦν ἐκεῖνοι πιεζόμενοι παν]αχόθεν, ϗ τρόπον τινὰ κεκυκλωμένοι, ἔκ τε τῆς τούτων εἰρεσίας, ϗ τῆς νήξεως τῆς ἐκείνων, συνιᾶσιν ἄφυκ]α εἶναι σφίσι, ϗ παραμένουσι, ϗ ἁλίσκον]αι πάμπολύ τι χρῆμα. Καὶ οἱ δελφῖνες προΐασιν, ὡς ἀπαι]οῦν]ες τοῦ κοινοῦ πόνου τὴν ἐπικαρπίαν, τὴν ὀφειλομένην σφίσιν ἐκ τῆς νομῆς· ϗ οἵ γε ἁλιεῖς πιστῶς ϗ εὐ]νωμόνως ἀφίσαν]αι τοῖς συνθήροις τοῦ δικαίου μέρους, εἰ βούλον]αι ϗ πάλιν σφίσι συμμάχους ἀκλήτους παρεῖναι ϗ ἀπροφασίστους. Πιστεύουσι γὰρ οἱ ἐκεῖ θαλατ]ουργοὶ, ὅτι παραβάν]ες ἕξουσι ἐχθροὺς, οὓς εἶχον πρότερον φίλους.

CAP. IX.

De diffidio Cervorum cum Serpentibus.

Mirifico quodam munere naturae cervus ſerpentem vincit, neque enim ipſum, tametſi hoſtis in latebram abditus, effugere poteſt. Etenim ille naribus ſuis in deſcenſum cavernae incumbens vehementiſſime adſpirat, et ſpiritu ſuo quaſi illecebra trahit, invitumque producit, ac proclinantem foras mandere aggreditur; idque hyeme facere maxime ſolet. Si quis etiam cervi cornu in ſcobem atterat, poſteaque in ignem conjiciat, fumus inde proveniens undique ſerpentes, illius nidorem minime tolerantes, fugat.

CAP. X.

Quemadmodum Aſini Equas ineant.

Inter ceteras animantes equus magno elatoque animo eſt. Enimvero magnitudo, et celeritas, cervicisque eminentia, et crurum facilis flexus, et ungularum ſonitus cum ad faſtum et ſuperbiam inducunt; tum maxime comata equa mollis eſt, et inſolentia diffluens ſuperbit, eamque ob rem ab aſinis ſe iniri indigne fert; at maximo gaudio completur, cum equo tanquam nuptiis ſociatur, ob idque ipſum ſe plurimi eſſe arbitratur. Cujuſmodi adfectus gnari, qui ſibi mulos gigni volunt, equae jubam temere et ſine artificio tondent, poſteaque aſinos admittunt: ea vero tum mariti ignobilitatem, cujus prius pudebat, patitur. Atque ejus rei Sophocles quoque meminiſſe videtur.

CAP. XI.

De Elephantorum obedientia, et muſicae ſtudio.

De elephantorum ſolertia, item de venatione ipſorum, pauca e multis, quae alii protulere, dicta nobis ſunt alibi. Nunc vero de ſtudio, quo in muſicam feruntur, diſſerere propoſui;

ΚΕΦ. θ'.

Περὶ τῆς τῶν Ἐλάφων πρὸς τοὺς Ὄφεις διαφορᾶς.

Ἔλαφος ὄφιν νικᾷ, κατά τινα φύσεως δωρεὰν θαυμαστήν· ϗ οὐκ ἂν αὐτὸν διαλάθοι ἐν τῷ φωλεῷ ὢν ὁ ἔχθιστος. Ἀλλὰ προσερείσας τῇ καταδρομῇ τοῦ δόμου τοὺς ἑαυτοῦ μυκτῆρας βιαιότατα εἰσπνεῖ, ϗ ἕλκει ὡς ἴυγγι τῷ πνεύματι, ϗ ἄκοντα προάγει, ϗ προκύπτοντα αὐτὸν ἐσθίειν ἄρχεται· ϗ μάλιστά γε διὰ χειμῶνος δρᾷ τοῦτο. Ἤδη μέντοι ϗ κέρας ἐλάφου τὶς ξέσας, εἶτα τὸ ξέσμα ἐς πῦρ ἐνέβαλε, ϗ ὁ καπνὸς ἀνιὼν διώκει τοὺς ὄφεις πανταχόθεν, μηδὲ τὴν ὀσμὴν ὑπομένοντας.

ΚΕΦ. ί.

Πῶς αἱ Ἵπποι ὑπὸ τῶν Ὄνων ἀναβαίνονται.

Ἔστι μὲν ϗ ἐκ τῶν ἄλλων ὁ ἵππος γαῦρον. Καὶ γὰρ ϗ τὸ μέγεθος, ϗ τὸ τάχος αὐτὸν, ϗ τοῦ αὐχένος τὸ ὑψηλὸν, ϗ ἡ τῶν σκελῶν ὑγρότης, ϗ ἡ τῶν ὁπλῶν κροῦσις, πάντα εἰς φρύαγμα ϗ τύφον ἀνάγει· μάλιστα δὲ κομῶσα ἵππος ἁβροτάτη τέ ἐστι, ϗ θρυπτικωτάτη· ἀτιμάζει γοῦν ἀναβῆναι τοὺς ὄνους αὐτήν· ἵππῳ δὲ γαμουμένη ἥδεται, ϗ ἑαυτὴν ἀξιοῖ τῶν μεγίστων. Ὅπερ οὖν συνειδότες οἱ βουλόμενοι ἡμιόνους σφίσι γενέσθαι, ἀποθρίσαντες τῆς ἵππου τὴν χαίτην εἰκῆ ϗ ὡς ἔτυχεν, εἶτα μέντοι τοὺς ὄνους ἐπάγουσιν· ἡ δὲ ὑπομένει τὸν ἄδοξον ἤδη γαμέτην, πρῶτον αἰδουμένη. Καὶ Σοφοκλῆς δὲ ἔοικε μεμνῆσθαι τοῦ πάθους.

ΚΕΦ. ιά.

Περὶ τῆς τῶν Ἐλεφάντων εὐμουσίας τε ϗ εὐπειθείας.

Περὶ μὲν τῆς τῶν ἐλεφάντων σοφίας εἶπον ἀλλαχόθι, ϗ μέντοι ϗ περὶ τῆς θήρας αὐτῶν ϗ ταῦτα εἶπον, ὀλίγα ἐκ πολλῶν, ὧν ἔφασαν ἄλλοι. Τὸ δὲ νῦν ἔχον ἔθηκα

ἐρεῖν

posui; deque obedientia eorum et ingenii facilitate ad eas disciplinas adsequendas, quae ad discendum difficiles sunt vel homini ipsi, nedum tali belluae ante adeo ferae. Choream enim saltatoriam, ad numerum incedere, tibia cantantibus auscultare, sonorum differentias, vel tarditatem, vel celeritatem hortantium agnoscere edoctus novit elephas, isque accuratum se praestat, neque aberrat. Sic vero natura non modo illum magnitudine eximium reddidit, sed et disciplina mansuetum atque tractabilem. Quod si insignem illam, quam discendo obediendoque praestat haec bellua facilitatem apud remotas gentes, Indos, Aethiopes, aut Afros, describerem, forte alicui fabulam texere, et super ejus natura famae mendacia proferre videri possem; id quod hominem philosophum, ac veritatis ex animo studiosum neutiquam deceret. Quamobrem mea tantum spectacula, et quae Romae gesta prius alii quoque in literas retulerunt, exponam, pauca e multis, quae tamen non exiguam animantium naturae commendationem afferant. Elephanto sane ad morum mansuetudinem et facilitatem erudito nihil mitius, nihil, ad id quod volumus, obtemperantius est. Sed primo ea, quae tempore etiam (cui suus debetur honor) priore gesta sunt, referam. Cum Tiberii Caesaris nepos, Germanicus, gladiatorum spectaculum edidit, plures jam grandes utriusque sexus elephanti Romae erant, e quibus deinde indigenae generati extiterunt; quorum artus interea dum confirmabantur, peritus vir ad pertractandos eorum sensus animosque, mirabili quodam disciplinae genere eos erudiebat. Primum enim eos maxima lenitudine et mollitudine, cibos nimirum illecebris et varietate suavium invitamentorum refertos indulgens, ad disciplinam informabat, ut si quid esset agreste expelleret, ex feritate ad mansuetudinem et quasi ad humanitatem quandam transformaret: sicque eis moderabatur, ut, feritate expulsa, disciplinis et musicae studio operam darent, tibiarum tympanorumque sono nihil exterrerentur, fistulis oblectarentur; pedum ingredientium strepitum, cantumque miscellaneum ferrent;

eos

ἐρεῖν περί τε εὐμουσίας αὐτῶν, καὶ εὐπειθείας, καὶ τῆς ἐς τὰ μαθήματα εὐκολίας, χαλεπὰ ὅμως ὄντα καὶ ἀνθρώπῳ τυχεῖν αὐτῶν, μή τι γοῦν τοσούτῳ θηρίῳ, καὶ οὕτω τέως ἀγριωτάτῳ συγγενέσθαι. Χορείαν γὰρ καὶ ὀρχηστικὴν, καὶ βαίνειν πρὸς ῥυθμὸν, καὶ αὐλουμένους ἀκούειν, καὶ συνιέναι ἤχων διαφορὰς, ἢ βραδύνειν ἐνδιδόντων, ἢ ταχύνειν παρορμώντων, μαθὼν οἶδεν ἐλέφας, καὶ ἀκριβοῖ, καὶ οὐ σφάλλεται. Οὕτως ἄρα ἡ φύσις μεγέθει μὲν αὐτὸν μέγιστον εἰργάσατο, μαθήσει δὲ πραότατον ἀπέφηνε καὶ εὐάγωγον. Εἰ μὲν οὖν ἔμελλον τὴν ἐν Ἰνδοῖς αὐτῶν εὐπείθειαν καὶ εὐμάθειαν, ἢ τὴν ἐν Αἰθιοπίᾳ, ἢ τὴν ἐν Λιβύῃ γράφειν, ἴσως ἄν τῳ καὶ μῦθον ἐδόκουν τινὰ συμπλάσας κομπάζειν, εἶτα ἐπὶ φήμῃ τοῦ θηρίου τῆς φύσεως καταψεύδεσθαι· ὅπερ ἐχρῆν δρᾶν φιλοσοφοῦντα ἄνδρα ἥκιστα, καὶ ἀληθείας ἐραστὴν διάπυρον. Ἃ δὲ αὐτὸς εἶδον, καὶ ἅτινα πρότερον ἐν τῇ Ῥώμῃ πραχθέντα ἀνέγραψαν οἱ ἄλλοι, προειλόμην εἰπεῖν, ἐπιδραμὼν ὀλίγα ἐκ πολλῶν, οὐχ ἥκιστα καὶ ἐντεῦθεν ἀποδεικνὺς τὴν τῶν ζώων ἰδιότητα. Ἡμερωθὲν ἐλέφας πραότατόν ἐστι, καὶ ἄγεται ῥᾶστα εἰς ὅ,τις θέλει. Καί τά γε πρεσβύτατα, τιμῶν τὸν χρόνον, ἐρῶ πρῶτον. Θέαν ἐπετέλει Ῥωμαίοις ὁ Γερμανικὸς ὁ Καῖσαρ (εἴη δ᾽ ἂν ἀδελφιδοῦς Τιβερίου οὗτος) οὐκοῦν ἐγένοντο μὲν καὶ ἄῤῥενες ἐν τῇ Ῥώμῃ τέλειοι πλείους, καὶ θήλειαι, εἶτα ἐξ αὐτῶν ἐτέχθησαν αὐθιγενεῖς· καὶ ὅτε τὰ κῶλα ὑπήρξαντο πήγνυσθαι, σοφὸς ἀνὴρ ὁμιλεῖν τοιούτοις θηρίοις ἐπώλευσεν αὐτοὺς, δαιμονίᾳ τινὶ καὶ ἐκπληκτικῇ διδασκαλίᾳ χρησάμενος. Προσῆ γε δὲ αὐτοὺς ἄρα ἡσυχῇ τήν γε πρώτην, καὶ πρᾴως τοῖς διδάγμασι δελέατα ἄττα ἐπάγων, καὶ τροφὰς ἡδίστας καὶ πεποικιλμένας εἰς τὸ ἀγωγόν τε καὶ ἐφολκὸν, ὡς εἴ τι μὲν ἦν ἀγριότητος, τοῦτο ἐκβαλεῖν, ἐπαυτομολῆσαι δὲ πρὸς τὸ ἥμερον, καὶ ἄλλως γέ πως ἀνθρώπειον· καὶ ἦν γε τὰ μαθήματα, καὶ αὐλῶν ἀκούοντας μὴ ἐκμαίνεσθαι, καὶ τυμπάνων ἀράβου κροτοῦντος μὴ ταράττεσθαι, καὶ κηλεῖσθαι σύριγγι, φέρειν δὲ καὶ ἤχους ἐμμελεῖς, καὶ ποδῶν

ἐμβαι-

eos praeterea exercebat ad non formidandam hominum multitudinem; illa vero virilis disciplina accedebat, non ad gravem plagarum ictum excandescere, coactos membrum aliquod concinne et ad saltandum flectere non iracunde, cum essent, maximo robore praediti, incitari. Quis hoc non egregiae et generosae indolis argumentum dixerit, belluam hominis disciplinae et imperio, non adversam nec immorigeram se praebere? Cum igitur magister elephantorum spectaculum ederet, ii tempore suo specimen dederunt, se recte institutos esse, illumque in seipsis erudiendis non operam perdidisse ostenderunt. Nam duodecim numero theatrum ingressi composito gradu incedebant, in diversas theatri partes divisi, ac molliter ingredientes toto corpore diffluebant, miro ornatu, nimirum stolis saltatoriis et floridis induti, solaque magistri significatione vocis ordinatim instructi, ut ferunt, gradiebantur; ac vero rursus, si is hoc praecepisset, in orbem saltabant, eundemque orbem ad imperantis vocem denuo solvebant et explicabant; atque nunc flores pavimentum ornabant spargentes, idque parce et modeste, nunc pedibus terram pulsantes concinnam et moderatam saltationem una consensione obibant. Damonem igitur, et Spintharum, et Aristoxenum, et Xenophilum, et Philoxenum, ac alios pulcherrime musica eruditos, inter paucos hujus peritos existimatos fuisse, mirificum quidem, at non certe incredibile, neque a ratione alienum fuit, cum homines essent rationis participes, valuisse vi intelligendi ac ratiocinandi. At vero animal rationis expers numeros et cantum percipere, formam et ornatum tenere, non a saltandi moderata elegantia aberrare, quae didicerit repetere posse; hoc naturae donum est, simulque proprietas quaedam admodum singularis. Illa vero vel ad ridicule insaniendum prae admiratione spectatorem inducere possint, in theatri arena humiles lecticas spectare, et eis impositos lectos, eosque vario stragulo textili et magnificis operi-

ἐμβαινόντων ψόφον, καὶ ᾠδὴν συμμιγῆ· ἐξεπονήθησαν δὲ καὶ ἀνθρώπων πλῆθος μὴ δεδιέναι· ἦν δὲ καὶ ἐκεῖνα διδάγματα ἀνδρικά, πρὸς τὴν τῆς πληγῆς καταφορὰν μὴ θυμοῦσθαι, μηδὲ μὴν ἀναγκαζομένους λυγίζειν τι τῶν μελῶν καὶ κάμπτειν ὀρχηστικῶς τε καὶ χορικῶς, εἶτα εἰς θυμὸν ἐξάπτεσθαι, καὶ ταῦτα ῥώμης τε καὶ ἀλκῆς εὖ ἥκοντας. Φύσει μὲν οὖν τοῦτο πλεονέκτημα ἤδη, καὶ μάλα γεννικὸν, μὴ ἔχειν ἀτάκτως, μήδ᾽ ἀπειθῶς πρὸς παιδεύματα ἀνθρωπικά. Ἐπεὶ δὲ ἀπέφηνεν αὐτοὺς ὁ ὀρχηστοδιδάσκαλος καὶ μάλα γε σοφοὺς, καὶ ἠκρίβουν τὰ ἐκ τῆς παιδεύσεως, οὐκ ἐψεύσαντο τῆς διδασκαλίας τὸν πόνον φασὶν, ἔνθα ἐπιδείξασθαι τὰ παιδεύματα αὐτοὺς ἡ χρεία σὺν τῷ καιρῷ παρεκάλει. Δώδεκα μὲν γὰρ τὸν ἀριθμὸν οἵδε ὁ χορὸς ἦσαν, παρῆλθόν γε μὴν ἐντεῦθεν τοῦ θεάτρου, καὶ ἐκεῖθεν νεμηθέντες καὶ εἰσήεσαν ἁβρὰ μὲν βαίνοντες, θρυπτικῶς δὲ τὸ σῶμα πᾶν διαχέοντες, καὶ ἠμπείχοντο χορευτικὰς στολὰς καὶ ἀνθινάς· καὶ τοῦ γε χορολέκτου τῇ φωνῇ μόνον ὑποσημήναντος, οἵδε ἐπὶ στοῖχον ᾔεσάν φασιν, εἰ τοῦτο ἐκέλευσεν ὁ διδάξας· εἶτ᾽ αὖ πάλιν περιήρχοντο εἰς κύκλον ὑποσημήναντος ἰέναι ταύτῃ, καὶ εἰ ἐξελίττειν ἔδει, ἔπραττον αὐτό· καὶ ἄνθη μέντοι ῥιπτοῦντες ἐκόσμουν τὸ δάπεδον οἵδε, μέτρῳ καὶ φειδοῖ δρῶντες, αὐτίκα δ᾽ ἐπεκτύπουν τοῖς ποσὶ, χόρειόν τι καὶ συμμελὲς ὁμοῤῥοθοῦντες οἱ αὐτοί. Δάμωνα μὲν οὖν, καὶ Σπίνθαρον, καὶ Ἀριστόξενον, καὶ Ξενόφιλον, καὶ Φιλόξενον, καὶ ἄλλους ἐπαΐειν μουσικῆς κάλλιστα, καὶ ἐν ὀλίγοις ἐξετάζεσθαι τήνδε τὴν σοφίαν, θαυμαστὸν μὲν, ἄπιστον δὲ καὶ παράλογον οὐδαμῶς· τὸ δὲ αἴτιον, ἄνθρωπός ἐστι ζῶον λογικὸν, καὶ νοῦ καὶ λογισμοῦ χωρητικόν. Ζῶον δὲ ἄναρθρον συνιέναι καὶ ῥυθμοῦ καὶ μέλους, καὶ φυλάττειν σχῆμα, καὶ ἐμμέλειαν μὴ παρατρέπειν, καὶ ἀποπληροῦν τῶν διδαχθέντων τὴν ἀπαίτησιν· φύσεως δῶρα ταῦτα ἅμα, καὶ ἰδιότης καθ᾽ ἕκαστον ἐκπληκτική. Τὰ δὲ ἐπὶ τούτοις καὶ ἐκμᾶναι τὸν θεατὴν ἱκανὰ, χαμαιζήλων κλινῶν ὡς στιβάδες ἐν τῇ ψάμμῳ τοῦ θεάτρου τεθεῖσαι, εἶτα ἐδέξαντο τυλία, καὶ ἐπὶ τούτοις στρωμνὴν ποικίλην,

bus picto opertos, copiosae alicujus et vetustae familiae testimonium; lauta item pocula disposita, et argenteas crateras, aureasque, permulta aqua repletas, mensasque magnificas e thyo et ebore perquam superbas, tanto pane et carnibus exstructas, ut vel edacissimorum animalium ventrem implere potuissent. Omnibus ita abunde apparatis, convivae intromissi sunt elephanti, mares sex virili veste induti, totidemque feminae stola muliebri ornatae, decore epulis accubuere; tum signo percepto, in mensam promuscides tanquam manus temperanter porrexerunt, summaque cum moderatione epulati sunt; neque ex ipsis quispiam visus est vorax, neque vel delicatioris vel majoris partis avidior, ut Persa ille apud aureum illum Xenophontem. Cum esset bibendum, unicuique cratera exhibebatur, et hi quidem promuscidibus potionem haurientes moderate bibebant; deinde circumstantes leviter et festive, sine contumelia, aspergebant. Multa alia ejusmodi de natura horum animalium solertia atque admiranda ab aliis literis sunt mandata. Ego vero ipse elephantum in tabula literas Latinas promuscide recte atque ordine scribentem vidi; verum tamen docentis manus subjiciebatur ad literarum ductum et figuram eum instituens; dejectis autem et intentis oculis erat, cum scriberet: doctos et literarum gnaros animantium oculos esse dixisses.

CAP. XII.

De Leporum proprietate.

QVAEDAM propria lepori a natura ingenerata sunt. Palpebris patentibus somnum capit; annos suos indicat, foramina quaedam prodens: uno et eodem tempore quaedam in utero inchoata et imperfecta fert, alia parturit, alia modo peperit.

CAP.

καὶ οἰκίας μέγα εὐδαίμονος καὶ παλαιοπλούτου σαφῶς μαρτύρια· καὶ κυλίκια ἦν πολυτελῆ παρακείμενα, καὶ κρατῆρες χρυσοῖ καὶ ἀργύρεοι, καὶ ἐν αὐτοῖς ὕδωρ πάμπολυ, τράπεζαί τε παρέκειντο θύου τε καὶ ἐλέφαντος εὖ μάλα σοβαραὶ, καὶ ἦν ἐπ' αὐτῶν κρέα καὶ ἄρτοι, παμβορωτάτων ἐμπλῆσαι ζώων γαστέρας ἱκανὰ ταῦτα. Ἐπεὶ δὲ τῆς παρασκευῆς ἔκπλεά τε καὶ ἀμφιλαφῆ ἦν, παρῆλθον οἱ δαιτυμόνες, ἓξ μὲν ἄῤῥενες ἰσάριθμοι δὲ αἱ θήλειαι αὐτοῖς, καὶ οἱ μὲν ἐλέφαντες ἀῤῥενωπὸν στολὴν εἶχον, αἱ δὲ θῆλυν, καὶ κατεκλίνθησαν σὺν κόσμῳ συνδυασθέντες ἄῤῥεν τε καὶ θῆλυ· καὶ ὑποσημήναντος, τὰς προβοσκίδας ὡς χεῖρας κεκολασμένως προὔτεινον, καὶ ἐσιτοῦντο εὖ μάλα σωφρόνως· καὶ οὔτε τις αὐτῶν ἔδοξεν ἀδδηφάγος, οὔτε μὴν προτένθης τις, ἢ τῆς μοίρας τῆς μείζονος ἁρπακτικὸς, ὡς ὁ Πέρσης ὁ παρὰ τῷ Ξενοφῶντι τῷ χρυσῷ. Ἐπεὶ δὲ πίνειν ἔδει, ἑκάστῳ κρατὴρ παρετέθη, καὶ ἀρυτόμενοι ταῖς προβοσκίσι τὸ ποτὸν ἔπινον κεκοσμημένως, εἶτα ἀπέῤῥαινον σὺν παιδιᾷ καὶ οὐχ ὕβρει. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ἀπεγράψαντο τοιαῦτα τῆς ἰδιότητος τῶνδε τῶν ζώων σοφὰ καὶ ἐκπληκτικά. Ἐγὼ δὲ εἶδον καὶ γράμματα γράφοντα ἐπὶ πίνακος Ῥωμαῖα ἀστραβῶς τῇ προβοσκίδι καὶ ἀτρέπτως· πλὴν ἐπέκειτο χεὶρ τοῦ διδάξαντος, εἰς τὴν τῶν γραμμάτων παιδαγωγοῦσα περιγραφήν· ἔς τ' ἂν ἀπογράψαι τὸ ζῶον τόδε ἀτενὲς ἑώρα κάτω· πεπαιδευμένους εἶναι τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ζώων καὶ γραμματικοὺς εἴποις ἄν.

ΚΕΦ. ιβ'.

Περὶ Λαγωῶν ἰδιότητος.

Ἔχει μέντοι καὶ ὁ λαγωὸς συμφυεῖς ἰδιότητας. Ἐκπεπταμένοις μὲν γὰρ τοῖς βλεφάροις καθεύδει· κατηγορεῖ δὲ αὐτοῦ τὰ ἔτη, τρώγλας τινὰς ὑποφαίνων· φέρει δὲ καὶ ἐν τῇ νηδύϊ τὰ μὲν ἡμιτελῆ, τὰ δὲ ὠδίνει, τὰ δὲ ἤδη οἱ τέτεκται.

CAP. XIII.

De pifce duce Cetacei generis.

OMNE fere cetaceum genus praeter canes duce ad fibi moderandum eget, illiufque oculis ducibus ad videndum utitur. Is autem dux eft, quemadmodum harum rerum periti teftantur, longus pifcis, colore albo, capite praelongo, angufta cauda. Huncne ducem unicuique cetaceo natura dederit, an amicitia quadam is adductus cetum ultro antegrediatur, haud fcio plane; fed id tamen factum naturae vi potius arbitrarer. Hic enim feparatim nunquam ab illo natat, fed ante hujus caput antecedens, ipfius dux exiftit, ac veluti clavus. Etenim cuncta illi et providet, et praefentit, caudaeque extremo praemonftrat fingula, et cetum contingit, et monet, tum horribilia formidolofaque inhibet, tum cibaria conciliat, infidiafque a pifcatoribus pofitas figno quodam fuo oftendit, atque quem locum ipfum adire non oporteat, praefignificat, nequando latenti alicui allifus petrae aut infixus funditus pereat. Quod mirum videri debet, minimam beftiam maximo animali vitae caufam afferre. Videtur autem cum bellua hujufmodi ad nimiam pinguitudinem pervenit, amplius nec videre nec audire poffe, carnium mole et videndi et audiendi viam obftruente. Nunquam autem cetus fine hoc duce apparet; nam fi is, quo ad neceffaria utitur, perierit, illi quoque pereundum eft.

CAP. XIV.

De Chamaeleonte.

CHAMAELEON animal non uno atque eodem colore proprio fpectari, aut cognofci folet; fed furtim fe fubducit, eludens fimul et praeftringens intuentium oculos. Si enim nigro colore eum offendas, ille in viridem fe convertit, tanquam veftem mutans; deinde alius apparet, album colorem induens, veluti hiftrio aliam

perfonam

ΚΕΦ. ιγ΄.

Περὶ τοῦ τῶν Κητῶν ἡγεμόνος.

Τὰ κήτη τὰ μεγάλα ὀλίγου πάντα ἄνευ κυνῶν δεῖται τοῦ ἡγεμόνος, ϗ τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐκείνου ἄγεται. Ἔστι δὲ ἰχθὺς μακρὸς ϗ λευκὸς, τὴν κεφαλὴν προμήκης, στενὸν αὐτῷ τὸ οὐραῖον συμπέφυκεν, ὡς οἱ τούτων λέγουσι σοφοί. Εἴτε δὲ αὐτὸν ἐκεῖνον παρέδωκε τῷ κήτει ἡ φύσις ἑκάστῳ, εἴτε φιλίᾳ αὐτῶν ἑκὼν πρόεισιν, οὐκ οἶδα· φύσεως δὲ ἀνάγκῃ εἶναι τὸ πραττόμενον μᾶλλον πεπίστευκα. Νήχεται γὰρ ὅδε ὁ ἰχθὺς οὐδεπώποτε αὐτῷ, πρόεισι δὲ τῆς τοῦ κήτους κεφαλῆς, ϗ ἡγεμών ἐστιν αὐτοῦ, ϗ ὡς εἰπεῖν οἴαξ. Προορᾷ γοῦν ἐκείνῳ τὰ πάντα, ϗ προαισθάνεται τῷ αὐτῷ, ϗ προδιδάσκει ἕκαστα τῆς οὐρᾶς τῷ ἄκρῳ, ϗ παρέψαυσε τούτῳ, ϗ ἔδωκε σύνθημα, ϗ τῶν μὲν φοβερῶν ἀνέστειλεν, ἐπί γε μὴν τὰ θρέψοντα προάγει, ϗ τὴν ἐκ τῶν θηρατῶν ἐπιβουλὴν διδάσκει σημείῳ τινὶ ἀτεκμάρτῳ, ᾧ ϗ τῶν τόπων, ὧν οὐ χρὴ τοσοῦτον θηρίον ἐπιβῆναι, προμηνύει, ἵνα μήποτε ἄρδην εἰς ἕρμα περισχεθὲν ἀπόληται. Ἡ τοίνυν τοῦ βίου ὑπόθεσις τῷ μεγίστῳ τὸ βράχιστόν ἐστιν. Ἔοικε δὲ καταπιανθὲν τὸ ζῶον μήτε ὁρᾷν ἔτι, μήτε ἀκούειν, εἶναι δὲ πρόβλημα ϗ τῆς ὄψεως ϗ τῆς ἀκοῆς τῶν σαρκῶν τὸν ὄγκον. Οὐχ ὁρᾶται δὲ τοῦ κήτους ἔρημος, ἀλλ᾽ ἀνάγκη, τοῦ πάντων αὐτῷ τῶν προειρημένων αἰτίου προαπολωλότος, ϗ ἐκεῖνο ἀπολέσθαι.

ΚΕΦ. ιδ΄.

Περὶ Χαμαιλέοντος.

Χαμαιλέων τὸ ζῶον εἰς ἰδίαν μίαν χρόαν οὐ πέφυκεν οὔτε ὁρᾶσθαι, οὔτε γνωρίζεσθαι· κλέπτει δὲ ἑαυτὸν πλανῶν τε ἅμα, ϗ παρατρέπων τὴν τῶν ὁρωμένων ὄψιν. Εἰ γὰρ περιτύχοις μέλανι τὸ εἶδος, ὅδε ἐξέτρεψε τὸ μόρφωμα εἰς χλωρότητα, ὥσπερ οὖν μεταμφιασάμενος· εἶτα μέντοι ἀλλοῖος ἐφάνη

λευκότητα

personam vel veſtem. Quae cum ita ſint, dixerit aliquis, naturam etſi neminem recoquit, neque veneficiis inſtar Medeae cujuſdam vel Circes immutat, etiam veneficam eſſe.

CAP. XV.

De piſcibus, qui Pompyli vocantur.

POMPYLI pelagii piſces, et maris profundo gaudentes vel omnium piſcium maxime quos auditione accepimus, cognoſcendi ſunt; ſive ipſi terram male oderunt, ſive haec illorum odio tenetur. Hi autem ſic circum naves altum ſecantes, tanquam amicas, concurſant, eaſque huc illuc ſaltantes ſtipant. Et homines quidem, qui navi vehuntur, quantum a terra abſint, (neque enim id ſcire ipſis neceſſe eſt) prorſus ignorant; et ipſi etiam nautae a vero aberrare ſolent. At pompyli, tanquam ſagaciſſimi canes, qui propinquam praeſentiunt praedam, ſic terram non longe abeſſe, ante multo ſentiunt: idcirco non tanto amplius ſtudio navium tenentur, ut longius eas comitari velint; ſed quaſi ſigno ad abeundum ſublato, frequentes in altum redeunt. Vnde nautae continentem, tametſi non facibus eam aſſecuti, ſed a pompylis eruditi, propinquam eſſe ſentiunt.

CAP. XVI.

De animali, quod Tarandus appellatur.

RVBOREM, pallorem, livorem, homini et beſtiis cutem mollem habentibus, et minime villoſis, accidere, nihil mirum; tarandus vero ſeipſum cum villis ſuis vertit, et innumeras colorum ſpecies cum ſummo videntium ſtupore reddit. Scythicum id animal eſt, dorſo et magnitudine tauro ſimile; ejus corium ne ſpiculo quidem penetrari poteſt, quamobrem eo Scythae ſua ſcuta inducunt.

λευκότητα ὑποδὺς, καθάπερ προσωπεῖον ἕτερον, ἢ ςολὴν ὑποκριτῆς ἄλλην. Ἐπεὶ τοίνυν ταῦθ' ὅτως ἔχει, φαίη τις ἂν ϗ τὴν φύσιν μὴ καθέψȣσαν, μήδ' ἐπιχρίȣσαν φαρμάκοις, ὥσπερȣ̃ν ἢ Μήδειάν τινα ἢ Κίρκην, ϗ μέντοι ϗ ἐκείνην φαρμακίδα εἶναι.

ΚΕΦ. ιε.

Περὶ τῶν ἰχθύων τῶν καλȣμένων Πομφύλων.

ΠΟμφυλον πελάγιον, ϗ βυθῷ φιληδȣ̃ντα εἰδέναι χρὴ μάλιςα ἰχθύων, ὧν ἴσμεν ἀκοῇ· μισεῖ δὲ ἢ αὐτὸς τὴν γῆν, ἢ τὸν ἰχθῦν ἐκείνη. Τεμνȣ́σας δὲ ἄρα μέσον τὸν πόρον τὰς ναῦς, οἵδε οἱ πόμφυλοι ὥσπερȣ̃ν ἐρωμένας προσνέοντες δορυφορȣ̃σι, ϗ ἐκεῖθι περιέρχονται χορεύοντες ϗ δεῦρο, ἅμα ϗ πηδῶντες. Οἱ μὲν ȣ̃ν περίνεω πάντες ὁπόταν ἀφεςάναι τῆς γῆς (ȣ̓ δέον γὰρ) αὐτοῖς εἰδέναι πάρεσι δήπȣ· οἱ δὲ ναῦται ϗ πλαίεσθαι μέντοι ϗ αὐτοῖς τὸ ἀληθὲς εἴωθεν. Ἀλλ' οἵγε μὴν πόμφυλοι μακρόθεν ᾔσθοντο, δίκην εὐρίνȣ κυνὸς τὸ θήραμα ἑλȣ́σης τάχιςα, ϗ ȣ̓κ ἔτι τοσȣ̃τος αὐτȣ̀ς ἔρως νεὼς καταλαμϐάνει, ὡς παραμένειν· ἀλλ' οἷα ὑπὸ ζυνθήματι ἀθρόοι γένοιντο πάντες ἀπιόντες. Καὶ ἴσασιν ἐντεῦθεν οἱ τῆς νεὼς ἄρχοντες, ὅτι ἄρα χρὴ περιϐλέπειν γῆν, ȣ̓ πυρσοῖς τεκμαιρομένȣς, ἀλλὰ τοῖς προειρημένοις πεπαιδευμένȣς.

ΚΕΦ. ις'.

Περὶ τȣ̃ ζώȣ τȣ̃ καλȣμένȣ Ταράνδȣ.

ΕΡυθήματά εἴ ποτε ἐπανατέλλει, ϗ ὠχρίασις, ϗ γενέσθαι πελιδνὸν, ϗ ἀνθρώπῳ ταῦτα ϗ θηρίοις ἀλλ' ἐπὶ ψιλῆς τῆς δορᾶς, ϗ τριχῶν γυμνῆς, θαυμαςὸν ȣ̓δέν· τάρανδος δὲ τὸ ζῶον, ἀλλ' ȣ̃τός γε θριξὶν αὐταῖς τρέπει ἑαυτὸν, ϗ πολύχροιαν ἐργάζεται μυρίαν, ὡς ἐκπλήττειν τὴν ὄψιν. Ἔςι δὲ Σκύθης, ϗ τὰ νῶτα παραπλήσιος ταύρῳ, ϗ τὸ μέγεθος· τȣ́τȣ τοι ϗ τὴν δορὰν ἀγαθὴν ἀντίπαλον αἰχμῇ, ταῖς αὐτῶν ἀσπίσι περιτείναντες νοȣ̃σι ϗ οἱ Σκύθαι. ΚΕΦ.

CAP. XVII.

De Echeneide pifce.

ECHENEIS pelagius pifcis, adfpectu niger, longitudine cum mediocri anguilla aequandus, nomen a rebus, quas agit, habet. Navis enim fecundo vento et plenis velis propulfae extremam puppim mordicus premens, tanquam indomitum atque effrenatum equum freno robufto inhibens, violentiffime ab impetu reprimit, et conftrictam tenet; fruftraque vela media turgent, fruftra venti fpirant, quae res vectores angit. Nautae vero rei caufam intelligunt. Hinc nomen impofitum pifci, quem ejus vim experti echeneida [remoram] appellarunt.

CAP. XVIII.

Quomodo tela in fe conjecta expellat Elephantus.

ARS et doctrina curandi et medicamentis fanandi vulnera apud Homerum per manus vel ad tertiam ufque aetatem traditur. Patroclum Menoetii filium Achilles Pelei filius medicinam docet, Achillem vero Chiron Saturni filius erudit. Difciplinas nimirum heroes tantum et Deorum filii exercebant, et radicum naturam, varium herbarum ufum, pharmacorum temperationem, cantiones tum inflammationibus tum reprimendo fanguini propitias, et alia quaedam noverant. Nonnulla etiam his inferiores tempore heroes ac Dii invenerunt. Quibus quam natura parum egeat, elephantus docet; cum enim vel hafta vel fagitta ictus eft, oleae florem vel oleum ipfum guftans defixa tela expellit, atque hujufmodi ratione ad incolumitatem reftituitur.

CAP.

ΚΕΦ. ιζ΄.

Περὶ τῆς καλεμένης Ἐχενηΐδος.

ΠΕλάγιος ἰχθὺς τὴν νῆξιν, τὴν ὄψιν μέλας, τὸ μῆκος κατὰ τὴν μεμετρημένην ἔγχελυν, λαχὼν ἐξ ὧν δρᾷ τὸ ὄνομα. Θεέσῃ νηῒ ϗ μάλα γε ἐξ ἐρίας ϗ τῶν ἱςίων κεκολπωμένων προσφθαρεὶς, ϗ τῆς πρύμνης τὸ ἄκρον δακὼν, ὥσπερεν ἵππον ςομίῳ ἀπειθῆ, ϗ τραχὺν χαλινῷ σκληρῷ βιαιότατα ἀνακρέσας, ἀναςέλλει τῆς ὁρμῆς, ϗ πεδήσας ἔχει· ϗ μάτην μὲν τὰ ἱςία μέσα πέπρηςαι, εἰς ἐδὲν δὲ φυσῶσιν οἱ ἄνεμοι, ἄχος δὲ ἔχει τὲς πλέοντας. Συνιᾶσι δὲ οἱ ναῦται, ϗ τῆς νεὼς γνωρίζεσι τὸ πάθος· ϗ ἐντεῦθεν ἐκτήσατο τὸ ὄνομα, ἐχενηΐδα γὰρ καλεσιν οἱ πεπειραμένοι.

ΚΕΦ. ιή.

Πῶς ἀποσείεται ἐμπεσόντα οἱ ἀκόντια ὁ ἐλέφας.

ΑΝαβαίνει μὲν ϗ ἡ τέχνη εἰς τριτονίαν διδασκαλίας παρὰ τῷ Ὁμήρῳ ἡ περὶ τῶν τετρωμένων τε ϗ φαρμάκε δεομένων. Παιδεύεται μὲν γὰρ ὁ Μενοιτίε Πάτροκλος ὑπ' Ἀχιλλέως ἰατρικὴν, Ἀχιλλεὺς δὲ ὁ Πηλέως ὑπὸ Χείρωνος τε Κρόνε. Καὶ ἐν ἥρωσί τε ϗ θεῶν παισὶν ἦν τὰ μαθήματα, ὁποῖα φύσιν εἰδέναι ῥιζῶν, ϗ πόας διαφόρε χρῆσιν, ϗ φαρμάκων κρᾶσιν, ϗ ἐπαοιδὰς εἴς τε φλεγμονὴν ἀντιπάλες ϗ ἀναςεῖλαι αἷμα, ϗ ὅσα ἄλλα ἐκεῖνοι ᾔδεσαν. Καὶ μέντοι ϗ οἱ τε χρόνε κάτω ἐν ἥρωσί τε ϗ θεοῖς ἀνίχνευσαν ἔτι ἄλλα. Τέτων δὲ τῶν σοφισμάτων ἡ φύσις ἐδὲν ἐδεῖτο· ϗ κατηγορεῖ ὁ ἐλέφας· ὅταν γεν εἰς αὐτὸν ἔλθῃ δόρατα ϗ βέλη πολλὰ, ἐλαίας πάσας ἄνθος, ἢ ἔλαιον αὐτὸ, εἶτα πᾶν τὸ ἐμπεσὸν ἀπεσείσατο, ϗ ἔςιν αὖθις ὁλόκληρος.

CAP. XIX.

Quemadmodum fingant et efforment ſuos catulos Vrſae.

HAEC etiam proprietas urſae admiranda eſt. Nam neque catulum [perfectum] parit, neque quiſquam mox a partu videns foetum, urſam edidiſſe vitalem foetum judicaret. Simul enim ac peperit, ſtatim carnem illam informem, et nulla vitalis figurae veſtigia nullamque animalis effigiem retinentem, amore complectitur, catulum agnoſcit ſuum, ac eum in ſinu gremioque fovet, et lingua fingit ſua, et paulatim figurat, in artus efformat, atque ut adſpicienti jam catulus urſae eſſe videatur.

CAP. XX.

De Bubus Erythraeis.

TAVRIS omnibus rigida et minime flexibilia exſiſtunt cornua; eamque ob rem cornibus perinde armati furibunde appetunt, atque homines armis hoſtem feriunt. Erythraei autem boves mobilia ſimiliter cornua, ut aures, habent.

CAP. XXI.

De Draconibus in Aethiopia.

AETHIOPICA terra vicinum bonum et egregium habet, Deorum illud lavacrum, quod Homerus oceani nomine celebrat. Eadem maximos dracones ad triginta paſſuum longitudinem progredientes generat, et nomen proprium non habent, ſed duntaxat elephantorum interfectores ipſos nominant, et proveniunt ad ſummam ſenectutem. Hactenus Aethiopum ſermones retuliſſe ſufficiet. Phrygum hiſtoria quoque narrat, dracones ad magnitudinem decem paſſuum procedentes naſci, qui quotidie media aeſtate, qua hora jam forum hominum conventu plenum eſt, ex cavernis

procedere

ΚΕΦ. ιθ΄.

Πῶς διαρθροῦσί τε καὶ διαπλάττουσι τὰ ἑαυτῶν βρέφη αἱ Ἄρκτοι.

ΚΑΙ τόδε τὸ θαῦμα τοῦδε ζώου ἴδιον. Τεκεῖν βρέφος οὐκ οἶδεν ἄρκτος, οὐδ' ὁμολογήσει τις ἐξ ὠδίνων ἰδὼν τὸ ἔγγονον, ζωογόνον εἶναι αὐτήν. Ἀλλ' ἡ μὲν ἐλοχεύθη· τὸ δὲ εἰκῆ κρέας, καὶ ἄσημόν τι καὶ ἀτύπωτον καὶ ἄμορφον· ἡ δὲ ἤδη φιλεῖ καὶ γνωρίζει τέκνον, καὶ ὑπὸ τοῖς μηροῖς θάλπει, καὶ λεαίνει τῇ γλώττῃ, καὶ ἐκτυποῖ εἰς ἄρθρα, καὶ μέντοι καὶ κατὰ μικρὰ ἐκμορφοῖ· καὶ ἰδὼν ἐρεῖς τοῦτο ἄρκτου σκυλάκιον.

ΚΕΦ. κ΄.

Περὶ τῶν Ἐρυθραίων Βοῶν.

ΚΕρατα ἀκλινῆ καὶ ὀρθὰ ἕστηκε ταύροις ἅπασι· καὶ διὰ ταῦτα ὡς εἰς ὅπλον ὁ ἄνθρωπος, οὕτω τοι καὶ εἰς κέρας ὁ ταῦρος τεθύμωται. Βόες δὲ Ἐρυθραῖοι κινοῦσι καὶ κέρατα, ὡς ὦτα.

ΚΕΦ. κα΄.

Περὶ τῶν ἐν Αἰθιοπίᾳ Δρακόντων.

Η Γῆ μὲν Αἰθιοπὶς, γείτων δὲ καὶ μάλα ἀγαθὸς καὶ ἀξιόζηλος τὸ τῶν θεῶν λουτρὸν, ὃ Ὅμηρος ἡμῖν ὠκεανὸν ᾄδει. Οὐκοῦν ἥδε ἡ γῆ δρακόντων μήτηρ ἐστὶ μεγέθει μεγίστων, καὶ γάρ τοι καὶ εἰς τριάκοντα ὀργυιὰς προήκουσι, καὶ τὸ ὄνομα μὲν τὸ ἀπὸ γενεᾶς οὐ καλοῦνται (φονέας δὲ ἐλεφάντων φασὶν αὐτοὺς) καὶ ἁμιλλῶνται πρὸς γῆρας τὸ μήκιστον οἵδε οἱ δράκοντες. Καὶ λόγοι μὲν Αἰθίοπες ἐνταῦθά μοι ἵστανται. Λέγουσι δὲ Φρύγιοι λόγοι, καὶ ἐν Φρυγίᾳ γενέσθαι δράκοντας, καὶ προήκειν αὐτοὺς εἰς δέκα ὀργυιὰς, καὶ μεσοῦντος θέρους ὁσημέραι μετὰ πληθοῦσαν ἀγορὰν ἐξέρπειν τῶν φωλεῶν, καὶ

procedere ſoleant, et circa amnem Rhyndacum nomine parte voluminis ad terram adniti, reliquo erecto corpore, collo ſenſim extenſo, et ore hiante volucres ſua adſpiratione tanquam amatoria illecebra ad ſe attrahere; eas autem ex horum ſpiritus ductibus detractas cum ipſis alis in illorum ventrem illabi: et haec quidem illi ad occidentem uſque ſolem peculiariter agunt; poſtea autem ſeipſos occultantes gregibus ex paſtione ad ſtabula redeuntibus inſidiantur, multamque perniciem inferunt, ipſis etiam paſtoribus ſaepe occiſis, atque inde prandium ſibi abunde comparant.

C A P. XXII.

Quomodo Apuae naſcuntur, et capiuntur.

APVAE piſces ex ſeſe nec procreant nec procreantur, ſed e limo enaſcuntur; cum enim coenum in mari concreverit, valde et limoſum et atrum efficitur, atque ex ſua quadam voluptate, mirabili natura et genitali tepeſcit, atque in permulta animalia, nimirum apuas, immutatur atque convertitur. Eae autem ſic in putrido luto et ſordibus, tanquam lumbrici, generatae ad natandum maxime valent. Tumque mirabili cauſa quadam ad ſalutaria impelluntur, eo nimirum ubi ad tegendam vitam perfugia, et ad tuendam propugnacula habeant. Haec autem perfugia ſunt ſcopuli magni et in ſublime eminentes κρίβανοι a piſcatoribus dicti, hoc eſt, petrae in multiplices ſinus tremebundorum fluctuum et ſaxifragarum undarum verberatione multo tempore excavatae. Haec ideo abdita eis perfugia natura indicavit, ne fluctibus convellerentur aut perirent; debiles enim ſunt ad reſiſtendum, et infirmae contra fluctuum incurſiones. Nullo cibo ad ſeſe alendas egent; namque ad vitam eis ſatis eſt mutuo linctu ſe lambere. Capiuntur autem verriculis ſubtili filo contextis tenuium ſtaminum, inutilibus alioquin ob exilitatem ad aliorum piſcium capturam.

C A P.

παρὰ τῷ ποταμῷ τῷ καλουμένῳ Ῥυνδακῷ τὸ μέν τι τῆς σπείρας ἀπήρεισαν εἰς τὴν γῆν, τὸ δὲ λοιπὸν σῶμα ἀναστήσαντες πᾶν, ἀτρέμα καὶ ἡσυχῇ τὴν φάρυγγα ἀνατείναντες, καὶ μέντοι καὶ τὸ στόμα ἀνοίξαντες, εἶτα τὰ πτηνὰ ἕλκουσι οἱονεὶ ἴυγγι τῷ ἄσθματι, τὰ δὲ εἰς τὰς ἐκείνων εἰσπίπτει γαστέρας ὑπὸ τῆς παρ' αὐτῶν εἰσπνοῆς συρόμενα αὐτοῖς πτεροῖς· καὶ ταῦτα μὲν ἰδίᾳ ἐκείνοις δρᾶται εἰς ἡλίου δυσμὰς, εἶτα ἑαυτοὺς οἱ δράκοντες ὑποκρύψαντες ἐλλοχῶσι τὰς ποίμνας, καὶ ἐκ τῆς νομῆς ἐπὶ τὰ αὔλια ἰούσας αἱροῦσι, καὶ πολὺν φθόρον ἐργασάμενοι, καὶ νομέας συνδιέφθειραν πολλάκις, καὶ ἔχουσι δεῖπνον ἄφθονόν τε καὶ ἀμφιλαφές.

ΚΕΦ. κβʹ.

Ἀφύαι πῶς τίκτονται, καὶ πῶς θηρῶνται.

Ταῖς ἀφύαις ὁ πηλὸς γένεσίς ἐστι· δι' ἀλλήλων δὲ οὐ τίκτουσιν, οὐδὲ ἐπιγίνονται· πηλὸς δὲ ἐν τῇ θαλάσσῃ καὶ πάνυ ἰλυώδης ὅταν συστῇ, καὶ γένηται μέλας, ἀλεαίνεταί τε ὑφ' ἡδονῆς ἑαυτοῦ φύσει τινὶ ἀπορρήτῳ τε καὶ ζωογόνῳ, καὶ μεταβάλλεται, καὶ εἰς ζῷα τρέπεται πάμπολλα· καὶ αἵ γε ἀφύαι ταῦτά ἐστι, σκωλήκων δίκην, ἐν τῷ βορβόρῳ καὶ τοῖς μυσαροῖς τικτομένων ἐκείνων. Γενόμεναι δὲ αἱ ἀφύαι, νηκτικώτατον χρῆμά ἐστι, καὶ δρῶσιν ὃ πεφύκασιν. Εἶτα ἄγονταί τινι αἰτίᾳ θαυμαστῇ εἰς τὰ σωτήρια, ἔνθα ἕξουσι σκέπην καὶ πρόβλημα, ᾗ μέλλει βιώσιμα αὐταῖς ἔσεσθαι. Εἴη δ' ἂν ἡ καταφυγὴ ἢ πέτρα ἀνεστῶσα ἐπὶ μέγα καὶ ὑψηλὸν, ἢ οἱ καλούμενοι κρίβανοι ὑπὸ τῶν ἁλιέων· εἶεν δ' ἂν αἱ κολπώδεις πέτραι, βρίθουσαί τε ὑπὸ τῶν κυμάτων τῷ χρόνῳ, καὶ κοῖλαι γεγενημέναι. Ταῦτα δ' ἄρα αὐταῖς ἡ φύσις ἔδειξε κρησφύγετα, ὥστε ὑπὸ τοῦ σάλου μὴ παίεσθαι, μηδὲ ἀφανίζεσθαι· ἀσθενεῖς γάρ εἰσι, καὶ ἥκιστα πρὸς τὰς ἐκείνων ἐμπτώσεις ἀντίτυποι. Τροφῆς δὲ δέονται οὐδὲν, ἀπόχρη γε μὴν ἀλλήλας περιλιχμήσασθαι. Ἄγρα δὲ αὐτῶν νήματα ἄγαν λεπτὰ, καὶ ἐρραφέντα τούτοις ἀραιῶν στημονίων τὰ ἱμάτια· καὶ τέχνημα μὲν εἴη ταύταις τοῦτο, καὶ μάλα γε ἀρκοῦν μηχάνημα εἰς αἵρεσίν τε καὶ ἅλωσιν αὐτῶν, εἰς δὲ ἄλλων ἰχθύων θήραν ἥκιστα.

CAP. XXIII.

De Lacerto per medium diſſecto.

SI quis ſeu fortuito lacertum, ſeu conſulto percutiat, et virga medium diſcindat, hujus partium neutra moritur, ſed ab altera ſeorſum utraque pars dimidiata graditur, et duobus pedibus adrepens vivit. Deinde ſi coitio utriuſque fiat (quod ſaepe contingit) duae ſeparatae partes naturali colligatione veluti conſeruntur: atque ex ſeparatis duabus partibus unus idemque efficitur lacertus, et tametſi loci prius affecti veſtigium cicatrix indicat, circummeat tamen et vitam priſtinam retinet, et ei cetera perſimilis eſt, qui talia nunquam perpeſſus ſit.

CAP. XXIV.

De veneno Viperae, et ſaliva Hominis.

SERPENTIVM venenum cum peſtiferum eſt, tum multo aſpidis peſtilentius; contra quae nemo ſalutaria praeſidia facile inveniat, etiamſi ad dolores leniendos atque adeo ad liberandum ab illis ipſis ſapientiſſimus ſit. Sed in homine quoque incredibiliter pernicioſum ineſſe venenum hac ratione deprehenditur. Si viperae collum caute et firmiter contineas, in oſque illius diductum ſpuas, ſputum in ejus ventrem delapſum tanta ei pernicie exiſtit, ut vipera putreſcat. Itaque hominis morſus vel homini ipſi eſt pernicioſus, nulliuſque animalis morſui de acerbitate concedit.

ΚΕΦ. κγ΄.

Περὶ τῆς τῶν Σαύρων διατμήσεως.

ΤΟΝ σαῦρον εἰ παίσαις κατὰ τὸ μέσον, εἴτε ἑκὼν, εἴτε καὶ κατὰ τύχην ῥάβδῳ μέσον διατέμοις, οὐθέτερον αὐτῷ τῶν μερῶν ἀποτέθνηκεν, ἀλλὰ χωρὶς καὶ καθ' ἑαυτὸ πρόεισί τε καὶ ζῇ, δύο ποσὶν ἐπισυρόμενον τὸ ἡμίτομον τῶν ζώων καὶ ἐκεῖνο καὶ τοῦτο. Εἶτα ὅταν συνέλθῃ (σύνεισι γὰρ πρὸς τὸ λεῖπον τὸ ἕτερον πολλάκις) συνδυασθέν τε συνηλθέτην ἐκ τῆς διαιρέσεως· καὶ ἑνωθεὶς ὁ σαῦρος, τοῦ μὲν πάθους τὸ ἴχνος αὐτῷ κατηγορεῖ ἡ οὐλὴ, περιθέων δὲ, καὶ τὴν ἀρχαίαν βιοτὴν ἔχων, ἔοικε τῶν προειρημένων μὴ πεπειραμένῳ.

ΚΕΦ. κδ΄.

Περὶ ἰοῦ Ἀσπίδος, καὶ τοῦ Ἀνθρωπείου σιάλου.

ΙΟΣ μὲν ὁ τῶν ἑρπετῶν δεινός ἐστι, καὶ ὅ γε τῆς ἀσπίδος ἔτι μᾶλλον· καὶ ἐπὶ τούτων ἀντίπαλα καὶ ἀμυντήρια ῥᾳδίως οὐκ ἂν εὕροι τις, εἰ καὶ σοφώτατος εἴη κηλεῖν τε ὀδύνας καὶ ἀφανίζειν. Ἦν δὲ ἄρα καὶ ἐν ἀνθρώπῳ τις ἰὸς ἀπόῤῥητος, καὶ πεφώραται τὸν τρόπον ἐκεῖνον. Ἔχιν εἰ λάβῃς, καὶ πάνυ εὐλαβῶς τε καὶ ἐγκρατῶς τοῦ τραχήλου κατάσχῃς, καὶ διαστήσας τὸ στόμα, εἶτα ἐπ' αὐτῷ προσπτύσειας, εἰς τὴν νηδὺν κατολισθαίνει τὸ πτύελον, καὶ γίνεταί οἱ τοσοῦτον κακὸν, ὡς σήπειν τὸν ἔχιν. Ὅθεν τοι καὶ ἀνθρώπῳ δῆγμα ἀνθρώπου μιαρόν ἐστι, καὶ κινδυνῶδες οὐδενὸς θηρίου μεῖον.

ΚΕΦ.

CAP. XXV.
De Formicis.

Tempore aeſtivo, quum meſſis collecta eſt, et ſpicae in area triturantur, turmatim congregantur formicae ſingulae binae etiam atque ternae accedentes, ſedibus ſuis ac conſuetis cavernis relictis, triticum et hordeum legunt, atque eadem ſemita vadunt; aliae quidem ad colligenda grana eunt, aliae onus portant, et ſumma cum reverentia et modeſtia ſibi invicem de via cedunt, imprimis vero expeditae onus gerentibus. Eximiae autem illae in cavernas ſuas reverſae ſcrobibus frumentum et hordeum condunt in abdito loco, ſingula ſemina in medio exterebrantes: quod excidit, formicis pro prandio eſt, reliquum ſterile eſt. Ideoque ſtrenuae oeconomae et cuſtodes illud machinantur, ne imbrium fluxu integra iſta ſemina in fruges rurſus exirent, et revireſcerent; atque inde in cibi inopiam et famem hyeme inciderent, et labor ipſis periret. Haec igitur, ſicut alia dona, formicis natura benigne largita eſt.

CAP. XXVI.
De Aquilis.

Aqvila fonte ad potionem nunquam eget, nec pulverulentas volutationes quaerit, ſed neque ſiti vincitur, neque adhibito exterius contra laſſitudinem remedio utitur; aquas autem contemnens et quietem, ſublime fertur, et e longinquo altoque aethere acutiſſime cernit. Aquilae alarum crepitum ſimulac draco ferarum intrepidiſſimus auribus perceperit, ſtatim ſe libenter abſcondit,

ΚΕΦ. κε΄.

Περὶ Μυρμήκων.

ΕΝ ὥρᾳ θερείῳ περὶ τὰς ἅλως ἀμητοῦ κατειληφότος, καὶ τῶν σταχύων τριβομένων ἐν τῷ δίνῳ, κατ' ἴλας συνίασιν οἱ μύρμηκες, καθ' ἕνα ἰόντες, καὶ κατὰ δύο δὲ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ τρίτον στοιχεῖον ἔρχονται, τοὺς ἑαυτῶν οἴκους, καὶ τὰς συνήθεις στέγας ἀπολείποντες· εἶτα ἐκλέγουσι τῶν πυρῶν καὶ τῶν κριθῶν καὶ τὴν αὐτὴν χωροῦσιν ἀτραπόν· καὶ οἱ μὲν ἀπίασιν ἐπὶ τὴν τῶν προειρημένων συλλογὴν, οἱ δὲ κομίζουσι τὸν φόρτον, καὶ πάνυ αἰδεσίμως καὶ πεφεισμένως ἀλλήλοις ὑπαφίστανται τῆς ὁδοῦ, καὶ μᾶλλον τοῖς ἀχθοφόροις οἱ κοῦφοι· κατελθόντες δὲ εἰς τὰ οἰκεῖα τὰ σφέτερα οἱ γενναῖοι, καὶ πληρώσαντες τοὺς ἐν τῷ μυχῷ σφίσι σιροὺς πυρῶν τε καὶ κριθῶν, ἑκάστου σπέρματος διατρήσαντες τὸ μέσον, τὸ μὲν ἐκπεσὸν δεῖπνον γίνεται μύρμηκι ἐν τῷ τέως, τὸ δὲ λοιπὸν ἄγονόν ἐστι. Παλαμῶνται δὲ ἄρα οἱ γενναῖοι οἰκονόμοι καὶ φρουροὶ τοῦτο, ἵνα μὴ τῶν ὄμβρων περιῤῥευσάντων, εἶτα ἔκφυσιν ὁλόκληρα ἐκεῖνα ὄντα λάβῃ τινὰ καὶ ἀναθήλῃ· καὶ τούτων γινομένων ἀτροφίᾳ καὶ λιμῷ διὰ χειμῶνος περιπέσωσι, καὶ αὐτοῖς ἐξαμβλώσῃ ἡ σπουδή. Φύσεως μὲν δὴ καὶ μύρμηκες λαβεῖν δῶρα εὐτύχησαν καὶ ταῦτα, ὡς ἄλλα.

ΚΕΦ. κϛ΄.

Περὶ Αἰετῶν.

ΟΥδέποτε αἰετὸς οὔτε πηγῆς δεῖται, οὔτε γλίχεται κονίστρας, ἀλλὰ καὶ δίψους ἀμείνων ἐστὶ, καὶ καμάτου φάρμακον οὐκ ἀναμένει πορισθὲν ἔξωθεν· ὑπερφρονῶν δὲ καὶ τῶν ὑδάτων, καὶ τῆς ἀναπαύσεως τὸν ἀέρα τέμνει πολὺν, καὶ ὀξύτατα ὁρᾷ ἐκ πολλοῦ τοῦ αἰθέρος καὶ ὑψηλοῦ. Καὶ τόν γε τῶν πτερῶν αὐτοῦ ῥοῖζον, καὶ τὸ τῶν θηρίων ἀτρεπτότατον ὅμως κατέ-

condit, atque in latebras abdit. Pullorum autem ingenuitatem hoc indice experitur aquila: eos ex aetate adhuc infirmos et implumes ſolis fulgorem intueri adverſum cogit; et ſi quis ad ſolares radios oculis nictetur, eum ſuſpectum habens e nido expellit, atque deturbat: qui autem contra oculis immobilibus ſolem intuetur, citra ſuſpicionem eſt, et legitimis adſcribitur; quia coeleſtis iſte ignis generis incorrupta veraque ſine inſcriptione ipſis adſertio eſt.

CAP. XXVII.

De Struthiocamelo.

STRVTHIOCAMELVS alis penna frequentibus inſtructus eſt, non tamen fert ejus natura ut in ſublime tollatur; ſed currit citiſſime, et ab utroque latere alas explicat, quas ventus, velorum inſtar, expandit; volare autem neſcit.

CAP. XXVIII.

De Otide ſive Tarda.

OTIDEM ex omnibus avem equorum ſtudioſiſſimam eſſe audio. Cujus hoc teſtimonium eſt, quod cetera animalia ſive in pratis, ſive in anguſtis et humilioribus locis paſcentia aſpernatur; equum vero ut conſpexerit, magno cum gaudio ad ipſum advolans appropinquat, more hominum equini generis amantiſſimorum.

CAP. XXIX.

De Muſca.

MVSCA, animal audaciſſimum, ſiquando in aquam decidat, nec aquae reſiſtere nec natare poteſt, ideoque ſubmergitur. Si vero illam humore exanimatam extrahas, eique cinerem inſpergas, atque in ſole ponas, ad priſtinam vitam revocabitur.

CAP.

πληξεν ὁ δράκων ἀκȣ́σας μόνον, ᾗ παραχρῆμα καλέδυ, ᾗ ἀσμένως ἠφανίσθη. Βάσανος δέ οἱ τῶν νεοτlῶν τῶν γνησίων ἐκείνη ἐςίν. Ἀνlίȣς τῇ αὐγῇ τȣ̃ ἡλίȣ ἵςησιν αὐτȣ̀ς, ἀρlȣ̀ς ἔτι ᾗ ἀπlῆνας, ᾗ ἐὰν μὲν ζκαρδαμύξῃ τὶς τὴν ἀκμὴν τῆς ἀκτῖνος δυσωπȣ́μενος, ἐξεώσθη τῆς καλιᾶς, ᾗ ἀπεκρίθη τῆσδε τῆς ἑςίας· ἐὰν δὲ ἀνlιϐλέψῃ ᾗ μάλα ἀτρέπlως, ἀμείνων ἐςὶν ὑπονοίας, ᾗ τοῖς γνησίοις ἐlγέlραπlαι, ἐπεὶ αὐτῷ πῦρ τὸ ȣ̓ράνιον ἥ τȣ̃ γένȣς ἀδέκαςός τε ᾗ ἄγραπlος ἀληθῶς ἐlγραφή ἐςιν.

ΚΕΦ. κζ΄.

Περὶ τῆς Στρȣθȣ̃ τῆς μεγάλης.

Η Στρȣθὸς ἡ μεγάλη λασίοις μὲν τοῖς πlεροῖς ἐπlέρωlαι, ἀρθῆναι δὲ ᾗ εἰς βαθὺν ἀέρα μεlεωρισθῆναι φύσιν ȣ̓κ ἔχει· θεῖ δὲ ὤκιςα, ᾗ τὰς παρὰ τὴν πλευρὰν ἑκαlέραν πlέρυlας ἁπλοῖ, ᾗ ἐμπίπlον τὸ πνεῦμα κολποῖ δίκην ἱςίων αὐτάς· πlῆσιν δὲ ȣ̓κ οἶδεν.

ΚΕΦ. κή.

Περὶ Ὠτίδος.

ΤΗΝ ὠτίδα ὀρνίθων ζῶον εἶναι φιλιππόταlον ἀκȣ́ω. Καὶ τȣ́τȣ μαρlύριον, τῶν μὲν ἄλλων ζώων ᾗ ἐν λειμῶσι ᾗ ἐν τοῖς αὐλῶσι νεμομένων καlαφρονεῖ· ἵππον δὲ ὅταν θεάσηlαι, ἥδιςα προσπέτεlαι, ᾗ πλησιάζει, καlὰ τȣ̀ς ἀνθρώπων ἱππεραςάς.

ΚΕΦ. κθ΄.

Περὶ Μυίας.

ΜΥῖα ἐμπεσȣ̃σα εἰς ὕδωρ, ᾗ γὰρ εἰ ζώων ἐςὶ θρασυlάτη, ἀλλὰ γȣ̃ν ȣ̓́τε ἀνlέχει, ȣ̓́τε νηκlική ἐςι, ᾗ διὰ ταῦτα ἀποπνίγεlαι. Εἰ δὲ αὐτῆς ἐξέλοις τὸν νεκρὸν, ᾗ τέφραν ἐμπάσοις, ᾗ καlαθήσοις ἐν ἡλίȣ αὐγῇ, ἀναϐιώσεις τὴν μυ̃ιαν.

CAP. XXX.

De Gallinaceis.

GALLVM ſive emptum, ſive dono acceptum, ſi in corte tua et in gallinaceo grege alere ac retinere volueris, non temere ac fortuito ſolutum dimittes; ſin minus, fugitivus ad ſuos familiares et compaſcales, ſe recipiet, etſi procul ab iis abfuerit. Quamobrem cuſtodia eum munies, et vinculis occultioribus, quam quibus apud Homerum Vulcanus irretitur, eum coercebis, quod hunc in modum efficies: Menſam, ſuper qua cibum capere ſoles, in medium [cortis] ſiſte, et gallum ter circa ipſam circumferto, atque ita cum ceteris avibus domeſticis liberum dimittito; ſic enim tanquam vinctus nuſquam diſcedet.

CAP. XXXI.

De Salamandra.

Ex animalibus tametſi ſalamandra non eſt, quae ex igni naſcuntur, quales ſunt pyrigoni; contra tamen hunc ire audet, contraque illius flammam veniens, tanquam adverſus hoſtem quendam, ſic eam expugnare aggreditur. Cujus rei teſtimonium opifices, quorum opera atque artificium igne nititur, adferunt. Nam quamdiu ex flammae ſplendore ignis flagrare, et artem fabrilem adjuvare videtur, hujuſmodi animal ipſi negligunt. Cum autem ignis evaneſcit, ac reſtinguitur, fruſtraque folles flant, hoc ſibi tum animal adverſari praeclare intelligunt; quare hoc ipſum perveſtigant, atque inveſtigatum ulciſcuntur: ignis autem poſtea iterum ſuccenſus fabrile opus, modo ut ante erat ſolitus alatur, juvare perſeverat.

CAP.

Κ Ε Φ. λ΄.

Περὶ Ἀλεκτρυόνων.

Ἀλεκτρυόνα εἴτε πριάμενος, εἴτε δῶρον λαβὼν, ἐς τὴν ἀγέλην τὴν σεαυτοῦ καὶ τοὺς ὄρνιθας τοὺς ἠθάδας, ἐθέλοις ἀριθμεῖν καὶ ἔχειν οὐκ ἀπολύσεις οὐδὲ ἀφήσεις εἰκῇ καὶ ὡς ἔτυχεν αὐτόν· εἰ δὲ μὴ, φυγὰς παραχρῆμα οἰχήσεται ὡς τοὺς οἰκείους, καὶ τοὺς συννόμους, εἰ καὶ πάνυ πόῤῥωθεν εἴη οὗτος. Δεῖ δὲ ἄρα αὐτῷ φρουρὰν περιβαλεῖν, καὶ δεσμὰ ἀφανῆ ὑπὲρ τὰ Ἡφαίστου τὰ Ὁμήρεια· καὶ ὅ γε λέγω τοιοῦτόν ἐστι. Τράπεζαν, ἐφ᾽ ἧς ἐσθίεις εἰς μέσον καταθεὶς, καὶ τὸν ὄρνιθα λαβὼν, καὶ τρὶς αὐτὸν τὴν προειρημένην σκηνὴν περιαγαγὼν, μέθες τὸ ἐντεῦθεν ἄφετον ἀλᾶσθαι σὺν τοῖς ὄρνισι τοῖς οἰκέταις· ὁ δὲ οὐκ ἀπαλλάττεται, ὥσπερ οὖν πεπεδημένος.

Κ Ε Φ. λα΄.

Περὶ Σαλαμάνδρας.

Ἡ Σαλαμάνδρα τὸ ζῶον οὐκ ἔστι μὲν τῶν πυρὸς ἐγγόνων, οὐδὲ ἐξ αὐτοῦ τίκτεται, ὥσπερ οὖν οἱ καλούμενοι πυριγόνοι· θαῤῥεῖ δὲ αὐτῷ καὶ ἐγχωρεῖ τῇ φλογὶ ὁμόσε, καὶ ὡς ἀντίπαλόν τινα σπεύδει καταγωνίσασθαι. Καὶ τούτου τὰ μαρτύρια παρὰ τοὺς βαναύσους καλινδεῖται, καὶ τοὺς χειρώνακτας τοὺς ἐμπύρους. Εἰς ὅσον μὲν οὖν ἐνακμάζει αὐτοῖς τὸ πῦρ, καὶ συνεργὸν τῇ τέχνῃ ἔχουσιν αὐτὸ, καὶ κοινωνὸν τῆς σοφίας, ὑπὲρ τοῦδε τοῦ ζώου οὐδὲ ἓν φροντίζουσιν. Ὅταν δὲ τὸ μὲν ἀποσβεσθῇ, καὶ μαρανθῇ, μάτην δὲ αἱ φῦσαι καταπνέωσιν, ἐνταῦθα ἤδη τὸ ζῶον τὸ εἰρημένον ἀντιπράττειν σφίσιν ἴσασι καλῶς· ἀνιχνεύσαντες οὖν τὸ θηρίον καὶ τιμωρησάμενοι, τὸ πῦρ ἐντεῦθεν αὐτοῖς ἐξάπτεται, καὶ ἔστιν εὐπειθὲς, καὶ οὐ σβέννυται τῇ συνηθείᾳ τρεφόμενον.

Κ Ε Φ.

CAP. XXXII.

De Cycnorum cantu.

Cycnus, quem non ſolum poetae, ſed multi etiam ſolutae orationis ſcriptores, Apollinis miniſtrum faciunt, quid muſica vel cantu poſſit, non habeo quod affirmem; veteres tamen perſuaſum ſibi habuerunt, cycnea, ut appellant, modulatione decantata, mox eum exſpirare. Quod ſi ita eſt, liberalior in hanc avem natura, quam in homines bonos et honeſtos, fuerit, et quidem merito; nempe his laudem ac luctum a morte tribuunt alii, cycni vero ipſi ſeſe vel laude vel luctu moribundi proſequuntur.

CAP. XXXIII.

De Crocodilis.

De crocodili tum adulti tum recens ab ovo excuſi magnitudine, item de ejus lingua et maxillae motu, utram ſcilicet utri admoveat, non pauci tradunt. Hoc etiam aliqui in hoc animante obſervarunt, totidem ab eo pari ova, quot etiam diebus ovis ſoleat inſtar avis incubare, donec ea excuderit. Scorpium e crocodilo mortuo naſci audio; eumque caudae aculeum habere veneno refertum perhibent.

CAP. XXXIV.

De Cinamomo ave.

Eorum, quae nunc adferentur, fides, ſive merentur eam, ſive minus, penes Indos eſto, quibus auctoribus haec ad nos fama dimanavit. Quanquam et Nicomachi filius cinamomi avis, ſuaviſſimo illi aromati cognominis, meminit, hanc Indi ad ſe eodem vocatum nomine cinamomum aroma adferre aiunt; ubi vero, aut quomodo id proveniat, hominum noſſe neminem.

CAP.

ΚΕΦ. λβʹ.

Περὶ τῆς τῶν Κύκνων ᾠδῆς.

ΚΥκνος, ὅνπερ ἐν καὶ θεράποντα Ἀπόλλωνος ἔφησαν ποιηταὶ, καὶ λόγοι μέτρων ἀφειμένοι πολλοὶ, τὰ μὲν ἄλλα ὅπως μέσης τε καὶ ᾠδῆς ἔχει, εἰπεῖν ἐκ οἶδα· πεπίστευται δὲ ὑπὸ τῶν ἄνω τῦ χρόνυ, ὅτι τὸ κύκνειον ἔτω καλέμενον ᾄσας, εἶτα ἀποθνήσκει. Τιμᾷ ἄρα αὐτὸν ἡ φύσις, καὶ τῶν καλῶν καὶ ἀγαθῶν ἀνθρώπων μᾶλλον, καὶ εἰκότως· εἴγε τέτυς μὲν καὶ ἐπαινῦσι καὶ θρηνῦσιν ἐκεῖνοι, ἄλλοι δὲ εἴτε τῦτο θέλοις, εἴτε ἐκεῖνο, ἑαυτοῖς νέμυσιν.

ΚΕΦ. λγʹ.

Περὶ Κροκοδείλων.

ΚΡοκόδειλος ὅπως ἔχει μεγέθυς καὶ ὁ τέλειος καὶ ὁ ἐκγλυφεὶς πρῶτον καὶ μέντοι καὶ γλώττης, ὅπως καὶ ἐπικινεῖ τὴν γένυν, καὶ ποτέραν τῇ ἑτέρᾳ προσάγει, πολλοὶ λέγυσι. Κατέγνωσαν δὲ ἄρα τῦ ζώυ τῦδε ἤδη τινὲς, ὅτι τίκτει μὲν τοσαῦτα ᾠὰ, ὅσαις ἂν δὲ ἡμέραις ἐπωάζυσιν ὄρνεις, εἶτα ὅταν ἐκγλύψῃ τὰ νεόττια. Ἤδη δὲ ἔγωγε ἤκυσα, ὁ κροκόδειλος ὅπως ἂν ἀποθάνῃ, σκορπίον ἐξ αὐτῦ τίκτεσθαι· κέντρον δὲ ἄρα ὐραῖον αὐτὸν ἔχειν λέγυσιν, ἰῦ πεπληρωμένον.

ΚΕΦ. λδʹ.

Περὶ τῦ ὄρνιθος τῦ καλυμένυ Κιναμώμυ.

ΕΙ[1] σαφῆ ταῦτα καὶ μὴ ἀμφίλογα, Ἰνδῶν λόγοι πειθέτωσαν· ἃ δὲ νῦν ἐρῶ, τῆς ἐκεῖθεν φήμης διακομιζύσης, ταῦτά ἐστιν. Ὁμώνυμον τῷ φυτῷ κινάμωμον ὄρνιν ἔγωγε τῦ παιδὸς τῦ Νικομάχυ λέγοντος ἤκυσα· καὶ τὸν μὲν ὄρνιν κομίζειν ἐκεῖθεν τὸ φερώνυμον τῦτο δὴ τὸ φυτὸν εἰς Ἰνδὺς, εἰδέναι δὲ ἄρα τὺς ἀνθρώπυς, ὅπυ γε καὶ ὅπως φύεται, ὐδέν. ΚΕΦ.

1

CAP. XXXV.
De Ibidum alvi dejectione.

Aegyptii non ex aliquo humano invento clyſteres et alvi dejectionem ſe didiciſſe, ſed ibidem horum ad dejiciendas alvos uſum eos docuiſſe praedicant; quomodo primum id conſpicati edocti fuerint, ab alio diſcere poteris. Eandem, cum luna creſcit atque decreſcit, cognoſcere audio; atque etiam victum ſibi diminuere vel augere juxta deae iſtius decrementum vel incrementum, aliunde me percepiſſe non inficior.

CAP. XXXVI.
De aculeo Paſtinacae piſcis.

Ex omnibus beſtiis infeſtiſſimo ac periculoſiſſimo aculeo paſtinaca marina praedita eſt: cujus rei teſtimonio eſt; ſi eum in arborem virentem et florentem infixeris, non cunctanter, nec aliquanto tempore poſt, ſed potius e veſtigio exſiccatur; et ſi eo ſummam animalium cutem raſeris, pereunt.

CAP. XXXVII.
De Mure araneo.

Mus araneus, animal et ipſe naturae e materia opus, quomodocunque aliter oberret, vivere poteſt, et amicam ſe ei praebet natura, niſi alius quiſpiam caſus ſupervenerit, quo intereat; at ſi in orbitam inciderit, veluti vinculo quodam caeco tenetur, ac perit. Adverſus morſum etiam ab eo inflictum remedio eſt arena ex rotarum tranſitu ſumpta, quae vulneri illita illico ſanat.

CAP.

ΚΕΦ. λέ.

Περὶ τῆς τῶν Ἴβεων καθάρσεως.

Αἰγύπτιοι κλύσματα ϗ κάθαρσιν γαστρὸς οὐκ ἔκ τινος ἐπινοίας ἀνθρωπίνης λέγουσι μαθεῖν, διδάσκαλον δέ σφισι τοῦ ἰάματος τοῦδε τὴν ἶβιν ᾄδουσι· ϗ ὅπως ἐξεπαίδευσε τοὺς πρώτους ἰδόντας, ἐρεῖ ἄλλος. Σελήνης δὲ αὔξησιν ϗ μείωσιν ὅτι οἶδε, ϗ τοῦτο ἤκουσα· ϗ ὅτι τὴν τροφὴν ἑαυτῇ ὑφαιρεῖ ϗ προστίθησι κατὰ τὴν τῆς θεοῦ ϗ λῆξιν ϗ πρόσθεσιν, πυθέσθαί ποθεν οὐκ εἰμὶ ἔξαρνος.

ΚΕΦ. λϛ´.

Περὶ τοῦ τῆς Τρυγόνος κέντρου.

Κέντρον πικρότατον ϗ κίνδυνον φέρον ἁπάντων μᾶλλον ἡ τρυγὼν ἡ ἐκ τῆς θαλάττης ἔχει· ϗ τὸ μαρτύριον. Εἰ μὲν εἰς δένδρον τεθηλὸς ϗ εὖ μάλα ἀναθέον ἐμπήξαις αὐτὸ, οὔτε εἰς ἀναβολὰς, οὔτε χρόνῳ ὕστερον, ἀλλ' αὖον ἤδη τὸ δένδρον· εἰ δέ τι τῶν ζώων ἀμύξαις, ἀπέκτεινας.

ΚΕΦ. λζ´.

Περὶ Μυγαλῆς.

Ἡ Μυγαλὴ, ϗ γὰρ τοῦτο ποίημα ὕλης, εἰς ὅσον μὲν τηνάλλως πρόεισι, πέπλασται ζῆν ἔχει, ϗ ἐσπείσατο αὐτῇ ἡ φύσις, ἐάν γε μὴ ἄλλῃ τινὶ τύχῃ καταληφθῇ ϗ ἀπόληται· ἐὰν δὲ εἰς ἁρματοτροχίαν ἐμπέσῃ, οἱονεὶ πέδῃ κατείληπται, ϗ μάλα ἀφανεῖ, ϗ τέθνηκε. Δηχθέντι δὲ ὑπὸ μυγαλῆς φάρμακον ἐκεῖνο, ἐκ τῆς τῶν τροχῶν διαδρομῆς ἡ ψάμμος ἀρθεῖσα ἐπεπλάσθη τῷ δήγματι, ϗ ἔσωσε παραχρῆμα.

CAP. XXXVIII.

De Ibide.

HAEC etiam de Aegyptia ibide audivi. Lunae ſacra eſt; totidem ſcilicet diebus ova excudit, quot illa et creſcit et decreſcit; extra Aegyptum nunquam progreditur. Cujus rei cauſa eſt, quod Aegyptus omnium regionum, et luna errantium ſtellarum maxime humidae eſſe creduntur. Ibis ſponte ex Aegypto non diſcedit; et ſi quis vi atque impetu eam ex Aegypto abducat, illa quidem ex inſidiatore ultionem capit, irritum ejuſdem conatum reddens; mortem enim ſibi inedia conſciſcens, inane id conantis ſtudium eſſe oſtendit. Graditur autem tardo gradu, et inſtar virginis; nec eam ocyus quiſpiam ingredi videat, quam pedetentim. Ibides nigrae angues volucres ex Arabia Aegyptios fines ingredi prohibent, pro terra ſibi amica propugnantes. Aliae vero ibides ex Aethiopia Nili alluvionibus ſerpentes Aegyptum appetentes conficiunt, iis obviam euntes. Quid alioqui prohiberet Aegyptios ex adventu ſerpentium perire?

CAP. XXXIX.

De Aquilis.

GENUS quoddam aquilarum ab aliis chryſaëton, ab aliis ſtellare vocari audio; raro autem apparet. Ariſtoteles ait ejus generis aquilam venari hinnulos, lepores, grues, atque anſeres e cohorte. Maximam aquilarum eam eſſe credunt, aiuntque eam in Creta in tauros adſidue impetum facere, quod hunc in modum enarrant: Quum taurus inclinato capite paſcitur, aquila in collum ipſius involans, roſtro ipſum crebris et atrocibus plagis lacerat, qui proinde

ΚΕΦ. λή.

Περὶ Ἴβεως.

ΚΑΙ ταῦτα δὲ ὑπὲρ τῆς Αἰγυπτίας ἴβεως προσακήκοα. Ἱερὰ τῆς Σελήνης ἡ ὄρνις ἐστί· τοσούτων οὖν ἡμερῶν τὰ ὠὰ ἐκγλύφει, ὅσων ἡ θεὸς αὔξει τε καὶ λήγει· τῆς δὲ Αἰγύπτου οὔποτε ἀποδημεῖ. Τὸ δὲ αἴτιον, νοτιωτάτη χωρῶν ἁπασῶν Αἴγυπτός ἐστι, καὶ ἡ Σελήνη δὲ νοτιωτάτη τῶν πλανωμένων ἄστρων πεπίστευται. Ἑκοῦσα μὲν οὖν οὐκ ἂν ἀποδημῆσαι ἡ ἴβις· εἰ δέ τις ἐπιθέμενος αὐτῇ κατὰ τὸ καρτερὸν ἐξαγάγοι, ἥδε ἀμύνεται τὸν ἐπιβουλεύσαντα, εἰς οὐδὲν αὐτῷ τὴν σπουδὴν προαγαγοῦσα· ἑαυτὴν γὰρ ἀποκτείνει λιμῷ, καὶ ἀνόνητον τὴν προθυμίαν ἀποφαίνει τῷ προῃρημένῳ. Βαδίζει δὲ ἡσυχῇ καὶ κορικῶς, καὶ οὐκ ἂν αὐτὴν θᾶττον ἢ βάδην προϊοῦσαν θεάσαιτό τις. Καὶ τούτων αἱ μέλαιναι τοὺς πτερωτοὺς ὄφεις ἐξ Ἀραβίας εἰς Αἴγυπτον παρελθεῖν οὐκ ἐπιτρέπουσι, τῆς γῆς τῆς φίλης προπολεμοῦσαι. Αἱ δὲ ἕτεραι τοὺς ἐξ Αἰθιοπίας κατὰ τὴν τοῦ Νείλου ἐπίκλυσιν ἀφικνουμένους ἀπαντῶσαι διαφθείρουσιν. Ἢ τί ἂν ἐκώλυσε διὰ τῆς ἐκείνων ἐπιδημίας τοὺς Αἰγυπτίους ἀπολωλέναι;

ΚΕΦ. λθ'.

Περὶ Αἰετῶν.

ΑΚούω δέ τι καὶ γένος αἰετῶν, καὶ ὄνομα αὐτῶν χρυσαίετον ἔθεντο, ἄλλοι δὲ ἀστερίαν τὸν αὐτὸν καλοῦσιν· ὁρᾶται δὲ οὐ πολλάκις· Λέγει δὲ Ἀριστοτέλης αὐτὸν θηρᾶν καὶ νεβροὺς, καὶ λαγωοὺς, καὶ γεράνους, καὶ χῆνας ἐξ αὐλῆς. Μέγιστος δὲ αἰετῶν εἶναι πεπίστευται, καὶ λέγουσί γε εἰς τοὺς Κρῆτας καὶ τοῖς ταύροις ἐπιτίθεσθαι αὐτὸν κατὰ τὸ καρτερὸν, καὶ περιηγοῦνται τὸ ἔργον τὸν τρόπον τοῦτον· Ὁ μὲν κεκυφὼς κάτω νέμεται ὁ ταῦρος· ὁ δὲ αἰετὸς ἐπὶ τῷ τένοντι τοῦ ζώου καθίσας ἑαυτὸν, παίει τῷ στόματι συνεχέσι τε καὶ καρτεραῖς ταῖς πληγαῖς· ὁ δὲ ὥσπερ

proinde tanquam oeſtro actus incenditur, quaque pedes ferunt, fugere occeptat. Et quamdiu quidem per plana fertur, aquila ſe quietam tenet, atque illum obſervans ſupervolat; cum autem taurum praecipitio proximum videt, alis in orbem actis, et ob oculos ejus expanſis, conſpectum eorum, quae ante pedes ſunt, illi eripit, et, ut ſumma vi in illa praeceps agatur, efficit; deinde iſtum invadens, ventrem ejus diſrumpit, et praeda facile ad lubitum potitur. Alienam praedam humi ſtratam non tangit, ſed ſuo labore partis oblectatur, neque ſocium ſui laboris admittit; poſtquam vero exſaturata eſt, tetrum anhelitum et peſſime olentem ſpirans, reliquias praedae inutiles aliis relinquit. Aliae etiam ab aliis ſemotae nidificant, ne ob venationem contendere, et moleſtia adfectae ſaepe invicem iſtam reponere cogerentur.

CAP. XL.

De Aquilae amore erga ſuos nutritores.

GENVS aquilarum etiam in nutritores ſuos admirabilem caritatem retinet; cujus rei exemplum eſt aquila Pyrrhi, quam ab omni cibo ſe prorſus abſtinentem mortuo domino ſuo immortuam fuiſſe ferunt. Quod idem alumna viri privati feciſſe dicitur, ſeſe nimirum in medios rogos, cum dominus cremaretur, immiſiſſe: ſunt qui dicant non viri, ſed mulieris, alumnam fuiſſe. Ex omnibus animalibus maximo ſtudio in foetus ſuos exſiſtit: ſi quem ad eos accedentem conſpexerit, eum impunitum non dimittit, ſed alis verberat, et unguibus lacerat modice poenam ei infligens; nam roſtro non laniat.

CAP.

οἰςρηθεὶς ἐξάπτεται, καὶ ᾗ ποδῶν ἔχει φυγῆς ἄρχεται. Καὶ ἕως μέν ἐςιν εὐήλατα, ὁ αἰετὸς ἥσυχός ἐςι, καὶ ἐπιπολᾶται παραφυλάττων· ὅταν δὲ τὸν ταῦρον θεάσηται πλησίον κρημνοῦ γεγενημένον, κυκλώσας τὰ πτερὰ, καὶ ὑπερτείνας αὐτοῦ τῶν ὀφθαλμῶν, ἐποίησε τὰ ἐν ποσὶ μὴ προειδόμενον κατενεχθῆναι βιαιότατα· εἶτα ἐμπεσὼν καὶ ἀναῤῥήξας τὴν γαςέρα, ῥαδίως χρῆται τῇ ἄγρᾳ, ἐς ὅσον ἐθέλει. Θήρας δὲ ἀλλοτρίας οὐχ ἅπτεται κειμένης, ἀλλὰ χαίρει τοῖς ἑαυτοῦ πόνοις, κοινωνίαν τε τὴν πρὸς ἄλλον ἥκιςα ἐνδέχεται· κορεσθεὶς δὲ, εἶτα τοῦ λοιποῦ πονηρὸν ἆσθμα καὶ δυσωδέςατον καταπνεύσας, ἄβρωτα τοῖς ἄλλοις τὰ λείψανα ἐᾷ. Καὶ μέντοι καὶ ἀλλήλων ἀπῳκισμένας οἰκοῦσι καλιὰς, ὑπὲρ τοῦ μὴ διαφέρεσθαι ὑπὲρ θήρας, καὶ λυπουμένους λυπεῖν πολλάκις.

ΚΕΦ. μ'.

Περὶ τῆς τῶν Αἰετῶν ςοργῆς.

ΗΝ ἄρα γένος αἰετῶν καὶ πρὸς τοὺς τρέφοντας φιλόςοργον, ὥσπερ οὖν καὶ ὁ τοῦ Πύῤῥου· τοῦτον τοί φασι καὶ ἐναποθανεῖν τῷ δεσπότῃ τροφῆς ἀποςάντα. Ἤδη δὲ καὶ ἀνδρὸς ἰδιώτου αἰετὸς τρόφιμος, καιομένου τοῦ δεσπότου, εἰς τὴν πυρὰν ἑαυτὸν ἐνέβαλεν· οἱ δὲ οὐκ ἀνδρὸς, ἀλλὰ γυναικὸς, τὸ θρέμμα εἶναί φασι. Καὶ ζηλοτυπώτατον δὲ ἦν ζῶον αἰετὸς πρὸς τὰ νεόττια· ἐὰν γοῦν θεάσηταί τινα προσιόντα, ἀπελθεῖν ἀτιμώρητον οὐκ ἐπιτρέπει, παίει γὰρ τοῖς πτεροῖς αὐτὸν, καὶ τοῖς ὄνυξι λυμαίνεται, καὶ ἐπιτίθησίν οἱ πεφεισμένως τὴν δίκην· οὐ γὰρ χρῆται τῷ ςόματι.

CAP. XLI.

De Mullis.

MVLLVS marinorum piſcium voraciſſimus eſt, et in devorandis omnibus ſibi obviis indubie immodicus. Horum nonnulli aſpratiles vocantur, nomen trahentes a locis, quae minuta et tenuia ſaxa habent, et crebras inter haec algas, atque ubi limus et arena ſubſidit. Mullus hominum et piſcium cadaveribus veſcitur, et ſordidiſſimis ac male olentibus valde delectatur.

CAP. XLII.

De Accipitribus.

ACCIPITRES non minus quam aquilae ad aucupandum habiles, neque magnitudine aquilis inferiores, de avibus longe hominum ſtudioſiſſimi manſuetiſſimique habentur. Eos in Thracia auditione accepi ad hanc rationem cum hominibus per paludes ſocietatem aucupandi coire: homines expanſis retibus quieſcere, accipitres autem ſupervolantes exterrere aves, ac intra retium ambitum compellere: Thraces ſi quas ceperint aves, cum accipitribus partiri, eoſque tum ad aucupii ſocietatem fidos habere; ſin cum his earum partem, quas ceperint, avium non communicaverint, aucupii ſociis privari. Iuſtae magnitudinis accipiter et integrae aetatis cum vulpibus pugnat, et ſaepenumero contra aquilas, et vultures. A cordibus tanquam ſacro quodam initiatus abſtinet accipiter: idem hominem mortuum videns, ut aiunt, ſemper in inhumatum terram injicit: idque eum Solon, ſicut Athenienſes, facere non inſtituit. Quod ſi corpus attigerit, jejunus manet, neque ſi unus tantum aquam in ſulcum derivat, aquam guſtat; quod ſane exiſtimet illi unico homini incommodare, ſua nimirum potione aquam ex illius uſu auferens: ſin plures homines irrigant, videns affluentis aquae copiam, eam veluti potionem ſibi ab ipſis oblatam libenter bibit.

CAP.

ΚΕΦ. μά.

Περὶ Τριγλῶν.

Ἔστι δὲ θαλασσίων ζώων τρίγλη λιχνότατον, καὶ εἰς τὸ ἀπογεύσασθαι παντὸς τοῦ παρατυχόντος ἀναμφιλόγως ἀφειδέστατον. Καί τινες καλοῦνται λεπρώδεις αὐτῶν, σπάσασαι τὸ ὄνομα ἐκ τῶν χωρίων, ἅπερ οὖν πέτρας ἔχει λεπτάς τε καὶ ἀραιὰς, καὶ φυκία μέσα τούτων δασέα, καί που καὶ ὑποκάθηται πηλὸς ἢ ψάμμος. Φάγοι δ' ἂν τρίγλη καὶ ἀνθρώπου νεκροῦ καὶ ἰχθύος, φιληδοῦσι δὲ μᾶλλον τοῖς μεμιασμένοις καὶ κακόσμοις.

ΚΕΦ. μβ'.

Περὶ Ἱεράκων.

Θηρᾶσαι καὶ μάλα γε ἱκανοὶ, καὶ οὐδέν τι μεῖον τῶν ἀετῶν, ἱέρακές εἰσιν, ἡμερώτατοι δὲ ὀρνίθων πεφύκασι, καὶ φιλανθρωπότατοι, τὸ μέγεθος ἀετῶν οὐκ ὄντες ὀλιγώτεροι. Ἀκούω δὲ ὅτι ἐν τῇ Θρᾴκῃ καὶ ἀνθρώποις εἰσὶ σύνθηροι ἐν ταῖς ἑλείαις ἄγραις, καὶ ὁ τρόπος· Οἱ μὲν ἄνθρωποι τὰ δίκτυα ἁπλώσαντες ἡσυχάζουσιν, οἱ δὲ ἱέρακες ὑπερπετόμενοι καὶ φοβοῦσι τοὺς ὄρνεις, καὶ συνωθοῦσιν εἰς τὰς τῶν δικτύων περιβολάς· τῶν οὖν ᾑρημένων οἱ Θρᾷκες μέρος ἀποκρίνουσι καὶ ἐκείνοις, καὶ ἔχουσι αὐτοὺς πιστοὺς, μὴ δράσαντες δὲ τοῦτο ἑαυτοὺς τῶν συμμάχων ἐστέρησαν. Μάχεται δὲ ὁ τέλειος ἱέραξ καὶ πρὸς ἀλώπεκα, καὶ πρὸς ἀετὸν, καὶ γυπὶ μάχεται πολλάκις. Καρδίαν δὲ οὐκ ἂν φάγοι ποτὲ ἱέραξ, τελεστικὸν δήπου δρῶν καὶ μυστικὸν ἐκεῖνος τοῦτο. Νεκρὸν δὲ ἄνθρωπον ἱέραξ ἰδὼν, ὡς λόγος, πάντως ἐπιβάλλει γῆς τῷ ἀτάφῳ· καὶ τοῦτο μὲν οὐ κελεύει αὐτῷ ὁ Σόλων, ὡς Ἀθηναίους ἐπαίδευσε δρᾷν. Εἰ δὲ σώματος ἅψεται, μένει ἄγευστος καὶ ποτοῦ, ἐὰν εἰς αὔλακα ἐποχετεύει εἷς ἄνθρωπος· πεπίστευκε γὰρ αὐτὸν πονούμενον ζημιοῦν, ὑφαιρούμενος ἐκ τῆς ἐκείνου χρείας ὕδωρ· εἰ δὲ πλείους ἐπάρδοιεν, ἀφθονίαν τοῦ ῥεύματος ὁρῶν, ὡς φιλοτησίας τινὸς ἐξ αὐτῶν μεταλαμβάνει, καὶ πίνει ἡδέως.

C A P. XLIII.

Iterum de Accipitribus.

ACCIPITRVM genus, quod nominatur cenchris, nulla eget potione; eſt et alterum genus, montanum cognominant; utrumque ardenti in feminas amore inflammatur, moreque hominum perdite amantium ab eas ſectando non deſiſtit. Si quo clam femina abſceſſerit, ex eo maximum capit dolorem, et clangorem fundit, eique ſimilis eſt, qui vehementi amoris oeſtro adfligitur. Cum ex oculis laborant accipitres, illico ad ſaepes volant, et ſylvaticam lactucam evellunt, ejuſque acerbum et acrem ſuccum expreſſum ſuis oculis inſtillant, et hoc pacto ſanitati reſtituuntur. Hoc etiam remedio, quod ab avibus nomen traxit, medicos uti adverſus dolores oculorum dicuntur; neque homines diſcipulos avium audire recuſant, ſed id ipſum profitentur. Sacrilegum olim Delphis, cum in eum incurriſſet accipiter, ejus caput convellens indicavit. Item nothi accipitres eſſe creduntur, ſi conferantur generi aquilarum. Ineunte vere Aegyptii accipitres deligunt ex omnibus duos ablegandos ad ſpeculandas inſulas quaſdam deſertas, quae Libyae adjacent; illi autem ubi reverterint, alios volando praeeunt. Interea Aegyptii pro peregrinatione illorum in Libyam feſtum agunt, nihil enim ab eis laeduntur. Cum ad eas inſulas pervenerunt, quas illi duo ſpeculati commodiores prae ceteris ſibi judicarunt; hic in multa quiete et tranquillitate pariunt, et excudunt, paſſereſque et columbas venantur, pulloſque large alunt; deindeque firmos ad volandum in Aegyptum abducunt, ad loca ubi nutriti fuerant, tanquam ad patrias ſedes.

ΚΕΦ. μγ΄.

Περὶ Ἱεράκων καὶ πάλιν.

ΕΣτι φῦλον ἱεράκων, καὶ καλεῖται κεγχρηΐς, καὶ πολὺ δέεται οὐδέν· ὀρείτης δὲ γένος ἄλλο αὐτῶν· καὶ ἕκαστός ἐστι δεινῶς φιλόθηλυς, καὶ ἕπεται κατὰ τὰς δυσέρωτας, οὐδὲ ἀπολείπεται. Εἰ δὲ ἡ γυνὴ ἀπέλθοι που παραλαθοῦσα, ὅδε ὑπεραλγεῖ, καὶ βοᾷ, καὶ ἔοικε λυπουμένῳ ἐρωτικῶς εὖ μάλα. Καμόντες δὲ τὴν ὄψιν ἱέρακες, εὐθὺ τῶν αἱμασιῶν ἴασι, καὶ τὴν ἀγρίαν θριδακίνην ἀνασπῶσι, καὶ τὸν ὀπὸν αὐτῆς πικρὸν ὄντα καὶ δριμὺν ὑπὲρ τῶν ὀφθαλμῶν αἰωροῦσι τῶν σφετέρων, καὶ λειβόμενον δέχονται, καὶ τοῦτο αὐτοῖς ὑγίειαν ἐργάζεται. Λέγουσι δὲ καὶ τοὺς ἰατροὺς χρῆσθαι τῷδε τῷ φαρμάκῳ ἐς τὴν χρεῖαν τῶν καμνόντων τὴν αὐγὴν, καὶ ἐκ τῶν ὀρνίθων ἡ ἴασις κέκληται· καὶ οὐκ ἀρνοῦνται μαθηταὶ ἀκούοντες ὀρνίθων οἱ ἄνθρωποι, ἀλλ' ὁμολογοῦσι. Λέγεται δὲ καὶ Θεοσύλην ἐν Δελφοῖς ἐλέγξαί ποτε ἱέραξ, ἐμπίπτων τε αὐτῷ, καὶ παίων τὴν κεφαλήν. Πιστεύονται δὲ εἶναι ἱέρακες καὶ νόθοι, ἀνακριθέντες πρὸς τὰς τῶν ἀετῶν φυλάς. Ἦρος δὲ ἀρχομένου οἱ ἐν Αἰγύπτῳ τῶν ἁπάντων δύο προαιροῦνται, καὶ ἀποστέλλουσι κατασκεψομένους νήσους τινὰς ἐρήμους, ὁσαιπεροῦν τῆς Λιβύης πρόκεινται· εἶτα ὑποστρέφουσιν οὗτοι, καὶ ἡγοῦνται τῆς πλήσεως τοῖς ἄλλοις. Οἱ δὲ ἑκόντες ἑορτὴν ὑπὲρ τῆς ἀποδημίας τῆς ἐν Λιβύῃ παρέχουσι, σίνονται γὰρ οὐδέν. Παρελθόντες δὲ ἐς τὰς νήσους, ἃς οἱ πρῶτοι θεασάμενοι τῶν ἄλλων ἐπιτηδειοτέρας σφίσιν ἔκριναν, ἐνταῦθα κατὰ πολλὴν τὴν γαλήνην τε καὶ τὴν ἡσυχίαν ἀποτίκτουσι, καὶ ἐκγλύφουσι καὶ θηρῶνται στρουθοὺς καὶ πελειάδας, καὶ τοὺς νεοττοὺς ἐν ἀφθόνοις ἐκτρέφουσιν· εἶτα ἤδη παγέντας καὶ ἐκπετησίμους γεγενημένους παραλαβόντες εἰς τὴν Αἴγυπτον ἀπάγουσιν, ὥσπεροῦν εἰς τὰ οἰκεῖα πατρῷα, τὰς ἐν τοῖς συντρόφοις χωρίοις διατριβάς.

CAP. XLIV.

De piſcibus, quos Iulides vocant.

IVLIDES piſces ſaxatiles ſunt, quibus os veneni refertum eſt; quemcunque piſcem deguſtarunt, inhabilem ad edendum efficiunt. Piſcatores cum ſquillam, quam media ex parte iulides exederant, cepiſſent, inopia preſſi, et reputantes capturam haud vendibilem fore, poſtquam eam deguſtaverant, alvorum cruciatibus et tormentis adficiebantur. In piſcatu urinatores et natatores etiam offendunt, ac re vera ut terrenae muſcae frequentes eos invadunt, et morſu affligunt; haſque repellere neceſſe eſt, aut ab eis demorſus cruciabitur; in iis vero repulſandis totus urinandi et natandi labor perit.

CAP. XLV.

De Lepore marino.

LEPVS marinus comeſtus mortem ſaepe infert; aut, ſi nihil aliud, ventrem acerrimis doloribus torquet. In coeno enim gignitur, et ſaepe una cum apuis capitur: ſpecie cochleae tegmine carentis cernitur.

CAP. XLVI.

De Vulturibus.

VVLTVR humanum cadaver infeſtat, at tanquam in hoſtem incurrens vorat, atque hominem morti vicinum obſervat. Peregrinos etiam proficiſcentes exercitus ſequuntur vultures praeſenſione quadam, quippe qui noverint eos ad bellum proficiſci, et ſciant, omne praelium ſtragem edere. Vulturem autem marem nunquam exſtitiſſe aiunt, verum omnes eſſe feminas; cujus rei hae volucres non ignarae, et pullorum inopiam timentes, ad gignendos pullos talia machinantur: Adverſae auſtro volant: ſi vero auſter

non

ΚΕΦ. μδ΄.

Περὶ τῶν ἰχθύων, οὓς καλοῦσιν Ἰουλίδας.

ΑΙ ἰουλίδες ἰχθῦς εἰσι πέτραις ἔντροφοι, καὶ ἔχουσιν ἰοῦ τὸ στόμα ἔμπλεων, καὶ ὅτου ἂν ἰχθύος ἀπογεύσωνται, ἄβρωτον ἀπέφηναν αὐτόν. Ἤδη δὲ καὶ οἱ ἁλιεῖς ἡμιβρώτῳ καρίδι περιτυχόντες, καὶ ἑαυτῶν ὑπὸ πενίας ἀξιώσαντες τὸ θήραμα ἄπρατον ὄν, εἰ ἀπογεύσαιντο αὐτοῦ, κλονοῦνται τὴν γαστέρα καὶ στρέφονται. Λυποῦσι δὲ καὶ τοὺς ἐν ταῖς ὑδροθηρίαις ὑποδυομένους τε καὶ νηχομένους, πολλαὶ καὶ δηκτικαὶ προσπίπτουσαι, ὡς αὐτόχρημα ἐπὶ τῆς γῆς αἱ μυῖαι· καὶ δεῖ σοβεῖν αὐτὰς, ἢ κολάζεσθαι ἐσθιόμενον· σοβοῦντι δὲ καὶ ἐκ τῆς ἀσχολίας ἀπόλωλε τὸ ἔργον.

ΚΕΦ. με΄.

Περὶ τοῦ θαλαττίου Λαγοῦ.

ΛΑγὼς δὲ θαλάττιος βρωθεὶς καὶ θάνατον ἤνεγκε πολλάκις, πάντως δὲ τὴν γαστέρα ὠδύνησε. Τίκτεται γὰρ ἐν πηλῷ, καὶ οὐκ ὀλιγάκις δὲ ταῖς ἀφύαις συναλίσκεται· εἴη δ' ἂν κατὰ τὸν κοχλίαν τὸν γυμνὸν τὸ εἶδος.

ΚΕΦ. μϛ΄.

Περὶ Γυπῶν.

ΓΥΨ νεκρῷ πολέμιος, ἐσθίει γοῦν ἐμπεσὼν ὡς ἐχθρὸν, καὶ φυλάσσει τεθνηξόμενον. Καὶ μέντοι καὶ ταῖς ἐκδήμοις στρατιαῖς ἕπονται γῦπες, καὶ μάλα μαντικῶς ὅτι γε εἰς πόλεμον χωροῦσιν εἰδότες, καὶ ὅτι μάχη πᾶσα ἐργάζεται νεκροὺς, καὶ τοῦτο ἐγνωκότες. Γῦπα δὲ ἄῤῥενα οὔ φασι γενέσθαί ποτε, ἀλλὰ θηλείας ἁπάσας· ὅπερ ἐπιστάμενα τὰ ζῷα, καὶ ἐρημίαν τέκνων δεδιότα, εἰς ἐπιγονὴν τέκνων τοιαῦτα δρᾷ· Ἀντίπρωροι τῷ νότῳ πέτονται· εἰ δὲ μὴ ᾖ νότος, τῷ εὔρῳ κεχήνασι,

non ſpirat, ad eurum oris hiatu ſe pandunt, et ventus eas foetas reddit, et poſt tres annos pariunt. Vulturem quoque nidum contexere negant; aegypios vero, qui inter vultures et aquilas medii ſunt, et mares eſſe, et colore nigros; quorum nidos reperiri audio. Vultures etiam ova non excudere intellexi, ſed pullos parere, qui ſtatim a partu ſunt volucres; quod ipſum etiam audivi.

CAP. XLVII.

De Milvis.

MILVI rapinis prorſus immodici ſunt, et, ſi neceſſitas urgeat, fruſta carnis macello empta, ſi ea auferre poſſint, invadentes rapiunt; ea vero, quae Iovi ſacrificata fuerint, nunquam attingunt. Harpa avis montana impetens animantium oculos effodit.

CAP. XLVIII.

De Corvis Aegyptiis et Libycis.

AEGYPTII corvi, Nilum accolentes, navigantibus quaſi ſupplices primum eſſe videntur, accipere quippiam flagitantes; quod ſi quid eis detur, nihil moleſti amplius ſunt: ſin autem horum, quae poſtularint, nihil impetraverint, collecti in navis roſtro inſidentes funes arrodunt, ac vincula conſcindunt. Corvi Libyci, quando homines ſitis metu de aqua ſibi proſpicientes, vaſa ſua ea complent, eaque in tectis poſita aeri permittunt, quo aqua incorrupta conſervetur; tum illi roſtrum, quoad ejus poſſunt, in vaſa immittentes potant; quum vero aqua defecit, calculos ore et unguibus apportant, atque in vas injiciunt; iique ob pondus ſuum in fundum detruduntur, et ſubſidunt; aqua autem compreſſa ſurſum fertur; et ſic corvi commode bibunt, arcano naturae inſtinctu edocti unum locum duo corpora capere non poſſe.

CAP.

ϗ τὸ πνεῦμα εἰσρέον πληροῖ αὐτὰς, ϗ κύουσι τριῶν ἐτῶν. Λέγουσι δὲ νεοττιὰν μὴ ὑποπλέκειν γῦπα· τοὺς δὲ αἰγυπιοὺς ἐν μεθορίῳ γυπῶν ὄντας ϗ αἰετῶν, εἶναι ϗ ἄῤῥενας, ϗ τὴν χρόαν πεφυκέναι μέλανας· ϗ τούτων μὲν ἀκούω ϗ νεοττιὰς δείκνυσθαι. Γῦπας δὲ μὴ ὠὰ τίκτειν πέπυσμαι, νεοττοὺς δὲ ὠδίνειν, ϗ ὡς ἀπὸ γενεᾶς κατάπτεροί εἰσι· ϗ τοῦτο ἤκουσα.

ΚΕΦ. μζ΄.

Περὶ Ἰκτίνων.

ΙΚτῖνες εἰς ἁρπαγὴν ἀφειδέστατοι· οἱ δὲ, εἰ δέοι, τῶν μὲν ἐξ ἀγορᾶς ἐμποληθέντων κρεαδίων, ἐὰν γένωνται κρείττους, ἥρπασαν προσπεσόντες· τῶν δὲ ἐκ τῆς τοῦ Διὸς ἱερουργίας, οὐκ ἂν προσάψαιντο. Ἡ δὲ ὄρειος ἅρπη τῶν ὀρνίθων προσπεσοῦσα τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀφαρπάζει.

ΚΕΦ. μή.

Περὶ Κοράκων Αἰγυπτίων ϗ Λιβύων.

ΚΟρακες Αἰγύπτιοι, ὅσοι τῷ Νείλῳ προσδιαιτῶνται, τῶν πλεόντων τὰ πρῶτα ἐοίκασιν ἱκέται εἶναι, λαβεῖν τι αἰτοῦντες, ϗ λαβόντες μὲν, ἡσυχάζουσιν· ἀτυχήσαντες δὲ ὧν ᾔτουν, συμπέτονται, ϗ ἑαυτοὺς καθίσαντες ἐπὶ τὸ κέρας τῆς νεὼς, τῶν σχοίνων ἐσθίουσί τε ϗ διατέμνουσι τὰ ἅμματα. Λίβυες δὲ κόρακες, ὅταν οἱ ἄνθρωποι φόβῳ δίψους ὑδρευσάμενοι πληρώσωσι τὰ ἀγγεῖα ὕδατος, ϗ κατὰ τῶν στεγῶν θέντες ἐάσωσι τῷ ἀέρι τὸ ὕδωρ φυλάττειν ἄσηπτον, ἐνταῦθα, εἰς ὅσον μὲν αὐτοῖς τὰ ῥάμφη κάτεισιν, ἐγκύπτοντες χρῶνται τῷ ποτῷ· ὅταν δὲ ὑπολήξῃ, ψήφους κομίζουσι ϗ τῷ στόματι ϗ τοῖς ὄνυξι, ϗ ἐμβάλλουσιν ἐς τὸν κέραμον· ϗ αἱ μὲν ἐκ τοῦ βάρους ὠθοῦνται, ϗ ὑφιζάνουσι, τό γε μὴν ὕδωρ θλιβόμενον ἀναπλεῖ· ϗ πίνουσιν εὖ μάλα εὐμηχάνως οἱ κόρακες, εἰδότες φύσει τινὶ ἀποῤῥήτῳ δύο σώματα μίαν χώραν μὴ δέχεσθαι.

ΚΕΦ.

CAP. XLIX.

Iterum de Corvis.

ARISTOTELES ait corvos difcrimen terrae, quae ferax, quaeque fterilis fit, noviffe, et in feracem gregatim et magno numero ferri, in fterilem autem et infoecundam binos. Pullos fuos enutritos infectantur, eofque ex nido fuo unufquifque expellit; quamobrem pulli efcam quaerunt, genitorefque fuos minime alunt.

CAP. L.

Quinam Pifces venenati fint.

Ex pifcibus pungendo venenum emittunt, nec tamen mortem inferentes, gobius, draco, et hirundo; paftinaca vero radio illico occidit. Leonides Byzantius refert, hominem pifcium naturae et differentiae ignarum, quum e reti paftinacam furripuiffet, eamque infelix pafferem effe opinaretur, in finum conjeciffe, eoque pacto, ut lateret, abiviffe, tanquam fi rem pretiofam inveniffet, et lucrofum fibi in venditionem furtum feciffet; illam autem compreffam, prae dolore, immiffo aculeo, hominem rupiffe, miferique furis vifcera effudiffe; et fic cum paftinaca iftum mortuum jacuiffe, maifeftum indicem eorum, quae ignarus perpetraverat.

CAP. LI.

De Corvorum audacia.

CORVUM de audacia aquilis nihil concedere diceres. Ifte enim non adverfus pufilla animalia dimicat, verum adverfus afinum et taurum, in quorum cervicibus confidens, eofdem percutit, et multorum oculos effodit. Pugnat etiam cum aefalone

ΚΕΦ. μθ'.

Ἔτι περὶ Κοράκων.

ΛΕγει Ἀριστοτέλης εἰδέναι τοὺς κόρακας διαφορὰν τῆς εὐδαίμονός τε καὶ λυπρᾶς, καὶ ἐν μὲν τῇ παμφόρῳ τε καὶ πολυφόρῳ κατά τε ἀγέλας καὶ πλήθη φέρεσθαι, ἐν δὲ τῇ ἀγόνῳ καὶ στερίφῃ κατὰ δύο. Τούς γε μὴν νεοττοὺς τοὺς ἐκτραφέντας διώκουσι, καὶ τῆς ἑαυτῶν ἕκαστος καλιᾶς φυγάδας ἀποφαίνουσιν· ὑπὲρ ὅτου τροφὰς μαστεύουσι, καὶ τοὺς γειναμένους σφᾶς μὴ ἐκτρέφουσι.

ΚΕΦ. ν'.

Τίνες τῶν Ἰχθύων ἰὸν ἔχουσιν.

ΥΠονύξαντες ἰὸν ἀφιᾶσιν ἰχθύων κωβιὸς, καὶ δράκων, καὶ χελιδὼν, οὐ μὴν εἰς θάνατον· ἡ τρυγὼν δὲ ἀποκτείνει παραχρῆμα τῷ κέντρῳ. Καὶ λέγει γε Λεωνίδης ὁ Βυζάντιος, ἰχθύων φύσεώς τε καὶ κρίσεως ἄπειρον ἄνθρωπον ἁρπάσαντα ἐκ τοῦ δικτύου τρυγόνα, (ᾤετο δὲ ἄρα ὁ δυστυχὴς ψῆτταν εἶναι) ὡς εἶχε φέροντα ἐπὶ κόλπον ἐμβαλεῖν, καὶ βαδίζει, ἵνα λήθῃ, ὥς τι ἀγαθὸν εὑρὼν, εἶτα καὶ εἰς ἐμπολὴν κερδαλέον ἑαυτῷ ἔχων ἅρπαγμα· ἡ δὲ ἄρα ἤλγησε πιεζομένη, καὶ παίει τῷ κέντρῳ διείρασα, καὶ ἐξέχεε τοῦ δυστυχοῦς κλέπτου τὰ σπλάγχνα· καὶ ἔκειτο παρὰ τῇ τρυγόνι νεκρὸς ὁ φὼρ, ἐναργὴς ἔλεγχος ὧν οὐκ εἰδὼς ἔδρασεν.

ΚΕΦ. να'.

Περὶ τῆς τῶν Κοράκων τόλμης.

ΟΚόραξ, οὐκ ἂν αὐτὸν εἰς τόλμαν ἀθυμότερον εἴποις τῶν ἀετῶν. Ὁμόσε γὰρ καὶ αὐτὸς τοῖς ζώοις χωρεῖ, οὐ μέντοι τοῖς βραχυτάτοις, ἀλλ' ὄνῳ τε καὶ ταύρῳ· κάθηται γὰρ κατὰ τῶν τενόντων, καὶ κόπτει αὐτοὺς, πολλῶν δὲ καὶ ὀφθαλμοὺς

ἐξέκοψεν

aesalone, ave robusta; quam si viderit cum vulpe dimicare, eum adjuvat, nam cum vulpe amicitiam colit. Maxime autem cunctarum avium multos clangores, et varias voces fundit, nam institutus humanam vocem emittit; vox autem ejus alia est ludentis, alia serio agentis; et si responsa deorum ferat, sanctam et fatidicam vocem fundit. Aestivo tempore alvi relaxatione se laborare corvi non ignorant, atque idcirco ab humidis alimentis abstinent.

C A P. LII.

De Animalium proprietate secundum partum.

Aristoteles scribit animalium alia vivos foetus, alia ova, alia vermes parere: vivos quidem foetus homines, et reliqua animalia, quae pilis teguntur; et ex aquatilibus cetacea; quorum illa quidem fistulam habent, branchiis vero carent, ut delphinus, et balaena.

C A P. LIII.

De Bobus in Mysia.

In Mysia boves onera vehunt, et cornibus carent. Dicuntur autem eorum greges sine cornibus esse neutiquam propter frigus, verum ob eorum peculiarem naturam; atque argumentum in promptu est: in Scythia enim boves cornibus non carent. Ego vero audio quendam in historiam contulisse, quod apes in Scythia frigore non offendantur; et Scythae mel non extraneum, sed vernaculum, et indigenas favos ad Mysos venum exportent. Ne quis tamen aegre ferat, me Herodoteis contraria scribere: nam qui haec retulit, rem cognitione compertam declarare, non vero ea, quae ex incerta fama acceperat, se narrare testabatur.

ἐξέκοψεν ὁ κόραξ. Μάχεται δὲ καὶ ὄρνιθι ἰσχυρῷ τῷ καλουμένῳ αἰσάλωνι· καὶ, ὅταν θεάσηται ἀλώπεκι μαχόμενον, τιμωρεῖται, πρὸς γὰρ ἐκείνην ἔχει τινὰ φιλίαν. Ἦν δὲ ἄρα πολυκλαγγώτατός τε ὀρνίθων καὶ πολυφωνότατος, μαθὼν γὰρ καὶ ἀνθρωπίνην προΐησι φωνήν· φθέγμα δὲ αὐτοῦ παίζοντος μὲν ἄλλο, σπουδάζοντος δὲ ἕτερον· εἰ δὲ ἀποκρίνοιτο τὰ ἐκ τῶν θεῶν, ἱερὸν ἐνταῦθα καὶ μαντικὸν φθέγγεται. Ἴσασι δὲ διὰ τοῦ θέρους ἐνοχλούμενοι ῥύσιν γαστρὸς, καὶ διὰ ταῦτα ἑαυτοὺς ὑγρᾶς τροφῆς ἀγεύστους φυλάττουσι.

ΚΕΦ. νβʹ.

Περὶ Ζώων ἰδιότητος ἐν τοῖς τόκοις.

Λέγει δὲ Ἀριστοτέλης τῶν ζώων τὰ μὲν ζωοτόκα εἶναι, τὰ δὲ ᾠὰ τίκτειν, τὰ δὲ σκώληκας· καὶ ζῶα μὲν ἀνθρώπους γεννᾷν, καὶ τὰ λοιπὰ ὅσα τριχῶν ἐστιν ἐπήβολα, καὶ τὰ κητώδη τῶν ἐνύδρων· τούτων δὲ τὰ μὲν αὐλὸν, βραγχία δὲ οὐκ ἔχειν, οἷον δελφῖνα καὶ φάλαιναν.

ΚΕΦ. νγʹ.

Περὶ τῶν ἐν Μυσοῖς Βοῶν.

Μυσοῖς ἄγουσιν ἄχθη βόες, καὶ κεράτων ἄμοιροί εἰσιν. Λέγονται δὲ τὴν ἀγέλην ἄκερων ὁρᾷν οὐκέτι διὰ κρύος, ἀλλὰ τῶν βοῶν τῶνδε ἰδία φύσις, καὶ τὸ μαρτύριον παρὰ πόδας· γίνονται γὰρ καὶ κεράτων ἐν Σκύθαις οὐκ ἀγέραστοι βόες. Ἐγὼ δὲ ἀκούω λέγοντός τινος ἐν συγγραφῇ, καὶ μελίττας Σκυθίδας εἶναι, ἐπαΐειν τε τοῦ κρύους οὐδέν· καὶ μέντοι καὶ πιπράσκειν εἰς Μυσοὺς κομίζοντας Σκύθας οὐκ ὀθνεῖον σφίσιν, ἀλλ' αὐθιγενὲς μέλι, καὶ κηρία ἐπιχώρια. Εἰ δὲ ἐναντία Ἡροδότῳ λέγω, μή μοί τις ἀχθέσθω· ὁ γὰρ τοιαῦτα εἰπὼν, ἱστορίαν ἀποδείκνυσθαι, ἀλλ' οὐκ ἀκοὴν ᾄδειν ἔφατο ἡμῖν ἀβασάνιστον.

CAP. LIV.

De Scarorum eſca.

SCARVM ſolum ex marinis piſcibus cibum ad os revocare audio; ſicut balantia animalia, quae ruminare dicuntur.

CAP. LV.

De Catella.

CATELLA in mari ore parit, et foetus ore denuo recipit, eademque via vivos et incolumes rurſus evomit.

CAP. LVI.

De Murium jecore.

MVRIS jecur mirum atque incredibilem in modum, creſcente luna, fibram quandam quotidie ſibi progignit uſque ad plenam lunam; deinde, luna decreſcente, fibram pariter evanidam reddit, donec in unum corpus vix conſpicuum evaneſcat. In Thebaide cum grandine pluit, mures apparere audio, qui partim etiam nunc coenum limoſum, partim jam caro exiſtunt. Quum ipſe a Neapoli, Italiae urbe, verſus Dicaearchiam iter facerem, ranae per pluviam in me delapſae ſunt; quarum anterior pars binis pedibus innixa repebat; poſterior vero adhuc informis, et tanquam e coeno humido coalita trahebatur.

ΚΕΦ. νδ΄.

Περὶ τῆς τῶν Σκάρων τροφῆς.

ΤΩΝ θαλαττίων πυνθάνομαι μόνον τὸν Σκάρον τὴν τροφὴν ἀναπλέουσαν ἐπεσθίειν· ὥσπερουν καὶ τὰ βληχηλά, ἃ δὴ καὶ μαρυκᾶσθαι λέγουσι.

ΚΕΦ. νέ.

Περὶ Γαλεοῦ.

Ο Γαλεὸς ὠδίνει διὰ τοῦ στόματος ἐν τῇ θαλάττῃ, πάλιν τε εἰσδέχεται τὰ βρέφη, κἀνεμεῖ ταῖς αὐταῖς ὁδοῖς ζῶντα καὶ ἀπαθῆ.

ΚΕΦ. νς΄.

Περὶ τοῦ τῶν Μυῶν ἥπατος.

ΜΥὸς ἧπαρ, καὶ μάλα ἐκπληκτικῶς τε καὶ παραδόξως, τῆς μὲν Σελήνης αὐξανομένης, λοβὸν ἑαυτῷ τινὰ ἐπιτίκτει ὁσημέραι μέχρι διχομήνου· εἶτα αὖ πάλιν ὑπολήγει μειουμένου τοῦ μηνὸς τὸν ἴσον λοβὸν ὑπαφανίζον, ἕς τ᾽ ἂν εἰς ἓν σῶμα καταλισθῇ ἀνείδεον. Ἀκούω δὲ ἐν τῇ Θηβαΐδι, χαλάζης πεσούσης ἐπὶ τῆς γῆς, ὁρᾶσθαι μῦς, ὧν τὸ μὲν πηλός ἐστιν ἔτι, τὸ δὲ σάρξ ἤδη. Ἐγὼ δὲ αὐτὸς ἐκ τῆς Ἰταλικῆς Νέας πόλεως ἐλαύνων εἰς Δικαιαρχίαν ὕσθην βατράχοις, καὶ τὸ μὲν μέρος αὐτῶν τὸ πρὸς τῇ κεφαλῇ εἷρπε, καὶ δύο πόδες ἦγον αὐτό· τὸ δὲ ἐπεσύρετο ἔτι ἄπλαστον, καὶ ἐῴκει ἔκ τινος ἰλύος ὑγρᾶς συνεστῶτι.

CAP. LVII.

Quod Apes ex bubus procreantur.

BVBVLVM genus utilissimum est, et hominibus maxime prodest, cum ad societatem rei rusticae, tum ad vecturam variorum onerum, lacte etiam homines satiare valet, et aras exornat, ac publicos coetus exhilarat, atque solemnes epulas praebet. Bos quoque mortuus res eximia est, et magni facienda; siquidem ex istius reliquiis nascantur apes, animalia maxime sedula; et mel, quod ex fructibus optimum et dulcissimum est, hominibus parantia.

ΚΕΦ. νζ'.

Ὅτι ἐκ βοῶν Μέλιτται τίκτονται.

ΤΟ τῶν βοῶν ἄρα πάγχρηστον ἦν γένος, καὶ ἀνθρώποις ζῶον λυσιτελέστατον, καὶ εἰς γεωργίας κοινωνίαν, καὶ εἰς ἀγωγὴν φόρτου διαφόρου, καὶ γάλακτος ἐμπλῆσαι βοῦς ἀγαθός ἐστι, καὶ βωμοὺς κοσμεῖ, καὶ ἀγάλλει πανηγύρεις, καὶ πανθοινίαν παρέχει. Καὶ ἀποθανὼν δὲ βοῦς γενναῖόν τι χρῆμα καὶ ἀξιέπαινον· μέλιτται γοῦν ἐκ τῶν ἐκείνου λειψάνων ἐκφύονται, ζῶον φιλεργότατον, καὶ τῶν καρπῶν τὸν ἄριστόν τε καὶ γλύκιστον ἀνθρώποις παρασκευάζον, τὸ μέλι.

ΑΙΛΙΑΝΟΥ

AELIANI
DE
NATVRA ANIMALIVM
LIBER III.

CAPVT I.
De Maurusiis Leonibus.

LEO homini Mauro itineris socius est, et aquam de eodem fonte bibit. Audio etiam leones Maurorum domos adire, quando venatione frustrati magna fame premuntur; et si vir adsit, leonem arcet, et vi eum abigens repellit; si vero ille abfuerit, et sola uxor domi fuerit relicta, ea sermone pudorem commovet idoneo, illum, ne ulterius procedat, inhibet, atque in ordinem redigit increpans, ut se contineat, nec fame effervescat. Intelligit utique linguam Maurusiam leo. Sensum autem verborum, quibus mulier leonem increpat, hujusmodi esse ipsi narrant: Nunquid te pudet, leo, cum sis rex animalium, meum tugurium ingredi, et mulieris opera indigere ad vitam sustentandam, atque instar hominis corpore male adfecti ad muliebres manus respicere, ut misericordia et commiseratione ea, quibus indigeas, adsequaris? quem oporteret ad montana loca contendere adversus cervos, bubulos, et reliqua animalia, quae leonibus lautum prandium praebent; verum, infelicis caniculae instar, ab aliis victum quaeritare satis habes. Et mulier quidem talia fatur. Leo autem animo adflictus

ΑΙΛΙΑΝΟΥ

ΠΕΡΙ
ΖΩΩΝ ΙΔΙΟΤΗΤΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ Γ΄.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ α΄.

Περὶ τῶν Μαυρουσίων λεόντων.

ΜΑΥΡΟΥΣΙΩ δὲ ἀνδρὶ ὁ λέων καὶ ὁδοῦ κοινωνεῖ, καὶ πίνει τῆς αὐτῆς πηγῆς ὕδωρ. Ἀκούω δὲ ὅτι καὶ εἰς τὰς οἰκίας τῶν Μαυρουσίων οἱ λέοντες φοιτῶσιν, ὅταν αὐτοῖς ἀπαντήσῃ ἀθηρία, καὶ λιμὸς αὐτοὺς ἰσχυρὸς περιλάβῃ· καὶ ἐὰν μὲν παρῇ ἀνὴρ, ἀνείργει τὸν λέοντα καὶ ἀναστέλλει, διώκων ἀνὰ κράτος· ἐὰν δὲ ὁ μὲν ἀπῇ, μόνη δὲ ἡ γυνὴ καταλειφθῇ, λόγοις αὐτὸν ἐντρεπτικοῖς ἴσχει τοῦ πρόσω, καὶ ῥυθμίζει, σωφρονίζουσα ἑαυτοῦ κρατεῖν, καὶ μὴ φλεγμαίνειν ὑπὸ τοῦ λιμοῦ. Ἐπαΐει δὲ ἄρα λέων φωνῆς Μαυρουσίας· καὶ ὁ νοῦς τῆς ἐπιπλήξεως τῇ γυναικὶ τῆς πρὸς τὸ θηρίον, τοιόσδε ἐστὶν, ὡς ἐκεῖνοι λέγουσιν· Σὺ δὲ οὐκ αἰδῇ λέων ὢν, ὁ τῶν ζώων βασιλεὺς, ἐπὶ τὴν ἐμὴν καλύβην ἰὼν, καὶ γυναικὸς δεόμενος ἵνα τραφῇς, καὶ δίκην ἀνθρώπου λελωβημένου τὸ σῶμα εἰς χεῖρας γυναικείας ἀποβλέπῃς, ἵνα οἴκτῳ καὶ ἐλέῳ τύχῃς ὧν δέῃ; ὃν δέον εἰς ὀρείους ὁρμῆσαι διατριβὰς, ἐπί τε ἐλάφους καὶ βουβαλίδας, καὶ τὰ λοιπὰ ὅσα λεόντων δεῖπνον ἔνδοξον· κυνιδίου δὲ ἀθλίου φύσει προσεοικὼς ἀγαπᾷς παρατραφῆναι. Καὶ ἡ μὲν ἐπᾴδει τοιαῦτα. Ὁ δὲ, ὥσπερ οὖν πληγεὶς τὴν ψυχὴν, καὶ

ὑπο-

adflictus, et pudore repletus, placide et humi oculos demittens discedit, aequo jure victus. Quum vero equi et canes propter convictum comminantium hominum sermonem intelligant, et timeant; nequaquam mirum mihi videtur, Mauros, qui simul cum leonibus degunt, atque educantur, ab iisdem intelligi. Adfirmant enim Mauri, se infantes suos aequali atque pari victus ratione, atque leonum catulos alere, et uno eodemque cubili ac tecto; adeoque feras linguam, quam commemoravi, intelligere, nec incredibile, nec absurdum est.

CAP. II.

De Equo Libyco, et Medico: tum etiam de Canibus.

De equo Libyco Libyas talia narrare audio: Eos quidem equorum velocissimos esse, nullo vero laboris sensu affici; graciles quoque nec corpulentos, et idoneos ad sustinendam negligentiam dominorum; qui nullam curam iis adhibent, neque eos, postquam labore fatigati fuerint, strigile perfricant, nec eis volutabra conficiunt, nec ungulas purgant, nec jubam pectunt, nec capronas implicant, neque fessos lavant; sed simulatque constitutum iter confecerint, ex equis desilientes eosdem ad pastiones dimittunt. Ipsi Libyes etiam graciles sunt, et squalore sordidi hujuscemodi equis etiam vehuntur. Medi autem luxuriae dediti sunt, atque ejuscemodi illorum equi; quos magnitudine, specie corporis, et ornatu, ac exteriore cultu, atque deliciis una cum dominis delectari diceres; sentire videntur magnitudinem et pulchritudinem suam, itemque se magnifice esse exornatos. Eadem de canibus nunc etiam in mentem veniunt. Cretica canis levis, atque agilis, et cursibus montanis adsueta est; ejuscemodi etiam Cretenses se praestant, et vulgo esse creduntur. Canum vero animosissimi sunt Molossi, quoniam ejusdem regionis incolae ejuscemodi sunt. Vir autem Carmanius, et canis, natura adeo feri sunt et rigidi, ut mansuefieri nequeant.

CAP.

ὑποπλησθεὶς αἰδοῦς, ἡσυχῇ καὶ κάτω βλέπων ἀπαλλάττεται, ἡττηθεὶς τῶν δικαίων. Ἐι δὲ ἵπποι καὶ κύνες διὰ τὴν συντροφίαν ἀπειλούντων τῶν ἀνθρώπων συνιᾶσι καὶ καταπτήσσουσι· καὶ Μαυρουσίους οὐκ ἂν θαυμάσαιμι λεόντων ὄντας συντρόφους καὶ ὁμοτρόφους αὐτοῖς, ὑπ' αὐτῶν ἐκείνων ἀκούεσθαι. Τοῖς γάρ τοι βρέφεσι τοῖς ἑαυτῶν μαρτυροῦσιν, ὅτι τοὺς σκύμνους τῶν λεόντων τῆς ἴσης τε καὶ ὁμοίας διαίτης ἀξιοῦσι, καὶ κοίτης μιᾶς, καὶ στέγης· καὶ ἐκ τούτων καὶ φωνῆς τῆς προειρημένης ἀκούειν τοὺς θῆρας, οὐδὲν οὔτε ἄπιστον οὔτε παράδοξον.

ΚΕΦ. β'.

Περὶ ἵππου Λιβύσσης, καὶ Μηδικῆς· ἔτι καὶ περὶ κυνῶν.

Ἵππου δὲ τῆς Λιβύσσης πέρι Λιβύων λεγόντων ἀκούω τοιαῦτα· Ὤκιστοι μέν εἰσιν ἵππων, καμάτου δὲ δή τι αἴσθονται οὐδέν· λεπτοὶ δὲ, καὶ οὐκ εὔσαρκοι, ἐπιτήδειοί γε μὴν καὶ φέρειν ὀλιγωρίαν δεσπότου εἰσίν· οὔτε γοῦν αὐτοῖς κομιδὴν προσφέρουσιν οἱ δεσπόται, οὐ καταψῶντες καμόντας, οὐ καλινδήθραν ἐργασάμενοι, οὐχ ὁπλὰς ἐκκαθαίροντες, οὐ κόμας κτενίζοντες, οὐ χαίτας ὑποπλέκοντες, οὐ λούοντες καμόντας· ἀλλ' ἅμα τε διήνυσαν τὸν προκείμενον δρόμον, καὶ ἀποβάντες νέμεσθαι ἰᾶσι. Καὶ λεπτοὶ μὲν καὶ αὐχμώδεις οἱ Λίβυες, ἐπὶ τοιούτων δὲ καὶ ἵππων ὀχοῦνται. Σοβαροὶ δὲ Μῆδοι καὶ ἁβροὶ, καὶ μέντοι καὶ οἱ ἐκείνων τοιοῦτοι ἵπποι· φαίης ἂν αὐτοὺς τρυφᾷν σὺν τοῖς δεσπόταις, καὶ τῷ μεγέθει τοῦ σώματος, καὶ τῷ κάλλει· ἤδη δὲ καὶ τῇ χλιδῇ, καὶ τῇ θεραπείᾳ τῇ ἔξωθεν, καὶ τῇ θρύψει ἐοίκασιν αἰσθανομένοις μεγέθους τε τοῦ σφετέρου καὶ κάλλους, καὶ ὅτι χλιδῶσι τῷ κόσμῳ. Ταῦτά τοι καὶ περὶ τῶν κυνῶν ἔπεισι νοεῖν μοι. Κύων Κρῆσσα κούφη, καὶ ἁλτικὴ, καὶ ὀρειβασίαις σύντροφος· καὶ μέντοι καὶ αὐτοὶ Κρῆτες τοιούτους αὐτοὺς παραδεικνῦσι, καὶ ᾄδει ἡ φήμη. Θυμικώτατος δὲ κυνῶν Μολοσσὸς, ἐπεὶ θυμωδέστατοι καὶ οἱ ἄνδρες. Ἀνὴρ δὲ Καρμάνιος καὶ κύων ἀμφότερα ἀγριώτατα καὶ μειλιχθῆναι ἄτεγκτα φύσιν.

CAP. III.

Suem in India non naſci.

NATURAE animantium haec etiam ſingularia ſunt: Suem neque ferum, neque cicurem in India naſci Cteſias refert, atque oves Indicas caudas cubitum latas habere alicubi narrat.

CAP. IV.

De Formicis Indicis.

FORMICAE Indicae, quae aurum cuſtodiunt, Campylinum fluvium nunquam tranſeunt. Iſſedones vero, qui eandem regionem cum illis incolunt, myrmeces [formicae] appellantur, et ſunt.

CAP. V.

De Teſtudine, Columba, et Perdice.

TESTUDO [terrena] cum ſerpentem comedit, origano veſcitur, et mali immunis redditur, quod comeſtum ipſam prorſus interimeret. Columbam autem avium maxime pudicam atque in re venerea temperantem eſſe audio; nunquam enim a ſe invicem diſtrahuntur, neque femina a conjuge, niſi caſu quodam, neque mas a femina, niſi viduus fiat. Perdices vero libidine intemperantes ſunt, ideoque nata ova diſperdunt, ne pullis educandis occupatae feminae rem veneream cum maribus negligant.

CAP.

ΚΕΦ. γ΄.

Ὅτι ἐν Ἰνδοῖς Ὗς οὐ γίνεται.

Ἴδια δὲ ἄρα φύσεως ζώων καὶ ταῦτα ἦν· Ὗν οὔτε ἄγριον οὔτε ἥμερον ἐν Ἰνδοῖς γενέσθαι λέγει Κτησίας, πρόβατα δὲ τὰ ἐκείνων οὐρὰς πήχεως ἔχειν τὸ πλάτος που φησίν.

ΚΕΦ. δ΄.

Περὶ Μυρμήκων Ἰνδῶν.

Οἱ μύρμηκες οἱ Ἰνδοὶ τὸν χρυσὸν φυλάττοντες, οὐκ ἂν διενέχθοιεν τὸν καλούμενον Καμπύλινον ποταμόν. Ἰσσηδόνες δὲ τούτοις συνοικοῦντές γε τοῖς μύρμηξι καλοῦνταί τε καί εἰσι.

ΚΕΦ. ε΄.

Ἴδια Χελώνης, καὶ Περιστερᾶς, καὶ Πέρδικος.

Φαγοῦσα ὄφεως χελώνη, καὶ ἐπιτραγοῦσα ὀριγάνου ἐξάντης γίνεται τοῦ κακοῦ, ὃ πάντως αὐτὴν ἐκ τῆς τροφῆς ἀνελεῖν ἔμελλε. Περιστερὰν δὲ ὀρνίθων σωφρονεστάτην, καὶ κεκολασμένην εἰς ἀφροδίτην μάλιστα, ἀκούω λεγόντων· οὐ γάρ ποτε ἀλλήλων διασπῶνται, οὔτε ἡ θήλεια, ἐὰν μὴ ἀφαιρεθῇ τύχῃ τινὶ τοῦ συννόμου, οὔτε ὁ ἄῤῥην, εἰ μὴ χῆρος γένηται. Πέρδικες δὲ ἀκράτορές εἰσιν ἀφροδίτης, οὐκοῦν τὰ ὠὰ τὰ γινόμενα ἀφανίζουσιν, ἵνα μὴ ἄγωσιν αἱ θήλειαι παιδοτροφοῦσαι τῆς πρὸς αὐτοὺς ὁμιλίας ἀσχολίαν.

CAP. VI.

De Lupis fluvium trajicientibus.

LVPIS fluvios tranſnatantibus, ne vi atque impetu fluctuum evertantur, ſingulare fulcimentum natura excogitavit, eoſque docuit, ex iis, quae difficilia ſunt, facillimum exitum; caudas invicem mordicus tenentes, contra fluctus tendunt adverſi, et ſine ulla difficultate ac tuto tranſnatant.

CAP. VII.

Diverſorum Animalium contrariae adſectiones.

ASINABVS rudendi vocem naturam negaſſe aiunt. Hyaenas vero canes mutos reddere, cum umbram in ipſos conjecerint, eadem praebuit. Suavis odor et unguentum vulturibus mortem adferunt. Cycnis etiam cicuta lethalis eſt. Camelum autem quantopere reformidet equus, Cyrum et Croeſum expertos fuiſſe aiunt.

CAP. VIII.

De Equabus.

PVLLOS equarum, quos nondum plene nutritos matres reliquerint, veluti pupillos, aliae equae miſeratae cum ſua ſobole educant.

CAP. IX.

De Cornice.

CORNICES ſibi invicem fideliſſimae ſunt, et, poſtquam ſibi ſociatae fuerunt, ſe mutuo vehementer amant; neque eas inverecunde aut fortuito miſceri quiſpiam videat. Narrant autem harum rerum periti, ſi alterutra moriatur, alteram ſuperſtitem vi-

duam

ΚΕΦ. ϛ΄.

Περὶ Λύκων ποταμὸν διαβαινόντων.

ΛΥκοι ποταμὸν διανέοντες, ὑπὲρ τοῦ μὴ πρὸς βίαν ἐκ τῆς τοῦ ῥεύματος ἐμβολῆς ἀνατρέπεσθαι, ἕρμα ἴδιον αὐτοῖς ἡ φύσις συμπλάσασα, ἐδιδάξατο σωτηρίαν ἐξ ἀπόρων, καὶ μάλα εὔπορον· τὰς οὐρὰς τὰς ἀλλήλων δακόντες, εἶτα ἀντιπίπτουσι τῷ ῥεύματι, καὶ ἀλύπως γε διενήξαντο καὶ ἀσφαλῶς.

ΚΕΦ. ζ΄.

Ζώων διαφόρων ἀντιπάθειαι.

ΟΝοις θηλείαις βρῶσιν ἡ φύσις οὐκ ἔνειμέ φασι. Κύνας δὲ ἀφώνους ἀποφαίνειν τὰς ὑαίνας, ὅταν αὐταῖς τὴν σκιὰν ἐπιβάλῃ, ἡ αὐτὴ παρέσχεν. Εὐωδία δὲ καὶ μῦρον γυψὶν αἴτια θανάτου. Κύκνων δὲ κώνειον ὄλεθρος. Κάμηλον δ᾽ ὡς δέδοικεν ἵππος, ἔγνω Κῦρός τε καὶ Κροῖσος, ὥς φασι.

ΚΕΦ. η΄.

Περὶ Ἵππων.

ΤΑ βρέφη τὰ τῶν ἵππων ὅταν αἱ μητέρες καταλίπωσι πρὸ τῆς ἐκείνων ἐκθρέψεως, οἷον ὀρφανὰ, ἐκτρέφουσι μετὰ τῶν οἰκείων παιδίων οἰκτείρουσαι αἱ ἄλλαι αὐτά.

ΚΕΦ. θ΄.

Περὶ Κορώνης.

ΚΟρῶναι ἀλλήλαις εἰσὶ πιστόταται, καὶ ὅταν εἰς κοινωνίαν συνέλθωσι, πάνυ σφόδρα ἀγαπῶσι σφᾶς· καὶ οὐκ ἂν ἴδοι τις μιγνύμενα ταῦτα τὰ ζῶα ἀνέδην, καὶ ὡς ἔτυχε. Λέγουσι δὲ οἱ τὰ ὑπὲρ τούτων ἀκριβοῦντες, ὅτι κἂν ἀποθάνοι τὸ ἕτερον, τὸ

duam permanere. Audio etiam veteres in nuptiis poſt hymenaeum cornicem invocaſſe, hocque concordiae ſignum illis, qui liberorum quaerendorum cauſa conveniſſent, dediſſe. Qui ſedes avium et volatus obſervant, cornicem, ſi ſola apparuerit, captantibus auguria inauſpicatam eſſe dicunt. Quoniam vero cornici noctua infeſta eſt, noctu illius ovis inſidias molitur; cornix vero interdiu noctuae ovis inſidiatur, non ignorans oculos ejus tunc hebetes eſſe.

CAP. X.

De Erinaceo terreſtri.

ERINACEVM terreſtrem nec imprudentem, nec imperitum parandorum in vitae uſum fructuum natura reddidit. Quandoquidem enim cibo, qui per annum duret, indiget, neque quodlibet anni tempus fruges producat; illum in locis, ubi ficus exſiccantur, ſe volutare aiunt, et transfixas ficus, quae non paucae ſpinis inhaerent, facile portare, eaſque in caverna congeſtas ſervare, ut inde promere queat, quum extrinſecus fructus colligere non poſſit.

CAP. XI.

De Crocodilo et Trochilo.

ANIMALIA etiam maxime fera cum iis, quae opem ſibi ferre queunt, pacem ac foedus habent, et ab ingenita ſibi malitia propter mutuum commodum remittunt. Crocodilus dum hians natat, ſanguiſugae eum infeſtant, et dolore adficiunt; quod ſentiens ille trochilo medico indiget. Cum igitur ſanguiſugis os ejus refertum eſt, ad ripam prodiens adverſus radios ſolis hiat. Trochilus autem roſtrum in fauces illius inſerens ſanguiſugas extrahit; idque crocodilus patienter ſuſtinet opem ſentiens, atque inmotus manet; et trochilus quidem prandio potitur ſanguiſugis; crocodilus vero ope trochili fruitur, eique iſtam mercedem rependit, quod ipſum non laedat.

CAP.

τὸ λοιπὸν χηρεύει. Ἀκούω δὲ τοὺς πάλαι καὶ ἐν τοῖς γάμοις μετὰ τὸν ὑμέναιον τὴν κορώνην καλεῖν, σύνθημα ὁμονοίας τοῦτο τοῖς συνιοῦσιν ἐπὶ τῇ παιδοποιΐᾳ διδόντας. Οἵ τε ἕδρας ὀρνίθων καὶ πτήσεις παραφυλάττοντες, οὐκ εὐσύμβολον εἰς μαντείαν ὀττεύουσιν εἶναί φασιν, εἰ ὑπακούσοιτο κορώνη μία. Ἐπεὶ δὲ ἡ γλαὺξ ἐστιν αὐτῇ πολέμιον, καὶ νύκτωρ ἐπιβουλεύει τοῖς ὠοῖς τῆς κορώνης· ἥδε μεθ' ἡμέραν ἐκείνην ταὐτὸ δρᾷ τοῦτο, εἰδυῖα ἔχειν τὴν ὄψιν τὴν γλαῦκα τηνικαῦτα ἀσθενῆ.

ΚΕΦ. ί.

Περὶ τοῦ χερσαίου Ἐχίνου.

Ἐχῖνον τὸν χερσαῖον οὐκ ἄσοφον οὐδ' ἀμαθῆ ταμιείαν τῆς ἐς τὴν χρείαν ἡ φύσις ἐποίησε. Ἐπειδὴ γὰρ δεῖται τροφῆς διετησίου, τὰ δὲ ὡραῖα οὐ πᾶσα ὥρα δίδωσιν, ἑαυτὸν ἐν ταῖς τρασιακῶν κυλίειν φασὶ, καὶ τῶν ἰσχάδων τὰς περιπαρείσας, αἳ πολλαὶ πήγνυνται ταῖς ἀκάνθαις, ἡσυχῇ κομίζει, καὶ ἀποθησαυρίσας φυλάττει, καὶ ἔχει λαβεῖν ἐκ τοῦ φωλεοῦ, ὅτε πορίσαι οὐχ οἷόν τε ἔξωθέν ἐστι.

ΚΕΦ. ιά.

Περὶ Κροκοδείλου καὶ Τροχίλου.

Ἤδη μὲν καὶ τῶν ζώων τὰ ἀγριώτατα πρὸς τὰ ὀνῆσαι δυνάμενα εἰρηναῖα καὶ ἔνσπονδά ἐστι, τῆς συμφυοῦς κακίας εἰς τὴν χρείαν παραλυθέντα. Ὁ γοῦν κροκόδειλος νήχεταί τε ἅμα καὶ κέχηνεν· ἐμπίπτουσιν οὖν αἱ βδέλλαι ἐς αὐτὸν καὶ λυποῦσιν, ὅπερ εἰδὼς ἰατροῦ δεῖται τοῦ τροχίλου. Πλήρης γὰρ αὐτῶν γενόμενος, ἐπὶ τὴν ὄχθην προελθὼν κατὰ τῆς ἀκτῖνος κέχηνεν. Ὁ τοίνυν τροχίλος ἐμβαλὼν τὸ ῥάμφος ἐξάγει τὰς προειρημένας· καρτερεῖ δὲ ὠφελούμενος ὁ κροκόδειλος, καὶ ἀτρεμεῖ· καὶ ὁ μὲν ἔχει δεῖπνον τὰς βδέλλας, ὁ δὲ ὀνίναται, καὶ τὸ μηδὲν ἀδικῆσαι τὸν τροχίλον λογίζεταί οἱ μισθόν.

CAP. XII.

De Monedulis.

MONEDULAS erga se beneficas existimant Thessali, Illyrii, et Lemnii, iisque ut victus publice praeberetur, civitates eorum decretum fecerunt; quoniam locustarum fruges eorum vastantium ova perdere, earumque sobolem perimere solent. Ea ratione profecto magna ex parte locustarum nubes minuuntur, eorumque quos commemoravi, fruges aestivae manent incolumes.

CAP. XIII.

De Gruibus.

GRUES in Thracia, quae cunctarum regionum maxime frigida et tempestatibus obnoxia est, gignuntur: amant tamen regionem, in qua natae sunt; amant etiam se ipsae tribuentes aliquid sedibus patriis, tribuentes etiam aliquid suae saluti. Nam per aestatem quidem ibidem manent; medio vero autumno in Aegyptum, et Libyam, et Aethiopiam trajiciunt; et tanquam terrae circuitum noverint, et aëris proprietatem, ac temporum diversitatem, omnes proficiscuntur; quum hyemem tepidiorem illic traduxerint, diesque sereni et tranquilli illucescere coeperint, iterum redeunt, unde venerant. Ducesque volatus, qui ejusdem itineris experientiam habent, constituunt, nempe, ut verisimile est, seniores: ad agmen claudendum, eosdem quoque deligunt; in medio autem juniores locantur. Observato autem vento secundo, sibique favente, atque a tergo adspirante, illo etiam itineris duce utentes, qui in partem anteriorem impellit; et tum quidem figuram triangularem angulis acutis suo volatu designant, quo in aërem incumbentes, eumque findentes, facillime iter suum conficiant. Hac ratione aestatem atque hyemem exigunt grues; homines vero mirantur prudentiam regis Persarum ad deprehendendam coeli commoditatem, Susas et Ecbatana

ΚΕΦ. ιβ΄.

Περὶ Κολοιῶν.

ΚΟλοιοὺς δὲ εὐεργέτας νομίζουσι καὶ Θετταλοὶ, καὶ Ἰλλυριοὶ, καὶ Λήμνιοι, καὶ δημοσίας γε αὐτοῖς τροφὰς ἐψηφίσαντο αἵδε αἱ πόλεις· ἐπεὶ τῶν ἀκρίδων, αἳ ἐλυμαίνοντο τοὺς καρποὺς τοῖς προειρημένοις, τὰ ᾠὰ ἀφανίζουσί τε οἱ κολοιοὶ, καὶ διαφθείρουσι τὴν ἐπιγονὴν αὐτοῖς· μειοῦται δὴ κατὰ πολὺ τὰ τῶν ἀκρίδων νέφη, καὶ τοῖς προειρημένοις μένει τὰ ὡραῖα ἀσινῆ.

ΚΕΦ. ιγ΄.

Περὶ Γεράνων.

ΑΙ γέρανοι γίνονται μὲν ἐν Θρᾴκῃ, ἡ δὲ χειμεριώτατον χωρίων ἐστὶ καὶ κρυμωδέστατον, ὧν ἀκούω· οὐκοῦν φιλοῦσι τὴν χώραν, ἐν ᾗ γεγόνασι· φιλοῦσι δὲ καὶ ἑαυτὰς, καὶ νέμουσι τὸ μέν τι τοῖς ἤθεσι τοῖς πατρῴοις, τὸ δέ τι τῇ σφῶν αὐτῶν σωτηρίᾳ. Τοῦ μὲν γὰρ θέρους κατὰ χώραν μένουσι· φθινοπώρου δὲ ἤδη μεσοῦντος, εἰς Αἴγυπτόν τε καὶ Λιβύην ἀπαίρουσι, καὶ Αἰθιοπίαν· ὥσπερ γὰρ οὖν γῆς περίοδον εἰδυῖαι, καὶ φύσεις ἀέρων καὶ ὡρῶν διαφορὰς, στέλλονται αἱ πᾶσαι, καὶ χειμῶνα ἠρινὸν διαγαγοῦσαι, πάλιν ὅταν ὑπεύδια ἄρξηται, καὶ εἰρηναῖα τὰ τοῦ ἀέρος, ὑποστρέφουσιν ὀπίσω. Ποιοῦνται δὲ ἡγεμόνας τῆς πλήσεως τὰς ἤδη τῆς ὁδοῦ πεπειραμένας, εἶεν δ᾽ ἂν, ὡς τὸ εἰκὸς, αἱ πρεσβύτεραι· καὶ οὐραγεῖν δὲ τὰς τηλικαύτας ἀποκρίνουσι· μέσαι δὲ αὐτῶν αἱ νέαι τετάχαται. Φυλάξασαι δὲ ἄνεμον οὖρον, καὶ φίλον σφίσι, καὶ κατόπιν ῥέοντα, χρώμεναί οἱ πομπῷ, καὶ ἐπωθοῦντι ἐς τὸ πρόσω· εἶτα μέντοι τρίγωνον ὀξυγώνιον, τὸ σχῆμα τῆς πλήσεως ἀποφήνασαι, ἵνα ἐμπίπτουσαι τῷ ἀέρι διακόπτωσιν αὐτὸν, ῥᾷστα δὲ τῆς πορείας ἔχωνται. Οὕτω μὲν δὴ θερίζουσί τε καὶ χειμάζουσι γέρανοι· σοφίαν δὲ ἥγηνται ἄνθρωποι θαυμαστὴν τοῦ Περσῶν βασιλέως, εἰς ἐπιστήμην ἀέρων

batana celebrantes, atque ejufdem regis ultro citroque migrationes pervulgatas. Quando autem forte aquilam in fe irruentem confpiciunt, in orbem coactae, feque condenfantes, mediumque lunatum efficientes, comminantur, tanquam in aciem adverfus eam proditurae; quo fit, ut percuffis alis illa recedat; hae autem roftra tergis praevolantium fulcientes volatum fuum deinceps quodammodo colligant, laboremque fibi tolerabilem reddunt, modo fibi invicem incumbentes. Quando vero in remota regione quietem nactae funt, noctu reliquae quiefcunt, et dormiunt; tres autem vel quatuor reliquas cuftodiunt, et, ne cuftodes fomno opprimantur, unico pede innituntur, et in altero, quem fublimem habent, lapillum unguibus firmiffime et fumma cautione tenent, ut, fi quando fomnus obrepferit, lapillus cadens ftrepitu eas excitet. Lapillus autem, quem grus volatura pro faburra devorat, eft auri index; eumque, quando velut ad portum adpulfa, ac in locum, quem petebat, pervenit, rurfus evomit.

CAP. XIV.

Iterum de Gruibus.

Si gubernator navis alto in mari conftitutus viderit grues inde quo volatum intenderant redeuntes, intelligit ex adverfo ventum imminere, et avium difcipulus factus ipfe quoque navigationem reflectit, et navim fervat. Earum gubernandi rationem hominibus regendi refpublicas doctrinam primum dediffe ferunt.

CAP.

χρήσεως Σοῦσα καὶ Ἐκβάτανα ᾄδοντες, καὶ τὰς δεῦρο καὶ ἐκεῖσε τοῦ Περσοῦ τεθρυλλημένας μεταβάσεις. Ὅταν δὲ προσφερόμενον αἰετὸν αἱ γέρανοι θεάσωνται, γενόμεναι κύκλος, καὶ κολπωσάμεναι, μηνοειδὲς τὸ μέσον ἀποφήνασαι, ἀπειλοῦσιν ὡς ἀντιταξόμεναι· ὁ δὲ ἀναχωρεῖ, καὶ κρούεται τὸ πτερόν· ἀλλήλων δὲ τοῖς πυγαίοις ἐπερείδουσαι τὰ ῥάμφη, εἶτα μέντοι τρόπον τινὰ τὴν πτῆσιν συνδέουσι, καὶ τὸν κάματον σφίσιν εὐκάματον ἀποφαίνουσι, πεφεισμένως ἀναπαυόμεναι εἰς ἀλλήλας αἱ αὐταί. Ἐν δὲ γῇ μηκίστῃ πηγῆς ὅτ᾽ ἂν τύχωσιν, ἀναπαύονται νύκτωρ αἱ λοιπαὶ, καὶ καθεύδουσιν· αἱ τρεῖς δὲ ἢ τέσσαρες προφυλάττουσι τῶν λοιπῶν, καὶ ὑπὲρ τοῦ μὴ κατακοιμίσαι τὴν φυλακὴν ἑστᾶσι μὲν ἀσκωλιάζουσαι, τῷ γε μὴν μετεώρῳ ποδὶ λίθον κατέχουσι τοῖς ὄνυξι μάλα ἐγκρατῶς τε καὶ εὐλαβῶς, ἵνα ἐάν ποτε λάθωσιν ἑαυτὰς εἰς ὕπνον ὑπολισθαίνουσαι, πεσὼν καὶ ὑποκτυπήσας ὁ λίθος ἀποδαρθάνειν καταναγκάσῃ. Γέρανος δὲ λίθον ὅνπερ οὖν καταπίνει πετομένη ὑπὲρ τοῦ ἔχειν ἕρμα, χρυσοῦ βάσανός ἐστιν· ὅταν οἷον ὁρμισαμένη καὶ καταχθεῖσα ἔνθα ἥκει, εἶτα μέντοι ἀνεμέσῃ αὐτόν.

ΚΕΦ. ιδ΄.

Περὶ Γεράνων πάλιν.

Κυβερνήτης ἰδὼν ἐν μέσῳ πελάγει γεράνους ὑποστρεφούσας, καὶ τὴν ἔμπαλιν πετομένας, συνεῖδε δι᾽ ἐναντίου προσβολὴν πνεύματος ἐκείνας ἀποστῆναι τοῦ πρόσω· καὶ τῶν ὀρνέων, ὡς ἂν εἴποις, μαθητὴς γενόμενος παλίμπλους ἦλθε, καὶ τὴν ναῦν περιέσωσε. Καὶ τοῦτο πρῶτον γενόμενον μάθημά τε ὁμοῦ καὶ παίδευμα τῶνδε ὀρνίθων τὸ κυβερνητικὸν καὶ τοῖς ἀνθρώποις παρεδόθη.

CAP. XV.
De Columbis.

COLVMBAE in urbibus cum hominibus frequentes habitant, et valde manſuetae ſunt, et ante illorum pedes verſantur; at in locis deſertis eos aufugiunt, neque eorum conſpectum patiuntur. Fidunt enim multitudini, ſeque nihil grave per illam paſſuras probe norunt; ubi vero aucupia, retia, et inſidiae parantur, non amplius abſque metu degunt: ut de eis dicam, quod olim dixit Euripides.

CAP. XVI.
De Perdicibus.

PERDICES quum partui vicinae ſunt, aream, quam vocant, e quibuſdam feſtucis ſibi componunt. Contextus autem cavus eſt, et ad incubandum accommodatus; eique pulverem infundentes molle quiddam velut cubile efficiunt, atque in id ipſum ingrediuntur: dein ſe deſuper fruticibus occultantes, ut aves rapaces et aucupes evitent, ſumma quiete incubant: tum ova eidem loco non committunt, verum in alium locum quaſi migrantes ea important; timent enim ne deprehendantur, ſi in eodem loco commorentur. Aliis igitur locis nidificantes, pullos etiam nunc teneros avehunt et fovent, et ſuis alis tepefaciunt, penniſque tanquam faſciolis involvunt; pullos vero non lavant, ſed pulvere reſpergentes nitidos efficiunt. Si perdix aliquem ad nidum accedentem, ſibique et ſuis pullis inſidias molientem conſpexerit, tum ad pedes aucupis proſtrata ſpem praebet ſe abjectam capi poſſe; et auceps quidem ſe inclinat verſus praedam, perdix vero ſe convolvens commodum elabitur; cumque illum a nido avertit, ac abduxit, ſeque

vanum

ΚΕΦ. ιέ.

Περὶ Περιστερῶν,

Περιστεραὶ μὲν ἐν ταῖς πόλεσι τοῖς ἀνθρώποις συναγελάζονται, καί εἰσι πραόταται, καὶ εἵλουνται περὶ τοῖς ποσίν· ἐν δὲ τοῖς ἐρήμοις χωρίοις ἀποδιδράσκουσι, καὶ τοὺς ἀνθρώπους οὐχ ὑπομένουσι. Θαῤῥοῦσι μὲν γὰρ τοῖς πλήθεσι, καὶ ὅτι μηδὲν πείσονται δυσχερὲς, ἴσασι κάλλιστα· ὅπου δὲ ὀρνιθοθῆραι, καὶ δίκτυα, καὶ ἐπιβουλαὶ κατ' αὐτῶν, ἄτρεστα οἰκοῦσιν οὐκέτι· ἵνα εἴπω τὸ ἐπ' αὐτῶν ἐκείνων λεχθὲν Εὐριπίδῃ.

ΚΕΦ. ιϛ'.

Περὶ Περδίκων.

Ὅταν μέλλωσι πέρδικες πρὸς τῷ τίκτειν εἶναι, παρασκευάζουσιν ἑαυτοῖς ἔκ τινων καρφῶν τὴν καλουμένην ἅλω. Πλέγμα δέ ἐστι κοῖλον, καὶ ἐγκαθίσαι μάλα ἐπιτήδειον· καὶ κόνιν ἐκχέαντες, καὶ μαλακήν τινα οἱονεὶ κοίτην ἐργασάμενοι, καὶ ἐνδύντες· εἶτα ἐπηλυγάσαντες ἑαυτοὺς ἄνωθεν κάρφεσιν, ὑπὲρ τοῦ καὶ τοὺς ὄρνιθας λαθεῖν τοὺς ἁρπακτικοὺς, καὶ τῶν ἀνθρώπων τοὺς θηρευτὰς, κατὰ πολλὴν τὴν εἰρήνην κατακλίνουσιν· εἶτα τὰ ὠὰ οὐ πιστεύουσι τῇ χώρᾳ τῇ αὐτῇ, ἀλλ' ἑτέρᾳ οἱονεὶ μετοικιζόμενοι, ἐκεῖνά τε ἐπάγονται· δεδοίκασι γὰρ ἐν ταυτῷ διατρίβοντες, μήποτε ἄρα φωραθῶσι. Νεοττεύοντες δὲ ἐν χωρίοις ἑτέροις, ἀπαίροντές τε αὖ τοὺς νεοττοὺς ὄντας ἁπαλοὺς ὑποθάλπουσι, καὶ τοῖς ἑαυτῶν πτεροῖς ἀλεαίνουσιν, οἱονεὶ σπαργάνοις τοῖς πτηνοῖς περιαμπέχοντες· οὐ λούουσι δὲ αὐτοὺς, ἀλλὰ κονιῶντες ἐργάζονται φαιδροτέρους. Ἐὰν δὲ πέρδιξ ἴδῃ τινὰ προσιόντα καὶ ἐπιβουλεύοντα καὶ αὐτῷ καὶ τοῖς βρέφεσιν, ἐνταῦθα αὐτὸς μὲν ἑαυτὸν πρὸ τῶν ποδῶν κυλίει τῶν τοῦ θηρατοῦ, καὶ ἐνδίδωσιν ἐλπίδα τοῦ δύνασθαι συλλαβεῖν εἱλούμενον· καὶ ὁ μὲν ἐπικύπτει ἐς τὴν ἄγραν, ὁ δὲ ἐξελίττει ἑαυτὸν, καὶ διαδιδράσκει, καὶ γίνεται πρὸ

ὁδοῦ·

vanum illius laborem elufiffe fentit, magna jam fiducia venatorem hiantem relinquens, furfum volat; atque ab infidiis tuta, pullos appellat, qui maternam vocem agnofcentes eo advolant. Cum ex fefe ova paritura eft, occulte latens ufpiam maritum fallere conatur, ne ejus ova frangat; quoniam is eo ufque libidinis infania flagrat, ut matrem alendis liberis operam navare non permittat. Adeo perdicum genus libidine furit, ut cum feminae incubiturae ipfos reliquerint, mares animo inflammato concupifcentes res venereas, vehementer inter fe ira incendantur, mutuaque verberatione acerbiffime affligantur; victufque feminarum vice venerem patiantur, quoad ipfe quoque victor alterius eandem flagitiofam libidinem in victum exerceat.

CAP. XVII.

De Invidis animalibus.

INVIDIAM rem exfecrandam effe inquit Euripides, eaque laborant etiam nonnulla animalia. Stellio, ut Theophraftus ait, fimulatque fenectutem exuerit, fe convertens, eam deglutiens, abolet; eadem autem comitiales morbos pellere exiftimatur. Cervum etiam non fugit dextrum fuum cornu magnum ufum hominibus praeftare, idque ipfum ne ifto quifpiam frueretur, prae invidia in terra confodit, atque occultat. Equa etiam non ignorat fe una cum pullo amoris veneficia parere; fimulatque igitur pullus editus eft, carunculam in pulli fronte innatam, quam hippomanes vocant, devorat. Eamque praeftigiatores dicunt vim habere alliciendi ad infanam coitus cupidinem, atque oeftrum venereum efficiendi et excitandi; idcirco equa hafce praeftigias hominibus, qui eas ceu praecipuum aliquod remedium adfequi conantur, invidet. Et quidni?

CAP.

ὁδοῦ· ὅπερ οὖν συννοήσας ὁ πέρδιξ, θαῤῥῶν ἤδη, τῆς ἀσχολίας τῆς ματαίας ἀπαλλάττει τὸν ὀρνιθοθήραν ἀναπτὰς, καὶ τοὺς νεοττοὺς καταλαβὼν, καὶ ἐάσας τὸν ἄνδρα κεχηνότα. Εἶτα ἐν ἀδείᾳ ἡ μήτηρ γενομένη, καὶ ἐν καλῷ στᾶσα, τὰ βρέφη καλεῖ, οἱ δὲ αὐτῇ προσπέτονται γνωρίσαντες τὸ φώνημα. Πέρδιξ δὲ ᾠδῖνα ἀπολύειν μέλλων πειρᾶται λαθεῖν τὸν σύννομον, ἵνα μὴ συντρίψῃ τὰ ᾠά· λάγνος γὰρ ὢν οὐκ ἐᾷ τῇ παιδοτροφίᾳ σχολάζειν τὴν μητέρα. Οὕτω δέ ἐστιν ἀκόλαστον τὸ τῶν περδίκων γένος, ὥσθ' ὅταν αὐτοὺς ἀπολιποῦσαι, εἶτα ἐπωάζουσιν αἱ θήλειαι, οἵδε ἐπίτηδες εἰς ὀργὴν πρὸς ἀλλήλους ἐξάπτουσι, καὶ παίουσί τε καὶ παίονται πικρότατα· καὶ ὅ γε ἡττηθεὶς ὀχεύεται ὡς ὄρνις, καὶ δρᾷ τοῦτο ἀνέδην, ἔς τ' ἂν ὑφ' ἑτέρου καὶ αὐτὸς ἡττηθεὶς εἶτα εἰς τὰς ὁμοίας λαβὰς ἐμπέσῃ.

ΚΕΦ. ιζ'.

Περὶ τῶν φθονούντων Ζώων.

ΛΕγει μὲν οὖν Εὐριπίδης δυσώνυμον ὄντα τὸν φθόνον, οὗτος δὲ ἄρα ἐνοικεῖ καὶ τῶν ζώων ἔστιν οἷς. Ὁ γοῦν γαλεώτης, ὥς φησι Θεόφραστος, ὅταν ἀποδύσηται τὸ γῆρας, ἐπιστραφεὶς, εἶτα μέντοι καταπιὼν ἀφανίζει αὐτό· δοκεῖ δὲ ἐπιλήψεων εἶναι τὸ γῆρας τὸ τοῦδε τοῦ ζώου ἀντίπαλον. Οἶδε δὲ καὶ ἔλαφος, τὸ δεξιὸν κέρας ἔχων εἰς πολλὰ ἀγαθὸν, καὶ μέντοι κατορύττει τε αὐτὸ, καὶ ἀποκρύπτει, φθόνῳ τοῦ τοσοῦτόν τινα ἀπολαῦσαι. Ἴυγγας δὲ ἐρωτικὰς τῷ πώλῳ συντίκτουσα ἵππος οἶδε, ταῦτά τοι καὶ ἅμα τῷ τεχθῆναι τὸ βρέφος, ἥδε τὸ ἐπὶ τῷ μετώπῳ σαρκίον ἀπέτραγεν· ἱππόμανες ἄνθρωποι καλοῦσιν αὐτό. Καὶ οἱ γόητες τοῦτό φασιν ὁρμάς τινας ἑλκτικὰς εἰς μίξιν ἀκατάσχετον, καὶ οἶστρον ἀφροδίσιον παρέχειν καὶ ἐξάπτειν· οὔκουν τὴν ἵππον ἐθέλειν ἀνθρώπους μεταλαγχάνειν τοῦ γοητεύματος τοῦδε, ὥσπερ οὖν ἀγαθοῦ μεγίστου φθονοῦσαν. Οὐ γάρ;

CAP. XVIII.

De Physalo pisce maris Rubri.

In mari rubro, sinu Arabico, piscem gobio perfectae aetatis non minorem nasci Leonides Byzantius ait; oculis vero, atque ore carere citra morem piscium; branchias tamen habere, et capitis formam, ut conjicere licet, etsi figura minus expressa; infra imum ventrem formam quandam leviter contractam in sinum apparere, quae smaragdi colorem refert, eamque oculorum et oris loco ipsi esse idem ait. Quisquis autem hunc piscem gustaverit, se suo sibi malo eum piscatum fuisse sentit. Vis autem mali ejusmodi est: Qui gustaverit, intumescit, dein ventre ejus prae tumore disrupto moritur. Verum etiam ipse physalus captus poenam luit: primum enim cum extra aquam est, inflatur; et si quis eum tetigerit, magis magisque intumescit: tumque si quis eum contrectare perseverat, prae putredine totus, tanquam aqua intercute laborans, perlucidus fit: denique moriens disrumpitur. Si quis autem eum vivum in mare rejiciat, more inflatae vento vesicae supernatat. Physalum autem ex hoc adfectu appellatum fuisse idem ait.

CAP. XIX.

De Vitulo marino, ejusdemque invidia.

Vitulum marinum coagulum suum, ne comitiali morbo laborantes eo sanari possint, devorare audio. Invidum hercle animal est vitulus marinus.

CAP.

ΚΕΦ. ιή.

Περὶ τȣ̃ ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ φυσάλȣ.

ΕΝ τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ, κόλπῳ δὲ τῷ Ἀραβίῳ, ἰχθὺν Λεωνίδης ὁ Βυζάντιος γενέσθαί φησι, κωβίȣ τȣ̃ τελείȣ μείονα ȣ̓δὲ ἕν· ἔχειν δὲ ȣ̓δὲ ὀφθαλμȣ̀ς αὐτὸν, ȣ̓́τε ϛόμα ἐν νόμῳ τῷ τῶν ἰχθύων· προσπέφυκε δέ οἱ βράγχια, κ̀ σχῆμα κεφαλῆς, ὡς εἰκάσαι, ȣ̓ μὴν ἐκμεμόρφωται τὸ εἶδος· κάτω δὲ ἄρα ὑπὸ τῇ γαϛρὶ αὐτῷ ἐντέθλαται τύπος κολπώδης ἠσυχῇ, κ̀ ἐκπέμπει σμαράγδȣ χρόαν· τȣ̃τον ἓν εἶναι κ̀ ὀφθαλμόν οἵ φησι κ̀ ϛόμα. Ὅϛις δὲ αὐτȣ̃ γεύσεται, σὺν τῷ κακῷ τῷ αὐτȣ̃ ἐθήρασεν αὐτόν. Καὶ τῆς διαφθορᾶς ὁ τρόπος· Ὁ γευσάμενος ᾤδησεν, εἶτα ἡ γαϛὴρ κατέῤῥαξε, κ̀ ὁ ἄνθρωπος ἀπόλωλε. Δίδωσι δὲ κ̀ αὐτὸς ἀλȣ̀ς δίκας· πρῶτον μὲν ἔξω τȣ̃ κύματος γενόμενος, οἰδαίνει, κ̀ εἴ τις αὐτȣ̃ ψαύσῃ, ὅδε ἔτι κ̀ μᾶλλον πίμπραται· κ̀ εἴ τις ἐπιμείνῃ ψαλάττων, γίνεται πᾶς ὑπὸ σήψεως διαυγέϛατος, ὡς ὑδεριῶν· εἶτα τελευτῶν διεῤῥάγη. Εἰ δὲ αὐτὸν ἐθέλοι τις ἔτι ζῶντα εἰς τὴν θάλατταν μεθεῖναι, ὅδε ἐπινήχεται δίκην κύϛεως ἀρθείσης πνεύματι. Καί φησιν, ὅτι ἐκ τȣ̃ πάθȣς φύσαλον ἐκάλȣν αὐτόν.

ΚΕΦ. ιθ΄.

Περὶ Φώκης, κ̀ τῆς κατ᾽ αὐτὴν βασκανίας.

ΦΩκη δὲ, ὡς ἀκȣ́ω, τὴν πυτίαν τὴν ἑαυτῆς ἐκροφεῖ, ἵνα μὴ τοῖς ἐπιληπτοισιν ᾖ ἰᾶσθαι. Βάσκανον δὲ τὸ ζῶον ἡ φώκη ναὶ μὰ τόν.

CAP. XX.

De Pelicanis et Laris.

PELICANI conchas in fluminibus comprehenſas deglutiunt, eaſque in imo ſtomacho calefactas rurſus evomunt; et ex teſtis calore diductis, ut fieri ſolet, quando coctae ſunt, carnes in cibum eruunt. Lari aves etiam, ut Eudemus ſcribit, cochleas ſublimes rapiunt, eaſque in altum ſublatas magna vi ad ſaxa allidunt.

CAP. XXI.

De Leone, Vrſa, et Homine ligna ſecante.

EVDEMVS ſcribit urſam in Pangaeo Thraciae monte luſtrum leonis cuſtodibus vacuum invaſiſſe, ejuſdemque catulos, quia adhuc parvuli erant, nec ſe tueri poterant, interemiſſe. Quum autem leo et leaena alicunde ex venatu revertiſſent, et catulorum caedem factam vidiſſent, acerrimo, ut par erat, dolore affecti urſam inſequebantur; haec vero metu perculſa quantum pedibus poterat, in arborem conſcendit, ibique eorum inſidias declinare contendens conſedit. Cum autem iſti videbant ſe eam ulciſci non poſſe, leaena quidem cuſtodiam non intermiſit, ſed inſidias urſae moliens, ſurſumque verſus ſanguinariam adſpiciens, ad arboris truncum conſedit; leo vero quaſi inops conſilii, atque moerore perturbatus, inſtar hominis angebatur, et in montibus vagans virum arbores ſecantem offendit, cui timore perculſo ſecuris e manu decidit; eumque leo adulabundus ſeſeque attollens blande, quantum poterat, excepit, et lingua faciem ejus abſterſit: quamobrem homo confidere coepit; atque leo ipſum cauda amplexatus ducebat, neque ei, ut ſecurim relinqueret, permittebat, ſed, ut eam tolleret, pede ſuo indicabat: et cum ejus indicium homo non intelligeret, leo ſecurim ore cepit, eamque illi porrexit, atque ipſum ad luſtrum ſuum perduxit: idque leaena videns, ipſa quoque accedens homini

indicium

ΚΕΦ. κ΄.

Περὶ Πελεκάνων κ) Λάρων.

ΟΙ πελεκᾶνες ἐν τοῖς ποταμοῖς κόγχας περιχαίνοντες εἶτα καταπίνουσιν, ἔνδον δὲ κ) ἐν μυχῷ τῆς γαστρὸς ὑποθάλψαντες, ἀνεμοῦσιν, κ) τὰ μὲν ὀστράκια ἐκ τῆς ἀλέας διέστη, ὥσπερ οὖν τῶν ἑφθῶν, οἱ δὲ ἐξορύττουσι τὰ κρέα, κ) ἔχουσι δεῖπνον. Καὶ μέντοι κ) οἱ λάροι, ὡς Εὔδημός φησι, τοὺς κοχλίας μετεωρίζοντες κ) ὕψου αἴροντες ταῖς πέτραις βιαιότατα προσαράττουσιν.

ΚΕΦ. κα΄.

Περὶ Λέοντος, κ) Ἄρκτου, κ) Ὑλουργοῦ.

ΛΕγει Εὔδημος, ἐν Παγγαίῳ τῷ Θρᾳκίῳ κοίτῃ λέοντος ἐρήμῳ φυλακῆς ἐπιστᾶσαν ἄρκτον σκύμνους τοῦ λέοντος διαφθεῖραι, διὰ τὸ μικρούς τε εἶναι ἔτι, κ) ἀμύναι σφίσιν ἀδυνάτους. Ἐπεὶ δὲ ἀφίκετο ἔκ τινος ἄγρας, ὅ,τε πατὴρ κ) ἡ μήτηρ, κ) εἶδον τοὺς παῖδας ἐν τοῖς φόνοις, οἷα εἰκὸς ἤλγουν, κ) ἐπὶ τὴν ἄρκτον ἵεντο· ἡ δὲ, δείσασα εἴς τι δένδρον ᾗ ποδῶν εἶχεν ἀνέθει, κ) καθῆστο, τὴν ἐπιβουλὴν τὴν ἐξ ἐκείνων ἐκκλῖναι πειρωμένη. Ὡς δὲ ἐδόκουν τοῦ πῆ τιμωρήσασθαι τὸν λυμεῶνα ἥκειν δεῦρο, ἐνταῦθα ἡ μὲν λέαινα οὐ λείπει τὴν φυλακὴν, ἀλλ' ὑπὸ τῷ πρέμνῳ καθῆστο ἐλλοχῶσα, κ) ὕφαιμον ἄνω βλέπουσα· ὁ δὲ λέων, οἷα ἀδημονῶν κ) ἀλύων ὑπὸ τοῦ ἄχους, ὡς ἄνθρωπος, εἶτα ἐν τοῖς ὄρεσιν ἤλατο, κ) ἀνδρὶ ὑλουργῷ περιτυγχάνει· ὁ δὲ ἔδεισε, κ) ἀφίησι τὸν πέλεκυν· τὸ δὲ θηρίον ὁ λέων ἔσαινέ τε, κ) ἑαυτὸν ἀνατείνας ἠσπάζετο, ὡς οἷός τε ἦν, κ) τῇ γλώττῃ τὸ πρόσωπον ἐφαίδρυνεν αὐτῷ· κ) ἐκεῖνος ὑπεθάρσησεν, ὅ,τε λέων περιβαλὼν οἱ τὴν οὐρὰν, ἦγεν αὐτὸν, κ) ἀφιέντα τὴν πέλεκυν οὐκ εἴα, ἀλλ' ἐσήμαινε τῷ ποδὶ ἀνελέσθαι· ὡς δὲ οὐ συνίει, ὁ δὲ τῷ στόματι ἐλάβετο, κ) ὤρεξέν οἱ, κ) εἵπετο ἐκεῖνος, ἄγει τε αὐτὸν ἐπὶ τὸ αὔλιον· κ) ἡ λέαινα

indicium fecit, et cladem miſerabilem reſpiciens, oculos verſus urſam adtollebat. Quod homo conſiderans, leones ab urſa injuria adfectos eſſe conjecit, et quantum viribus poterat arborem exſcindit; eaque everſa fuit, urſam vero praecipitem in terram actam dilaniarunt leones; atque hominem illaeſum et incolumem in locum, ubi prius eum obvium habuerat, reduxit leo, et materiae, quam antea caedebat, reddidit.

C A P. XXII.

De Ichneumone et Aſpide.

Aegyptiarum ferarum, aſpidis et ichneumonis, pugna hujuſmodi eſt. Hic quidem non inconſulte, nec temere, adverſus hoſtem in certamen deſcendit; ſed, tanquam vir omni armorum genere accinctus, in luto ſe volutans, eoque adglutinato ſe obducens, idoneum ſcutum et loricam habere videtur. Quod ſi lutum ei non praeſto ſit, aqua ſe lavat, et madidum adhuc in profundum ſabulum injiciens, ex improviſis rebus arma ad ſe defendendum ingenioſe comparans, pugnam aggreditur; ſummas autem nares ſuas teneras, et aſpidis morſui quodammodo opportunas, caudae ſuae flexu ſeptus tuetur: hoc enim facere ſolet. Quod ſi aſpis eas adſequi poſſit, hoſtem interimit; ſin minus, fruſtra dentes contra lutum exercet: contra autem ichneumo illi ex inopinato antevertens, aſpidis fauces comprehendit, eamque ſtrangulat. Qui vero prius morſu alterum praeverterit, victor exſiſtit.

C A P. XXIII.

De Ciconiis, Ardeis, et Pelecanis.

Ciconiae parentes ſenio adfectos ſponte ſua et magna cura alunt; etſi nulla hominum lex id illis jubeat, verum ad hoc iſtas impellit naturae praeſtantia. Ipſae quoque ſuos

pullos

εἶδε, καὶ αὐτὴ προσελθοῦσα ἐπεσήμαινε, καὶ ἑώρα οἰκτρὸν, καὶ ἀνέβλεπεν εἰς τὴν ἄρκτον. Συνιδὼν οὖν ὁ ἄνθρωπος καὶ συμβαλὼν ἠδικῆσθαί τι τούτους ἐξ ἐκείνης, ὡς εἶχε ῥώμης τε καὶ χειρῶν, ἐξέκοψε τὸ δένδρον· καὶ τὸ μὲν ἀνετράπη, ἡ δὲ κατηνέχθη, καὶ διεσπάσαντο οἱ θῆρες αὐτήν· τόν τε ἄνθρωπον ὁ λέων ἀπαθῆ τε καὶ ἀσινῆ πάλιν ἐπανήγαγεν εἰς τὸν χῶρον, οὗ πρότερον ἐνέτυχεν αὐτῷ, καὶ ἀπέδωκε τῇ ἐξαρχῆς ὑλοτομίᾳ.

ΚΕΦ. κβ΄.

Περὶ Ἰχνεύμονος καὶ Ἀσπίδος.

Αἰγυπτίων μάχη θηρίων ἀσπίδος καὶ ἰχνεύμονος. Καὶ ὁ μὲν ἰχνεύμων οὐκ ἀβούλως, οὐδὲ ἐκπλήκτως ἐπὶ τὸν ἀγῶνα ἀφικνεῖται τὸν πρὸς τὸν ἀντίπαλον· ἀλλ' ὡς ἀνὴρ πανοπλίᾳ φραξάμενος, οὕτως ἐκεῖνος τῷ πηλῷ ἑαυτὸν κυλίσας, καὶ ἀναπλήσας τοῦ περιπαγέντος, ἔοικεν ἔχειν ἀρκοῦν πρόβλημα, καὶ στεγανόν. Εἰ δέ ἀπορία εἴη πηλοῦ, λούσας ἑαυτὸν ὕδατι, καὶ εἰς ἄμμον βαθεῖαν ὑγρὸν ἔτι ἐμβαλὼν, ἐκ τῆσδε τῆς ἐπινοίας τὸ ἀμυντήριον ἐξ ἀπόρων σπάσας, ἐπὶ τὴν μάχην ἔρχεται· τῆς τε ῥινὸς τὸ ἄκρον ἁπαλὸν ὂν, καὶ ἐγχρίσει τῇ τῆς ἀσπίδος τρόπον τινὰ ἐκκείμενον, φρουρεῖ τὴν οὐρὰν ἐπικάμψας μᾶλλον· οὕτω γὰρ ποιεῖν εἴωθεν, ἀνακλάσας καὶ ἀποφράξας δι' αὐτῆς αὐτό. Καὶ ἐὰν μὲν ἡ ἀσπὶς τούτου τύχῃ, τὸν ἀνταγωνιστὴν καθεῖλεν· εἰ δὲ μὴ, μάτην τοὺς ὀδόντας τῷ πηλῷ πονεῖται· πάλιν τε ὁ ἰχνεύμων προσερπύσας ἀδοκήτως, καὶ τοῦ τραχήλου λαβόμενος, ἀπέπνιξε τὴν ἀσπίδα. Νικᾷ δὲ ὁ πρῶτος φθάσας.

ΚΕΦ. κγ΄.

Περὶ Πελαργῶν, Ἐρωδιῶν, καὶ Πελεκάνων.

Τρέφειν μὲν τοὺς πατέρας πελαργοὶ γεγηρακότας καὶ ἐθέλουσι, καὶ ἐμελέτησαν· κελεύει δὲ αὐτοῖς νόμος ἀνθρωπικὸς οὐδὲ εἰς τοῦτο, ἀλλ' αἰτία τούτων φύσις ἀγαθή. Οἱ αὐ-

τοὶ

pullos amant, cujus rei argumentum hoc eſt: Cum adulta indigeat nutrimento, quod involucribus adhuc et teneris pullis in nido apponat, nec illud forte aliunde comparare poſſit, heſternum cibum evomens eos nutrit. Quod ipſum ardeas et pelecanos facere audio. Ad hoc etiam audio ciconias et grues frigoris injuriam ſimul effugere, et hiberno tempore exacto, quum ad ſedes ſuas remigraverint, cum illas, tum has nidos ſuos rurſus cognoſcere, ſicut homines domum. Alexander Myndius ait, ciconias pariter viventes, cum ad ſenectutem pervenerint, ad Oceanitidas inſulas profectas ex avibus in homines converti, idque pietatis erga parentes praemium adſequi. Fortaſſe et ego exiſtimem, diis volentibus, illud genus hominum, qui iſtic degunt, pium et ſanctum haberi; ſiquidem in aliis ſub ſole regionibus ejuſmodi gens vivere [non] poterat. Neque iſtud figmentum eſſe putem. Quid enim hoc comminiſci Alexandro profuiſſet? Hominem ſapientem certe non decebat ne maximo quidem lucro propoſito mendacium veritati anteponere; nedum incidere in reprehenſionem, quae prorſus nihil lucri ipſi adferret.

CAP. XXIV.

De Hirundine.

Si luti facultas ſit, id hirundo unguibus fert, nidumque ex eo fingit; ſin minus luti facultas ei detur, teſte Ariſtotele, aqua ſe conſpergit, atque in pulverem ſe abjiciens, pennas luto mergit, idque poſt eis agglutinatum roſtro minutatim auferens propoſitum ſibi nidum ſtruit. Pulchre etiam intelligit, quod ſi teneros, ex penniſque nudos in duris fruticibus pullos requieſcere ſineret, dolore premerentur; quamobrem in ovium tergo conſidens floccos lanarum evellit, indeque ſuis pullis nidum quam molliſſime ſubſternit.

CAP.

τοὶ δὲ καὶ τὰ ἑαυτῶν ἔκγονα φιλοῦσι· καὶ τούτου μαρτύριον· Ὅταν ὁ τέλειος ἐνδεὴς ᾖ τροφὴν ἀπλῆσιν ἔτι καὶ ἁπαλοῖς τοῖς νεοττοῖς ἐν τῇ καλιᾷ παραθεῖναι, γινομένης αὐτῷ κατὰ τύχην ἀπορίας, ὅδε τὴν ἑαυτοῦ χθιζὴν ἀνεμέσας ἐκείνους τρέφει. Καὶ τοὺς ἐρωδιοὺς ἀκούω ποιεῖν ταὐτὸν, καὶ τοὺς πελεκᾶνας μέντοι. Προσακούω δὲ τοὺς πελαργοὺς καὶ αὐταῖς συμφεύγειν ταῖς γεράνοις, καὶ συναποδιδράσκειν τὸν χειμῶνα· τῆς δὲ ὥρας τῆς κρυμώδους διελθούσης, ὅταν ὑποστρέφωσιν εἰς τὰ ἴδια καὶ οἵδε καὶ αἵδε, τὴν ἑαυτῶν ἕκαστος καλιὰν ἀναγνωρίζουσιν, ὡς τὴν οἰκίαν ἄνθρωποι. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ Μύνδιός φησι, τῶν πελαργῶν τοὺς ἅμα βιώσαντας, ὅταν εἰς γῆρας ἀφίκωνται, περιελθόντας αὐτοὺς ὡς τὰς Ὠκεανίτιδας νήσους ἀμείβειν τὰ εἴδη εἰς ἀνθρώπου μορφὴν, καὶ εὐσεβείας γε τῆς εἰς τοὺς γειναμένους ἆθλον τοῦτο ἴσχειν. Ἄλλως τε ἐγὼ νοῶ, καὶ ὑποθέσθαι τῶν θεῶν βουλομένων τοῦτο γοῦν τῶν ἀνθρώπων ἐκεῖθι τὸ γένος εὐσεβὲς καὶ ὅσιον, ἐπεὶ οἷόν τε ἦν ἐν τῇ ἄλλῃ τῇ ὑφηλίῳ τοιοῦτον διαβιοῦν. Καὶ οὔ μοι δοκεῖ μῦθος εἶναι. Ἢ τί καὶ βουλόμενος ὁ Ἀλέξανδρος τοῦτο ἂν ἐτερατεύσατο κερδαίνων μηδέν; Ἄλλως τε οὐδ' ἂν ἔπρεπεν ἀνδρὶ συνετῷ πρὸ τῆς ἀληθείας ποιήσασθαι τὸ ψεῦδος, οὐδὲ ἐπὶ κέρδει τῷ μεγίστῳ· μήτι γοῦν εἰς λαβὰς ἐμπεσουμένῳ, τὰς ὑπὲρ τῶν τοιούτων ἀκερδεστάτας.

ΚΕΦ. κδ΄.

Περὶ Χελιδόνος.

Ἡ Χελιδὼν, ὅτ' ἂν εὐποροίη πηλοῦ, τοῖς ὄνυξι φέρει καὶ συμπλάττει τὴν καλιάν· εἰ δὲ ἀπορία εἴη, ὡς Ἀριστοτέλης λέγει, ἑαυτὴν βρέχει, καὶ εἰς κόνιν φύρει τὰ πτερὰ ἐμπεσοῦσα, καὶ τοῦ πηλοῦ περιπαγέντος, ἐντεῦθεν ὑπαποψήχουσα τῷ ῥάμφει τὴν προκειμένην οἰκοδομίαν χειρουργεῖ· ἁπαλά τε ὄντα τὰ νεόττια, καὶ τῶν πτίλων γυμνὰ, οἶδε καλῶς ἐπὶ ψιλῶν καρφῶν εἰ ἀναπαύοιτο, ὅτι κολασθήσεται ἀλγοῦντα· οὐκοῦν ἐπὶ τὰ νῶτα τῶν προβάτων ἱζάνει, καὶ ἀποσπᾷ τοῦ μαλλοῦ, καὶ ἐντεῦθεν τοῖς ἑαυτῆς βρέφεσι τὸ λέχος μαλακὸν ἔστρωσεν.

CAP. XXV.

De justitia Hirundinis.

AEQVOS mater hirundo pullos suos reddit, aequalem portionem in esca ipsis distribuenda observans; neque enim unam eandemque, quae omnibus nutriendis sufficiat, adferre potest; sed pusillum et pauxillum cibi adducit. Primum in lucem editum primo pascit, deinde ab illo secundum, tertium tertio loco partum alit, sicque deinceps usque ad quintum progreditur; neque enim plures quinque ferre in utero atque parere solet. Ipsa interim non amplius cibi capit, quam quem in nido praeterlapsum consequitur. Hujus pulli, similiter atque canum catuli, tardum visum accipiunt; verum mater iis herbam adfert, qua admista, visum sensim adipiscuntur; dein paulum quiete confirmati ad volandum habiles e nido ad pastum evolant. Hujus herbae homines quamvis compotes fieri summo cupiant opere, nunquam tamen in hac parte eorum studio satisfactum est.

CAP. XXVI.

De Vpupa.

VPVPAE ex avibus maxime ferae sunt, mihique videntur, propter memoriam eorum, quae inter homines passae sunt, atque odium feminei sexus, in desertis et celsis rupibus nidum construere; et, ne homines ad pullos suos accederent, luti vice humano stercore nidum illinunt, foetore et graveolentia animal sibi infensum arcentes et repellentes. Cum in deserta parietis parte in lapidis rima vetustate acta haec avis peperisset, et parietis curator, pullis intus observatis, luto rimam obduxisset, upupa post reditum videns murum obstructum, herbam attulit, et luto admovit: quo

statim

ΚΕΦ. κέ.

Περὶ τῆς κατὰ τὴν Χελιδόνα δικαιοσύνης.

Δικαίως ἡ μήτηρ ἡ χελιδὼν τοὺς ἑαυτῆς νεοττοὺς ἐργάζεται, τὸ ἰσότιμον αὐτοῖς διὰ τῆς τροφῆς τῆς ἴσης φυλάττουσα· μίαν δὲ ἄρα οὐ κομίζει πᾶσιν, ἐπεὶ μηδὲ δύναται· ἀλλὰ μικρὰ μὲν καὶ ὀλίγα ἐστὶν, ὅσα ἄγει. Τὸν πρῶτον δὲ τεχθέντα πρῶτον τρέφει, δεύτερον δὲ τὸν ἐπ' ἐκείνῳ, καὶ τρίτον σιτίζει τὸν τῆς τρίτης ὠδῖνος, καὶ μέχρι τοῦ πέμπτου πρόεισι τὸν τρόπον τοῦτον· οὔτε γὰρ κύει χελιδὼν πλείονας οὐδὲ τίκτει. Αὐτὴ δὲ τοσοῦτον κατασπᾷ τῆς τροφῆς, ὅσον ἂν ἐν τῇ κοιλίᾳ κερδᾶναι δυνηθῇ παραῤῥεῦσαν αὐτῇ. Βραδέως δὲ ἐκβλέπει καὶ τὰ ταύτης βρέφη, ὡς καὶ τὰ τῶν κυνῶν σκυλάκια· πόαν δὲ κομίζει καὶ προσάγει, τὰ δὲ ὑπαναβλέπει· εἶτα ἀτρεμήσαντα ὀλίγον ἐκπετήσιμα ὄντα πρόεισι τῆς καλιᾶς ἐπὶ τὴν νομήν. Ταύτης τῆς πόας ἄνθρωποι γενέσθαι ἐγκρατεῖς δίψωσι, καὶ οὐδέπω νῦν τῆς σπουδῆς κατέτυχον.

ΚΕΦ. κϛ'.

Περὶ Ἔποπος.

Οἱ ἔποπές εἰσιν ὀρνίθων ἀπηνέστατοι, καί μοι δοκοῦσι τῶν προτέρων τῶν ἀνθρωπικῶν ἐν μνήμῃ, καὶ μέντοι καὶ μίσει τοῦ γένους τοῦ τῶν γυναικῶν, ὑποπλέκειν τὰς καλιὰς ἐν ταῖς ἐρήμοις, καὶ τοῖς πάγοις τοῖς ὑψηλοῖς· καὶ ὑπὲρ τοῦ μὴ προσιέναι τοὺς ἀνθρώπους αὐτῶν τοῖς βρέφεσιν οἵδε ἀντὶ τοῦ πηλοῦ χρίουσι τὰς καλιὰς, ἀποπάτημα ἀνθρώπου περιβαλόντες, τῇ δυσωδίᾳ τε καὶ κακοσμίᾳ ἀνείργοντες καὶ ἀναστέλλοντες τὸ ζῶον τὸ ἑαυτοῖς πολέμιον. Ἔτυχε δὲ καὶ ἐν τῷ τοῦ τείχους ἐρημοτέρῳ ὅδε ὁ ὄρνις παιδοποιησάμενος, ἔν τινι ῥήγματι λίθου ὑπὸ τοῦ χρόνου διαστάντι· οὐκοῦν ὁ τοῦ τείχους μελεδωνὸς ἰδὼν ἔνδον τὰ βρέφη κατήλειψε τὸν χηραμὸν τῷ πηλῷ, καὶ ὑποστρέψας ὁ ἔποψ, ὡς εἶδεν αὐτὸν ἀποκλεισθέντα, πόαν ἐκόμισε, καὶ προσ-

ſtatim diſſoluto, illa ad pullos ſuos acceſſit, et inde ad paſtum rediit. Et cum idem ille rurſus parietem obduxiſſet, avis hac ipſa herba denuo eum reſeravit; atque id tertio factum eſt. Itaque cuſtos parietis, re animadverſa, herbam iſtinc auferebat, eamque adhibebat non ad hujuſmodi, ſed ad aperiendos theſauros nihil ad ſe pertinentes.

CAP. XXVII.

Quod Leones in Peloponneſo non naſcantur.

PELOPONNESVS leones non gignit. Idque, ut veriſimile eſt, erudita mente animadvertens Homerus, Dianam iſtic venantem canens, dixit, eam inceſſiſſe per Taygetum et Erymanthum,

Oblectantem ſe capris et velocibus cervis.

Quoniam montes iſti leonibus carent, eoſdem non memorat, et ſumma quidem cum ratione.

CAP. XXVIII.

De Perſeo piſce maris Rubri.

IN mari rubro piſcis naſcitur, eumque, quantum norim, Perſeum accolae vocant. Graeci quoque illum eodem nomine appellant, atque Arabes perinde ut Graeci, iſti enim etiam Perſeum Iovis filium celebrant, a quo hunc piſcem nomen traxiſſe praedicant. Is pari magnitudine eſt cum anthia maximo; adſpectu ſimilis eſt lupo; roſtrum habet leviter aduncum, et cingulis auro adſimulatis diſtinctum, quae a capite exorientia per tranſverſum feruntur, et ad ventrem uſque pertinent; frequentibus et permagnis dentibus munitus eſt. Omnes piſces vi, et corporis robore, antecellere dicitur; neque audacia ei deeſt. De piſcatione ejus et captura alibi dixi.

CAP.

ἤνεγκε τῷ πηλῷ· ὁ δὲ καλεῤῥύη, καὶ προσῆλθε πρὸς τὰ αὐτοῦ ἐκεῖνος τέκνα, εἶτα ἐπὶ νομὴν ᾖξεν. Αὖθις οὖν ὁ αὐτὸς ἐπήλειψεν ἄνθρωπος, καὶ ἡ ὄρνις τῇ αὐτῇ πόᾳ ἀνέῳξε τὸν χηραμόν· καὶ τὸ τρίτον ἐπράχθη τὰ αὐτά. Ὁ τοίνυν τοῦ τείχους φύλαξ συνιδὼν τὸ πραττόμενον, συντεθείσης τῆς πόας ἀνελόμενος ἐχρῆτο οὐκ εἰς τὰ αὐτὰ, ἀλλὰ ἀνοίγων μηδέν οἱ προσήκοντας θησαυρούς.

ΚΕΦ. κζ´.

Ὅτι οὐ γίνεται Λέων ἐν Πελοποννήσῳ.

Η Πελοπόννησος λεόντων ἄγονός ἐστι. Καὶ ὅσα γε εἰκὸς, Ὅμηρος πεπαιδευμένῃ φρενὶ συνιδὼν τοῦτο, τὴν Ἄρτεμιν ἐκεῖ θηρῶσαν ᾄδων, εἶπεν· ὅτι ἄρα ἔπεισι τόν τε Ταΰγετον, καὶ τὸν Ἐρύμανθον,

Τερπομένη κάπροισι καὶ ὠκείῃς ἐλάφοισιν.

Ἐπειδὴ ἔρημα λεόντων τάδε τὰ ὄρη, καὶ μάλα εἰκότως οὐκ ἐμνήσθη αὐτῶν.

ΚΕΦ. κή.

Περὶ τοῦ ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ Περσέως.

Γίνεται δὲ ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ ἰχθὺς, καὶ ὅσα γε εἰδέναι καὶ ἐμὲ, ἔθεντο Περσέα ἐπιχώριοι ὄνομα αὐτῷ. Καὶ οἱ μὲν Ἕλληνες αὐτὸν οὕτω, καλοῦσι δὲ καὶ Ἄραβες ὁμοίως τοῖς Ἕλλησι· Διὸς γὰρ υἱὸν καὶ ἐκεῖνοι ᾄδουσι τὸν Περσέα, καὶ ἀπ' αὐτοῦ γε τὸν ἰχθὺν ὑμνοῦσι λέγεσθαι. Μέγεθος μὲν οὖν ἐστι κατὰ τὸν ἀνθίαν τὸν μέγιστον· ἰδεῖν δὲ ὅμοιος λάβρακι· γρυπός γε μὴν ἡσυχῇ οὗτος, καὶ ζώναις πεποίκιλται χρυσῷ προσεικασμέναις, ἄρχονται δὲ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἐπικάρσιοι αἱ ζῶναι, καὶ ἐπὶ τὴν γαστέρα καταλήγουσι· πέφρακται δὲ ὀδοῦσι μεγάλοις καὶ πυκνοῖς. Λέγεται δὲ ἰχθύων περιεῖναι ῥώμῃ τε σώματος, καὶ βίᾳ· ἀλλ' οὐδὲ τῆς τόλμης οἱ ἐνδεῖ. Θήραν δὲ αὐτοῦ καὶ ἄγραν εἶπον ἀλλαχόθι.

CAP. XXIX.

De Pinna, concha marina.

PINNA marinum animal e genere concharum eſt. Hiat autem diſſidentibus utrimque conchis, et carunculam ex ſe protendit, quae eſcae inſtar eſt piſcibus adnatantibus. Illam comitatur cancer, qui una cum ipſa alitur, et paſcitur. Cum igitur piſcis adnataverit, cancer eam levi morſu admonet; tumque pinna magis magiſque conchas aperit, et adnatantis piſcis caput intra eas recipit, comprimitque; et piſcem ita captum in cibo conſumit.

CAP. XXX.

De Cuculo.

HOMINIS eruditi haec etiam noſſe refert. Cuculus callidiſſimus eſt, et ex difficillimis facillima texere bene novit. Etenim ſibi conſcius eſt ſe neque incubare ovis, neque ea excudere poſſe ob frigidam coporis conſtitutionem, ut aiunt. Cum igitur pariat, nec nidum conſtruit, nec pullos alit; ſed obſervat aves, quando a nidis ſuis abſint, et vagentur, atque alienam domum ingreſſus, parit. Nec tamen quarumlibet avium nidos invadit, ſed alaudae, palumbis, chloridis, et curucae; novit enim illas ova ſuis ſimilia parere. Neque eo divertit, cum nidi earum vacui ſunt; ſi vero ova intus ſunt, iis ſua admiſcet. Quando autem multa illarum ova adſunt, ea ejecta perdit; ſuaque, quae ob ſimilitudinem dignoſci nec deprehendi poſſunt, relinquit. Et aves quidem, quas dixi, aliena ova excudunt; pulli vero cuculi ad volandum firmi, ſibi conſcii ſe ſpurios foetus eſſe, ad parentem evolantes accedunt; nam, pennis ſuccreſcentibus, alieni deprehenderentur,

atque

Κ Ε Φ. κθ΄.

Περὶ τῆς Πίννης τῆς θαλαττίας.

Η Πίννη θαλάσσιον ζῶον, καὶ ἔστι τῶν ὀστρείων. Κέχηνε δὲ τῇ διαστάσει τῶν περικειμένων ὀστράκων, καὶ προτείνει σαρκίον ἐξ ἑαυτῆς, οἱονεὶ δέλεαρ τοῖς παρανηχομένοις τῶν ἰχθύων. Καρκίνος δὲ αὐτῇ παραμένει, σύντροφός τε καὶ σύννομος. Οὐκοῦν ὅταν τι τῶν ἰχθύων προσνέῃ, ὅδε ἐπένυξεν ἡσυχῇ αὐτήν· καὶ ἡ πίννη μᾶλλον ἀνέῳξεν ἑαυτὴν, καὶ ἐδέξατο ἔσω τοῦ ἐπιόντος ἰχθύος τὴν κεφαλήν· καθίησι δὲ ὡς ἐπὶ τροφῇ, καὶ ἐσθίει αὐτόν.

Κ Ε Φ. λ΄.

Περὶ Κόκκυγος.

ΗΝ δὲ ἄρα οἰκεῖα τῷ πεπαιδευμένῳ καὶ ταῦτα εἰδέναι. Σοφώτατος ὁ κόκκυξ, καὶ πλέκειν εὐπόρους ἐξ ἀπόρων μηχανὰς δεινότατος. Ἑαυτῷ μὲν γὰρ συνεπίσταται ἐπῳάζειν οὐ δυναμένῳ, καὶ ἐκλέπειν, διὰ ψυχρότητα τῆς ἐν τῷ σώματι συγκράσεως, ὥς φασιν. Οὐκοῦν ὅταν τίκτῃ, οὔτε αὐτὸς νεοττιὰν ὑποπλέκει, οὔτε τιθηνεῖται τὰ βρέφη· φυλάττει δὲ ἄρα τοὺς τῶν νεοττῶν δεσπότας ἀφεστῶτας καὶ πλανωμένους, καὶ παρελθὼν εἰς καταγωγὴν ὀθνείαν, ἐντίκτει. Οὐ πάντων δὲ ὀρνίθων καλιαῖς ἐπιπηδᾷ οὗτός γε, ἀλλὰ κορύδου, καὶ φάττης, καὶ χλωρίδος, καὶ πάππου· τούτοις γὰρ συνεπίσταται ὅμοια αὐτῷ ὠὰ τίκτουσι. Καὶ κενῶν μὲν αὐτῶν οὐσῶν, οὐκ ἂν παρέλθοι· ὠῶν δὲ ἔνδον ὄντων, εἶτα μέντοι τὰ ἑαυτοῦ παρενέμιξεν. Ἐὰν δὲ ᾖ πολλὰ τὰ ἐκείνων, τὰ μὲν ἐκκυλίσας ἠφάνισε· τὰ δὲ ἑαυτοῦ κατέλιπε, διαγνωσθῆναί τε καὶ φωραθῆναι δι᾽ ὁμοιότητα μὴ δυνάμενα. Καὶ οἱ μὲν ὄρνιθες οἱ προειρημένοι τὰ μηδὲν σφίσι προσήκοντα ἐκγλύφουσιν· ὑποπηγνύμενα δὲ ἐκεῖνα, ἑαυτοῖς συνεγνωκότα τὴν νοθείαν, ἐκπέτεταί τε, καὶ παρὰ τὸν γεινάμενον στέλλεται· τῶν γὰρ πτερῶν αὐτοῖς περιλυθέντων, γνωρίζεται ἀλλότρια ὄντα, καὶ αἰκίζεται πικρότατα.

Καὶ

atque acerrime verberarentur. Optimo anni tempore solum apparet cuculus, nempe ab ineunte vere usque ad caniculae ortum, porro a conspectu hominum abhorret.

C A P. XXXI.

De Gallinaceo, Leone, et Basilisco.

GALLINACEVS leoni terrorem incutit; eandemque avem timet basiliscus, ut fertur, atque ad conspectum ejus contremiscit, et canentem audiens convulsione adfectus moritur. Quam rem non ignorantes qui per Africam ejusmodi animalis altricem iter faciunt, metu basilisci gallum itineris comitem et socium sibi adjungunt, qui eos a tanto malo liberet.

C A P. XXXII.

Diversorum Animalium diversae adfectiones.

CRETA lupis, et reptilibus animalibus infesta est. Audio etiam Theophrastum dicentem, loca esse in Olympo Macedoniae monte, quae a lupis adiri non solent. Caprae Cephallenides sex mensibus non bibunt. Abydenas autem oves nullas videri albas, sed nigras omnes, ferunt. In hoc etiam differentia et proprietas quaedam animantium est; quod ex venenatis alia morsu et dentibus venenum, alia idem ictu et aculeo immittunt.

C A P. XXXIII.

De Libyca Aspide, Vaccis Epiroticis, et Capris Scyriis atque Aegyptiis.

LIBYCAM aspidem dicunt suo halitu oculorum usum adversus se, cum cervicem porrexerit, respicientibus eripere; aliam non excaecare quidem, sed tamen celeriter interficere. Vaccas

Epiroticas

Καὶ ὁρᾶται δὲ μίαν ὥραν τȣ̃ ἔτȣς τὴν ἀρίςην ὁ κόκκυξ· ἦρος γὰρ ὑπαρχομένȣ ϗ αὐτὸς ἐμφανής ἐςιν εἰς ἀναῖολὰς Σειρίȣ, εἶτα τῆς τῶν πολλῶν ὄψεως ἀνεχώρησεν.

ΚΕΦ. λά.

Περὶ Ἀλεκῖρυόνος, ϗ Λέονῖος, ϗ Βασιλίσκȣ.

Αλεκῖρυόνα φοβεῖται ὁ λέων· ϗ βασιλίσκος δὲ τὸν αὐτὸν ὄρνιν, ὥς φασιν, ὀῤῥωδεῖ, ϗ καῖιδὼν τρέμει, ϗ ἀκȣ́ων ἄδονῖος σπᾶταί τε ϗ ἀποθνήσκει. Ταῦτα ἄρα ϗ οἱ τὴν Λιβύην ὁδοιπορȣ̃νῖες, τὴν τῶν τοιȣ́των τροφὸν, δέει τȣ̃ προειρημένȣ βασιλίσκȣ, εἶτα μένῖοι συνέμπορον ϗ κοινωνὸν τῆς ὁδȣ̃, τὸν ἀλεκῖρυόνα ἐπάγονῖαι, ὅσπερȣ̃ν τὸ τηλικȣ̃τον κακὸν ἀπαλλάξει αὐτοῖς.

ΚΕΦ. λβ΄.

Ζώων διάφοροι ἀνῖιπάθειαι.

Η Κρήτη ϗ τοῖς λύκοις, ϗ τοῖς ἑρπεῖοῖς θηρίοις ἐχθίςη ἐςίν. Ἀκȣ́ω Θεοφράςȣ λέγονῖος, ϗ ἐν τῷ Μακεδονικῷ Ὀλύμπῳ τοῖς λύκοις ἄβαῖα εἶναι. Αἶγες δὲ ἄρα αἱ Κεφαλληνίδες ȣ̓ πίνȣσιν μηνῶν ἕξ. Ὄϊς δὲ Ἀβυδηνὰς ȣ̓κ ὄψει λευκὰς, ὥς φασι, μελαίνας δὲ πάσας. Διαφορότης δὲ ἄρα τῶν ζώων ϗ ἰδιότης εἴη ἂν ϗ ταύτῃ· τὰ μὲν γάρ ἐςιν αὐτῶν δάκεῖα, ϗ ἐνίησιν ἀπὸ τȣ̃ ὀδόνῖος φάρμακον· βληῖὰ δὲ, ὅσα παίσαντα, εἶτα μένῖοι ϗ ἐκεῖνά τι τοιȣ̃τον κακὸν ἐνίησιν.

ΚΕΦ. λγ΄.

Περὶ τῆς Ἀσπίδος τῆς Λιβύσσης, ϗ Βοῶν Ἠπειρωῖικῶν, ϗ αἰγῶν Σκυρίων ϗ Αἰγυπῖίων.

Η Λίβυσσα δὲ ἀσπὶς, ἀκȣ́ω τὸν πρὸς τὸ φύσημα αὐτῆς ἀνῖιβλέψανῖα, ὅταν προσθῇ τὸν τράχηλον, τυφλοῖ τὴν ὄψιν· ἡ δὲ ἄλλη ȣ̓ τυφλοῖ μὲν, ἀποκλείνει δὲ ῥᾶςα. Λέγονται

Epiroticas ferunt copiosissime mulgeri, et capras Scyrias lac praebere uberrimum omnium; Aegyptias quintuplicem partum edere, plerasque geminum. Causam hujus rei esse Nilum aiunt, cujus aquae foecundissimae sunt. Itaque pastores, qui munditiae pecoris student, et gregis sui curam agunt, aquam ex Nilo pecudibus, et maxime infoecundis, machina haurire solent.

CAP. XXXIV.

De cornu Bovis Indici.

PTOLEMAEO secundo ex India cornu allatum ferunt, quod tres amphoras capiebat. Hic sane bos fuit, cui tale cornu excreverit.

CAP. XXXV.

De Perdicibus.

PERDICUM non eadem ubique vox est, sed varia. Athenis, aliam ultra Corydalensium pagum degentes, aliam citra istum pagum vocem fundunt. Harum variarum vocum quae sint nomina, Theophrastus explicat. In Boeotia, eique objacente Euboea, idem sonant, et, ut ita dicam, ejusdem sunt linguae. In Cyrene ranae tantum omnino mutae sunt: et in Macedonia sues, et genus quoddam cicadarum.

CAP. XXXVI.

De Phalangio.

PHALANGII genus esse dicunt, quod rhax appellatur; sive quod nigrum sit, et re vera similis acino uvae tum colore, tum figura etiam rotunda, sive aliam ob causam, scitu difficile est.

Nascitur

ται δὲ βόες Ἠπειρωτικαὶ πλεῖστον ὅσον ἀμέλγεσθαι· καὶ αἶγες αἱ Σκύριαι γάλα ἀφθονώτατον παρέχειν, ὅσον οὐκ ἄλλαι αἶγες. Αἱ δὲ Αἰγύπτιαι, ἑκάστη πέντε ἀποτίκτει, καὶ αἱ πλεῖσται δίδυμα. Λέγεται δὲ αἴτιος ὁ Νεῖλος εἶναι, εὐτεκνότατον παρέχων ὕδωρ· ἔνθεν τοι καὶ τῶν νομέων τοὺς ἄγαν φιλοκάλους, καὶ τῆς ποίμνης τῆς σφετέρας ἔχοντας πεφροντισμένως, ὕδωρ ἐκ τοῦ Νείλου ταῖς ἑαυτῶν ἀγέλαις ἄγειν μηχανῇ, ὅσον δυνατόν ἐστιν, καὶ ταῖς στερίφαις γε ἔτι καὶ μᾶλλον.

ΚΕΦ. λδʹ.

Περὶ Ἰνδικοῦ Βοὸς κέρατος.

ΠΤολεμαίῳ τῷ δευτέρῳ, φασὶν, ἐξ Ἰνδῶν κέρας ἐκομίσθη, καὶ τρεῖς ἀμφορέας ἐχώρησεν. Οὗτος ἄρα βοῦς ἦν, ὡς ἐκπεφυκέναι οἱ τηλικοῦτον κέρας.

ΚΕΦ. λέ.

Περὶ Περδίκων.

ΠΕρδίκων φθέγμα ἓν οὐδέποτε ἀκούσαις ἁπάντων, ἀλλ' ἔστι διάφορον. Καὶ Ἀθήνῃσί γε οἱ ἐπέκεινα τοῦ Κορυδαλέων δήμου ἄλλό γε ἠχοῦσι, καὶ οἱ ἔπειτα δὲ ἄλλο. Τίνα δέ ἐστι τοῖς φθέγμασι τὰ ὀνόματα, ἐρεῖ Θεόφραστος. Ἐν δὲ τῇ Βοιωτίᾳ, καὶ τῇ ἀντιπέρας Εὐβοίᾳ ὁμόφωνοί τέ εἰσι, καὶ ὡς ἂν εἴποι τις ὁμόγλωττοι. Ἄφωνοι δέ εἰσι τὸ παράπαν ἐν Κυρήνῃ μόνοι βάτραχοι· ἐν Μακεδονίᾳ δὲ ὗς, καὶ τεττίγων τι γένος, ἄφωνοι καὶ οὗτοι.

ΚΕΦ. λϛʹ.

Περὶ Φαλαγγίου.

ΓΕνος φαλαγγίου φασὶν εἶναι, καλοῦσι δὲ ῥάγα τὸ φαλάγγιον· εἴτε ὅτι μέλαν ἐστὶ, καὶ τῷ ὄντι προσέοικε σταφυλῆς ῥαγὶ, καί πως ὁρᾶται καὶ περιφερὲς, εἴτε δι' αἰτίαν ἑτέραν,

 καλα-

Nascitur in Libya pedibus brevissimis, ore in medio ventre, morsuque celerrime perimit.

CAP. XXXVII.

De Ranis in Seripho.

In Seripho ranae nullam prorsus vocem edunt; si vero alio transferantur, acrem et asperum sonum edunt. In Piero Thessaliae lacus est non perennis, sed hieme tantum existit, ex aquis in eum confluentibus; in hunc ranas si quis injiciat, silent, alibi tamen vocales. Seriphii de suis ranis gloriantur, cum Perseus magno rediret ex certamine adversus Medusam, et magno itinere peracto, ut verisimile est, fessus requiesceret prope lacum, atque istic somnum capere vellet, ranas strepentes eum interpellasse, et somnum interrupisse, atque idcirco ipsum molestia adfecisse; itaque Perseum a patre Iove deprecatum fuisse, ut ranas clamare prohiberet: patrem vero ejus precationem exaudisse, ac filio suo gratificantem, ranas illius loci perpetui silentii condemnasse. Theophrastus tamen hanc explodens fabulam, et Seriphiorum vanam gloriationem redarguens, aquae frigiditatem adfert causam esse cur hae mutae sint.

CAP. XXXVIII.

De Gallinaceis; et lacu, qui in Pheneo est; atque de Cicadis.

In regionibus humidis, et ubi aer valde pluvius est, gallinaceos canere negat Theophrastus. Lacus in Pheneo est, qui nullos alit pisces. Cicadas propter frigidam corporis temperiem tum demum, quum sol incaluerit, canere idem ait.

CAP.

καταγνῶναι ῥᾷον τοῦτο οὐκ ἔστι. Γίνεται δὲ ἐν τῇ Λιβύῃ, καὶ ἔχει πόδας μακρούς· στόμα δὲ εἴληχεν ἐν μέσῃ τῇ γαστρὶ, καὶ ἔστιν ἀποκτεῖναι τάχιστον.

ΚΕΦ. λζ΄.

Περὶ τῶν ἐν Σερίφῳ Βατράχων.

ΕΝ Σερίφῳ βάτραχοι, τὸ παράπαν οὐκ ἂν αὐτῶν ἀκούσαις φθεγγομένων· εἰ δὲ αὐτοὺς κομίσαις ἀλλαχόθι, διάτορόν τι καὶ τραχύτατον ἠχοῦσιν. Ἐν Πιέρῳ δὲ τῆς Θετταλίας λίμνη ἐστὶν οὐκ ἀέναος, ἀλλὰ χειμῶνος ἐκ τῶν συρρεόντων εἰς αὐτὴν ὑδάτων τίκτεται· ἐκεῖ ἐὰν ἐμβάλῃ τις βατράχους εἰς αὐτὴν, σιωπῶσιν, ἀλλαχοῦ φθεγγόμενοι. Ὑπὲρ δὲ τῶν Σεριφίων βατράχων κομπάζουσι Σερίφιοι, ἐλθεῖν ἐκ τοῦ κατὰ τὴν Γοργόνα ἄθλου τὸν Περσέα πολλὴν περιελθόντα γῆν, καὶ οἷα εἰκὸς, καμόντα ἀναπαύσασθαι τῆς λίμνης πλησίον, καὶ κατακλινῆναι ὕπνου δεόμενον· τοὺς δὲ βατράχους βοᾷν καὶ ἐρεσχελεῖν τὸν ἥρωα, καὶ τὸν ὕπνον αὐτῷ διακόπτειν, καὶ λυπεῖν δηλονότι· τὸν Περσέα δὲ εὔξασθαι τῷ πατρὶ τοὺς βατράχους κατασιγάσαι· τὸν δὲ ὑπακοῦσαι, καὶ χαριζόμενον τῷ υἱεῖ τῶν ἐκεῖθι βατράχων αἰώνιον σιγὴν καταψηφίσασθαι. Λέγει δὲ Θεόφραστος ἐκβαλὼν τὸν μῦθον, καὶ Σεριφίους τῆς ἀλαζονείας παραλύων, τὴν τοῦ ὕδατος ψυχρότητα αἰτίαν εἶναι τῆς ἀφωνίας τῶν προειρημένων.

ΚΕΦ. λη΄.

Περὶ Ἀλεκτρυόνων, καὶ τῆς ἐν Φενεῷ λίμνης, καὶ περὶ τεττίγων.

ΕΝ τοῖς ὑγροῖς χωρίοις, καὶ ἔνθα νοτιώτερος ὁ ἀὴρ ὑπεράγαν, οἱ ἀλεκτρυόνες οὐκ ᾄδουσι, φησὶ Θεόφραστος. Ἡ δὲ ἐν Φενεῷ λίμνη ἰχθύων ἄγονός ἐστιν. Ψυχροὶ δὲ ἄρα ὄντες τὴν σύγκρασιν οἱ τέττιγες, εἶτα μέντοι πυρουμένου τοῦ ἡλίου ᾄδουσιν, ἐκεῖνος λέγει.

CAP. XXXIX.

De Caprimulgo.

Caprimulgus animal eſt audaciſſimum; reliquas enim aviculas contemnit: inſidiatur autem maxime capris, atque earum uberibus advolans lac inde exſugit; neque a paſtore propterea poenam timet, etſi improbam mercedem pro ſaturitate reponere ſoleat: obturat enim uber cum traxerit, atque inde lactis fluxum prohibet.

CAP. XL.

De pullis Luſciniae.

Multi filium Aretes; quae Ariſtippi ſoror fuit, a matre edoctum celebrant. Ariſtoteles ait ſe vidiſſe pullos luſciniae, quae a matre in cantum erudiebantur. Luſcinia autem ex avibus libertatis amantiſſima eſt, ideoque ſi integra aetate capiatur, et in cavea occludatur, ſibi cavet, et a cibo et cantu abſtinet, atque aucupem ob ſervitutem ſilentio ulciſcitur. Quod cum homines experti fuerint, aetate jam grandes captas dimittunt, et pullos venari ſtudent.

CAP. XLI.

De Equis Indicis, et Aſinis unicornibus.

India equos et aſinos uno cornu praeditos procreat, ut ferunt. Horum e cornibus pocula conficiuntur; in quae venenum mortiferum conjectum ſi quis biberit, inſidiae illum non laedent; horum enim utriuſque cornu ad vim veneni depellendam valere videtur.

CAP.

Κ Ε Φ. λθ΄.

Περὶ Αἰγοθήλου.

ΤΟλμηρότατον ἄρα ζώων ὁ αἰγοθήλας ἦν· τῶν μὲν γὰρ ὀρνίθων ὑπερφρονεῖ τῶν μικρῶν· ἐπιτίθεται δὲ ταῖς αἰξὶ κατὰ τὸ καρτερὸν, καὶ μέντοι τοῖς οὔθασιν αὐτῶν προσπετόμενος, εἶτα ἐκμυζᾷ ἐκ τοῦ γάλακτος· καὶ τὴν τιμωρίαν τὴν ἐκ τοῦ αἰπόλου οὐ δέδοικε, καίτοι πονηρότατον αὐταῖς μισθὸν ὑπὲρ τῆς πλησμονῆς ἀποδιδούς· τυφλοῖ γὰρ τὸν μασθὸν ὅταν σπάσῃ, καὶ ἀποσβέννυσι τὴν ἐκεῖθεν ἐπιῤῥοήν.

Κ Ε Φ. μ΄.

Περὶ τῶν ἀηδόνος νεοττίων.

ΜΗτροδίδακτον μὲν τὸ τῆς Ἀρίστης, οἷον τὸ τῆς ἀδελφῆς τῆς Ἀριστίππου, ὑμνοῦσιν οἱ πολλοί. Λέγει δὲ Ἀριστοτέλης ἰδεῖν αὐτὸς τὰ νεόττια τῆς ἀηδόνος ὑπὸ τῆς μητρὸς διδασκόμενα ᾄδειν. Ἦν δὲ ἄρα ὀρνίθων ἡ ἀηδὼν ἐλευθερίας ἐράστρια ἰσχυρῶς, καὶ διὰ ταῦτα ἡ ἐντελὴς τὴν ἡλικίαν ὅταν θηραθῇ, καὶ καθειργμένη ᾖ ἐν τῷ οἰκίσκῳ, φυλάττεται, καὶ τροφῶν καὶ ᾠδῆς ἀπέχεται, καὶ ἀμύνεται τὸν ὀρνιθοθήραν ὑπὲρ τῆς δουλείας τῇ σιωπῇ. Οὕπερ οὖν οἱ ἄνθρωποι πεπειραμένοι, τὰς μὲν ἤδη πρεσβυτέρας καὶ ἁλούσας μεθιᾶσι, σπουδάζουσι δὲ θηρᾶν τὰ νεόττια.

Κ Ε Φ. μα΄.

Περὶ τῶν ἐν Ἰνδοῖς Ἵππων, καὶ Ὄνων κέρας ἐχόντων.

ΙΠπους μονόκερως γῆ Ἰνδικὴ τίκτει, φασὶ, καὶ ὄνους μονόκερως ἡ αὐτὴ τρέφει. Καὶ γίνεται καί γε ἐκ τῶν κεράτων τῶνδε ἐκπώματα, καὶ εἴ τις εἰς αὐτὰ ἐμβάλῃ φάρμακον θανατηφόρον, ὁ πιὼν οὐδὲν ἡ ἐπιβουλὴ λυπήσει αὐτόν· ἔοικε γὰρ τὸ κέρας ἀμυντήριον τοῦ κακοῦ, καὶ τὸ τοῦ ἵππου, καὶ τὸ τοῦ ὄνου εἶναι.

CAP. XLII.

De Porphyrione ave.

PORPHYRIO animalibus excellit, et formae pulchritudine, et nominis convenientia, ac pulverulentis volutationibus gaudet, atque in locis, ubi columbarum lavatio esse solet, lavatur; nec prius tamen se vel pulveri vel lavacris committit, quam certum passuum numerum sibi sufficientem confecerit. Et propalam aegre cibum capit, ideoque se subtrahit, et secreto vescitur. Acerrima rivalitate laborat, et mulieres, quae sunt sine viro, observat; quod si cum matrefamilias stuprum fieri cognoverit, se strangulat. Volans non sublime fertur. Homines autem magnam voluptatem ex eo capiunt, ideo parce et provide illum alunt. In magnificis splendidisque aedibus porphyrio ludicra delectatio est; tum etiam intra claustra templi recipitur, atque istic sacer et solutus circumvagatur. Pavonem, ut formosus sit, luxuriose tamen viventes homines mactant, et comedunt; hanc enim avem pennae exornant, sed reliqui corporis nulla dignitas est. Porphyrionem vero cibi gratia in coenis apposuisse hominem scio neminem; non Calliam, non Ctesippum, Athenienses; nec Apicium, neque Hortensium, Romanos: quos e multis cum vario luxui, tum gulae in primis deditos et lurcones, paucos mihi commemorasse sat fuerit.

CAP. XLIII.

De Corvo senio adfecto.

CORVUS jam aetate adfecta, cum non pullos alere potest, seipsum eis cibum praestat; hi autem comedunt parentem. Vnde proverbium esse natum ferunt: *Mali corvi malum ovum.*

ΚΕΦ. μβʹ.

Περὶ Πορφυρίωνος ὄρνιθος.

Ὁ Πορφυρίων ὡραιότατός τε ἅμα καὶ φερωνυμώτατόν ἐστι ζῶον, καὶ χαίρει κονιώμενος, ἤδη δὲ καὶ λέεται τὸ τῶν περιστερῶν λουτρόν· οὐ πρότερον δὲ ἑαυτὸν ἐπιδίδωσι ταῖς κονίστραις, καὶ τοῖς λουτροῖς, πρὶν ἂν βαδίσῃ τινὰ ἀριθμὸν βαδίσεως ἀρκοῦντά οἱ· σιτούμενος δὲ ἐπὶ μαρτύρων ἄχθεται, καὶ διὰ ταῦτα ἀναχωρεῖ, καὶ ὑπολανθάνων ἐσθίει. Ζηλότυπος δέ ἐστιν ἰσχυρῶς, καὶ τὰς ἀνάνδρους τῶν γυναικῶν παραφυλάττει, καὶ ἐὰν καταγνῷ μοιχεύεσθαι τῆς οἰκίας τὴν δέσποιναν, ἀπάγχει ἑαυτόν. Οὐ πέτεται δὲ ὑψηλός. Χαίρουσί γε μὴν οἱ ἄνθρωποι αὐτῷ, καὶ τρέφουσι πεφεισμένως καὶ προμηθῶς αὐτόν. Καὶ ἔοικεν εἰς σοβαρὰς οἰκίας καὶ μέγα πλουσίας ἄθυρμα εἶναι· ἢ ὑποδέχεται νεὼς αὐτὸν, καὶ ἄφετος ἀλᾶται, καὶ ἱερὸς περίεισιν εἴσω περιβόλου. Τὸν ταὼν μὲν οὖν ὡραῖον ὄντα καὶ καταθύουσι, καὶ σιτοῦνται οἱ ἄσωτοι, τοῦ γὰρ ὄρνιθος τὰ μὲν πτερὰ κόσμος ἐστὶ, τὸ δὲ σῶμα ἦν τι οὐδέν. Πορφυρίωνα δὲ οὐκ οἶδα καταθύσαντα οὐδένα ἐπὶ δείπνῳ, οὐ Καλλίαν, οὐ Κτήσιππον τοὺς Ἀθηναίους, οὐκ Ἄκαλον, οὐχ Ὁρτήσιον τοὺς Ῥωμαίους· εἶπον δὲ ὀλίγους ἐκ πολλῶν ἀσώτους καὶ ἀκορεστάτους τῇ τε ἄλλῃ, καὶ μέντοι καὶ περὶ τὴν γαστέρα.

ΚΕΦ. μγʹ.

Περὶ Κόρακος γέροντος.

Ὁ Κόραξ ὁ ἤδη γέρων, ὅταν μὴ δύνηται τρέφειν τοὺς νεοττοὺς, ἑαυτὸν αὐτοῖς προτείνει τροφήν· οἱ δὲ ἐσθίουσι τὸν πατέρα. Καὶ τὴν παροιμίαν ἐντεῦθέν φασι τὴν γένεσιν λαβεῖν, τὴν λέγουσαν· Κακοῦ κόρακος κακὸν ᾠόν.

ΚΕΦ.

4

CAP. XLIV.

De Palumbium caſtitate.

Ex avibus caſtiſſimi celebrantur palumbes. Mas enim et femina conjugio alligati mutuo conſenſu ſibi invicem adhaerent, et caſte vivunt, neque alienum cubile appetunt. Quod ſi libidinoſos oculos in alios conjiciant, illos reliqui circumdant, et marem quidem mares diſcerpunt, feminas vero feminae. Hujuſce etiam modi lex caſtitatis ad turtures pertinet, ſanctaque et ſincera permanat: tum etiam ad columbas albas, praeterquam quod non utramque occidunt; nam marem duntaxat perimunt, feminam vero, illius miſericordia permoti, impunitam atque inultam in viduitate aetatem ducere permittunt.

CAP. XLV.

De partu Columbarum.

Aristoteles inquit feminis columbarum parturientibus mares adeſſe, et cultu omnique officio fungi; ſaepe etiam feminam errantem et vagantem compellere ad nidum; et cum pepererint ova, eas cogere, ut incubent: eoſdemque pariter cum feminis pullos fovere, pariterque alere; et primum nutrimentum, ne a cibis abhorreant, parentes pullis, terram ſalſuginoſam in os indere; quam ut guſtaverint, inde facillime reliquis cibis veſci queant. Cum rapacibus ceteris avibus foedere devinciuntur, pacemque gerunt; aquilas marinas et circos horrent, inquit. Contra accipitres quo aſtu utantur, audire operae pretium fuerit. Cum eas accipiter, qui natura ſua in altum et ſublime fertur, perſequitur, eae deorſum verſus elabi et volatum deprimere conantur: cum

ille

ΚΕΦ. μδ΄.

Περὶ τῆς τῶν Φαττῶν Σωφροσύνης.

ΣΩφρονέσαται ὀρνίθων αἱ φάτται ἄδονται. Ὁ γοῦν ἄῤῥην καὶ ὁ θῆλυς συνδυασθέντες, καὶ οἱονεὶ συμπνεύσαντες εἰς γάμον, ἀλλήλων ἔχονται καὶ σωφρονοῦσι, καὶ οὐκ ἂν ὀθνείου λέχους οὐδέτερος ἅψαιτο τῶν ὀρνίθων τῶνδε. Ἐὰν δὲ ἐποφθαλμιάσωσιν ἑτέροις, περιέρχονται αὐτοὺς οἱ λοιποὶ, καὶ τὸν μὲν ἄῤῥενα οἱ ὁμογενεῖς διασπῶσιν, αἱ θήλειαι δὲ τὸν θῆλυν. Οὗτος ἄρα ὁ τῆς σωφροσύνης νόμος καὶ ἐς τὰς τρυγόνας ἀφικνεῖται, καὶ ἄτρεπτος μένει· καὶ ἐς τὰς περιστερὰς τὰς λευκὰς, πλὴν τοῦ θανατοῦσθαι ἑκάτερον τὸν ὄρνιν· ἐπεὶ τὸν μὲν ἄῤῥενα ἀναιροῦσι, τὸν δὲ θῆλυν ᾤκτειραν, καὶ εἴασαν ἀπαθῆ, καὶ περίεισι χῆρος.

ΚΕΦ. μέ.

Περὶ τῆς τῶν Περιστερῶν ὠδῖνος.

ΑΡιστοτέλης τῶν περιστερῶν καὶ τοὺς ἄῤῥενας ταῖς θηλείαις ταῖς τικτούσαις συνωδίνειν λέγει, καὶ ἀλωμένας τῆς καλιᾶς ἔξω, συνωθεῖν τε καὶ συνελαύνειν, καὶ ὅταν τέκωσιν, ἐπωάζειν ἐκβιάζεσθαι· θάλπειν γὰρ καὶ τοὺς ἄῤῥενας τὰ νεόττια, καὶ συνδιατρέφειν ταῖς θηλείαις ὁ αὐτός φησι· καὶ ὑπὲρ τοῦ μὴ κακοσίτους εἶναι τοὺς νεοττοὺς, πρώτην τροφὴν ἐνδιδόναι τοῖς βρέφεσι τοὺς γειναμένους ἁλμυρίδα γῆν, ἥσπερ οὖν γευσάμενα, εἶτα μέντοι καὶ τῶν λοιπῶν ἑτοίμως σιτεῖσθαι τὸ ἐντεῦθεν αὐτά. Δοκεῖ δέ πως ταῖς περιστεραῖς τὸ ἐντεῦθεν πρὸς μὲν ἄλλους ὄρνιθας τοὺς ἁρπακτικοὺς ἔνσπονδα εἶναι· τοὺς μέντοι ἁλιαέτους καὶ τοὺς κίρκους ὡς περιπεφρίκασί φησι. Πρὸς δὲ τοὺς ἱέρακας οἷα παλαμῶνται, ἀκοῦσαι ἄξιον. Ὅταν μὲν αὐτὰς διώκῃ ὁ μετάρσιός τε καὶ εἰς ὕψος πεφυκὼς πέτεσθαι, αἵδε ὑπολισθαίνουσι τὴν πτῆσιν, καὶ κατωτέρω ἑαυτὰς καθέλκουσι, καὶ τὸ πτερὸν δὲ πειρῶνται πιέζειν· ὅταν δὲ ὁ κατωτέρω λαχὼν ἐκ τῆς

ille in inferiori ſede aeris volat, illae contra in ſublime feruntur, et ſupra accipitrem, in ſublimi impetum facere non valentem, volantes fiducia implentur.

C A P. XLVI.

De nutricio Elephanti albi in India.

CVM Indus quiſpiam elephantorum domitor elephanti album pullum offendiſſet, atque hunc etiam nunc tenerum aluiſſet, et paulatim manſuefeciſſet, eoque veheretur, et belluam amaret, et viciſſim redamaretur ipſe, ac ſimul ſuam elephantus educationem, cum maximis amicitiae officiis, huic Indo compenſaret; Indorum rex id intelligens, ſibi mitti elephantum popoſcit. Indus, ut amore captus, vehementi rivalitate flagrans, et valde dolens, ſi hunc alius quam ipſe eſſet habiturus, ſe daturum negavit, atque eo conſcenſo, in loca deſerta abiit. Rex autem id aegre ferens, mittit qui Indo elephantum auferrent, atque eum in judicium adducerent. Cum ergo eo perveniſſent, eique vim inferre inceptarent, homo illos de ſublimi caedebat, atque elephantus veluti injuria adfectum dominum ulciſcebatur: et haec quidem initio. Vbi autem percuſſus Indus ex eo delaberetur, elephas ſuum nutritium circuivit, ut ſolent, qui armis aliquem propugnant, atque ex invadentibus alios interfecit, alios in fugam vertit; denique proboſcide altorem amplexus attollit, et ad ſtabulum defert, et cum illo permanſit, tanquam amico fidelis amicus, eumque benevolentia proſequebatur. O ſceleratos homines, qui menſas et ſartaginum ſtridores ſequuntur, et prandia quaerunt; in periculis autem amicos deſerunt, amicitiae nomen temere et fruſtra polluentes.

CAP.

φύσεως τὴν πλῆσιν, αἵδε αἴρονταί τε καὶ μετεωροποροῦσι, καὶ ὑπὲρ αὐτὸν πετόμεναι θαῤῥοῦσιν, ἀνωτέρω αἶξαι μὴ δυνάμενον.

ΚΕΦ. μϛʹ.

Περὶ πωλευτοῦ παρ' Ἰνδοῖς λευκοῦ Ἐλέφαντος.

Ελέφαντος πωλίῳ περιτυγχάνει λευκῷ πωλευτὴς ἐλέφαντος Ἰνδὸς, καὶ παραλαβὼν ἔτρεφε ἔτι νεαρὸν, καὶ κατὰ μικρὰ ἀπέφηνε χειροήθη, καὶ ἐπωχεῖτο αὐτῷ, καὶ ἤρα τοῦ κτήματος, καὶ ἀντηρᾶτο, ἀνθ' ὧν ἔθρεψε τὴν ἀμοιβὴν κομιζόμενος ἐκεῖνος· ὁ τοίνυν βασιλεὺς τῶν Ἰνδῶν πυθόμενος, ᾔτει λαβεῖν τὸν ἐλέφαντα, Ὁ δὲ, ὡς ἐρώμενος ζηλοτυπῶν, καὶ μέντοι περιαλγῶν, εἰ ἔμελλε δεσπόσειν αὐτοῦ ἄλλος, οὐκ ἔφατο δώσειν, καὶ ᾤχετο ἀπιὼν εἰς τὴν ἔρημον, ἀναβὰς τὸν ἐλέφαντα. Ἀγανακτεῖ ὁ βασιλεὺς, καὶ πέμπει κατ' αὐτοῦ τοὺς ἀφαιρησομένους, καὶ ἅμα καὶ τὸν Ἰνδὸν ἐπὶ τὴν δίκην ἄξοντας. Ἐπεὶ δὲ ἧκον, ἐπειρῶντο πεῖραν προσφέρειν· οὐκοῦν καὶ ὁ ἄνθρωπος ἔβαλλεν αὐτοὺς ἄνωθεν, καὶ τὸ θηρίον ὡς ἀδικούμενον συνημύνετο, καὶ τὰ πρῶτα ἦν τοιαῦτα. Ἐπεὶ δὲ βληθεὶς ὁ Ἰνδὸς κατώλισθε, περιβαίνει μὲν τὸν τροφέα ὁ ἐλέφας, κατὰ τοὺς ὑπερασπίζοντας ἐν τοῖς ὅπλοις, καὶ τῶν ἐπιόντων πολλοὺς ἀπέκτεινε, τοὺς δὲ ἄλλους ἐτρέψατο· περιβαλὼν δὲ τῷ τροφεῖ τὴν προβοσκίδα, αἴρει τε αὐτὸν καὶ ἐπὶ τὰ αὔλια κομίζει, καὶ παρέμεινεν ὡς φίλῳ φίλος πιστὸς, καὶ τὴν εὔνοιαν ἐπεδείκνυτο. Ὦ ἄνθρωποι πονηροὶ, καὶ περὶ τράπεζαν μὲν καὶ ταγήνου ψόφον ἀεὶ, ἐπ' ἄριστά τε χορεύοντες· ἐν δὲ τοῖς κινδύνοις προδόται, καὶ μάτην καὶ εἰς οὐδὲν τὸ τῆς φιλίας ὄνομα χραίνοντες.

CAP. XLVII.

De Camelorum pietate erga matres.

DATE mihi facultatem, per Iovem patrium, interrogandi tragoedos, et, ante illos, fabularum scriptores, quid sibi velint, tantam ignorantiam filio Laii attribuendo, atque etiam Telepho, qui infeliciter cum matre congressus, nec tamen complexu venereo junctus fuit, sed eodem lectulo cum ea concumbens, idem perpetrasset, nisi draco divino instinctu eos multotiens diremisset: siquidem animalibus rationis expertibus ejusmodi concubitus ex corporis contactu natura cognoscendos dedit, neque ea indiciis ullis egent, neque illius adventu, a quo in Cithaerone expositus fuit, ut Oedipus Sophocleus. Camelus igitur cum matre nunquam coit. Cum enim pastor quispiam feminam, quoad ejus fieri poterat, exceptis genitalibus, obtexisset, deindeque filium matri admisisset; hic prae coitus appetitu cum matre imprudens rem habuit, quod ubi intellexisset, auctorem nefandi coitus mordicus premens, et ad terram abjectum genibus affligens, cum summis doloribus interfecit; atque seipsum praecipitem deorsum egit. Oedipus sane in hoc etiam imperite fecit, qui, cum inferenda sibi manu calamitatem omnem effugere posset, oculos tantum excaecare suos voluerit, et suae familiae generique dira imprecari omnia, tanquam extremis hisce malis jam praeteritae calamitati ullum adferret remedium.

ΚΕΦ. μζʹ.

Περὶ τῆς τῶν Καμήλων εἰς μητέρας εὐσεβείας.

Δότε μοι τοὺς τραγῳδοὺς, πρὸς τοῦ πατρῴου Διὸς, καὶ πρό γε ἐκείνων τοὺς μυθοποιοὺς ἐρέσθαι, τί βουλόμενοι τοσαύτην ἄγνοιαν τοῦ παιδὸς τοῦ Λαΐου καταχέουσι, καὶ τοῦ Τηλέφου τοῦ συνελθόντος τῇ μητρὶ τὴν δυστυχῆ σύνοδον, καὶ μὴ πειραθέντος μὲν τῆς ὁμιλίας, συγκατακλιθέντος δὲ τῇ γειναμένῃ, καὶ πράξαντος ἂν τὰ αὐτὰ, εἰ μὴ πολλάκις θείᾳ πομπῇ διεῖρξεν ὁ δράκων· εἴ γε ἡ φύσις τοῖς ἀλόγοις ζώοις τὴν τοιαύτην μίξιν, καὶ ἐκ τοῦ χρωτὸς προσαψαμένοις δίδωσι κατανοεῖσθαι, καὶ οὐ δεῖται γνωρισμάτων, οὐδὲ τοῦ ἐκθέντος εἰς τὸν Κιθαιρῶνα, ὡς ὁ Οἰδίπους ὁ τοῦ Σοφοκλέους. Οὐκ ἂν γοῦν ποτε τῇ τεκούσῃ ὁμιλῆσαι κάμηλος. Ὁ γάρ τοι νομεὺς τῆς ἀγέλης κατακαλύψας τὸν θῆλυν, ὡς οἷόν τε ἦν, καὶ ἀποκρύψας πάντα πλὴν τῶν ἄρθρων, τὸν παῖδα ἐπάγει τῇ μητρὶ, καὶ ἐκεῖνος λάθριος ὑπὸ ὁρμῆς τῆς πρὸς μίξιν ἔδρασε τὸ ἔργον, καὶ συνῆκε· καὶ τὸν μὲν αἴτιον τῆς ὁμιλίας οἱ τῆς ἐκθέσμου δάκνων, καὶ πατῶν, καὶ τοῖς γόνασι παίων, ἀπέκτεινεν ἀλγεινότατα· ἑαυτὸν δὲ κατεκρήμνισεν. Ἀμαθῶς δὲ καὶ κατὰ τοῦτο Οἰδίπους, οὐκ ἀποκτείνας, ἀλλὰ πηρώσας τὴν ὄψιν, καὶ τὴν τῶν κακῶν λύσιν μὴ γνοὺς ἐξὸν ἀπηλλάχθαι, καὶ μὴ τῷ οἴκῳ, καὶ τῷ γένει καταρώμενον, εἶτα μέντοι κακῷ ἀνηκέστῳ ἰᾶσθαι κακὰ τὰ ἤδη παρελθόντα.

AELIANI
DE
NATVRA ANIMALIVM
LIBER IV.

CAPVT I.
De Perdicum libidine.

EX avibus Perdices ſunt ſalaciſſimi, ideoque feminas ſuas vehementiſſime amant, et continuo ad rem veneream proni ſunt. Qui autem eos ad pugnam alunt, quando in mutuum certamen incitant, feminam ſuam ſingulis adſtare curant; quod commentum ad timiditatem eorum atque ignaviam in certamine repellendam excogitarunt. Nunquam enim perdix victus in conſpectum amatae, vel conjugis, venire audet; quin potius plagis percuſſus morietur, quam ab adverſario retrocedens illam indecore adſpicere ſuſtineat, cui ſe approbare cupit. Idem etiam de amaſiis ſtatuerunt Cretenſes. Audio enim Cretenſem amatorem, cum cetera bonum tum bello ſtrenuum, adoleſcentem nobilem, forma excellentem, et animo magnum, atque ad optimas diſciplinas bene factum, ſed aetate nondum militiae apta, in deliciis habuiſſe: (utriuſque nomen alibi dixi) ſtrenua autem facinora juvenem iſtum in pugna edidiſſe Cretenſes aiunt, et tota hoſtili acie in ipſum irruente,

in

ΑΙΛΙΑΝΟΥ

ΠΕΡΙ ΖΩΩΝ ΙΔΙΟΤΗΤΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ Δ'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ α'.

Περὶ τῆς τῶν Περδίκων ἀκολασίας.

ΑΚολαστότατοι τῶν ὀρνίθων οἱ πέρδικές εἰσι, ταυτα τοι καὶ τῶν θηλειῶν ἐρῶσι δριμύτατα, καὶ τῆς λαγνείας ἡττώμενοι συνεχέστατά εἰσιν οἵ γε. Οὔκουν οἱ τρέφοντες τοὺς ἀθλητὰς πέρδικας, ὅταν αὐτοὺς εἰς τὴν μάχην τὴν κατ' ἀλλήλων ὑποθήγωσι, τὴν θήλειαν παρεστάναι ποιοῦσιν ἑκάστῳ τὴν σύννομον· σόφισμα τοῦτο δειλίας καὶ κάκης τῆς κατὰ τὴν ἀγωνίαν ἀντίπαλον αὐτοῖς εὑρόντες. Οὐ γάρ τι που ἡττώμενος φανῆναι ἢ τῇ ἐρωμένῃ, ἢ τῇ γαμετῇ ὁ πέρδιξ ὑπομένει· τεθνήξεται δὲ μᾶλλον παιόμενος, ἢ ὁμόσε χωροῦντος ἀποστραφεὶς ἰδεῖν τολμήσει ταύτην ἀσχημόνως, παρ' ᾗ βούλεται εὐδοκιμεῖν. Τοῦτό τοι καὶ Κρῆτες ὑπὲρ τῶν ἐρωμένων ἐνενόουν. Ἀκούω γὰρ Κρῆτα ἐραστὴν, ἀγαθὸν τά τε ἄλλα καὶ τὰ πολέμια, ἔχειν μὲν παιδικὰ εὐγενὲς μειράκιον, ὥρᾳ διαπρεπὲς, καὶ τὴν ψυχὴν ἀνδρεῖον, καὶ πρὸς τὰ κάλλιστα τῶν μαθημάτων πεφυκὸς εὖ καὶ καλῶς, καλούμενον δὲ εἰς ἡλικίαν εἰς ὅπλα μηδέπω· (εἶπόν γε μὴν ἀλλαχόθι καὶ τοῦ ἐραστοῦ καὶ τοῦ καλοῦ τὸ ὄνομα) ἀρετὰς μὲν οὖν ἐν τῇ μάχῃ τὸν νεανίαν ἀποδίδοσθαί φασιν οἱ Κρῆτες, ἀθρόας δὲ εἰς αὐτὸν ὠθουμένης τῆς τῶν ἐχ-

in cadaver offendiſſe, et ſic fuiſſe ſubverſum perhibent. Cum vero ex hoſtibus quidam, qui proximus ei erat, gladium intentans tergum ejus eſſet trajecturus; ille converſus inquit, "Ne tu turpem "et imbellem plagam mihi inferas; ſed potius pectus meum feri, "ne amaſius me timiditatis condemnet, et a cadavere meo com- "ponendo abſtineat, ad me, ubi rem turpiter geſſerim, accedere "non ſuſtinens." Nec quidem mirum eſt, ſi quis, homo cum ſit, ignavus videri erubeſcat; perdicem autem verecundiae eſſe participem, peregregium hoc a natura donum eſt. Ariſtodemus autem, qui prae timore aufugit; et Cleonymus, qui clypeum abjecit; et pavidus Piſander, nec patriam, nec uxores, neque liberos ſunt reveriti.

CAP. II.

De Columbis in Eryce Siciliae, et feſto, quod Anagogia vocatur.

In Eryce Siciliae feſtum celebratur, quod Erycini et Siculi omnes Anagogia appellant. Cur autem ſic appelletur, cauſam afferunt, quod id temporis Venerem inde in Libyam proficiſci dicunt. Illud autem exiſtimant, illinc conjecturam facientes: maximus columbarum in iis locis numerus eſſe ſolet, nulla autem tum temporis apparet; dicunt igitur Erycini ipſas deae miniſtrantes peregre profectas eſſe: nam columbas Veneri ſacras eſſe iſti exiſtimant, et reliqui homines ſibi perſuadent. Novem diebus autem elapſis, unam forma inſignem ex pelago Libyco ſpectari revolantem, quae non ſit quemadmodum reliquae gregales columbae, ſed rubra; qualem nobis Anacreon Teïus canit eſſe Venerem, eam quodam loco purpuream, et auro ſimilem appellans, imitatione nimirum Homeri, qui eandem nobis auream celebrat: hanc caeterarum columbarum greges ſequuntur; atque feſtum Catagogia, ex reditu earum dictum, iterum celebrant Erycini.

θρῶν φάλαγγος, προσπαῖσαι νεκρῷ κειμένῳ, καὶ περιτραπῆναι λέγουσιν αὐτόν. Τῶν οὖν τις πολεμίων, ὁ μάλιστα πλησίον ἀνατεινόμενος, παίειν ἔμελλε κατὰ τῶν μεταφρένων τὸν ἄνδρα· ὁ δὲ ἐπιστραφεὶς, Μηδαμῶς, εἶπεν, αἰσχρὰν καὶ ἄναλκιν πληγὴν ἐπαγάγῃς, ἀλλὰ κατὰ τῶν στέρνων ἀντία παῖσον, ἵνα μή με δειλίαν ὁ ἐρώμενος καταψηφίσηται, καὶ φυλάξηται περιστεῖλαί με νεκρὸν, καὶ μάλα γε ἀσχημονοῦντι προσελθεῖν οὐ τολμῶν. Αἰδεσθῆναι μὲν οὖν ἄνθρωπον ὄντα φανῆναι κακὸν, οὔπω θαυμαστόν· πέρδικι δὲ μετεῖναι αἰδοῦς, ὑπέρσεμνον τοῦτο ἐκ τῆς φύσεως τὸ δῶρον. Ἀριστόδημος δὲ ὁ τρέσας, καὶ Κλεώνυμος ὁ ῥίψας τὴν ἀσπίδα, καὶ ὁ δειλὸς Πείσανδρος, οὔτε τὰς πατρίδας ᾐδοῦντο, οὔτε τὰς γαμετὰς, οὔτε τὰ παιδία.

ΚΕΦ. β΄.

Περὶ τῶν ἐν Ἐρύκῃ τῇ Σικελικῇ Περιστερῶν, καὶ τῶν ἐκεῖθι καλουμένων Ἀναγωγίων.

ΕΝ Ἐρύκῃ τῆς Σικελίας ἑορτή ἐστιν, ἣν καλοῦσιν Ἀναγώγια Ἐρυκῖνοί τε αὐτοὶ, καὶ μέντοι καὶ ὅσοι ἐν τῇ Σικελίᾳ πάσῃ. Ἡ δὲ αἰτία τοῦ τῆς ἑορτῆς ὀνόματος, τὴν Ἀφροδίτην λέγουσιν ἐντεῦθεν εἰς Λιβύαν ἀπαίρειν ἐν ταῖσδε ταῖς ἡμέραις. Δοξάζουσι δὲ ἄρα ταῦτα ταύτῃ ἐκεῖθεν τεκμαιρόμενοι· περιστερῶν πλῆθός ἐστιν ἐνταῦθα πάνυ πάμπλειστον, οὐκοῦν αἱ μὲν οὐχ ὁρῶνται· λέγουσι δὲ Ἐρυκῖνοι τὴν θεὸν δορυφορούσας ἀπελθεῖν· ἀθύρματα γὰρ Ἀφροδίτης περιστερὰς εἶναι ᾄδουσί τε ἐκεῖνοι, καὶ πεπιστεύκασι τοῦτο πάντες οἱ ἄνθρωποι. Διελθουσῶν δὲ ἡμερῶν ἐννέα, μίαν μὲν διαπρεπῆ τὴν ὥραν, ἔκ γε τοῦ πελάγους τοῦ κομίζοντος ἐκ τῆς Λιβύας ὁρᾶσθαι εἰσπετομένην, οὐχ οἵαν κατὰ τὰς ἀγελαίας πελειάδας τὰς λοιπὰς εἶναι· πορφυρὰν δὲ, ὥσπερ οὖν τὴν Ἀφροδίτην ὁ Τήϊος ἡμῖν Ἀνακρέων ᾄδει, πορφυρῆν που λέγων, καὶ χρυσῷ δὲ εἰκασμένη φανείη ἂν, καὶ τοῦτό γε κατὰ τὴν Ὁμήρου θεὸν τὴν αὐτὴν, ἣν ἐκεῖνος ἀναμέλπει χρυσῆν· ἕπεται δὲ αὐτῇ τῶν περιστερῶν τὰ νέφη τῶν λοιπῶν, καὶ ἑορτὴ πάλιν Ἐρυκίνοις, καὶ τὰ Καταγώγια πανήγυρις· ἐκ τοῦ ἔργου καὶ τοῦτο τὸ ὄνομα.

CAP. III.

Quod Leo et Leaena non ſimul ad paſtum eant.

LVPVS et lupa, equus et equa, ſimul paſcuntur; non item leo et léaena; iſti enim eadem via, nec venatum, nec aquatum eunt: cauſa autem haec eſt, quod uterque corporis viribus confidat, neque alter altero opus habeat, ut aiunt peritiores.

CAP. IV.

De partu Luparum.

LVPAE partu non facile ſolvuntur, ſed diebus ac noctibus duodenis parturiunt continuis; quanto etiam tempore Latonam ex Hyberboreis in Delum perveniſſe Delii aiunt.

CAP. V.

De mutua quorundam Animalium inimicitia.

INIMICITIAS mutuas gerunt teſtudo et perdix; item crex et ciconia cum mergo, et cum laro harpa et ardea: alauda acanthylidi infenſa eſt, turtur pyrrhae; corvus etiam et milvus hoſtili ſunt animo: ſiren de genere apum hoſtem habet circen, circe autem et circus tum genere tum natura diſſident. Channa piſcis prae ceteris libidinoſus eſt. Formicas in Pheneo Laconicae albas eſſe fertur.

CAP.

ΚΕΦ. γ΄.

Περὶ Λεόντων, ὅτι μὴ σύννομοι ἄῤῥην καὶ ὁ θῆλυς ζῶα ἀλλήλοις.

ΛΥκω σύννόμω καὶ ἵππω, λέοντί γε μὴν οὐκ ἐςόν· λέαινα γὰρ καὶ λέων οὔτε τὴν αὐτὴν ἴασιν, οὔτε ἐπὶ θήρας, οὔτε πιόμενοι· τὸ δὲ αἴτιον, τῇ τοῦ σώματος ῥώμῃ θαῤῥοῦντες ἄμφω, εἶτα οὐ δεῖται θατέρου ὁ ἕτερος, ὥς φασιν οἱ πρεσβύτεροι.

ΚΕΦ. δ΄.

Περὶ τῆς τῶν Λύκων ὠδῖνος.

ΟΥ ῥᾳδίως οἱ λύκοι τὴν ὠδῖνα ἀπολύουσιν, ἀλλ' ἐν ἡμέραις δώδεκα, καὶ νυξὶ τοσαύταις· ἐπεὶ τοσούτῳ χρόνῳ τὴν Λητὼ εἰς Δῆλον ἐξ Ὑπερβορέων ἐλθεῖν Δήλιοί φασιν.

ΚΕΦ. ε΄.

Περὶ Ζώων διαφόρων ἀλλήλοις πολεμίων.

ΖΩΑ ἀλλήλοις πολέμια χελώνη τε καὶ πέρδιξ, καὶ πελαργὸς καὶ κρὲξ πρὸς αἴθυιαν, ἅρπη καὶ ἐρωδιὸς πρὸς λάρον, κορυδαλὸς δὲ ἀκανθυλίδι νοεῖ πολέμια, τρυγόνι πρὸς πύῤῥαν διαφορὰ, ἰκτῖνός γε μὴν καὶ κόραξ ἐχθροί· σειρὴν μελίσσης ὄνομα πρὸς κίρκην, κίρκη δὲ πρὸς κίρκον οὐ τῷ γένει μόνον, ἀλλὰ καὶ τῇ φύσει, διαφέροντε πεφώρασθον. Χάνη δὲ ἰχθὺς λαγνίςατος. Λευκοὺς δὲ μύρμηκας ἐν Φενεῷ τῆς Λακωνικῆς ἀκούειν πάρεσιν.

CAP. VI.

De pafcuis Equorum: et quod [Equae] ventis fe exponere gaudeant.

EQVOS pratis pafcuis et paluftribus locis ventofifque delectari, homines equorum nutritionis periti fatentur. Vnde et Homerus in ejufmodi rebus confiderandis excellens, ut mihi videtur, alicubi cecinit:

Hujus ter mille equae per paluftria pafcebantur.

Gaudere autem equas adfpiratione ventorum, et auftro et boreae fe exponere, norunt earum paftores; idque non ignorans idem poëta dixit:

Harum aliquas et ipfe Boreas adamavit pafcentium.

Vnde et Ariftoteles mutuatus eft, nifi fallor, quod fcribit, equas aliquando furentes recta adverfus hos ventos aufugere.

CAP. VII.

De Scythico equo vi adducto, ut cum matre coiret.

SCYTHARVM regem, cujus nomen mihi notum filentio praetermitto (quid enim mea refert?) equam habuiffe audio, praeditam omni virtute, quae ab equo requiri et praeftari queat; tum hujus quoque habuiffe pullum ceteris equis virtute praeftantem. Cum igitur equum alium non reperiret dignum, qui huic ipfi equae admitteretur, fed neque equam tam generofo pullo convenientem, ambos in eundem locum ad coitum coegiffe; veruntamen eos ceteris quidem in rebus mutuo amore fe invicem complexos fuiffe, non tamen ad coitum perveniffe. Cum igitur haec animalia conatum Scythae irritum reddebant, veftibus utrumque obtexit, eaque inceftum ftuprum admiferunt; quod quidem factum primum ut ambo intellexerunt, tam impium flagitium morte diffolverunt, feque de praecipitio dejecerunt.

CAP.

ΚΕΦ. ϛʹ.

Περὶ νομῆς Ἵππων, ϗ ὅτι πολλάκις ἐξανεμοῦνται.

Τοὺς ἵππους ἕλεσί τε, ϗ λειμῶσι, ϗ τοῖς κατηνέμοις χωρίοις ἥδεσθαι μᾶλλον, ἱπποτροφίας τε ϗ πωλοτροφικῆς ἄνθρωποι σοφισαὶ ὁμολογοῦσιν. Ἐνθέν τοι ϗ Ὅμηρος, ἐμοὶ δοκεῖν, δεινὸς ὢν ϗ τὰ τοιαῦτα συνιδεῖν, ἔφη που,

Τῷ τρισχίλιαι ἵπποι ἕλος κατεβουκολέοντο.

Ἐξηνεμῶσθαι δὲ ἵππους πολλάκις ἱπποφορβοὶ τεκμηριοῦσι, ϗ κατὰ τὸν νότον, ἢ τὸν βορρᾶν φεύγειν· εἰδότα οὖν τὸν αὐτὸν ποιητὴν εἰπεῖν·

Τάων ϗ Βορέης ἠράσσατο βοσκομενάων.

Καὶ Ἀριστοτέλης δὲ, ὡς ἐμὲ νοεῖν, λαβὼν ἐντεῦθεν, εὐθὺ τῶν προειρημένων ἀνέμων οἰστρηθείσας ἀποδιδράσκειν ἔφατο αὐτάς.

ΚΕΦ. ζʹ.

Περὶ τοῦ Ἵππου τοῦ Σκύθου τοῦ βιασθέντος συνελθεῖν τῇ μητρί.

Ἀκούω τὸν Σκυθῶν βασιλέα, τὸ δὲ ὄνομα εἰδὼς ἐῶ (τί γάρ μοι ϗ λυσιτελές ἐστιν;) ἵππον σπουδαίαν ἔχειν πᾶσαν ἀρετὴν, ὅσην ἵπποι ϗ απαιτοῦνται ϗ ἀποδείκνυνται· ἔχειν δὲ ϗ υἱὸν αὐτῆς ἐκείνης τῶν ἄλλων ἀρετῇ διαπρέποντα. Οὐκοῦν εὑρίσκοντα οὔτε ἐκείνην ἄλλῳ παραβαλεῖν ἀξίῳ, οὔτε ἐκεῖνον ἐπαγαγεῖν τὸ ἐξ αὐτοῦ λαβεῖν σπέρμα ἀγαθῇ, ϗ διὰ ταῦτα ἄμφω συναγαγεῖν εἰς τὸ ἔργον· τοὺς δὲ τὰ μὲν ἕτερα ἀσπάζεσθαι σφᾶς ϗ φιλοφρονεῖσθαι, οὐ μὴν ἐγχρίμπτεσθαι. Οὐκοῦν ἐπεὶ τῆς ἐπιβουλῆς τοῦ Σκύθου σοφώτερα ἦν τὰ ζῶα, ἐπηλύγασεν ἱματίοις ϗ τὸν ϗ τὴν, ϗ ἐξειργάσατο τὸ ἔκνομόν τε ϗ ἔκδικον ἐκεῖνο ἔργον· ὡς δὲ ἄμφω συνεῖδον τὸ πραχθὲν, εἶτα μέντοι τὸ ἀσέβημα διέλυσαν τῷ θανάτῳ, πηδήσαντε κατὰ κρημνοῦ.

ΚΕΦ.

CAP. VIII.

De Equiſone Equae amore capto.

EQVAM Eudemus ait adoleſcentem, ac armenti praeſtantiſſimam, tanquam pulchram puellam, et omnium puellarum iſtius loci formoſiſſimam, ab equiſone adamatam fuiſſe; primumque temperantem fuiſſe, deinde inſolitum lectum auſum fuiſſe invadere et cum eadem rem habere. Vbi vero equae pullus, et ipſe formoſus, id, quod factum erat, vidiſſet, aegre tulit matrem a domino tam violenter tractari, atque impetu facto eum occidit; atque cum obſervaſſet, ubi humaretur, eo profectus cadaver rurſus effodit, et nulla non contumelia adfecit, idque jam nullum ſenſum doloris percipiens foede laceravit.

CAP. IX.

De Piſcibus eorumque coitu.

Ex piſcibus plurimi in venerem magis verno tempore exardeſcunt, et in Pontum tunc praecipue ſecedunt; quod in eo cava et cubilia naturae munere piſcibus idonea ſint; idemque a feris beſtiis, quas mare alit, liber eſt. Soli delphini parvi illic et infirmi errant; polypis, paguris, aſtacis caret; qui ſane parvulis piſciculis pernicioſi exiſtunt.

CAP. X.

Quid ſub novilunio Elephanti agant.

LVNA nova niteſcente, audio elephantos naturali quadam et ineffabili intelligentia e ſylva, ubi paſcuntur, ramos recens decerptos auferre, eoſque deinde in ſublime tollere, et ſuſpicere, et leviter ramos movere, tanquam ſupplicium quoddam deae protendentes, ut ipſis propitia et benevola eſſe velit.

ΚΕΦ. η΄.

Περὶ τοῦ Ἱπποκόμου τοῦ ἐρασθέντος τῆς Ἵππου.

ΛΕγει Εὔδημος ἵππου νέας καὶ τῶν νεμομένων τῆς ἀρίστης ἐρασθῆναι τὸν ἱπποκόμον, ὥσπερ οὖν καλῆς μείρακος, καὶ τῶν ἐν τῷ χωρίῳ ὡρικωτέρας πασῶν· καὶ τὰ μὲν πρῶτα ἐγκαρτερεῖν, τελευτῶντα δὲ ἐπιτολμῆσαι τῷ λέχει τῷ ξένῳ, καὶ ὁμιλεῖν αὐτῇ. Τῇ δὲ εἶναι πῶλον, καὶ τοῦτον καλὸν, θεασάμενόν γε μὴν τὸ πραττόμενον, ἀλγῆσαι, ὥσπερ οὖν τυραννουμένης μητρὸς ὑπὸ τοῦ δεσπότου, καὶ ἐμπηδῆσαι, καὶ ἀποκτεῖναι τὸν ἄνδρα· εἶτα μέντοι καὶ φυλάξαι ἔνθα ἐτάφη, καὶ φοιτῶντα ἀνορύττειν αὐτὸν, καὶ ἐνυβρίζειν τῷ νεκρῷ, καὶ λυμαίνεσθαι λύμην ποικίλην, οὐκ αἰσθανομένῳ ἀλγοῦντα αὐτόν.

ΚΕΦ. θ΄.

Περὶ ἰχθύων καὶ τῆς μίξεως αὐτῶν.

ΤΩΝ ἰχθύων διὰ τοῦ ἦρος οἱ πλεῖστοι εἰς τὴν Ἀφροδίτην πρόθυμοί εἰσιν, καὶ ἀποκρίνουσί γε αὐτοὺς εἰς τὸν Πόντον μᾶλλον· ἔχει γάρ πως θαλάμας τε καὶ κοίτας ἐκ φύσεως ταῦτα ἰχθύσιν ὁ Πόντος τὰ δῶρα· ἀλλὰ καὶ θηρίων ἐλεύθερός ἐστιν, ὅσα βόσκει θάλαττα. Δελφῖνες δὲ ἁλῶνται μόνοι λεπτοί τε καὶ ἀσθενικοί· καὶ μὴν καὶ πολύπου χῆρός ἐστιν, καὶ παγούρου ἄγονος, καὶ ἀστακὸν οὐ τρέφει, μικρῶν δὲ ἰχθύων οὐδὲ ὄλεθρός ἐστιν.

ΚΕΦ. ι΄.

Τί δρῶσι τῇ νουμηνίᾳ οἱ Ἐλέφαντες.

ΠΥνθάνομαι, Σελήνης ὑποφαινομένης νέας, τοὺς ἐλέφαντας κατά τινα φυσικὴν καὶ ἀπόρρητον ἔννοιαν ἐκ τῆς ὕλης, ἐν ᾗ νέμονται, νεοδρεπεῖς ἀφελόντας κλάδους, εἶτα μέντοι μετεώρους ἀνατείνειν, καὶ πρὸς τὴν θεὸν ἀναβλέπειν, καὶ ἡσυχῇ τοὺς κλάδους ὑποκινεῖν, οἷον ἱκετηρίαν τινὰ ταύτην τῇ θεῷ προτείνοντας, ὑπὲρ τοῦ ἵλεών τε καὶ εὐμενῆ τήν γε θεὸν εἶναι αὐτοῖς.

ΚΕΦ.

CAP. XI.

De Equarum libidine.

SOLAS de beſtiis equas, etiam ſi ventrem ferunt, ſe iniri ſuſtinere audio; incendi enim eas libidine ex feminis maxime: itaque libidinoſas mulieres equas vocari ſolere ab eis, qui gravius iis convitium facere ſtudent.

CAP. XII.

De Perdicum ovis et pullis.

PERDICVM foetus, intra ovum etiam nunc circumplicatione teſtarum comprehenſi, a parentibus ſui excluſionem ex ovis minime expectant; ſed per ſe ipſi, tanquam fores pulſantes, ova elidunt, et jam foras eminentes ſe ipſos impulſu ſuo impellunt, ovique etiam nunc tegumento circumveſtiti currunt, atque a dimidia teſtae parte, ſi adhuc circa caudam adhaereſcat, ſemet excutientes liberant, et velociſſime ad cibi inquiſitionem proſiliunt.

CAP. XIII.

Iterum de Perdicibus.

EX perdicibus, qui vocis contentione et cantu valent, et linguae facultati confidunt, quique pugnaces et ad certamen habiles ſunt, ſe minime dignos credunt, qui ad extruendas menſas capiantur; unde fit, quod parum contra venatores de ſua libertate depugnent, quo minus comprehendantur; ſibi praefidentes, quod a caede ſtudioſe ad cantus et certamina ſervabuntur. Reliqui autem perdices, et potiſſimum qui nuncupantur Cirrhaei, ſibi conſcii, quod nec ad certamina valent, neque pulchre cantare ſciunt, et ſi capiantur, futuros ſe prandium his, qui ceperint, naturali quadam calliditate ſe eſui ineptos reddunt; et cum ab omni alia eſca, quae eos oblectare et ad pinguitudinem perducere queat, ſua ſponte abſtinent,

ΚΕΦ. ιά.

Περὶ τῶν Ἵππων τῶν θηλειῶν λαγνείας.

ΜΟνας ἀκέω τῶν ζώων τὰς ἵππες, καὶ κυέσας, ὑπομένειν τὴν τῶν ἀῤῥένων μίξιν· εἶναι γὰρ λαγνιςάτας. Διὰ ταῦτά τοι καὶ τῶν γυναικῶν τὰς ἀκολάςες, ὑπὸ τῶν σεμνοτέρως αὐτὰς εὐθυνόντων, καλεῖσθαι ἵππες.

ΚΕΦ. ιβ´.

Περὶ Περδίκων ὠῶν καὶ νεοττῶν.

ΟΙ πέρδικες ἐν τοῖς ὠοῖς οἰκᾶντες ἔτι, καὶ κατειλημμένοι τοῖς περιπεφυκόσι σφίσι ὀςράκοις, ἐκ ἀναμένεσι τὴν ἐκ τῶν γειναμένων ἐκγλυφήν· ἀλλ᾽ αὐτοὶ δι᾽ ἑαυτῶν, ὥσπερ θυροκοπᾶντες, ἐκκρέεσι τὰ ὠὰ, καὶ ἐκκύψαντες εἶτα σφᾶς ἑαυτὲς ἀνωθᾶσι, καὶ τὸ τᾶ ὠᾶ λέμμα περιῤῥήξαντες ἤδη θέεσι, καὶ τὸ πρὸς τῷ ἐραίῳ ἡμίτομον, εἰ προσέχοιτο, διασεισάμενοι ἐκβάλλεσιν αὐτὸ, καὶ τροφὴν μαςεύεσι, καὶ πηδῶσιν ὤκιςα.

ΚΕΦ. ιγ´.

Περὶ τῶν αὐτῶν καὶ πάλιν.

ΤΩΝ περδίκων οἱ τοροί τε καὶ ᾠδικοὶ τῇ σφετέρᾳ θαῤῥᾶσιν εὐγλωττίᾳ, καὶ οἱ μαχητικοὶ δὲ καὶ ἀγωνιςικοὶ, καὶ ἐκεῖνοι πεπιςεύκασιν, ὅτι μή εἰσιν ἄξιοι παρανάλωμα γενέσθαι τεθηραμένοι· καὶ διὰ ταῦτα ἁλισκόμενοι, ἧττον πρὸς τὲς θηρῶντας διαμάχονται ὑπὲρ τᾶ μὴ ἁλῶναι· ὅτι γὰρ σπεδασθήσονται, καὶ οἴδε πιςεύεσι καὶ τῇ μάχῃ καὶ τῇ ᾠδῇ. Οἱ δὲ ἄλλοι, καὶ ἔτι μᾶλλον οἱ Κιῤῥαῖοι, συνεγνωκότες ἑαυτοῖς ἔτε ἀλκὴν ἀγαθοῖς, ἔτε ᾄδειν, καλῶς δὲ ἐγνωκότες ὅτι ἄρα ἁλόντες ἔσονται δεῖπνον τοῖς ᾑρηκόσι, παλαμῶνται σοφίᾳ τινὶ φυσικῇ ἑαυτὲς ἀβρώτες παρασκευᾶσαι· καὶ τῆς μὲν ἄλλης τροφῆς, ἥ-

ſtinent, tum ut ne idonei ſint ad hominum menſas, cupide alliis veſcuntur. Quod cum cognorint aucupes, libertatem iis ſponte indulgent; cui vero antea tales capiendi facultas defuit, capiendis iis et decoquendis tempus et operam perdit, et illorum carnem inſuavem experietur.

CAP. XIV.

De Muſtela et Serpente, eorumque pugna.

MVSTELA et ſerpens pernicioſa animalia ſunt. Cum igitur muſtela cum ſerpente pugnatura eſt, primum quidem rutam edit, deinde fidenti animo ad pugnam, tanquam armis tecta, procedit. Cauſa eſt, rutae odor ſerpentibus infeſtus.

CAP. XV.

De Luporum ſatietate.

LVPVS ad ſatietatem expletus ne minimum quidem deinceps deguſtat; undique enim ipſi venter turget, lingua intumeſcit, os obſtruitur; atque inſtar agni occurrentibus manſuetus eſt, nec homini neque pecori inſidias molitur, etiamſi per medium gregem ingrediatur. Paullatim autem ejus lingua detumeſcente, ad veterem habitum redit, atque iterum lupus exſiſtit.

CAP. XVI.

De Gallinaceis et Perdicibus.

GALLINACEI, ſi feminae deſint in corte, eum, qui recentior advenerit, omnes ineunt. Perdices etiam cicures recenti adventu novum et nondum cicurem eodem modo ineunt. Iidem

ſuos

τις αὐτὲς εὐφραίνει τε ϗ πιαίνει ἑκόντες ἀπέχονται, σκόροδα δὲ στυγοῦνται προθυμότατα. Οἱ τοίνυν ταῦτα προμαθόντες, ἐσπείσαντο πρὸς αὐτὲς ἑκόντες ἀθηρίαν· ὅσις δὲ τῇ τέτων ἄγρᾳ ἐ προενέτυχε, συλλαβὼν ϗ καθεψήσας ἀπώλεσε ϗ τὸν χρόνον, ϗ τὴν ἐπ᾽ αὐτῷ σπεδὴν, πονηρὲ κρέως πειραθείς.

Κ Ε Φ: ιδ´

Περὶ Γαλῆς ϗ Ὄφεως, ϗ τῆς μάχης αὐτῶν.

ΚΑκὸν θηρίον ἡ γαλὴ, κακὸν δὲ ϗ ὁ ὄφις. Οὐκὲν ὅταν μέλλει γαλὴ τῷ ὄφει μάχεσθαι, πήγανον διατραγὲσα πρότερον, εἶτα μέντοι διαθαῤῥὲσα ἐπὶ τὴν μάχην, ὥσπερὲν πεφραγμένη τε ϗ ὡπλισμένη παραγίνεται. Τὸ δὲ αἴτιον, τὸ πήγανον πρὸς ὄφιν ἔχθισόν ἐςιν.

Κ Ε Φ. ιέ.

Περὶ τῆς τῶν Λύκων πλησμονῆς.

Ο Λύκος ἐμπλησθεὶς εἰς κόρον ἐκ ἂν τε βραχίςε τὸ λοιπὸν ἐπιγεύσαιτο· περιτείνεται μὲν γὰρ ἡ γαςὴρ τῷδε, οἰδαίνει δὲ ἡ γλῶττα, ϗ τὸ ςόμα ἐμφράγνυται· πρᾳότατος δὲ ἐντυχεῖν ἐςιν ἀμνὲ δίκην, ϗ ἐκ ἂν ἐπιβελεύσαι ἢ ἀνθρώπῳ ἢ θρέμμασιν, ἐδὲ εἰ τῆς ἀγέλης βαδίζει μέσος. Μειἑται δὲ ἡσυχῆ ϗ κατ᾽ ὀλίγον ἡ γλῶττα αὐτῷ, εἶτα εἰς τὸ ἀρχαῖον σχῆμα ἐπάνεισι, ϗ λύκος γίνεται αὖθις.

Κ Ε Φ. ις´.

Περὶ Ἀλεκτρυόνων ϗ Περδίκων.

ΑΛεκτρυόνες ἐν ἀγέλῃ τὸν νέηλυν, ἔσης θηλειῶν ἀπορίας, ἀναβαίνεσι πάντες. Καὶ οἱ τιθασσοὶ δὲ πέρδικες τὸν ἥκοντα πρῶτον ϗ ἔπω πεπραϋσμένον τὰ αὐτὰ δρῶσιν. Ἀμειβόμενοι δὲ οἱ πέρδικες τὲς τρέφοντας ϗ αὐτοὶ παλεύεσι τὲς

 ἀφέτες

ſuos altores remunerantur, feros enim et nondum captos allectant. Vtitur vero perdix venator illecebris quibuſdam ad illiciendos feros; ante retia enim propoſitus cantum edit eos laceſſentem ad pugnam, eoſdemque ut ex inſidiis in laqueos inſerat incitantem. Sylveſtrium dux contra cantat, et ſuum gregem praecurrens obviam procedit, cum hoc luctaturus, Cicur autem per malitiam ſemper inſidias inſtruens, pedem refert, ſe timere ſimulans: alter vero ſpe atque animo inflatus, ſimul et ſibi jam victoriam deſpondens, impetum facit; ſed mox captivus compage tenetur. Quod ſi perdix, qui captus eſt, mas fuerit, ceteri gregales ei ipſi captivo opem ferre conantur; ſin femina, captivam ipſam omnes feriunt, ut quae libidine incenſa in ſervitutem inciderit. Nec vero illud praetereundum, quandoquidem etiam auditu dignum eſt. Si perdix allectatrix ſit femina, ne mas incidat, feminae, quae ſunt extra, illum ex caſu in laqueum propinquo ſervant, ſuo cantu tanquam amatorio retractum; nam ubi plures et ſibi conſuetas viderit feminas, ad illas libentius, relicta allectatrice, accedit.

C A P. XVII.

De Erinaceorum terreſtrium et Lyncis invidia.

TERRESTRIS erinaceus inter animalia invida cenſetur. Is ſtatim ut capitur, urina tergus ſuum conſpergit, cujus vi perfuſum corrumpitur; et quod futurum erat ad multa utile, reddit inutile. Et lynx etiam urinam ſuam in terram occultat; quae ubi concreverit ac congelarit, lapis efficitur, et ad ſculpturam idoneus eſt, et propter eandem, ut aiunt, exornando muliebri mundo accommodatus.

ἀφέτες ϗ ἀγρίες, κατὰ τὰς περιςερὰς δρῶντες ϗ ἔτοι τἕτο. Προσάγεται δὲ ἄρα ὁ πέρδιξ ϗ Σειρῆνας εἰς τὸ ἐφολκὸν, προτείνει τε τῶν ἄλλων τὸν τρόπον τἕτον· ἕςηκεν ᾄδων ὁ πρῶτος, ϗ ἔςιν οἱ τὸ μέλος προκλητικὸν εἰς μάχην ὑποθῆγον τὸν ἄγριον· ἕςηκε δὲ ἐλλοχῶν πρὸς τῇ πάγῃ. Ὁ δὴ τῶν ἀγρίων κορυφαῖος ἀντάσας πρὸ τῆς ἀγέλης, ὡς μαχέμενος ἔρχεται. Ὁ τοίνυν τιθασσὸς ἐπὶ πόδα ἀναχωρεῖ, δεδιέναι σκηπτόμενος· ὁ δὲ ἔπεισι γαῦρος, ὡς οἷα δή πε κρατῶν ἤδη, ϗ ἑάλωκεν ἐνσχεθεὶς τῇ πάγῃ. Καὶ ἐὰν μὲν ᾖ ἄῤῥην ὁ τοῖς θηράτροις παραμένων, πειρῶνται ἐπικερεῖν οἱ σύννομοι τῷ ἑαλωκότι· ἐὰν δὲ ᾖ θῆλυς, παίεσι τὸν ἐνσχεθέντα ἄλλος ἀλλαχόθεν, ὡς διὰ τὴν λαγνείαν εἰς δελείαν ἐμπεσόντα. Καὶ ἐκεῖνο δὲ ἐ παρήσω, ἐπεὶ ϗ ἄξιον ἀκἕσαι αὐτό. Ἐὰν ᾖ θῆλυς ὁ παλεύων, ἵνα μὴ ἐμπέσῃ ὁ ἄῤῥην αἱ ἔξω θήλειαι μέλος ἀντῳδὸν ἠχἕσι, ϗ ῥύονται τὸν ἐμπεσέμενον εἰς τὴν πάγην, ταῖς συννόμοις ϗ πλείοσιν ἀσμένως συνδραμόντα, ὡς ἂν ἴυγγί τινι ἑλχθέντα, ναὶ μὰ Δία ἐρωτικῇ.

Κ Ε Φ. ιζ΄.

Περὶ τῆς τῶν Ἐχίνων τῶν χερσαίων, ϗ Λυγγὸς βασκανίας.

Ἐκ τῶν βασκάνων ζώων μέντοι ϗ ἐχῖνος ὁ χερσαῖος εἶναι πεπίςευται. Ὅταν γἕν ἁλίσκηται, παραχρῆμα ἐνέρησε τῷ δέρματι, ϗ ἀχρεῖον ἀπέφηνεν αὐτό· δοκεῖ δὲ εἰς πολλὰ ἐπιτήδειον. Καὶ ἡ λὺγξ δὲ ἀποκρύπτει τὸ ἕρον· ὅταν γὰρ παγῇ, λίθος γίνεται, ϗ γλυφαῖς ἐπιτήδειός ἐςι, ϗ τοῖς γυναικείοις κόσμοις συμμάχεται, φασὶ, διὰ τῆς γλυφῆς.

CAP. XVIII.

De Leontophono, Insectis, aliisque animalibus.

LEONEM ingestus leontophonus perimit, Insecta oleo si quis inungat, perdiderit. Vulturum pernicies unguentum est. Scarabaei rosis injectis pereunt.

CAP. XIX.

De Canibus Indicis.

CANES Indicos feris adnumero; nam et viribus et animi ferocia praestant, et corpore omnium maximo. Cetera quidem animalia contemnit, cum leone vero contendit Indicus canis; quem et urgentem sustinet, et rugienti oblatrat, et mordentem remordet; denique multa in eum ausus, et vulneribus quoque inflictis, vincitur tandem canis: quanquam et ipse interdum vincit, ac in venatione leonem perdit. Morsu quidem si apprehenderit, pertinacissime premit; adeo ut si quis etiam gladio crus ei dissecuerit, in quantocunque dolore non remittat, donec mortis supervenientis necessitas eum cogat. Quae vero praeterea audivi, in alium locum differam.

CAP. XX.

De cibo Hominis et Canis, et de natura Avium uncunguium.

SOLI homines et canes cibo simplici satiari solent. Hominis cor mamillae sinistrae adnectitur, in ceteris animalium pectori medio adjunctum. Ex iis, quae uncungues cognominantur aves, nulla vel bibit, vel meiit, vel gregatim cum aliis degit.

Κ Ε Φ. ιή.

Περὶ τοῦ Λεοντοφόνου, καὶ Ζώων ἐντόμων τε καὶ ἑτέρων τινῶν.

Λεοντοφόνου φαγὼν ὁ λέων ἀποτέθνηκε. Τὰ δὲ ἔντομα φθείρεται, εἰ ἐλαίῳ τις ἐγχρίσειεν αὐτά. Γυπῶν γε μὴν τὸ μῦρον ὄλεθρός ἐστι. Κάνθαρον δὲ ἀπολεῖς, εἰ ἐπιβάλῃς τῶν ῥόδων αὐτῷ.

Κ Ε Φ. ιθ΄.

Περὶ Κυνῶν Ἰνδικῶν.

Κύνες Ἰνδικοὶ θηρία καὶ οἵδε εἰσὶ, καὶ ἀλκὴν ἄλκιμοι, καὶ ψυχῇ θυμοειδέστατοι, καὶ τῶν πανταχόθι κυνῶν μέγιστοι. Καὶ τῶν μὲν ἄλλων ζώων ὑπερφρονοῦσι· λέοντι δὲ ὁμόσε χωρεῖ κύων Ἰνδικὸς, καὶ ἐγκείμενον ὑπομένει, καὶ βρυχωμένῳ ἀνθυλακτεῖ, καὶ ἀντιδάκνει δάκνοντα· καὶ πολλὰ αὐτὸν λυπήσας καὶ κατατρώσας, τελευτῶν ἡττᾶται ὁ κύων· εἴη δ᾽ ἂν καὶ λέων ἡττηθεὶς ὑπὸ κυνὸς Ἰνδικοῦ, καὶ διαφθαρείη δ᾽ ἂν ἐν θήρᾳ. Καὶ μέντοι καὶ δακὼν ὁ κύων ἔχεται, καὶ μάλα ἐγκρατῶς· κἂν προσελθὼν μαχαίρᾳ τὸ σκέλος ἀποκόπτοις τοῦ κυνὸς, ὅδ᾽ οὐκ ἄγει σχολὴν, ἀλγήσας ἀνεῖναι τὸ δῆγμα, ἀλλ᾽ ἀποκόπτεται μὲν πρότερον τὸ σκέλος· νεκρὸς δὲ ἀνῆκε τὸ στόμα, καὶ κεῖται βιασθεὶς ἀποστῆναι τῷ θανάτῳ. Ἃ δὲ προσήκουσα ἑτέρως, ἐρῶ ἀλλαχόθι.

Κ Ε Φ. κ΄.

Περὶ Κυνῶν τροφῆς καὶ Ἀνθρώπων, καὶ περὶ γαμψωνύχων.

Ἀνθρώπου μόνον καὶ κυνὸς κορεσθέντων ἡ τροφὴ ἁπλῆ. Καὶ τοῦ μὲν ἀνθρώπου ἡ καρδία τῷ μαζῷ τῷ λαιῷ προσήρτηται, τοῖς γε μὴν ἄλλοις ζώοις ἐν μέσῳ τῷ στήθει προσπέπλασται. Γαμψώνυχον δὲ ἄρα οὐδὲ ἓν οὔτε πίνει, οὔτε οὐρεῖ, οὔτε μὴν συναγελάζεται ἑτέροις.

Κ Ε Φ.

CAP. XXI.

De Martichora, Indica fera.

Apud Indos naſcitur violento robore praeditum animal, cui Indorum lingua martichoras nomen eſt, magnitudine maximi leonis; colore rubrum, adeo ut cinnabarim referat; canis modo villoſum; facie eadem prope, quae hominis; dentium triplici utrinque ordine mucrone acutiſſimorum, caninis majorum; auribus hominis ſimilibus, niſi quod hae et grandiores, et villoſiores ſunt; oculis caeſiis, et his non diſſimilibus hominis; pedibus et unguibus eiſdem, qui leonis; ſumma cauda illi ſcorpionis modo aculeo pluſquam cubitali armata: reliquum etiam caudae utrinque aculeis cuſpidatum eſt: ſummae vero caudae aculeus obvium letaliter pungit. Quod ſi quis illum inſequatur, aculeos oblique, veluti ſagittas, emittit, idque e longinquo: et cum in anteriorem partem aculeos jaculatur, caudam intorquet; ſin retroverſus, Sacarum more, aculeos emittit, tum extentiſſime caudam porrigit. Aculei, quos jaculatur, pedali magnitudine, et ſchoeni (junci vel funis) craſſitudine ſunt; quibus icta omnia, praeter ſolum elephantum, pereunt. Cteſias Indos ſibi affirmaſſe ait, locis emiſſorum aculeorum alios ſuccreſcere, ut ſit hujus peſtis perpetua ſucceſſio. Humanis, ut idem adfert, carnibus maxime delectatur, quocirca complures homines interficit, nec duntaxat in ſingulos homines invadit, ſed plures collectos vel ipſe ſolus interimit. Reliqua item animalia vincere poteſt, excepto leone. Quod autem humanis carnibus ſeſe complere ei ſuave ſit, ejus nomen oſtendit. Indice enim ideo martichoras appellatur, quod beſtia hominum voraciſſima ſit, ex rebus, quas agit, nomen trahens. Eadem eſt, qua perniciſſimi cervi,

ΚΕΦ. κά.

Περὶ τοῦ Ἰνδικοῦ Μαρτιχόρα.

Θηρίον Ἰνδικὸν βίαιον τὴν ἀλκὴν, μέγεθος κατὰ τὸν λέοντα τὸν μέγιστον, τὴν δὴ χρόαν ἐρυθρὸν, ὡς κιννάβαριν εἶναι δοκεῖν, δασὺ δὲ ὡς κύνες, φωνῇ τῇ Ἰνδῶν μαρτιχόρας ὠνόμασται· τὸ πρόσωπον δὲ κέκτηται τοιοῦτον, ὡς δοκεῖν οὐ θηρίον τοῦτό γε, ἀλλ᾽ ἀνθρωπικὸν ὁρᾷν· ὀδόντες τρίστοιχοι μὲν ἐμπεπήγασιν οἱ ἄνω αὐτῷ, τρίστοιχοι δὲ οἱ κάτω, τὴν ἀκμὴν ὀξύτατοι, τῶν κυνείων ἐκεῖνοι μείζους· τὰ δὲ ὦτα ἔοικεν ἀνθρώπῳ καὶ ταῦτα τήν γε ἑαυτῶν πλάσιν, μείζω δὲ, καὶ δασέα· τοὺς δὲ ὀφθαλμοὺς γλαυκός ἐστι, καὶ ἐοίκασιν ἀνθρωπίνοις καὶ οὗτοι· πόδας δέ μοι νόει καὶ ὄνυχας οἵους εἶναι λέοντος· τῇ δὲ οὐρᾷ ἄκρᾳ προσήρτηται σκορπίου κέντρον, καὶ εἴη ἂν ὑπὲρ πῆχυν τοῦτο, καὶ παρ᾽ ἑκάτερα αὐτῷ ἡ οὐρὰ κέντροις διείληπται· τὸ δὲ οὐραῖον τὸ ἄκρον εἰς θάνατον ἐκέντησε τὸν περιτυχόντα, καὶ διέφθειρε παραχρῆμα. Ἐὰν δέ τις αὐτὸν διώκῃ, ὅδ᾽ ἀφίησι τὰ κέντρα πλάγια ὡς βέλη, καὶ ἔστι τὸ ζῶον ἑκηβόλον· καὶ εἰς τοὔμπροσθεν μὲν ὅταν ἀπολύῃ τὰ κέντρα, ἀνακλᾷ τὴν οὐράν· ἐὰν δὲ εἰς τοὐπίσω, κατὰ τοὺς Σάκας, ὅδε ἀποτάδην αὐτὴν ἐξαρτᾷ. Ὅτου δ᾽ ἂν τὸ βληθὲν τύχῃ, ἀποκτείνει· ἐλέφαντα δὲ οὐκ ἀναιρεῖ μόνον· τὰ δὲ ἀκοντιζόμενα κέντρα ποδιαῖα τὸ μῆκός ἐστι, σχοίνου δὲ τὸ πάχος. Λέγει δὲ ἄρα Κτησίας, καί φησιν ὁμολογεῖν αὐτῷ τοὺς Ἰνδοὺς, ἐν ταῖς χώραις τῶν ἀπολυομένων ἐκείνων κέντρων ὑπαναφύεσθαι ἄλλα, ὡς εἶναι τοῦ κακοῦ τοῦδε ἐπιγονήν. Φιλεῖ δὲ, ὡς ὁ αὐτὸς λέγει, μάλιστα ἀνθρώπους ἐσθίων, καὶ ἀναιρεῖ δὲ ἀνθρώπους πολλοὺς, καὶ οὐ καθ᾽ ἕνα ἐλλοχᾷ, καὶ δύο δ᾽ ἂν ἐπιθεῖτο καὶ τρισὶ, καὶ κρατεῖ τῶν τοσούτων μόνος. Καταγωνίζεται δὲ καὶ τῶν ζώων τὰ λοιπὰ, λέοντα δὲ οὐκ ἂν καθέλῃ ποτέ. Ὅτι δὲ κρεῶν ἀνθρωπείων ἐμπιπλάμενον τόδε τὸ ζῶον ὑπερήδεται, κατηγορεῖ καὶ τὸ ὄνομα. Νοεῖται γὰρ τῇ Ἑλλήνων φωνῇ ἡ Ἰνδῶν, ἀνθρωποφάγον αὐτὸ εἶναι· ἐκ δὲ τοῦ ἔργου καὶ

cervi, corporis velocitate. Ejus pullos aculeatis nondum caudis armatos venantur, caudaſque eorum ad ſaxum elidunt, atque crebris ictibus confringunt, ut aculeos ne poſtea producere queant. Vocem edit proxime accedentem ad ſonum tubae. Cteſias apud Perſas hoc animal ſe vidiſſe teſtatur, ex India regi Perſarum muneri miſſum. Si igitur alicui Cteſias ad haec deſignanda idoneus videatur, is quidem, intellecta hujus ferae proprietate, ſcriptori Cnidio fidem adhibeat.

CAP. XXII.

De Scolopendra.

SCOLOPENDRAM marinam rumpi aiunt, ſi hominis ſputo madefiat.

CAP. XXIII.

De Salicis ſemine brutis animalibus innoxio, item de Cicuta.

SI quis tritum ſalicis ſemen beſtiis dederit bibere, eis non modo quippiam non nocet, ſed etiam illas alit; ſin homo idipſum biberit, facultatem liberos gignendi ei adimit, et ſemen genitale perdit. Quare Homerus abſtruſa naturae perſcrutatus, mihi, cum *ſalices frugiperdas* ſuis verſibus dixit, earum vim adumbrate oſtendiſſe videtur. Sic et cicutam homo ſi biberit, ei ſanguis quaſi conglaciat, et eatenus concretione ſpiſſus fit, ut inde moriatur; ſuillum vero pecus, licet ea ad ſaturitatem ſe compleverit, non laeditur.

CAP.

κέκληται. Πέφυκε δὲ κατὰ τὴν ἔλαφον ὤκιστος, Τὰ βρέφη δὲ τῶνδε τῶν ζώων οἱ Ἰνδοὶ θηρῶσιν ἀκέντρους τὰς ὀρὰς ἔχοντα, καὶ λίθῳ γε ἔτι διαθλῶσιν αὐτὰς, ἵνα ἀδυνατῶσι τὰ κέντρα ἀναφύειν. Φωνὴν δὲ σάλπιγγος ὡς ὅτι ἐγγυτάτω προΐεται. Λέγει δὲ καὶ ἑωρακέναι τόδε τὸ ζῶον ἐν Πέρσαις Κτησίας, ἐξ Ἰνδῶν κομισθὲν δῶρον τῷ βασιλεῖ Περσῶν. Εἰ δή τῳ ἱκανὸς τεκμηριῶσαι ὑπὲρ τῶν τοιούτων Κτησίας, ἀκούσας γε μήν τις τὰ ἴδια τοῦδε τοῦ ζώου, εἶτα μέντοι τῷ συγγραφεῖ τῷ Κνιδίῳ προσεχέτω.

ΚΕΦ. κβ΄.

Περὶ Σκολοπένδρας.

ΣΚολόπενδρα θαλαττία διαῤῥήγνυται, ὥς φασιν, ἀνθρώπου διαπτύσαντος αὐτῆς.

ΚΕΦ. κγ΄.

Περὶ Ἰτέας, καὶ ὅτι οὐδὲν ἀδικεῖ τὰ ἄλογα ζῶα, καὶ περὶ Κωνείου.

ΚΑρπὸν δὲ ἰτέας εἴ τις θλιβέντα δοίη πιεῖν τοῖς ἀλόγοις αὐτὸν, λυπεῖται ἐκεῖνα οὐδὲν, μᾶλλον δὲ καὶ τρέφεται· πιὼν δὲ ἄνθρωπος τὴν σπορὰν τὴν παιδοποιόν τε καὶ ἔγκαρπον ἀπώλεσε. Καί μοι δοκεῖ Ὅμηρος καὶ τὰ τῆς φύσεως ἀπόῤῥητα ἀνιχνεύσας, εἶτα μέντοι καὶ ἰτέαν ὠλεσίκαρπον ἐν τοῖς ἑαυτοῦ μέτροις εἰπεῖν, τοῦτο αἰνιττόμενος. Κωνείου δὲ ἄνθρωπος πιὼν κατὰ τὴν τοῦ αἵματος πῆξίν τε καὶ ψύξιν ἀποθνήσκει· ὗς δὲ κωνείου ἐμπίπλαται, καὶ ὑγιαίνει.

CAP. XXIV.

Cujus aetatis Elephantos venantur Indi.

INDI homines elephantos jam aetate confirmatos facile comprehendere nequeunt; neque enim id facere poſſunt, neque tam grandes aetate permittunt; quare ad paludes fluminibus proximas venatores profecti, eorum catulos tantum capiunt. Elephanti enim naturae proprium eſt, roſcida loca et mollia amare, et aquam deſiderare, ubi verſari maxime ſtudet, ita ut animal paluſtre nominari poſſit. Cum igitur eorum catulos adhuc aetate infirmos et teneros inde ceperunt, ciborum blanditiis et aſſentationibus eos ad parendum informant ac inſtituunt, blandiloquentiaque manſuefaciunt. Hominum enim indigenarum linguam elephanti intelligunt. Breviter, perinde illos quaſi infantes pueros alunt, partim omni cura cultuque eos proſequentes, partim diſciplinas tradentes; quae res efficit, ipſi ut ad obediendi facilitatem transferantur.

CAP. XXV.

De Boum in area a ſpicis abſtinentia.

CUM triturae tempus eſt, et boves in area circumaguntur, eademque manipulis referta eſt, ne boves ſpicas comedant, nares eorum fimo bubulo illinunt; quam machinationem valde idoneam excogitarunt. Hoc nimirum animal ab hujuſmodi tetri odoris adſperſione abhorrens, nihil, ne ſi fame quidem acerrima premeretur, unquam ederet.

CAP.

ΚΕΦ. κδ΄.

Πηλίκους τοὺς Ἐλέφαντας θηρῶσιν Ἰνδοί.

ΙΝδοὶ τέλειον μὲν ἐλέφαντα συλλαβεῖν ῥᾳδίως ἀδυνατοῦσιν· οὔτε γὰρ τοσαῦτα δράσουσιν, οὔτε τοσοίδε παρέσονται· εἰς δὲ τὰ ἕλη φοιτῶντες τὰ γειτνιῶντα τῷ ποταμῷ, εἶτα μέντοι λαμβάνουσιν αὐτῶν τὰ βρέφη. Ἀσπάζεται γὰρ ὁ ἐλέφας τὰ ἔνδρωσα χωρία καὶ μαλακὰ, καὶ φιλεῖ τὸ ὕδωρ, καὶ ἐν τοῖσδε τοῖς ἤθεσι διαιτᾶσθαι ἐθέλει, καὶ, ὡς ἂν εἴποις, ἑλειός ἐστιν. Λαβόντες οὖν ἁπαλὰ καὶ εὐπειθῆ τρέφουσι κολακείᾳ τε τῇ κατὰ γαστέρα, καὶ θεραπείᾳ τῇ περὶ τὸ σῶμα, καὶ φωνῇ θεραπευτικῇ. Συνιᾶσι γὰρ ἐλέφαντες καὶ γλώττης ἀνθρωπίνης τῆς ἐπιχωρίου. Καὶ, συνελόντι εἰπεῖν, ὡς παῖδας αὐτοὺς ἐκτρέφουσι, καὶ κομιδὴν προσάγουσιν αὐτοῖς, καὶ παιδεύματα ποικίλα· οἱ δὲ πείθονται.

ΚΕΦ. κε΄.

Περὶ τῆς τῶν Βοῶν ἐν τῇ ἅλῳ ἀσιτίας.

ΟΤαν ἀλοητὸς ᾖ, καὶ στρέφονται περὶ τὸν δῖνον οἱ βόες, καὶ πεπληρωμένη τῶν δραγμάτων ἡ ἅλως ᾖ, ὑπὲρ τοῦ τοὺς βοῦς μὴ ἀπογεύεσθαι τῶν σταχύων, βολίτῳ τὰς ῥίνας ἐπιχρίουσιν αὐτῶν, σόφισμα ἐπινοήσαντες τοῦτο καὶ μάλα γε ἐπιτήδειον. Τοῦτο γὰρ τὸ ζῷον μυσαττόμενον τὴν προειρημένην χρίσιν, οὐκ ἄν τινος ἀπογεύσαιτο, οὐδ᾽ εἰ τῷ βαρυτάτῳ λιμῷ πιέζοιτο.

CAP. XXVI.

De feris Indicis, Leporibus et Vulpibus.

LEPORES et vulpes Indi hoc modo venantur. Canibus ad venationem non egent, ſed captos aquilarum, corvorum, et inſuper milvorum pullos alunt, et ad venatum inſtituunt. Nempe leporem manſuetum et vulpem cicurem, carne appenſa, ad curſum dimittunt; et mox immittunt aves carnem eis, quam appetunt, ademturas. Illae igitur, quanta poſſunt celeritate et impetu, vel hanc vel illum conſequutae, carnem ſui laboris praemium et eſcam deſideratam ſibi auferunt. Sic inſtitutas ad praedam aves deinceps in montanos lepores et vulpes feras immittunt; quos illae itidem ſpe ſolitae eſcae perſequuntur, et mox captos dominis adferunt, ut prodit Cteſias. Loco autem carnis prius appenſae viſcera captorum eis in cibum permitti ex eodem didici.

CAP. XXVII.

De Gryphibus.

GRYPHEM, Indicum animal, audio ſimiliter quadrupedem, ut leonem, eſſe; robuſtiſſimis item exſiſtere unguibus, leonum ſimilibus; tum dorſum ejus pennis indui nigris, anteriorem corporis partem rubris, alas vero candidis. Cteſias eos ait cervicis pennas coeruleas et floridas habere, aquilino ore eſſe, et capite cujuſmodi pictores fingunt; oculis autem igneis, nidoſque in montibus facere, utque aetatis proceſſu grandes non capi, ita earum pullos compre-

ΚΕΦ. κϛ΄.

Περὶ Θηρίων Ἰνδικῶν, Λαγωῶν, καὶ Ἀλωπέκων.

Τοὺς λαγὼς καὶ τὰς ἀλώπεκας θηρῶσιν οἱ Ἰνδοὶ τὸν τρόπον τοῦτον. Κυνῶν εἰς τὰς ἄγρας οὐ δέονται, ἀλλὰ νεοττοὺς συλλαβόντες ἀετῶν, καὶ τῶν κοράκων, καὶ ἰκτίνων προσέτι, τρέφουσι, καὶ ἐκπαιδεύουσι τὴν θήραν· καὶ ἔστι τὸ μάθημα. Πρᾴῳ λαγῷ καὶ ἀλώπεκι τιθασσῷ κρέας προσαρτῶσι, καὶ μεθιᾶσι θεῖν· καὶ τοὺς ὄρνιθας αὐτοῖς κατὰ πόδας ἐπιπέμψαντες, τὸ κρέας ἀφελέσθαι συγχωροῦσιν. Οἱ δὲ ἀνὰ κράτος διώκουσι, καὶ ἑλόντες ἢ τὸν ἢ τὴν, ἔχουσιν ὑπὲρ τοῦ καταλαβεῖν ἆθλον τὸ κρέας, καὶ τοῦτο μὲν αὐτοῖς δέλεαρ ἐστι καὶ μάλα ἐφολκόν. Οὐκοῦν ὅταν ἀκριβώσωσι τὴν σοφίαν τὴν θηρατικὴν, ἐπὶ τοὺς ὀρείους λαγὼς μεθιᾶσιν αὐτοὺς, καὶ ἐπὶ τὰς ἀλώπεκας τὰς ἀγρίας. Οἱ δὲ, ἐλπίδι τοῦ δείπνου τοῦ συνήθους, ὅταν τι τούτων φανῇ, μεταθέουσι καὶ αἱροῦσιν ὤκιστα, καὶ τοῖς δεσπόταις ἀποφέρουσιν, ὡς λέγει Κτησίας. Καὶ ὅτι ὑπὲρ τοῦ τέως προσηρτημένου κρέως, αὐτοῖς τὰ σπλάγχνα τῶν ᾑρημένων τὸ δεῖπνόν ἐστιν, ἐκεῖθεν καὶ τοῦτο ἴσμεν.

ΚΕΦ. κζ΄.

Περὶ Γρυπῶν.

Τὸν γρύπα ἀκούω, τὸ ζῶον τὸ Ἰνδικὸν, τετράπουν εἶναι κατὰ τοὺς λέοντας· καὶ ἔχειν ὄνυχας καρτεροὺς, ὡς ὅτι μάλιστα, καὶ τούτους μέντοι τοῖς τῶν λεόντων παραπλησίους· κατάπτερον δὲ τὰ νῶτα, καὶ τούτων τῶν πτερῶν τὴν χρόαν μέλαιναν εἶναι ᾄδουσι, τὰ δὲ πρόσθια ἐρυθρά φασι, τάς γε μὴν πτέρυγας αὐτὰς οὐκ ἔτι τοιαύτας, ἀλλὰ λευκάς. Τὴν δέρην δὲ αὐτῶν κυανοῖς διηνθίσθαι τοῖς πτεροῖς Κτησίας ἱστορεῖ, στόμα δὲ ἔχειν αἰετῶδες, καὶ τὴν κεφαλὴν ὁποίαν οἱ χειρουργοῦντες γράφουσί τε καὶ πλάττουσι, φλογώδεις δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς φασιν αὐτοῦ, νεοττιὰς δὲ ἐπὶ τῶν ὀρῶν ποιεῖται, καὶ τέλειον μὲν λαβεῖν

comprehendi posse. Bactri autem Indis finitimi eos illic auri custodes esse, aurumque effodere aiunt, et simul eo ipso nidos construere; quod vero auri in terram deciderit, Indos homines auferre. Contra Indi eos auri (quod vero quidem simile videtur) custodes esse negant, neque enim gryphes auri egere; sed cum ad colligendum aurum homines accesserunt, hos de pullis suis majorem in modum timentes, pro eis pugnare; atque cum aliis etiam animalibus concertare, eaque facillime vincere; contra autem leones et elephantos non stare. Indigenae, quod ab hujusmodi animalium robore timeant, non interdiu, sed ad collectionem auri noctu proficiscuntur, quod se tum melius latere arbitrentur. Locus ubi gryphes versantur, ac ubi aurum effoditur, desertissimus est. Quocirca aurum venari studentes mille aut bis mille armati eo perveniunt, simulque ligones et saccos adferunt, silentem lunam observantes. Quod si gryphes fallant, duplicem commoditatem adsequuntur; quod et eorum vita ab illorum atrocitate servatur, et simul aurum domum avehunt; ubi auro purgato ab iis, qui hanc artem callent, ingentes sibi pro periculis opes comparant: sin in furto deprehendantur, perierunt. Domum autem non nisi triennii aut quadriennii intervallo, ut audio, revertuntur.

CAP. XXVIII.

De Testudine marina.

Caput marinae testudini abscissum non continuo moritur, sed et videt; et si ante oculos ei manus obversetur, illos claudit; et paulo etiam propius si manum admoveas, mordet. Longe lateque fulgorem ejus oculi jaculantur: quorum pupillae candidissimae ac splendidissimae cum exsistant, eruuntur, ut vel auro includantur,

βεῖν ἀδύνατόν ἐστι, νεοττοὺς δὲ αἱροῦσιν. Καὶ Βάκτριοι μὲν γειτνιῶντες Ἰνδοῖς λέγουσιν αὐτοὺς φύλακας εἶναι τοῦ χρυσοῦ αὐτόθι, καὶ ὀρύττειν τε αὐτόν φασιν αὐτοὺς, καὶ ἐκ τούτου τὰς καλιὰς ὑποπλέκειν, τὸ δὲ ἀποῤῥέον Ἰνδοὺς λαμβάνειν. Ἰνδοὶ δὲ οὔ φασιν αὐτοὺς φρουροὺς εἶναι τοῦ προειρημένου, μηδὲ γὰρ δεῖσθαι χρυσίου γρύπας (καὶ ταῦτα εἰ λέγουσι, πιστὰ ἔμοι γε δοκοῦσι λέγειν) ἀλλ᾽ αὐτοὺς μὲν ἐπὶ τὴν τοῦ χρυσίου ἄθροισιν ἀφικνεῖσθαι· τοὺς δὲ ὑπὲρ τῶν σφετέρων βρεφῶν δεδιέναι, καὶ τοῖς ἐπιοῦσι μάχεσθαι· καὶ διαγωνίζεσθαι μὲν πρὸς τὰ ἄλλα ζῶα, καὶ κρατεῖν ῥᾷστα· λέοντι δὲ μὴ ἀνθίστασθαι, μηδὲ ἐλέφαντι. Δεδιότες δὲ ἄρα τὴν τῶνδε τῶν ζώων ἀλκὴν οἱ ἐπιχώριοι, μεθ᾽ ἡμέραν ἐπὶ τὸν χρυσὸν οὐ στέλλονται, νύκτωρ δὲ ἔρχονται, ἐοίκασι γὰρ τηνικάδε τοῦ καιροῦ λανθάνειν μᾶλλον. Ὁ δὲ χῶρος οὗτος, ἔνθα οἵ τε γρῦπες διαιτῶνται, καὶ τὰ χωρία τὰ χρυσεῖά ἐστιν, ἔρημος πέφυκε δεινῶς. Ἀφικνοῦνται δὲ οἱ τῆς ὕλης τῆς προειρημένης θηραταὶ κατὰ χιλίους τε καὶ δὶς τοσούτους ὡπλισμένοι, καὶ ἄμας κομίζουσι σάκκους τε, καὶ ὀρύττουσιν, ἀσέληνον νύκτα ἐπιτηροῦντες. Ἐὰν μὲν οὖν λάθωσι τοὺς γρῦπας, ὤνηντο διπλῆν τὴν ὄνησιν· καὶ γὰρ σώζονται, καὶ μέντοι καὶ οἴκαδε τὸν φόρτον κομίζουσι· καὶ ἐκκαθάραντες οἱ μαθόντες χρυσωρυχεῖν σοφίᾳ τινὶ σφετέρᾳ, πάμπολυν πλοῦτον ὑπὲρ τῶν κινδύνων ἔχουσι τῶν προειρημένων· ἐὰν δὲ κατάφωροι γένωνται, ἀπολώλασιν. Ἐπανέρχονται δὲ εἰς τὰ οἰκεῖα, ὥς πυνθάνομαι, δι᾽ ἔτους τρίτου καὶ τετάρτου.

ΚΕΦ. κή.

Περὶ Χελώνης θαλαττίας.

Χελώνης θαλαττίας ἀποτμηθεῖσα ἡ κεφαλὴ οὔποτε θνήσκει ἀλλὰ καὶ βλέπει· καὶ καταμύει, τὴν χεῖρα προσάγοντος· ἤδη γὰρ καὶ δάκοι, εἰ περαιτέρω προσαγάγοις τὴν χεῖρα. Καὶ ἐπὶ μακρὸν ἐκλάμποντας ἔχει τοὺς ὀφθαλμοὺς· αἱ γάρ τοι κόραι λευκόταται καὶ περιφανέσταταί εἰσι, καὶ ἐξαιρεθεῖσαι χρυσίῳ καὶ

dantur, vel monilibus imponantur: quamobrem mulierum admiratione plurimi aeſtimantur. Naſcuntur autem hae teſtudines, ut audio, in mari rubro.

C A P. XXIX.

De Gallinaceis.

GALLINACEVM exoriente luna quaſi divino quodam ſpiritu afflatum bacchari, atque exultare ferunt. Oriens autem ſol ipſum nunquam fallit, tum vehementiſſime vocem contendens ſemet magis magiſque cantando vincere conatur. Latonae in amore eſſe aiunt, et quod ei adfuerit gemellos felici partu enitenti, et quod etiam nunc parientibus adſit, et faciles partus efficiat. Matrice gallina extincta, is ipſe incubat, et pullos ex ovis excludit; ac tum (res admiratione digna) ſilentio utitur, quod ſane ſibi conſcius ſit ſe muliebre munus obire, et parum viriliter facere. Quod ſi cum altero pugnans vincatur, idcirco non canit, quod ex illa mala pugna ſpiritus fracti illi vocem ſupprimant; cujus offenſionis verecundia confuſus ſeſe occultat. At ſi ex certamine victoriam reportarit, ſuperbus eſt, et cervice erecta ſimul et cantus contentione inſolenter effertur, et triumphanti ſimilis eſt. Illud item in eo mirificum, cum limen intrat, tametſi ſuperum altiſſimum exiſtit, is tamen ſeſe inclinat; quod quidem ipſum ſuperbia inductus facere videtur, ne videlicet criſta uſpiam offendatur.

C A P. XXX.

De amore Monedularum, ſeu Graculorum, in ſuos gregales, et eorum captura.

SVAE nationis aves vehementer monedulae amant; quod quidem eas ſaepe in perniciem inducit; idque accidit hoc modo: Cum enim quis monedulas venaturus eſt, talia machinatur, ut, eas ubi noverit cibaria inquirere, et in quem locum gregatim con-

ὅρμοις ἐντίθενται· ἔνθεν τοι καὶ δοκοῦσι ταῖς γυναιξὶ θαυμασταί. Γίνονται δὲ, ὡς πυνθάνομαι, αἱ χελῶναι αἵδε ἐν τῇ θαλάττῃ, ἣν ᾄδουσιν ἐρυθράν.

ΚΕΦ. κθʹ.

Περὶ Ἀλεκτρυόνων.

Ο Ἀλεκτρυὼν τῆς σελήνης ἀνισχούσης ἐνθουσιᾷ, φασὶ, καὶ σκιρτᾷ. Ἥλιος δὲ ἀνίσχων οὐκ ἄν ποτε αὐτὸν διαλάθοι, ᾠδικώτατος δὲ ἑαυτοῦ μᾶλλόν ἐστι τηνικάδε. Πυνθάνομαι δὲ, ὅτι ἄρα καὶ τῇ Λητοῖ φίλον ἐστὶν ὁ ἀλεκτρυὼν τὸ ὄρνεον· τὸ δὲ αἴτιον, παρέστη, φασὶν, αὐτῇ τὴν διπλῆν τε καὶ μακαρίαν ὠδῖνα ὠδινούσῃ· ταῦτά τοι καὶ νῦν ταῖς τικτούσαις ἀλεκτρυὼν πάρεστι, καὶ δοκεῖ πως εὐώδινας ἀποφαίνειν. Τῆς δὲ ὄρνιθος ἀπολωλυίας, ἐπωάζει αὐτὸς, καὶ ἐκλέπει τὰ ἐξ ἑαυτοῦ νεόττια σιωπῶν· οὐ γὰρ ᾄδει τότε θαυμαστῇ τινι καὶ ἀποῤῥήτῳ τῇ αἰτίᾳ, ναὶ μὰ τόν· δοκεῖ γάρ μοι συγγινώσκειν ἑαυτῷ θηλείας ἔργα, καὶ οὐκ ἄῤῥενος, δρῶντι τηνικάδε. Ἐν μάχῃ ἀλεκτρυὼν καὶ τῇ πρὸς ἄλλον ἀγωνίᾳ ἡττηθεὶς οὐκ ἂν ᾄσαι· τὸ γάρ τοι φρόνημα αὐτῷ κατέσταλται, καὶ μεμείωται, καὶ καταδύεταί γε ὑπὸ τῆς αἰδοῦς. Κρατήσας δὲ γαῦρός ἐστι, καὶ ὑψαυχενεῖ, καὶ κυδρουμένῳ ἔοικεν. Θαυμάσαι δὲ τοῦ ζώου ὑπεράξιον καὶ ἐκεῖνο δήπου· θύραν γὰρ ὑπιὼν, καὶ τὴν ἄγαν ὑψηλὴν, ὅδε ἐπικύπτει, ἀλαζονέστατα δρῶν ἐκεῖνος τοῦτο· φειδοῖ γὰρ τοῦ λόφου πράττειν ἔοικε τὸ εἰρημένον.

ΚΕΦ. λʹ.

Περὶ τῆς τῶν Κολοιῶν εἰς ἀλλήλους φιλίας, καὶ ἄγρας.

ΟΙ κολοιοὶ δεινῶς φιλοῦσι τὸ ὁμόφυλον, τοῦτό τοι καὶ διαφθείρει αὐτοὺς πολλάκις, καὶ τό γε δρώμενον τοιοῦτόν ἐστιν. Ὅτῳ μέλει θηρᾶσαι κολιοὺς, τοιαῦτα παλαμᾶται· ἔνθα οἶδεν αὐτῶν τροφὰς καὶ νομὰς, καὶ ἀθροιζομένους ὁρᾷ κατ᾽ ἀγέλας

 εἶναι,

congregentur perſpexerit, ibi pelves olei pellucidi plenas diſponat: curioſa belle avicula eo profecta in vaſis labro conſidet, et ſimul ſeſe inclinans ſuam ipſius umbram deſpicit; et quod exiſtimet aliam ſe monedulam videre, ad eam ipſam feſtinat deſcendere; eoque ut eſt delapſa, olei tenacitate circumfuſa, ſine laqueis, ſine retibus conſtricta tenetur.

CAP. XXXI.

De Elephantis.

ELEPHANTO duos dicunt prominere exſertos, quos alii dentes, alii cornua vocant; ſingulis pedibus numero quinque digitos indiviſos, leviterque diſcretos, ex quo fit ut animal ſit minime ad natandum habile; et anteriora crura poſterioribus longiora habet; huic ſub armis papillae exiſtunt; at promuſcide, tanquam manu, vel etiam commodius utitur; lingua etiam ei bene exigua eſt; fel autem non ad jecur, ſed ad pectus ſitum habere dicitur. Biennium gerere uterum audio; alii non tam diu, ſed ſeſquiannum tantum ventrem ferre aiunt. Anniculo quidem vitulo aequalem pullum edit, qui ſtatim, ut natus eſt, ore ſugit. Cum libidinis furore ardet, incurſu parietes evertit, et palmas proſternit, ſimiliter atque aries, frontis vi atque impreſſione. Aquam nitidam non bibit, ſed poſtquam conturbarit, turbida potione delectatur. Idcirco ſomnum erecto corpore capit, quia ei eſſet operoſum decumbere, ſimul et deinde a cubitu exſurgere grave. Ejus aetatis flos eſt ſexageſimus annus. Hyemis et frigoris impatiens eſt. Ad ducenteſimum annum vitam producit.

CAP.

εἶναι, ἐνταῦθα λεκανίδας ἐλαίου μεστὰς διατίθησιν· οὐκοῦν διειδὲς μὲν τὸ ἔλαιον, περίεργον δὲ τὸ ὀρνίθιον, καὶ ἀφικνεῖται, καὶ ἐπὶ τὸ χεῖλος τοῦ σκεύους κάθηται, καὶ κύπτει κάτω, καὶ ὁρᾷ τὴν ἑαυτοῦ σκιὰν, καὶ οἴεται κολοιὸν ἄλλον βλέπειν, καὶ κατελθεῖν πρὸς αὐτὸν σπεύδει· κάτεισί τε οὖν, καὶ περιπτύσσεταί τε, καὶ περιβάλλει τὸ ἔλαιον αὐτὸ ὂν γλίσχρον, καὶ συνδεῖται· τὸ δὲ αἴτιον, ἀναπτερυγίσαι ἥκιστός ἐστι· καὶ χωρὶς δικτύων καὶ πάγης καὶ ἀρπεδόνων τὸ ζῶον μένει, ὡς ἂν εἴποις, πεπεδημένον.

ΚΕΦ. λά.

Περὶ Ἐλεφάντων,

Ο Ἐλέφας, οἱ μὲν αὐτοῦ προκύπτειν χαυλιόδοντάς φασιν, οἱ δὲ κέρατα. Ἔχει δὲ καὶ καθ' ἕκαστον πόδα δακτύλους πέντε, ὑποφαίνοντας μὲν τὰς ἐκφύσεις, οὐ μὴν διεστῶτας, ταῦτά τοι καὶ νηκτικός ἐστιν ἥκιστα· σκέλη δὲ τὰ πρόσθια τῶν κατόπιν βραχύτερά ἐστι· μαζοὶ δὲ αὐτῷ πρὸς ταῖς μασχάλαις εἰσί· μυκτῆρα δὲ κέκτηται χειρὸς παγχρηστότερον, καὶ γλῶτταν βραχεῖαν· χολὴν δὲ αὐτὸν ἔχειν οὐ κατὰ τὸ ἧπαρ, ἀλλὰ πρὸς τῷ στέρνῳ φασί. Κύειν δὲ πυνθάνομαι δύο ἐτῶν τὸν ἐλέφαντα· οἱ δὲ, οὐ τοσοῦτον χρόνον, ἀλλὰ ὀκτωκαίδεκα μηνῶν ὁμολογοῦσιν. Ἀποτίκτει δὲ ἰσήλικα τὸ μέγεθος μόσχῳ ἐνιαυσιαίῳ, σπᾷ δὲ τῆς θηλῆς τῷ στόματι. Ἐνθουσιῶν δὲ εἰς μίξιν, οἴστρῳ τε φλεγόμενος, ἐμπίπτει τοίχῳ, καὶ ἀνατρέπει, καὶ φοίνικας κλίνει, τὸ μέτωπον προσαράττων κατὰ τοὺς κριούς. Πίνει δὲ ὕδωρ οὐ διειδὲς οὐδὲ καθαρὸν, ἀλλ' ὅταν ὑποθολώσῃ τε καὶ ὑποταράξῃ. Καθεύδει γε μὴν ὀρθοστάδην, κατακλῖναι γὰρ καὶ ἐξαναστῆναι ἐργῶδες αὐτῷ. Ἀκμὴ δὲ ἐλέφαντος ἑξηκονταετῆ γεγονέναι. Κρύμῳ δὲ ὁμιλεῖν ἥκιστός ἐστιν. Διατείνει δὲ τὸν βίον καὶ εἰς διπλῆν ἑκατοντάδα.

CAP. XXXII.

De Pecuaria apud Indos.

PECVARIAE Indorum quales ſint, operae pretium eſt intelligere. Oves Indiae et capras ad maximorum magnitudinem aſinorum audio accedere: quatuor foetus cum plerumque pariunt, tres vero cum minimum; nunquam enim ibi neque ovillum pecus, neque caprinum tribus minus edit. Caudae ovillae longitudo ad pedes uſque pertinet; caprinae vero in eam procedit longitudinem, ut terram prope contingat. Idcirco eas paſtores ovibus, quae ad pariendum idoneae ſunt, abſcindunt, quod tum ſic facilius ineantur, tum ex earum adipe oleum exprimatur. Arietum quoque diſſecant caudas, atque adipem extrahunt, et iterum conſuunt; eatenuſque deinde ſectio conjunctiſſime committitur, cicatricis ut ne tenue quidem veſtigium appareat.

CAP. XXXIII.

De Serpente et Chamaeleonte.

ALEXANDER Myndius dolore et moleſtia, cibique inopia, a chamaeleonte ad hunc modum ſerpentem affici ait: Mordicus ſcilicet illum bene latam feſtucam et validam tenentem, ſub eaque perinde ſe, ut ſub clypeo, verſantem contra hoſtem ſerpentem venire; ſerpentem vero, quia feſtucae latitudinem circumplecti hiando non poſſit, chamaeleontem dentibus configere non poſſe, itaque hunc ab ipſa confici exedique nequire; membra enim ut illius reliqua ſerpens mordeat, nihil tamen proficit, quod tanta nimirum pellis firmitate et robore exſiſtit, ut ſerpentis morſus prorſus non ſentiat.

ΚΕΦ. λβ΄.

Περὶ τῆς παρ' Ἰνδοῖς Προβατείας.

Προβατεῖαι δὲ Ἰνδῶν ὁποῖαι, μαθεῖν ἄξιον. Τὰς αἶγας δὲ καὶ τὰς ὄϊς ὄνων τῶν μεγίστων μείζονας ἀκούω, καὶ ἀποκύειν τέτταρα ἑκάστην· οὐ μείω γε μὴν τῶν τριῶν, οὔτ' αἲξ Ἰνδικὴ, οὔτ' ἂν ὄϊς ποτὲ τέκοι. Καὶ τοῖς μὲν προβάτοις αἱ οὐραὶ πρὸς τὸν πόδα τέτανται· αἱ δὲ αἶγες μηκίστας ἔχουσιν, ὥστε ἐπιψαύειν γῆς ὀλίγου. Τῶν μὲν οὖν οἰῶν τῶν τίκτειν ἀγαθῶν ἀποκόπτουσι τὰς οὐρὰς οἱ νομεῖς, ἵνα ἀναβαίνωνται, ἐκ δὲ τῆς πιμελῆς τῆς τούτων καὶ ἔλαιον ἀποθλίβουσι. Τῶν δὲ ἀῤῥένων διατέμνουσι τὰς οὐρὰς, καὶ ἐξαίρουσι τὸ στέαρ καὶ ἐπιῤῥάπτουσι, καὶ ἑνοῦται πάλιν ἡ τομὴ, καὶ ἀφανίζεται τὰ ἴχνη αὐτῆς.

ΚΕΦ. λγ΄.

Περὶ Ὄφεως καὶ Χαμαιλέοντος.

Ἀλέξανδρος ὁ Μύνδιος τὸν χαμαιλέοντα λυπεῖν τοὺς ὄφεις, καὶ ἀσιτίᾳ περιβάλλειν τὸν τρόπον τοῦτόν φησι. Κάρφος πλατὺ καὶ στερεὸν ἐνδακὼν ἑαυτὸν ἐπιστρέφει, καὶ ἀντιπρόσωπος ὁμόσε χωρεῖ τῷ πολεμίῳ· ὁ δὲ αὐτοῦ λαβέσθαι ἀδυνατεῖ, τὸ πλάτος τοῦ κάρφους οὐκ ἔχων περιχανεῖν, οὐκοῦν ἄδειπνος τό γε ἐπ' ἐκείνῳ μένει ὁ ὄφις· δάκνων γάρ τοι τὰ λοιπὰ τῶν μελῶν αὐτοῦ οὐδὲν ἀνύτει· στερεὰν γὰρ τὴν φορίνην ἔχει, καὶ ἐπαΐει τῶν ἐκείνου ὀδόντων ὁ χαμαιλέων οὐδὲ ἕν.

C A P. XXXIV.

De Leonum natura.

LEONIS cervix non multis vertebris, ſed unius duntaxat rigida oſſis perpetuitate conſtat. Si quis leonis oſſa concutiat, ignis ex his elicitur; medullis autem carent, neque enim fiſtularum modo cava ſunt. Nullo anni tempore a coitu abſtinet. Foetus ei intra duos menſes perficitur. Quinquies parit, primo catulos quinque edit, ſecundo partu quatuor, deinde tres, tum binos, poſtremo unum. Catuli a partu recentes exigui ſunt, et caeci, ſimiliter ut canum catuli; duobus vero poſt partum menſibus ingredi incipiunt. Iam quod in ſermonem hominum venit, fabula eſt, eos vulvam dilacerare. Cum fame tenetur, ſummo cum periculo ei occurritur; poſtea vero quam cibo impletus eſt, manſueſcit, et ſimul ludicris delectari fertur. Nunquam terga vertit in fugiendo, ſed ſenſim pedetentimque ſe recipit, cum fremitu contra intuens. Vt vero aetate proceſſit, ad ſtabula, tuguria, et paſtorum ſubterraneas caſas proficiſcitur, et quidem merito, nam ad montanas praedas perſequendas jam infirmus eſt. Ignem exhorreſcit. Ex his quicunque corpore contractior, et hiſpidiore juba eſt, ignavior et imbecillior eſt; qui vero procerior, piloque recto et ſimplici, generoſior, et majori robore animi praeditus. Porro leonum genus adeo avide cibos helluatur, ut ſolida membra deglutire feratur. Expletus vel triduo, vel quoad primi cibi ſenſim concocti ſint, nihil ſaepe edit; modica autem potione utitur.

C A P.

ΚΕΦ. λδʹ.

Περὶ Λεόντων φύσεως.

Ο Αὐχὴν ὁ τῦ λέοντος ἐξ ὀςέων συνέςηκεν, ὐ μὴν ἐκ σφονδύλων πολλῶν. Εἰ δέ τις τὰ ὀςᾶ τῦ λέοντος διακόπτοι, πῦρ αὐτῶν ἐξάλλεται· μυελὺς δὲ ὐκ ἔχει, ὐδὲ γάρ ἐςι κοῖλα αὐλῶν δίκην. Μίξεως δὲ αὐτὸν ὐδεμία ἔτυς ἀναςέλλει ὥρα. Κύει δὲ ἀνὰ μηνῶν δύο. Τίκτει δὲ ϗ πεντάκις, ϗ τῇ μὲν ὠδῖνι τῇ πρώτῃ πέντε, δευτέρᾳ δὲ τέτταρα, τρία τε ἐπὶ ταύτῃ, ϗ δύο ἐπ᾽ ἐκείνῃ, ϗ ἓν ἐπὶ πάσαις. Οἱ δὲ σκύμνοι ἀρτιγενεῖς μικροί τέ εἰσι ϗ τυφλοὶ, κατὰ τὰ σκυλάκια· βαδίσεως δὲ ὑπάρχονται, ὅταν δύο μῆνας ἀπὸ γενεᾶς διαβιώσῃ, τὰ τῦ λέοντος βρέφη. Ὁ λόγος δὲ, ὅςις λέγει διαξαίνειν αὐτὺς τὰς μήτρας, μῦθός ἐςι. Λιμώττων μὲν ὖν ὁ λέων ἐντυχεῖν χαλεπός ἐςι· κορεσθεὶς δὲ πρᾳότατος, φασὶ δὲ ϗ φιλοπαίςην εἶναι τηνικάδε αὐτόν. Καὶ φύγοι δὲ ὐκ ἄν ποτε τὰ νῶτα τρέψας λέων, ἡσυχῆ δὲ ἐπὶ πόδα ἀναχωρεῖ, βλέπων ἀντίος ϗ ὑπόβραχυ. Τῦ γήρως δὲ ὑπαρχόμενος, ϗ ἐπὶ τὰ αὔλια ἔρχεται, ϗ ἐπὶ τὰς καλύβας, ϗ ἐπὶ τὰς οἰκήσεις τὰς τῶν νομέων τὰς ὑπάντρυς· ϗ εἰκότως· ταῖς γὰρ ὀρείοις ἔτι θήραις ἐπιθαῤῥεῖν ἀδύνατός ἐςι. Πῦρ δὲ ὀῤῥωδεῖ. Ὅςις μὲν ὖν ἐςιν αὐτῶν γυρότερος, ϗ συνεςραμμένος, ϗ τὴν χαίτην λασιώτερος, ἀθυμότερός τε ϗ ἀτολμότερος δοκεῖ μᾶλλον· ὁ δὲ ἐς μῆκος εὖ ἥκων, ϗ εὐθυτενὴς τὴν τρίχα, ἀνδρειότερος πεπίςευται, ϗ θυμοειδέςερος. Ἀδηφάγος δὲ ὢν, ϗ ὅλα, φασὶ, μέλη βρύκων ἂν καταπίοι. Τύτων ὖν πεπληρωμένος, ϗ τριῶν ἡμερῶν ὐκ ἐσθίει πολλάκις, ἔς τ᾽ ἂν ὑπαναλωθῇ τὰ πρῶτά οἱ ϗ πεφθῇ· πίνει δὲ ὀλίγα.

CAP. XXXV.

De Bubus.

BOVEM licet manſuetum, non facile tamen illius, qui ſibi ſtimulos admovet, oblivio capit; at injuriam animo ac memoria vel longiſſimo intervallo continens vindictam ſumit. Nam cum eſt ſub jugum miſſus, loriſque conſtrictus, quodammodo ſimilis eſt homini in vincula conjecto, et ſe quietum tenet; ut vero ſolutus eſt, alias ad bubulcum verſus pede ſuo feriens, aliquod illius membrum contrivit: alias ſaepe in cornua incitatus, impetens illum interfecit: cum tamen in ceteros ſubito manſuetus exſiſtat, ac quietus in ſtabulum ingrediatur; neque enim ferus in eos exſiſtit, qui iram ſibi non movent.

CAP. XXXVI.

De Porphyro, ſerpente Indica.

INDORVM regionem hiſtorici permulta proferre venena, et plantas perhibent; e quibus partim ſalutaria ſunt contra morſus ſerpentum, partim mortifera. Cujuſmodi eſt porphyrus ſerpens dodrantis magnitudine; colore accedente ad purpurae ſaturatae ſimilitudinem; capite vero pluſquam niveo, et lacte multo candidiore. Locis Indiae callidiſſimis reperitur: ei mordendi idcirco poteſtas eſt nulla, quod dentium expers ſit; ergo hac ex parte eum quaſi manſuetum dicere poſſumus, non item ex omnibus partibus; nam ejus vomitio ſi quod vel hominis, vel alterius animalis attigerit membrum, totum computreſcat neceſſe eſt. Idcirco eum captum a cauda ex arbore ſuſpendunt, ut illi caput ad terram verſus

ΚΕΦ. λέ.

Περὶ Βοῶν.

Ὁ Βοῦς ὁ πρᾶος τοῦ πλήττοντος καὶ κολάζοντος οὐκ ἄν ποτε λήθην λάβοι, ἀλλ' ὑπομνησθεὶς τιμωρεῖται καὶ διαστήματος ἐγγενομένου. Ὢν μὲν γὰρ ὑπὸ ζεύγλην, καὶ τρόπον τινὰ καθειργμένος, ἔοικε δεσμώτῃ, καὶ ἡσυχάζει· ὅταν δὲ ἀφεθῇ, πολλάκις τῷ σκέλει παίσας συνέτριψε μέρος τι τοῦ βουκόλου· πολλάκις δὲ καὶ θυμωθεὶς εἰς κέρας, εἶτα ἐμπεσὼν, ἀπέκτεινεν αὐτόν· ἐντεῦθεν πρὸς τοὺς ἄλλους πρᾶός ἐστι, καὶ πάρεισιν εἰς τὸ αὔλιον ἡσυχῇ· οὐ γάρ ἐστιν ἀνήμερος, πρὸς οὓς οὐκ ἔχει τοῦ θυμοῦ τὴν ὑπόθεσιν.

ΚΕΦ. λϛ'.

Περὶ τοῦ Πορφύρου ὄφεως τοῦ Ἰνδικοῦ.

Ἡ Τῶν Ἰνδῶν γῆ, φασὶν αὐτὴν οἱ συγγραφεῖς πολυφάρμακόν τε, καὶ τῶν βλαστημάτων τῶνδε δεινῶς πολύγονον εἶναι· καὶ τὰ μὲν σώζειν αὐτῶν, καὶ ἐκ τῶν κινδύνων ῥύεσθαι τοὺς ὑπὸ τῶν δακετῶν ὁμοῦ τῷ θανάτῳ ἰόντας, πολλὰ δὲ ἐκεῖθι τοιαῦτα· τὰ δὲ ἀπολλύναι, καὶ διαφθείρειν ὀξύτατα, ὧν ἕνπερ καὶ τὸ ἐκ τοῦ ὄφεως γινόμενον εἴη ἄν. Ἔστι δὲ ἄρα οὗτος ὁ ὄφις κατὰ σπιθαμὴν τὸ μῆκος, ὅσα ἰδεῖν· χρόαν δὲ ἔοικε πορφύρᾳ τῇ βαθυτάτῃ· λευκὴν δὲ κεφαλὴν, καὶ οὐκ ἔτι πορφυρᾶν, περιηγοῦνται αὐτοῦ, λευκὴν δὲ, οὐχ ὡς εἰπεῖν ἔπος, ἀλλὰ καὶ χιόνος ἐπέκεινα καὶ γάλακτος πλέον λευκήν. Ὀδόντων δὲ ἄγονός ἐστιν ὁ ὄφις οὗτος (εὑρίσκεται δὲ ἐν τοῖς πυρωδεστάτοις τῆς Ἰνδικῆς χωρίοις) καὶ δάκνειν μὲν ἥκιστός ἐστι, καὶ κατά γε τοῦτο φαίης ἂν τιθασσὸν αὐτὸν εἶναι καὶ πρᾶον· οὗ δὲ ἂν κατεμέσῃ, ὡς ἀκούω, ἢ ἀνθρώπου τινὸς, ἢ θηρίου, τοῦδε τὸ μέλος διασαπῆναι ἀνάγκη πᾶν. Οὐκοῦν θηραθέντα αὐτὸν ἐκ τοῦ οὐραίου μέρους ἐξαρτῶσιν, καὶ οἷα εἰκὸς κάτω τὴν κεφαλὴν ἔχει, καὶ εἰς

ſus propendeat; tum ſub ejus os vas ſubjiciunt aeneum, in quod ex ejus ore guttae redduntur, quae primum ut deciderunt, continuo concreſcunt, et condenſantur adſpicienti ut amygdalinae lachrymae ſpeciem praebeant. Ab eo extincto vas removetur, in cujus locum alterum etiam vas aeneum ſupponitur, in quod ſanioſus liquor, aquae ſimilitudinem ſpeciemque gerens, ex jam mortui ore ſerpentis defluit, ſimiliterque hic intra triduum concreſcit; horum tamen uterque colore differt ab altero, hic nigerrimus eſt, illae primae guttae electri ſimiles ſunt. Ex iis igitur ſi cui magnitudine ſeſami in cibo potioneve detur, acerrima primum convulſione percellitur, deinde ei oculi pervertuntur, cerebrum per nares expreſſum delabitur, ſicque ille miſerabiliter quidem moritur, ſed tamen celeriter; ſin quis ſeſamo minus ex illis ſumpſerit, non continuo is quidem moritur, ex malo autem non evadit, ſed cum mora extinguitur. Quod ſi ex eo ipſo nigro, qui ex mortuo jam ſerpente defluit, ſeſami quoque magnitudine quis comederit, ſuppuratus extabeſcit, annique intervallo conſumitur; plerique eorum in biennium proceſſerunt, paulatim morientes.

C A P. XXXVII.

De Struthione magna.

STRVTHIO magna etſi permulta ova parit, non tamen omnia ad frugem perducit, ſed foecunda ab infoecundis ſecernit, tantumque frugiferis incubat; ſimul et ex iis pullos excludit, et ſterilitate affecta eis ipſis editis pullis alimenta praebet. Quod ſi quis eam inſectetur, volando effugere nequit, ſed duntaxat, explicatis alis, greſſu ipſo effugere aggreditur: propior facta ut capiatur, obvios lapides ſic pedibus retro verſus tanquam funda jaculatur.

γῆν ὁρᾷ· ὑπ᾽ αὐτῷ δὲ τῷ στόματι τοῦ θηρὸς ἀγγεῖόν τι τιθέασι πεποιημένον χαλκοῦ, καὶ αἱ διὰ τοῦ στόματος σταγόνες ἐκεῖναι λείβονται εἰς τοῦτο, καὶ τὸ καταῤῥεῦσαν συνίσταταί τε καὶ πήγνυται καὶ ἐρεῖς ἰδὼν ἀμυγδαλῆς δάκρυον εἶναι. Καὶ ὁ μὲν ἀποθνήσκει ὁ ὄφις· ὑφαιροῦσι δὲ τὸ σκεῦος, καὶ τιθέασιν ἄλλο, χαλκοῦν ἐστι καὶ ἐκεῖνο, νεκροῦ δὲ ἐκρεῖ πάλιν ὑγρὸς ἰχὼρ οὗτος, καὶ ἔοικεν ὕδατι, τριῶν δὲ ἡμερῶν ἐῶσι, καὶ συνίσταται μέντοι καὶ οὗτος· εἴη δ᾽ ἀπ᾽ ἀμφοῖν διαφορὰ κατὰ τὴν χρόαν, ἡ μὲν γὰρ δεινῶς ἐστι μέλαινα, ἡ δὲ ἠλέκτρῳ εἴκασται. Οὐκοῦν τούτου μὲν εἰ δοίης τινὶ ὅσον σησάμου μέγεθος, ἀφελὼν καὶ ἐμβαλὼν εἰς οἶνον ἢ εἰς σιτίον, πρῶτον μὲν αὐτὸ σπασμὸς περιλήψεται καὶ μάλα ἰσχυρὸς, εἶτα διαστρέφονταί οἱ τὼ ὀφθαλμὼ, ὁ δὲ ἐγκέφαλος διὰ τῶν ῥινῶν κατολισθαίνει θλιβόμενος, καὶ ἀποθνήσκει, καὶ οἴκτιστα μὲν ἀλλὰ ὤκιστα· ἐὰν δὲ ἔλαττον λάβῃ τοῦ φαρμάκου, ἀφύλακτα μὲν αὐτῷ καὶ ἐντεῦθέν ἐστι, χρόνῳ δὲ ἀπόλλυται. Ἐὰν δὲ τοῦ μέλανος ὀρέξῃς, ὅπερ οὖν κατέῤῥευσε τεθνεῶτος, ὡς εἶναι σησάμου καὶ τοῦτο μέγεθος, ὑπόπυος γίνεται, καὶ φθόη καταλαμβάνει τὸν λαβόντα, καὶ ἐνιαυτοῦ ἀναλίσκεται τηκεδόνι· πολλοὶ δὲ εἰς ἔτη δύο προῆλθον, κατὰ μικρὰ ἀποθνήσκοντες.

ΚΕΦ. λζ'.

Περὶ τῆς Στρουθοῦ τῆς μεγάλης.

Η Στρουθὸς ἡ μεγάλη ὠὰ μὲν ἀποτίκτει πολλὰ, οὐ πάντα δὲ τρέφει, ἀλλ᾽ ἀποκρίνει τὰ ἄγονα, τοῖς δὲ ἐγκάρποις ἐπῳάζει· καὶ ἐκ μὲν τούτων τοὺς νεοττοὺς ἐξέλεψεν, ἐκεῖνα δὲ τὰ ἐκφαυλισθέντα τούτοις τροφὴν παρατίθησιν. Εἰ δὲ αὐτὴν διώκοι τις, ἥδε οὐκ ἐπιτολμᾷ τῇ πτήσει, θεῖ δὲ τὰς πτέρυγας ἁπλώσασα· εἰ δὲ ἁλίσκεσθαι μέλλοι, τοὺς παραπίπτοντας λίθους εἰς τοὐπίσω σφενδονᾷ τοῖς ποσίν.

CAP. XXXVIII.
De Passeribus.

Conscientia vel suae infirmitatis, vel sui corpusculi exiguitatis, passeres in ramorum cacuminibus, modo ab iis sustineri queant, nidos contexunt, saepeque numero ea machinatione sibi factas a venatoribus insidias declinant; cum eo propter rami tenuitatem adscendere non queunt.

CAP. XXXIX.
De Vulpe, et Vesparum domo.

Vulpes in exsuperantiam infinitae tum malitiae, tum fraudis progreditur. Cum vesparum domum vespis refertam viderit, ipsa quidem a caverna sese avertit, et aculeorum vulnera vitat; in eam vero immittit caudam valde hirsutam et prolixam, eaque vespas concutit, quae ad pilorum densitatem accedunt: cum iis autem referta sit cauda, eam vel ad arborem, vel ad parietem, ad maceriemve allidit; itaque multa caudae attritione his extinctis, in reliquas invadit, perindeque eas ut priores interimit: quando autem animadvertit sibi omnia tuta fore, seque ab aculeis liberam esse; nullo jam murmure turbanda, nullos jam metuens aculeos, os in vesparum domum immittens, vorat.

CAP. XL.
De Cane.

Canis calva nulla ossea commissura constat [sed ossis perpetuitate continetur.] Cum se plurimum currendo exercuit, multo effusiorem ad res venereas exsistere ferunt. Cumque multum aetate processit, ei dentes hebescunt, nigrique redduntur. Tanta narium exsistit sagacitate, ut nunquam tostam caninam carnem, nedum etiam varietate condimentorum fallacissima tempe-

ratam

ΚΕΦ. λή.

Περὶ Στρουθῶν τῶν μικρῶν.

ΟΙ στρουθοὶ οἱ μικροὶ συνειδότες ἑαυτοῖς ἀσθένειαν διὰ σμικρότητα τοῦ σώματος, ἐπὶ τοῖς ἀκρεμόσι τῶν κλάδων, τοῖς φέρειν αὐτοὺς δυναμένοις, τὰς νεοττιὰς συμπλάσαντες, εἶτα μέντοι τὴν ἐκ τῶν θηρατῶν ἐπιβουλὴν ὡς τὰ πολλὰ διαφεύγουσιν, ἐπιβῆναι τῇ κλαδὶ μὴ δυναμένων· οὐ γὰρ αὐτοὺς φέρει διὰ λεπτότητα.

ΚΕΦ. λθ'.

Περὶ Ἀλώπεκος καὶ Σφηκίας.

ΑΙ δὲ ἀλώπεκες εἰς ὑπερβολὴν προήκουσι κακουργίας, καὶ τρόπου δολεροῦ. Ὅταν θεάσωνται σφηκίαν εὐθηνουμένην, αὗται μὲν ἀποστρέφονται τὸν χηραμὸν ἐκνεύουσαι, καὶ τὰς ἐκ τῶν κέντρων τρώσεις φυλαττόμεναι· καθιᾶσαι δὲ τὴν οὐρὰν δασυτάτην τε οὖσαν, καὶ μηκίστην τὴν αὐτὴν, καὶ διασείουσι τοὺς σφῆκας, οἱ δὲ προσέρχονται τῷ τῶν τριχῶν δάσει. Ὅταν δὲ ἀναπλησθῶσιν αὐτῶν, προσαράττουσι τὴν οὐρὰν δένδρῳ, ἢ τοίχῳ, ἢ αἱμασιᾷ, παιόμενοι δὲ οἱ σφῆκες ἀποθνήσκουσιν· εἶτα ἦλθον ἐπὶ τὸν αὐτὸν τόπον, καὶ τοὺς λοιποὺς προσαναλέξασαι, καὶ ἀποκτείνασαι κατὰ τοὺς πρώτους, ὅταν ἐννοήσωσι λοιπὸν εἰρήνην εἶναι, καὶ ἀπὸ τῶν κέντρων ἐλευθερίαν, καθῆκαν τὸ στόμα, καὶ τὰ σφηκία ἐσθίουσι, μήτε θορυβούμεναι, μήτε μὴν τὰ κέντρα ὑφορώμεναι.

ΚΕΦ. μ'.

Περὶ Κυνός.

ΚΥνὸς κράνιον ῥαφὴν οὐκ ἔχει. Δραμὼν δὲ ἐπὶ πλέον λάγνος γίνεται, φασὶ, μᾶλλον. Κυνὸς δὲ γηρῶντος ἀμβλεῖς οἱ ὀδόντες, καὶ μελαίνονται. Εὔρινος δέ ἐστι οὕτως, ὡς μήποτ' ἂν ὀπτοῦ κυνείου κρέως, μήτ' ἂν καρυκείᾳ τῇ ποικιλοτά-

τη

ratam guſtet. Tribus, nec pluribus, morbis laborare ſolet, angina, rabie, podagra; cum homo interea ſexcentis morbis ſit opportunus. Quodcunque autem a rabioſo cane morſum fuerit, perimitur. Poſtquam podagra tenetur, perraro ex ea convaleſcit. Ad decimum quartum annum vita ei producitur. Nam quae de Argo Vlyſſis traduntur, Homeri figmentum videntur.

C A P. XLI.

De Aviculis Indicis ſandaracinum colorem referentibus.

PARVVLARVM quarundam avium Indicarum natio in excelſis et praeruptis montibus nidificat, quarum magnitudo accedit ad ovum perdicum, ſandaracae colore eſt. Indi ſua lingua dicaerum ſolent nominare: Graeci, ſicut audio, dicaeum. Ejus ſtercus ſi quis milii magnitudine ſumpſerit in potionem diſſolutum, ad veſperam morietur. Mors ſomno ſuavi ſimilis eſt, et doloris expers, quem poetae λυσιμελῆ [artus diſſolventem] et ἀβληχρὸν [mollem] nominare ſolent; talis enim a dolore libera, atque iis qui mori ſtudent, ideo ſuaviſſima eſt. Quamobrem ſummopere Indi id adſequi ſtudent, ipſum enim malorum oblivionem exiſtimant inducere. Quod quidem ab Indorum rege muneri miſſum rex Perſarum omnibus rebus antefert, et adſervat, inſanabilium malorum remedium, ſi quae neceſſitas obveniat; neque apud Perſas quiſquam alius quam rex id habet, et regis mater. Conferamus igitur cum hoc Indico Aegyptium illud pharmacum, utrum utri ſit praeferendum: Aegyptium utique uno tantum eodemque die lachrymas arcere et compeſcere poterat; Indicum vero aeterna oblivione delet mala: illud

τῇ καὶ δολερωτάτῃ καταγοητευθέντος γεύσασθαι. Τρεῖς δὲ ἄρα νόσοι κυνὶ ἀποκεκλήρωνται, καὶ οὐ πλείω, κυνάγχη, λύττα, ποδάγρα· ἀνθρώποις γε μὴν μύριαι. Πᾶν δὲ ὅτι ἂν ὑπὸ κυνὸς λυττῶντος δηχθῇ, τοῦτο ἀποθνήσκει. Κύων δὲ ποδαγρήσας, σπανίως ἀναῤῥωσθέντα ὄψει αὐτόν. Κυνὶ δὲ βίος, φασὶ, μήκιστος τέτταρα καὶ δέκα τὰ ἔτη. Ἄργος δὲ ὁ Ὀδυσσέως, καὶ ἡ περὶ αὐτὸν ἱστορία, ἔοικεν παιδιὰ Ὁμήρου εἶναι.

ΚΕΦ. μά.

Περὶ τῶν Ἰνδικῶν Ὀρνέων τῶν τῇ σανδαράκῃ παραπλησίων τὴν χρόαν.

Ἔθνος ὀρνίθων Ἰνδικῶν βραχυτάτων καὶ τοῦτο εἴη ἄν· ἐν δὲ τοῖς πάγοις τοῖς ὑψηλοῖς νεοττεύει, καὶ ταῖς πέτραις ταῖς καλουμέναις λιτταῖς· καὶ ἔστι τὸ μέγεθος τὰ ὀρνίθια, ὅσονπερ ᾠὸν πέρδικος· σανδαράκην δέ μοι νόει τὴν χρόαν αὐτῶν. Καὶ Ἰνδοὶ μὲν αὐτὸ φωνῇ τῇ σφετέρᾳ δίκαιρον φιλοῦσιν ὀνομάζειν· Ἕλληνες δὲ, ὡς ἀκούω, δίκαιον. Τούτου τὸ ἀποπάτημα εἴ τις λάβοι ὅσον κέγχρου μέγεθος, λυθὲν ἐν τῷ πόματι, εἶτα εἰς ἑσπέραν ἀπέθανεν. Ἔοικε δὴ ὁ θάνατος ὕπνῳ, καὶ μάλα γε ἡδεῖ καὶ ἀνωδύνῳ, καὶ οἷον οἱ ποιηταὶ τὸν λυσιμελῆ φιλοῦσιν ὀνομάζειν, ἢ τὸν ἀβληχρόν· εἴη γὰρ ἂν καὶ οὗτος ὀδύνης ἐλεύθερος, καὶ τοῖς δεομένοις διὰ ταῦτα ἥδιστος· Σπουδὴν δὲ ἄρα τὴν ἀνωτάτω τίθενται Ἰνδοὶ εἰς τὴν κτῆσιν αὐτοῦ, κακῶν γὰρ αὐτὸ ἐπίληθον ἡγοῦνται τῷ ὄντι. Καὶ οὖν καὶ ἐν τοῖς δώροις τοῖς μέγα τιμίοις τῷ Περσῶν βασιλεῖ ὁ Ἰνδῶν πέμπει καὶ τοῦτο· ὁ δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων προτιμᾷ λαβὼν, καὶ ἀποθησαυρίζει, κακῶν ἀνιάτων ἀντίπαλόν τε καὶ ἀμυντήριον, εἰ ἀνάγκη καταλάβοι· οὔκουν οὐδὲ ἔχει τις ἐν Πέρσαις αὐτὸ ἄλλος, ὅτι μὴ βασιλεύς τε αὐτὸς, καὶ μήτηρ ἡ βασιλέως. Καὶ διὰ ταῦτα ἀντικρίνοντες βασανίσωμεν τῶν φαρμάκων, τοῦ τε Ἰνδικοῦ καὶ τοῦ Αἰγυπτίου, ὁπότερον ἦν προτιμότερον· ἐπεὶ τὸ μὲν ἐφ' ἡμέραν τὴν αὐτὴν τὰ δάκρυα ἀνεῖχέ τε καὶ ἀνέστελλε τὸ Αἰγύπτιον, τὸ δὲ λήθην κακῶν παρεῖχεν αἰώνιον τὸ Ἰνδικόν· καὶ

illud mulier donabat; hoc largitur avis, vel potius per hanc ministram natura, ut gravissimis vinculis hominem occulte absolvat. Quare feliciores tantum Indos id possidere aiunt, ut, quandocunque eis libuerit, hujus corporis veluti carcere liberari queant.

C A P. XLII.

De Attagenis et Meleagridibus.

ATTAGENAE avis meminit etiam Aristophanes comicus in suis Avibus. Loquitur haec nomen suum, qua potest voce et decantat. Idem meleagrides, quas vocant, facere aiunt; seque Meleagro Oenei filio genere conjunctas expresse testari. Fert enim fabula, quaecunque Meleagro juveni sanguine junctae erant, cum propter illius casum lachrymis et intolerabili luctu seipsas conficerent, nec ullam admitterent consolationem; eas, diis misertis, in hasce aves mutatas esse: atque in his avibus simulacra quaedam et reliquias veteris casus superesse, unde etiamnum cantent Meleagrum, et pariter illi se cognatas testentur. Quamobrem quicunque deos, praecipue vero Dianam venerantur, his avibus in cibo religiose abstinent; cujus rei causa cum aliunde, tum a Leri insulae habitatoribus petenda est.

C A P. XLIII.

De Formicis.

HAEC etiam de formicis audivi. Tanta sedulitate ad opus se conferunt, idque absque ulla excusatione, et praetextu, quo uti solent ignavi, ut ne noctes quidem in suo opere cessent, modo sit plena luna, nec vero, quemadmodum homines, inertiae fugaeque laborandi excusationes praetendunt. Quid enim inertium dierum

τὸ μὲν οὖν γυναικὸς δῶρον ἦν· τὸ δὲ ὄρνιθος, ἢ φύσεως ἀποῤῥήτως δεσμῶν τῶν ὄντων βαρυτάτων ἀπολυούσης δι' ὑπηρέτου τοῦ προειρημένου. Καὶ Ἰνδοὺς, κλήσασθαί φασιν εὐτυχήσαντας αὐτὸ, ὡς τῆς φρουρᾶς ἐνταυθοῖ ἀπολυθῆναι ὅταν ἐθέλωσιν.

ΚΕΦ. μβ´.

Περὶ Ἀτταγῶν καὶ Μελεαγρίδων.

ΟΡνις ὁ ἀτταγᾶς, μέμνηται δὲ καὶ Ἀριστοφάνης αὐτοῦ ἐν Ὄρνισι τῷ δράματι. Οὗτός τοι τὸ ἴδιον ὄνομα, ἧ σθένει φωνῇ, φθέγγεται, καὶ ἀναμέλπει αὐτό. Λέγουσι δὲ καὶ τὰς καλουμένας μελεαγρίδας τὸ αὐτὸ δήπου δρᾷν τοῦτο· καὶ ὅτι Μελεάγρῳ τῷ Οἰνέως προσήκουσι κατὰ γένος μαρτυρεῖσθαι, καὶ μάλα εὐστόμως. Λέγει δὲ ὁ μῦθος, ὅσαι ἦσαν οἰκεῖαι τῷ Οἰνείδῃ νεανίᾳ, ταύτας εἰς δάκρυά τε ἄσχετα καὶ πένθος ἄτλητον ἐκπεσεῖν, καὶ θρηνεῖν, οὐδέν τι τῆς λύπης προσιεμένας ἄκος· οἴκτῳ δὲ ἄρα τῶν θεῶν εἰς ταῦτα τὰ ζῶα ἀμεῖψαι τὸ εἶδος· ταῖς δὲ ἰνδάλματα καὶ σπέρματα τοῦ τότε πένθους ἐντακῆναι, καὶ εἰς νῦν ἔτι Μελέαγρόν τε ἀναμέλπειν, καὶ ὡς αὐτῷ προσήκουσιν ᾄδειν καὶ τοῦτο μέντοι. Ὅσοι δὲ ἄρα αἰδοῦνται τὸ θεῖον, καὶ μᾶλλον εἰ τὴν Ἄρτεμιν, οὐκ ἄν ποτε τῶνδε τῶν ὀρνίθων ἐπὶ τροφὴν προσάψαιντο· καὶ ἥ τις ἡ αἰτία, ἴσασί τε οἱ τὴν νῆσον οἰκοῦντες τὴν Λέρον, καὶ ἔνεστι μαθεῖν ἀλλαχόθεν.

ΚΕΦ. μγ´.

Περὶ Μυρμήκων.

ΠΕπυσμαι δὲ ὑπὲρ τῶν μυρμήκων καὶ ταῦτα. Οὕτως ἄρα αὐτοῖς τὸ ἐθελουργὸν, καὶ τὸ ἐθελόπονον πάρεστι ἀπροφασίστως, καὶ ἄνευ τινὸς ὑποτιμήσεως ἐθελοκακούσης, καὶ σκήψεως, εἰς ἣν ὑποχωρεῖ τὸ ῥᾴθυμον, ὡς καὶ ταῖς πανσελήνοις μηδὲ νύκτωρ βλακεύειν, μηδὲ ἐλιννύειν, ἀλλ' ἔχεσθαι τῆς σπουδῆς· ὦ ἄνθρωποι μυρίας προφάσεις τε καὶ σκήψεις ἐς τὸ ῥαστωνεύειν ἐπι-

dierum multitudinem commemorem, necesse est? Indicta sunt Dionysia, Lenaea, Chytri, Gephyrismi; alia Spartam sunt translata; alia Thebas recepta; quin singulis etiam urbibus, mille dierum inertissimae segnitiae non apud barbaros solum, sed etiam apud Graecos indictae sunt.

CAP. XLIV.

Animantes etiam Feras beneficiorum meminisse.

ANIMANTIUM naturam non omnino intractabilem esse, sed vel maxime feras beneficiorum, quibus afficiuntur, meminisse testantur in Aegypto feles, ichneumones, crocodili, accipitres. Capiuntur enim illae blanditiis ciborum, et ita cicuratae deinceps mansuetissimae permanent; nec unquam mali aliquid in illos, quorum beneficia senserint, moliuntur, postquam semel naturae ipsarum feritas remollita fuerit. At homo ratione et prudentia praeditum animal, et verecundiae ruborisque compos, non dubitat veteris amicitiae jus violare, quem amabat odisse, et credita sibi arcana in perniciem ejus, qui crediderat, utcunque levem ob causam effutire.

CAP. XLV.

De Leone ulto Canem contubernalem suum.

QVOD de leone Eudemus dicit admiratione dignum est: hoc ipsum ejusmodi est. Iuveni venationi dedito, quique cum animalibus maxime feris una vivere poterat, cicuratos ab aetate tenera contubernales convictoresque fuisse, canem nimirum, ursam, et leonem: eosque primum et pacem inter se servasse, et amicitiam recte coluisse, refert Eudemus. Deinde cum canis aliquando et ursa inter se colluderent, et ludicris morsiunculis conflictarentur,

ἐπινοῦντες· Καὶ τί δεῖ καταλέγειν τε καὶ ἐπαντλεῖν τὸν τοιοῦτον ὄχλον; κεκήρυκται γὰρ Διονύσια, καὶ Λήναια, καὶ Χύτροι, καὶ Γεφυρισμοί· καὶ μετελθόντων ἐς τὴν Σπάρτην ἄλλα, καὶ ἐς Θήβας ἄλλα· καὶ κατὰ πόλιν μυρία ἑκάστην, τὰ μὲν βάρβαρον, τὰ δὲ Ἑλλάδα.

ΚΕΦ. μδ΄.

Ὅτι μέμνηται τῆς εὐεργεσίας καὶ τὰ Ἄγρια.

ΜΑρτύριον δὲ τῆς τῶν ζώων φύσεως, ὅτι οὐ πάντη δυσμεταχείριστός ἐστιν, ἀλλ᾽ ἐς παθόντα ἀπομνησθῆναι τῆς εὐεργεσίας ἐστὶν ἀγαθὰ ζώων ἀγριότατα ἐν τῇ Αἰγύπτῳ, οἵ τε αἴλουροι, καὶ οἱ ἰχνεύμονες, καὶ οἱ κροκόδειλοι, καὶ τὸ τῶν ἱεράκων ἔτι φῦλον. Ἁλίσκεται δὲ κολακείᾳ τῇ κατὰ γαστέρα, καὶ ἐντεῦθεν ἡμερωθέντα λοιπὸν πραότατα μένει· καὶ οὐκ ἄν ποτε ἐπιθεῖτο τοῖς εὐεργέταις τοῖς ἑαυτῶν, τοῦ θυμοῦ τοῦ συμφυοῦς τέως καὶ συγγενοῦς ἅπαξ παραλυθέντα. Ἄνθρωπος δὲ καὶ λόγου μετειληχὸς ζῶον, καὶ φρονήσεως ἀξιωθὲν, καὶ αἰδεῖσθαι λαχὸν, καὶ ἐρύθημα ἐπίστασθαι, φίλου γίνεται βαρὺς πολέμιος, καὶ ὅσα ἀπόῤῥητα ἐπιστεύθη, ταῦτα δι᾽ αἰτίαν βραχυτάτην καὶ τὴν παρατυχοῦσαν εἰς ἐπιβουλὴν ἐξέπτυσε τὴν τοῦ πεπιστευκότος.

ΚΕΦ. με΄.

Περὶ Λέοντος τοῦ τιμωρήσαντος τῷ Κυνὶ τῷ Συντρόφῳ.

ΘΑυμάσαι λόγον ἄξιόν φησιν Εὔδημος· καὶ τῷ γε ἀνδρὶ τῷδε ὁ λόγος οὗτός ἐστι. Νεανίας θηρατικὸς, συμβιοῦν τοῖς τῶν ζώων ἀγριωτάτοις οἷός τε, ἐκ νέων μέντοι καὶ βρεφῶν πεπωλευμένους εἶχε, συντρόφους τε καὶ συσσίτους ἑαυτοῖς γεγενημένους, κύνα, καὶ ἄρκτον, καὶ λέοντα· καὶ ταῦτα μὲν χρόνου πρὸς ἄλληλα εἰρήνην ἄγειν· καὶ φίλα νοεῖν σφισι, λέγει Εὔδημος. Μιᾶς δὲ τυχεῖν ἡμέρας τὸν κύνα προσπαίζοντα τὴν ἄρκτον, καὶ ὑπαικάλλοντα καὶ ἐρεσχελοῦντα, τὴν δὲ οὐκ ἐξ εἰωθότος ἐκθηρι-

ctarentur, ursam repente ad feros mores revertisse, et canem simul invasisse, et ventrem misero unguibus indignissime distraxisse, eumque dilacerasse; cujus atrocitatem facti leonem indignatum, et canis tanquam socii desiderio motum, et perfidiae ursinae odio (quod foedus illa fregisset, et amicitiam institutam violasset) inflammatum, justa et merita iracundia contra ursam et exarsisse, et ab ea pares poenas, quibus illa prius canem affecisset, repetiisse. Ita non solum, ut Homerus canit,

Profuit interdum prolem superesse parentis
Vindictae;

sed quemvis amicum ultorem relinqui, lucrum videtur: quod vel in bestiis jam dictis natura monstravit; et tale quid etiam de Zenone et Cleanthe fertur.

CAP. XLVI.

De Indicis Animalibus colore rubris, et forma Cantharis similibus; et de Cynocephalis.

NASCVNTVR in India animalia magnitudine qua canthari, colore rubro, cinnabari proximo, pedibus longissimis, tactu mollia. Ea in arboribus, quae succino manant, gignuntur, et earundem fructibus aluntur. Indi his captis expressisque puniceas vestes exteriores interioresque tingunt, et quicquid aliud eodem colore inficere libuerit. Hujusmodi vestis etiam Persarum regi mittitur. Mirantur enim eam Persae, et suis vernaculis pulchritudine pretioque anteponunt, auctore Ctesia: nam vel celebribus illis Sardianis floridior ac splendidior est. In eodem Indiae tractu, ubi canthari jam dicti, cynocephali etiam nascuntur, quibus a facie et corporis specie nomen inditum; [nam caput caninum] cetera fere humana habent, et vestiti pellibus ferarum ingrediuntur. Iusti sunt, hominum

ἐκθηριωθῆναι, καὶ ἐμπεσεῖν τῷ κυνὶ, καὶ λαφύξαι τοῖς ὄνυξι τοῦ δειλαίου τὴν γαστέρα, καὶ διασπάσασθαι αὐτόν· ἀγανακτῆσαι δὲ τῷ συμβάντι, ὁ αὐτός φησι, τὸν λέοντα, καὶ οἱονεὶ μισῆσαι τὸ ἄσπονδον τῆς ἄρκτου καὶ ἄφιλον, καὶ τὸν κύνα οἷα ἑταῖρον ποθῆσαι, καὶ εἰς δικαίαν προελθεῖν ὀργὴν, καὶ ἐπιθεῖναι τῇ ἄρκτῳ τὴν δίκην, καὶ τὰ αὐτὰ δρᾶσαι αὐτὴν, ἅπερ οὖν εἰργάσατο τὸν κύνα ἐκείνη. Ὅμηρος μέν φησιν·

Ὡς ἀγαθὸν καὶ παῖδα καταφθιμένοιο λιπέσθαι·

ἔοικε δὲ ἡ φύσις δεικνύναι, ὅτι καὶ φίλον ἑαυτῷ τιμωρὸν καταλιπεῖν, ὦ φίλε Ὅμηρε, κέρδος ἐστίν· οἷόν τι καὶ περὶ Ζήνωνος καὶ Κλεάνθους νοοῦμεν, εἴ τι ἀκούοιμεν.

ΚΕΦ. μϛʹ.

Περὶ τῶν ἐν Ἰνδοῖς Ζώων τῶν ἐρυθρῶν τοῖς Κανθάροις ἐοικότων σχῆμα· καὶ τῶν Κυνοκεφάλων.

ΕΝ Ἰνδοῖς γίνεται θηρία, τὸ μέγεθος ὅσον ἂν γένοιντο οἱ κάνθαροι· καὶ ἔστιν ἐρυθρὰ, κινναβάρει δὲ εἰκάσαις ἂν, εἰ πρῶτον θεάσαιο αὐτά: πόδας ἔχει ταῦτα μηκίστους, καὶ προσάψασθαι μαλακά ἐστι. Φύεται δὲ ἄρα ἐπὶ τῶν δένδρων τῶν φερόντων τὸ ἤλεκτρον, καὶ σιτεῖται τὸν τῶν φυτῶν καρπὸν τῶνδε. Θηρῶσι δὲ αὐτὰ οἱ Ἰνδοὶ, καὶ ἀποθλίβουσι, καὶ ἐξ αὐτῶν βάπτουσι τάς τε φοινικίδας, καὶ τοὺς ὑπ' αὐταῖς χιτῶνας, καὶ πᾶν ὅ,τι ἂν ἐθέλωσι ἄλλο ἐς τήνδε τὴν χρόαν ἐκτρέψαι τε καὶ χρῶσαι. Κομίζεται δὲ ἄρα ἡ τοιάδε ἐσθὴς καὶ τῷ Περσῶν βασιλεῖ. Καὶ τό γε εὐειδὲς τῆς ἐσθῆτος δοκεῖ τοῖς Πέρσαις θαυμαστὸν, καὶ ἀντικρινομένη γε τοῖς Περσῶν ἐπιχωρίοις κρατεῖ κατὰ πολὺ καὶ ἐκπλήττει, ὥς φησι Κτησίας· ἐπεὶ καὶ τῶν ᾀδομένων τῶν Σαρδιανικῶν ὀξυτέρα τέ ἐστι καὶ τηλαυγεστέρα. Γίνονται δὲ ἐνταῦθα τῆς Ἰνδικῆς, ἔνθα οἱ Κάνθαροι, καὶ οἱ καλούμενοι κυνοκέφαλοι, οἷς ἔδωκε τὸ ὄνομα ἡ τοῦ σώματος ὄψις τε καὶ φύσις· τὰ δὲ ἄλλα ἀνθρώπων ἔχουσι, καὶ ἠμφιεσμένοι βαδίζουσι δορὰς θηρίων.

Καὶ

minum nemini molesti aut injurii; non sermone, sed ululatu sonant, Indorum tamen linguam intelligunt. Venatione animalium ferorum vivunt, quae, ut sunt celerrimi, facile consecuti interimunt, et frustatim divisa non ad ignem, sed ad solem assant. Capras etiam, et oves alunt; ut ex lacte potu fruantur, sicuti ex feris cibo. Horum inter animantes rationis expertes non temere mentionem feci; articulato enim, discretoque, et humano sermone non utuntur.

CAP. XLVII.

De Chloride et Chlorione, seu Lutea et Vireone.

LVTEA nulla alia re quam herba, symphyto nuncupata (quae radix magna difficultate et reperitur et effoditur) nidos construit, eosque villo et lana substernit. Et femina quidem ita vocatur; mas autem vireo, vitae munerum sciens est, simul et aptus ad quidvis discendum, ideoque et laboris in discendo, cum captus fuerit, patiens. Hieme libere volans non conspicitur; aestivo autem solstitio apparet; et oriente Arcturo sidere eo, unde huc venerat, revertitur.

CAP. XLVIII.

Quemadmodum Tauri ira placatur.

TAVRVS animo incitatus eo impetu cornibus appetit, ea impotentis animi effrenatione fertur, nihil ut eum, neque bubulcus, neque metus ullus reprimere queat; atqui eum quidem ipsum homo sistit, atque ab impetu continet, si dextro genu suo fascia deligato ad eum accesserit.

Καὶ εἰσὶ δίκαιοι, καὶ ἀνθρώπων λυπȣ͂σι ȣ̓δένα, καὶ φθέγγονται μὲν ȣ̓δὲν, ὠρύονται δὲ, τῆς γε μὴν Ἰνδῶν φωνῆς ἐπαΐȣσι. Τροφὴ δὲ αὐτοῖς τῶν ζώων τὰ ἄγρια, αἱρȣ͂σι δὲ αὐτὰ ῥᾷςα, καὶ γάρ εἰσιν ὤκιςοι, καὶ ἀποκλείνȣσι καταλαβόντες, καὶ ὀπτῶσιν ȣ̓ πυρὶ, ἀλλὰ πρὸς τὴν εἵλην τὴν τȣ͂ ἡλίȣ, εἰς μοίρας διαξήναντες. Τρέφȣσι δὲ καὶ αἶγας, καὶ ὄϊς· καὶ σῖτον μὲν ποιȣ͂νται τὰ ἄγρια, πίνȣσι δὲ τὸ ἐκ τῶν θρεμμάτων γάλα ὧν τρέφȣσι. Μνήμην δὲ αὐτῶν ἐν τοῖς ἀλόγοις ἐποιησάμην, καὶ εἰκότως· ἔναρθρον γὰρ, καὶ εὔσημον, καὶ ἀνθρωπίνην φωνὴν ȣ̓κ ἔχȣσιν.

ΚΕΦ. μζ΄.

Περὶ Χλωρίδος καὶ Χλωρίωνος.

ΧΛωρὶς ὄνομα ὄρνιθος, ἥπερȣ͂ν ȣ̓κ ἂν ἀλλαχόθεν ποιήσαιτο τὴν καλιὰν, ἢ ἐκ τȣ͂ λεγομένȣ σύμφυτȣ (ἔςι δὲ ῥίζα τὸ σύμφυτον εὑρεθῆναί τε καὶ ὀρύξαι χαλεπὴ) ςρωμνὴν δὲ ὑποβάλλεται τρίχας καὶ ἔρια. Καὶ ὁ μὲν θῆλυς ὄρνις ȣ̔́τω κέκληται· ὁ δὲ ἄῤῥην, χλωρίωνα καλȣ͂σιν αὐτὸν, καὶ ἔςι τὸν βίον μηχανικὸς, μαθεῖν τε πᾶν ὁτιȣ͂ν ἀγαθὸς, καὶ τλήμων ὑπομεῖναι τὴν ἐν τῷ μανθάνειν βάσανον, ὅταν ἁλῷ. Καὶ διὰ μὲν τȣ͂ χειμῶνος ἄφετον καὶ ἐλεύθερον ȣ̓κ ἂν ἴδοι τις αὐτόν· ἠριναὶ δὲ ὅταν ὑπάρχωνται τροπαὶ τȣ͂ ἔτȣς, τηνικαῦτα ἐπιφαίνεται· Ἀρκτȣ́ρȣ τε ἐπιτολαὶ, ὁ δ᾽ ἀναχωρεῖ ἐς τὰ οἰκεῖα, ὁπόθεν καὶ δεῦρο ἐςάλη.

ΚΕΦ. μή.

Πῶς πραΰνεται Ταύρȣ θυμὸς.

ΥΠΟ θυμȣ͂ τεθηγμένον ταῦρον καὶ ὑβρίζοντα εἰς κέρας, καὶ σὺν ὁρμῇ καὶ ἀκατασχέτως φερόμενον, ȣ̓χ ὁ βȣκόλος ἐπέχει, ȣ̓ φόβος ἀναςέλλει, ȣ̓κ ἄλλο τοιȣ͂τον· ἄνθρωπος δὲ ἵςησιν αὐτὸν, καὶ παραλύει τῆς ὁρμῆς, τὸ δεξιὸν αὐτȣ͂ γόνυ διασφίγξας ταινίᾳ, καὶ ἐντυχὼν αὐτῷ.

CAP. XLIX.

De Panthera.

PANTHERAE digiti in anterioribus pedibus quini, in poſterioribus quaterni. Femina viribus mari praeſtat. Quod ſi imprudens herbam venenatam, quam pardalianchum [aconitum] vocant, deguſtarit, remedium hominis excrementum ſibi aliunde comparat, atque incolumis evadit.

CAP. L.

De Equis.

PILIS equi in gena inferiore carent; propterea Apelli Epheſio hoc in equi pictura neglectum reprehenſionem attuliſſe ferunt. Alii non Apelli hoc accidiſſe, ſed Niconi aiunt, cum ſcientiſſime ceteras equi partes pinxiſſet, hoc unum objectum fuiſſe.

CAP. LI.

De Oeſtro, ſive Aſilo animali.

ASILVM maximae muſcae ſimilem eſſe ferunt, robuſtum et bene compactum, habere quoque aculeum validum ex ore appenſum, ſonumque bombi inſtar edere. Tabanum autem ſimilem videri muſcae caninae, bombumque aſilo majorem edere, aculeum vero minorem poſſidere.

CAP.

ΚΕΦ. μθʹ.

Περὶ Παρδάλεως.

Η Πάρδαλις πέντε ἔχει δακτύλους ἐν τοῖς ποσὶ τοῖς προσθίοις, ἐν δὲ τοῖς κατόπιν τέτταρας. Ἡ δὲ θήλεια εὐρωστοτέρα τοῦ ἄῤῥηνος. Ἐὰν δὲ γεύσηται ἀγνοοῦσα τοῦ καλουμένου παρδαλιάγχου, πόα δέ ἐστιν, ἀποπάτημα ἀνθρώπου ποθὲν ἀνιχνεύσασα, διασώζεται.

ΚΕΦ. νʹ.

Περὶ Ἵππων.

ΟΙ ἵπποι τὰς κάτω βλεφαρίδας οὔ φασιν αὐτοὺς ἔχειν· Ἀπελλῆν οὖν τὸν Ἐφέσιον αἰτίαν λέγουσιν ἔχειν, ἐπεί τινα ἵππον γράφων οὐ παρεφύλαξε τὸ ἴδιον τοῦ ζώου. Οἱ δὲ οὐκ Ἀπελλῆν φασι τὴν αἰτίαν ταύτην ἐνέγκασθαι, ἀλλὰ Νίκωνα, ἀγαθὸν μὲν ἄνδρα γράψαι τὸ ζῶον τοῦτο, σφαλέντα δ᾽ οὖν ἐς μόνον τὸ εἰρημένον.

ΚΕΦ. ναʹ.

Περὶ τοῦ Οἴστρου τοῦ ζώου.

ΤΟΝ οἶστρόν φασιν ὅμοιον εἶναι μύᾳ μεγίστῃ, καὶ εἶναι στερεὸν καὶ εὐπαγῆ, καὶ ἔχειν κέντρον ἰσχυρὸν, καὶ ἠρτημένον τοῦ στόματος, καὶ προΐεσθαι δὲ καὶ ἦχον βομβώδη. Τὸν μὲν οὖν μύωπα ὅμοιον φῦναι τῇ καλουμένῃ κυνομύᾳ, βομβεῖν δὲ τοῦ οἴστρου μᾶλλον, ἔχειν δὲ ἔλαττον τὸ κέντρον.

CAP. LII.

De Indicis Asinis.

Sylvestres asinos equis magnitudine non inferiores apud Indos nasci accepi; eosque reliquo corpore albos, capite vero purpureo, oculisque cyaneis esse; cornuque in fronte gerere sesquicubiti longitudine, cujus inferius album, superius autem puniceum, medium vero plane nigrum sit. Ex hisce variegatis cornibus Indos bibere audio, nec tamen omnes, sed potentiores, cum per interstitia auro ea circumfuderint, et veluti armillis quibusdam pulcrum simulacri brachium exornaverint. Ex hoc cornu bibentem ab insanabilibus morbis tutum fieri, neque eum ipsum convulsionibus corripi, neque sacro morbo tentari, neque venenis ullis necari ferunt; quinetiam si quid prius pestilens biberit, tum id evomere, tumque ad sanitatem redire. Cum autem ceteri asini, quibuscunque in terris sint, tam domestici, quam sylvestres, tum cetera solipeda animalia, talos non habeant, neque fel in jecore, ut fertur: asinos Indicos cornigeros Ctesias inquit talis primum, iisque nigris, praeditos esse, eosdemque si quis confregerit, interiora quoque nigra deprehensurum esse; neque felle eos carere; neque modo corporis velocitate longe multumque ceteros asinos superare, sed et velocitate eadem multo equis et elephantis praestare. Cum autem in viam se dederunt, tardius primo ingrediuntur; deinde paulatim tantum confirmantur ad contendendum iter, eos quidem, juxta poetae dictum, ut adsequi nemo possit. Postea autem quam feminae pepererunt, patres circum pullos a partu recentes summa custodia versantur; eorumque commorationes locis Indiae desertissimis sunt. Cum a venatoribus Indis invaduntur, pullos suos adhuc teneros et aetate infirmos a tergo suo pascentes habent,

ipsi

ΚΕΦ. νβ'.

Περὶ τῶν Ἰνδικῶν Ὄνων.

Ὄνους ἀγρίους οὐκ ἐλάττονας ἵππων τὰ μεγέθη ἐν Ἰνδοῖς γίνεσθαι πέπυσμαι· καὶ λευκοὺς μὲν τὸ ἄλλο εἶναι σῶμα, τήν γε μὴν κεφαλὴν ἔχειν πορφύρᾳ παραπλησίαν, τοὺς δὲ ὀφθαλμοὺς ἀποστέλλειν κυανοῦ χρόαν· κέρας δὲ ἔχειν ἐπὶ τοῦ μετώπου, ὅσον πήχεως τὸ μέγεθος καὶ ἡμίσεως προσέτι, καὶ τὸ μὲν κάτω μέρος τοῦ κέρατος εἶναι λευκὸν, τὸ δὲ ἀνωτέρω φοινικοῦν, τό γε μὴν μέσον μέλαν δεινῶς. Ἐκ δὴ τῶνδε τῶν ποικίλων κεράτων πίνειν Ἰνδοὺς ἀκούω, καὶ ταῦτα οὐ πάντας, ἀλλὰ τοὺς τῶν Ἰνδῶν κρατίστους, ἐκ διαστημάτων αὐτοῖς χρυσὸν περιχέοντας, οἱονεὶ ψελλίοις τισὶ κοσμήσαντας βραχίονα ὡραῖον ἀγάλματος. Καί φασι νόσων ἀφύκτων ἀμαθῆ καὶ ἄπειρον γενέσθαι τὸν ἀπογευσάμενον ἐκ τοῦδε τοῦ κέρατος· μήτε γὰρ σπασμῷ ληφθῆναι ἂν αὐτὸν, μήτε τῇ καλουμένῃ ἱερᾷ νόσῳ, μήτε μὴν διαφθαρῆναι φαρμάκοις· ἐὰν δέ τι καὶ πρότερον ᾖ πεπωκὼς κακὸν, ἀνεμεῖν τοῦτο, καὶ ὑγιᾶ γενέσθαι αὐτόν. Πεπίστευνται δὲ τοὺς ἄλλους τοὺς ἀνὰ πᾶσαν τὴν γῆν ὄνους καὶ ἡμέρους καὶ ἀγρίους, καὶ τὰ ἄλλα τὰ μώνυχα θηρία ἀστραγάλους οὐκ ἔχειν, οὐδὲ μὴν ἐπὶ τῷ ἥπατι χολήν· ὄνους δὲ τοὺς Ἰνδοὺς λέγει Κτησίας τοὺς ἔχοντας τὸ κέρας ἀστραγάλους φορεῖν, καὶ ἀχόλους μὴ εἶναι· λέγονται δὲ μέλανες εἶναι οἱ ἀστράγαλοι, καὶ εἴ τις αὐτοὺς συντρίψαι, εἶναι τοιοῦτοι καὶ τὰ ἔνδον. Εἰσὶ δὲ καὶ ὤκιστοι οἵδε οὐ μόνον τῶν ὄνων, ἀλλὰ καὶ ἵππων, καὶ ἐλεφάντων· καὶ ὑπάρχονται μὲν ἡσυχῇ τοῦ δρόμου, κατὰ μικρὰ δὲ ἐπιῤῥώννυνται καὶ διώκειν ἐκεῖνον, τοῦτο δὴ τὸ ποιητικὸν, μεταθεῖν τὰ ἀκίχητά ἐστιν. Ὅταν γε μὴν ὁ θῆλυς τέκῃ, καὶ περιάγηται τὰ ἀρτιγενῆ, σύννομοι αὐτοῖς οἱ πατέρες αὐτῶν γίνονται, φυλάττοντες τὰ βρέφη· διατριβαὶ δὲ τοῖς ὄνοις τῶν Ἰνδικῶν πεδίων τὰ ἐρημότατα. Ἐπιόντων δὲ τῶν Ἰνδῶν ἐπὶ τὴν ἄγραν αὐτῶν, τὰ μὲν ἁπαλὰ καὶ ἔτι νεαρὰ ἑαυτῶν νέμεσθαι κατόπιν ἐῶσιν· αὐτοὶ δὲ ὑπερμαχοῦσι,

ipsi vero pro eis propugnant, et contra equites audent venire, eosque cornibus ferire. Tanto sane hi robore exsistunt, nihil eis ut obsistere queat, quin statim vel concedat, vel, si non cesserit, frangatur, aut aliter atteratur, et evadat inutile, et perdatur. Equorum etiam incursu latera discerpunt ac lacerant, ut viscera effundantur; ex quo fit, ut ad eos equites appropinquare valde metuant: appropinquatio enim capitalem ipsis pariter et equis mulctam miserabiliter infert. Pergraviter calcibus pugnant. Eorum morsus eatenus acerbiores exsistunt, ut quicquid comprehenderint, funditus diripiant. Ex his qui sunt confirmata aetate, vivos non ceperis, at jaculis et sagittis perimuntur; atque hoc pacto depraedati eorum cornua Indi, ut dixi, exornant. Carnes eorum, quod amarissimae sint, haudquaquam esculentae.

CAP. LIII.

De Libycis animalibus numerorum rationem tenentibus.

RATIONIS expertia animalia naturae dono numerorum rationem tenere, etsi eam non edocta, Eudemus affirmat; quod quidem ipsum Libycorum animalium testimonio, quorum nomen non explicavit, comprobat. Quae autem dicit, haec sunt: Quod ceperint in undecim partes dividere, et decem quidem edere, undecimam autem cuicunque tandem relinquere: cur vero eam tanquam decumam relinquant, consideratione dignum est. Mirum igitur videri debet bruta animalia sua sponte nullo docente numerandi scientiam percipere, et unitatem, binarium, ac reliquos deinceps numeros suo ingenio scire; hominem autem rationis participem, non nisi vehementi cura, assiduo studio, ac nonnunquam ne multa quidem verberatione numerorum vim, cognitionemque comprehendere posse.

χεσι, ϗ ἐπίασι τοῖς ἱππεῦσιν ὁμόσε, ϗ τοῖς κέρασι παίεσι. Τοσαύτη δὲ ἄρα ἡ ἰσχὺς ἡ τῶνδέ ἐςιν, ἐδὲν ἀντέχει αὐτοῖς παιόμενον, ἀλλ᾽ εἴκει, ϗ διακόπτεται, ϗ ἐὰν τύχῃ κατέθλασαι, ϗ ἀχρεῖόν ἐςιν. Ἤδη δὲ ϗ ἵππων πλευραῖς ἐμπεσόντες διέσχισαν, ϗ τὰ σπλάγχνα ἐξέχεαν· ἔνθεν τοι καὶ ὀῤῥωδεσιν αὐτοῖς πλησιάζειν οἱ ἱππεῖς· τὸ γάρ τοι τίμημα τε γενέσθαι πλησίον θάνατός ἐςιν οἴκτιςος αὐτοῖς, ϗ ἀπόλλυνται ϗ αὐτοὶ ϗ ἵπποι. Δεινοὶ δέ εἰσι ϗ λακτίσαι. Δήγματα δὲ ἄρα ἐς τοσετον καθικνεῖται αὐτῶν, ὡς ἀποσπᾷν τὸ περιληφθὲν πᾶν. Ζῶντα μὲν ἐν τέλειον ἐκ ἂν λάβοις, βάλλονται δὲ ἀκοντίοις ϗ ὀϊςοῖς· ϗ τὰ κέρατα ἔτως τὰ ἐξ αὐτῶν Ἰνδοὶ νεκρῶν σκυλεύσαντες, ὡς εἶπον, περιέπεσιν. Ὄνων δὲ Ἰνδῶν ἄβρωτόν ἐςι κρέας· τὸ δὲ αἴτιον, πέφυκεν εἶναι πικρότατον.

Κ Ε Φ. νγ΄.

Περὶ Ζώων ἀριθμητικῶν Λιβυκῶν.

Εἶναι δὲ ἄλογα μὲν ζῶα, φυσικὴν δὲ ἔχειν ἀριθμητικὴν μὴ διδαχθέντα, Εὔδημός φησι, ϗ ἐπάγει μαρτύριον ἐκεῖνο τῶν ἐν τῇ Λιβύῃ ζώων· τὸ δὲ ὄνομα ὃ λέγει, ἃ δὲ λέγει, ταῦτά ἐςιν. Ὅ,τι ἂν θηράσῃ, ποιεῖν μοίρας ἕνδεκα, ϗ τὰς μὲν δέκα σιτεῖσθαι, τὴν δὲ ἑνδεκάτην ἀπολιπεῖν (ὅτῳ δὴ, ϗ ἀντὶ τε, ϗ ἐννοίᾳ τίνι σκοπεῖν ἄξιον) ἀπαρχήν γε τινὰ ἢ δεκάτην, ὡς ἂν εἴποις. Οὐκεν ἐκπλαγῆναι δίκαιον τὴν αὐτοδίδακτον σοφίαν, τὴν δέ γε μονάδα, ϗ δυάδα, ϗ τὲς ἑξῆς ἀριθμὲς ζῶον οἶδεν ἄλογον· ἀνθρώπῳ δὲ δεῖ πόσων μὲν τῶν μαθημάτων, πόσων δὲ τῶν πληγῶν, ἵνα ἢ μάθῃ ταῦτα εὖ ϗ καλῶς, ἢ πολλάκις μὴ μάθῃ.

C A P. LIV.

De Aſpidis amore.

QVOD Aegyptii de aſpide dicunt, id libenter ſapientiae ſtudioſi audiunt: in quadam Aegyptiorum praefectura, ab Hercule, Iovis filio, denominata, formoſum puerum (ut Aegyptii formoſi eſſe poſſunt) anſerum cuſtodem, ab aſpide mirifice adamatum fuiſſe: quod puerum dormientem aliquando praemonuerit de inſidiis ſtructis ab altera fera, quae ei juncta erat, rivalitate, ut ita dicam, aliqua contra puerum propter conjugem aſpidem; illaſque dum maritus ejus moliebatur, puerum exporrectum aſpidi fidem adhibuiſſe, et inſidias declinaſſe. Equo ſermonem Homerus tribuit: aſpidi natura, quam nullae morantur leges, ut ait Euripides.

C A P. LV.

De Camelis.

CVM camelos quinquaginta annos vivere percepi, tum Bactrianos ad centeſimum annum: tum mares, ut pugnaciores ſint, a Bactris populis caſtrari; ita, petulantia exciſa, majori robore eſſe: camelis etiam feminis vulvas ferro aduri; ut partibus illis, quae ad furorem libidinis incitant, aduſtis, ad bellum aptiores exſiſtant.

C A P. LVI.

De Vituli marini amore.

VITVLVM marinum Eudemus ait in hominem ſpongias piſcari ſolitum amore flagraſſe; eoque, ubi ſubterranea petra erat, extra mare progreſſum cum ſpongiatore rem habuiſſe. Hoc autem, cum is ſpongiatorum maxime deformis eſſet, vitulo formoſiſſimus videretur, nihil forſitan mirum videri debet; cum ſaepenumero homines in mulieres turpiſſimas, pulchrioribus neglectis, amore inflammentur.

ΚΕΦ. νδ΄.

Περὶ τοῦ τῆς Ἀσπίδος ἔρωτος.

ΛΕγουσιν Αἰγύπτιοι, καὶ ῥαθύμως αὐτῶν οὐκ ἀκούουσιν ἄνδρες φιλόσοφοι, ἔν τινι νομῷ τῶν Αἰγυπτίων, ὅνπερ οὖν ἐξ Ἡρακλέους τοῦ Διὸς ὀνομάζουσι, παῖδα ὡραῖον, ὡς ἂν Αἰγύπτιον, χηνῶν ποιμένα, ἐράστριαν ἀσπίδα λαχεῖν, καὶ μέντοι παρ᾽ αὐτὴν εἶναι θαυμαστόν· εἶτα φοιτῶσαν τῷ ἐρωμένῳ προλέγειν ὄναρ τὰς ἐπιβουλὰς τὰς εἰς αὐτὸν πανουργευμένας ἐκ θατέρου θηρίου, ὅπερ ἦν αὐτῇ σύννομον, ὡς ἂν εἴποις, ζηλοτυπίᾳ τινὶ τῇ πρὸς τὸν παῖδα ὑπὲρ τῆς νυμφῆς τῆς ἀσπίδος· καὶ ταῦτα πειρωμένου δρᾷν τοῦ ἄῤῥενος, τόνδε ἐπακούσαντα πείθεσθαι καὶ φυλάττεσθαι. Ὅμηρος μὲν οὖν ἔδωκεν ἵππῳ φωνήν· ἀσπίδι δὲ ἡ φύσις, ᾗ νόμων οὐδὲν μέλει, φησὶν Εὐριπίδης.

ΚΕΦ. νέ.

Περὶ Καμήλων.

ΚΑμήλους ἔτη βιοῦν καὶ πεντήκοντα ἀκήκοα, τὰς δ᾽ ἐκ Βάκτρων πέπυσμαι προϊέναι καὶ εἰς δὶς τοσαῦτα. Καὶ οἵ γε ἄῤῥενες καὶ πολεμικοί, καὶ ἐκτέμνουσιν αὐτοὺς οἱ Βάκτριοι, τὴν ὕβριν καὶ τὸ ἀκολασταίνειν ἀφαιροῦντες, τὴν δὲ ῥώμην αὐτοῖς φυλάττοντες· καίονται δὲ καὶ αἱ θήλειαι τὰ ἐξάπτοντα εἰς οἶστρον μέρη αὐτάς.

ΚΕΦ. νς΄.

Περὶ τοῦ τῆς Φώκης ἔρωτος.

ΦΩκην Εὔδημος λέγει ἐρασθῆναι ἀνδρὸς σπογγιὰς θηρεύειν συνειθισμένου, καὶ προϊοῦσαν τῆς θαλάττης, ἔνθα ἦν ὕπαντρος πέτρα, ὁμιλεῖν αὐτῷ. Τῶν δὲ ὁμοτέχνων ἦν ἄρα οὗτος αἴσχιστος, ἀλλ᾽ ἐδόκει τῇ φώκῃ ὡραιότατος εἶναι· καὶ θαῦμα ἴσως οὐδὲν, ἐπεὶ καὶ ἄνθρωποι πολλάκις τῶν ἧττον καλῶν ἠράσθησαν, ἐς τοὺς ὡραιοτέρους οὐ παθόντες οὐδὲν, ἀλλ᾽ ἀμελήσαντες αὐτῶν.

CAP. LVII.

De Hydro.

Ab hydro percuſſum ſtatim odorem teterrimum reddere narrat Ariſtoteles; ex eoque quod tam male oleat, neminem ei appropinquare poſſe. Idem quoque ait eundem percuſſum cum oblivione circumfundi, ejuſque oculis multam caliginem offundi; tum rabiem et ſummum tremorem eidem exoriri, tertioque die perire.

CAP. LVIII.

De Oenade ave.

Oenas avem ſignificat, non, ut quidam putant, vitem. Hanc Ariſtoteles palumbo majorem, columba minorem facit. Hinc in Sparta etiam, ut audio, oenadotherae quidam vocantur. Porro circe avis nomen fuerit, a circo tum genere, tum natura differentis.

CAP. LIX.

De ave, quae Cyanus vocatur.

Avis, cui cyanus nomen eſt, natura ſua ab hominum conſuetudine abhorret, urbanas commorationes et domos odio perſequitur, locorum etiam agreſtium ubi homines verſari ſoleant inſolens eſt; eis vero locis, in quibus eſt ab hominibus ſolitudo, et montium jugis, et praecipitiis delectatur. Non continentem, non inſulas hominum frequentia habitabiles, in amore habet; Scyro, et ſi qua eſt ejuſmodi alia ſterilis, et ab hominibus inops, delectatur.

CAP.

ΚΕΦ. νζ΄.

Περὶ Ὕδρου.

Ἀριστοτέλης λέγει τὸν ὑφ' ὕδρου πληγέντα παραχρῆμα ὀσμὴν βαρυτάτην ἀπεργάζεσθαι, ὡς μὴ οἷόν τε εἶναι προσπελάσαι αὐτῷ τινα. Λήθην τε καταχεῖσθαι τῷ πληγέντι ὁ αὐτὸς λέγει, καὶ μέντοι καὶ ἀχλὺν κατὰ τῶν ὀμμάτων πολλὴν καὶ λύτταν ἐπιγίνεσθαι, καὶ τρόμον εὐθὺ μάλα ἰσχυρὸν, καὶ ἀπόλλυσθαι διὰ τρίτης αὐτόν.

ΚΕΦ. νή.

Περὶ τοῦ ὄρνιθος τῆς Οἰνάδος.

ΤΗΝ οἰνάδα ὄρνεον εἰδέναι χρὴ οὖσαν, οὐ μὲν, ὥς τινες, ἄμπελον. Λέγει δὲ Ἀριστοτέλης μεῖζον μὲν αὐτὸ εἶναι φάσσης, περιστερᾶς γε μὴν ἧττον. Καλεῖνται δὲ, ὡς ἀκούω, καὶ ἐν τῇ Σπάρτῃ οἰναδοθῆραι τινές. Λέγοιτο δὲ ἄν τι καὶ κίρκη, διαλλάττον τοῦ κίρκου ὄρνεον οὐ μόνον τῷ γένει, φασὶ, ἀλλὰ καὶ τὴν φύσιν.

ΚΕΦ. νθ΄.

Περὶ ὄρνιθος τοῦ καλουμένου Κυανοῦ.

ΚΥανὸς ὄνομα ὄρνις, τὴν φύσιν ἀπάνθρωπος, τὸν τρόπον μισῶν μὲν τὰς ἀστυκὰς διατριβὰς, καὶ τὰς κατ' οἰκίαν αὐλίσεις, φεύγων δὲ καὶ τὰς ἐν ἀγροῖς διατριβὰς, καὶ ὅπου καλύβαι τε καὶ ἀνθρώπων αὔλια· χαίρων δὲ ἐρημίαις, καὶ ἡδόμενος ὀρείοις κορυφαῖς, καὶ πάγοις ἀποτόμοις. Ἀλλ' οὔτε ἠπείροις φιληδεῖ, οὔτε νήσοις ἀγαθαῖς. Σκύρῳ δὲ, καὶ εἴ τις τοιαύτη ἑτέρα ἄγαν λυπρὰ καὶ ἄγονος, καὶ ἀνθρώπων χηρεύουσα ὡς τὰ πολλά.

CAP. LX.

De Spinis avibus.

SPINI aves in poſterum longiſſime providentes hominibus ad rerum futurarum conjecturam ſapientiores ſunt. Etenim hyemem futuram praeſentiunt, et nivem praenoſcunt, et multa cautione obſervant, ne iis opprimantur; itaque earum acerbitates metuentes, tanquam ad aſyla, ſic ad loca nemoribus frequentia confugiunt.

ΚΕΦ. ξʹ.

Περὶ Σπίνε.

ΣΠίνοι δὲ ἄρα σοφώτεροι καὶ ἀνθρώπων τὸ μέλλον προεγνωκέναι. Ἴσασι γοῦν καὶ χειμῶνα μέλλοντα, καὶ χιόνα ἐσομένην προμηθέσατα ἐφυλάξαντο· καὶ τοῦ καταληφθῆναι δέει ἀποδιδράσκουσιν εἰς τὰ ἀλσώδη χωρία καὶ τὰ δασέα, καὶ αὐτοῖς τὰ δάση κρησφύγετα, ὡς ἂν εἴποις, ἐςί.

AELIANI
DE
NATVRA ANIMALIVM
LIBER V.

CAPVT I.
De avibus, quae Memnonides appellantur.

TERRAM Parianorum et vicinam Cyzicum aves adſpectu nigras incolere ferunt, quae figura corporis et forma accipitribus ſimiles eſſe videntur: eae uſu carnium cum ſe abſtinent, tum in omni victus ratione ſe continent; eis enim ad cibum ſemina ſatis ſunt. Cum autumnus eſſe coepit, Ilium gregatim advolant. Eas autem idcirco Memnonidas vocant, quod recta ad Memnonis ſepulchrum proficiſcantur. Id enim vel etiam nunc a Troadis incolis in honorem Memnonis Aurorae filii conditum ibi fuiſſe dicitur; atque Memnonis quidem cadaver ex caede a matre in ſublime raptum, et in Suſa illa Memnonia tantopere decantata exportatum fuiſſe, ut humatione afficeretur, eque dignitate illius exſequiarum juſta ei perſolverentur: illud vero cenotaphium eſſe. Aves igitur Memnonis gentiles quotannis eo proficiſci, ibique primum in contrarias partes diſtrahi, deinde pugnam committere, eamque ſumma contentione tamdiu pugnare, dum ex his media pars pereat, altera vero victrix redeat, unde diſceſſerat. Quomodo autem, et unde haec accidant, philoſophari, nec mihi libet, neque etiam vacuus ſum ad ſcrutanda naturae abſtruſa atque abdita. Hoc quidem funebre certamen

ab

ΑΙΛΙΑΝΟΥ

ΠΕΡΙ

ΖΩΩΝ ΙΔΙΟΤΗΤΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ Ε΄.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ α΄.

Περὶ τῶν ὀρνίθων τῶν καλȣμένων Μεμνόνων.

ΤΗΝ τὴν Παριανῶν ϗ τὴν γείτονα Κύζικον ὄρνιθας οἰκεῖν μέλανας ἰδεῖν φασι, τὸ δὲ σχῆμα εἴποις ἱέρακας αὐτȣ̀ς ἄν· ἄγευςοι δέ εἰσι σαρκῶν, ϗ σωφρονȣ̃σι περὶ γαςέρα, ϗ αὐτοῖς τὰ σπέρματα εἶναι δεῖπνον ἀπόχρη. Ὅταν δὲ ὑπάρξηται τὸ μετόπωρον, εἰς τὴν Ἰλιάδα γῆν ἀγέλη τῶνδε τῶν ὀρνίθων (καλȣ̃σι δὲ αὐτȣ̀ς Μέμνονας) εὐθὺ τȣ̃ Μεμνονείȣ τάφȣ φοιτῶσι. Λέγȣσι δὲ οἱ τὴν Τρωάδα ἔτι οἰκȣ̃ντες ἠρίον εἶναί τι τῷ τῆς Ἠȣ̃ς Μέμνονι εἰς τιμὴν ἄνετον· ϗ αὐτὸν μὲν τὸν νεκρὸν ἐς τὰ Σȣ̃σα, τὰ ȣ̆τω Μεμνόνεια ὑμνȣ́μενα, ὑπὸ τῆς μητρὸς κομισθέντα μετέωρον ἐκ τῶν φόνων, τυχεῖν κηδεύσεως τῆς προσηκȣ́σης αὐτῷ· ὀνομάζεσθαι δέ οἱ τὴν ςήλην τὴν ἐνταῦθα ἄλλως. Οὐκȣ̃ν τȣ̀ς ὄρνιθας, τȣ̀ς ἐπωνύμȣς τȣ̃ ἥρωος τȣ̃ προειρημένȣ, ἀφικνεῖσθαι κατὰ πᾶν ἔτος, ϗ διαιρεῖσθαί τε ϗ διασχίζεσθαι εἰς ἔχθραν ϗ διαφορὰν, ϗ μάχεσθαι μάχην καρτερὰν, ϗ ἐς τοσȣ̃τον ἔς τ᾽ ἂν οἱ μὲν αὐτῶν ἀποθάνωσιν οἱ ἡμίσεις, οἱ δὲ ἀπέλθωσιν οἱ κρατήσαντες, ἔνθεν ϗ ἀφίκοντο. Ὅπως ȣ̃ν ταῦτα δρᾶται, ϗ ὁπόθεν, ȣ̆ μοι σχολὴ φιλοσοφεῖν νῦν, ȣ̉δὲ μὴν τὰ τῆς φύσεως ἀπόῤῥητα ἀνιχνεύειν. Εἰρήσεται δὲ ἐκεῖνο ἐπιτάφιον τῷ παιδὶ τῷ τῆς Ἠȣ̃ς ϗ Τιθωνȣ̃,

τȣ́του

ab hiſce avibus quotannis ad honorandum Memnonem, Aurorae et Tithoni filium, peragi dixerim; Graeci vero ſemel duntaxat tali honore Peliam, Amarynceum, Patroclum, et Achillem Memnonis hoſtem dignati ſunt.

CAP. II.

De Noctua, et quod ea in Creta non naſcatur; item quod in Creta nullum Animal maleficum ſit.

In Creta noctuam aiunt omnino non naſci, ac, ſi extrinſecus importetur, mori. Itaque videtur Euripides temere feciſſe hanc avem a Polyido viſam, atque ex ea conjeciſſe Glaucum defunctum Minois filium ſe reperturum. Audio praeterea Cretenſes jactare, Creticae terrae conceſſum hoc munus a Iove, nempe in ea et nutrito et occultato, ut ab omni malefica et noxia fera libera ſit, ita ut nec ipſa ullam producat, nec aliunde invectam alat, et hujus muneris vim re ipſa declarari, cum nullum in ea maleficum animal reperiatur; quod ſi quis, ut hanc Iovis gratiam experiatur, venenatum animal quodpiam foris adſumit, id primum ut hanc terram attigit, ſtatim perit. Itaque circulatores, qui venantur in Africa Cretae proxima ſerpentes, talia machinantur: Ad movendam hominum admirationem ſerpentes varias manſuefactas circumgeſtant, et ſimul ipſis terrae Africae quantum ſatis ſit ad earum uſum comportant; quod ipſum provident, ne ſerpentes pereant; ob eamque cauſam cum ad hanc inſulam pervenerunt, non prius feras beſtias exponunt, quam terram peregrinam, quam ſecum portant, ſubſtraverint: ex quo fit, ut multitudinem imperitam congregent, atque ſtupidam detineant; et tametſi eae quidam ſeſe incitant, non loco tamen ſe movent, neque ex domeſtico et vernaculo pulvere

τοῦτον ὅσα ἔτη τὸν ἀγῶνα ἀθλοῦσιν οἱ προειρημένοι ὄρνιθες· Πελίαν δὲ ἅπαξ ἐτίμησαν Ἕλληνες ἀγῶνι, ϗ Ἀμαρυγκέα, ϗ μέντοι ϗ Πάτροκλον, ϗ τὸν ἀντίπαλον Μέμνονος τὸν Ἀχιλλέα.

ΚΕΦ. β΄.

Περὶ Γλαυκὸς, ϗ ὅτι ἐν Κρήτῃ οὐδεμία· ϗ ὅτι ἡ αὐτὴ ἐλευθέρα παντὸς θηρίου πονηροῦ.

ΕΝ τῇ Κρήτῃ γλαῦκα μὴ γίνεσθαί φασι τὸ παράπαν, ἀλλὰ ϗ εἰσκομισθεῖσαν ἔξωθεν ἀποθνήσκειν. Ἔοικε δὲ ὁ Εὐριπίδης ἀβασανίστως πεποιηκέναι τὸν Πολύειδον ὁρῶντα τήνδε τὴν ὄρνιν, ϗ ἐξ αὐτῆς τεκμηράμενον ὅτι εὑρήσει ϗ τὸν Γλαῦκον τὸν τεθνεῶτα τοῦ Μίνω τὸν υἱόν. Πυνθάνομαι δὲ ἔγωγε λόγους Κρῆτας ᾄδειν, ϗ διδάσκειν ἐκεῖνα, ϗ πρὸς τοῖς ἤδη διηνυσμένοις, δῶρον λαβεῖν τὴν γῆν τὴν Κρητικὴν ἐκ Διὸς, οἷα δήπου τροφὸν, ϗ τὴν κρύψιν τὴν ὑμνουμένην ἀποκρύψασαν αὐτὸν, ἐλευθέραν εἶναι θηρίου πονηροῦ, ϗ ἐπὶ λύμῃ γεννωμένου παντὸς, ϗ μήτε αὐτὴν τίκτειν, μήτε ἔξωθεν κομισθὲν τρέφειν· ϗ τὴν μὲν ἀποδείκνυσθαι τοῦ δώρου τὴν ἰσχὺν, τῶν γάρ τοι προειρημένων ἄγονον εἶναι· εἰ δὲ ἐπὶ πείρᾳ τις ἢ ἠλέγχῳ τῆς ἐκ Διὸς χάριτος εἰσαγάγοι τι τῶν ὀθνείων, τόδε ἐπιψαῦσαν μόνον τῆς γῆς ἀπόλλυσθαι. Οὐκοῦν τοὺς θηρῶντας τοὺς ὄφεις ἐν τῇ πλησίον Λιβύῃ τοιαῦτα παλαμᾶσθαι· ἡμερώσαντες ἄγουσι εἰς θαῦμα οἵδε οἱ γόητες τῶν δακέτων θηρία πολλὰ, ϗ σὺν αὐτοῖς ἐπάγονται φόρτον γῆς τῆς Λιβύσσης, σφίσι τὸ ἀρκοῦν εἰς τὴν χρείαν· προμηθείᾳ δὲ τῶν ὄφεων τοῦτο δρῶσιν, ἵνα μὴ ἀπόλωνται· ϗ διὰ ταῦτα εἰς τὴν νῆσον τὴν προειρημένην ὅταν ἀφίκωνται, οὐ πρότερον κατατίθενται τὰ ζῶα, πρὶν ἢ ὑποσπεῖραι τὴν ξένην γῆν, ἣν ἐπήγοντο· ϗ ἐπὶ τούτοις ἀθροίζουσι τὰ πλήθη, ϗ μέντοι ϗ τοὺς ἀνοήτους τε ϗ πολλοὺς ἐκπλήττουσιν· ἕως μὲν οὖν ἕκαστον αὐτῶν κατὰ χώραν μένει, συνεσπειραμένον τε ϗ ἱδρυμένον, ϗ ἐπανίσταται μὲν, οὐ μὴν

excedunt, itaque incolumes manent; ſin in externum et hoſticum ſolum egrediantur, e vita quoque exeunt, nec immerito. Nam ſi Iovis nutus neque in Thetidem, nec in alium quenquam, fuit aut futurus eſt irritus unquam; multo minime in terram ei nutriciam vanus aut irritus fuerit.

CAP. III.

De Verme qui in Indo fluvio naſcitur.

INDVS fluvius beſtiarum ferarum expers eſt: ſolum in eo naſci vermem aiunt, ſpeciemque eorum, qui ex ligno gignuntur et aluntur, gerere: ad ſeptem cubitorum longitudinem et eo amplius procedere; ejus craſſitudinem decem annos natus puer utroque brachio vix complecti queat. Ei in ſuperiori oris ſede unus dens ineſt, in inferiori alter, ambo quadranguli, cubiti fere longitudinem habent; tam validi, ut lapidem, vel quodcunque animal iis corripuerit, ſive cicur ſive ferum, facillime conterat. Interdiu ima in ſede fluminis verſatur, coeno gaudens et latitans; noctu vero ad terram procedit, et in quodcunque inciderit, vel equum, vel bovem, vel aſinum, conficit, atque in ſuas ſedes trahit, et in flumen abſtruſus membra omnia, excepto ventre, exedit. De die etiam ſi fame premitur, ſive camelus ſive bos in ripa bibit, clam ſubrepens violentiſſimo impetu ſumma labra mordicus comprehendit, et robuſto tractu in aquam abreptum edit. Ejus pellis duorum digitorum craſſitudine eſt. Ejuſmodi autem machinatione capitur: Hamum robuſtum ad ferream catenam alligant, adjuncto etiam fune ex albo latoque

lino;

ὑπερβάλλει τὴν οἰκείαν κόνιν ϗ σύντροφον, ἐς τοσοῦτον ζῇ· ἐὰν δὲ ἐκφοιτήσῃ εἰς τὴν ὀθνείαν, ϗ ἑαυτῷ ξένην γῆν τὴν ἐχθραίνουσαν αὐτῷ, ἀποθνήσκει, ϗ εἰκότως. Εἰ γὰρ τὸ ἐκ τοῦ Διὸς νεῦμα ἀτελὲς οὔτε πρὸς τὴν Θέτιν ἐγένετο, οὔτε πρὸς ἄλλον τινὰ γένοιτο ἄν, σχολῇ δήπου πρὸς τὴν αὐτοῦ τροφὸν ἐκεῖνο φανεῖται ἄκυρον.

Κ Ε Φ. γ΄.

Περὶ τοῦ ἐν τῷ Ἰνδῷ ποταμῷ Σκώληκος.

Ο Ποταμὸς ὁ Ἰνδὸς ἄθηρός ἐστι· μόνος δὲ ἐν αὐτῷ τίκτεται σκώληξ, φασὶ, ϗ τὸ μὲν εἶδος αὐτῷ, ὁποῖον δήπου ϗ τοῖς ἐκ τῶν ξύλων γεννωμένοις τε ϗ τρεφομένοις· ἑπτὰ δὲ πηχῶν τὸ μῆκος προήκουσιν οἱ ἐκεῖθι, εὑρεθείη δ᾽ ἂν ϗ μείζους ἔτι ϗ ἐλάττους· τὸ πάχος δὲ αὐτῶν δεκαέτης παῖς γεγονὼς μόλις ταῖς χερσὶ περιβάλλειν ἀρκέσειε. Τούτοις δὴ ἄνω μὲν εἷς ὀδοὺς προσπέφυκε, κάτω δὲ ἄλλος, τετράγωνοι δὲ ἄμφω, πυγόνος τὸ μῆκος· τοσοῦτον δὴ ἄρα τῶν ὀδόντων αὐτοῖς τὸ κράτος ἐστὶ, ὥστε πᾶν ὅ,τι ἂν ὑπ᾽ αὐτοῖς λάβωσι, συντρίβουσι ῥᾷστα, ἐάν τε λίθος ᾖ, ἐάν τε ἥμερον ζῶον ἢ ἄγριον. Καὶ μεθ᾽ ἡμέραν μὲν κάτω ϗ ἐν βυθῷ τοῦ ποταμοῦ διατρίβουσι, τῷ πηλῷ ϗ τῇ ἰλύϊ φιληδοῦντες, ϗ ἐντεῦθεν οὐκ εἰσὶν ἔκδηλοι· νύκτωρ δὲ προΐασιν ἐς τὴν γῆν, ϗ ὅτῳ ἂν περιτύχωσιν, ἢ ἵππῳ, ἢ βοῒ, ἢ ὄνῳ, συντρίβουσιν αὐτὸν, εἶτα σύρουσιν εἰς τὰ ἑαυτῶν ἤθη, ϗ ἐσθίουσιν ἐν τῷ ποταμῷ, ϗ πάντα βρυκῶσι τὰ μέλη, πλὴν τῆς τοῦ ζώου κοιλίας. Εἰ δὲ αὐτοὺς ϗ ἐν ἡμέρᾳ πιέζοι λιμὸς, εἴτε κάμηλος πίνοι ἐπὶ τῆς ὄχθης, εἴτε βοῦς, ὑπανερπύσαντες, ϗ λαβόμενοι ἄκρων τῶν χειλέων μάλα εὐλαβῶς, ὁρμῇ βιαιοτάτῃ ϗ ἕλξει ἐγκρατεῖ ἐς τὸ ὕδωρ ἄγουσι, ϗ δεῖπνον ἴσχουσι. Δορὰ δὲ ἕκαστον περιαμπέχει τὸ πάχος ϗ δύο δακτύλων. Ἄγρα δὲ ἡ κατ᾽ αὐτῶν ϗ θήρα τρόπον τόνδε τετέχνασται. Ἄγκιστρον παχὺ ϗ ἰσχυρὸν ἁλύσει σιδηρᾷ προσηρτημένον καθιᾶσι, προσδήσαντες αὐτῷ λευκολίνου πλατέος

 ὅπλον,

lino; lanis autem et hamum et funem involvunt, ne a verme praemordeatur; tum agnum aut hoedum ad illecebram hamo affigunt, deinde in fluvium demittunt. Triginta viri, ſinguli cum jaculo amentato, et enſe accincti, ad funem adſtant; adſunt et e corno fudes bene robuſtae, ſi percutere ſit neceſſe; deinde cum illecebras devoravit, hamo captum trahunt, et abſtractum interficiunt, et triginta dies appenſum ad ſolem ſinunt, atque ex eo in fictilia vaſa craſſum oleum ſtillat. Singuli vermes quinque olei ſextarios reddunt, quod quidem ipſum regi Indorum apportant, vaſis obſignatis; neque enim alii cuiquam vel guttam illius poſſidere licet. Corpus reliquum inutile. Hujus ea eſt vis olei, ut ſine ullo igne ejus infuſa hemina quemcunque lignorum acervum comburat; ac ſi vel hominem velis vel aliud animal exurere, primum ut hoc infuderis, funditus ſtatim deflagraverit. Eodem ipſo Indorum regem aiunt capere hoſtium urbeis, neque arietes, teſtudines, aliaque bellica tormenta ad eas capiendas opus eſſe; nam cum fictilia vaſa unius heminae capacia eo impleta, et obſtructa, in portas jaculatur, vaſa quidem ad portas alliſa rumpuntur; at oleum delapſum ignem circumfundit, ut reſtingui non poſſit, et flamma inſaturabilis comburit homines pugnantes pariter cum armis. Reſtinguitur autem multa inutili congerie, qualis per terram et vicos converritur, in eum injecta. Haec Cteſias Cnidius narrat.

CAP.

ὅπλον, ἐρίῳ κατειλήσαντες ϗ τὸ ἄγκιςον ϗ τὸ ὅπλον, ἵνα μὴ διατράγῃ ὁ σκώληξ αὐτά, ἀναπήξαντες δὲ ἐς τὸ ἄγκιςρον ἄρνα ἢ ἔριφον, εἶτα μέντοι εἰς τὸ τȣ̃ ποταμȣ̃ ὕδωρ μεθιᾶσιν. Ἔχονται δὲ ἄνθρωποι τȣ̃ ὅπλȣ ϗ τριάκοντα, ϗ ἕκαςος ἀκόντιόν τε ἐνηγκύληται, ϗ μάχαιραν παρήρτηται· ϗ παράκειται ξύλα εὐτρεπῆ, παίειν εἰ δέοι, κρανείας δέ ἐςι ταῦτα, ἰσχυρὰ ἄγαν· εἶτα περισχεθέντα τῷ ἀγκίςρῳ, ϗ τὸ δέλεαρ καταπιόντα, τὸν σκώληκα ἕλκȣσι· θηραθέντα δὲ ἀποκτείνȣσι, ϗ πρὸς τὴν εἵλην κρεμῶσι τριάκοντα ἡμερῶν, λείβεται δὲ ἐξ αὐτȣ̃ ἔλαιον παχὺ εἰς ἀγγεῖα κεράμȣ. Ἀφίησι δὲ ἕκαςον ζῶον εἰς κοτύλας δέκα· τȣ̃το δὲ τὸ ἔλαιον βασιλεῖ τῶν Ἰνδῶν κομίζȣσι, σημεῖα ἐπιβάλλοντες· ἔχειν γὰρ αὐτȣ̃ ἄλλον ȣ̓δ' ὅσον ῥανίδα ἐφεῖται. Ἀχρεῖον δέ ἐςι τὸ λοιπὸν τȣ̃ ζώȣ σκῆνος. Ἔχει δὲ ἄρα τὸ ἔλαιον ἰσχὺν ἐκείνην, ὅντινα ἂν ξύλων σωρὸν καταπρῆσαί τε ϗ εἰς ἀνθρακιὰν ςορέσαι θελήσεις, κοτύλην ἐπιχέας τȣ̃δε, ἐξάψεις, μὴ πρότερον ἐπιχέας πυρὸς σπέρμα· εἰ δὲ καταπρῆσαι ἄνθρωπον ἢ ζῶον σὺ μὲν ἐπιχεῖς, τὸ δὲ παραχρῆμα ἐνεπρήσθη. Τȣ́τῳ τοί φασι τὸν Ἰνδῶν βασιλέα ϗ τὰς πόλεις αἱρεῖν, τὰς εἰς ἔχθραν προσελθȣ́σας οἱ, ϗ μήτε κριȣ̀ς, μήτε χελώνας, μήτε τὰς ἄλλας ἑλεπόλεις ἀναμένειν, ἐπεὶ καταπιμπρὰς ᾕρηκεν· ἀγγεῖα γὰρ κεραμεᾶ, ὅσον κοτύλην ἕκαςον χωρȣ̃ντα, ἐμπλήσας αὐτȣ̃, ϗ ἀποφράξας, ἄνωθεν εἰς τὰς πύλας σφενδονᾷ· ὅταν τε τύχῃ θυρίδων, τὰ μὲν ἀγγεῖα προσαράττεται ϗ ἀπερράγη, ϗ τὸ ἔλαιον κατώλισθε, ϗ τῶν θυρῶν πῦρ κατεχέθη, ϗ ἄσβεςόν ἐςι, ϗ ὅπλα δὲ καίει ϗ ἀνθρώπȣς μαχομένȣς, ϗ ἄπληςόν ἐςι τὴν ἰσχύν. Κοιμίζεται δὲ ϗ ἀφανίζεται πολλῷ φορυτῷ καταχυθέντι. Λέγει ὁ Κνίδιος Κτησίας ταῦτα.

ΚΕΦ.

CAP. IV.
De Balaena.

BALAENA, quemadmodum delphinus, lac habet; colore quanquam nigro non eſt, maxime tamen cyaneo conſpicitur; non branchiis, ſed fiſtula (ſic enim hujus reſpirandi viam appellant) ſpiritum ducit; ſedes et commoratio huic eſt Pontus, et circa eum mare, nec extra haec loca evagari ſolet.

CAP. V.
De pugna Gallorum.

SI ejus belli, quod cum mare committit, gallina victoriam reportet, ejus collum voluptate inflatur, et paleas demittit, minus tamen quam gallinacei; tum majore ſpiritu impletur, et longo tibiarum tractu graditur.

CAP. VI.
De Delphinis.

VRBS Thraciae, cui nomen eſt Aenos, praeclarum dat teſtimonium delphini amoris, quem erga ſuam nationem habet. Cum forte eveniſſet, delphinus ut vulnere accepto, non mortifero quidem, ſed tali, ut adhuc vivere poſſet, caperetur; reliqui non comprehenſi, id ipſum ut ſenſerunt, maximis ſaltibus ad portum gregatim profecti mali quidquam piſcatoribus inferre ſtudebant. Solent autem, ut par eſt, cum catulis ſuis una natare. Piſcatores igitur pertimeſcentes captivum deſeruerunt. Itaque delphini natu majores, tanquam quendam ex ſociis affinitate vel genere ſibi proximis, pergebant illum comitari, et magno ſtudio ſublevare; cum vel homines ipſi cum intimis et neceſſariis infelicibus ſuis ſtudium et curam perraro communicare ſoliti ſint.

CAP.

ΚΕΦ. δ΄.

Περὶ Φαλαίνης.

Η Φάλαινα ὅμοιον δελφῖνι ζῶόν ἐστιν, ἔχει δὲ γάλα καὶ αὐτή· χρόαν δὲ οὐκ ἔστι μέλαινα, κυανῷ δὲ εἴκασται τῷ βαθυτάτῳ· ἀναπνεῖ δὲ οὐ βραγχίοις, ἀλλὰ φυσητῆρι, τοῦτο γὰρ καὶ καλοῦσιν οἱ τοῦ πνεύματος τὴν ὁδόν· διατριβὴ δὲ ὁ Πόντος αὐτῇ, καὶ ἡ ἐκεῖ θάλαττα, πλανᾶται δὲ ἠθῶν ἐκείνων ἐξωτέρω ἡ φάλαινα ἥκιστα.

ΚΕΦ. έ.

Περὶ Ὀρνίθων μάχης.

ΤΟΝ ἄῤῥενα ἡ θήλεια νικήσασα ὄρνιν ἐν τῇ μάχῃ, ἁβρύνεταί τε ὑφ᾽ ἡδονῆς ὁ τράχηλος αὐτῆς, καὶ καθίησι κάλλη, οὐκ ἐς τοσοῦτον μὲν ἐς ὅσον καὶ οἱ ἀλεκτρυόνες· καθίησι δ᾽ οὖν, καὶ φρονήματος ὑποπίμπλαται, καὶ βαίνει μακρότερα.

ΚΕΦ. ς΄.

Περὶ Δελφίνων.

ΦΙλοίκειον ὁ δελφὶς ζῶον πεπίστευται, καὶ τούτου τὸ μαρτύριον Αἶνος πόλις ἐστὶ Θρῇσσα. Ἔτυχεν οὖν ἁλῶναι δελφῖνα καὶ τρωθῆναι μὲν, οὐ μὴν εἰς θάνατον, ἀλλ᾽ ἔτι βιώσιμα εἶναι τῷ ἑαλωκότι· οὐκοῦν ἐῤῥύη μὲν αἷμα· ᾔσθοντο δὲ οἱ ἀθήρατοι, καὶ ἀφίκοντο ἐς τὸν λιμένα ἀγέλη, καὶ κατεσκίρτων, καὶ ἦσάν τι δρασείοντες οὐκ ἀγαθόν· ἐν ἔθει δὲ ἦν, ὡς τὸ εἰκὸς, καὶ αὐτοὺς νήχεσθαι, καὶ παῖδας αὐτῶν. Οἱ τοίνυν Αἴνιοι ἔδεισαν, καὶ ἀφῆκαν τὸν ἑαλωκότα. Καὶ ἐκεῖνοι κομισάμενοι, ὡς ἑταίρων ἕνα τῶν κηδεστῶν ἢ γένει προσηκόντων, ᾤχοντο ἀπιόντες. Σπάνιον δὲ ἄνθρωπος ἢ οἰκείῳ δυστυχήσαντι, ἢ οἰκείᾳ, κοινωνὸς σπουδῆς καὶ φροντίδος.

CAP. VII.

De Simia et Fele.

CVM feles ſimiam in Aegypto, ut refert Eudemus, inſequerentur, haec autem omni nervorum contentione in fugam ſe impellens recta conſcendiſſet in arborem, atque illae ad eandem arborem adſcendiſſent (ad corticem enim adhaereſcentes ſurſum reptare ſciunt) haec ſane, ut ſola a pluribus circumventa, ex arboris trunco ad ramorum cacumina ſe vertens diu multumque ab iis extremis pependit; illae vero, quod eo accedere non quirent, ad aliam ſe converterunt venationem. Haec autem ipſa ſtudioſe et diligenter ſe ex periculo ſervavit; nec cuipiam alii, quam ſibimet ipſi, ſalutis praemium debuit.

CAP. VIII.

De naturalibus Animalium antipathiis.

ARISTOTELES auctor eſt terram circa Aſtypalaeam ſerpentibus adverſariam eſſe, et ſimiliter Rheneam muſtelis. Cornix in arcem Athenienſium nunquam conſcenderit. Muli in Eleo agro non gignuntur, niſi mentiatur Herodotus.

CAP. IX.

De Cicadis Rheginenſibus et Locrenſibus.

RHEGINIS et Locris ad alterorum agros accedere, et agricolationem exercere liberum eſt. Cicadae tamen cum iis unum idemque non ſentiunt; nam Locrenſes in Rhegino agro ſilent, Rheginaeque Locris mutae ſunt. Hujuſce ſilentii viciſſitudinis nec ipſe cauſam, neque quiſquam alius, niſi ad diſſerendum ſit temere

audax,

ΚΕΦ. ζ΄.

Περὶ Πιθήκου καὶ Αἰλούρου.

ΕΝ Αἰγύπτῳ πίθηκος, ὥς φησιν Εὔδημος, ἐδιώκετο, αἴλουροι δὲ ἦσαν οἱ διώκοντες· ἀνακράτος οὖν ἀποδιδράσκων ὥρμησεν εὐθὺ δένδρου τινὸς, οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ συνέθορον ὤκιστα, ἔχονται γὰρ τῶν φλοιῶν (καὶ ἔστι καὶ τούτοις εἰς δένδρα ἐπιβατὸν) ὁ δὲ ὡς ἡλίσκετο εἷς ὢν, καὶ ταῦτα ὑπὸ πολλῶν, ἐκπηδᾷ ἐκ τοῦ πρέμνου, καὶ κλάδου τινὸς ὑπηρτημένου καὶ μετεώρου λαμβάνεται ἄκρου ταῖς χερσὶ, καὶ ἐγκρατῶς εἴχετο οὐκ ἐπ᾽ ὀλίγον· οἱ δὲ αἴλουροι, ὡς ἐφικτὸν οὐκ ἦν αὐτοῖς ἔτι, ἐπ᾽ ἄλλην θήραν κατέδραμον. Ὁ δὲ κατὰ πολλὴν τὴν σπουδὴν διεσώζετο, ἑαυτῷ ὀφείλων, ὡς τὸ εἰκὸς, ζωάγρια.

ΚΕΦ. ή.

Περὶ Ζώων φυσικῶν ἀντιπαθειῶν.

ΑΡιστοτέλης ὄφεσιν ἐχθρὰν εἶναι τὴν Ἀστυπαλαιέων γῆν λέγει, καθάπερ καὶ τὴν Ῥήνειαν ταῖς γαλαῖς ὁ αὐτὸς ὁμολογεῖ ἡμῖν Κορώνῃ δὲ ἐς τὴν Ἀθηναίων ἀκρόπολιν οὐκ ἐπιβατόν. Ἡμιόνων δὲ Ἦλιν μητέρα οὐκ ἐρεῖς, ἢ τὸ λεχθὲν ψεῦδός ἐστιν.

ΚΕΦ. θ΄.

Περὶ Τεττίγων Ῥηγίνων καὶ Λοκρῶν.

ΡΗγίνοις καὶ Λοκροῖς ἐς τὴν γῆν τὴν ἀλλήλων παριέναι, καὶ γεωργεῖν ἔνσπονδόν ἐστιν. Οὐ μὴν ὁμολογοῦσι τούτοις, οὐδὲ εἰς μίαν νοοῦσι καὶ τὴν αὐτὴν οἱ τέττιγες οἱ τῶνδε καὶ τῶνδε· ἐπεὶ τὸν μὲν Λοκρὸν ἐν Ῥηγίῳ σιγηλότατον ἕξεις, τὸν δὲ Ῥηγῖνον ἐν τοῖς Λοκροῖς ἀφωνότατον. Καὶ τίς ἡ αἰτία τῆς τοιαύτης ἀμοιβαδὸν εἰς τὴν σιωπὴν ἀντιδόσεως ἐγὼ μὲν οὖν οὐκ οἶδα,

audax, intelligit: ſola, Rhegini et Locris, natura novit. Fluvii igitur etſi inter Rheginos et Locros medii ripae non dimidio jugeris ſpatio diſtant, tamen neutrae tranſvolant cicadae. In Cephalenia fluvius eſt, qui inter cicadarum ſterilitatem et copiam medius interfluit.

CAP. X.

De ſtudio Apum erga regem ſuum.

APES regem ſuum, mitem et manſuetum, nulloque ſpiculo armatum, cum is defugiendo ipſas reliquit, arceſſunt, et regno profugum inſequuntur. Ipſum autem ſagaciſſime odorantur: ac nimirum ex ejus odore deprehenſum de fuga in regnum reducunt, ſua ſponte amantes et venerantes ipſius naturam. Athenienſes autem de civitate Piſiſtratum expulerunt, Dionyſium Syracuſani regno ejecerunt, aliique alios, qui tyranni erant, et leges violabant, nec regnandi artem, quae humanitas et civium patrocinium eſt, exercere poterant.

CAP. XI.

Rurſus de earundem Rege.

APVM regi curae eſt, ut alveare hoc modo expoliatur. Alias aquari, alias intus favos fingere, alias vero ad paſtiones proficiſci jubet. Mutationem operarum, et viciſſitudinem munerum faciunt; provecta vero aetate probe ad id dilectae ſunt, ut domo ſe teneant. Rex ipſe ſatis habet illa curare, quae ante dixi, et leges ſancire, perinde ut ſummi principes, quos philoſophi vel politicos, vel regios, nominare ſolent; ceterum quietem agit, et ab opere immunis eſt. Quod ſi migratio magis conducat, tum rex pergit

οἶδα, οὐδὲ ἄλλος, εἰμὴ μάτην θρασύνοιτο· οἶδε δὲ, ὦ Ῥηγῖνοι καὶ Λοκροὶ, μόνη ἡ φύσις. Ποταμὸς οὖν τῆς τε Ῥηγίνων καὶ τῆς Λοκρίδος ἐστὶ μέσος, καὶ εἴργονταί γε οὐδὲ πλεθριαίῳ διαστήματι μέσῳ αἱ ὄχθαι, καὶ ὅμως οὐθέτεροι διαπέτονται αὐτόν. Καὶ ἐν Κεφαληνίᾳ ποταμός ἐστιν, ὅσπερ οὖν τῆς τε εὐγονίας τῶν τεττίγων καὶ τῆς ἀγονίας αἴτιος.

ΚΕΦ. ί.

Περὶ πόθου τῶν Μελιττῶν τοῦ εἰς τὸν βασιλέα.

ΤΟΝ βασιλέα αὐτῶν αἱ μέλιτται, πρᾷον ὄντα καὶ ἥμερον καὶ ὁμοῦ τι καὶ ἄκεντρον, ὅταν αὐτὰς ἀπολίπῃ, μεταθέουσί τε καὶ διώκουσι φυγάδα τῆς ἀρχῆς ὄντα. Ῥινηλατοῦσι δὲ αὐτὸν ἀποῤῥήτως, καὶ ἐκ τῆς ὀσμῆς τῆς περὶ αὐτὸν αἱροῦσι, καὶ ἐς τὴν βασιλείαν ἐπανάγουσιν, ἑκοῦσαί τε καὶ βουλόμεναι τοῦ τρόπου ἀγάμεναι. Πεισίστρατον δὲ ἐξήλασαν Ἀθηναῖοι, καὶ Συῤῥακούσιοι Διονύσιον, καὶ ἄλλοι ἄλλους, τυράννους τε καὶ παρανόμους ὄντας, καὶ τέχνην βασιλικὴν ἀποδείξασθαι μὴ δυναμένους, ἥπερ οὖν φιλανθρωπία τε καὶ τῶν ὑπηκόων ἐστὶ προστασία.

ΚΕΦ. ιά.

Περὶ τοῦ Βασιλέως τοῦ αὐτοῦ.

ΜΕλει τῷ βασιλεῖ τῶν μελιττῶν κεκοσμῆσθαι τὸ σμῆνος τὸν τρόπον τοῦτον. Τὰς μὲν προστάττει ὑδροφορεῖν, τὰς δὲ ἔνδον κηρία διαπλάττειν, τήν γε μὴν τρίτην μοῖραν ἐπὶ τὴν νομὴν προϊέναι. Εἶτα μέντοι ἀμείβουσι τὰ ἔργα ἐκ περιόδου· κάλλιστα δέ πως ἀποκριθεῖσαι, φιλοῦσιν οἰκουρεῖν αἱ πρεσβῦται. Αὐτὸς δὲ ὁ βασιλεὺς ἀπόχρη οἱ τούτων πεφροντικέναι, καὶ νομοθετεῖν, ὅσα προεῖπον, κατὰ τοὺς μεγάλους ἄρχοντας, οὓς οἱ φιλόσοφοι φιλοῦσιν ὀνομάζειν πολιτικούς τε, καὶ βασιλικοὺς τοὺς αὐτούς· τὰ δὲ ἄλλα ἡσυχάζει, καὶ τοῦ αὐτουργεῖν ἀφεῖται. Ἐὰν δὲ ᾖ λῷον ταῖς μελίτταις μεταστῆναι, τηνι-

pergit emigrare; ac ſi ab aetate firmus ſit, agmen ducit, reliquae ejus ductu ſequuntur; ſin aetate affectus ſit, ceteris apibus ipſum portantibus vehitur. Signo dato, ſomnum capiunt. Cum tempus eſt ad quietem proficiſcendi, una quaepiam a rege jubetur ſomni ſignificationem dare; quae dicto audiens ſimul ut illud denunciaverit, reliquae ſtatim cubitum ſe recipiunt, antea ſtrepentes. Quoad rex vivit, tamdiu alveare pace fruitur, omnique ordinum perturbatione caret; et fuci quidem ſuis cellis libenter ſe continent; ac ſeniores ſeorſum habitant, natu minores item ſeorſum, et rex ſeparatim a reliquis habitat, ſoboles quoque apum ſeparatim; cibus etiam et excrementa in locum ſeparatum congeruntur. Rege extincto, omnia perturbantur, et funditus pervertuntur; fuci in apum cellis pariunt, atque ita miſcentur omnia, ut examen omnino deterius habeat; denique rege deſtitutae pereunt. Pure et munde vivunt apes, nullius animalis carnes edunt; neque tamen ad hanc cautionem Pythagorae admonitio iis opus eſt; ſatis habent floribus veſci. Et cum maxime frugales ac temperantes ſint, libidinem et delicias odio perſequuntur; cujus rei teſtimonio eſt, quod unguento delibutum inſectantur, et tanquam hoſtem, qui nefarium quippiam admiſerit, exagitant; a complexu venereo recentem cognoſcunt, atque illum ſicut hoſtem inſequuntur. Fortiſſimae quoque ſunt, neque ab animalium ullo refugiunt, neque timiditate cedunt, quo minus aggrediantur. Cum iis qui ſibi moleſti non interveniunt, quique nec malitioſe nec doloſe examen adeunt, pacem ſervant, foedereque devinciuntur; contra vero inexpiabile bellum cum vexantibus gerunt, et quicunque mel ipſarum populatur, inter hoſtes ducunt. Veſpas acerrime verberant. Eas aliquando equum juxta alvearia Ariſtoteles

affirmat

τηνικαῦτα καὶ ὁ ἄρχων ἀπαλλάτ]εται· καὶ ἐὰν μὲν ἔτι νέος ᾖ, ἡγεῖται, αἱ δὲ λοιπαὶ ἄγονται· ἐὰν δὲ πρεσβύτερος, φοράδην ἔρχεται, κομιζουσῶν αὐτὸν μελιττῶν ἄλλων. Αἱ μέλιτται δὲ ὑπὸ συνθήματι εἰς ὕπνον τρέπονται. Ὅταν δὴ δοκῇ καιρὸς εἶναι καθεύδειν, ὁ μὲν βασιλεὺς μιᾷ προσάττει ὑποσημῆναι καταδαρθάνειν· καὶ ἡ μὲν πεισθεῖσα τοῦτο ἐκήρυξεν, αἱ δὲ εἰς κοῖτον τρέπονται ἐντεῦθεν, τέως βομβοῦσαι. Ἕως οὖν περίεστιν ὁ βασιλεὺς, εἰρήνη εὐθηνεῖται τὸ σμῆνος, καὶ ἀταξία πᾶσα ἠφανίσθη· καὶ οἱ μὲν κηφῆνες ἐν τοῖς ἑαυτῶν ἀγαπητῶς κυττάροις ἡσυχάζουσιν· αἵτε πρεσβύτεραι διαιτῶνται ἰδίᾳ, καὶ αἱ νέαι ἰδίᾳ, καὶ καθ᾽ ἑαυτὸν ὁ βασιλεὺς, καὶ αἱ σχαδόνες ἐφ᾽ ἑαυτῶν εἰσι· καὶ ἡ τροφὴ, καὶ αἱ ἄφοδοι χωρίς. Ἐπειδὰν δὲ ὁ βασιλεὺς ἀπόληται, ἀταξίας τε καὶ ἀναρχίας μεστὰ πάντα· οἵ τε γὰρ κηφῆνες τοῖς τῶν μελιττῶν κυττάροις ἐντίκτουσι, τά τε λοιπὰ ἐν ἀλλήλοις φυρόμενα, εὐθηνεῖσθαι τῷ σμήνει τὸ λοιπὸν οὐκ ἐπιτρέπει· διαφθείρονται δὲ τελευτῶσαι ἐρημίᾳ ἄρχοντος. Βίον δὲ καθαρὸν ζῇ μέλιττα, καὶ ζώου οὐκ ἂν οὐδενὸς πάσαιτό ποτε· καὶ οὐ δεῖται Πυθαγόρου συμβούλου οὐδὲ ἓν, ἀπόχρη δὲ ἄρα σῖτος αὐτῇ εἶναι τὰ ἄνθη. Ἔστι δὲ καὶ σωφροσύνην ἀκροτάτη, χλιδὴν γοῦν καὶ θρύψιν μεμίσηκε· καὶ τὸ μαρτύριον, τὸν χρισάμενον μύρῳ διώκει τε καὶ ἐλαύνει, ὡς πολέμιον ἀνήκεστα δράσαντα· οἶδε δὲ καὶ τὸν προσελθόντα ἐξ ἀκολασίας τε καὶ ὁμιλίας τῆς πρός τινα, καὶ διώκει ἐκεῖνον οἷα δήπου ἔχθιστον. Καὶ ἀνδρείας δὲ εὖ ἥκουσι, καὶ ἄτρεπτοί εἰσι, οὐδὲ ἓν γοῦν ζῶον ἀποδιδράσκουσιν, οὐδὲ μὴν κάκῃ εἴκουσι, χωροῦσι δὲ ὁμόσε. Καὶ πρὸς μὲν τοὺς μὴ ἐνοχλοῦντας μηδὲ ἄρχοντας ἀδίκων, μηδὲ τῷ σμήνει προσιόντας κακούργως καὶ σὺν ἐπιβουλῇ, εἰρηναῖα αὐτοῖς καὶ ἔνσπονδά ἐστι· πόλεμος δὲ ἀκήρυκτος, τὸ ᾀδόμενον τοῦτο, ἐπὶ τοὺς λυποῦντας ἐξάπτεται, καὶ ὅστις ἥκει κεραΐσων τὸ μέλι αὐταῖς, ἐς τοὺς ἐχθροὺς ἠρίθμηται οὗτος. Παίουσι δὲ καὶ τοὺς σφῆκας κακῶς· λέγει δὲ Ἀριστοτέλης, ὅτι καὶ ἵππῳ ποτὲ ἐντυχοῦσαι πρὸς τῷ σμήνει, ἀπέκτειναν αὐτὸν, ἐπιθέμεναι κατὰ τὸ καρτερὸν αἱ μέλιτται

affirmat fortiſſime invaſiſſe, et interemiſſe. Atque inter ſe etiam nonnunquam contendunt, et potentiores vincunt debiliores. Eas capiunt rubetae, et ranae lutariae, meropes, hirundines, et ſaepe etiam veſpae. Ex his vero animalibus quodcunque apes vicerit, Cadmeam, ut ita dicam, reportat victoriam; percuſſus enim, et aculeis compunctus, miſere diſcedit victor; non enim animi robore minus, quam aculeis, armatae ſunt. Sed neque providentia ſunt expertes, quod vel ex hac Ariſtotelis narratione liquet: Apes (inquit) aliquando ad examen alienum profectas, mel inde populari coepiſſe; et quanquam quae id confecerant apes, ſuo privarentur labore, tamen immotas prorſus ſe continuiſſe, et futurum injuriae eventum patienter expectaſſe: poſtquam vero plurimas praedonum apiarius, qui ſupervenerat, interfecerat, eae, quae intus erant, cum jam ſe pugnae et hoſtibus pares fore confiderent, progreſſae ulciſci illas, et depopulationis poenas ab eis exigere non iniquas coeperunt.

CAP. XII.

De ſedulitate Apum.

HOC quidem ipſum apum ſedulitatis teſtimonio eſt, quod ab occaſu Vergiliarum ad vernum aequinoctium in locis frigidiſſimis non ſe ab alveis commovent; ſed teporis deſiderio, et frigoris fuga, intus manent: reliquo anni tempore ſegnitiam, et otium, odio habentes, diligentiſſime operantur; nec quiſpiam eo anni tempore videat apem otiari, praeterquam ſi aegrotet.

CAP.

μέλιτται αὐτῷ ἵππῳ. Ἤδη μέντοι καὶ πρὸς ἀλλήλας διαφέρονται, καὶ αἱ δυνατώτεραι κρατοῦσι τῶν ἡττόνων. Κρατοῦσι δὲ, ὡς ἀκούω, αὐτῶν οἵτε φρῦνοι, καὶ οἱ ἐκ τῶν τελμάτων βάτραχοι, οἵτε μέροπες, καὶ αἱ χελιδόνες, πολλάκις γε μὴν καὶ οἱ σφῆκες. Ὅστις δὲ τούτων ἐκράτησε, Καδμείαν, ὥς γε εἰπεῖν, τὴν νίκην ἐνίκησε· παιόμενοι γὰρ, καὶ κεντούμενοι, κακῶς ἀπαλλάττουσιν· εἰσὶ γὰρ οὐ μεῖον τῷ θυμῷ, ἢ καὶ τοῖς κέντροις ὡπλισμέναι. Οὐκ ἀμοιροῦσι δὲ οὐδὲ τῆς εἰς τὸ προμηθὲς σοφίας· καὶ Ἀριστοτέλης τεκμηριοῖ λέγων, ἔστι δὲ τοιοῦτον· Ἐλθοῦσαι αἱ μέλιτται ἐπί τι σμῆνος οὐκ οἰκεῖον, ἀλλ᾽ ἕτερον, εἶτα τὸ μηδὲν σφίσι προσῆκον ἐκεράϊζον μέλι· αἱ δὲ, καί τοι συλώμεναι τὸν σφέτερον πόνον, ὅμως ἐνεκαρτέρουν ἡσυχῆ ἀτρεμοῦσαι, εἶτα μέντοι τὸ μέλλον ἐγκρατῶς ἐκαραδόκουν· ἐπεὶ δὲ ὁ μελιττουργὸς τὰς πολλὰς τῶν ἐχθρῶν ἀπέκτεινεν, αἱ ἔνδον καταγνοῦσαι ὅτι ἄρα δύνανται ἀξιόπιστοι εἶναι πρὸς τὴν μάχην τὴν ἰσοπαλῆ, προελθοῦσαι κατημύνοντο, καὶ δίκας ἀπήτησαν ὑπὲρ ὧν ἐσυλήθησαν οὐδαμῶς μεμπτάς.

ΚΕΦ. ιβ´.

Περὶ τῆς τῶν Μελιττῶν φιλεργίας.

ΚΑὶ τοῦτο δὲ τῆς φιλεργίας τῶν μελιττῶν τὸ μαρτύριον· ἐν γοῦν τοῖς χειμεριωτάτοις τῶν χωρίων μετὰ Πλειάδων δυσμὰς εἰς ἰσημερίαν ἠρινὴν διατελοῦσιν οἰκουροῦσαί τε καὶ ἔνδον ἀτρεμοῦσαι, ἀλέας πόθῳ καὶ φυγῇ ῥίγους αἱ μέλιτται· τὸν δὲ ἄλλον χρόνον τοῦ ἔτους πάντα ἀργίαν μὲν καὶ ἡσυχίαν μισοῦσι, καὶ καμεῖν εἰσιν ἀγαθαί· καὶ οὐκ ἄν ποτε ἴδοις βλακεύουσαν μέλιτταν τῆς ὥρας ἐκείνης, ἔξω ἐν ᾗ μαλακιεῖ τὰ μέλη.

ΚΕΦ.

CAP. XIII.

De Geometria Apum.

GEOMETRIAM, figurarum pulchritudinem, atque elegantes earum ſtructuras, ſine arte, ſine regulis, ſine circino, nempe venuſtiſſimas figuras ſexangulas, et ſex laterum et aequalium angulorum apes conficiunt. Cum autem ex ſobole alveus apibus redundat, tanquam maximae urbes hominum multitudine redundantes, ſic illae colonias deducunt. Ingruentis pluviae et ventorum adventum praeſentiunt. Quod ſi ventus eis praeter opinionem ingruerit, videbis ſingulas ſummis pedibus lapillum ferre, munimentum ne vento abripi aut everti poſſint. Id, quod divinus Plato de cicadis tradit, atque earum cantus et muſicae ſtudio, de choro apum etiam quis dixerit; cum enim laſciviunt et oberrant, tum apiarii ſonum quendam canorum et harmonicum edunt: eaeque tanquam a Sirene retrahuntur, et ad ſedes ſuas revertuntur.

CAP. XIV.

Murium et Scorpiorum peculiares mores.

IN Paro inſula Ariſtoteles ait mures ferrum, ut e fodinis eruitur, exedere; et Amyntas in Babylonica Teredone mures eodem cibo uti ait. In Cariae Latmo dicuntur eſſe ſcorpii, qui indigenas mortifera percuſſione interimant, externos vero leniter mordeant; quod quidem beneficium ipſos Iovi Hoſpitali debere conjecerim.

ΚΕΦ. ιγʹ.

Περὶ τῆς τῶν Μελιττῶν γεωμετρίας.

Γεωμετρίαν δὲ, καὶ κάλλη σχημάτων, καὶ ὡραίας πλάσεις αὐτῶν, ἄνευ τέχνης τε καὶ κανόνων, καὶ τοῦ καλουμένου ὑπὸ τῶν σοφῶν διαβήτου, τὸ κάλλιστον σχημάτων, ἑξάγωνόν τε καὶ ἑξάπλευρον καὶ ἰσογώνιον ἀποδείκνυνται αἱ μέλιτται. Ὅταν δὲ ἐπιγονὴ ᾖ, καὶ εὐθηνῇ ταῖς μελίτταις τὸ σμῆνος, καὶ εἰς ἀποικίαν ἐκπέμπουσιν, ὥσπερ οὖν αἱ μέγισταί τε καὶ πολυανδρούμεναι τῶν πόλεων. Οἶδε δὲ ἄρα ἡ μέλιττα καὶ ὑετοῦ ἀπειλοῦντος ἐπιδημίαν, καὶ σκληρὸν πνεῦμα ἐσόμενον. Εἰ δὲ αὐτῇ παρὰ δόξαν γένοιτο τὸ τοῦ πνεύματος, ὄψει φέρουσαν λίθον ἑκάστην ἄκροις τοῖς ποσὶν, ἕρμα εἶναι καὶ μὴ ἀνατρέπεσθαι. Ὅπερ δὲ ὁ θεῖος Πλάτων περὶ τῶν τεττίγων λέγει, καὶ τῆς ἐκείνων φιλῳδίας τε καὶ φιλομουσίας, τοῦτ' ἂν καὶ περὶ τοῦ τῶν μελιττῶν χοροῦ εἴποι τις· ὅταν γοῦν σκιρτήσωσιν ἢ πλανηθῶσιν, ἐνταῦθα οἱ σμηνουργοὶ κροτοῦσι κρότον τινὰ ἐμμελῆ τε καὶ συμμελῆ· αἱ δὲ, ὡς ὑπὸ Σειρῆνος ἕλκονται, καὶ μέντοι καὶ ὑποστρέφουσιν ἐς ἤθη τὰ οἰκεῖα αὖθις.

ΚΕΦ. ιδʹ

Διάφορα ἔθη Μυῶν τε καὶ Σκορπίων.

Ἐν τῇ Πάρῳ τῇ νήσῳ Ἀριστοτέλης λέγει μῦς εἶναι, καὶ μέντοι καὶ τὴν γῆν σιτεῖσθαι τὴν σιδηρῖτιν· Ἀμύντας δὲ καὶ τοὺς ἐν Τερηδόνι, γῆ δέ ἐστιν αὕτη τῆς Βαβυλωνίας, τὴν αὐτὴν τροφὴν προσφέρεσθαι λέγει. Ἐν Λάτμῳ δὲ τῆς Καρίας ἀκούω σκορπίους εἶναι, οἵπερ οὖν τοὺς μὲν πολίτας σφίσι παίουσιν εἰς θάνατον, τοὺς δὲ ξένους ἡσυχῇ, καὶ ὅσον παρασχεῖν ὀδαξησμόν· ἐμοὶ δοκεῖ τοῦ Ξενίου Διὸς τοῖς ἀφικνουμένοις τὸ δῶρον τοῦτο ἀποκρίναντος.

CAP. XV.

Quod Vespae regno gubernantur, non tyrannide.

SVB regnum et poteſtatem veſpae etiam ſubjiciuntur, non tamen ſicut homines tyrannide tenentur: cujus rei teſtimonio eſt, quod ſine ſpiculo ſunt earum principes, et quanquam duplo majore corpore inter ceteras, manſueti tamen ſunt, et qui neque volentes, neque inviti moleſtiam exhibere poſſint; reliquae vero imperata eorum exſequuntur, et in opere verſantur. Quis igitur non oderit in Sicilia Dionyſios, in Heraclea Clearchum Apollodorum Caſandrinorum praedonem, et Nabin Lacedaemoniorum perniciem: ſiquidem hi gladiorum confidentia regnarunt; reges vero veſparum ſine aculeo manſuetudine nituntur?

CAP. XVI.

De Vespis in cadavere viperae aculeum suum veneno imbuentibus.

ACVLEATAE veſpae hoc etiam facere dicuntur: In viperam, quam mortuam perſpexerint, involantes veneno aculeum imbuunt; unde mihi homines diſciplinam, non eam quidem bonam, veneno inficiendi ſagittas hauſiſſe videntur. Cujus in Odyſſea Homerus meminit his verbis:

Pharmaca mortiferas quaerens ex aere ſagittas
Vt lineret.

Et profecto ut Hercules, ſi fides adhibenda ſit iis, quae de eo narrantur, Hydrae veneno jacula tinxit; ſic veſpae viperina acerbitate aculeos inficiunt.

ΚΕΦ. ιέ.

Ὅτι βασιλεύονται οἱ Σφῆκες, καὶ οὐ τυραννοῦνται.

Βασιλεύονται δὲ ἄρα καὶ σφῆκες, ἀλλ' οὐ τυραννοῦνται ὡς ἄνθρωποι· καὶ τὸ μαρτύριον, ἄκεντροι καὶ οἵδε εἰσί· καὶ οἱ μὲν ὑπήκοοι τὰ ἔργα πλάττειν αὐτοὺς νόμον ἔχουσιν· οἱ δὲ ἄρχοντές εἰσι διπλοῖ μὲν τὸ μέγεθος, πρᾶοι δὲ, καὶ οἷοι μήτε ἑκόντες λυπεῖν ἔχειν, μήτε ἄκοντες. Τὶς οὖν οὐκ ἂν μισήσῃ Διονυσίους τοὺς ἐν Σικελίᾳ, καὶ Κλέαρχον τὸν ἐν Ἡρακλείᾳ, καὶ Ἀπολλόδωρον τὸν Κασανδρέων λευστῆρα, καὶ τὸν Λακεδαιμονίων λυμεῶνα τὸν Νάβιν· εἴγε οἱ μὲν ἐθάρρουν τῷ ξίφει, τῷ δὲ ἀκέντρῳ καὶ τῇ πρᾳότητι οἱ τῶν σφηκῶν βασιλεῖς;

ΚΕΦ. ιϛ΄.

Περὶ Σφηκῶν ἐν ἐχίδνῃ νεκρᾷ τὸ κέντρον φαρματτόντων.

Λέγονται δὲ τῶν σφηκῶν οἱ κεκεντρωμένοι καὶ ἐκεῖνο δρᾷν· Ὅταν θεάσωνται νεκρὰν ἔχιδναν, οἵδ' ἐμπίπτουσι καὶ φαρμάττουσι τὸ κέντρον· ὅθεν μοι δοκοῦσι μαθεῖν καὶ οἱ ἄνθρωποι μάθημα, καὶ τοῦτο οὐκ ἀγαθόν. Καὶ μέντοι καὶ μαρτυρεῖ γε ἐν Ὀδυσσείᾳ Ὅμηρος λέγων·

> Φάρμακον ἀνδροφόνον διζήμενος, ὄφρα οἱ εἴη
> Ἰοὺς χρίεσθαι χαλκήρεας.

Καὶ νὴ Δία, εἴ τι δεῖ τῷ περὶ Ἡρακλέους λόγῳ προσέχειν, ἐκεῖνος ἔβαψε τῷ τῆς ὕδρας ἰῷ τοὺς ὀϊστούς· οὕτω τοι καὶ ἐκεῖνοι τῇ βαφῇ τὰ κέντρα ἐπιθήγουσιν.

CAP. XVII.

De Muſcis circa Piſam, quae Olympiorum tempore avolant.

MVSCA etiam a nobis celebranda nec ſilentio praetereunda eſt, et quidem merito; opus enim naturae etiam ipſa eſt. Muſcae Piſatides eo tempore, quo Olympia feſtum celebratur, veluti inducias cum incolis ſimul et peregrinis, ut ita dicam, paciſcuntur. Mirum inter tot ſacrificia et ſanguinis paſſim fluentis copiam, et carnes ſuſpenſas, illas abeſſe velle, ac ſponte ultra Alpheum flumen diſcedere. Eaeque a mulieribus inquilinis ne hilum differre videntur, niſi quod ipſae mulieribus continentiores ſe exhibeant: iſtas enim abigit certaminis, atque eo tempore pudicitiae lex; muſcae vero ſponte a ſacris abſtinent, et dum ſacrificia peraguntur, ac certamina celebrantur, ſponte diſcedunt. At ſoluto jam feſto revertuntur, tanquam decreto aliquo exſules revocatae; itaque cum mulieribus in Elidem et muſcae redeunt.

CAP. XVIII.

De Orpho piſce.

ORPHVM piſcem marinum ſi, poſtquam ceperis, diſſeces, ſtatim non moritur, ſed motum non parum diu retinet. Hiberno tempore in ſpeluncis latitare ſolet, et ad continentem libenter commoratur.

ΚΕΦ. ιζ΄.

Περὶ Πισαλίδων μυῶν.

ΕΣτω δέ τι καὶ τῇ μυίᾳ παρ' ἡμῶν γέρας, καὶ εἰκότως εἰ μὴ ἀμοιρήσει τῆς μνήμης τῆς ἐνταῦθα· φύσεως γάρ τοι καὶ ἐκείνη πλάσμα ἐστίν. Αἱ μυῖαι αἱ Πισάτιδες, κατὰ τὴν τῶν Ὀλυμπίων ἑορτὴν, ὡς ἂν εἴποις, σπένδονται καὶ τοῖς ἀφικνουμένοις καὶ τοῖς ἐπιχωρίοις. Ἱερείων γοῦν καταθυομένων τοσούτων, καὶ αἵματος ἐκχεομένου, καὶ κρεμαμένων κρεῶν, αἵδε ἀφανίζονται ἑκοῦσαι, καὶ τοῦ γε Ἀλφειοῦ περαιοῦνται ἐς τὴν ἀντιπέραν ὄχθην. Καὶ ἐοίκασι τῶν γυναικῶν τῶν ἐπιχωρίων διαλλάττειν οὐδὲ ὀλίγον, εἰ μὴ ἄρα τι ἐγκρατέστεραι αἱ μυῖαι ἐκεῖναι τῶν γυναικῶν ὁμολογοῦνται τοῖς ἔργοις· τὰς μὲν γὰρ ὁ τῆς ἀγωνίας, καὶ τῆς κατ' αὐτὴν σωφροσύνης νόμος ἐλαύνει τὰς γυναῖκας· αἱ μυῖαι δὲ ἑκοῦσαι τοῖς ἱεροῖς ἀφίστανται, καὶ ἐν μὲν ταῖς ἱερουργίαις, καὶ παρὰ τὸν τῶν ἄθλων χρόνον τὸν νενομισμένον ἑκοῦσαι ἀπαλλάττονται. Λύτο δ' ἀγὼν, αἱ δὲ ἐπιδημοῦσιν, ὥσπερ οὖν καθόδου τυχοῦσαι ψηφίσματι φυγάδες· εἶτα ἐπιῤῥέουσιν εἰς τὴν Ἦλιν αἱ μυῖαι αὖθις, ὡς αἱ γυναῖκες.

ΚΕΦ. ιή.

Περὶ Ὀρφοῦ τοῦ ἰχθύος.

Ὁ Ὀρφὸς θαλάττιον ζῶόν ἐστι, καὶ εἰ ἕλοις, καὶ ἀνατέμοις, οὐκ ἂν ἴδοις τεθνεῶτα παραχρῆμα αὐτὸν, ἀλλ' ἐπιλαμβάνει τῆς κινήσεως οὐκ ἐπ' ὀλίγον. Διὰ χειμῶνος δὲ ἐν τοῖς φωλεοῖς οἰκουρῶν χαίρει, διατριβαὶ δὲ ἄρα αἱ πρὸς τῇ γῇ μᾶλλον φίλαι αὐτῷ.

CAP. XIX.

De Lupo.

CONTRA taurum lupus ire, et ſimul eum a fronte ideo adoriri non audet; quod et cornua extimeſcat, et eorum robur mucronatum declinare ſtudeat. Quamobrem primum velut recta via contra taurum pugnaturus eſſet, prae ſe gerit minas, et tanquam eum invaſurus illius oculis ſeſe crebro inculcat; deinde cum taurus in ipſum irruit, ſe retorquens in dorſum inſilit, et vero acerrime ad ejus perniciem incumbit, atque naturae aſtutia ſuam infirmitatem compenſans ipſum expugnat.

CAP. XX.

De Aſello marino.

ASELLVM marinum cor in ventre habere his in rebus peritiſſimi tradunt.

CAP. XXI.

De Pavone.

NON modo pavo ſe non ignorat ex avibus formoſiſſimum eſſe, verum etiam ubi formae ipſius ſita ſit pulchritudo, praeclare tenet, atque ea elatus ſuperbus eſt, et cerviculam jactat, et ex pennis, quae ei non mediocre ornamentum adferunt, maximos ſpiritus ſumit, his et ſpectatoribus metum injicit, et aeſtivo tempore nativum et non arceſſitum habet tegmentum. Quod ſi quem velit exterrere, caudae pennas primum explicat; deinde ad injiciendum terrorem his, veluti armis ſuis miles quiſpiam, concrepat. Capite etiam elato ſuperbe nutat, velut triplici criſta ornatam, quatiens galeam. Cum refrigeratio ei neceſſaria eſt, tum paſſis pennis, et in anteriorem partem reflexis, ex ſeſe corpus ſuum opacans caloris

ΚΕΦ. ιθ´.

Περὶ Λύκου.

Λύκος ὁμόσε ταύρῳ χωρεῖν, καὶ ἰέναι οἱ κατὰ πρόσωπον ἥκιστός ἐστι, καὶ εἰκότως· δέδοικε δὲ τὰ κέρατα, καὶ τὰς ἀκμὰς αὐτῶν ἐκνεύει. Καὶ ὡς ἐξ εὐθείας οἱ μαχούμενος ἀπειλεῖ, οὐ μὴν δρᾷ τοῦτο, ἀλλ' ὥσπεροῦν ἐπιθησόμενος ὑποφαίνει· εἶτα μέντοι προσπεσόντος, ὅδε ἑαυτὸν ἐξελίξας ἐς τὰ νῶτα ἀνέθορε, καὶ ἐγκρατῶς ἔχεται τοῦ θηρὸς ὁ θὴρ ὁ ἀντίπαλος, καὶ καταισχύει αὐτοῦ σοφίᾳ φυσικῇ τὸ ἐνδέον ἀνακούμενος ὁ λύκος.

ΚΕΦ. κ´.

Περὶ Ὄνου θαλαττίου.

Ὄνος ὁ θαλάττιος ἐν τῇ γαστρὶ τὴν καρδίαν ἔλαχεν ἔχειν, ὡς οἱ δεινότατοι αὐτὰ ὁμολογοῦσιν ἡμῖν, καὶ διδάσκουσιν.

ΚΕΦ. κά.

Περὶ Ταῶνος.

Ὁ Ταὼς οἶδεν ὀρνίθων ὡραιότατος ὤν, καὶ ἔνθα οἱ τὸ κάλλος κάθηται, καὶ τοῦτο οἶδε, καὶ ἐπ' αὐτῷ κομᾷ, καὶ σοβαρός ἐστι, καὶ θαῤῥεῖ τοῖς πτεροῖς, ἅπερ οὖν αὐτῷ καὶ κόσμον περιτίθησι, καὶ πρὸς τοὺς ἔξωθεν φόβον ἀποστέλλει· καὶ ἐν ὥρᾳ θερείῳ σκέπην οἴκοθεν, καὶ οὐκ ἠτημένην, οὐδὲ ὀθνείαν παρέχεται. Ἐὰν γοῦν φοβῆσαι θελήσει τινὰ, ἐγείρας τὰ οὐραῖα, εἶτα διεσείσατο καὶ ἀπέστειλεν ἦχον, καὶ ἔδεισαν οἱ παρεστῶτες, ὡς ὁπλίτου τὸν ἐκ τῶν ὅπλων πεφοβημένοι δοῦπον. Ἀνατείνει δὲ τὴν κεφαλὴν, καὶ ἐπινεύει σοβαρώτατα, ὥσπεροῦν ἐπισείων τριλοφίαν. Δεηθείς γε μὴν ψυχάσαι, τὰ πτερὰ ἐγείρει, καὶ ἐς τοὔμπροσθεν ἐπικλίνας συμφυῆ σκιὰν ἀποδείκνυται τοῦ ἰδίου σώματος τὴν

loris vim frangit, et propulſat. Si retro atque a tergo ventus flat, alas paulatim pandit; ſic ventus interſpirans auras et molles et ſuaves ei adflat, unde is refrigeratur. Quod ſi laudatur, tanquam formoſus puer, aut mulier pulchra, qua corporis parte excelluerit, illam oſtentat; ſic is ipſe pennas ornate et ordine erigit, ut vel florido prato, vel pulcherrimae picturae colorum varietate diſtinctae ſimilis eſſe videatur, atque admodum difficile ſit pictoribus proprietatem naturae imitari. Et quanto ſui oſtentandi ſtudio teneatur abunde demonſtrat; dum ſpectatorem conſpectu ſuo expleri facile patitur; et quaquaverſus obvertitur, pennarum ſpeciem multiformem ſtudioſe oſtendens, et Medorum veſtem, ornatuſque Perſarum ſuperantem ſuam ſtolam ambitioſe variatos, oſtentans. Ex barbaris ad Graecos exportatus eſſe dicitur. Primum autem longo temporis intervallo rarus, deinde ſtudioſis elegantiae et pulchritudinis pretio ſpectatus fuit Athenis, ubi ſingulis menſium calendis et viros et mulieres admittentes ad hujuſmodi ſpectaculum ex eo quaeſtum fecerunt; atque ut in oratione contra Eraſiſtratum Antiphon inquit, marem et feminam mille drachmis aeſtimarunt. Vt nutriantur, cella duplici opus eſt, et cuſtodibus et curatoribus. Hortenſius, homo Romanus, coenam primus Romae auguralem cum pavone dedit. Alexander Macedo ejuſmodi aves apud Indos videns, earum admiratione commotus, in eos qui has occiderent, gravem poenam conſtituit.

C A P. XXII.

De Muribus.

CVM mures in aquatile vas delapſi adſcendere non queunt, mutuas inter ſe caudas mordicus tenentes ſeſe attrahunt, ſecundum quidem primus, tertium ſecundus. Sic enim eos mutuam opem ſibi invicem ferre ſapientiſſima natura docuit.

C A P.

αἴγλην τὴν ἐκ τῆς ἀκτῖνος ἀποςέγων. Εἰ δὲ εἴη ϗ ἄνεμος κατόπιν, ἡσυχῇ διίςησι τὰ πλερά· ϗ τὸ πνεῦμα διαῤῥέον, αὔρας οἱ μαλακὰς ϗ ἡδίςας ἐπιπνέον, ἀναψύχειν τὸν ὄρνιν δίδωσιν. Ἐπαινεθεὶς δὲ αἰσθάνελαι, ϗ ὥσπερȣ̃ν ἢ παῖς καλὸς, ἢ ὡραία γυνὴ, τὸ μάλιςα πλεονεκλȣ̃ν τȣ̃ σώμαλος εἰς ὥραν ἐπιδείκνυσιν· ȣ̃τω τοι ϗ ἐκεῖνος τὰ πλερὰ ἐν κόσμῳ, ϗ καλὰ ςοῖχον ὀρθοῖ, ϗ ἔοικεν ἀνθηρῷ λειμῶνι, ἢ γραφῇ πεποικιλμένῃ πολυχροίᾳ τῇ τῶν φαρμάκων, ϗ ἱδρῶς πρόκειλαι ζωγράφοις εἰκάσαι τῆς φύσεως τὸ ἴδιον. Καὶ ὅπως ἔχει τῆς εἰς τὴν ἐπίδειξιν ἀφθονίας παρίςησιν· ἐᾷ γὰρ ἐμπλησθῆναι τῆς θέας τὸν παρεςῶτα, ϗ ἑαυτὸν περιάγει, δεικνὺς φιλοπόνως τὸ τῆς πλερώσεως πολύμορφον, ὑπὲρ τὴν τῶν Μήδων ἐσθῆτα, ϗ τὰ Περσῶν ποικίλμαλα, τὴν ἑαυτȣ̃ ςολὴν ἐπιδεικνύμενος ἐκεῖνός γε σοβαρώταλα. Λέγελαι δὲ ἐκ βαρβάρων εἰς Ἕλληνας κομισθῆναι. Καὶ χρόνȣ πολλȣ̃ σπάνιος ὢν, εἶτα ἐδείκνυλο τῶν ἀνθρώπων τοῖς φιλοκάλοις μισθȣ̃, ϗ Ἀθήνῃσί γε ταῖς νȣμηνίαις ἐδέχονλο ϗ ἄνδρας ϗ γυναῖκας ἐπὶ τὴν ἱςορίαν αὐτῶν, ϗ τὴν θέαν πρόσοδον εἶχον· ἐτιμῶνλο δὲ τὸν ἄῤῥενα ϗ τὸν θῆλυν δραχμῶν χιλίων, ὡς Ἀνλιφῶν ἐν τῷ πρὸς Ἐρασίςραλον λόγῳ φησί. Δεῖ δὲ ϗ διπλῆς οἰκίας τῇ τροφῇ αὐτῶν, ϗ φρȣρῶν τε ϗ μελεδωνῶν. Ὀρλήσιος δὲ ὁ Ῥωμαῖος καλαθύσας ἐπὶ δείπνῳ ταὼν πρῶτος ἐκρίθη. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ Μακεδὼν ἐν Ἰνδοῖς ἰδὼν τȣ́σδε τȣ̀ς ὄρνιθας ἐξεπλάγη, ϗ τȣ̃ κάλλȣς θαυμάσας ἠπείλησε τῷ καλαθύσανλι ταὼν ἀπειλὰς βαρυλάτας.

ΚΕΦ. κβ΄.

Περὶ Μυῶν.

ΕΙΣ τȣ̀ς ψυκλῆρας ὅταν οἱ μῦες ἐμπέσωσιν, ἀνανεῦσαι ϗ ἀνελθεῖν ȣ̓ δυνάμενοι, τὰς ἀλλήλων ȣ̓ρὰς ἐνδακόνλες, εἶτα ἐφέλκȣσι τὸν δεύτερον ὁ πρῶτος, ϗ ὁ δεύτερος τὸν τρίτον. Οὕτω μὲν δὴ ϗ τȣ́τȣς ἀλλήλοις συμμαχεῖν ϗ ἐπικȣρεῖν ἡ σοφωλάτη φύσις ἐξεπαίδευσεν.

CAP. XXIII.

De Crocodilis.

Ad hanc rationem de Nilo aquam haurientibus crocodili insidias instruunt. Per virgulta, quibus sunt tecti, et intuentur, et subter ea ipsa natant; et sic operti aquatores, qui cum urnis, aut aliis vasis, advenerint, confestim ex virgultorum latebris erumpentes, et ad ripam prosilientes, aggrediuntur; eosque violento raptu interceptos devorant. De malitia atque innata astutia crocodilorum haec quidem nunc a me dicta sunt.

CAP. XXIV.

De Canibus et Otide.

Lepus et vulpes canum metu exhorrescunt; canes etiam latratu leonem e fruticetis excitant, et in se convertunt; cervos item insequuntur: avis autem nulla canem timet, sed cum eo pacem colit. Vnam otidem excipio, quae propter corporis sui gravitatem et tarditatem, canem perhorrescit. Eam enim ponderosa corporis mole constrictam alae non facile allevant; idcirco que demisso atque humili volatu utitur, quia pondere deprimitur; ex quo fit, ut nonnunquam a canibus capiatur. Itaque, conscientia suae humilitatis perculsa, simulac canes latrantes audiverit, in dumeta aut paludes excursione se impellit, quibus et protegatur, et ab instanti periculo facillime servetur.

ΚΕΦ. κγ΄.

Περὶ Κροκοδείλων.

Ἐλλοχῶσιν οἱ κροκόδειλοι τὰς ὑδρευομένας ἐκ τοῦ Νείλου τὸν τρόπον τοῦτον. Φρύγανα ἑαυτοῖς ἐπιβάλλοντες, καὶ δι' αὐτῶν ἐμβλέποντες, εἶτα ὑπονέουσι τοῖς φρυγάνοις· οἱ δὲ ἀφικνοῦνται κεράμια, ἢ κάλπεις, ἢ πρόχους κομίζοντες· εἶτα ἀρυομένους αὐτοὺς ὑπεκδύντες τῶν φρυγάνων, καὶ τῇ ὄχθῃ προσαναπηδήσαντες, ἁρπαγῇ βιαιοτάτῃ συλλαβόντες ἔχουσι δεῖπνον. Κακίας δὴ καὶ πανουργίας κροκοδείλων συμφυοῦς εἴρηταί μοι τανῦν ταῦτα.

ΚΕΦ. κδ΄.

Περὶ Κυνῶν καὶ Ὠτίδος.

Λαγὼς δέδοικε κύνας, καὶ μέντοι καὶ ἀλώπηξ, καί που συνεγείρουσιν ἐκ τῆς λόχμης αἱ αὐταὶ τῇ ὑλακῇ, καὶ λέοντα ἐπιστρέφουσι, καὶ ἔλαφον διώκουσιν· ὀρνίθων δὲ οὐδὲ εἰς ὥραν ποιεῖται κυνὸς, ἀλλ' αὐτοῖς παρ' αὐτῶν ἔνσπονδά ἐστιν. Μόνη δὲ ἡ ὠτὶς πέφρικε κύνας, τὸ αἴτιον, βαρεῖαί τέ εἰσι, καὶ σαρκῶν ὄγκον περιφέρουσιν. Οὔκουν αὐτὰς αἴρει τε καὶ ἐλαφρίζει τὰ πτερὰ ῥᾳδίως· καὶ διὰ τοῦτο ταπειναὶ πέτονται, καὶ κάτω περὶ γῆν, βρίθοντος τοῦ ὄγκου αὐτάς· αἱροῦνται δὲ ὑπὸ τῶν κυνῶν πολλάκις. Ὅπερ ἑαυταῖς συνειδυῖαι, ὅταν ἀκούσωσιν ὑλακῆς, ἐς τοὺς θάμνους καὶ τὰ ἕλη καταθέουσι, προβαλλόμεναι ἑαυτῶν ταῦτα, καὶ ῥυόμεναι σφᾶς ἐκ τῶν παρόντων, καὶ μάλα εὐπόρως.

CAP. XXV.

De Agnis.

SERO admodum ſuos parentes homo cognoſcere incipit; cum tamen intueri in patrem, complecti matrem, arridere domeſticis doceatur. Agni vero circum matres ſtatim ſaltu concurſant, et domeſticum ab alieno internoſcunt; neque id a paſtoribus diſcere ipſis opus eſt.

CAP. XXVI.

De Simiis.

SIMIA actuoſum animal, et ad omnia imitanda habile, omne quod corpore agitur, ſi doceatur, praeclare diſcit, et idipſum actione repraeſentat. Nam ſi ſaltare doceatur, ſaltationem adſequitur; ſi ad tibiam canere, canit. Ego aurigae munus obire vidi, habenas nimirum vel adducendi, vel remittendi, et flagello ſimul utendi. Brevi, ſi quis ad alia quaepiam inſtituat, non fallit docentem; adeo varium natura animal eſt, et multiplex, ut ad omnem actionem ſeſe verſet.

CAP. XXVII.

Animalium diverſae naturae

HAE animalium naturae peculiares quoque ſunt, ac diverſae. In Biſaltia duplex jecur lepores Theopompus ait habere. Meleagrides in Lero nullam avium rapacium laedere Iſter prodit. Boves apud Neuros cornua in humeris habere Ariſtoteles auctor eſt. Sues in Aethiopia cornutas eſſe refert Agatharchides. Merulas in Cyllene omnes candidas eſſe narrat Soſtratus. Oves in Ponto amariſſimi abſinthii pabulo pingueſcere; et capras in Miman-

te

ΚΕΦ. κέ.

Περὶ Ἀρνῶν.

ΟΨὲ τὰς γειναμένας ἄνθρωπος γνωρίζειν ἄρχεται, διδασκόμενος, καὶ οἱονεὶ καταδόμενος εἰς πατέρα ὁρᾷν, καὶ μητέρα ἀσπάζεσθαι, καὶ οἰκείοις προσμειδιᾷν. Οἱ δὲ ἄρνες περὶ τὰς μητέρας πηδῶσιν ἀπὸ γενεᾶς, καὶ ἴσασι τό,τε ὀθνεῖον καὶ τὸ οἰκεῖον, καὶ παρὰ τῶν νομέων μαθεῖν δέονται ἀδὲ ἕν.

ΚΕΦ. κϛ΄.

Περὶ Πιθήκων.

ΜΙμηλότατόν ἐστι ζῶον ὁ πίθηκος, καὶ πᾶν ὅ,τι ἂν ἐκδιδάξῃς τῶν διὰ τῦ σώματος πραττομένων, ὅδε εἴσεται καὶ ἀκριβῶς, ἵνα μαθὼν καὶ ἀποδείξηται αὐτό. Καὶ ὀρχεῖται γῦν ἐὰν μάθῃ· καὶ αὐλεῖ, ἐὰν ἐκδιδάξῃς. Ἐγὼ δὲ καὶ ἡνίας κατέχοντα εἶδον, καὶ ἐπιβάλλοντα τὴν μάστιγα καὶ ἐλαύνοντα. Καὶ ἄλλο δ᾽ ἄν τι μαθὼν, καὶ ἄλλο, ἀ διαψεύσαιτο τὸν διδάξοντα· ἅτως ἄρα ἡ φύσις ποικίλον τι καὶ εὐτράπελόν ἐστι.

ΚΕΦ. κζ΄.

Ζώων φύσεις διάφοροι.

ΙΔιαι δὲ καὶ διάφοροι τῶν ζώων καὶ αἵδε αἱ φύσεις. Τὰς ἐν τοῖς Βισάλταις λαγὼς διπλᾶ τὰ ἥπατα ἔχειν Θεόπομπος λέγει. Τὰς δ᾽ ἐν Λέρῳ Μελεαγρίδας ὑπὸ μηδενὸς ἀδικεῖσθαι τῶν γαμψωνύχων ὀρνέων, λέγει Ἴστρος. Τὰς δὲ ἐν Νεύροις βᾶς Ἀριστοτέλης φησὶν ἐπὶ τῶν ὤμων ἔχειν τὰ κέρατα. Ἀγαθαρχίδης δὲ τὰς ἐν Αἰθιοπίᾳ ὗς κέρατα ἔχειν. Σώστρατος δὲ τὰς ἐν τῇ Κυλλήνῃ κοσσύφας πάντας λέγει λευκάς. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ Μύνδιος ἐν τῷ Πόντῳ πρόβατα πιαίνεσθαι ὑπὸ τῦ πικροτάτυ φησὶν ἀψινθία· τὰς δὲ ἐν τῷ Μίμαντι γινομένας

te natas ſex menſibus potu abſtinere; et ad mare ſolum hianti ore reſpicere, atque inde ſpirantes auras excipere, Alexander Myndius tradit. Capras Illyricas ſolipedes eſſe, non biſulcas, audio. Piſces in Babylonia, fluvio relicto, in aridis locis frequenter paſci ait divinus Theophraſtus

C A P. XXVIII.

De amore Porphyrionis erga contubernales.

PORPHYRIO, praeterquam quod et rivalis maxime eſt, et obtrectator, ea ſane etiam naturae indole praeditus eſt, ut eorum quibuſcum uſu conjunctus eſt, amantiſſimus eſſe dicatur. Eum ipſum et gallum in eodem verſatos domicilio percepi, eaſdemque ambulationes et aequalia ſpatia conficere ſolitos, eiſdemque veſci cibis, communiter pulverulentis uti volutationibus, mirificumque ex his rebus amorem inter ſe mutuo contraxiſſe. At enim cum utriuſque dominus, feſto quodam die cum ſodalibus, ut epulare ſacrificium faceret, gallum occidiſſet; porphyrio convictore privatus, ſolitudinem non ferens, ſibi inedia mortem conſcivit.

C A P. XXIX.

De Anſere Aegienſi.

IN Aegio, Achaiae urbe, praeſtantem forma puerum, genere Olenium, nomine Amphilochum, ſicut Theophraſtus refert, anſer amavit. Nam cum in Aegienſi cuſtodia is puer cum perfugis Oleniorum teneretur, ei anſer dona adferebat. Porro nihil mirum in Chio Glaucen cithariſtriam homines, cum ea eſſet pulchritudine eximia, adamaſſe; ſiquidem ab ariete, et anſere etiam, eandem audio amatam fuiſſe. Anſeres, Taurum montem tranſmittentes, aquilarum metu, ſinguli mordicus lapidem tenent, ut ne clangorem fundant; tanquam enim ſilentii frenos ſibi injicientes montem tranſvolant, atque ſic, ſuppreſſa omni clangoris ſignificatione,

perſaepe

αἶγας ἓξ μηνῶν μὴ πίνειν· ὁρᾷν δὲ ἐς τὴν θάλατταν μόνον ϗ κεχηνέναι, ϗ τὰς αὔρας τὰς ἐκεῖθεν δέχεσθαι, ὁ αὐτὸς λέγει. Αἶγας δὲ Ἰλλυρίδας ὁπλὴν ἀκούω ἔχειν, ἀλλ' οὐ χηλήν. Θεόφραστος δὲ δαιμονιώτατος λέγει ἐν τῇ Βαβυλωνίᾳ γῇ τοὺς ἰχθύας ἀνιόντας ἐκ τοῦ ποταμοῦ, εἶτα μέντοι ἐν τῷ ξηρῷ τὰς νομὰς ποιεῖσθαι πολλάκις.

ΚΕΦ. κή.

Περὶ τῆς εἰς τοὺς ὁμοτρόφους εὐνοίας τῆς τοῦ Πορφυρίωνος.

ΙΔιον δὲ ἄρα πορφυρίων πρὸς τὸ ζηλοτυπώτατος εἶναι ὄρνις, ϗ ἐκεῖνο δήπου κέκτηται· φιλοίκειον αὐτὸν εἶναί φασι, ϗ τὴν συντροφίαν τῶν συννόμων ἀγαπᾷν. Ἐν οἰκίᾳ γοῦν τρέφεσθαι πορφυρίωνα ϗ ἀλεκτρυόνα ἤκουσα, ϗ σιτεῖσθαι μὲν τὰ αὐτὰ, βαδίζειν δὲ τὰς ἴσας βαδίσεις, ϗ κοινῇ κονίεσθαι, οὐκοῦν ἐκ τούτων φιλίαν τινὰ θαυμαστὴν αὐτοῖς ἐγγενέσθαι. Καί ποτε ἑορτῆς ἐπιστάσης, ὁ δεσπότης ἀμφοῖν τὸν ἀλεκτρυόνα καταθύσας εἱστιάθη σὺν τοῖς οἰκείοις· ὁ δὲ πορφυρίων τὸν σύννομον οὐκ ἔχων, ϗ τὴν ἐρημίαν μὴ φέρων, ἑαυτὸν ἀτροφίᾳ διέφθειρεν.

ΚΕΦ. κθ'.

Περὶ Χηνὸς τοῦ ἐν Αἰγείῳ.

ΕΝ Αἰγείῳ τῆς Ἀχαΐας, ὡραίου παιδὸς, Ὠλενίου γένος, ὄνομα Ἀμφιλόχου, ἠράσθη χήν· Θεόφραστος λέγει τοῦτο. Σὺν τοῖς Ὠλενίων δὲ φυγάσιν ἐφρουρεῖτο ἐν Αἰγείῳ ὁ παῖς, οὐκοῦν αὐτῷ ὁ χὴν δῶρα ἔφερε. Καὶ ἐν Χίῳ Γλαύκης τῆς κιθαρῳδοῦ ὡραιοτάτης οὔσης, εἰ μὲν ἥρων ἄνθρωποι, τοῦτο μέγα οὐδέπω· ἠράσθησαν δὲ ϗ κριὸς, ϗ χὴν, ὡς ἀκούω, τῆς αὐτῆς. Οἱ δὲ χῆνες διαμείβοντες τὸν Ταῦρον τὸ ὄρος δεδοίκασι τοὺς ἀετοὺς, ϗ ἕκαστός γε αὐτῶν λίθον ἐνδακόντες, ἵνα μὴ κλάζωσιν ὥσπερ οὖν ἐμβαλόντες σφίσι στόμιον, διαπέτονται σιωπῶντες, ϗ

τὰς

persaepe aquilas fallunt. Quod autem natura callidissimi sunt, idcirco lavationum cupidissimi exsistunt, etenim natare gaudent: et quemadmodum cibariis summe humidis, herbis, et lactucis, alisque quibus interius refrigerentur, delectantur; sic nec lauri foliis, ne si quidem fame pereant, vescuntur; nec rhododaphnen sua sponte, nec adhibita vi, edunt: praeclare enim intelligunt, si quid tale comederint, se vita privatum iri. Contra homines, alii in cibo, alii in potu, veneni insidiis patent. Nam innumeri partim venenata potione perierunt, ut Alexander; partim cibo, ut Claudius et Britannicus ejus filius; et alii complures, veneno vel sponte vel per insidias sumpto, cum semel ejus vi decubuissent, non surrexerunt.

CAP. XXX.

De Vulpansere.

RECTE vulpanseri nomen inductum est, quod ex peculiaribus et ingenitis naturae suae rebus trahit. Cum enim anseris speciem habet, tum probe cum vulpe callida improbitate comparari potest; atque etiamsi corpore quam anser inferior sit, animi tamen robore superior, et ad invadendum praestantior habetur. Tuetur igitur se et contra aquilam, et felem, aliaque, quae ei adversantur animalia.

CAP. XXXI.

De Serpente.

HAEC etiam serpenti peculiaria sunt; cor juxta guttur, fel ad intestina, testiculos ad caudam habet; longa autem ova et mollia parit, et in dentibus venenum gerit.

CAP.

τὰς ἀετὰς τὰ πολλὰ ταύτῃ διαλανθάνουσι. Θερμότατος δὲ ὢν ἄρα καὶ διαπυρώτατος τὴν φύσιν ὁ χὴν, φιλόλουτρός ἐστι, καὶ νήξεσι χαίρει, καὶ τροφαῖς μάλιστα ταῖς ὑγρολάταις, καὶ πόαις, καὶ θριδακίναις, καὶ τοῖς λοιποῖς, ὅσα αὐτοῖς ἔνδοθεν ψῦχος ἐργάζεται· εἰ δὲ καὶ ἐξαυαίνοιτο ὑπὸ λιμοῦ, δάφνης φύλλον οὐκ ἂν φάγοι, οὐδ᾽ ἂν πάσαιτο ῥοδοδάφνης, οὔτε ἑκὼν, οὔτε ἄκων· οἶδε γὰρ ὅτι τεθνήξεται τούτων τινὸς ἐμφαγών. Ἄνθρωποι δὲ ὑπὸ σοφίας ἐπιβουλεύονται, καὶ εἰς τροφὴν, καὶ εἰς ὕπνον. Μυρίοι γοῦν καὶ πίνοντές τι κακὸν κατέπιον, ὡς Ἀλέξανδρος· καὶ ἐσθίοντες, ὡς Κλαύδιος ὁ Ῥωμαῖος, καὶ Βρεταννικὸς ὁ τούτου παῖς· καὶ κατακοιμηθέντες οὐκ ἐξανέστησαν χρήσει φαρμάκου, οἱ μὲν ἑκόντες τοῦτο σπάσαντες, οἱ δὲ ἐπιβουλευθέντες.

ΚΕΦ. λ΄.

Περὶ Χηναλώπεκος.

Ὁ Δὲ χηναλώπηξ πέπλεκταί οἱ τὸ ὄνομα, καὶ εἰκότως, ἐκ τῶν τοῦ ζώου ἰδίων τε καὶ συμφυῶν. Ἔχει μὲν γὰρ τὸ εἶδος τὸ τοῦ χηνὸς, πανουργίᾳ δὲ δικαιότατα ἀντικρίνοιτο ἂν τῇ ἀλώπεκι· καὶ ἔστι μὲν χηνὸς βραχύτερος, ἀνδρειότερος δὲ, καὶ χωρεῖν ὁμόσε δεινός. Ἀμύνεται γοῦν καὶ ἀετὸν, καὶ αἴλουρον, καὶ τὰ λοιπὰ, ὅσα αὐτοῦ ἀντίπαλά ἐστι.

ΚΕΦ. λα΄.

Περὶ Ὄφεως.

Ἴδια δὲ ὄφεως καὶ ἐκεῖνά ἐστι· τὴν καρδίαν κεκλήρωται ἐπὶ τῇ φάρυγγι, τὴν δὲ χολὴν ἐν τοῖς ἐντέροις, πρὸς δὲ τῇ οὐρᾷ τοὺς ὄρχεις ἔχει, τὰ δὲ ὠὰ τίκτει μακρὰ καὶ μαλακὰ, τὸν δὲ ἰὸν ἐν τοῖς ὀδοῦσι φέρει.

CAP. XXXII.
De Pavonibus.

Id quoque pavonis, de quo ſupra diximus, proprium et notione dignum eſt: quod tres annos natus incipit ex ſeſe parere, et varios colores fundere; ovis autem non continenter, ſed duorum dierum intervallo incubat; idem interdum irrita et vana, quemadmodum ceterae aves, ova parit.

CAP. XXXIII.
De Anate.

Primum ut anas peperit (parit autem in terra extra aquam, prope aut ſtagnum, aut paludem, aliumve aquoſum locum) ſtatim ejus foetus, recondita quadam natura et propria, norunt ſe volatu in ſublime ferri non poſſe, nec etiam in terra commorari; quocirca a partu ſtatim natatiles ad aquam adſiliunt, neque tamen natare diſcere neceſſe habent; ſed tanquam temporis longinquitate eruditae ſapienter, et merguntur, et emergunt. Nam cum aquila, quam anatariam appellant, in natantem anatem irruit, tanquam eam raptura, ſe intra aquam ſubmerſione abdit; atque infra aquam natando ex alio loco extra aquam eminet. Quod ſi aquila illuc quoque incumbat, et inſtet, ea iterum demergitur, atque tamdiu ſurſum deorſum commeat, dum aquila fuerit ſubmerſione ſuffocata, aut diſceſſerit in aliam praedam; tum enim anas metu liberata, ad ſummam aquam elata rurſus natat.

ΚΕΦ. λβ'.

Περὶ Ταῶν.

ΤΑῷ δὲ τῷ ὄρνιθι τῷ προειρημένῳ καὶ ἐκεῖνα συμφυῆ καὶ ἴδια, ἅπερ ἐστὶ μαθεῖν ἄξια· τρία ἔτη γενόμενος κυήσεως ἄρχεται, καὶ ὠδῖνα ἀπολύει, καὶ τῆς τῶν πτερῶν πολυχροΐας τε καὶ ὥρας τότε ἄρχεται· ἐπωάζει δὲ οὐ κατὰ τὸ ἑξῆς, ἀλλὰ παραλιπὼν δύο ἡμέρας· ἤδη δ' ἂν τέκοι καὶ ὑπηνέμια ὁ ταὼς, ὡς καὶ ὄρνιθες ἕτεροι.

ΚΕΦ. λγ'.

Περὶ Νήττης.

Η Νῆττα ὅταν τέκῃ (τίκτει μέντοι ἐν ξηρῷ, πλησίον δὲ ἢ τῆς λίμνης, ἢ τοῦ τενάγους, ἢ ἄλλου τινὸς ὑδρηλοῦ χωρίου καὶ ἐνδρόσου) τὸ νεόττιον φύσει τινὶ ἰδίᾳ καὶ ἀποῤῥήτῳ οἶδε, ὅτι μήτε τῆς ἐν ἀέρι μετεώρου φορᾶς οἱ μέτεστι, μήτε μὴν τῆς ἐν τῇ χέρσῳ διατριβῆς· καὶ ἐκ τούτων ἐς τὸ ὕδωρ πηδᾷ, καὶ ἐξ ὠδίνων ἐστὶ νηκτικὴ, καὶ μαθεῖν οὐ δεῖται, ἀλλὰ καταδύεται καὶ ἀναδύεται πάνυ σοφῶς, καὶ ὡς ἤδη χρόνῳ πεπαιδευμένη τοῦτο. Ἀετὸς δὲ, ὃν καλοῦσι νηττοφόνον, ἐπιπηδᾷ τῇ νηχομένῃ, ὥσπερ ἁρπασόμενος· ἡ δὲ καταδῦσα ἑαυτὴν ἠφάνισεν, εἶτα ὑπονηξαμένη ἀλλαχόθι ἐκκύπτει. Ὁ δὲ καὶ ἐκεῖ πάρεστι, καὶ αὖθις κατέδυ ἐκείνη, καὶ πάλιν ταῦτα, καὶ πάλιν· καὶ δυοῖν θάτερον, ἢ καταδὺς ἀπεπνίγη, ἢ ὁ μὲν ἀπέστη ἐπ' ἄλλην ἄγραν, ἡ δὲ ἔχουσα τὸ ἀδεὲς ἐπινήχεται αὖθις.

CAP. XXXIV.

De Cycno.

HOMINIBVS cycnus longe praeſtat; novit enim quando mortem ſit obiturus, et, ut eam adpropinquantem placate ferat, pulcherrimum a natura donum conſecutus eſt; in morte enim nullum acerbi doloris ſenſum ineſſe credit. Homines autem quod neſciunt, id et exhorrent, et ſummum malum exiſtimant. At olori tanta animi eſt tranquillitas in extremo vitae ſpiritu, ut ſibi tanquam naeniam canat. Talem etiam Bellerophontem heroico et excelſo animo mortem ſubire paratum Euripides celebrat, apud quem hiſce verbis ille ſeipſum alloquitur:

Pius fuiſti ſemper in deos, tuis
Non defuiſti amicis unquam, non opem
Negaſti externis:

et reliqua, ut ſequuntur. Canit igitur cycnus funebre ſibi carmen, quo ſive ſuas ipſe laudes, ſive Deorum hymnos decantat, ad mortem ſe praeparat. Quod autem prae laetitia potius quam triſtitia canat, Socrates quoque atteſtatur. Neque vero ad mortem modo, verum etiam ad pugnam fortis eſt; nec prior laceſſit, tanquam ſane moderatus et vir prudens, laceſſenti vero et inſidianti de animi robore nihil concedit. Ceterae quidem aves cum eo pacem habent, et quaſi foedere devinciuntur; ab aquila vero ſaepe hoſtiliter appetitur (ut Ariſtoteles refert) nunquam tamen vincitur, ſed eam provocantem animi non ſolum robore, ſed jure etiam optimo vincit.

CAP.

ΚΕΦ. λδʹ.

Περὶ Κύκνου.

Πλέον ἔχει τῶν ἀνθρώπων ὁ κύκνος ἐν τοῖς μεγίστοις· οἶδέ τε γὰρ ὁπότε τοῦ βίου τὸ τέρμα ἀφικνεῖται αὐτῷ, καὶ μέντοι καὶ εὐθύμως φέρειν αὐτὸ προσιὸν, ὑπὸ τῆς φύσεως λαβὼν ἔχει δῶρον τὸ κάλλιστον· πεπίστευκε γὰρ, ὅτι μηδενὸς ἀλγεινοῦ μηδὲ λυπηροῦ μέτεστι θανάτῳ· Ἄνθρωποι δὲ ὑπὲρ οὗ οὐκ ἴσασι, δεδοίκασι, καὶ ἡγοῦνται μέγιστον εἶναι κακὸν αὐτό. Τοσοῦτον δὲ ἄρα τῷ κύκνῳ περίεστιν εὐθυμίας, ὡς καὶ ἐπὶ τῇ καταστροφῇ τοῦ βίου τοῦ σφετέρου ᾄδειν καὶ ἀναγορεύεσθαι οἷον ἐπικήδιόν τι τοῦτο τὸ μέλος. Τοιοῦτόν τινα καὶ τὸν Βελλεφορόντην ἡρωϊκῶς καὶ μεγαλοψύχως εἰς θάνατον παρεσκευασμένον ὑμνεῖ ὁ Εὐριπίδης, πεποίηκε γοῦν πρὸς τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν λέγοντα αὐτόν·

Ἦσθ' εἰς θεοὺς μὲν εὐσεβὴς, ὅτ' ἦσθ', ἀεί·
Ξένοις τ' ἐπήρκεις, οὐδ' ἔκαμνες εἰς φίλους·

καὶ τὰ ἐπὶ τούτοις. Οὐκοῦν καὶ ὁ κύκνος μελῳδεῖ τινα ἐπικήδειον αὐτῷ μοῦσαν, ἐφόδια διδοὺς τῆς ἀποδημίας ἢ θεῶν ὕμνους, ἢ ἔπαινον οἰκεῖόν τινα. Μαρτυρεῖ δὲ αὐτῷ καὶ ὁ Σωκράτης, ὅτι ᾄδει οὐ λυπούμενος, ἀλλ' εὐθυμούμενος μᾶλλον. Ἔχει δὲ ἄρ ὁ κύκνος οὐ μόνον πρὸς τὸν θάνατον ἀνδρείως, ἤδη δὲ καὶ πρὸς μάχας· ἀδίκων μὲν οὖν οὐκ ἄρχει, οἷα δήπου σώφρων καὶ πεπαιδευμένος ἀνὴρ, τῷ δὲ ἄρχοντι καὶ ἐπιβουλεύοντι οὔτε ἀφίσταται, οὔτε εἴκει. Οἱ μὲν οὖν ὄρνιθες οἱ λοιποὶ εἰρηναῖα αὐτοῖς πρὸς αὐτοὺς καὶ ἔνσπονδά εἰσιν· ὁ δὲ αἰετὸς καὶ ἐπὶ τοῦτον ὥρμησε πολλάκις (ὡς Ἀριστοτέλης φησὶ) καὶ οὐδεπώποτε ἐκράτησε, ἡττήθη δὲ ἀεὶ μὴ μόνον σὺν τῇ ῥώμῃ τοῦ κύκνου μαχομένου, ἀλλὰ καὶ σὺν τῇ δίκῃ ἀμυνομένου.

CAP. XXXV.

De Ardea.

ARDEA oſtrea maxime appetit, eaque, ut pelecani conchas, clauſa devorat; et in gutturis ſinu, quem ingluviem vocant, tamdiu condit, donec vi caloris dehiſcant; quod cum jam factum ſenſerit, teſtas evomit, pulpas retinet, iiſque vi ventriculi percoctis alitur.

CAP. XXXVI.

De Aſteria ave.

AVIS nomine aſterias cicuratur in Aegypto, et eatenus humanam vocem intelligit, ut ſi quis ei convicium faciens appellaverit ſervam, iraſcatur; et ſi pigram vocaverit, ſuccenſeat atque indignetur, tanquam ignobilitate et ſegnitie ſibi per irriſionem objecta.

CAP. XXXVII.

De Torpedine, liquore Cyrenaico, et Dracone marino.

SI quis liquorem Cyrenaicum teneat, et torpedinem apprehendat, nihil ab ea patietur. Draconem marinum ſi manu dextra attrahere coneris, non ſequitur, ſed violente renititur; ſiniſtram vero ſi injicias, cedit et capitur.

CAP.

ΚΕΦ. λέ.

Περὶ Ἐρωδιοῦ.

Ο Ἐρωδιὸς τὰ ὄστρεα ἐσθίειν δεινός ἐστι, καὶ μεμυκότα αὐτὰ καταπίνει, ὥσπερ οὖν οἱ πελεκᾶνες τὰς κόγχας· καὶ ἐν τῷ καλουμένῳ προηγορεῶνι ὑποθερμαίνων ὁ ἐρωδιὸς φυλάττει τὰ ὄστρεα, τὰ δὲ ὑπὸ τῆς ἀλέας διΐστανται· καὶ ἐκεῖνος αἰσθανόμενος τὰ μὲν ὄστρακα ἀνεμεῖ, φυλάττει δὲ τὴν σάρκα, καὶ ἔχει τροφὴν ἀναλίσκων τῇ τῆς πέψεως δυνάμει τὸ εἴσω παρελθὸν ὁλόκληρον.

ΚΕΦ. λϛ΄.

Περὶ Ἀστερίου τοῦ ὄρνιθος.

Ονομά ἐστιν ὄρνιθος ἀστερίας, καὶ τιθασσεύεται γε ἐν τῇ Αἰγύπτῳ, καὶ ἀνθρώπου φωνῆς ἐπαΐων τοσαῦτα· εἴ τις αὐτὸν ὀνειδίζων δοῦλον εἴποι, ὅδε ὀργίζεται· καὶ εἴ τις ὄκνον καλέσειεν αὐτὸν, ὅδε βρενθύεται καὶ ἀγανακτεῖ, ὡς καὶ εἰς τὸ ἀγεννὲς σκωπτόμενος, καὶ εἰς ἀργίαν εὐθυνόμενος.

ΚΕΦ. λζ΄.

Περὶ Νάρκης καὶ ὀποῦ τοῦ Κυρηναίου, καὶ Δράκοντος θαλαττίου.

Εἰ κατέχει τις ὀπὸν Κυρηναῖον, καὶ λάβοιτο τῆς νάρκης, ἐνταῦθα δήπου τὸ ἐξ αὐτῆς πάθος ἐκπέφευγε. Δράκοντα δὲ θαλάττιον εἰ ἀνασπᾶσαι τῇ δεξιᾷ ἐθέλοις, ὅδε οὐχ ἕψεται, ἀλλὰ μάχεται καὶ κατὰ κράτος· εἰ δὲ τῇ ἀριστερᾷ ἀνάγοις, εἴκει καὶ ἑάλωκεν.

ΚΕΦ.

C A P. XXXVIII.

De gloriae cupiditate Luſciniarum.

CHARMIDEM Maſſilienſem audio dicentem, non modo muſicae perſtudioſam eſſe luſciniam, verum gloriae etiam cupidam. Cum enim in deſerta ſolitudine ſibi tantum canit, tum ſimplicem cantum et minime elaboratum edit; cum autem captiva tenetur, et non caret auditoribus, cantum variat, eumque molliter inflectit. Quod et Homerus inſinuaſſe mihi videtur his verſibus:

Vt cum Pandarei proles, chloreis aëdon,
Principio veris meditatur carmina ſecum,
Vernantiſque latens frondes ſedet arboris inter,
Multiplici et varians ſuaves de gutture voces
Fundit.

In his non πολυηχέα [id eſt, *multiſonam*] ſed πολυδευκέα ſcribunt nonnulli, et interpretantur *vocem varie imitantem*; ut ἀδευκέα contra, *quae ad nullam prorſus imitationem ſit compoſita.*

C A P. XXXIX.

Quomodo Leo naſcatur.

DE animalibus ſolum leonem naſci oculis apertis Democritus ait, tanquam ſtatim a partu iracundum, et ſtrenuum aliquid meditantem. Alii obſervarunt eum, cum dormit, caudam movere, ut oſtendat nimirum ſe non omnino dormire et ſomno undiquaque vinci, ut cetera animalia. Quod ipſum Aegyptii ſe obſervaſſe gloriantur, dicentes, leonem a ſomno invictum eſſe, nempe qui ſemper vigilet. Idcirco hunc ſoli eos conſecrare audio, quod ſol laborioſiſſimus ad nullum temporis punctum verſari intermittens circum orbem terrae, ab inſtituto curſu nunquam conquieſcit:

ΚΕΦ. λή.

Περὶ τῆς τῶν Ἀηδόνων φιλοδοξίας.

ΧΑρμίδος ἀκȣ́ω τȣ̃ Μασσαλιώτȣ λέγοντος φιλόμȣσον μὲν εἶναι τὴν ἀηδόνα, ἤδη δὲ ϗ φιλόδοξον. Ἐν γȣ̃ν ταῖς ἐρημίαις ὅταν ᾄδῃ πρὸς ἑαυτὴν ἁπλȣ̃ν τὸ μέλος, ϗ ἄνευ κατασκευῆς ᾄδειν τὴν ὄρνιν· ὅταν δὲ ἁλῶ, ϗ τῶν ἀκȣόντων μὴ διαμαρτάνοι, ποικίλον τι ἀναμέλπειν, ϗ τακερῶς ἑλίττειν τὸ μέλος. Καὶ Ὅμηρος δὲ τȣ̃τό μοι δοκεῖ ὑπαινίττεσθαι, λέγων·

Ὡς δ᾽ ὅτε Πανδαρέȣ κȣ́ρη, χλωρηῒς ἀηδὼν,
Καλὸν ἀείδησιν, ἔαρος νέον ἱςαμένοιο,
Δενδρέȣ ἐν πετάλοισι καθεζομένη πυκινοῖσι,
Ἥτε θαμὰ τρωπῶσα χέει πολυηχέα φωνήν·

Ἤδη μέντοι τινὲς ϗ πολυδευκέα φωνὴν γράφȣσι, τὴν ποικίλως μεμιμημένην· ὡς τὴν ἀδευκέα, τὴν μήδ᾽ ὅλως εἰς μίμησιν παρατραπεῖσαν.

ΚΕΦ. λθ΄.

Πῶς τίκτεται Λέων.

ΛΕγει Δημόκριτος τῶν ζώων μόνον τὸν λέοντα ἐκπεπταμένοις τίκτεσθαι τοῖς ὀφθαλμοῖς, ἤδη τρόπον τινὰ τεθυμωμένον, ϗ ἐξ ὠδίνων δρασείοντά τι γεννικόν. Ἐφύλαξαν δὲ ἄλλοι, ϗ καθεύδων ὅτι κινεῖ τὴν ȣ̓ρὰν, ἐνδεικνύμενος, ὡς τὸ εἰκὸς, ὅτι μὴ πάντῃ ἀτρεμεῖ, μηδὲ μὴν κυκλωσάμενος αὐτὸν ϗ περιελθὼν ὁ ὕπνος καθεῖλεν, ὥσπερȣ̃ν ϗ τῶν ζώων τὰ λοιπά. Τοιȣ̃τόν τι φυλάξαντας Αἰγυπτίȣς ὑπὲρ αὐτȣ̃ κομπάζειν φασὶ, λέγοντας, ὅτι κρείττων ὕπνȣ λέων ἐςὶν, ἀγρυπνῶν ἀεί. Ταύτῃ τοι ϗ ἡλίῳ ἀποκρίνειν αὐτὸν αὐτȣ̀ς πέπυσμαι, ϗ γάρ τοι ϗ τὸν ἥλιον θεῶν ὄντα φιλοπονώτατον κατὰ τὸ ἢ ἄνω τῆς γῆς

 ὁρᾶσθαι,

escit: cui rei Homerum testem adferunt, cum solem inquit operum et laborum requietem nullam habere. Cum autem insidias bubus molitur, suo robore prudenter utitur; nam noctu proficiscens ad stabula: quod et Homerus novit,

Vtque leo veniens perterret nocte profunda:

fortitudine sua omnes quidem exterret, sed unum abreptum vorat. Vt vero exsaturatus est, in posterum quidem reliquias servare cupit; sed pudor certe eum prohibet in custodia reliquiarum permanere, tanquam ab inopia cibi famem metuentem. Itaque maxime hians gravi spiritu suo afflat, teterrimam adspirationem exhalans; sicque ejusmodi adspirationi tetrae custodia permissa discedit. Cetera autem animalia quamvis eo accedunt et sentiant ubi illius reliquiae jacent, non attingere audent, metuentia videri praedari, et deripere aliquid de rege suo voluisse. Quod si ei feliciter ceciderit venatus, illum relicti primi cibi capit oblivio, huncque ut evanescentem et exoletum aspernatus relinquit; at si ex venatu nihil acciderit praedae, ad primum tanquam penariam cellam regreditur. Cum supra quam ferre queat cibo se complevit, aut quiete et inedia se exhaurit; aut simiam nactus vorat, illiusque adesis carnibus ventrem mollitum extenuat. Iam porro justus est leo, et virum ipsum, prior qui se lacessiverit, ulciscendi modum tenet. Nam si quis invasurus accedat, illi se opponit caudam vibrans, et per latera contorquens se ipsum incitat, tanquam stimulis admotis exacuens. Et eum qui se appetiverit, sed ab ictu aberraverit, ut pariter ulciscatur, exterret quidem, et non laedit. A prima aetate cicur factus, cum mansuetissimus est, tum vero ejus occursatio facillima et jucunda, lusionibus delectatur, et quidvis, modo id suo altori gratum esse sentiat, libenter sustinet. Anno [Carthaginensis] leonem, quo ad vectiones sarcinarum utebatur, habuit. Vnaque cum Berenice mansuefactus leo vivebat, tanquam unus ex comptoribus; linguaque ejus faciem leniter abstergebat, ac complanans

ὁρᾶσθαι, ἢ τὴν κάτω πορείαν ἰέναι μὴ ἡσυχάζοντα· Ὅμηρόν τε μάρτυρα Αἰγύπτιοι ἐπάγονται λέγοντα, Ἠέλιόν τ' ἀκάμαντα. Ἔστι δὲ πρὸς τῇ ῥώμῃ καὶ συνετὸς ὁ λέων· ταῖς γοῦν βουσὶν ἐπιβουλεύει νύκτωρ φοιτῶν ἐς τὰ αὔλια. Ὅμηρος δὲ ἄρα ᾔδει καὶ τοῦτο, λέγων·

Ὡς δὲ λέων ἐφόβησε μολὼν ἐν νυκτὸς ἀμολγῷ·

καὶ ἐκπλήττει μὲν ὑπὸ τῆς ἀλκῆς ἁπάσας, μίαν δὲ ἐξαρπάσας ἔδει· ὁ αὐτὸς λέγει ποιητὴς ταῦτα. Ὅταν δὲ εἰς κόρον ἐμπλησθῇ, βούλεται μὲν ταμιεύσασθαι καὶ εἰσαῦθις· αἰδὼς δὲ ἴσχει αὐτὸν φρουρεῖν παραμένοντα, ὡς τροφῆς χήτει λιμὸν δεδιότα. Οὐκοῦν περιχανὼν ἐμπνεῖ μὲν τοῦ καθ' αὐτὸν ἄσθματος, καὶ τούτῳ τὴν φυλακὴν ἐπιτρέπει, ἀπαλλάττεταί γε μὴν αὐτός. Τὰ δὲ ἄλλα ζῶα ἥκοντα καὶ αἰσθανόμενα, ὅπου λείψανόν ἐστι τὸ κείμενον, οὐ τολμῶσι προσάψασθαι, ἀλλ' ἀπαλλάττεται, δεδιότα δοκεῖν συλᾷν καὶ περικόπτειν τι τοῦ σφετέρου βασιλέως. Τῷ δὲ ἄρα εἰ μὲν εὐθηρία γένοιτο ἑτέρου καὶ εὐερμία, λήθη τοῦ πρώτου λαμβάνει, καὶ ὡς ἕωλον ἀτιμάσας, ἀπαλλάττεται· εἰ δὲ μή, ὡς ἐπ' οἰκεῖον θησαύρισμα παραγίνεται. Ὅταν δὲ ὑπερπλησθῇ, κενοῖ ἑαυτὸν ἡσυχίᾳ καὶ ἀσιτίᾳ· ἢ αὖ πάλιν πιθήκῳ περιτυχών, καὶ τούτου φαγών, κενοῦται τὴν γαστέρα ταῖς ἐκείνου λαπάξας σαρξίν. Ἦν δὲ ἄρα δίκαιος ὁ λέων, καὶ οἷος

Ἄνδρ' ἐπαμύνεσθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ.

Τῷ γοῦν ἐπιόντι ἀνθίσταται, τὴν ἀλκαίαν ἐπισείων, καὶ ἐλίττων κατὰ τῶν πλευρῶν, εἶτα ἐγείρει αὐτὸν ὥσπερ οὖν ὑποθήγων μύωπι. Τόν γε μὴν βαλόντα μὲν, οὐ τυχόντα δὲ, τῇ ἴσῃ ἀμυνόμενος, φοβεῖ μὲν, λυπεῖ δὲ οὐδὲ ἕν. Ἡμερωθείς γε μὴν ἐξ ἔτι νεαροῦ πρᾳότατός ἐστι, καὶ ἐντυχεῖν ἡδὺς, καὶ ἔστι φιλοπαίστης, καὶ πᾶν ὁτιοῦν ὑπομένει πρᾳόνως, τῷ τροφεῖ χαριζόμενος. Ἄννων γοῦν λέοντα εἶχε σκευαγωγόν. Καὶ Βερενίκῃ λέων πρᾶος συνῆν, τῶν κομμώτων διαφέρων οὐδέν· ἐφαίδρυνε γοῦν τῇ γλώττῃ ἡσυχῇ τὸ πρόσωπον αὐτῆς, καὶ τὰς ῥυτίδας ἐλέαινε, καὶ ἦν ὁμοτράπεζος,

rugas demulcebat; cum eaque in menſa convivebat, humaniter et apte comedens. Onomarchus Catanae tyrannus, et Cleomenis filius etiam leones habuerunt convictores.

CAP. XL.

De Pantherae odoris ſuavitate.

ADMIRABILEM quandam et nobis occultam odoris ſuavitatem pantheram habere aiunt, ipſa autem praerogativam ſuam novit; et una cum panthera norunt etiam alia animalia, quae capiuntur hoc modo: Cum horum, quae ad victum opus ſunt, eget panthera, ſeſe vel in loca fruticibus denſis conſita, vel foliis veſtita, ita occultat, ut inventu difficilis, tantum reſpiret. Tum hinnuli, dorcades, caprae ſylveſtres, atque alia ejuſmodi animalia quadam ſuavis odoris illecebra attrahuntur, et proxime accedunt; illa autem de latebra exſilit et praeda potitur.

CAP. XLI.

Quod ruminantia animalia tres ventres habeant. Item de Sepiarum ac Loliginum promuſcidibus.

ANIMALIVM ruminantium tres ventres eſſe audio, quos nominant reticulum ſive vittam, omaſum vel proreticulum, et abomaſum, quod poſt reticulum eſt. Porro ſepiae et loligines binas, quibus paſcuntur, promuſcides (ut ita appellem, propter figuram earum ſimul et uſum) praetendunt. His veluti anchoris, cum tempeſtas et fluctus mare agitant, petrarum prominentiis firmiſſime adhaerentes, adverſus omnem concuſſionem ac fluctuationem tutae exſiſtunt. Et rurſus cum tranquillitas redierit, iis ſolutis libere natant, non inutili hac ſcientia, qua ſe contra hiemem et pericula muniunt, inſtructae.

CAP.

πρᾴως τε ϗ εὐτάκτως ἐσθίων, ϗ ἀνθρωπικῶς. Ὀνόμαρχος δὲ ὁ Καλάνης τύραννος, ϗ ὁ Κλεομένȣς ὑὸς, συσσίτȣς εἶχον λέοντας.

ΚΕΦ. μ'.

Περὶ τῆς κατὰ τὴν Πάρδαλιν εὐωδίας.

ΕΥωδίας τινὸς θαυμαστῆς τὴν πάρδαλιν μετειληχέναι φασὶν, ἡμῖν μὲν ἀποῤῥήτȣ, αὐτὴ δὲ οἶδε τὸ πλεονέκτημα τὸ οἰκεῖον· ϗ μέντοι ϗ τὰ ἄλλα ζῶα συνεπίσταται τȣ̃το τῇ παρδάλει, ϗ ἁλίσκεται τὸν τρόπον τȣ̃τον· Ἐκείνη ἡ πάρδαλις τροφῆς δεομένη ἑαυτὴν ὑποκρύπτει, ἢ λόχμῃ πολλῇ, ἢ φυλλάδι βαθείᾳ, ϗ ἐντυχεῖν ἐστιν ἀφανὴς, μόνον δὲ ἀναπνεῖ. Οὐκȣ̃ν οἱ νεβροὶ, ϗ δορκάδες, ϗ αἶγες αἱ ἄγριαι, ϗ τὰ τοιαῦτα τῶν ζώων, ὡς ὑπό τινος ἴϋγγος τῆς εὐωδίας ἕλκεται, ϗ γίνεται πλησίον· ἡ δὲ ἐκπηδᾷ ϗ ἔχει τὸ θήραμα.

ΚΕΦ. μα'.

Ὅτι τῶν μηρυκαζόντων κοιλίαι τρεῖς. Καὶ περὶ τῶν προβοσκίδων τῶν ἐν ταῖς Σηπίαις τε ϗ Τευθίσι.

ΠΥνθάνομαι τῶν ζώων τὰ μηρυκίζοντα τρεῖς ἔχειν κοιλίας, ϗ ὀνόματα αὐτῶν ἀκȣ́ω κεκρύφαλον, ἐχῖνον, ἤνυστρον. Σηπίαι δὲ ϗ τευθίδες δύο νέμονται προβοσκίσιν· ȣ̓ γάρ τι χεῖρον ȣ̃τως ὀνομάσαι ϗ ἐκ τῆς χρείας, ϗ ἐκ τȣ̃ σχήματος ἐπαρθέντα. Καὶ ὅταν ᾖ χειμέρια ϗ κλύδων τεταραγμένος, αἵδε τῶν πετρῶν λαμβάνονται ταῖς αὐταῖς προβολαῖς, ϗ ἔχονται, ὡς ἀγκύραις πάνυ ἐγκρατῶς, ϗ ἄσειστοί τε ϗ ἄκλυστοι μένȣσιν. Εἰ δ' αὖ γένοιτο ὑπεύδια, ἀπολύȣσί τε αὐτὰς ϗ ἐλευθερȣ̃σι, ϗ νέȣσι πάλιν, εἰδυῖαι μάθημα ȣ̓κ εὐκαταφρόνητον, χειμῶνος φυγὴν, ϗ ἐκ τῶν κινδύνων σωτηρίαν.

ΚΕΦ.

CAP. XLII.

De nomenclatura Apum.

Si cui apum nomenclaturas cognoſcere libeat, candide impertiar, quae audivi. Earum igitur quaedam duces appellantur, quaedam ſirenes, aliae operariae, aliae figulae. Nicander ait cephenas fructum adferre. In Cappadocia mel ſine favis apes conficere ferunt, idque ut oleum perinde craſſum eſſe. In Trapezunte Pontica ex buxo mel fieri accepi, hocque eſſe odoratu grave, et ſanos dementes reddere, at comitiali morbo correptos ad ſanitatem reſtituere. Itemque in Media mel ex arboribus ſtillare; et, ut ait Euripides in Bacchis, in Cithaerone dulces ex ramis guttas manare. In Thracia quoque ex plantis mel fieri dicitur. In Mycono non gignitur apis, quinetiam importata moritur.

CAP. XLIII.

De Monemero animalculo in Hypani fluvio.

Aristoteles ait beſtiolam apud Hypanim fluvium, unum diem viventem, ſub lucem matutinam naſci, poſt autem ad ſolis occaſum extingui.

CAP. XLIV.

De morſu Sepiae, Oſmyli, et Polypi.

Venenatus ſepiae morſus eſt, dentes autem ipſius validi latent. Morſu oſmylus quoque et polypus laedunt: et hic quidem violentius quam ſepia mordet, veneni vero minus emittit.

CAP.

ΚΕΦ. μβʹ.

Μελισσῶν ὀνόματα.

Εἴ σοι βουλομένῳ μαθεῖν ἐστι μελιττῶν ὀνόματα, οὐκ ἂν βασκήναιμι εἰπεῖν, ὅσα πέπυσμαι. Ἡγεμόνες καλοῦνταί τινες, καὶ ἄλλαι Σειρῆνες, καὶ ἐργοφόροι τινὲς, καὶ ἕτεραι πλάσιδες. Νίκανδρος δὲ εὐφορεῖν τοὺς κηφῆνάς φησι. Περὶ δὲ τὴν Καππαδόκων γῆν ἄνευ κερίων τὸ μέλι τὰς μελίττας ἐργάζεσθαί φησι, παχὺ δὲ τοῦτο εἶναι κατὰ τὸ ἔλαιον λόγος ἔχει. Ἐν Τραπεζοῦντι δὲ τῇ Ποντικῇ ἐκ τῆς πύξου γίνεσθαι μέλι πέπυσμαι, βαρὺ δὲ τὴν ὀσμὴν τοῦτο εἶναι, καὶ ποιεῖν μὲν τοὺς ὑγιαίνοντας ἔκφρονας, τοὺς δὲ ἐπιλήπτους εἰς ὑγείαν ἐπανάγειν αὖθις. Ἐν Μηδίᾳ δὲ ἀποστάζειν τῶν δένδρων ἀκούω μέλι· ὡς ὁ Εὐριπίδης ταῖς Βάκχαις, ἐν τῷ Κιθαιρῶνι, φησὶν, ἐκ τῶν κλάδων γλυκείας σταγόνας ἀποῤῥεῖν. Γίνεσθαι δὲ καὶ ἐν Θρᾴκῃ μέλι ἐκ τῶν φυτῶν ἤκουσα. Ἐν δὲ Μυκόνῳ μέλισσα οὐ γίνεται, ἀλλὰ καὶ ἡ κομισθεῖσα ἀποθνήσκει.

ΚΕΦ. μγʹ.

Περὶ τοῦ Μονημέρου τοῦ κατὰ τὸν Ὕπανιν.

Περὶ τὸν Ὕπανιν ποταμὸν γίνεσθαι τὸ ζῶον τὸ μονήμερον οὕτω καλούμενον Ἀριστοτέλης φησὶ, τικτόμενον μὲν ἅμα τῷ κνέφαϊ, ἀποθνῆσκον δὲ ἐπὶ δυσμὰς ἡλίου τρεπομένου.

ΚΕΦ. μδʹ.

Περὶ τοῦ τῆς Σηπίας δήγματος, ἔτι δὲ καὶ Ὀσμύλου, καὶ Πολύποδος

Ἔχει δῆγμα ἡ σηπία ἰῶδες, καὶ τοὺς ὀδόντας ἰσχυροὺς ὑπολανθάνοντας. Ἦν δὲ ἄρα δηκτικὸν καὶ ὀσμύλος, καὶ ὁ πολύπους· καὶ δάκοι μὲν ἂν οὗτος σηπίας βιαιότερον, τοῦ δὲ ἰοῦ μεθίησιν ἧττον.

ΚΕΦ.

CAP. XLV.

De Apris.

APRUM, priusquam in aliquem invadit, exsertos dentes exacuere ferunt. Cui rei testimonio est Homerus, cum ait: *Album acuens dentem.* Atque etiam intelligo suillum pecus sese in luto volutans, ac turbidam aquam bibens, delectari et pinguescere; item cibis, qui vehementer inflent et expleant, nec non quiete et suili tenebroso gaudere. Eaque videtur etiam Homerus insinuare: Primo, quod in locis coenosis volutari gaudeat, ubi *Sues humicubas* cognominat. Deinde, quod aqua turbida pinguescat:

Nigram potat aquam, quae porcos reddit obesos.

Tertio, quod tenebras amet:

Ad boream spectante cava sub rupe cubabant.

Quarto, quod alimentum flatuosum eis conveniat, ubi *Glandibus eas dulcibus pasci* ait. Idem poeta non ignorans suem conspectu feminae attenuari et imminui carnibus, separatim utrumque sexum cubare canit. In Salamine si sus segetem herbescentem fuerit depastus, ejus dentes lege Salaminensium exteruntur; atque hanc esse aiunt apud Homerum *Suem frugivoram.* Sunt qui aliter sentiant et suis viridem depastae segetem dentes reddi infirmiores dicant.

CAP.

ΚΕΦ. μέ.

Περὶ Συῶν ἀγρίων.

TON σῦν τὸν ἄγριόν φασι μὴ πρότερον ἐπί τινα φέρεσθαι, πρὶν ἢ τοὺς χαυλιόδοντας ὑποθῆξαι· μαρτυρεῖ δὲ ἄρα καὶ Ὅμηρος τοῦτο λέγων·

Θήξας λευκὸν ὀδόντα μετὰ γναμπτῇσι γένυσσι.

Παχύνεσθαι δὲ τὸν σῦν ἀκούω μὴ λουόμενον μάλιστα, ἀλλ' ἐν τῷ βορβόρῳ διατρίβοντά τε καὶ στρεφόμενον, καὶ πίνοντα ὕδωρ τεθολωμένον, καὶ ἡσυχίᾳ καὶ στέγῃ σκοτωδεστέρᾳ χαίροντα, καὶ τροφαῖς, ὅσαι φυσωδέστεραί εἰσι, καὶ ὑποπλῆσαι δύνανται. Καὶ Ὅμηρος δὲ ἔοικεν ὑποδηλοῦν ταῦτα· περὶ μὲν οὖν τοῦ καλινδεῖσθαι αὐτὸν, καὶ φιληδεῖν τοῖς ῥυπαρωτέροις τέλμασι, λέγων· Σύες χαμαιευνάδες. Ὅτι δὲ τῷ τεθολωμένῳ ὕδατι πιαίνονται, φησὶ

Μέλαν ὕδωρ
Πίνουσαι, τάθ' ὕεσσι τρέφει τεθαλυῖαν ἀλοιφήν·

Ὅτι δὲ χαίρουσι τῷ σκότῳ, διὰ τούτων ἐλέγχει·

Πέτρῃ ὑπὸ γλαφυρῇ εὗδον βορέω ὑπ' ἰωγῇ.

Τὸ δὲ φυσῶδες αἰνίττεται τῆς τροφῆς, ὅταν λέγει, βάλανον μενοεικέα ἐσθίειν αὐτάς. Εἰδὼς δὲ ἄρα Ὅμηρος, ὅτι καὶ ἰσχναίνεται καὶ ἐπιτρίβει τὰ κρέα ὗς ὁρῶν τὸν θῆλυν, πεποίηκε τοὺς ἄῤῥενας ἰδίᾳ καθεύδοντας, καὶ τὰς θηλείας ἰδίᾳ. Ἐν Σαλαμῖνι δὲ χλωροῦ σίτου καὶ λήϊου κομῶντος ἐὰν σῦς πεσοῦσα ἀποκείρῃ, νόμος ἐστὶ Σαλαμινίων τοὺς ὀδόντας ἐκτρίβειν αὐτῆς· καὶ τοῦτο εἶναι τὸ παρ' Ὁμήρῳ, Συὸς ληϊβοτείρης, φασίν. Οἱ δὲ ἑτέρως νοοῦσι, καὶ λέγουσι χλωροῦ σίτου τὴν ὗν γευσαμένην ἀσθενεῖς ἔχειν τοὺς ὀδόντας.

CAP. XLVI.

De Canibus; item de Perdicibus, Ciconiis, et Palumbis.

Canibus herbam natura oſtendit, qua ſuis vulneribus medeantur. Iidem ſi lumbricis vexentur, ſegetem herbeſcentem depaſti eos excernunt. Cum autem alterutrum ventrem exhaurire habent neceſſe, herbam dicuntur quandam comeſſe, cujus vi partim evomendo, partim dejicienda alvo, quicquid in eis redundat, ejiciunt. Vnde Aegyptios etiam ſyrmaiſmum, quo utrumque ventrem expurgant, didiciſſe ferunt. Perdices quoque aiunt, et ciconias, et palumbos, origanum herbam vulneribus, ſi quae acceperint, manſam imponere, et ſanari, nec ullis humanis indigere remediis.

CAP. XLVII.

De Lacerto viridi, qui excaecatus viſum recuperavit.

Non hic antiquorum teſtimonio mihi erit opus; quae ipſe vidi, explicabo. Cum vir quiſpiam lacertum ex illis, qui colore ſunt admodum virides, et ceteris majores, comprehendiſſet, atque aereo ſtylo excaecaviſſet, eundemque in fictilem ollam recentem utrinque eatenus exiguis foraminibus pertuſam, ut neque ſpirare fera prohiberetur, neque tamen exitum haberet, injeciſſet, et ſimul terram roſcidam, et herbam, cujus nomen non explicavit, impoſuiſſet, ſimulque ferreum annulum, cui ineſſet gagates lapis, in quo lacertus inciſus erat; denique ollam novem ſignis impreſſam in terra defodit, et ſingulis quotidie deletis, ubi nono ſigno ſublato ollam recluſiſſet, lacertum vidi, oculorum uſu recuperato clarius quam ante excaecationem cernere. Hunc igitur in priſtinum ipſius locum dimiſimus, annulum autem vir ille oculis ſalutarem eſſe praedicabat.

CAP.

ΚΕΦ. μϛʹ.

Περὶ Κυνῶν· ἔτι δὲ καὶ Περδίκων, καὶ Πελαργῶν, καὶ Φαττῶν.

ΕΔωκε δὲ ἄρα ἡ φύσις ταῖς κυσὶ τραυμάτων ἀντίπαλον πόαν. Εἰ δὲ ἕλμινθες αὐτὰς λυποῦσι, τοῦ σίτου τὸ καλούμενον λήϊον ἐσθίουσαι ἐκκρίνουσιν αὐτάς. Λέγονται δὲ καὶ ὅταν δέωνται τὴν γαστέρα ἑκατέραν κενῶσαι, πόαν τινὰ ἐσθίειν, καὶ τὸ μέν τι τῆς τροφῆς τὸ ἐπιπολάζον ἀνεμεῖν, τὰ δὲ περιττὰ κάτωθεν ἐκκρίνεσθαι αὐταῖς φασιν. Ἐντεῦθεν καὶ τὸ συρμαΐζειν Αἰγύπτιοι λέγονται μαθεῖν. Πέρδικές τε, καὶ πελαργοὶ τρωθέντες, καὶ φάτται, τὴν ὀρίγανον, ὡς λόγος, διατρώγουσιν, εἶτα τοῖς τραύμασιν ἐντιθέντες ἀκοῦνται τὸ σῶμα, καὶ μέντοι τῆς ἀνθρώπων ἰατρικῆς δέονται οὐδέν.

ΚΕΦ. μζʹ.

Περὶ Σαύρου χλωροῦ, καὶ τῆς κατ' αὐτὸν πηρώσεως, εἶτα τῆς ὄψεως πάλιν.

ΟΥ δεήσομαι μάρτυρος ἐνταῦθα πρεσβυτέρου· ἃ δὲ αὐτὸς ἔγνων, λέγω. Σαῦρον τῶν χλωρῶν μὲν ὑπεράγαν, ἁδροτέρων δὲ τὴν ἕξιν, συλλαβὼν ἀνὴρ, καὶ κέντρῳ πεποιημένῳ χαλκοῦ διείρας, εἶτα τυφλώσας τὸν σαῦρον, καὶ χύτραν κεραμέαν τῶν νεωστὶ εἰργασμένων διατρήσας πάνυ λεπταῖς ὀπαῖς, ὡς μὴ εἴργειν μὲν τὸ πνεῦμα, οὐ μὴν ἐκείνῳ παρασχεῖν ἔκδυσιν, τὸ θηρίον ἐμβαλὼν, καὶ γῆν ὑποχέας, καὶ μάλα ἔνδροσον, καὶ πόαν τινὰ ἧς οὐκ εἶπε τὸ ὄνομα, δακτύλιον σιδηροῦν πεποιημένον, καὶ ἔχοντα λίθον γαγάτην, ᾧπερ οὖν ἐνείργαστο γλύμμα σαῦρος· τὴν μὲν χύτραν ἐπηλύγασεν, ἐννέα ἐμπλάσας σημεῖα, ὧν ἀφῄρει σφραγῖδα ἐφ' ἡμέραις ἐννέα, καὶ τὴν ἐπὶ πάσαις τὴν ἐννάτην ἀφανίσας, ἀνοίγει τὸ σκεῦος, καὶ ἔγωγε εἶδον τὸν σαῦρον ἐμβλέποντα, καὶ εὐωποτέρους τοὺς ὀφθαλμοὺς τοὺς τέως πεπηρωμένους εἶχε. Καὶ τὸ μὲν ἔνθεν ᾑρέθη, ἐνταῦθα ἀπελύσαμεν· δακτύλιον δὲ ἐκεῖνον ἀνὴρ ὁ ταῦτα δράσας ὀφθαλμοῖς ἀγαθὸν ἔφασκεν εἶναι.

CAP. XLVIII.

De Animalium diverſi generis amicitia et inimicitia.

Id ſummam mihi turpitudinem habere videtur, o homines, quod animalia amicitiam inter ſe colant, neque modo ea, quae una paſcuntur, et ſunt ejuſdem ſpeciei, verum etiam quae nihil ſeſe genere attingunt. Cum enim capris oves amicitia conjunctae ſunt, cum turture amicitia columbae intercedit, palumbes item et perdices bene inter ſe ſentiunt, alcedo et carulus, ut dudum novimus, mutuo inter ſe amore tenentur, cornix et ardeola mutuam inter ſe amicitiam colunt, gavia cum monedula amoris conjunctionem habet, et cum harpa milvus. Contra cornices et noctuae perpetuo et inexpiabili bello, ut ita dicam, diſſident; hoſtes ſunt milvus et corvus, itemque ignaria et turtur, brenthus et larus; ac rurſus luteus cum turture diſſidet, vultures et aquilae, cycni et dracones hoſtes inter ſe ſunt, leones tauros et bubalidas infeſtant; elephas et draco inter ſe infenſiſſimi ſunt, aſpidi inimicus ichneumon, ac aegithus parus aſino; nam ob hujus rudentis vocem aegithi pari ova franguntur, et pulli abortivi excidunt; quamobrem avis haec ſuam ulciſcens ſobolem, aſinorum ulcera invadit et arrodit. Vulpes circum odit, taurus corvum, et equum florus. Hoc etiam non praeteribit homo ſtudioſus rerum naturae, delphinum adverſari balaenae, lupum mugilibus, muraenas congris, et alia denique aliis.

CAP. XLIX.

De Vrſis, et aliis quibuſdam Animantibus, quae a cadaveribus abhorrent; item de Elephantis.

Vrsi poſteaquam venatores, qui non humi modo ſe ſternunt, ſed et os ad terram abjiciunt, et ſpiritum continent, odorati fuerint, tanquam mortuos relinquunt; ejuſmodi enim animalium genus exiſtimatur mortuos odiſſe. Mures etiam oderunt eos,

ΚΕΦ. μή.

Περὶ τῆς τῶν Ζώων πρὸς τὰ μὴ ὁμοφυῆ φιλίας τε ϗ ἔχθρας.

Ἐμοὶ δὲ αἴσχιστον δοκεῖ, ὦ ἄνθρωποι, φιλίαν μὲν τοῖς ζώοις πρὸς ἄλληλα εἶναι, μὴ μόνον τοῖς συννόμοις αὐτῶν, μηδὲ μὴν τοῖς ὁμογενέσιν, ἤδη δὲ ϗ τοῖς μηδὲν προσήκουσι σφίσι κατὰ τὸ κοινὸν γένος. Ταῖς γοῦν αἰξὶν αἱ ὄϊς φίλιαι, περιστερὰ δὲ πρὸς τρυγόνα φίλη, φίλα δὲ εἰς ἀλλήλους νοοῦσι φάτται τε ϗ πέρδικες, ἀλκυόνα δὲ ϗ κήρυλον ποθοῦντας ἀλλήλων πάλαι ἴσμεν, κορώνην τε ἐρωδιῷ, φίλα νοεῖν, ϗ λάρον τῷ καλουμένῳ κολοιῷ ϗ ἰκτίνῳ ἅρπην. Πολεμοῦσι δὲ αἰώνιον πόλεμον ϗ ἄσπονδον, ὡς εἰπεῖν, κορῶναί τε ϗ γλαῦκες· πολέμιοι δὲ ἄρα εἰσὶν ἰκτῖνός τε ϗ κόραξ, ϗ πυραλλὶς πρὸς τρυγόνα, ϗ βρένθος ϗ πάγγρος· πάλιν τε ὁ χλωρεὺς πρὸς τρυγόνα, ϗ αἰγυπιοὶ ϗ αἰετοί, ϗ κύκνοι ϗ δράκοντες, ϗ πρὸς βουβαλίδας ϗ ταύρους λέοντες· ἔχθιστον δὲ ἄρα ἐλέφας ϗ δράκων ἦν, ϗ πρὸς ἀσπίδα ὁ ἰχνεύμων, ὁ δὲ αἴγιθος τῷ ὄνῳ· ὁ μὲν γὰρ ὠγκήσατο, ῥήγνυται δὲ τῷ αἰγίθῳ τὰ ὠὰ, ϗ οἱ νεοττοὶ ἐκπίπτουσιν ἀτελεῖς· ὁ δὲ τιμωρῶν τοῖς τέκνοις ἐπιπηδᾷ τῶν ὄνων τοῖς ἕλκεσι, ϗ ἐσθίει αὐτά. Μισεῖ δὲ ἀλώπηξ κίρκον, ϗ ταῦρος κόρακα, ϗ ὁ ἄνθος τὸν ἵππον. Χρὴ δὲ εἰδέναι τὸν πεπαιδευμένον, ϗ μηδὲν μάτην ἀκούοντα, ὅτι ϗ δελφὶς φαλαίνῃ διάφορος, λάβρακές γε μὴν κεστρεῦσι, μύραιναι δὲ γόγγροις, ϗ ἄλλ' ἄλλοις.

ΚΕΦ. μθ'.

Περὶ Ἄρκτων, ϗ ἄλλων τινῶν πῶς ἔχουσι πρὸς τοὺς νεκρούς· ϗ περὶ Ἐλεφάντων.

Αἱ ἄρκτοι τῶν θηρατῶν τοὺς εἰς στόμα πεσόντας, ϗ τὸ πνεῦμα εἰς ἑαυτοὺς ὥσαντας ὀσφρησάμεναι, ὡς νεκροὺς παραλιμπάνουσι· ϗ δοκεῖ τοῦτο τὸ ζῶον νεκρὸν βδελύττεσθαι.

Μισοῦσι

eos, qui in ſuis ſedibus et cavernis moriuntur; itemque hirundines, et apes, ſuas gregales extinctas ejiciunt; formicis etiam natura tributum eſt, ut ſui generis defunctas ex cavernis efferant, quo mundius habitent. Nam hoc brutis quoque inſevit natura, ut gentiles et cognatas animantes extinctas mox e conſpectu amoveant. Aethiopum vero ſermonibus, lepore et Graecanico faſtu carentibus, pervagatum eſt elephantum, cum alterum perſpexerit mortuum, non praeterire, quin humum promuſcide hauſtam veluti ſancta et myſtica quadam ceremonia injiciat, propter communem naturam mortuo parentans, ne piaculum committat; nam hoc quidem ipſum non facere, exſecrabile ducit. Sufficit autem ei et ramum injicere, quo facto, abit, communem omnium finem non adſpernatus. Tum etiam ad nos is ſermo permanavit, elephantos cum ex vulnere, ſive id in bello, ſive in venatione acceperint, vicini ſunt ad moriendum, aut obviam herbam, aut proximum pedibus pulverem allevantes, in coelum ſuſpicere, eumque pulverem herbamve jacere, et ſimul voce ſua lamentari, et miſerabiliter ſupplicare, tanquam Deos ob ea, quae injuſte et indigne ſuſtinent, obteſtantes.

CAP. L.

Manſueta Animalia quibus animalibus non confidant.

HAS etiam animalium proprietates cognoſcere datur. Aves cicures et domeſticas audacter contemnere equos, aſinos, boves, et camelos; ac ſi cum manſuefactis elephantis aluntur, non modo eos non timere, verum per eos ipſos incedere videmus; gallinaceos etiam in dorſa eorum involare, tanta ipſis audacia eſt atque fiducia: metum autem et timorem ingentem his injicit muſtela praeteriens, et qui vocem vel mugientium vel rudentium praeclare contemnunt, hujus clamorem vehementer horrent; anſeres item et

canes

Μισȣ͂σι δὲ ϗ οἱ μῦες τȣ̀ς ἐν ταῖς αὐτῶν διαίταις ϗ καταδρομαῖς ἀποθανόντας· ϗ μέντοι χελιδὼν ἐκβάλλει χελιδόνα νεκρὰν, ϗ μέλιτται· μύρμηκες δὲ, ϗ ἐκείνοις ἐκφορᾶς νεκρῶν μέλειν, ϗ καθαίρειν τȣ̀ς σφετέρȣς χηραμȣ̀ς, ἡ σοφωτάτη φύσις ἔδωκεν. Ἐπεὶ ϗ τȣ͂το ἴδιον τῶν ἀλόγων, τὰ ὁμογενῆ τε ϗ ὁμοφυῆ τεθνεῶτα, τῶν ὀφθαλμῶν ἀποφέρειν θᾶττον. Λέγȣσι δὲ Αἰθιόπων λόγοι, αἱμυλίας τε ϗ κόμπȣ Ἑλληνικȣ͂ ἄγευστοι, ὅτι ἄρα ἐλέφαντα θεασάμενος ἐλέφας νεκρὸν, ȣ̓κ ἂν παρέλθοι μὴ τῇ προβοσκίδι γῆν ἀρυσάμενος ϗ ἐπιβαλὼν, ὡς ὁσίαν τινὰ ἀπόῤῥητον ὑπὲρ τῆς κοινῆς φύσεως τελῶν, ϗ φεύγων ἄγος· εἶναι γὰρ τὸ μὴ δρᾶσαι τȣ͂το ἐναγές. Ἀπόχρη δέ οἱ ϗ κλάδον ἐπιβαλεῖν, ϗ ἄπεισι, τὸ κοινὸν ἁπάντων τέλος μὴ ἀτιμάσας. Ἀφῖκται δὲ λόγος εἰς ἡμᾶς ϗ ἐκεῖνος, ὅταν ἐλέφαντες ἀποθνήσκωσιν ἐκ τραυμάτων, ἢ βληθέντες ἐν πολέμῳ, ἢ ἐν θήρᾳ παθόντες τȣ͂το, τῆς πόας τῆς παρατυχȣ́σης, ἢ τῆς κόνεως τῆς ἐν ποσὶν ἀνελόμενοι, ἐς τὸν ȣ̓ρανὸν ἀναβλέπȣσι, ϗ βάλλȣσί τι τῶν προειρημένων, ϗ βοῇ τῇ σφετέρᾳ κινύρονταί τε ϗ ποτνιῶνται, ὡσπερȣ͂ν τȣ̀ς θεȣ̀ς μαρτυρόμενοι, ἐφ᾽ οἷς ἐκδίκως τε ϗ ἐκνόμως ὑπομένȣσιν.

ΚΕΦ. ν΄.

Τὰ ἥμερα Ζῶα τίνι τῶν ζώων ȣ̓ θαῤῥεῖ.

Ἴδια δὲ ἄρα τῶν ζώων ϗ ταῦτα δήπȣ καταγνῶναι πάρεστι. Τȣ̀ς γȣ͂ν ὄρνις τȣ̀ς ἠθάδας, ϗ τȣ̀ς ἐν ποσὶ τρεφομένȣς τε ϗ ἐξεταζομένȣς, ὁρῶμεν ἵπποις, ϗ ὄνοις, ϗ βȣσὶ, ϗ καμήλοις θαῤῥȣ͂ντας· εἰ δὲ ϗ ἐλέφαντες τῷ πρᾴῳ ϗ ἡμέρῳ συντρέφοιντο, οἵδε ȣ̓κ ὀῤῥωδȣ͂σιν, ἀλλὰ ϗ δι᾽ αὐτῶν ἐκείνων ἔρχονται· ἤδη δὲ ϗ ἀλεκτρυόνες ϗ ἐπὶ τὰ νῶτα αὐτῶν ἀναπέτονται, τοσȣ͂τον αὐτοῖς τȣ͂ θάρσȣς περίεστι, ϗ τȣ͂ ἀδεȣ͂ς· πτοίαν δὲ αὐτοῖς ἐντίθησι ϗ δέος ἰσχυρὸν γαλῆ παραδραμȣ͂σα. ϗ μυκήσεων μὲν ϗ ὀγκήσεων ȣ̓ ποιȣ͂νται ὤραν, κρίξασαν δὲ ἄρα μόνον πεφρίκασι τὴν προειρημένην· χηνῶν τε ϗ κυνῶν ϗ στρȣθῶν τῶν

μεγάλων

canes et ſtruthiocamelos nihili faciunt, contra accipitrem multo minorem formidant. Gallorum cantus leones exterret, baſiliſcos exanimat; eundem praeterea neque felis, neque milvus ſuſtinet. Clangorem quidem aut aquilarum aut vulturum facile columbae ſpernunt, non item circi et marinae aquilae. Caeterum agnus, et hoedus, et quivis pullus, mox ut in lucem editus eſt, ad maternas mammas illico ſe applicat, et ſugendis uberibus impletur; id quod mater facile et tranquilla patitur, et manet. Fidipeda omnia, ut lupae, canes, leaenae, pantherae, catulis ſuis papillas ſupino ſitu praebent.

CAP. LI.

Animalium diverſae voces.

QVEMADMODVM homines variis linguis loquuntur, ſic animalibus rationis expertibus natura comparavit, ut diverſum quiddam et varium ſonent. Vt igitur ex hominibus aliter Scytha, aliter Indus loquitur, aliter Graecus, Romanus, Aethiops, Saca; ita etiam animalia, alia aliter, cognatum ſibi linguae ſonum et ſtrepitum fundunt; alia enim rugiunt, alia mugiunt, alia hinniunt, quaedam rudunt, quaedam balant, vel ululant, baubantur, aut latrant, frenduntve, alia clangunt, aut ſtrident, alia ſuaviter cantant, ſunt quae balbutiant; et ſexcenta naturae dona, alia aliis animantibus propria, exſiſtunt.

CAP. LII.

De Aſpidibus, Teſtudinibus, Cancris, et Crocodilis, futurum Nili incrementum praeſentientibus.

IN utraque Nili ripa aſpides latibulis ſe tegunt. Et tanquam aedes ſuas homines, ſic hoc flumen omni alio tempore jucunde et ſuaviter accolunt; cum autem in agros Nilus per aeſtatem redundaturus

μεγάλων ἢ τὶ ἢ ὀυδὲν φροντίζουσιν, ἱέρακα δὲ βραχύτερον ὄντα ὀῤῥωδοῦσιν. Ὁ δὲ ἀλεκτρυὼν ᾄσας φοβεῖ μὲν λέοντα, ἀναιρεῖ δὲ βασιλίσκον· οὐ φέρει μὴν οὔτε αἴλουρος, οὔτε ἴκτινος. Αἱ δὲ περιστεραὶ πρὸς ἀετῶν μὲν κλαγγὴν καὶ γυπῶν θαῤῥοῦσι, κίρκων δὲ καὶ ἁλιαιέτων οὐκέτι. Ἡ δὲ λίμνη, καὶ ὁ ἔριφος, καὶ πώλιον πᾶν, ἐπὶ τὰς μητρῴας θηλὰς ἔρχονται γεννηθέντα παραχρῆμα, καὶ μέντοι καὶ τῶν ὀυθάτων σπῶντα ἐμπίπλανται· πολυπραγμονεῖ δὲ τὸ τεκὸν οὐδὲν, ἀλλ' ἕστηκεν. Ὕπτια δὲ παραβάλλει τὰς θηλὰς τοῖς βρέφεσι τὰ σχιζόποδα πάντα, λύκοι, καὶ κύνες, καὶ λέαιναι, καὶ παρδάλεις.

ΚΕΦ. νά.

Ζώων διάφοροι φθογγαί.

ΠΟλυφωνότατα δὲ τὰ ζῷα καὶ πολύφθογγα, ὡς ἂν εἴποις, φύσις ἀνέφηνεν, ὥσπερουν καὶ τοὺς ἀνθρώπους. Ὁ γοῦν Σκύθης ἄλλως φθέγγεται, καὶ ὁ Ἰνδὸς ἄλλως, καὶ ὁ Αἰθίοψ ἔχει φωνὴν συμφυῆ, καὶ οἱ Σάκαι, φωνὴ δὲ Ἑλλὰς ἄλλη, καὶ Ῥωμαΐα ἄλλη· οὕτω τοι καὶ τὰ ζῷα, ἄλλο ἄλλως, προΐεται τὸν συγγενῆ τῆς γλώττης ἦχόν τε καὶ ψόφον· τὸ μὲν γὰρ βρυχᾶται, μυκᾶται δὲ ἄλλο, καὶ χρεμέτισμα ἄλλου, καὶ ὄγκησις ἄλλου, βληχηθμός τε, καὶ μηκασμὸς, καὶ διάφορα φθέγματα, καί τισι μὲν ὠρυγμὸς, τισὶ δὲ ὑλαγμὸς φίλον, καὶ ἀῤῥάζειν ἄλλῳ, κλαγγαί τε, καὶ ῥοῖζοι, καὶ κριγμοὶ, καὶ ᾠδαὶ, καὶ μελῳδίαι, καὶ τραυλισμοὶ, καὶ μυρία ἕτερα δῶρα τῆς φύσεως, ἴδια τῶν ζώων ἄλλα ἄλλων.

ΚΕΦ. νβ'.

Περὶ Ἀσπίδων, Χελωνῶν, καὶ Καρκίνων, καὶ Κροκοδείλων, τῶν ἐπισταμένων εἰς ὅσον ὁ Νεῖλος ἀναπλεῖ.

ΑΝΑ τὴν χώραν τὴν Αἰγυπτίαν ἀσπίδες φωλεύουσι τοῦ Νείλου πλησίον ἐπὶ τῆς ὄχθης ἑκατέρας. Καὶ τὸν μὲν ἄλλον χρόνον φιλωχωροῦσι καὶ ἀγαπῶσιν, ὡς τὰς οἰκίας τὰς σφετέρας

dundaturus eſt, tum triginta circiter ante diebus, aquarum copia et eteſiis ventis impulſae promotaeque, longius a fluvio in loca eminentiora una cum foetibus ſuis demigrant: quod quidem munus a natura acceperunt, tanti ut fluminis, tamque operoſi, quotannis acceſſionem non modo non ignorent, ſed ab ejus etiam damno cavere ſciant. Teſtudines etiam, et cancri, et crocodili in loca Nilo inacceſſa id temporis ova transferunt; unde ii, qui ova eorum offendunt, quantum et quatenus Nili, rura irrigaturi, incrementum ſit futurum, facile colligunt.

CAP. LIII.

De Hippopotamis.

FLVVIATILES equi, Nili alumni, ſegetum ut maturitas venit, et flavent ſpicae, non eas continuo depaſci ingrediuntur, ſed extrinſecus conjecturis adſequuntur, quantum ad ſe explendos ſatis ſit; poſt talem conſiderationem paſcere in agrum ingrediuntur, et inter paſcendum retro verſus Nilum cedunt. Hoc enim ipſum eo pacto machinantur, ut agricolas, quos ante ſe, non a tergo adfuturos expectant, longius videre, et in Nilum facilius ſe recipere poſſint.

τέρας οἱ ἄνθρωποι· μέλλοντος δὲ τοῦ ποταμοῦ κατὰ τὴν ὥραν θερείαν ἀναπλεῖν, ἀναχθεῖσαι καὶ ὠθούμεναι ὑπό τε πλήθους ὕδατος, καὶ τῶν ἐτησίων ἀνέμων, πρὸ τριάκοντά που ἡμερῶν, αἱ προειρημέναι ἀσπίδες μετοικίζονται εἰς τὰ ἀνωτέρω τοῦ Νείλου χωρία, καὶ τοὺς ὄχθους τοὺς ὑπερέχοντας εἰσέρπουσι, καὶ μέντοι καὶ τὰ σφῶν αὐτῶν ἔγγονα ἐπάγονται· δῶρον τοῦτο ἴδιον λαχοῦσαι παρὰ τῆς φύσεως εἰδέναι ποταμοῦ τοσούτου, καὶ οὕτως ἐργατικοῦ, τὴν ἀνὰ πᾶν ἔτος ἐπιδημίαν, καὶ τὴν ἐξ αὐτοῦ κατάληψίν τε καὶ λύμην φυλάττεσθαι. Καὶ αἱ χελῶναι δὲ, καὶ οἱ καρκῖνοι, καὶ οἱ κροκόδειλοι τὰ ὠὰ κατὰ τὴν ὥραν τὴν αὐτὴν μετακομίζουσιν εἰς τὰ ἄβατα τῷ ποταμῷ καὶ ἀνέφικτα· καὶ ἐντεῦθεν ἤδη λογίζονται οἱ ἐντυγχάνοντες τοῖς τῶν προειρημένων ὠοῖς, ὁ Νεῖλος ἀνελθὼν ἐς πόσον εἶτα ἀρδεύσει σφίσι τὴν γῆν.

ΚΕΦ. νγʹ.

Περὶ τῶν Ἵππων τῶν ποταμίων.

ΟΙ ἵπποι οἱ ποτάμιοι τοῦ Νείλου μέν εἰσι τρόφιμοι, ὅταν δὲ τὰ λήϊα ἐνακμάζῃ, καὶ ὦσιν οἱ στάχυες ξανθοὶ, οὐκ ἄρχονται παραχρῆμα κείρειν αὐτοὺς καὶ ἐσθίειν, ἀλλὰ παραμείβοντες ἔξωθεν τὸ λήϊον στοχάζονται, πόσον αὐτοὺς ἐμπλήσειε μέτρον· εἶτα λογισάμενοι τὸ ἀποχρῆσον σφίσιν ἐμπίπτουσι, καὶ ἀναχωροῦσιν ἐπὶ πόδα ἐμπιπλάμενοι, τὸ ῥεῦμα τοῦ ποταμοῦ κατὰ νώτου λαβόντες. Πεφιλοσόφηται δὲ ἄρα τοῦτο αὐτοῖς, ἵνα εἴ τινες τῶν γεωργῶν ἐπίοιεν ἀμυνόμενοι, οἵδε ἐκ τοῦ ῥᾳστου ἐς τὸ ὕδωρ καταδραμεῖν ἔχοιεν, τοὺς πολεμίους ἀντιπροσώπους, ἀλλ᾽ οὐκ ὄπισθεν οἱ ἵπποι οὗτοι δοκοῦντες.

CAP. LIV.

De Pardalibus, et Simiis, in Mauritania.

In Mauritania pardalis cum robore et viribus praeſtet, non tamen iis ſimias aggreditur; cauſa eſt, quoniam ſimiae non ſe opponunt ei, ſed in fugam ſe conferentes in arbores altas adſcendunt, et illius impetum declinantes illic conſident. Veruntamen pardalis ad hanc rationem ſimia doloſior inſidias molitur, et dolos nectit. Vbi enim ſimiarum multitudo manet, eo profecta ad terram ſe ſub arbore abjicit, et in ſolo ſupina jacet, ac ventre inflato, cruribus reſolutis, oculis clauſis, et ſpiritu compreſſo, ſeſe ab anhelando continet, denique mortua videtur. Illae vero hoſtem ex alto deſpicientes mortuam ſuſpicantur, et facillime credunt id, quod vehementer optant; nondum tamen deſcendere audent, at experimenti cauſa unam ex ipſis, quam audaciorem putant, ad examinandum pardalis affectum praemittunt. Haec quidem non omnino ſibi praefidens deſcendit, ſed timide et pedetentim primo decurrit, poſt metu repreſſa revertitur; tum vero iterum deſcendit, et cum proxime ad pardalim acceſſit, regreditur rurſus; tum tertio deſcendit, et illius oculos ſpeculatur, et ſpiritum ducat necne periclitatur. Illa autem immotam ſe fortiſſime praeſtans paulatim huic animos addit. Et jam, cum hanc permanere conſtanter ſine damno circum illam ſublimiores ex ſuperiori loco ſimiae ſpeculantur, fiduciam et ſpiritum colligentes ex arboribus frequentiſſimae decurrunt, et circum eam concurſantes ſaltant; ſimul et ſupra ipſam gradientes inſultant, et in illius contumeliam ſaltationem ſimiis convenientem ſaltantes multifariam ei illudunt, et gaudium, quod de hac ipſa tanquam mortua conceperunt, teſtantur. Illa autem omnia ſuſtinens, ſimul ac illas inſultando et illudendo defatigatas eſſe

ΚΕΦ. νδ΄.

Περὶ τῶν Παρδάλεων, καὶ τῶν Πιθήκων, τῶν ἐν τῇ Μαυρουσίᾳ.

ΕΝ τῇ Μαυρουσίᾳ γῇ αἱ πάρδαλεις ταῖς πιθήκοις οὐ κατὰ τὸ καρτερὸν, οὐδὲ ὅπως ἂν ἔχωσιν ἀλκῆς τε καὶ ῥώμης, οὕτως ἐπιτίθενται· τὸ δὲ αἴτιον, οὐ χωροῦσιν ὁμόσε, ἀλλ᾽ ἀποδιδράσκουσιν αὐτὰς, καὶ ἐπὶ τὰ δένδρα ἀναθέουσι, καὶ ἐκεῖ κάθηνται, τὴν ἐξ ἐκείνων ἐπιβουλὴν φυλαττόμενοι. Ἦν δὲ ἄρα ἡ πάρδαλις καὶ τοῦ πιθήκου δολερώτερον, οἷα γοῦν ἐπ᾽ αὐτοῖς παλαμᾶταί τε καὶ ῥάπτει τὰς πάγας. Ὅπου πλῆθος πιθήκων κάθηνται, ἐνταῦθα ἐλθοῦσα ἑαυτὴν ὑπέῤῥιψε τῷ δένδρῳ, καὶ κεῖται κατὰ τοῦ δαπέδου ὑπτία, καὶ τὴν μὲν γαστέρα διώγκωσε, παρῆκε δὲ τὰ σκέλη, τὼ δὲ ὀφθαλμὼ κατέμυσε, πιέζει γε μὴν καὶ συνέχει τὸ ἆσθμα, καὶ κεῖται νεκρὰ δή. Οἱ δὲ ἄνωθεν τὴν ἐχθίστην ἰδόντες τεθνᾶναι νομίζουσιν αὐτὴν, καὶ ὃ μάλιστα βούλονται, τοῦτο καὶ οἴονται· οὐ μὴν θαῤῥοῦσιν ἤδη, ἀλλὰ πεῖραν καθιᾶσι, καὶ ἔστιν ἡ πεῖρα, ἕνα ἑαυτῶν τὸν δοκοῦντα ἀδεέστερον καταπέμπουσι, βασανίζοντα καὶ κατασκεψόμενον τὸ τῆς παρδάλεως πάθος. Ὁ δὲ κάτεισιν οὐ παντελῶς ἀδεὴς, ἀλλ᾽ ὀλίγον καταδραμὼν, εἶτα ὑπέστρεψε, τοῦ φόβου ἀναστείλαντος αὐτόν· καὶ κατῆλθε πάλιν, καὶ πλησίον γενόμενος ἀνεχώρησε· καὶ ὑπέστρεψεν αὖθις, καὶ τὼ ὀφθαλμὼ κατεσκέψατο, καὶ τὸ πνεῦμά τε καὶ ἆσθμα εἰ μεθίησιν, ἐξήτασεν· Ἡ δὲ ἀτρεμοῦσα καὶ μάλα ἐγκρατῶς ἐντίθησίν οἱ τὸ κατὰ μικρὰ ἀδεές. Προσελθόντος δὲ καὶ παραμένοντος ἀπαθὲς, καὶ οἱ μετέωροι πίθηκοι θαῤῥοῦσιν ἤδη, καὶ καταδραμόντες ἔκ τε ἐκείνου τοῦ δένδρου, καὶ τῶν ἄλλων ὅσα πλησίον παραπέφυκεν ἀθρόοι γενόμενοι, περιέρχονταί τε καὶ περιχορεύουσιν αὐτήν· εἶτα ἐμπηδήσαντες αὐτὴν καὶ ἐπιβάντες κατεκυβίστησαν, καὶ κατωρχήσαντο κέρτομόν τινα καὶ πιθήκοις πρέπουσαν ὄρχησιν, καὶ ποικίλως ἐνυβρίσαντες, ἣν ἔχουσιν ὡς ἐπὶ νεκρῷ χαρὰν καὶ ἡδονὴν ἐμαρτύραντο. Ἡ δὲ, ὑπέμεινε πάντα, εἶτα ὅταν ἐννοήσῃ κεκμηκέναι ὑπό τε τῆς χορεί-

eſſe intelligit, ex inopinato exſiliens eas partim unguibus lacerat, partim dentibus diſtrahit, atque opimum et adipale ex hoſtibus prandium ſibi abunde comparat. Egregie ſane, patienter et fortiter omnia ſuſtinet ac tolerat pardalis, diſſimulat et ſe continet, donec opportune hoſtes tam contumelioſos ulciſci poſſit: nec tali eget hortatione, quali ſeipſum Vlyſſes animabat; *Pectore durato forti.* Is quidem impatiens contumeliarum, quibus ancillae eum afficiebant, parum abfuit, quin ante tempus ſeipſum proderet.

CAP. LV.

De Elephantis.

CVM ab Indis hominibus arborem elephanti radicitus extrahere coguntur, non prius eam extirpandam aggrediuntur, quam quatefecerint, ac tremefecerint arborem; ſic periclitantes, evertine poſſit, an omnino invictam ab impetu ſit ſe praeſtatura.

CAP. LVI.

De Cervis in Syria.

IN Amano, Libano, et Carmelo, altiſſimis Syriae montibus, cervi naſcuntur; qui cum in Cyprum tranſmittere volunt, gregatim ad litora perveniunt, ibique tamdiu ſecundos ventos praeſtolantur, dum per placatiſſimam quietem belle ſibi flare ſenſerint; tum fidenti animo ſeſe trajicere mare ingreſſi et ordine natant; et in antecedentium tergo ſubſequentes capita reponunt; ac nimirum dux idcirco retrocedit, quia non habet ubi nitatur, et poſt omnes clunibus proximi antegredientis nitens ex labore quieti ſeſe dat, ſimul et extremum agmen ducit. In Cyprum ideo tranſnant, quod paſti-

ας αὐτὰς καὶ τῆς ὕβρεως, ἀδοκήτως ἀναπηδήσασα καὶ ἐκθοροῦσα τὰς μὲν τοῖς ὄνυξι διέξηνε, τὰς δὲ τοῖς ὀδοῦσι διεσπάσατο, καὶ τὴν ἐκ τῆς πολεμίων πανθοινίαν τε καὶ πανδαισίαν ἀφθονώτατα ἔχει. Τλημόνως δὲ ἔχει καὶ καρτερῶς, καὶ γεννικῶς ἡ φύσις κατέχει τὴν πάρδαλιν, ὑπὲρ τοῦ τῶν πολεμίων ἐνυβρισάντων περιγίνεσθαι καρτερώτατα ἐναθλοῦσαν, καὶ μὴ δεομένην εἰπεῖν· Τέτλαθι δὴ, κραδίη. Ὅ γε μὴν τοῦ Λαέρτου ἑαυτὸν ἐξεκάλυψεν ὀλίγου πρὸ τοῦ καιροῦ, τὴν ἐκ τῶν παιδισκῶν ὕβριν μὴ φέρων.

ΚΕΦ. νέ.

Περὶ Ἐλεφάντων.

ΕΝ τοῖς Ἰνδοῖς οἱ ἐλέφαντες, ὅταν τι τῶν δένδρων αὐτόῤῥιζον, ἀναγκάζωσιν αὐτοὺς οἱ Ἰνδοὶ ἐκσπάσαι, οὐ πρότερον ἐκπηδῶσιν, οὐδὲ ἐπιχειροῦσι τῷ ἔργῳ, πρὶν ἢ διασεῖσαι αὐτὸ, καὶ διασκέψασθαι, εἰ ἄρα γε ἀνατραπῆναι οἷόν τε ἐστὶν, ἢ παντελῶς ἀδύνατον.

ΚΕΦ. νς´.

Περὶ τῶν ἐν τοῖς Σύροις Ἐλάφων.

ΑΙ ἐν Σύροις ἔλαφοι γίνονται μὲν ἐν ὄρεσι μεγίστοις, Ἀμάνῳ τε, καὶ Λιβάνῳ, καὶ Καρμήλῳ· ὅταν δὲ βουληθῶσι περαιώσασθαι θάλατταν, ἐπὶ τὰς ἠϊόνας ἀφικνοῦνται ἡ ἀγέλη, καὶ ἀναμένουσι τοῦ πνεύματος τὴν φύσιν· καὶ ἡνίκα ἂν αἴσθωνται πρᾷον αὐτὸ καὶ ἥσυχον καταπνέον, τηνικαῦτα ἐπιθαῤῥοῦσι τῷ πελάγει· νέουσι δὲ κατὰ στοῖχον, καὶ ἀλλήλων ἔχονται, τὰ γένεια αἱ ἑπόμεναι τῶν προηγουμένων τῇ ὀσφύϊ ἐπερείδουσαι· ἡ τελευταία δὲ γενομένη τῇ πρόσθεν ἐπὶ πάσαις ἑαυτὴν ἐπαναπαύσασα, εἶτα οὐραγεῖ. Στέλλονται δὲ ἐπὶ τὴν Κύπρον πόθῳ τῆς πόας τῆς ἐκεῖ· λέγονται γὰρ εἶναι βαθεῖαι,

paſtionum, quae illic ampliſſimae eſſe dicuntur, deſiderio tenentur. Et profecto adeo feracem Cyprii regionem ſe incolere teſtantur, de agrorum ut bonitate Aegyptiis non concedant. Eodem modo Epirotici cervi in Corcyram, quae contra Epirum eſt, mare tranſeunt.

θεῖαι, καὶ νομὰς ἀγαθὰς ἔχειν. Καὶ λέγουσί γε Κύπριοι εὐγεων οἰκεῖν χῶρον, καὶ ταῖς Αἰγυπτίων ἀρούραις τολμῶσιν ἀντικρίνειν τὰς σφετέρας. Ἔλαφοι δὲ καὶ ἕτεραι τήνδε τὴν νῆξιν ἀποδείκνυνται. Αἱ γοῦν Ἠπειρώτιδες ἐς τὴν Κέρκυραν διανήχονται, ἀντίπορθμοι δὲ ἀλλήλαις αἵδέ εἰσιν.

AELIANI

DE

NATVRA ANIMALIVM

LIBER VI.

CAPVT I.

Aliena hortatione non egere bestias ad fortitudinem, sicut homines; quod ostendunt exempla Apri, Leonis, Elephanti, Tauri.

HOMINES, ut boni ac fortes viri sint, hortatione egent, et suasionis oratione plena, quae et metum tollat, et addat animos; athletae quidem ad stadia hortandi sunt, milites ad arma. Robore non item extrinsecus adsumpto bestiae egent; at ex sese potius vires incitant, et semet confirmant. Aper quidem pugnaturus ad lapides laeves ac politos dentes exacuit: quod Homerus etiam non ignoravit. Leo, ne quid ignave faciat, et torpescat, flagellans semetipsum cauda excitat, Homero itidem teste. Elephanti autem ad certamen ut incendantur, promuscide sese verberant; neque ad hoc ipsum cujusquam egent praeceptis, non eo qui accinat: *Non jam sedere, non licet trahere moram:* neque Tyrtaei versibus, ut animentur, opus habent. Taurus gregis dux, cum ab altero fuerit duce superatus, se in quendam locum ab

ΑΙΛΙΑΝΟΥ

ΠΕΡΙ

ΖΩΩΝ ΙΔΙΟΤΗΤΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ α΄.

Ὅτι τῆς ἔξωθεν παρορμήσεως τὰ ζῶα οὐ δεῖται εἰς ἀλκὴν, ὡς οἱ ἄνθρωποι· καὶ ἡ ἀπόδειξις, ἐκ Συὸς, καὶ Λέοντος, καὶ Ἐλέφαντος, καὶ Ταύρου.

ΕΟΝΤΑΙ μὲν οὖν ἄνθρωποι λόγου τοῦ προτρέψοντος καὶ ἀναπείσοντος ἀγαθοὺς εἶναι, καὶ τὴν μὲν δειλίαν διώξοντος, τὸ δὲ εὐθαρσὲς παρασκευάσοντος· ἀθληταὶ μὲν ἐς τὰ στάδια, στρατιῶται δὲ ἐς τὰ ὅπλα. Τὰ δὲ ζῶα οὐ δεῖται τῆς ἔξωθεν ἐπιῤῥώσεως· ἑαυτοῖς δὲ παροξύνει τὴν ἀλκὴν, καὶ ἑαυτὰ ἀνίστησι καὶ ἐγείρει. Ὁ γοῦν Σῦς μέλλων εἰς μάχην ἰέναι, πρὸς ταῖς λείαις πέτραις τοὺς ὀδόντας ὑποθήγει· τοῦτό τοι καὶ Ὅμηρος τῷ ζώῳ μαρτυρῶν δῆλός ἐστι. Καὶ μέντοι καὶ ὁ λέων τῇ ἀλκαίᾳ ἑαυτὸν ἐπεγείρει μαστίζων, καὶ βλακεύειν καὶ ἐλινύειν οὐκ ἐπιτρέπων· καὶ τοῦτο δὲ ὁ ποιητὴς εἰδὼς ᾄδει περὶ τοῦ λέοντος. Οἱ δὲ ἐλέφαντες τῇ προβοσκίδι ἑαυτοὺς παίουσιν, εἰς τὸν ἀγῶνα ἐξάπτοντες, ὅταν τούτου ᾖ καιρὸς, καὶ οὐ δέονται τοῦ προσᾴσοντος, καὶ ἐροῦντος· Οὐχ ἕδρας ἔργον, οὐδ' ἀμβολὰς· οὐδὲ μὴν τὰ Τυρταίου μέτρα ἀναμένουσιν. Ταῦρος δὲ ἡγεμὼν τῆς ἀγέλης, ὅταν ἡττηθῇ ἡγεμόνος ἄλλου, ἑαυτὸν

ab aliis ſegregat, et ſemetipſum non alieno impulſu, ſed ſua ſponte exercet, atque omni contentione cornibus, calcibus, unguibus certat; cornua quidem in arbores infligit, pedibus pulverem ſpargit, ceteriſque exercitationibus ſeſe accommodat, et a vaccis ſe continet: ſicque a venere abſtinet, et libidini ſuae moderatur; quemadmodum Iccus palaeſtrita Tarentinus, quem Plato toto certaminum tempore omnis coitus expertem permanſiſſe affirmat. Sed Iccum ratione praeditum, atque Olympiorum et Pythiorum cupidum, ſimul et gloriae ſenſu affectum, nihil admodum mirum videri debet, emendate, et ſumma corporis caſtimonia vixiſſe; nam ei praemia propoſita videbantur illuſtria, pinus Iſthmica, laurus Pythica, oleaſter Olympicus; tum vero ſperabat ſe, quoad viveret, circumſpiciendum eſſe, et cum e vita exceſſiſſet, magnam laudem ex ea re adepturum. Amoebeum quoque citharoedum accepi uxorem duxiſſe formoſiſſimam, omni tamen tempore, quo in certaminibus verſaretur, ab ea ſe abſtinuiſſe. Diogenes, tragoediarum actor, univerſum omnino veneris uſum abjecit. Clitomachus pancratiaſtes canes ſi quando complexu venereo junctos perſpiceret, oculos ab eorum conſpectu avertebat; et ſi quod in convivio verbum laſcivum et libidinoſum audiſſet, a conſeſſu exſurgens diſcedebat. Atqui homines ratione valentes haec vel ad quaeſtum, vel ad gloriam feciſſe, non magnam admirationem habet; at tauro ſuum adverſarium vincenti quae praeconia, o Plato, laborum deferuntur? aut quae decernuntur praemia?

CAP. II.

Quomodo Beſtiae ſuis familiaribus parcant; et de Pardalibus.

RATIONE carentia ab his, quibuſcum conſuetudo eis quotidiana interceſſit, magna amicitiae religione adducta abſtinere, et parcere, ſaepe ſolent. Pardalim enim audio, cum eam a parvula

ἀποκρίνει εἰς χῶρον ἕτερον, ϗ ἑαυτῷ γίνεται γυμναστὴς, ϗ ἀθλεῖ πᾶσαν ἄθλησιν, κονιώμενος, ϗ τοῖς δένδροις τὰ κέρατα προσανατρίβων, ϗ θηλειῶν βοῶν ἀπεχόμενος, ϗ τῇ τε ἄλλῃ ἑαυτὸν εἰς τὴν ἄσκησιν τῆς ἀλκῆς ῥυθμίζων· ϗ οὖν ϗ ἀφροδίτης ἀπεχόμενος, ϗ σωφρονῶν, ὡς Ἴκκος ὁ Ταραντῖνος, ὅνπερουν ὑμνεῖ Πλάτων ὁ Ἀρίστωνος παρὰ τὸν τῆς ἀθλήσεως χρόνον πάντῃ συνουσίας ἀμαθῆ ϗ ἄπειρον διαμεῖναι ἁπάσης. Καὶ Ἴκκῳ μὲν ὄντι ἀνθρώπῳ, ϗ Ὀλυμπίων ἐρῶντι ϗ Πυθίων, ϗ κλέους αἰσθανομένῳ, ϗ δόξης γλιχομένῳ, μέγα οὐδὲν ἦν κεκολασμένως καθεύδειν ϗ σωφρόνως· τὰ γὰρ ἆθλά οἱ κλεινὰ ϗ ἦν ϗ ἐδόκει, κότινος Ὀλυμπικὸς, ϗ Ἰσθμικὴ πιτὺς, ϗ δάφνη Πυθική· ϗ ζῶντα μὲν περιβλέπεσθαι, ϗ ἀποθανόντα δὲ εὐφημεῖσθαι. Καὶ μέντοι ϗ τὸν κιθαρῳδὸν Ἀμοιβέα ἀκούω γῆμαι μὲν ὡραιοτάτην γυναῖκα, ἀποσχέσθαι δὲ αὐτῆς παρὰ πάντα τὸν χρόνον, παρ' ὃν ἀγωνιούμενος ἐς τὰ θέατρα ᾔει. Διογένης δὲ, ὁ τῆς τραγῳδίας ὑποκριτὴς, τὴν ἀκόλαστον κοίτην ἀπείπατο παντελῶς πᾶσαν. Κλειτόμαχος δὲ ὁ παγκρατιαστὴς, ϗ κύνας εἴποτε εἶδε μιγνυμένους, ἀπεστρέφετο· ϗ ἐν συμποσίῳ εἰ λόγον ἀκόλαστον ἤκουσε ϗ ἀφροδίσιον, ἐξαναστὰς ἀπηλλάττετο. Ἀνθρώπους δὲ ὄντας ποιεῖν ταῦτα, ἢ ὑπὲρ τοῦ κερδᾶναι χρήματα, ἢ ὑπὲρ τοῦ φήμης ϗ κλέους μεταλαχεῖν, οὐ πάντῃ θαυμαστόν· ταύρῳ δὲ νικῶντι ταῦρον ἀντίπαλον ποῖα μὲν κηρύγματα, ὦ παῖ Ἀρίστωνος, ὑποκηρύττουσι; ποῖα δὲ ἆθλα ἀποκρίνουσι;

ΚΕΦ. β΄.

Ὅτι τῶν συντρόφων φείδεται ϗ τὰ ἄλογα, ἐν ᾧ ϗ περὶ Παρδάλεων.

ΤΑ ἄλογα ϗ τῶν συνήθων σφίσι γενομένων ἀπέχεσθαι φιλεῖ, ϗ φείδεσθαι πολλάκις. Ἀκούω γοῦν τὸν λόγον ἐκεῖνον· Πάρδαλιν ἐκ νηπίου θηρατὴς ἀνὴρ ἡμερώσας εἶχεν οἷα

δήπου

parvula cum hominibus venator verſari adſuefeciſſet, atque manſuefeciſſet, eamque ſane tanquam amaſiam adamaret, et magna cura aleret; ob eamque rem hoedum huic edendum objeciſſet viventem, eam ſimul et alere et oblectare cibo recenti ab ipſaque laniando volens; laniare illum recuſaſſe. Cum enim primo die is ad paſtum objectus fuiſſet, ab eo ipſo edendo ſe ſuſtinuiſſe, quia propter cibi expletionem inedia uti neceſſe haberet; ſecundo iterum die hoedo ei allato, ab eo ſimiliter, quoniam adhuc fame non premeretur, ſe continuiſſe; tertio die, quamvis eſuriret quidem, et ſolita voce cibum requireret, non hoedum tamen ſuum contubernalem attingere voluiſſe, ſed, illo relicto, alterum ſumpſiſſe. Homines autem ſuos non modo intimos et perneceſſarios produnt, ſed ſaepe etiam fratres, et parentes.

C A P. III.

De Vrſis.

QVOD urſa primo carnem informem pariat, deinde lingua conformet, ante dixi; jam quod nondum narravi dicam, et valde oportune. Hiberno tempore parit, et, cum peperit, latibulis ſe tegit; nam frigoris vim reformidat, et veris adventum manet: nec ante tres menſes exactos catulos in lucem educit. Cum autem ſe habitu corporis opimo ſentit, hoc enim ipſum morbi loco ducit, φωλεὸν i. e. *latibulum*, expetit. Vnde dicitur φωλία, *affectus*, quo tempore latendi tenetur. In antrum non recto motu ſui corporis, ſed ſupino ingreditur, et dorſi ſui tractu repit, venatoribus ut veſtigia ſua obliteret. Ibique poſtquam eſt ingreſſa, ſe quieti dans, habitum corporis extenuat per quadraginta dies; e quibus quidem quatuordecim, Ariſtotele teſte, immobilis manet, reliquis aliis movetur; cibo interea per totos quadraginta dies abſtinens, tantum ſolo lingendo dextero pede ſe ſuſtentat; eique inteſtinum eatenus adducitur,

δήπου φίλην, ἢ ἐρωμένην, ἀγαπῶν καὶ περιέπων ἰσχυρῶς· οὐκοῦν ἔριφον αὐτῇ φέρων ζῶντα ἐδίδου, τροφὴν ἐν ταὐτῷ καὶ ἡδονήν τινα ἐπινοήσας τῷ θηρίῳ, ἐν τῷ διασπᾷν τὸν ἔριφον, ἀλλὰ μὴ δοκεῖν ἐσθίειν καὶ νεκριμαῖόν τι καὶ θνησείδιον. Καὶ δὴ κομισθέντος ἐρίφου, ἥδ' ἐγκρατῶς ἔσχε, δεομένη ἀπόσιτος εἶναι διὰ πλησμονήν· ἔδρασε δὲ καὶ τῇ δευτέρᾳ τοῦτο, ἐδεῖτο γὰρ ἔτι ὡς φαρμάκου τοῦ λιμοῦ· τῆς δὲ τρίτης ἐπιστάσης ἡμέρας ἐπείνα μὲν, καὶ συνήθως ἐπεδείκνυτο τοῦτο τῷ φθέγματι, οὐ μὴν τοῦ ἐρίφου γενομένου δύο ἡμερῶν ἑαυτῇ φίλου ἔτι προσήψατο, ἀλλ' ἐκεῖνον μὲν εἴασεν, ἄλλον δὲ ἔλαβεν. Ἄνθρωποι δὲ καὶ ἀδελφοὺς προὔδοσαν, καὶ τοὺς γειναμένους, καὶ φίλους ἀρχαίους καὶ πολλοὶ πολλάκις.

ΚΕΦ. γʹ.

Περὶ Ἄρκτων.

Ἡ Ἄρκτος ὅτι τίκτει σάρκα ἄσημον, εἶτα τῇ γλώττῃ διαρθροῖ αὐτὴν, καὶ οἱονεὶ διαπλάττει, ἄνω που λέλεκται· ὃ δὲ οὐκ εἶπον ἤδη, τοῦτο εἰρήσεται νῦν, καὶ μάλα ἐν καλῷ. Χειμῶνος μὲν ἀποτίκτει, καὶ φωλεύει τεκοῦσα· καὶ ὑφορωμένη τοὺς κρυμοὺς τὴν ἐπιδημίαν τοῦ ἦρος προσμένει, οὐδ' ἂν πρὶν ἢ πληρωθῆναι τρεῖς μῆνας ἐξαγάγοι ποτὲ τὰ βρέφη. Ὅταν δὲ αἴσθηται ἑαυτῆς πεπλησμένης, ὑφορωμένη τοῦτο ὡς νόσον, ζητεῖ φωλεόν· ἐντεῦθέν τοι κέκληται τῇ ἄρκτῳ φωλία τὸ πάθος. Εἶτα εἰσέρχεται οὐ βαδίζουσα, ἀλλ' ὑπτία, ἀφανίζουσα τοῖς θηραταῖς τὰ ἴχνη, ἑαυτὴν γὰρ ἐπισύρει κατὰ τὰ νῶτα. Καὶ παρεισελθοῦσα ἡσυχάζει, καὶ τρόπον τινὰ τὴν ἕξιν ῥινᾷ, καὶ δρᾷ τεσσαράκοντα ἡμερῶν αὐτό· καὶ λέγει μὲν Ἀριστοτέλης, ὅτι ἄρα δὶς ἑπτὰ ἡμερῶν ἀκίνητος μένει, καὶ ἀτρεμεῖ, τῶν δὲ ἄλλων στρέφεται μόνον· ἄσιτος δὲ ἄρα διαμένει τῶν τεσσαράκοντα πασῶν, καὶ ἄτροφος, ἀπόχρη δὲ τὴν αὐτῆς δεξιὰν περιλιχμᾶσθαι· ἐκ δὲ τῆς συντήξεως τῆς ἄγαν συμπέπηκται τὸ ἔντερον,

αὐτῇ,

ducitur, ut propemodum cohaereat. Quod quidem ipſum ea ſentiens, cum egreſſa ſit, aron herbam agreſtem edit, cujus natura ventoſa inteſtinum diducit et dilatat, eidemque facultatem recepιandi cibi adfert. Cum autem cibis ſeſe rurſus impleverit, formicas edens facile exinanitur. De urſarum evacuatione naturali, atque expletione, hactenus a me dictum eſt, neque eaedem, o homines, medicis, nec libris indigent.

C A P. IV.

De Draconibus.

Cvm poma dracones comeſuri ſunt, ſylveſtris intybi ſuccum idcirco exſorbent; quod haec illis, ne inflatione impleantur, magnum adjumentum adfert. Cum vero homini aut ferae cuipiam inſidias facturi ſunt, mortiferas radices et herbas edunt; id quod Homero quoque non latuit; meminit enim draconis, qui ante ſuum latibulum immorando, ſeque volutando, noxias herbas vorarit.

C A P. V.

De Cervis.

In latebras et condenſa fruticum, amiſſis cornibus, ſeſe cervi abdunt; hoc diligentius ab hoſtibus ſibi caventes, quod a cornibus jam inopes cum a priſtino robore, tum ab armis ſe nudos exiſtiment. Cavere etiam dicuntur, ne quando in vulnera, quae cornibus eliſis oriuntur recentia, ſolis radius incumbens, priuſquam obducantur, et callus innaſcatur, carnem putrefaciat.

αὐτῇ, καὶ συνῆλθεν· ὅπερ εἰδυῖα, ὅταν προέλθῃ, τοῦ καλουμένου ἄρου τοῦ ἀγρίου ἐσθίει· τὸ δὲ ἄρα φυσῶδες ὂν διΐστησιν αὐτῇ τὸ ἔντερον, καὶ εὐρύνει αὐτὸ, καὶ ἀποφαίνει τροφῆς δεκτικόν. Ὅταν δὲ αὖ πάλιν ᾖ πεπληρωμένον, μυρμήκων ἐσθίει, καὶ κενοῦται ῥᾷστα. Κενώσεις μὲν δὴ φυσικαὶ τῶν ἄρκτων, καὶ πληρώσεις, εἰς δέον ἐς τοσοῦτον εἴρηνταί μοι, μήτε ἰατρῶν, μήτε συγγραμμάτων, ὦ ἄνθρωποι, δεόμεναι.

ΚΕΦ. δ΄.

Περὶ Δρακόντων.

ΟΙ δράκοντες ὅταν ὀπώρας μέλλωσι γεύεσθαι, τῆς πικρίδος καλουμένης ῥοφοῦσι τὸν ὀπόν· ὀνίνησι δὲ ἄρα αὐτοὺς αὕτη πρὸς τὸ μὴ φύσης τινὸς ὑποπίμπλασθαι. Μέλλοντες δέ τινα ἐλλοχᾷν ἢ ἄνθρωπον, ἢ θῆρα, τὰς θανατηφόρους ῥίζας ἐσθίουσι, καὶ τὰς πόας μέντοι τὰς τοιαύτας. Οὐκ ἦν δὲ ἄρα οὐδὲ Ὅμηρος αὐτῶν τῆς τροφῆς ἀμαθής· λέγει γοῦν, ὅπως ἀναμένει περὶ τὸν φωλεὸν εἰλούμενος, προεμπλησθεὶς σιτίων πολλῶν φαρμακωδῶν καὶ κακῶν.

ΚΕΦ. ε΄.

Περὶ Ἐλάφων.

ΟΙ ἔλαφοι τὰ κέρατα ἀποβάλλοντες, εἰσδύονται παρελθόντες εἰς τὰς λόχμας, τοὺς ἐπιόντας σφίσι φυλαττόμενοι, καὶ εἰκότως· ἔρημοι γὰρ τῶν ἀμυντηρίων ὄντες, ἀφῃρῆσθαι καὶ τὴν ἀλκὴν πεπιστεύκασιν ἐν τῷ τέως. Λέγονται δὲ καὶ φυλάττεσθαι μή ποτε ἄρα νεαροῖς οὖσιν αὐτῶν τοῖς ἕλκεσιν, εἶτα προσπίπτουσα ἡ ἀκτὶς, πρὶν ἢ παγῆναι, καὶ τοὺς καλουμένους χόνδρους λαβεῖν, ἤδε τὴν σάρκα ὑποσήψῃ.

C A P. VI.

Quomodo in ſaliendo naturaliter ſe gerant Equi.

EQVI, cum ad praelia itur, ad foſſas tergiverſantur, et foveas habent ſuſpectas, nec facile ingredi aut tranſilire ſuſtinent, et a palis terrae infixis abhorrent. Quod Homerus etiam hiſce carminibus adſeruit:

Sic Hector paſſim ſocios hortatur, et orat,
Vt ſuperent foſſam; ſed non eſt ullus equorum
Auſus ſe magnae primus committere foſſae;
Hinnitus edunt ſtantes in margine tantum;
At qui tranſiliat, non eſt, aut ingrediatur.

C A P. VII.

De ſepulchro Cornicis apud Aegyptios.

AD nuncupatum lacum Myridis in Aegypto, ubi crocodilorum oppidum eſt, cornicis ſepulchrum oſtenditur; cujus cauſam Aegyptii eam adferunt: Quod eorum rex, Marres nomine, cornicem valde cicurem habuerit; quae poſtquam audiſſet, quo perferenda eſſet epiſtola, mox quo volatus dirigendus, et quaenam regio tranſeunda, et ubi terrarum requieſcendum eſſet, cognoverit; eoque regis literas ocyus, quam quivis nuncius, perferre ſolita ſit; eam mortuam et ſepulchri honore et cippi a rege affectam aiunt.

C A P.

ΚΕΦ. ϛ΄.

Πῶς ἔχουσι πρὸς τὰ πηδήματα φύσεως οἱ Ἵπποι.

ΟΙ παριόντες εἰς πόλεμον ἵπποι ὑπόπτως ἔχουσι καὶ τάφρων πηδήσεις, καὶ ἅλλεσθαι βόθρον, καὶ διαβῆναι σταυροὺς καὶ σκόλοπας. Πάρεστι δὲ καὶ Ὁμήρου λέγοντος ἀκούειν ὑπὲρ τῶν τοιούτων·

Ὡς Ἕκτωρ ἀν' ὅμιλον ἰὼν εἰλίσσεθ', ἑταίρους
Τάφρον ἐποτρύνων διαβήμεναι· οὐδὲ οἱ ἵπποι
Τόλμων ὠκύποδες· μάλα δὲ χρεμέτιζον ἐπ' ἄκρῳ
Χείλεϊ ἑστάοτες· ἀπὸ γὰρ δειδίσσετο τάφρος
Εὐρεῖ', οὔτ' ἄρ' ὑπερθορέειν σχεδὸν, οὔτε περῆσαι
Ῥηϊδίη.

ΚΕΦ. ζ΄.

Περὶ τοῦ παρ' Αἰγυπτίοις Κορώνης τάφου.

ΕΝ τῇ Αἰγύπτῳ περὶ τὴν λίμνην τὴν καλουμένην Μύριδος, ὅπου κροκοδείλων πόλις, κορώνης τάφος δείκνυται· καὶ τὴν αἰτίαν ἐκείνην Αἰγύπτιοί φασι. Τῷ βασιλεῖ τῷ τῶν Αἰγυπτίων, Μάῤῥης δὲ οὗτος ἐκαλεῖτο, ἦν κορώνης θρέμμα πάνυ ἥμερον· καὶ τῶν ἐπιστολῶν ἃς ἐβούλετό οἱ κομισθῆναί ποι, θᾶττον ἐκόμισεν αὕτη, καὶ ἦν ἀγγέλων ὠκίστη, καὶ ἀκούσασα, ᾔδει ἔνθα ἰθύναι δεῖ τὸ πτερὸν, καὶ τίνα χρὴ παραδραμεῖν χῶρον, καὶ ὅπου ἥκουσαν ἀναπαύσασθαι· ἀνθ' ὧν ἀποθανοῦσαν ὁ Μάῤῥης ἐτίμησεν αὐτὴν καὶ στήλῃ καὶ τάφῳ.

CAP. VIII.

De nominibus circa Animalium nutritionem.

NVTRICATIONES et curae quas alendis inſtituendiſque brutis homines impendunt, propriis nominibus appellantur. Eſt enim quaedam diſciplina equorum, qua pullos equiſones et hippocomi inſtituunt, eſt et ſua canum educatio, eſt ars elephantos curandi, et cicurandi leones, et nutriendi aves, et aliae quaedam.

CAP. IX.

De Vrſa.

VRSA hac calliditate pollet: Si inſequentibus urgetur, eatenus ſuos, quoad poteſt, catulos propellit; cum autem eos jam intelligit laſſitudine deficere, et ut comprehendantur vicinos eſſe, tum alterum dorſo, alterum ore geſtans, in arborem aſcendit; eorum autem alter unguibus ad dorſum urſae adhaereſcit, alter dentibus ejuſdem retinetur. Vbi vero ex fame laborans taurum invadit, non omni robore, nec recta et aperto Marte, pugnam committit; ſed obliquo impetu cervicem appetens deprimit, ac mordet. Hic quidem oppreſſus mugit, et denique ſuccumbit; illa autem devorando expletur.

CAP. X.

De diſciplina et memoria Cynocephalorum, Canum, Boum, et Equorum.

ANIMALIA diſciplinae idonea haec eſſe percepi. Regnantibus Ptolemaeis cynocephalos Aegyptii literas, et ſaltare, et tibiam inflare, et pulſare citharam docebant. Tum vero unuſquiſpiam cynocephalorum ſtipem, domini nomine, ſic ſcite, tanquam peritus aliquis mendicus exigebat; et id quod dabatur in marſupium, quod ferebat appenſum, congerebat. Sybaritas ſaltationem equos

ΚΕΦ. η.

Περὶ τῆς καλὰ τὴν κομιδὴν τῶν Ζώων ὀνομασίας.

ΙΔιον δὲ ϗ ὄνομα τῆς καλὰ τροφὴν κομιδῆς ἕκαςα τῶν ζώων κέκληλαι. Πωλοδαμνικὴ γȣ̃ν κληθείη τὶς ἂν, ϗ Σκυλακοτροφικὴ, ϗ ἐλεφανλοκομία, ϗ λεονλολροφία, ϗ ὀρνιθολροφία, ϗ τὰ τοιαῦτα.

ΚΕΦ. θ.

Περὶ Ἄρκλȣ.

ΣΟφία δὲ ἄρκλȣ ἦν ἄρα ἐκεῖνα· Ἐὰν διώκηλαι μελὰ τῶν αὐτῆς Σκυλακίων, προωθεῖ αὐτὰ εἰς ὅσον δύναλαι· ὅταν δὲ Συνίδῃ ὅτι ἀπεῖπε, τὸ μὲν καλὰ τȣ̃ νώτȣ φέρει, τὸ δὲ κατὰ τȣ̃ ςόμαλος, ϗ δένδρȣ λαϐȣμένη ἀναπηδᾷ· ϗ τὸ μὲν ἔχεται τȣ̃ νώτȣ τοῖς ὄνυξι, τὸ δὲ ἐν τοῖς ὀδȣ̃σι φέρελαι ἀναθεȣ́σης αὐτῆς. Ταύρῳ δὲ λιμώτλȣσα ὅταν ἐνλύχῃ, καλὰ μὲν τὸ καρλερὸν ϗ ἐξ εὐθείας ȣ̓ μάχελαι· προσπαλαίει δὲ, ϗ τȣ̃ τένονλος λαϐομένη κλίνει, ϗ ἅμα ἐσθίει. Ὁ δὲ πιέζελαι, ϗ μέμυκε, ϗ τελευλῶν ἀπεῖπε, ϗ κεῖται· ϗ ἐκείνη ἐμπίπλαλαι.

ΚΕΦ. ί.

Περὶ τῆς τῶν Κυνοκεφάλων εὐμαθείας, Κυνῶν τε, ϗ Βοῶν, ϗ Ἵππων.

ΜΑθεῖν δὲ ἀγαθὰ ζῶα ϗ ταῦτα καλέγνωμεν. Ἐπὶ τῶν Πτολεμαίων οἱ Αἰγύπλιοι τȣ̀ς κυνοκεφάλȣς ϗ γράμματα ἐδίδασκον, ϗ ὀρχεῖσθαι, ϗ αὐλεῖν, ϗ ψαλτικήν. Καὶ μισθὸν κυνοκέφαλος ἐπράτλελο ὑπὲρ τȣ́των, ϗ τὸ διδόμενον εἰς φασκώλιον ἐμϐαλὼν ἐξηρλημένον ἔφερεν, ὡς οἱ τῶν ἀγειρόνλων δεινοί.

equos docuisse jampridem pervagatum est. Elephantorum ad disciplinas docilitatem ante dixi. Dominorum usui canes servire, et res domesticas his, qui eos instituerint, plane sciunt administrare; et pauperi satis ad famulatum est unum possidere canem. Imo canes pauperum perpetui ceu servi sunt; ut Arabum Troglodytae, Libyum Nomades, et Aethiopum quicunque circa paludes vivunt, solis vesci piscibus adsueti. Probe autem animalia eorum, quae agunt aut patiuntur, memoriam tenent; nec ad memoriam Simonidis arte, nec Hippiae, nec Theodectis, nec alterius cujuspiam de memoria praeceptionibus egent. Nam vacca eo proficisci et mugitu dolorem testari novit, ubi ab ejus uberibus ad macellum vitulus abstractus fuerit. Boum sub jugum mittendorum alii se laetos vultu ostendunt, alii pedem referunt. Equus autem cum annulorum crepitum et freni strepitum audivit, et cetera ut frontis ac pectoris ornamenta vidit, tum fremit, et exsultans ungularum supplosione obstrepit, et ex eorum conspectu adflatu quasi furoris ad iter inceditur; voce etiam equisonis excitatur, et aures erigit, et naribus inflatis celerem festinationem anhelat, quodam incredibili cursus studio ad currendi memoriam rediens.

CAP. XI.

De Cervis.

SECUNDUM vias cerva parere solet, quod quidem ipsum sapienter facere videtur; nam insidias a feris quibus se imbecilliorem esse novit, timet; homines vero celeritatis fiducia contemnit, nec dubitat effugere posse. Postea autem quam se opimo corporis habitu affectam sentit, non amplius juxta vias partum edit, quod jam se minus accommodatam ad currendum intelligit; at enim vel in saltibus, vel convallibus parit.

CAP.

4

δεινοί. Ὅτι δὲ οἱ Συβαρῖται καὶ ὄρχησιν ἵππους ἐπαίδευσαν, πάλαι κεκήρυκται. Ἐλεφάντων δὲ τὸ εὐπειθὲς εἰς τὰ μαθήματα καὶ τὸ ῥᾴδιον ἀνωτέρω εἶπον. Κύνες δὲ ἄρα καὶ τὰ οἴκοι ὑπηρετεῖν τοῖς ἐκπαιδεύσασιν αὐτοὺς ἱκανοὶ, καὶ ἀπόχρη πένητι δοῦλον κύνα ἔχειν. Ἦσαν δὲ ἄρα καὶ τῶν τοιούτων αἴδουλοι, ὥσπερ οὖν Ἀράβων μὲν οἱ Τρωγλοδύται, Λιβύων δὲ οἱ Νομάδες, καὶ τῶν Αἰθιόπων ὅσον τὸ λιμνόβιόν ἐστι, πέρα τῆς ἐκ τῶν ἰχθύων τροφῆς μεμαθηκὸς στιτεῖσθαι οὐδὲ ἕν. Μέμνηται δὲ ὧν πάσχει τὰ ζῶα, καὶ δεῖταί γε τέχνης τῆς εἰς τὴν μνήμην οὐ Σιμωνίδου, οὐχ Ἱππίου, οὐ Θεοδέκτου, οὐκ ἄλλου τινὸς τῶν εἰς τόδε τὸ ἐπάγγελμα καὶ τήνδε τὴν σοφίαν κεκηρυγμένων. Ἔνθα γοῦν ἀφῃρέθη ἡ βοῦς τὸν μόσχον ἐλθοῦσα, ἐνταῦθα ὠδύρατο μυκηθμῷ συντρόφῳ τὸ πάθος. Καὶ βόες μέντοι ὑπὸ ζυγὸν ἰέναι μέλλοντες, οἱ μὲν μειδιῶσιν, οἱ δὲ ἐπὶ πόδα ἀναχωροῦσιν. Ἵππος δὲ ἄρα ὅταν ἀκούσῃ ψαλίων κρότον, καὶ χαλινοῦ κτύπον καὶ προστερνίδιά τε καὶ προμετωπίδια θεάσηται, φριμάττεται ἐνταῦθα, καὶ τὰς ὁπλὰς σκιρτῶν ἐπικροτεῖ, καὶ ἐνθουσιᾷ· ἥ τε τῶν ἱπποβοσκῶν βοὴ ἐγείρει αὐτὸν, καὶ τὰ ὦτα ὤρθωσεν αὐτὸς, καὶ τοὺς μυκτῆρας διέστησε, μνήμῃ δρόμου καὶ συνηθείας ἴυγγι ἀμάχῳ.

ΚΕΦ. ιά.

Περὶ Ἐλάφων.

Τίκτει δὲ ἔλαφος παρὰ τὰς ὁδοὺς, καὶ ἔοικέ γε σοφίᾳ τοῦτο δρᾷν· δέδοικε γὰρ τὰ θηρία καὶ τὰς ἐξ αὐτῶν ἐπιβουλὰς, τοὺς δὲ ἀνθρώπους θαῤῥεῖ· καὶ ἐκείνων μὲν πεπίστευκεν ἀσθενεστέρα οὖσα, τούτους δὲ ἀποδρᾶναι δύνασθαι οὐκ ἀμφιβάλλει. Καταπιανθεῖσα δὲ οὐκ ἔτι τέκοι παρὰ τὰς ὁδοὺς, οἶδε γὰρ ὅτι δραμεῖν ἐστι νωθεστέρα· τίκτει οὖν ἐν τοῖς ἄγκεσι, καὶ τοῖς δρυμοῖς, καὶ τοῖς αὐλῶσι.

ΚΕΦ.

CAP. XII.

De Teſtudine et Vipera.

TERRENA teſtudo cum origanum comederit, viperam contemnit. Quod ſi ejus facultatem non adſequatur, comeſa ruta, contra hoſtem armatur. Iam ſi utriuſque facultate caruerit, a ſerpente conficitur.

CAP. XIII.

De Cervorum temperantia.

CERVVS, ut audio, ad vivendum praeſentibus contentus eſt, nec plura deſiderat, imo vero hominibus temperantius multo et ventri moderatur. Nam in Helleſponto collis eſt, ubi cervi, quorum altera diffiſſa eſt auris, ſic paſcuntur, illius extra fines ut nunquam progrediantur, nec alias paſtiones deſiderent, nec prata alia bonitate praeſtantiora concupiſcant; at ſatis habent omni anni tempore praeſentibus frui. Quid ad haec homines; quos ſane uſque ad mortem ne quidem expleverint opes, quantas lapideum limen jaculatoris intus continet?

CAP. XIV.

De Hyaena.

HYAENA, ut Ariſtoteles tradit, laeva in manu vim ſoporiferam habet, et ſolo tactu ſomnum conciliandi. Saepenumero igitur in ſtabula ingreſſa, cum dormientem aliquem deprehenderit, et pedetentim ad illum progreſſa fuerit, ſoporiferam, ut ita dicam, manum ejus naribus admovet; ſicque eas opprimit, hic ut ſine ſenſu eſſe videatur; ac tantum terrae ſuffodit, quantum ſit ad eum ipſum obruendum ſatis; guttur vero et ſupinum et nudum relinquit, id quod incumbens ſomno oppreſſum ſuffocat, poſteaque in latibulum abſtrahit. Iam cum lunae orbis plenus

eſt,

ΚΕΦ. ιβ΄.

Περὶ Χελώνης καὶ Ἔχεως.

Ἡ Χερσαία χελώνη διατραγοῦσα ὀριγάνου, παρ' οὐδὲν ποιεῖται τὸν ἔχιν. Ἐὰν δὲ ἀπορήσῃ, τοῦ πηγάνου ἐμφαγοῦσα ὥπλισται πρὸς τὸν ἐχθρόν. Ἐὰν δὲ ἑκατέρων ἀτυχήσῃ, ἀνῄρηται.

ΚΕΦ. ιγ΄.

Περὶ τῆς τῶν Ἐλάφων Σωφροσύνης.

Ὁ Ἔλαφος, ὡς ἀκούω, τὰ παρόντα ἀγαπᾷ, καὶ οὐκ ἐρᾷ πλειόνων, ἀλλὰ σωφρονεῖ περὶ τὴν γαστέρα τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον. Περὶ γοῦν τὸν Ἑλλήσποντόν ἐστι λόφος, καὶ νέμονται κατὰ τοῦδε ἔλαφοι, καὶ τῶν ὤτων αὐτοῖς τὸ ἕτερον διέσχισται, περαιτέρω δὲ οὐ χωροῦσι τοῦ λόφου, οὐδὲ νομῆς ἐρῶσι ξένης, οὐδὲ λειμῶνας ποθοῦσιν ἑτέρους πόας χρείᾳ περιττοτέρας· ἀπόχρη δὲ ἄρα τὰ παρόντα αὐτοῖς δι' ἔτους ὅλου. Τί πρὸς ταῦτα, ὦ ἄνθρωποι, ὑμεῖς· οὓς οὐκ ἂν ἐμπλῆσαι ποτὲ ἕως θανάτου, οὐδ' ὅσα λάϊνος οὐδὸς Ἀφήτορος ἐντὸς ἐέργει;

ΚΕΦ. ιδ΄.

Περὶ Ὑαίνης.

Ἡ Ὕαινα, ὡς Ἀριστοτέλης λέγει, ἐν τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ ἔχει δύναμιν ὑπνοποιὸν, καὶ ἐνεργάζεται κάρον μόνον προσθιγοῦσα. Πάρεισι γοῦν εἰς τὰ αὔλια πολλάκις, καὶ ὅταν ἐντύχῃ τινὶ καθεύδοντι, προσελθοῦσα ἡσυχάζει, καὶ τὴν ὑπνοποιὸν, ὡς ἂν εἴποις, χεῖρα προσέθηκε τῇ ῥινί· ὁ δὲ ἕλκεταί τε καὶ πιέζεται μᾶλλον, καὶ ἀναισθήτῳ ἔοικε· καὶ ἐκείνη μὲν ὑπορύττει τὴν γῆν τὴν ὑπὸ τῇ κεφαλῇ ἐς τοσοῦτον, ἐς ὅσον ἀνέκλασεν εἰς τὴν βόθρον, καὶ τὴν φάρυγγα ὑπτίαν ἀπέφηνε καὶ γυμνήν· ἐνταῦθα δὲ ἡ ὕαινα ἐνέφυ, καὶ ἀπέπνιξε, καὶ ἐς τὸν

eſt, retro poſito lunae fulgore, ſuam canibus umbram injicit, quos ſtatim mutos reddit, et tanquam veneficio quodam eorum ſenſus perſtringit; deinde et elingues abducit, et optatis fruitur.

CAP. XV.

De Delphino in Iaſo.

Celebris ille jam olim delphini in Iaſo amor, quo formoſum adoleſcentem proſecutus eſt, non eſt ſilentio mihi praetereundus. Iaſenſium igitur gymnaſium mari imminet; illic ephebi poſt curſus et palaeſtras mare ingreſſi, antiquitus recepto more, ſe lavabant. Et cum aliquando natationi indulgerent, unum ex illis forma praeſtantem delphinus quidam vehementiſſime amare occoepit: ad quem cum adnaſſet initio, non mediocrem ei metum incuſſit: ſed aucta paulatim familiaritate, ita puerum ſibi conciliavit, ut plane amicum et benevolum haberet. Itaque luſitare inter ſe coeperunt, et natando invicem certare: eſt quando puer inſidens illi, ceu ſeſſor equo, ſuperbus vehebatur. Atque hoc ſpectaculum tum Iaſenſes, tum peregrini admirabantur. Pergebat enim ſuos amores vehens delphinus, et in mare tantum procedebat, quantum libebat puero; deinde revertebatur, et prope litus eum reſtituebat; ubi invicem digreſſi, hic domum ſuam, ille in pelagus redibat. Solebat autem apparere delphinus eo ipſo tempore, quo dimittebatur gymnaſium. Eo, quem exſpectaverat, viſo, puer gaudebat; cum delphino delectabatur, et colludendo ac ſuae pulchritudine formae in admiratione erat, ut qui non hominibus modo, ſed etiam ratione carentibus animalibus, formoſus videretur. At invidia redamantem illum non multo poſt ſuſtulit. Nimium enim exercitatus et feſ-

ſus

φωλεὸν ἀπάγει. Καὶ τοῖς κυσὶ δὲ ἐπιτίθεται ἡ αὐτὴ τὸν τρόπον ἐκεῖνον· ὅταν ᾖ πλήρης ὁ τῆς Σελήνης κύκλος, κατόπιν λαμβάνει τὴν αὐγὴν, καὶ τὴν αὐτῆς σκιὰν ἐπιβάλλει τοῖς κυσὶ, καὶ παραχρῆμα αὐτοὺς κατεσίγασε, καὶ καταγοητεύσασα ὡς αἱ φαρμακίδες, εἶτα ἀπάγει σιωπῶντας, καὶ κέχρηται ὅ,τι καὶ βούλεται τὸ ἐντεῦθεν αὐτοῖς.

ΚΕΦ. ιέ.

Περὶ τοῦ ἐν Ἰάσῳ Δελφῖνος.

Ἔρωτα δελφῖνος ἐν Ἰάσῳ ἐς μειράκιον καλὸν πάλαι ᾀδόμενον ἄμοιρον μνήμης τῆς ἐξ ἐμοῦ ἀπολιπεῖν οὔ μοι δοκεῖ, καὶ διὰ ταῦτα εἰρήσεται ὁ ἔρως. Τὸ γυμνάσιον τὸ τῶν Ἰασέων ἐπίκειται τῇ θαλάσσῃ, καὶ οἵ γε ἔφηβοι μετὰ τοὺς δρόμους καὶ τὰς κονίστρας κατιόντες ἐνταῦθα ἀπελούοντο, κατά τι ἔθος ἀρχαῖον. Διανηχομένων οὖν αὐτῶν ἑνὸς τοῦ τὴν ὥραν ἐκπρεποῦς ἐρᾷ δελφὶς ἔρωτα δριμύτατον· καὶ τὰ μὲν πρῶτα πλησίον γενόμενος ἐφόβησέ τε καὶ ἐξέπληξεν αὐτὸν, εἶτα μέντοι τῇ συνηθείᾳ φιλίαν τινὰ καὶ εὔνοιαν εἰς ἑαυτὸν ἐκ τοῦ παιδὸς ἰσχυρὰν ἐπηγάγετο. Ἀθύρειν γοῦν μετ' ἀλλήλων ὑπήρξαντο, καὶ πῇ μὲν ἡμιλλάσθην παρανηχομένω τε καὶ ἐρίζοντε· πῇ δὲ ὁ παῖς ἀναβαίνων, ὡς πῶλον ἱππότης, ὑπονηχομένου τοῦ ἐραστοῦ, γαῦρος ἐφέζετο. Καὶ ἦν τοῖς Ἰασεῦσι, καὶ τοῖς ξένοις, τὸ πραττόμενον ἀξιόζηλον. Προῄει μὲν γὰρ τὰ παιδικὰ ὁ δελφὶν φέρων ἐπὶ πλεῖστον τῆς θαλάσσης, καὶ εἰς ὅσον τῷ παιδὶ εἶχεν ὀχουμένῳ καλῶς, εἰς τοσοῦτον· εἶτα ὑπέστρεφε, καὶ ἦγε τοῦ αἰγιαλοῦ πλησίον· καὶ ἀλλήλων διαλυόμενοι, ὁ μὲν ἐς τὸ πέλαγος, ὁ δὲ εἰς τὰ οἰκεῖα, ἐπανῄεσαν. Ἀπήντα δὲ ὁ δελφὶς εἰς τὸν καιρὸν τῆς τῶν γυμνασίων ἀφέσεως· ὁ δὲ παῖς ἥδετο τῇ προσδοκίᾳ τῇ τοῦ φίλου, καὶ τῇ σὺν αὐτῷ παιδιᾷ, καὶ πρὸς τῷ κάλλει τῷ φυσικῷ περίβλεπτος ἦν, οἷα δήπου μὴ μόνον τοῖς ἀνθρώποις, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀλόγοις δοκῶν ὡραιότατος. Οὐ μέντοι μετὰ μακρὸν καὶ οὗτος ὁ ἀντερῶν ἠτλήθη τοῦ φθόνου. Ἔ-

ſus aliquando puer, cum toto ventre in vectorem ſuum delphinum temere ſe injeciſſet, non animadvertens aculeatam ſpinam dorſi erectam eſſe atque horrentem, ejus acuminibus umbilicum ſuum exulceravit; ex eoque factum eſt, ut et venae quaedam abrumperentur, et permultus ſanguis efflueret, ibique puer extremum ſpiritum effunderet. Id delphinus partim ex pondere ſentiens (non enim jam ut conſueverat tam levis et expeditus inſidebat, nempe qui ſpiritibus ſeſe non ſublevaret) partim ſanguine imbutum mare cernens, id quod res erat ut intellexit, amaſio ſuo ſuperſtes vivere noluit. Quamobrem multo robore, quemadmodum Rhodia navis [plenis velis propulſa] ſic ſimul cum defuncto in litus ſe ejecit; amboque, hic jam mortuus, ille animi defectione exſpirans, humi ſtrati jacuerunt. Laius, o bone Euripides, non tale facinus propter Chryſippum conſcivit, quamvis, ſicut tu ipſe ais, et fama docet, Graecorum primus pueros amare coeperit. Iaſenſes cives, ut illorum vehementem amorem cum honoris gloria compenſarent, ſepulchri monumentum commune amborum, et formoſi pueri et delphini amatoris conſtituerunt, et ſtatuam quae forma eximia puerum in delphini dorſo ſedentem haberet, excitarunt; atque etiam numiſmata ex argento atque aere fecerunt, et eorum imaginibus ſignaverunt, ad demonſtrandum utriuſque miſerabilem caſum; ac nimirum tantum facinus memoriae tradiderunt, ut Dei amicum honorarent. In urbe Alexandria Ptolemaeo ſecundo regnante, ſimili amore delphinum flagraſſe audio, item Puteolis Italiae; quae ſi Herodotus noviſſet, non minus, ſicut mihi videtur, quam ea, quae de Arione Methymnaeo dicuntur, miratus fuiſſet.

CAP. XVI.

De praeſenſione Canum, et Boum, et aliorum animalium.

Canes, boves, ſues, caprae, ſerpentes, et beſtiae aliae cum impendentem peſtem, et famem, ac terrae motum, tum etiam coeli ſalubritatem, et frugum fertilitatem praeſentiunt: neque

tametſi

τυχὲ γοῦν ὁ παῖς πλείω γυμνασάμενος, καὶ καμὼν ἑαυτὸν τῷ ὀχοῦντι κατὰ τὴν γαστέρα ἐπιβάλλει, καί πως ἔτυχεν ἡ τοῦ ζώου ἄκανθα ἡ κατὰ τοῦ νώτου ὀρθὴ οὖσα, καὶ τῷ οὐραίῳ τὸν ὀμφαλὸν κεντεῖ· εἶτά τινες φλέβες ὑποῤῥήγνυνται, καὶ αἵματος ἔπειτα ῥοὴ πολλὴ, καὶ ὁ παῖς ἐνταῦθα ἀποθνήσκει. Ὅπερ οὖν ὁ δελφὶς συναισθόμενος ἐκ τοῦ βάρους (ἐπέκειτο γὰρ οὐ συνήθως κοῦφος, ἅτε μὴ τῷ πνεύματι ἑαυτὸν ἐλαφρίζων) καὶ θεασάμενος πορφυροῦν ἐκ τοῦ αἵματος τὸ πέλαγος, τὸ πραχθὲν συνῆκε, καὶ ἐπιβιῶναι τοῖς παιδικοῖς οὐκ ἐτόλμησε. Πολλῇ τοίνυν τῇ ῥώμῃ χρησάμενος, ὥσπερ οὖν Ῥοδίων σκάφος, εἶτα ἑαυτὸν ἐς τοὺς αἰγιαλοὺς ἕλκων ἐξέβρασε, καὶ τὸν νεκρὸν συνεξήνεγκε, καὶ ἔκειντο ἄμφω, ὁ μὲν τεθνεὼς, ὁ δὲ ψυχοῤῥαγῶν. Λάϊος δὲ ἐπὶ Χρυσίππῳ, ὦ καλὲ Εὐριπίδη, τοῦτο οὐκ ἔδρασε, καί τοι τοῦ τῶν ἀῤῥένων ἔρωτος, ὡς λέγεις αὐτὸς, καὶ ἡ φήμη διδάσκει, Ἑλλήνων πρώτιστος ἄρξας. Ἀμειβόμενοι δὲ καὶ Ἰασεῖς τὴν φιλίαν ἐκείνων τὴν ἰσχυρὰν, ἀπέφηναν τάφον κοινὸν ὡραίου μειρακίου καὶ δελφῖνος ἐρωτικοῦ, καὶ στήλην ἐπέστησαν, καλὸς παῖς ἱππεύων ἐπὶ δελφῖνος ἦν· καὶ νόμισμα δὲ ἀργύρου καὶ χαλκοῦ εἰργάσαντο, καὶ ἐνέθλασαν σημεῖον τὸ ἀμφοῖν πάθος, καὶ μνήμῃ παρέδοσαν ἔργον τοσοῦτον θεοῦ τιμῶντες οἰκεῖοι. Πυνθάνομαι δὲ καὶ ἐν τῇ Ἀλεξάνδρου πόλει, κατὰ τὸν Πτολεμαῖον τὸν δεύτερον, ἐρασθῆναι δελφῖνα ἔρωτα παραπλήσιον, καὶ ἐν Δικαιαρχίᾳ τῆς Ἰταλίας· ἅπερ οὖν εἰ Ἡρόδοτος ἔγνω, οὐκ ἂν ἐμοὶ δοκεῖν ἐθαύμασε τῶν ἐπ' Ἀρίωνι τῷ Μηθυμναίῳ ἧττον αὐτά.

ΚΕΦ. ιϛ΄.

Περὶ τῆς ὀξείας τῶν ζώων αἰσθήσεως, Κυνῶν τε, καὶ Βοῶν, καὶ λοιπῶν ἑτέρων.

ΛΟιμοῦ μέλλοντος ἐπιδημεῖν αἰσθητικῶς ἔχουσι κύνες, καὶ βόες, καὶ ὗς, καὶ αἶγες, καὶ ὄφεις, καὶ ζῶα ἄλλα, καὶ λιμοῦ δὲ ἀφιξομένου συνίησι πρώτιστα, καὶ σεισμοῦ προγινώσκει δὲ

tametſi ratione carent, quae aut ſalutem, aut perniciem adferre poteſt, ab eorum, quae dixi, intelligentia aberrant.

C A P. XVII.

De Dracone puellae amatore apud Idumaeos.

In Idumaea, ſeu Iudaea, cum Herodes rerum potiretur, eximia magnitudine draconi perpulchram admodum adoleſcentem feminam in amorem fuiſſe indigenae praedicant; ad quam ille quidem ventitaret, et ſimul cum ea amanter dormiret. Haec vero, etiam ſi amator, quoad poterat, leniter et manſuete ad ipſam adreperet, ejus tamen metu perterrita ſeſe ſubduxit, et ut ex amicae abſentia eum amoris oblivio caperet, menſtruum ſpatium abfuit. At ei ſane quum abſentis deſiderium augebatur, indieſque amatorius adfectus eatenus ingraveſcebat, ut noctes et dies ad eum locum, ubi cum adoleſcentula verſari ſolitus erat, frequens accederet; cum vero eam, quam amabat, non inveniret, tanquam amator, cui amor optatis non reſpondet, acerrimo dolore afflictabatur. Poſtea autem quam puella revertiſſet, confeſtim eam adivit, ac valde amatorie, tanquam ſpretus, ob eamque rem iratus ſcilicet, reliquum per adoleſcentis corpus circumplicans, ejus crura parce et molliter verberabat. Non ergo expertia rationis animalia Cupido ille Iovis ipſius deorumque aliorum dominus negligit; ſed ex his et aliis quemadmodum et erga ea affectus ſit, et ſingula curet, oſtenditur.

C A P. XVIII.

De gula Serpentum, et de Iaculo Serpente.

Cum voraciſſimi ſerpentes ſint, et longum et exiguum ſtomachum ſe habere norint, ut Ariſtoteles ait, ſeſe humo excitant, celſoſque et erectos conſtituunt, extrema cauda nitentes, ut in alvum proclivior delabatur cibus; cumque pedibus careant, ſerpunt velociſ-

ſime.

καὶ ὑγείαν ἀέρων, καὶ εὐφορίαν καρπῶν· καὶ λόγου μὲν οὐ μετείληχε, τοῦ καὶ σώζειν καὶ ἀποκτείνειν δυναμένου, τῶν γε μὴν προειρημένων οὐ διαμαρτάνει.

ΚΕΦ. ιζʹ.

Περὶ τοῦ Δράκοντος τοῦ ἐραστοῦ ἐν Ἰουδαίᾳ.

ΕΝ τῇ τῶν καλουμένων Ἰουδαίων γῇ, ἢ Ἰδουμαίων, ᾖδον οἱ ἐπιχώριοι καθ' Ἡρώδην τὸν βασιλέα ἐρασθῆναι μείρακος ὡρικῆς δράκοντα μεγέθει μέγιστον· ὅσπερ οὖν ἐπιφοιτῶν, εἶτα μέντοι τῇ προειρημένῃ συνεκάθευδε σφόδρα ἐρωτικῶς. Οὐκοῦν ἡ μεῖραξ τὸν ἐραστὴν οὐκ ἐθάῤῥει, καί τοι προσέρποντα ὡς ἐνῆν πρᾳότατά τε καὶ ἡμερώτατα· ὑπεξῆλθεν οὖν, καὶ διέτριψε μῆνα, οἷα δήπου λήθην τοῦ δράκοντος ἕξοντος κατὰ τὴν τῆς ἐρωμένης ἀποδημίαν. Τῷ δὲ ἄρα ἡ ἐρημία ἐπέτεινε τὸ πάθος, καὶ ἐφοίτα μὲν ὁσημέραι καὶ νύκτωρ· οὐ μὴν ἐντυγχάνων ᾗ ἠβούλετο, ὡς ἐραστὴς ἀτυχῶν ἐν τῷ πόθῳ καὶ ἐκεῖνος ἤλγει. Ἐπεὶ δὲ ἡ ἄνθρωπος ὑπέστρεψεν αὖθις, ὁ δὲ ἀφικνεῖται, καὶ περιβαλὼν τῷ λοιπῷ σώματι, τῇ οὐρᾷ τὰς κνήμας πεφεισμένως τῆς ἐρωμένης ἔπαιεν, ὑπεροφθείς τε καὶ μηνιῶν δῆθεν. Οὐκοῦν ὁ καὶ τοῦ Διὸς ἄρχων αὐτοῦ, καὶ τῶν θεῶν τῶν ἄλλων, οὐδὲ τῶν ἀλόγων ὑπερορᾷ· ἀλλ' ὅπως ἔχει πρὸς αὐτὰ, καὶ διὰ τούτων καὶ δι' ἄλλων ἀποδείκνυται.

ΚΕΦ. ιηʹ.

Περὶ Ὄφεων στομάχου, καὶ τοῦ λεγομένου Ἀκοντίου.

ΟΙ ὄφεις ἑαυτοῖς συνεγνωκότες τὸν στόμαχον λεπτὸν καὶ μακρὸν ἔχουσιν, ὅμως ὄντες ἀδδηφάγοι καὶ παμβορώτατοι, ὡς Ἀριστοτέλης λέγει, ἀνίστανται ὀρθοὶ, καὶ ἐπ' ἄκρας τὰς οὐρὰς ἑστᾶσι, καὶ ἡ τροφὴ κατολισθαίνει αὐτοῖς, καὶ ἐς τὸν ὄγκον τοῦ σώματος ἀποχωρεῖ· ἄποδες δὲ ὄντες, εἶτα ἕρπουσιν ὤκιστα.

Ἤδη

ſime. Eorum quidam ſimiliter atque jacula ſemetipſos jaculantur, ex eoque quod agunt nomen trahunt; nam jaculi nominantur.

CAP. XIX.

De diverſis ſonis et vocibus Avium, et Inſectorum quorundam.

AVIUM, quae cantu valent, nulla latet: at ſcimus hirundines, merulas, et cicadarum nationem, et picas loquaces eſſe, et bombis ſtrepere locuſtas, et parnopem ſono minuto obſtrepere, neque ſilere troxalidem, nec non vocales alcedines et pſittacos: tum etiam inter aquatilia ololygona minime ſilere: item avium alias flebili et muliebri, alias acri et contenta voce uti; alias migrantes de ramo in ramum, tanquam ex priore domo in aliam, prae nimio voluptatis ſenſu occinere; alias in pratis cantantes tanquam feſtos dies agere, et vitam, ut ita dicam, floridam et mollem degentes, veris adventum canoris ominibus et laetis acclamationibus excipere. De cycnis, et cui Deorum ſerviant, ſupra dixi. Pica cum alias voces, tum maxime humanam imitatur. Imitatione vero iſtae peculiares ſunt; florus equi hinnitum, ſalpinx tubae ſonitum, et torquilla obliquam tibiam repraeſentat, imbrium guttas corvus effingere conatur.

CAP. XX.

De Scorpiis.

MARES ſcorpii infeſtiſſimi habentur, feminae multo remiſſiores, non enim tantum virus acerbitatis habent. Eorum novem eſſe genera accepi, album, ruffum, fumoſum, nigrum, viride, ventricoſum, aliud cancri ſimile quem infeſtiſſimum omnium flam-

Ἤδη δὲ καὶ ἀκοντίων δίκην ἑαυτόν τις μεθίησι, καὶ ἐπιφέρεται, καὶ τό γε ὄνομα ἐξ οὗ δρᾷ ἔχει· κέκληται γὰρ ἀκοντίας.

ΚΕΦ. ιθʹ.

Περὶ φωνῆς διαφόρου Ὀρνίθων τε, καὶ ἄλλων ἐνίων Ζώων.

ΤΩΝ ἐν ᾠδαῖς τε καὶ μούσαις ὀρνίθων οὐδεὶς διαλέληθεν, ἀλλ' ἴσμεν χελιδόνας, καὶ κοσσύφους, καὶ τὸ τεττίγων φῦλον, καὶ κίτταν λάλον, καὶ βομβοῦσαν ἀκρίδα, καὶ πάρνοπα ὑποκορίζοντα, καὶ μὴ σιωπῶσαν τρωξαλίδα, ἀλκυόνας τε ἐπὶ τούτοις καὶ ψιττακούς· τῶν δὲ ἐνύδρων ὀλολυγὼν οὐ σιωπᾷ. Φθέγγεται δὲ αὐτῶν, τὰ μὲν γοερὰ καὶ θηλύφωνα, τὰ δὲ ὄρθια καὶ διάτορα· καὶ τὰ μὲν ἀπὸ τῶν κλάδων ἐπὶ τοὺς κλάδους μεταθέοντα ᾄδει, ὥσπερουν ἐπὶ τοὺς οἴκους ἐκ τῶν προτέρων οἴκων ἀμείβοντες, διὰ τὴν τρυφὴν καὶ τὴν τοῦ βίου θρύψιν· τὰ δὲ ἐν τοῖς λιμῶσι κατᾴδει, οἱονεὶ πανηγυρίζοντα βίον, ὡς ἂν εἴποις ἀνθηρὸν καὶ ἁβρὸν διαιτώμενα, τὴν ἦρος ἐπιδημίαν μελῳδίαις ἔγωγε ἂν φαίην εὐφημεῖν. Κύκνων δὲ πέρι, καὶ ὅτου θεῶν θεράποντές εἰσιν, ἀνωτέρω εἶπον. Ἡ κίττα δὲ οὖν καὶ τῶν ἄλλων φωνημάτων μιμηλότατόν ἐστι, τοῦ δὲ ἀνθρωπικοῦ πλέον. Ἰδιάζει δὲ ταῖς μιμήσεσι τὰ τοιαῦτα, ὅ,τε ἄνθος ὁ καλούμενος, καὶ ἡ σάλπιγξ, καὶ ἡ ἴϋγξ, καὶ ὁ κόραξ· καὶ ὁ μὲν ἄνθος ὑποκρίνεται χρεμέτισμα ἵππου, τὴν σάλπιγγα δὲ ἡ ὁμώνυμος, καὶ τὸν πλάγιον ἡ ἴϋγξ αὐλὸν, βούλεται δὲ τῶν ὄμβρων τὰς σταγόνας ὁ κόραξ μιμεῖσθαι.

ΚΕΦ. κʹ.

Περὶ Σκορπίων.

ΣΚορπίων μὲν ὁ ἄῤῥην χαλεπώτατος, ὁ δὲ θῆλυς δοκεῖ πρᾳότερος. Ἀκούω δὲ αὐτῶν γένη ἐννέα· λευκὸν εἶναι, καὶ αὖ πάλιν πυῤῥόν τινα, καπνοειδῆ ἄλλον, μέλανα ἐπὶ τούτοις, πέπυσμαι δὲ καὶ χλωρὸν, καὶ γαστρώδη τινὰ, καὶ καρκινοειδῆ ἄλλον, τόν γε μὴν χαλεπώτατον φλογοειδῆ καλοῦσιν,

flammeum appellant, aliud etiam ferunt alatum esse et duplici aculeo armatum, aliud quod septem habeat internodia. Non ova scorpii, sed foetus animantes pariunt. Sunt qui eos non coitu, sed nimio coeli calore tantum procreari afferant. Ictus ab eis inflictus quo pacto afficiat, vel interimat, aliunde petendum.

CAP. XXI.

De inimicitia Draconum erga Elephantos.

Apud Indos, sicut audio, graves inter se gerunt inimicitias draco et elephantus. Quare dracones, haud inscii imperitique ex arboribus elephantos ramos decerpere in pastus suos solere, in has ipsas arbores primo serpunt; postea eam sui corporis partem dimidiam, quae ad caudam pertinet, arborum frondibus circumtegunt, alteram partem anteriorem funiculi instar appensam dimittunt. Eo cum accessit elephantus ad arboris surculos carpendos, draco in hujus ipsius oculos insiliens effodit; deinde anteriore parte collum ejus constringens, posteriore flagellans, inusitato et novo quodam laqueo strangulat.

CAP. XXII.

De Animalibus inter se inimicis; et de Cane.

Gallinaceum ac ignem leo, pardalim hyaena, stellionem scorpius hostiliter odit, et eo admoto torpore afficitur. Draconem elephantus perhorrescit. Omne jumentum murem araneum reformidat. Astacus polypum extimescit. Canem de tecto propellere et dejicere non possis, periculi enim magnitudine veretur.

παρείληφα δὲ ἄρα φήμη ϰ̀ πλερωτὲς ϰ̀ δικέντρους τινὰς, καί που ἑπτὰ ἔχων σφονδύλους ὤφθη τις. Σκορπίος δὲ οὐκ ᾠὰ, ἀλλὰ ζῶα ἀποτίκτει. Χρὴ δὲ εἰδέναι ὅτι καί φασί τινες οὐκ ἐκ τῆς πρὸς ἀλλήλους ὁμιλίας γίνεσθαι τὴν ἐπιγονὴν τοῖς ζώοις τοῖσδε, ἀλλ' εἰς τὰ καύματα ἄγαν τίκτειν σκορπίους. Ἐγχρίσας δὲ ἕκαστος αὐτῶν τὸ κέντρον ὁποῖα ἐργάζεται, ϰ̀ ἀναιρεῖ τίνα τρόπον, ἀλλαχόθεν εἴσεσθε.

ΚΕΦ. κά.

Περὶ τῆς τῶν Δρακόντων πρὸς Ἐλέφαντας ἔχθρας.

ΕΝ Ἰνδοῖς, ὡς ἀκούω, ἐλέφας ϰ̀ δράκων ἐστὶν ἔχθιστα. Οὐκοῦν οἱ μὲν ἐλέφαντες ἀποσπῶντες τῶν δένδρων τοὺς κλάδους, ἐκείνους νέμονται· ὅπερ οὖν εἰδότες οἱ δράκοντες, ἐπ' αὐτὰ μὲν ἕρπουσι· τὸ δὲ ἥμισυ σφῶν αὐτῶν τὸ οὐραῖον τῶν δένδρων περιβάλλουσι τῇ κόμῃ, τόδ' ἐς τὴν κεφαλὴν προϊὸν ἥμισυ μεθῆκαν καλωδίου δίκην ἀπηρτημένον. Καὶ ὁ μὲν προσῆλθεν ἀποδρέψασθαι τῶν ἀκρεμόνων ὁ ἐλέφας· ὁ δὲ δράκων ἐμπηδᾷ τοῖς ὀφθαλμοῖς, ϰ̀ ἐξορύττει· εἶτα τῷ τραχήλῳ περιερπύσας τείνων τῷ οὐραίῳ μέρει, ϰ̀ σφίγγων θατέρῳ, ἀπάγχει τὸ θηρίον ἀήθει βρόχῳ ϰ̀ καινῷ.

ΚΕΦ. κβ'.

Περὶ Ζώων τῶν ἀλλήλοις πολεμίων, ϰ̀ περὶ κυνός.

ΕΧθιστα δὲ τῷ μὲν λέοντι πῦρ ϰ̀ ἀλεκτρυὼν, ὕαινα δὲ τῇ παρδάλει, σκορπίος δὲ ἀσκαλαβώτῃ· νάρκη γοῦν τὸν σκορπίον καταλαμβάνει, προσαχθέντος οἱ τοῦ ζώου τοῦ προειρημένου. Δράκοντα δὲ ἐλέφας ὀῤῥωδεῖ. Ὑποζύγιον δὲ πᾶν τὴν μυγαλῆν οὐ θαῤῥεῖ· ἀστακὸς δὲ πολύποδα. Καὶ μέντοι προωθούμενοι ἐκ τῶν στεγῶν οἱ κύνες, οὐκ ἂν αὐτοὺς ῥίψαις, τοῦ γὰρ κινδύνου δεδοίκασι τὸ μέγεθος.

CAP. XXIII.

De Libycorum Scorpiorum insidiis adversus dormientes.

QVOS vero dolos etiam scorpiis natura videtur dedisse, illis sunt peculiares. Etenim Libyci, ab eorum multitudine metuentes, ad vitandos ipsos omnia machinamenta moliuntur: soccos ferunt in lectis, cum longe a pariete remotis, tum in excelsum collocatis, tum fulcrorum pedibus in hydrias aquae plenas impositis, sublimes somnum capiunt; qua machinationis molitione facta, sese quieto et tuto somno usuros arbitrantur. Atqui scorpius, si quid, unde semetipsum in tecto suspendat, nanciscatur, ibi fortissime forcipibus inhaerescit, simul et demittit aculeum; secundus igitur ex tecto descendens per primum serpit, atque suis itidem forcipibus ad illius aculeum adhaerescit, et sublimem finit suum aculeum; item a secundo tenetur tertius, a tertio quartus, quintus similem ordinem conservat, itemque ceteri omnes deinceps per primos decurrunt. Postremus dormientem ferit, et per superiores recurrit, similiter ab illo secundus, tum vero ab ultimo tertius, reliquique sese subducunt, quoad velut sane catenam solventes inter se omnes subtraxerunt.

CAP. XXIV.

De insidiis Vulpis adversus Erinaceos; et quomodo Vulpes, Otides, et Pisces venatur; et quomodo Thraces ad transmittendos fluvios congelatos ea duce utuntur.

VVLPES, fraudulentum animal, insidias hoc pacto in erinaceos terrenos molitur: ut cum eos rectos, quod a morsu vulpis impetum spinis prohibent, expugnare non queat, ipsos summa cautione oris leniter et caute primum subvertens, supinos constituat; deinde

Κ Ε Φ. κγ΄.

Περὶ τῆς τῶν Σκορπίων τῶν Λιβύων εἰς τȣ̀ς καθεύδοντας ἐπιβȣλῆς.

ΟΙΑ δὲ ἄρα σοφίσματα ϗ τοῖς σκορπίοις ἡ φύσις ἔοικε δȣ̃ναι, ϗ τοῖσδε ἴδια. Οἱ Λίβυες τὸ πλῆθος αὐτῶν ὑφορώμενοι, ϗ πάντα τὰ τεχνάσματα μηχαναῖς αὐτȣ̀ς μυρίαις ἀντεπινοȣ̃σι φυλαττόμενοι· κοῖλα γὰρ ὑποδήματα φορȣ̃ντες, ϗ ὑψηλοὶ ϗ μετέωροι καθεύδοντες, ϗ τῶν τοίχων ἀναστέλλοντες τὰς χεῖρας, ϗ τῶν κλινῶν τȣ̀ς πόδας εἰς ὑδρίας ὕδατος πεπληρωμένας ἐντιθέντες, οἴονται τὸ λοιπὸν ἐν ἀδείᾳ τε ϗ εἰρήνῃ καθεύδειν πολλῇ· οἱ δὲ ὁποῖα παλαμῶνται. Σκορπίος εἰ λάβοιτο, ὁπόθεν ἑαυτὸν ἐξαρτήσει κατὰ τὸν ὄροφον, ἔχεται τȣ́τȣ ταῖς χηλαῖς ϗ μάλα ἐγκρατῶς, ϗ καθῆκε τὸ κέντρον· ȣ̓κȣ̃ν ὁ δεύτερος κάτεισι μὲν ἐκ τῆς στέγης, ϗ διὰ τȣ̃ πρώτȣ ἕρπει, ϗ τȣ̃ κέντρȣ τȣ̃ ἐκείνȣ ἔχεται ϗ αὐτὸς ταῖς χηλαῖς, ϗ τόγε αὐτȣ̃ μετέωρον εἴασε κέντρον, ϗ ὁ τρίτος ἐκεῖθεν ἔχεται, ϗ ὁ τέταρτος ἐκ τȣ̃ τρίτȣ, ϗ ὁ πέμπτος κατὰ στοῖχον, ϗ οἱ ἐπ᾽ ἐκείνοις διὰ τῶν πρώτων καθέρποντες. Εἶτα ὁ τελευταῖος ἔπαισε τὸν καθεύδοντα, ϗ διὰ τῶν ἀνωτέρω ἕρπει, ϗ ὁ μετ᾽ ἐκεῖνον, ϗ ὁ κάτωθεν τρίτος, ϗ οἱ λοιποὶ, ἐς τ᾽ ἂν ἅπαντες ἀλλήλων ἀπελύθησαν οἷα δήπȣ λύσαντες ἅλυσιν.

Κ Ε Φ. κδ΄.

Περὶ τῆς εἰς τȣ̀ς Ἐχίνȣς τῆς Ἀλώπεκος ἐπιβȣλῆς· ϗ ὅπως Ὠτίδας θηρεύει, ϗ τȣ̀ς Ἰχθῦς· ϗ πῶς οἱ Θρᾷκες αὐτῇ διὰ κρυστάλλȣ ἕπονται τȣ̃ τῶν ποταμῶν.

ΔΟλερὸν χρῆμα ἡ ἀλώπηξ· ἐπιβȣλεύει γȣ̃ν τοῖς χερσαίοις ἐχίνοις τὸν τρόπον τȣ̃τον· ὀρθȣ̀ς αὐτȣ̀ς καταγωνίσασθαι ἀδύνατός ἐστι, τὸ δὲ αἴτιον αἱ ἄκανθαι ἀνείργȣσιν αὐτήν· ἡ δὲ ἡσύχως ϗ πεφεισμένως τȣ̃ ἑαυτῆς στόματος ἀνατρέπει αὐ-

τȣ̀ς,

deinde eos qui antea erant formidabiles, facile laniet, et exedat. In Ponto fic otidas venatur, ut et fefe avertens, et caput in terram abjiciens, tanquam avis collum, fic caudam, extendat: eae autem hac infidiarum inftructione feductae ad illam, tanquam ad fuam gregalem, accedunt; illa vero fe vertens nullo negotio capiat. Tum vero fecundum fluviorum ripas gradiens parvulos pifciculos callide exceptat: nam caudam in aquam dejicit, in quam ii innantes denfis pilis irretiuntur, atque implicantur; quod quidem ipfum vulpes fentiens caudam ex aqua removet, et repente fe in aridum fubducens eam excutit: pifciculi excidunt, atque ab ea devorantur. Thraces, quando conglaciantes fluvii periculofe tranfeuntur, vulpis indicio et periclitatione percipiunt; nam fi glaciem refiftentem et nihil cedentem tranfmiferit, ejus veftigia fidenter perfequuntur. Vulpes autem, num tranfiri fluvius poffit, experitur hoc pacto: ad glaciem aurem admovet, ac fi fluxum fubtus non refonare, neque ftrepitum in fundo fentit, glaciei fe tanquam folidae credit, ac tranfmittit; fin aliter, nequaquam tranfit.

CAP. XXV.

De Canum benevolentia erga nutritios fuos.

IPHIDIS filiam poetae ita decantant, ut eorum vocibus theatra perfonent heroinam illam laudantium, quod longe multumque alias mulieres caftimonia fuperaffet, et propriae vitae conjugem fuum antetuliffet. Verum beftiae quoque non minus pio quodam et innato amore flagrant. Erigonae certe canis fuae dominae fepultura adfectae immortuus eft. Ille vero Silanionis non a fepulchro domini fui, nec vi, nec ullis blandimentis abfceffit. Dario, qui poftremus regnavit apud Perfas, in ea pugna, quam contra Alexandrum fufcepit et commifit, cum a Beffo multis vulneribus confoffus

effet,

τοὺς, καὶ κλίνει ὑπτίους, ἀνασχίσασά τε ἐσθίει ῥᾳδίως τοὺς τέως φοβερούς. Τὰς δὲ ὠτίδας ἐν τῷ Πόντῳ θηρεύουσιν οὕτως· ἀποστραφεῖσαι αὐταὶ, καὶ εἰς γῆν κύψασαι, τὴν κέρκον ἀνατείνουσιν, ὥσπερ οὖν τράχηλον ὄρνιθος· αἱ δὲ ἀπατηθεῖσαι προΐασιν ὡς πρὸς ὄρνιν ὁμόφυλον, εἶτα πλησίον γενόμεναι τῆς ἀλώπεκος, ἁλίσκονται ῥᾷστα, ἐπιστραφείσης τῆς ἀλώπεκος, καὶ ἐπιθεμένης κατὰ τὸ καρτερόν. Τὰ σμικρὰ δὲ ἰχθύδια θηρῶσι πάνυ σοφῶς· παρὰ τὴν ὄχθην τὴν τοῦ ποταμοῦ ἔρχονται, καὶ τὴν οὐρὰν καθιᾶσιν εἰς τὸ ὕδωρ· τὰ δὲ προσνέοντα ἐνίσχεταί τε, καὶ ἐμπλάσσεται τῷ δάσει τῶν τριχῶν· αἱ δὲ αἰσθόμεναι τοῦ μὲν ὕδατος ἀναχωροῦσιν, ἐλθοῦσαι δὲ ἐς τὰ ξηρὰ χωρία διασείουσι τὰς οὐρὰς, καὶ ἐκπίπτει τὰ ἰχθύδια, καὶ ἐκεῖναι δεῖπνον ἁβρότατον ἔχουσιν. Οἱ δὲ Θρᾷκες τῆς τῶν ποταμῶν πήξεως τῆς οὐ σφαλερᾶς ποιοῦνται γνώμονα τήνδε τὴν θῆρα· καὶ ἐὰν διαδράμῃ τὸν κρύσταλλον μὴ ἐνδιδόντα μηδὲ εἴκοντα τοῖς ἐκείνης βήμασι θαρσοῦσι καὶ ἕπονται. Πεῖραν δὲ αὐτὴ ποιεῖται τοῦ μὴ σφαλεροῦ πόρου τὸν τρόπον τοῦτον· παραβάλλει τὸ οὖς ἐπὶ τῷ κρυστάλλῳ, κἂν μὲν αἴσθηται μὴ ὑπηχοῦν κάτωθεν τὸ ῥεῦμα, μηδὲ ὑποψοφοῦν ἡσυχῇ εἰς βάθος, ἤδε ὡς ἑστῶτι τῷ κρυστάλλῳ θαῤῥεῖ, διαθεῖ τε πρώτη· εἰ δὲ μὴ, οὐκ ἂν ἐπιβαίη.

ΚΕΦ. κέ.

Περὶ τῆς τῶν Κυνῶν εὐνοίας τῆς εἰς τοὺς τρέφοντας.

ΟΙ ποιηταὶ μὲν τὴν παῖδα τὴν τοῦ Ἴφιδος ᾄδουσι, καὶ τάχα θέατρα ὑπ' αὐτῶν ἐμπέπλησται ὑμνούντων τὴν ἡρωΐνην ἐκείνην, ἐπεὶ τὰς ἄλλας ὑπερεπήδησε σωφροσύνῃ, τὸν ἑαυτῆς γαμέτην προτιμήσασα τοῦ βίου. Τὰ δὲ ζῶα ὑπερβολὴν φιλοστοργίας οὐ παραλέλοιπεν. Ὁ γοῦν Ἠριγόνης κύων ἐπαπέθανε τῇ δεσποίνῃ. Καὶ ὁ Σιλανίωνος, καὶ ἐκεῖνος ἐπὶ τῷ δεσπότῃ, καὶ οὔτε πρὸς βίαν, οὔτε σὺν κολακείᾳ ἀπέστη τοῦ τάφου. Δαρείῳ δὲ τῷ τελευταίῳ Περσῶν βασιλεῖ ἐν τῇ πρὸς Ἀλέξανδρον μάχῃ βληθέντι ὑπὸ Βήσσου, καὶ κειμένῳ, πάντων τὸν νεκρὸν ἀπολιπόντων,

eſſet, et jaceret ſtratus, omnibus mortuum relinquentibus, canis ab eo educatus ſolus permanſit fidelis, eumque, tametſi non amplius ſuum altorem, ſicut tamen adhuc viventem ſervavit. Ita Xenophon ille Grylli filius cum Cyro juniore ſcribit, florido quidem et phalerato ſermone, ſolos menſae ipſius participes cum eo remanſiſſe, ac ſimul interiiſſe; et ſceptrigerum ejus eunuchum, Artapaten nomine, ſuper eo extincto ſe occidiſſe, vitam deinceps ſine Cyro minime vitalem ſibi futuram adſpernatum. Lyſimachi etiam regis canis, cum ſe ſervare quiret, non invitus eadem qua ſuus morte dominus defungi voluit.

C A P. XXVI.

De Pithece.

PITHECE a quibuſdam oribates vocatur, ab aliis hypodromus, aut pſylla [pulex;] animal eſt piloſum, et in arboribus naſcitur. Venter ei leviter inciſus eſt, ut ſectio notata filo videri poſſit. Morſum ab eo periculoſiſſimum tremor et vehemens dolor cordis ſequuntur; obſtruitur etiam urina, et alius meatus fit, qui quoque exitum non habet. Adverſus haec remedium eſt cancer fluviatilis comeſtus.

C A P. XXVII.

De Felibus.

QVEMADMODVM ex felibus mas eſt libidinoſiſſimus, ſic amantiſſima catulorum femina; quae veneream idcirco maris conſuetudinem refugit, quod is calidiſſimum igniſque ſimile ſemen emittat, genitale ut feminae conburat. Ejuſce quidem rei mas non ignarus communes catulos ſuos interimit; haec autem, novorum catulorum deſiderio permota, ejus libidini morem gerit. Quod autem ab omni tetro odore feles abhorrere dicantur, eo excrementa ſua, prius foſſa facta, occultant, et terram ſuperingerunt.

C A P.

λιπόντων, ὁ κύων ὑπ᾽ αὐτοῦ τραφεὶς παρέμεινε μόνος πιστὸς, τὸν οὐκ ἔτι τροφέα μὴ προδοὺς, ὡς ἔτι ζῶντα. Τοιοῦτόν τι ὑπὲρ τῶν τοῦ Κύρου φίλων τοῦ νεωτέρου Ξενοφῶν ὁ τοῦ Γρύλλου νεανιευόμενος δῆλός ἐστι λέγων, μόνους οἱ τοὺς ὁμοτραπέζους οἴκτῳ συμπαραμεῖναι, καὶ συναπολέσθαι· καὶ τὸν εὐνοῦχον, ὃς ἦν οἱ σκηπτοῦχος τὴν τιμὴν, ὄνομα δὲ Ἀρταπάτης, ἑαυτὸν ἐπαποκτεῖναι τῷ νεκρῷ μετ᾽ ἐκεῖνον, ἀτιμάσαντα τὸν βίον ἐσόμενόν οἱ ἔρημον Κύρου. Καὶ Λυσιμάχῳ δὲ τῷ βασιλεῖ κύων κοινοῦ τοῦ τέλους ἑκὼν μετέλαβε, σωθῆναι δυνάμενος.

ΚΕΦ. κϛ´.

Περὶ τῆς καλουμένης Πιθήκης.

Η Πιθήκη ὑπό τινων ὀρειβάτης κέκληται, ὑπ᾽ ἄλλων γε μὴν, ὡς ἀκούω, ὑπόδρομος· καὶ ἐν τοῖς δένδροις γίνεται, καὶ ἔχει τρίχας· κέκληται δὲ ὑπ᾽ ἐνίων καὶ ψύλλα. Ἐντέτμηται μὲν οὖν τὴν γαστέρα ἡσυχῆ, ὡς εἰπεῖν ὅτι λίνῳ διακέκοπται. Δάκνει δὲ σφαλερωτάτῳ δήγματι· καὶ παρέπεται τρόμος τῷ δηχθέντι, καὶ περὶ τὴν καρδίαν ἄλγημα ἰσχυρὸν ἐπιγίνεται, καὶ τὰ οὖρα ἐμφράττεται, καὶ ἕτερος πόρος γίνεται, καὶ ἐκεῖνος ἄπορος. Ἔοικε δὲ τοῖς προειρημένοις ἀντίπαλος ὁ καρκῖνος ὁ ποτάμιος εἶναι βρωθείς.

ΚΕΦ. κζ´.

Περὶ Αἰλούρων.

Αἰλούρων ὁ μὲν ἄῤῥην ἐστὶ λαγνίστατος, ὁ δὲ θῆλυς φιλότεκνος· φεύγει δὲ τὴν πρὸς τὸν ἄῤῥενα ὁμιλίαν· ἀφίησι γὰρ, φασὶ, τὸν θορὸν θερμότατόν τε καὶ προσεοικότα πυρὶ, καὶ καίει τῆς θηλείας τὸ ἄρθρον. Εἰδὼς οὖν ὁ ἄῤῥην τοῦτο τὰ κοινὰ βρέφη διαχρῆται· ἡ δὲ παίδων ἑτέρων πόθῳ ἑαυτὴν παρέχει συνελθεῖν γλιχομένῳ. Φασὶ δὲ τοὺς αἰλούρους πάντα, ὅσα δυσώδη ἐστὶ, μισεῖν τε καὶ βδελύττεσθαι· ταύτῃ τοι καὶ τὸ σφέτερον περίττευμα ἀφιέναι, πρότερον βόθρον ὀρύξαντας, ἵνα ἀφανίσωσιν αὐτὸ τῆς γῆς ἐπιβαλόντες.

CAP. XXVIII.

De Polyporum libidine

Ex piſcibus libidinoſiſſimum polypum eatenus flagranti veneris cupiditate incendi ferunt, dum et omnibus corporis viribus exhauſtis debilitatus, et ad natandum et cibaria inquirenda tantopere infirmus factus fuerit, ut poſtea aliis praeda efficiatur. Cum enim parvuli piſciculi, tum cancelli et cancri ipſum exedunt et conficiunt; quamobrem eum non amplius anno vivere dicunt, feminamque etiam propter crebros partus ocyus conſumi.

CAP. XXIX.

De Aquila redamante puerum formoſum.

PVERVM avium ſtudioſiſſimum, Phylarchus memoriae prodidit, aquilae pullum, quem dono accepiſſet, vario et multiplici cibo aluiſſe, et ſtudioſe diligenterque curaſſe. Nam eum ipſum non tanquam rem ludicram alebat; ſed tanquam vel amores ſuos et delicias, vel natu minorem germanum fratrem, ſic ſane is aquilam magna cum cura et diligentia tuebatur. Cum autem progreſſu aetatis in mutuam inter ſe amicitiam vehementer exarſiſſent, atque accidiſſet ex morbo ut puer laboraret, tum ei aquila adſiduitate officii adſidebat: cum enim is quietem caperet, ipſa quoque quieti ſe dabat; cum vigilaret, eadem adſiſtebat; cum non ederet, ipſa pariter cibum non admittebat: poſtea vero quam e vita exceſſiſſet, atque efferretur ad monumentum ſepulchri, eum proſecuta eſt; poſtque ubi cremaretur, in medios rogos ſe immiſit.

ΚΕΦ. κή.

Περὶ τῆς τῶν Πολυπόδων ἀκολασίας.

ΑΚολαςόταλον τῶν ἰχθύων τὸν πολύποδα εἶναί φασι, καὶ ἐς τοσῦτον λαγνεύειν, ἐς ὅσον αὐτῷ καὶ ἡ πᾶσα τῦ σώματος ῥώμη ἐκρυεῖσα ἀσθενῆ ἀπέφηνε, καὶ νήξασθαι μὲν ἥκιςον, τροφὴν δὲ μαςεῦσαι ἀδύναλον, καὶ διὰ ταῦτα ἄλλως τρέφειν· τὰ γῦν σμικρὰ τῶν ἰχθυδίων καὶ τὰς καλυμένας καρκινάδας, καὶ τὺς καρκίνυς ἐπιφοιλᾷν τε ἅμα καὶ καλεσθίειν αὐτόν. Λέγυσι δὲ ταύτην εἶναι τὴν αἰτίαν, τῦ μὴ δύνασθαι πολύποδα ἐνιαυλῦ βιῶναι χρόνον μακρότερον· καὶ θῆλυς δὲ ἄρα πολύπυς ἀναλίσκελαι ῥᾳδίως, τίκλων πολλάκις.

ΚΕΦ. κθ'.

Περὶ τῦ Αἰελῦ τῦ ἀνλερασθένλος ὡραίυ παιδός.

ΦΥλαρχος μέμνηλαι παῖδα ἰσχυρῶς φιλόρνιθα ἀελῦ νεοτλὸν λαβεῖν δῶρον, καὶ τρέφειν τροφῇ ποικίλῃ, καὶ κηδεμονίαν αὐτῷ προσφέρειν πᾶσαν. Οὐ γάρ τι πυ ὡς ἄθυρμα εἰς παιδιὰν ἔτρεφε τὸν ὄρνιν· ἀλλ' ἐρωμένυ δίκην, ἢ ἀδελφῦ νεωτέρυ, ὕτως ἄρα ὁ παῖς τῦ ἀελῦ προμηθῶς εἶχε. Καὶ προϊὼν δὲ ὁ χρόνος εἰς φιλίαν αὐτὺς ἐξῆψεν ἀλλήλων ἰσχυράν· συνηνέχθη δὲ καμεῖν τὸ σῶμα τὸν παῖδα, καὶ τὸν ἀελὸν παραμένειν, καὶ νοσηλεύειν τὸν τροφέα· καὶ καθεύδονλος μὲν ἡσυχάζειν, ἐγρηγορότος δὲ παρεςάναι, ἀσιλῦνλος δὲ τροφὴν μὴ προσίεσθαι· ἐπεὶ δὲ καὶ τὸν βίον ὁ παῖς καλέςρεψεν, ἠκολύθησε καὶ ὁ αἰελὸς μέχρι τῦ μνήμαλος· καιομένυ δέ γε, ἑαυλὸν εἰς τὴν πυρὰν ἐνέβαλεν.

CAP. XXX.

De Asello pisce.

Asellvs piscis, ut ceteris quidem partibus interioribus non admodum cum aliis differt, sic certe suo proprio quodam more nihil non solitarium amat, neque se cum aliis sociari gaudet. Cor piscium solus in ventre habet, et in cerebro lapillos dentibus molaribus similes. Et alii quidem pisces tempestatibus perfrigidis occultantur, hic autem exortu caniculae latet.

CAP. XXXI.

De musica, qua Paguri capiuntur.

Pagvros musicae illecebrae machinatione piscatores capiunt. His enim in latibula abditis, illi modulari incipiunt instrumento, quod photingium nominant; quod cum audiverint paguri, statim tanquam amatorio quodam ad exeundum non modo inducuntur e latebra, verum etiam voluptate allecti extra mare egrediuntur: hi quidem retro ad tibiam canentes cedunt, illi autem sequentes in arido comprehenduntur.

CAP. XXXII.

De Thrissis Aegyptiis, quae testarum crepitu, et consonante cantu, capiuntur.

Qvi Maream lacum accolunt, Thrissas illinc cantu, et pulsibus testarum concrepantium consonantibus, piscantur. Etenim eae, tanquam saltatrices, saltantes in piscatoria ad se comprehendendas explicata instrumenta incidunt, atque cum saltatione et lusione Aegyptii splendidam praedam consequuntur.

CAP.

ΚΕΦ. λ΄.

Περὶ τοῦ ἰχθύος τοῦ Ὄνου.

Ο Ἰχθὺς ὁ ὄνος τὰ μὲν ἄλλ᾽ ὅσα ἐντὸς προσπέφυκεν, οὐ πάντη τῶν ἑτέρων διεστῶτα κέκτηται· μονότροπος δέ ἐστι, καὶ σὺν ἄλλοις βιοῦν οὐκ ἀνέχεται. Ἔχει δὲ ἄρα ἰχθύων μόνος οὗτος ἐν τῇ γαστρὶ τὴν καρδίαν, καὶ ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ λίθους, οἵπερ οὖν ἐοίκασι μύλαις τὸ σχῆμα. Σειρίου δ᾽ ἐπιτολῇ φωλεύει μόνος, τῶν ἄλλων ἐν ταῖς κρυμωδεστάταις φωλεύειν εἰθισμένων.

ΚΕΦ. λά.

Περὶ μουσικῆς, ᾗ θηρῶνται οἱ Πάγουροι.

Οἱ θηρῶντες τοὺς παγούρους τὸν τρόπον τοῦτον θηρῶσιν· ἐπ᾽ αὐτοὺς ἐμηχανήσαντο τὴν μουσικὴν δέλεαρ, φωτιγγίῳ γοῦν, ὄνομα δὲ ὀργάνου τοῦτο, αἱροῦσιν αὐτούς. Οἱ μὲν γὰρ ἐν τοῖς φωλεοῖς δεδύκασιν, οἱ δὲ ὑπάρχονται τοῦ μέλους· καὶ ἀκούσαντες οἱ πάγουροι πείθονται ὡς ὑπό τινος ἴυγγος προελθεῖν τῆς θαλάμης, εἶτα ὑπὸ τῆς ἡδονῆς ἑλκόμενοι προΐασι καὶ ἔξω τῆς θαλάττης· οἵ τε αὐλοῦντες ἐπὶ πόδα ἀναχωροῦσι, καὶ ἐκεῖνοι ἕπονται, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ἁλίσκονται.

ΚΕΦ. λβ΄.

Περὶ τῶν Αἰγυπτίων θρισσῶν, τῶν αἱρουμένων κρότῳ ὀστράκων καὶ συμμελεῖ τῇ ᾠδῇ.

Οἱ δὲ τῇ Μαρίᾳ λίμνῃ προσοικοῦντες τὰς θρίσσας θηρῶσι τὰς ἐκεῖθεν ᾠδῆς μέλει γοερωτάτῳ, καὶ κρότῳ ὀστράκων ὁμορροθοῦντι πρὸς τὸ μέλος. Αἱ δὲ ὥσπερ ὀρχούμεναι ὑπὸ τῷ μέλει πηδῶσι, καὶ ἐμπίπτουσι τοῖς θηράτροις, ἅπερ οὖν αὐτοῖς προσπεπέτασται, καὶ λαμβάνουσιν οἱ Αἰγύπτιοι θήραν εὔοψον σὺν χορείᾳ τε καὶ παιδιᾷ.

CAP. XXXIII.

De Aegyptiorum incantatione in Aves et Serpentes.

Aegyptios ſua propria quadam magica ratione accepi cum de coelo aves deducere, tum ſerpentes primum incantare, deinde ex latibulis facillime extrahere.

CAP. XXXIV.

De Fibro animali.

Fiber in utraque ſede vivit; nam die quidem in fluviis abditus aetatem agit, nocte in terra vagatur; caſu et fortuito objectis veſcitur. Quod autem cauſam, ab inſequentibus venatoribus cur tam cupide petatur, non ignorat, idcirco mordicus premens uſque incumbit ad elidendos teſtes, quoad eos abſciderit, et ſic illos eis objecerit, tanquam homo ſumma prudentia in latrones incurrens, quaecumque portat, ad ſe redimendum exponit. Quod ſi poſtea quam exſectus et ex periculo ſervatus fuerit, ab inſectantibus iterum urgeatur, hic ſeſe erigens, atque, quamobrem inſequi ulterius pergere non debeant, cauſam oſtendens, ad revertendum, quod jam ea parte quam expetunt careat, venatores inducit; nam carnes ejus non admodum illi curant. Perſaepe etiamnum teſticulis praeditus, cum ſe a venatorum conſpectu longiſſime curſu removerit, eam partem deſideratam ita aſtute comprimit et occultat, ut inſectatores fallat, tanquam iis careat, quae occultavit.

CAP. XXXV.

De beſtiola, quae Bupreſtis appellatur.

Si bupreſtidem beſtiolam bubulum pecus devoraverit, tantopere inflatur, ut et rumpatur, et non multo poſt efflet halitum extremum.

ΚΕΦ. λγ΄.

Περὶ τῆς Αἰγυπτίων εἰς τοὺς Ὄρνιθας καὶ τοὺς Ὄφεις ἐπαοιδῆς.

ΑΙγυπτίους ἐγὼ πυνθάνομαι μαγείᾳ τινὶ ἐπιχωρίῳ τοὺς ὄρνιθας ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταφέρειν· τῶν δὲ φωλεῶν τοὺς ὄφεις ἐπαοιδαῖς τισι καταγοητεύσαντες, εἶτα μέντοι προάγουσι ῥᾷστα.

ΚΕΦ. λδ΄.

Περὶ ζώου τοῦ Κάστορος.

Ο Κάστωρ ἀμφίβιόν ἐστι ζῶον, καὶ μεθ' ἡμέραν μὲν ἐν τοῖς ποταμοῖς καταδὺς διαιτᾶται, νύκτωρ δὲ ἐπὶ τῆς γῆς ἀλᾶται, οἷς ἂν περιτύχῃ τούτοις τρεφόμενος. Οὐκοῦν ἐπίσταται τὴν αἰτίαν, δι' ἣν ἐπ' αὐτὸν οἱ θηραταὶ σὺν προθυμίᾳ τε καὶ ὁρμῇ τῇ πάσῃ χωροῦσι, καὶ ἐπικύψας καὶ δακὼν ἀπέκοψε τοὺς ἑαυτοῦ ὄρχεις, καὶ προσέῤῥιψεν αὐτοῖς· ὡς ἀνὴρ φρόνιμος λησταῖς μὲν περιπεσὼν, καταθεὶς δὲ ὅσα ἐπήγετο ὑπὲρ τῆς ἑαυτοῦ σωτηρίας, λύτρα δήπου ταῦτα ἀλλαττόμενος. Ἐὰν δὲ ἤ πρότερον ἐκτεμὼν, καὶ σωθεὶς, εἶτα πάλιν διώκηται, ὅδε ἀναστήσας ἑαυτὸν καὶ ἐπιδείξας ὅτι τῆς αὐτῶν σπουδῆς οὐκ ἔχει τὴν ὑπόθησιν, τοῦ περαιτέρου καμάτου παρέλυσε τοὺς θηρατὰς, ἧττον γάρ ἔτι τῶν κρεῶν ἐκείνοις φροντίς ἐστι. Πολλάκις δὲ καὶ ἔνορχοι ὄντες, ὡς ὅτι ποῤῥωτάτω ἑαυτοὺς ἀποσπάσαντες τῷ δρόμῳ, εἶτα ὑποστείλαντες τὸ σπουδαζόμενον μέρος πάνυ σοφῶς καὶ πανούργως ἐξηπάτησαν, ὡς οὐκ ἔχοντες, ἃ κρύψαντες ἔχουσιν.

ΚΕΦ. λε΄.

Περὶ τῆς καλουμένης Βουπρήστιδος.

ΒΟύπρηστις ζῶόν ἐστιν, ὅπερ οὖν ἐὰν βοῦς καταπίῃ, πίμπραται, καὶ ῥηγνύμενος ἀπόλλυται οὐ μετὰ μακρόν.

CAP. XXXVI.

De Eruca animali.

ERVCAE olera et exedunt, et celeriter conficiunt. Eis mulier, si per media olera ambulaverit, ex mensibus laborans perniciem affert.

CAP. XXXVII.

De Oestro et Myope.

INIMICISSIMVS bubus est oestrus et myops. Ille par est maximae muscae, aculeo firmo et magno armatus, sonum autem bombi instar et asperum edit. Myops vero muscae caninae similis, aculeum minorem quam oestrus habet, sed magis sonorus est.

CAP. XXXVIII.

De Aspidis morsu, et alia de eadem.

NVLLVS, qui ab aspide morsus fuit, ex malo incolumis evasisse memoratur. Hinc Aegyptiorum reges in diademate variegatas aspides gerere intellexi, per figuram istius animalis invictum imperii robur occulte significantes. Earum quaedam ad longitudinem quinque cubitorum accedunt; nonnullae rutilo, plurimae nigro, cinereove colore conspiciuntur. Vltra quadrantem horae, quos momorderint, vivere non queunt; eos suffocatio, convulsio, et singultus, ut aiunt, infestant. Ichneumonem autem aspidis ova disperdere, audio, et tanquam catulis suis futuram hostilem perniciem summovere. Ceterum Aspidem Libycam, vel adspiratione sola excaecare quidam aiunt.

CAP.

ΚΕΦ λϛ΄.

Περὶ τȣ̃ ζώȣ τῆς κάμπης.

ΑΙ κάμπαι ἐπινέμονται τὰ λάχανα, τάχα δὲ ϗ διαφθείρȣσιν αὐτά· ἀπόλλυνται δὲ αὗται, γυνὴ τὴν ἐπιμήνιον κάθαρσιν καθαιρομένη εἰ διέλθοι μέση τῶν λαχάνων.

ΚΕΦ. λζ΄.

Περὶ Οἴςρȣ ϗ Μύωπος.

Εἶεν δ᾽ ἂν βȣσὶν ἔχθιςα οἶςρος ϗ μύωψ. Καὶ ὁ μὲν οἶςρος κατὰ τὰς μυίας τὰς μεγίςας ἐςὶ, ϗ ἔχει ςερεὸν ϗ μέγα κέντρον, ϗ ἦχον βομβώδη τινὰ ἀφίησι ϗ τραχύν· ὁ δὲ μύωψ τῇ κυνομυίᾳ προσείκαςαι· βομβεῖ δὲ τȣ̃ οἴςρȣ μᾶλλον, ἔλαττον δὲ ἔχει τὸ κέντρον.

ΚΕΦ. λή.

Περὶ τȣ̃ ὑπὸ τῆς Ἀσπίδος δήγματος, ἄλλά τε περὶ τῆς αὐτῆς.

ΤΩΝ ὑπ᾽ ἀσπίδος δηχθέντων ȣ̓ μνημονεύεται ȣ̓δεὶς ἐξάντης γεγονέναι τȣ̃ κακȣ̃. Ἔνθεν τοι ϗ τȣ̀ς βασιλεῖς ἀκȣ́ω τῶν Αἰγυπτίων ἐπὶ τῶν διαδημάτων φορεῖν πεποικιλμένας ἀσπίδας, τῆς ἀρχῆς αἰνιττομένȣς τὸ ἀνίκητον ἐκ τῆς τȣ̃ ζώȣ μορφῆς τȣ̃ προειρημένȣ. Γίνονται δὲ ϗ πενταπήχεις ἀσπίδες· ϗ μέλαιναι μὲν αἱ πλεῖςαι, ἢ τεφραῖαι· ἴδοις δ᾽ ἂν ϗ πυῤῥὰν ἀσπίδα. Οἱ δηχθέντες δὲ ὑπ᾽ ἀσπίδων ȣ̓ περαιτέρω βιȣ̃σι τεττάρων ὥρας· πνιγμὸς δὲ αὐτȣ̀ς ϗ σπασμὸς διώκει, ϗ λυγμὸς, ὥς φασιν. Ἀκȣ́ω δὲ τὸν ἰχνεύμονα τῆς ἀσπίδος τὰ ὠὰ ἀφανίζειν, οἱονεῖ τοῖς ἑαυτȣ̃ παισὶν ὑπεξαίροντα τȣ̀ς μέλλοντας ἀντιπάλȣς. Λίβυσσαν δ᾽ ἄρα ἀσπίδα ϗ ἀποφαίνειν τυφλȣ̀ς τῷ φυσήματι λέγει τις λόγος.

CAP. XXXIX.

Quare Hinnuli Mares a patribus occidantur.

NONNE vim naturae tum alibi, tum hic etiam mirari oportet? Hinnulos mares plerosque patres occidunt, ne numero aucti matres postea ineant; id quod vel inter brutas animantes magnum scelus, et piaculum est. At Cyro et Parysatidi, o Persae, decorum hoc facinus, et justum videbatur; ille enim matrem incesto amore amabat, et haec in filium simili amore ardebat. Talis brutorum natura est; at homines ut temeraria et effreni libidine omnia concupiscunt, ita cupiditatibus suis nusquam moderantur, aut abstinent.

CAP. XL.

De Muribus in insula Heraclea.

INSULA in Ponto, quae ab Hercule nomen traxit, celebratur. Quantumcunque murium illic est, Herculem religiose colit; et quidquid deo dedicatum est, tanquam id ei sacrum gratumque esse intelligens et credens, non attingit. Itaque cum vitis (quae ibi deo frondescit, et soli eidem ad religionem consecrata est, cujusque racemos dei administri ad sacra servant) uvae adsecutae fuerint maturitatem; tum de insula mures discedunt, ut ne, si remanerent, per imprudentiam eas contingant, quas tangi fas non sit; post vero, ubi id anni tempus praeterierit, ad domesticam sedem revertuntur. Atque haec quidem Ponticorum murium est probitas. Contra Hippon, Diagoras, Herostratus, reliquique deorum hostes, quomodo vel a racemis, vel aliis rebus consecratis manus abstinuissent; qui ne ab ea quidem insania suam assensionem sustinuerint, quo minus et nomina deorum, et opera, quomodocunque tollere conati fuerint?

ΚΕΦ. λθ΄.

Διὰ τί τὰς ἄῤῥενας νεβρὰς οἱ πατέρες ἀναιρᾶσιν.

ΕΙτα ἐ χρὴ θαυμάσαι τὴν φύσιν τῇ τε ἄλλῃ, ϗ ἐνταῦθα μέντοι; Τῶν ἀῤῥένων οἱ πατέρες τὰς πλείςας νεβρὰς ἀναιρᾶσιν, ἵνα μὴ πληθύωνται, εἶτα μέντοι ϗ τὰς μητέρας ἀναβαίνωσιν· μίασμα γὰρ ϗ ἐν τοῖς ἀλόγοις, ϗ ἐναγὲς ἔργον δοκεῖ τᾶτο δήπα. Κύρῳ δὲ ϗ Παρυσάτιδι, ὦ Πέρσαι, ϗ καλὰ ταῦτα ϗ ἔνδικα ἐδόκει· ϗ ἐφίλει Κῦρος τὴν μητέρα κακῶς, ϗ ἐφιλεῖτο ὑπὸ τῆς μητρὸς φιλίαν ὁμοίαν. Καὶ ταῦτα μέντοι ζωμένης· οἱ δὲ ἄνθρωποι πάντων μὲν ἐπιθυμᾶντες, μηδενὸς δὲ φειδόμενοι.

ΚΕΦ. μ΄.

Περὶ τῶν Μυῶν τῶν ἐν τῇ Ἡρακλείᾳ νήσῳ.

ΝΗσος ἐν τῷ Πόντῳ, Ἡρακλεῖ μὲν ἐπώνυμος, ἐκτετίμηται. Οὐκᾶν ὅσον μυῶν ἐςιν ἐνταῦθα ζέβει τὸν θεόν· ϗ πᾶν ὅσον ἀνεῖται αὐτῷ, τᾶτο πιςεύει τῷ θεῷ κεχαρισμένον ἀφεῖσθαι, ϗ ἐκ ἂν προσάψαιτο αὐτᾶ. Οὐκᾶν ϗ ἄμπελος τῷ θεῷ κομᾷ, ϗ τετίμηται ὡς ἀνάθημα αὐτῷ μόνῳ, ϗ φυλάττεσιν οἱ θεραπευτῆρες τᾶ δαίμονος ἐς τὰς θυσίας τὰς βότρυς· ὅταν ἂν ἐς ἀκμὴν αἱ ῥάγες ἔρχωνται, οἵδε ἀπολείπεσι τὴν νῆσον οἱ μύες, ἵνα μὴ μείναντες ἄκοντες γᾶν προσάψωνται, ὧν θίγειν ἐκ ἄμεινον· εἶτα τῆς ὥρας διαδραμέσης, οἵδε εἰς ἤθη τὰ οἰκεῖα ὑποςρέφεσι. Καὶ μυῶν μὲν Ποντικῶν ἀγαθὰ ταῦτα. Ἵππων δὲ, ϗ Διαγόρας, ϗ Ἡρόςρατος, ϗ ὁ λοιπὸς τῶν θεοῖς ἐχθρῶν κατάλογος, πῶς ἂν ἐφείσαντο τῶν βοτρύων ἢ ἀναθημάτων ἄλλων, οἳ ϗ τὰ τῶν θεῶν ὀνόματα, ϗ ἔργα ἀμωσγέπως ζυλᾶν προῃρημένοι;

CAP. XLI.

De pluvia in Aegypto, et muribus, qui ex eadem nafcuntur; item quomodo mures foetus fuos transferant.

PRIMVM ut in Aegypto pluit, perparvulis guttis mures nafci folent, qui longe lateque totis arvis vagantes maxima calamitate ex fpicarum circumrofione et fuccifione fegetes afficiunt, et manipulorum acervos vaftantes magnum Aegyptiis negotium exhibent; eoque fit, ut ii infidias eis conentur mufcipulis tendere, et fepimentis aut muris repellere et foffis arcere. Sed mures ut minime ad mufcipulas accedunt, in quibus ignem accendunt, fic cum fint ad faliendum apti, et foffas tranfiliunt, et muros etiam laeves et incruftatos reptando fuperant. Aegyptii autem de fpe et conatu depulfi omni machinatione infidiarum, tanquam parum efficaci relicta, fe ad fuppliciter deprecandam a diis calamitatem vertunt: mures vero divinae irae metu in montem quempiam, aciei inftructione ordinem quadrangulum confervantes, difcedunt; horum omnium natu minimi primo in ordine confiftunt; maximi vero extremum agmen ducunt, et eos qui laffitudine deficiunt, urgent ac feipfos fequi cogunt; quod fi ex itinere minimi natu laborantes fubfiftant, omnes quoque confequentes, ut eft in more belli inftitutoque pofitum, infiftunt et interquiefcunt; fimulque fe ut primi movere coeperunt, ceteri continuo omnes fubfequuntur. Hoc idem, qui Pontum incolunt, mures illic agere dicunt. Ex omni autem domo, cujus ruinae impendeant, qua primum datur, omnes celeriter demigrare creduntur. Quin etiam murium proprietas haec eft: cum vocem felis, aut viperae fibilum, exaudiverunt, e cavo fuo mufculos alios alio transferunt.

CAP.

Κ Ε Φ. μά.

Περὶ τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ ὑετοῦ, καὶ τῶν ἐξ αὐτοῦ φυομένων Μυῶν· καὶ ἔτι περὶ Μυῶν, πῶς τὰ βρέφη μετοικίζουσι.

Ἔθος τοῦτο Αἰγύπτιον, ὅταν κατὰ τὴν Αἴγυπτον ὕσῃ, ῥανίσι δὲ δεύῃ λεπταῖς ὁ θεὸς, μῦες παραχρῆμα τίκτονται· ἐκοῦν κατὰ τὰς ἀρούρας πλανώμενοι οὗτοι λυμαίνονται τοῖς ληΐοις, ὑποτέμνοντες τοὺς στάχυς καὶ ὑποκείροντες, ἤδη μέντοι καὶ τοὺς σωροὺς τῶν δραγμάτων κεραΐζοντες λυποῦσι τοὺς Αἰγυπτίους· καὶ διὰ ταῦτα πάγαις τε αὐτοῖς ἐλλοχῶντες ἱστᾶσι, καὶ θριγκοῖς ἀναστέλλοντες, καὶ τάφροις ἀνείργοντες, καὶ καίοντες ἐν ταύταις πῦρ. Οἱ τοίνυν μῦες οὔτε τὴν ἀρχὴν πρὸς πάγας προσφοιτῶσιν, ἐῶσι δὲ αὐτὰς ἑστάναι ἄλλως· τοῖς δὲ θριγκοῖς καὶ τοῖς λελειωμένοις ὑπὸ τῆς χρίσεως ἐπαναβαίνουσιν, ἁλτικώτατοί γε ὄντες, εἶτα μέντοι ὑπερπηδῶσι τὰς τάφρους. Ὅταν οὖν ἀπαγορεύσαντες οἱ Αἰγύπτιοι τὰς μηχανὰς καὶ τὰς ἐπιβουλὰς ὡς ἀχρήστους ἀπολίπωσι, καὶ ἐκτραπέντες ἐπί τε δέησιν ἔλθωσι, καὶ ἱκετείας τὰς πρὸς τοὺς θεούς· ἐνταῦθα δήπου τὴν ἐκ τῶν θεῶν μῆνιν ὀῤῥωδοῦσιν οἱ μῦες, καὶ ἔς τι ὄρος ἀναχωροῦσι τάξιν πλαισίου φυλάττοντες· οἱ μὲν οὖν νεώτατοι πρῶτοι, οὐραγοῦσι δὲ οἱ μέγιστοι, καὶ τοὺς ὑπολειπομένους ἐπιστραφέντες, εἶτα μέντοι ἕπεσθαί σφισιν ἐκβιάζονται· ἐὰν δὲ οἱ νεώτατοι κάμνοντες ὑποστῶσι, καὶ τὸ ἑπόμενον ἵσταται πᾶν, ὡς ἐν δυνάμει στρατιωτικῇ πέφυκε γίνεσθαι· ὅταν δὲ ὑπάρξηται ἡ ἐκ τῶν πρώτων κίνησις, ἐνταῦθα καὶ οἱ λοιποὶ ἕπονται. Λέγουσι δὲ καὶ οἱ τὸν Πόντον οἰκοῦντες, τὰ αὐτὰ καὶ ἐκεῖθι τοὺς μῦς δρᾷν. Πεπίστευται δὲ καὶ ἐξ οἰκίας ἁπάσης, ἥτις μέλλει πεσεῖσθαι, ᾗ ποδῶν ἔχουσι, μετοικίζεσθαι πάντας. Ἰδιότης δὲ ἄρα μυῶν καὶ ἐκείνη· ἐπειδὰν ἀκούσωσι γαλῆς τρυζούσης, ἢ συρίττοντος ἔχεως, ἐκ τῆς μυωπίας τῆς μιᾶς τὰ ἑαυτῶν βρέφη ἄλλο ἄλλῃ μετοικίζουσι.

CAP. XLII.

De Capra adamata a caprario Crathide.

HISTORIAM Italicam facti, quod una cum urbe Sybari inclaruit, quaeque ad aures meas pervenit, referre non ab re erit. Adolefcens, nomine Crathis, cujus opera in tuendi caprini pecoris munere verfabatur, cum cupiditate libidinis flagraret, in eam amoris caprini confuetudinem cecidit, ut fi quando venereis rebus uti haberet necefse, cum omnium caprarum formofiffima venereo complexu jungeretur, eamque in amafiae numero locoque ducebat; dona etiam non a caprae defiderio abhorrentia adferebat, hederam nimirum et lentifci pulcherrimas frondes, et fmilacem, et juncum faepe edenda eidem objiciebat, os illi reddens ad ofculationem fuaveolentius; fed et molles, et teneras, ut tanquam fponfa mollius dormiret, herbas fubfternebat. Quod quidem ipfum ut hircus gregis dux perfpexit, rivalitate laborare, atque interea fuum occultare animum coepit, quoad aliquando tandem eum fomnum capere deprehendiffet; tum enim omnibus revocatis viribus, facto in eum impetu, cerebrum diminuit. Cum autem ejufmodi factum ad indigenas permanaffet, non modo ei tumulum non obfcurum excitarunt, fed ex eo etiam fluvium Crathim nominarunt. Infantem autem puerum ex ejus cum capra confuetudine fufceptum, caprina habentem crura, et faciem humanam, in deos repofitum, deorumque honore affectum fuiffe, et fylvanum quendam napaeumque deum effe, in fermonem hominum venit. Animalia igitur etiam rivalitate laborare hircus docet.

CAP.

Κ Ε Φ. μβ΄.

Περὶ Αἰγὸς, ἧς ἠράσθη ὁ αἰπόλος Κρᾶθις.

ΛΟγον δὲ Ἰταλὸν τῇ Συβαριτῶν πόλει συνακμάσαντος ἔργε μνημονεύοντα, καὶ φοιτήσαντα εἰς ἐμὲ, εἰπεῖν ἐ χεῖρόν ἐςι. Τὴν ἡλικίαν ἀντίπαις, αἰπόλος τὸ ἐπιτήδευμα, ὄνομα Κρᾶθις, εἰς ὁρμὴν ἀφροδίσιον ἐμπεσὼν, τῇ τῶν αἰγῶν ἰδεῖν ὡραιοτάτῃ μίγνυται, καὶ τῇ ὁμιλίᾳ ἥσθη, καὶ εἴποτε ἐδεῖτο ἀφροδίτης, ὡς αὐτὴν ἐφοίτα, καὶ εἶχεν ἐρωμένην αὐτήν· καὶ μέντοι καὶ οἷα λαμβάνειν ἠδύνατο δῶρα, τοιαῦτα ὁ ἐραςὴς ὁ αἰπόλος τῇ ἐρωμένῃ τῇ προειρημένῃ προσέφερε, κισσε ποτὲ καὶ σχίνε τὲς ὡραιοτάτες ἀκρέμονας, καὶ μίλακος πολλάκις, καὶ σχοίνε τραγεῖν παρέσχε, τὸ ςόμα ἀποφαίνων αὐτῷ, εἰ δεηθείη φιλῆσαι, εὐῶδες αὐτῆς· ἀλλὰ καὶ ςιβάδα ἐγκαθεύδειν, ὡς νύμφῃ παρεσκεύαζεν ἁβροτάτην τε καὶ μαλθακήν. Οὔκεν ἀμελῶς ταῦτα ἐθεάσατο ὁ τῆς ἀγέλης ἡγεμὼν ὁ τράγος, ἀλλ' αὐτὸν εἴσεισι ζηλοτυπία, καὶ κατέκρυπτε μὲν τέως τὸν θυμόν· καθήμενον δέ ποτε αὐτὸν ἐλλοχᾷ καὶ καθεύδοντα, ἦν δὲ ἄρα ἐμβαλὼν τὸ πρόσωπον εἰς τὸν κόλπον, ὡς εὖ εἶχε δυνάμεως, τῇ κεφαλῇ προσέῤῥηξε, καὶ διέθρυψέν οἱ τὸ βρέγμα. Διαῤῥεῖ τοίνυν εἰς τὲς ἐπιχωρίες τὰ πραχθέντα, καὶ τῷ μὲν ἐκ ἀφανῆ τάφον ἀνέςησαν, ἐξ αὐτε δὲ τὸν ποταμὸν Κρᾶθιν ὠνόμασαν. Γίνεται δὲ ἐκ τῆς ὁμιλίας τῆς πρὸς τὴν αἶγα παιδίον, καὶ ἦν αἲξ οἱ τὰ σκέλη, τὸ πρόσωπον ἄνθρωπος· τετο καὶ ἐκθεωθῆναι λόγος ἔχει, καὶ θεὸν ὑλαῖόν τε καὶ ναπαῖον νομισθῆναι τὸν αὐτόν. Μετειληχέναι δὲ καὶ ζηλοτυπίας τὰ ζῶα ὁ τράγος διδάσκει.

CAP. XLIII.

De Formicarum cavernis.

Aegyptias foſſas hiſtorici, et Creticos labyrinthos iidem ac poetarum natio celebrant; verum foſſionum, quas formicae efficiunt, varia diverticula, flexiones, anfractus nondum ſciunt. Enimvero eae mirabili ſapientia ſubterraneas aedificatiunculas tortuoſiſſime conſtruunt, ut vel difficilem aditum, vel omnino invium animalibus inſidias ſibi molientibus efficiant. Terram vero, quam effodiunt, ſuper cavernae os aggerunt, et tanquam muros quoſdam et propugnacula conſtruunt, ne ex coelo aqua pluvia defluens ipſas alluvione vel omnes, vel quamplurimas perdat. Intermedia item ſepimenta cavernas alias ab aliis ſecernentia ſolertiſſime machinantur, atque, ut in ſplendidis hominum aedibus fieri ſolet, domum ſuam triplici religione formaque circumſcribunt: alterum enim in ea locum andronem, in quo mares et junctae eis feminae habitent, aedificant; alterum gynaeceum nuncupatum, ubi feminae pariant, moliuntur; tertium granorum acervis deſtinant: cum tamen ab Iſchomacho et Socrate, laudabilis rei oeconomicae peritis, nihil tale didicerint. Cum autem tanquam ad pabulandum proficiſcuntur, natu grandiores ſimiliter eas, atque exercitus duces, ducunt; ut ad ſegetes pervenerunt, adoleſcentiores ſub ſtipula ſtant, duces vero adſcendunt, et ſpicas abſciſſas inferioribus dejiciunt; hae vero circumſtantes ariſtas diſtrahunt, ſimul et ex ſuis glumis et vaginis, grana incluſa explicant; atque ita neque ad excutiendum ullo inſtrumento egentes, neque ad ventilandum viribus, neque ventis ad purganda a ſordibus grana, ex frumentis, quae homines exarant ſeruntque,

ΚΕΦ. μγʹ.

Περὶ τῆς τῶν Μυρμήκων γεωρυχίας.

ΣΥρίγγας μὲν Αἰγυπτίας ᾄδουσιν οἱ συγγραφεῖς, ᾄδουσι δὲ καὶ λαβυρίνθους τινὰς Κρητικοὺς ἐκεῖνοί τε αὐτοὶ, καὶ τὸ τῶν ποιητῶν φῦλον· μυρμήκων δὲ ἐν γεωρυχίᾳ ποικίλας τε ἀτραποὺς, καὶ ἑλιγμοὺς, καὶ περιόδους οὔπω ἴσασι. Σοφίᾳ δὲ ἄρα τὴν ὑπόγειον οἰκοδομίαν τήνδε ὑπεργάζονται σκολιωτάτην, τοῖς ἐπιβουλεύουσί σφισι τῶν θηρίων πάροδον, καὶ δύσπορον, ἢ καὶ παντελῶς ἄπορον ἀποφαίνοντες. Τὴν δὲ γῆν, ἣν ἐξορύττουσιν, ἀλλὰ καὶ ταύτην τε ὑπὲρ τοῦ στομίου περιβαλόντες οἱονεὶ τείχη τινὰ καὶ προβλήματα ἐργάζονται, ὡς μὴ τὸ ὕδωρ τὸ ἐξ οὐρανοῦ καταθέον, ῥᾳδίως εἶτα αὐτοὺς ἐπικλύσαν, ἢ ἀπολέσῃ πάντας, ἢ τούσγε πλείστους. Αἱμασιὰς δέ τινας μέσας διειργούσας ἀπ' ἀλλήλων τοὺς χηραμοὺς διατειχίζουσι, καὶ μάλα ἐντέχνως, εἶεν δ' ἂν οἱ χῶροι τρεῖς, ὡς ἐν οἰκίᾳ σοβαρᾷ· καὶ τὸν μὲν ἀποφαίνουσιν ὅσον ἀνδρῶνα εἶναι, ἐν ᾧ διαιτῶνται οἱ ἄῤῥενες, καὶ ὅσον σὺν αὐτοῖς θῆλυ· τὸν δὲ ἕτερον, ἔνθα ἀποτίκτουσι κύουσαι μύρμηκες, οἱονεὶ γυναικῶνα· τρίτον δὲ ἕτερον θησαυρόν τε καὶ σιρὸν ἀποκρίνουσι τοῖς ἠθροισμένοις σπέρμασι· καὶ οὔτε Ἰσχόμαχος ἐνταῦθα, οὔτε Σωκράτης, ὑπὲρ τῆς ἀξιολόγου οἰκονομίας σπουδάζοντες, διδάσκουσιν αὐτά. Οἱ δὲ μύρμηκες προϊόντες ὥσπερουν ἐπισιτίσασθαι τοῖς μεγίστοις ἕπονται, οἱ δὲ ἄγουσι στρατηγῶν δίκην· καὶ ἐς τὰ λήϊα ἐλθόντες, οἱ μὲν ἔτι νεαροὶ τὴν καλάμην ὑφεστᾶσιν· οἱ δὲ ἡγεμόνες ἀνέρπουσι, καὶ τοὺς καλουμένους οὐραχοὺς τῶν καρπίμων διατραγόντες, τῷ δήμῳ τῷ κάτω ῥίπτουσιν· οἱ δὲ περιελθόντες τοὺς μὲν ἀθέρας ἀποκόπτουσιν, ἐκλέπουσι δὲ τὰς τὸν πυρὸν στεγούσας τε καὶ περιαμπεχούσας θυλακίδας· καὶ μήτε ἀλοητοῦ δεόμεναι, μήτε ἀνδρῶν λικμῆσαι δυναμένων, μήτε μὴν ἐπειγομένων πνευμάτων ἀποκρίναι καὶ διαστῆσαι τάς τε ἄχνας καὶ τὸν καρπὸν ἀνθρώπων ἀρόντων τε καὶ σπειρόντων τροφὰς ἔχουσι

ferunt que, cibos sibi conficiunt. Illud etiam auditum habeo prudenter factum, eas humatione mortuas aliqua necessitudine sibi conjunctas adficere, et in granorum folliculis condere; ut homines in urnis parentes suos, vel amicos.

CAP. XLIV.

De Benevolentia Equorum erga nutricios, et de Equo Soclis domini sui amore capto.

Si accurate et liberaliter tractetur equus, cum benevolentia erga eum, qui sibi benefecit, cumque amicitia acceptum beneficium compensat. Iam quod longe lateque pervagatum est, qualis in Alexandrum Bucephalus fuerit, propterea nihil mihi jucunditatis ad narrandum habere videtur. Antiochi item equum praetereo, qui, ut dominum suum ulcisceretur, Gallo nomine Centoarati, qui Antiochum in pugna interfecerat, necem intulit. Socles formae pulchritudine egregius Atheniensis, quem mihi permulti ignorare videntur, equum emit pulchrum, aliis equis sagaciorem, et tam vehementi in se amore incensum, ut cum accedere sentiret dominum vel cum palparetur, hinnitu aut fremitu suum testaretur gaudium; et cum ille adscendere pararet, se ad conscensum praestaret obedientem; cum ante oculos consisteret, ille suaviter et amatorie in eum intuebatur. Quae omnia eatenus amatoria et jucunda visa sunt, quoad petulantiam in adolescentem attentare visus est, simul et fama turpitudinis de ambobus dissipata exstitit; tum eam infamiam Socles sibi conflari non passus, ut in amatorem flagitiosum et petulantem odio incensus, equum vendidit. Is non ferens ab adamato suo se distractum abesse, acerrima inedia sibi consciscit mortem.

CAP.

μύρμηκες. Σοφὸν δὲ ϰ̀ ἐκεῖνο προσακήκοα, ὅτι ἄρα τοὺς τεθνεῶτας μύρμηκας οἱ προσήκοντες ἐν ταῖς τῶν πυρῶν κηδεύουσι θυλακίσιν· ὡς πατέρας, ἢ πᾶν τὸ φίλιον, ἐν ταῖς σοροῖς οἱ ἄνθρωποι.

ΚΕΦ. μδ΄.

Περὶ τῆς τῶν Ἵππων εὐνοίας τῆς εἰς τοὺς τρέφοντας, ϰ̀ περὶ Ἵππου τοῦ ἐρασθέντος δεσπότου τοῦ Σωκλοῦς.

Ἵππος εἰ τυγχάνει κηδεμονίας, ἀμείβεται τὸν εὐεργέτην εὐνοίᾳ τε ϰ̀ φιλίᾳ. Καὶ ὁποῖος μὲν ἦν ὁ Βουκεφάλας εἰς Ἀλέξανδρον, διαῤῥεῖ πανταχόσε ὁ λόγος, ϰ̀ οὔ μοι λέγειν αὐτὸν ἥδιόν ἐστιν. Καὶ τὸν Ἀντιόχου δὲ ἵππον τὸν τιμωρήσαντα τῷ δεσπότῃ, ϰ̀ ἀποκτείναντα τὸν Γαλάτην, ὅσπερ οὖν ἀπέσφαξε τὸν Ἀντίοχον ἐν τῇ μάχῃ, ὄνομα δὲ τῷ Γαλάτῃ Κεντοαράτης ἦν, ἐῶ ϰ̀ τοῦτον. Σωκλῆς δὲ ἄρα, οὐ γάρ τι που πολλοὶ τόνδε μοι δοκοῦσιν ἐγνωκέναι, Ἀθηναῖος μὲν ἦν, καλὸς δὲ ϰ̀ ἐδόκει ϰ̀ ἐπεφύκει· οὗτος οὖν ἐπρίατο ἵππον ὡραῖον μὲν ϰ̀ αὐτὸν, ἐρωτικὸν δὲ ἰσχυρῶς, ϰ̀ οἷον σοφώτερον ἢ κατὰ τοὺς ἄλλους ὁρᾶν ἵππους· οὐκοῦν ἐρᾷ τοῦ δεσπότου δριμύτατα, ϰ̀ προσιόντος ἐφριμάττετο, ϰ̀ ἐπικροτοῦντος ἐφρυάττετο, ϰ̀ ἀναβαίνοντος ἑαυτὸν παρεῖχε εὐπειθῆ, ϰ̀ παρεστῶτος κατὰ πρόσωπον ὅδε ὑγρὸν ἑώρα. Καὶ ταῦτα μὲν ἐρωτικὰ ὄντα ἤδη, ὅμως τερπνὰ ἐδόκει, ἐπεὶ δὲ ἦν, ὥς τι ϰ̀ δρασείων εἰς τὸ μειράκιον, προπετέστερος, ϰ̀ διέῤῥει ὁ λόγος ὑπὲρ ἀμφοῖν ἀτοπώτερος, ὁ Σωκλῆς οὐκ ἐνεγκὼν τὸ ἀπόφημον, ὡς ἐραστὴν ἀκόλαστον μισήσας, ἀπεμπόλησε τὸν ἵππον. Ὁ δὲ οὐ φέρων τὴν ἐρημίαν τὴν ἀπὸ τοῦ καλοῦ, ἑαυτὸν τοῦ ζῆν ἀπήλλαξε λιμῷ βιαιοτάτῳ.

CAP. XLV.

De mutuis quorundam Animalium inimicitiis.

ATTAGENES et gallinacei inter ſe inimici graviter ſunt. Inimicitiae intercedunt cornici cum circo. Mutuo uterque in alterum odio pelagius accipiter et corvus flagrant. Cum turture corvus et circus inſitas inimicitas gerunt, et utrumque viciſſim turtur odit. Ciconia et veſpertilio inter ſe hoſtes ſunt. Pelecanum quoque et coturnicem invicem infenſos eſſe audio.

CAP. XLVI.

Quaenam ſint quibuſdam Animalia mortifera.

SYMPHYTO interimitur aquila, ibis felle hyaenae, allii ſemine ſturnus, charadrius bitumine, herinaceus potamogitone, eidem fel mergi intolerabile eſt. Circus, larus, turtur, merula, et vulturum natio comeſto malo punico trito pereunt. Cedri foliis calamodytes, amerinae flore atricapilla, corvus erucae ſemine occiditur. Vnguentum ſcarabaeum, ferae caprae adeps upupam interficit. Cornix vero, ſi inciderit in comeſae a lupo reliquias carnis, moritur. Alaudam ſinapis ſemen, et gruem hauſta vitis lachryma conficit.

CAP. XLVII.

De Leporibus.

DE lepore mihi haec in mentem hoc loco veniunt explicare. Non eum ſane prius ſub ſolitum cubile ſubire, quam modo ingrediens, modo egrediens, ſua conturbarit veſtigia, ut ne ea ſtruentibus ſibi inſidias appareant, naturali quadam ſagacitate homines aſtute decipiens.

CAP.

ΚΕΦ. με.

Περὶ τῆς πρὸς ἄλληλα τῶν Ζώων ἔχθρας.

ΝΟῦσι δὲ ἄρα ἀτlαγᾶς μὲν ἀλεκlρυόνι ἔχθιςα, ἀλεκlρυὼν δὲ αὖ πάλιν ἀτlαγᾷ· καὶ κορώνη κίρκος, καὶ ἐκείνη ἐκείνῳ· καὶ πελαγίῳ ἱέρακι ὁ κόραξ, καὶ κόρακι ἐκεῖνος· τρυγόνι τε κόραξ καὶ κίρκος, καὶ μέντοι καὶ ἡ τρυγὼν ἑκατέρῳ. Πέπυσμαι δὲ καὶ πελαργὸν νευκlερίδα μισεῖν, καὶ ἐκείνην ἀντιμισεῖν ὡς πολέμιον. Πελεκᾶνα δὲ μὴ νοεῖν φίλα ὄρlυγι, καὶ ἀμοιβὴν τῦ μίσυς ἀκύω εἶναι.

ΚΕΦ. μϛ.

Τίνα τίσι τῶν Ζώων θανατηφόρα.

ΑΠοκlίννυσι δὲ ἀετὸν μὲν τὸ καλύμενον σύμφυτον, τὴν δὲ ἶβιν ὑαίνης χολὴ, σκορόδυ σπέρμα τὸν ψᾶρα, χαραδριὸν ἄσφαλτος, τὸν δὲ ἐχῖνον ὁ καλύμενος ποταμογείτων, ἐχῖνος δὲ αἰθύας χολὴν ὐχ ὑπομένει. Κίρκος δὲ, καὶ λάρος, καὶ τρυγὼν, καὶ κόσσυφος, καὶ τὸ γυπῶν ἔθνος, ῥοιᾶς σίδην κοπεῖσαν εἰ διατράγοιεν, ἀπολώλασι. Κέδρυ τὸν καλαμοδύτην ἀπόλλυσι φύλλα, ἄνθος δὲ ἄγνυ τὸν μελαγκόρυφον, κόρακα δὲ εὐζώμυ σπέρμα. Μύρῳ κάνθαρος ἀποθνήσκει, στέατι δορκάδος ὁ ἔποψ. Κορώνη δὲ λυκοβρώτυ κρέως λειψάνῳ περιτυχῦσα ἀποθνήσκει. Κορυδαλὸς νάπυος σπέρματι, γέρανος ἀμπέλυ δάκρυον σπάσασα διεφθάρη.

ΚΕΦ. μζ.

Περὶ Λαγωῶν.

ΛΑγὼ δὲ πέρι καὶ ἐνταῦθα ἔπεισιν εἰπεῖν τοιαῦτά μοι. Εἰς τὴν κοίτην τὴν συνήθη ὐ πάρεισιν ὁ λαγὼς, πρὶν ἢ ταράξαι τὰ ἴχνη, πῆ μὲν εἰσιὼν, πῆ δὲ ἐξιὼν, ἵνα ἀφανίσῃ τὴν ἐκ τῶν θηρατῶν εἰς αὐτὸν ἐπιβυλὴν, σοφίᾳ τινὶ φυσικῇ τὸ θηρίον τὺς ἀνθρώπυς αἱμυλώτατα ἀπατήσαν.

ΚΕΦ.

CAP. XLVIII.

De amore Equae in suos pullos.

EQVA mater optima summa charitate et fide pullum suum amat. Cujus sane modi amoris Darius aetate inferior non imperitus, equas a partu recentes, relictis domi pullis, ad pugnas ducebat. Pulli vero sic alieno lacte, a matribus orbi, quemadmodum homines, parentibus amissis, aluntur. Darius, cum inclinata jam acie in eo praelio, quod ad Issum commiserat, Persarum res premi coepissent, cumque victus fuga salutem adipisci necesse haberet, in equam adscendit; quae, quod relicti memoriam pulli recordaretur, quanto maximo potuit studio et celeritate eum ipsum praedicatur ex periculis eripuisse.

CAP. XLIX.

De Mulo Atheniensi.

ATHENIENSIS mulus jam vetulus, quamvis immunitate vecturarum donatus esset, ut Aristoteles ait, non laborum tamen, qui per adfectam aetatem obiri queunt, studio exsolutus esse voluit. Nam cum Minervae templum Athenienses aedificarent, is nulla re onustus, sua sponte cum adolescentibus mulis, tanquam ad iter faciendum socius et hortator, ibat. Et quemadmodum quispiam senex artifex, per exactam aetatem quidem jam opere dimissus, verumtamen experientia et senili doctrina juvenes ad laborem exacuens; sic is ultro citroque commeans ad opus juniores incitabat. Quod quidem ipsum ut Atheniensis populus intellexit, per praeconem declarari jussit, ut ne a frumento aut hordeo prohiberetur; sed et expleri et satiari permitteretur, et pretium ex aerario peteretur, tanquam in Prytaneo sportula illi decreta, sicut athletae jam aetate confecto.

CAP.

ΚΕΦ. μή.

Περὶ ςοργῆς τῆς Θηλείας Ἵππȣ.

ΜΗτηρ δὲ ἄρα ϗ ἡ θήλεια ἵππος ἀγαθὴ ἦν, ϗ τȣ͂ πώλȣ τȣ͂ ἐξ αὐτῆς μεμνῆσθαι δεινή· ὅπερȣ͂ν κατεγνωκὼς Δαρεῖος ὁ κάτω, εἶτα μέντοι ἐπήγετο εἰς τὰς μάχας ἐξ ὠδίνων ἵππȣς, τὰ βρέφη καταλιπȣ́σας οἴκοι. Τρέφονται δὲ ϗ ὀρφανοὶ μητέρων οἱ πῶλοι γάλακτι ξένῳ, ὥσπερȣ͂ν ϗ ἄνθρωποι. Οὐκȣ͂ν ὅτε ἡ τροπὴ τῆς μάχης τῆς κατὰ τὸν Ἰσσὸν τὰ Περσῶν πιέζειν ὑπήρξατο, ϗ ἐνικᾶτο Δαρεῖος, ἵππον ἀνέβη θῆλυν, φυγῆς δεόμενος ϗ σωτηρίας ὠκίςης· ἡ δὲ ἄρα τȣ͂ καταλειφθέντος μνήμῃ, ὡς εἶχεν ἐπιθυμίας ϗ ποδῶν, τὸν δεσπότην ὑμνεῖται τῆς ἀκμῆς τῶν ἐπικειμένων κινδύνων ἐξαρπάσαι.

ΚΕΦ. μθ΄.

Περὶ τῆς ἐν Ἀθήνησιν Ἡμιόνȣ.

ΗΜίονος γέρων Ἀθήνησιν ὑπό γε τȣ͂ δεσπότȣ τȣ͂ ἰδίȣ τῶν ἔργων ἀπολυθεὶς, ὡς Ἀριςοτέλης λέγει, τȣ͂ μὴν φιλοπόνȣ ϗ ἐθελȣργȣ͂ καθ᾽ ἡλικίαν ἑαυτὸν ȣ̓κ ἀφῆκεν. Ἡνίκα γȣ͂ν Ἀθηναῖοι κατεσκεύαζον τὸν Παρθενῶνα, ȣ̓́τε ἐπισύρων, ȣ̓́τε ἀχθοφορῶν, ὅμως τοῖς νέοις ὀρεῦσι προφερόμενος τὴν ὁδὸν ἄκλητος ϗ ἑκὼν οἱονεὶ παράσειρος ᾔει· δορυφορῶν, ὡς ἂν εἴποις, ϗ παρορμῶν τὸ ἔργον τῇ βαδίσει τῇ κοινῇ, δίκην τεχνίτȣ παλαιȣ͂, τȣ͂ μὲν αὐτȣργȣ͂ ὑπὸ τȣ͂ γήρως ἀπολυθέντος, ἐμπειρίᾳ δὲ ϗ παλαιᾷ διδασκαλίᾳ ὑποθήγοντός τε ἅμα τȣ̀ς νέȣς ϗ ἐπαίροντος. Ὁ δῆμος ȣ͂ν μαθόντες ταῦτα τῷ κήρυκι ἀνειπεῖν προσέταξαν, εἴτε ἀφίκοιτο ἐς τὰ ἄλφιτα, εἴτε ἐς τὰς κριθὰς παραβάλοι, μὴ ἀνείργειν, ἀλλ᾽ ἐᾶν ἐς κόρον σιτεῖσθαι, ϗ τὸν δῆμον ἐκτίνειν τὸ ἀργύριον ἐν Πρυτανείῳ τρόπον τινὰ ἀθλητῇ σιτήσεως δοθείσης ἤδη γέροντι.

CAP. L.

De Formicarum ſolertia.

CLEANTHEM Aſſium haec de formica hiſtoria coegit, et invitum et fortiſſime contradicentem, animalia concedere rationis non expertia eſſe. Nam eum aliquando otioſa ſeſſione fruentem, ferunt formicas, quae complures ad ejus pedes eſſent, animo coepiſſe vacuo et ſoluto contemplari; alteras nimirum vidiſſe alicunde mortuam in alienarum domicilium, et ſuarum minime contubernalium, portantes in formicariae cavernae faucibus conſiſtere; atque inde continuo alteras perſpexiſſe prodire, et cum externis velut quiddam contrahentes iterum et ſaepius ultro citroque commeare; denique lumbricum, tanquam redemptionis pretium, attuliſſe; eumque alteras accepiſſe, et ſimul quam ferrent mortuam dimiſiſſe; alteras cum gaudio et libenter, ſimiliter atque vel fratrem vel filium, recepiſſe. Quid ad haec dicet Heſiodus? qui ſcripſit Iovem naturas diſtinxiſſe, ut

Piſces atque ferae, tum pennataeque cohortes,
Mutua ſint ſibi praeda, agitant quia jure ſine ullo;
Aſt homini dedit eſſe aequi juſtique tenacem.

Atqui non haec dicet Priamus, ſiquidem is ipſe homo ab homine, et heroe, et ex Iovis ſtirpe oriundo, ipſe quoque Iovis progenies, multa Hectorem pecunia redemit.

CAP. LI.

De Dipſade animali

DIPSAS, cujus vim et naturam ejus nomen nobis declarat, inferior quidem eſt magnitudine quam vipera, ſed tamen in occidendo quam celerrime ſuperior. Ejus enim morſu percuſſi,

ΚΕΦ. ν.

Περὶ τῆς τῶν Μυρμήκων ἀγχινοίας.

ΚΛεάνθην τὸν Ἄσσιον καὶ ἠνάγκασε καὶ ἄκοντα εἶξαι καὶ ἀποστῆναι τοῖς ζώοις τοῦ καὶ ἐκεῖνα λογισμοῦ μὴ διαμαρτάνειν, ἀντιλέγοντα ἰσχυρῶς καὶ κατὰ κράτος, ἱστορία τοιαύτη φασίν. Ἔτυχεν ὁ Κλεάνθης καθήμενος, καὶ μέντοι καὶ σχολὴν ἄγων μακροτέραν ἄλλως· οὐκοῦν καὶ μύρμηκες παρὰ τοῖς ποσὶν ἦσαν αὐτῷ πολλοί· ὁ δὲ ἄρα ὁρᾷ ἐξ ἀτραποῦ τινος ἑτέρας νεκρὸν μύρμηκα μύρμηκας ἄλλους κομίζοντας εἰς οἶκον ἑτέρων, καὶ ἑαυτοῖς οὐ συντρόφων, καὶ ἐπί γε τῷ χείλει τῆς μυρμηκίας ἑστῶτας αὐτῷ νεκρῷ· καὶ ἀνιόντας κάτωθεν ἑτέρους, καὶ συνόντας τοῖς ξένοις ὡς ἐπί τινι, εἶτα καταιόντας τοὺς αὐτοὺς, καὶ πλεονάκις τοῦτο· καὶ τελευτῶντας σκώληκα, οἱονεὶ λύτρα, κομίσαι· τοὺς δὲ ἐκεῖνον μὲν λαβεῖν, προέσθαι δὲ ὅνπερ οὖν νεκρὸν ἐπήγοντο· καὶ ἐκείνους ὑποδέξασθαι ἀσμένως, ὡς υἱὸν κομιζομένους ἢ ἀδελφόν. Τὶ οὖν πρὸς ταῦτα Ἡσίοδος; λέγων ὅτι ἄρα ὁ Ζεὺς τὰς φύσεις ἀπέκρινε, καὶ οὖν καὶ

> Ἰχθύσι μὲν, καὶ θηρσὶ, καὶ οἰωνοῖς πετεηνοῖς
> Ἔσθειν ἀλλήλους, ἐπεὶ οὐ δίκη ἐστὶν ἐν αὐτοῖς·
> Ἀνθρώποισι δ᾽ ἔδωκε δίκην.

Ἀλλ᾽ οὐκ ἐρεῖ ταῦτα ὁ Πρίαμος, εἴγε καὶ ἐκεῖνος τὸν Ἕκτορα ἐλύσατο πολλῶν κειμηλίων καὶ θαυμαστῶν, παρὰ τοῦ ἀνθρώπου ὁ ἄνθρωπος, καὶ τοῦ ἥρωος, καὶ τοῦ Διὸς ἐγγόνου, καὶ ἐκεῖνος ὢν ἔγγονος τοῦ Διός.

ΚΕΦ. να.

Περὶ τῆς Διψάδος τοῦ ζώου.

ΚΑτηγορεῖ τῆς διψάδος τὸ ἔργον αὐτὸ ἡμῖν τὸ ὄνομα, καὶ ἔχεως μέν ἐστιν ὀλιγωτέρα τὸ μέγεθος, ἀποκτεῖναι δὲ ὀξυτέρα. Οἱ γάρ τοι τῷ δήγματι προσπεσόντες ἐξάπτονταί τε

etſi adſiduam potionem hauriunt, ad ſitim tamen exardeſcunt, et ad bibendum eatenus inflammantur, quoad celerrime rumpuntur. Eam Soſtratus cum albam eſſe ait, tum duas in cauda lineas nigras habere. Et ſicut audio, quidam preſterem vocant, alii cauſonem. Naſcuntur autem praecipue in Africa et Arabia. Turbam vero aliorum nominum etiam huic ferae adfundunt; melanurus enim a quibuſdam, ab aliis ammobates dicitur; quod ſi centrida nominari audiveris, eandem a me appellari putes. Sed fabulam quoque quam de hac ſerpente audivi, ne ejus videar ignarus, attexam. Prometheum ignem a Vulcano furatum aiunt, quamobrem indignatum Iovem furti indicibus dediſſe remedium ſenectuti prohibendae efficax; hoc illos qui acceperant aſino impoſuiſſe audio, et cum ille ſic oneratus aeſtivo tempore incederet, ſiti laborantem ferunt ad fontem veniſſe bibendi gratia, ſed a ſerpente fontis cuſtode repulſum; itaque aſinum ſitis impatientem id, quod geſtabat, pharmacum ut admitteretur obtuliſſe; bibit igitur aſinus, et una cum remedio adverſus ſenectam, quam dipſas deinceps exuit, ſitim quoque ſuam in illam transfudit. Caeterum hujus fabulae auctor non ego ſum, ſed ante me Sophocles tragicus, et Dinolochus adverſarius Epicharmi, et Ibycus Rheginus, et Ariſteas, et Apollophanes, poetae comici.

CAP. LII.

De Elephantorum intelligentia.

Si elephanti ſapienter factum, idque auditu dignum, praeterirem, me quis ignorantem forte praeteriiſſe putet; quamobrem dicetur. Cum is, qui hordeum huic admetiendi procurationem habebat, hordei partem ſubtraxiſſet, illiuſque in locum lapidibus ſuppoſitis, ipſi debitam

tamen

εἰς δίψος, καὶ πιεῖν ἀναφλέγονται, καὶ ἀμυσὶ σπῶσι, καὶ τάχιστα ῥήγνυνται. Καί φησι μὲν Σώστρατος λευκὴν εἶναι τὴν διψάδα, ἐπί γε μὴν τῆς οὐρᾶς ἔχειν γραμμὰς δύο μελαίνας. Ἀκούω δὲ ὅτι καὶ πρηστῆρας αὐτὰς καλοῦσί τινες, καύσωνας δ' ἄλλοι. Γίνονται δὲ ἄρα ἐν Λιβύῃ τε καὶ Ἀραβίᾳ μᾶλλον. Ὄχλον δὲ ἄρα ὀνομάτων ἐπαντλοῦσι τῷδε τῷ θηρίῳ καὶ ἄλλων· κέκληται δὲ καὶ μελάνουρος, ὥς φασι, καὶ ἀμμοβάτης ὑπ' ἄλλων· εἰ δὲ ἀκούσαις καὶ κεντρίδα, τὴν αὐτήν μοι λέγεσθαι νόει. Δεῖ δὲ καὶ μῦθον τῷδε τῷ ζώῳ ἐπᾶσαί με· ὅνπερ οὖν ἀκούσας οἶδα, οὐ σιωπήσομαι τοῦτον, ὡς ἂν μὴ δοκοίην ἀμαθῶς ἔχειν αὐτοῦ. Τὸν Προμηθέα κλέψαι τὸ πῦρ Ἡφαίστῳ φησὶ, καὶ τὸν Δία ἀγανακτῆσαι ὁ μῦθος λέγει, καὶ τοῖς καταμηνύσασι τὴν κλοπὴν δοῦναι φάρμακον γήρως ἀμυντήριον· τοῦτο οὖν ἐπὶ τῷ ὄνῳ θεῖναι τοὺς λαβόντας πέπυσμαι, καὶ τὸν μὲν προϊέναι τὸ ἄχθος φέροντα, εἶναι δὲ ὥραν θέρειον, καὶ διψῶντα τὸν ὄνον ἐπί τινα κρήνην κατὰ τὴν τοῦ ποτοῦ χρεῖαν ἐλθεῖν· τὸν οὖν ὄφιν τὸν φυλάττοντα ἀναστέλλειν αὐτὸν καὶ ἀπελαύνειν καὶ ἐκεῖνον στρεβλούμενον, μισθόν οἱ τῆς φιλοτησίας δοῦναι, ὅπερ οὖν ἔτυχε φέρων φάρμακον· οὐκοῦν ἀντίδοσις γίνεται, καὶ ὁ μὲν πίνει, ὁ δὲ τὸ γῆρας ἀποδύεται, προσεπιλαβὼν, ὡς λόγος, τὸ τοῦ ὄνου δίψος. Τί οὖν, ἐγὼ τοῦ μύθου ποιητής; ἀλλ' οὐκ ἂν εἴποιμι· ἐπεὶ καὶ πρὸ ἐμοῦ Σοφοκλῆς ὁ τῆς τραγῳδίας ποιητὴς, καὶ Δεινόλοχος ὁ ἀνταγωνιστὴς Ἐπιχάρμου, καὶ Ἴβυκος ὁ Ῥηγῖνος, καὶ Ἀριστέας, καὶ Ἀπολλοφάνης ποιηταὶ κωμῳδίας ᾄδουσιν αὐτόν.

ΚΕΦ. νβ'.

Περὶ τῆς τῶν Ἐλεφάντων σοφίας.

Σοφὸν ἐλέφαντος ἔργον εἰ παραλείποιμι, φήσει μέ τις ἀγνοήσαντα οὐκ εἰπεῖν· ἔστι δὲ καὶ ἀκοῆς ἄξιον, καὶ διὰ ταῦτα ἀκούσωμεν αὐτοῦ. Ὁ τῆς τούτου κομιδῆς ἐγχειρισθεὶς τὴν φροντίδα τῶν μὲν κριθῶν ὑφῄρει, λίθους δὲ ὑποπάττων ἐκείνῳ μὲν ἄθρωτον τὸ πλεῖστον εἰργάζετο, ἀπέσωζε δὲ τὸν ὄγκον τοῦ μέ-

tamen menſuram cumulate ſervaſſet, ut dominum utriuſque, ſi quando vidiſſet, falleret; elephantus videns hunc, qui ipſum debito fraudabat, polentam coquere, primum promuſcide ſabulum collegit, deinde in ollam infudit, ſicque ſolerter injuriis injurias ſibi illatas ultus eſt.

C A P. LIII.

De Canibus Aegyptiis.

ALII quidem canes feras tum inveſtigare, tum etiam capere, probe norunt; at vero Aegyptii fugaciſſimi ſunt. Nam cum animalia, quae in Nilo degunt, timeant, illuc ſitis quidem ad bibendum eos attrahit, at metus quiete ipſos ad ſatietatem bibere non ſinit. Ideoque non bibunt ſe inclinantes, ne qua e feris, quae ſub aqua ſunt, emergat, atque ita eos abripiat; ſed praeter ripam curſitant linguaque lambunt, potum, ut ita dicam rapientes, vel hercle furantes.

C A P. LIV.

De Herinaceis terreſtribus.

MVLTA, quae callide terrenus herinaceus facit, jam alibi dixi; nunc novam ejus veteratoriam explicabo. Cum enim is vicinus eſt ut capiatur, contortiſſime ſeipſum concludit, et tantopere contrahit, ut comprehendi non queat, ſimul et animam continet, ſpiritumque comprimit, et ab omni motu conquieſcens mortui ſpeciem prae ſe fert.

C A P. LV.

De Patellis.

PATELLAS non ſane a ſaxis avellas, ne Milonis quidem digitis, qui Punicum malum cum apprehendiſſet, arcte adeo comprimebat, ut non adverſariorum quiſquam poſſet extorquere e manu. Eas autem quicumque de ſaxo, ad quod adhaeſerint, abſtrahere

τρυ πρὸς τὸν ἐπισκοποῦντα ἀμφοῖν δεσπότην, καὶ τέως διελάνθανεν· οὐκοῦν ἐλέφας ἀθάρην ἰδὼν ἕψοντα τὸν ἐπίβουλόν οἱ, τῆς ἄμμου τῆς ἐν ποσὶ τῇ προβοσκίδι χύδην ἀναλαβὼν ἐνέβαλεν εἰς τὴν χύτραν, καὶ ἠμύνατο ἀνθ᾽ ὧν ἔπαθε, δι᾽ ὧν ἐποίησεν εὐμηχάνως.

ΚΕΦ. νγ´.

Περὶ Κυνῶν τῶν Αἰγυπτίων,

ΟΙ μὲν ἄλλοι κύνες καὶ ἑλεῖν, καὶ ἀνιχνεῦσαι τὰ θηρία σοφοί· οἱ δὲ Αἰγύπτιοι φυγεῖν δεινότατοι. Τὰ γοῦν ἐν τῷ Νείλῳ δεδιότες, ἄγει μὲν αὐτοὺς τὸ δίψος πιεῖν, ἡσυχῇ δὲ καὶ εἰς κόρον πιεῖν, τὸ δέος οὐ συγχωρεῖ. Καὶ διὰ ταῦτα οὐ πίνουσιν ἐπικύψαντες, ὡς ἂν μήτι τῶν κάτωθεν ἀνερπύσαν εἶτα ἐξαρπάσῃ αὐτούς· οὐκοῦν τὴν μὲν ὄχθην παραθέουσι, λάπτουσι δὲ τῇ γλώττῃ, ἁρπάζοντες, ὡς ἂν εἴποι τις, ἢ καὶ νὴ Δία κλέπτοντες τὸ πόμα.

ΚΕΦ. νδ´.

Περὶ τῶν χερσαίων Ἐχίνων.

ΕΧῖνος, οὐχ ὁ θαλάσσιος, ἀλλ᾽ ὁ χερσαῖος, πολλὰ μὲν καὶ ἄλλ᾽, ὡς ἐστι πανοῦργος, ἤδη μοι λέλεκται· ὃ δὲ οὐκ εἶπον αὐτοῦ δολερὸν ἔργον, τοῦτο εἰρήσεται τὰ νῦν. Μέλλων ἁλίσκεσθαι ἑαυτὸν συνειλήσας, ἄληπτον ἐργάζεται, εἶτα μέντοι καὶ πιέζει τὸ πνεῦμα, καὶ ἀκίνητος ἀτρεμεῖ, καὶ τὸν τεθνεῶτα ὑποκρίνεται.

ΚΕΦ. νέ.

Περὶ Λεπάδων.

ΑΙ λεπάδες, οὐκ ἂν αὐτὰς ἀποσπάσαις τῶν πετρῶν, οὐδὲ εἰ λάβοις δακτύλοις τοῦ Μίλωνος, ὅσπερ οὖν ἐγκρατέστατα καὶ εὐλαβέστατα τὴν ῥοιὰν κατεῖχεν, ὡς μὴ αὐτὴν ἀφελέσθαι τῶν ἀντιπάλων τινὰ τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ. Ὅστις δὲ ἐπιχειρεῖ λεπάδα ἀπα-

ſtrahere aggreditur, magna quidem voluptate ex earum comprehenſione afficitur, et ſperat ſe praeda potiturum eſſe; verumtamen illarum compos fieri nequit: tandem aliquado ferro abraſae abſcinduntur a ſaxo.

CAP. LVI.

De Afrorum expeditione contra Elephantos.

Libyci homines bellum non modo finitimis praedae, aut ſuos propagandi fines ſtudio inferunt; ſed cum elephantis etiam, de horum dentibus adſequendis, ſuſcipiunt. Hanc vero cauſam cur petantur elephanti praenoſcentes, ex ſeſe qui dente altero mutili ſunt, ante ceteros reliquos in prima acie conſtituunt, ad primum hoſtium impetum excipiendum; reliqui, qui in ſubſidiis manent, dentium amborum robore integri auxilium feſſis ferunt. Mutilos autem eam forte ob cauſam primo loco eſſe volunt, ut venatoribus oſtendant non magnum adeo praemium, et vix dignum periculo, cui ſe exponunt, ipſis exſpectandum. Dentium autem altero, quem acutum ad propulſandas injurias ſervant, tanquam armis utuntur; altero tanquam ligone radices effodiunt, et arbores exſtirpant.

CAP. LVII.

De geometria Aranaeorum.

Non modo texendi ſolertiam aranei praeclare tenent, ac ſimiliter ut Minerva, lanificii illa praeſes et ſolertiſſima dea, tereti manuum miniſterio et tenui valent; ſed et natura etiam ſunt ad geometriam eruditi: nam et centrum ſervant; circulumque ex eo procedentem, et circumferentiam exacte conficiunt; neque interim Euclide egent. Ad medium autem centri ſedentes inſidias praedae ſuae tendunt. Neque modo, ut quod videtur eloquar, texendi rationem norunt, ſed etiam ſarciendi artificio excellunt; nam ſi ex eorum quippiam ſolerti opere ruperis, ſtatim a ruptura reſarciunt, integrumque praeſtant.

CAP.

ἀποσπάσαι τῆς πέτρας, ἢ προσέχεται, γελᾷ τε μογῶν καὶ ἔχει θυμηδίαν· ἀδυνατεῖ γοῦν ἐγκρατὴς, ὃ σπεύδει, γενέσθαι· ξυομένη δὲ σιδήρῳ σχίζεται ἀπὸ τῆς πέτρας ὀψέ.

ΚΕΦ. νϛ΄.

Περὶ τῆς Λιβύων ἐπὶ τοὺς Ἐλέφαντας στρατείας.

ΣΤρατεύονται δὲ ἄρα οἱ Λίβυες οὐ μόνον ἐπὶ τοὺς γείτονας, ἵνα αὐτῶν πλέον ἔχωσιν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοὺς ἐλέφαντας· καὶ ἴσασί γε ἐκεῖνοι τῆς ὁδοῦ τῆς ἐπ᾽ αὐτοὺς τὴν ὑπόθεσιν οὐδὲν ἕτερον εἶναι, ἢ τοὺς ὀδόντας. Οἱ τοίνυν πηρωθέντες τὸν ἕτερον ἐπὶ μετώπου ἑστᾶσι, τῶν λοιπῶν προβαλλομένων αὐτοὺς, ἵνα οἱ μὲν ὑποδέχωνται τὴν πρώτην ὁρμήν· οἱ δὲ ἀμύνωσιν ἀκεραίῳ τῇ τῶν ὀδόντων ῥώμῃ, καὶ ἰσοπαλεῖ. Ἴσως δὲ τῶν Ἰνδῶν καὶ καταφιλοσοφοῦντες, καὶ ἐπιδεικνύντες αὐτοῖς, ὅτι ἄρα οὐχ ὑπὲρ μεγάλου τοῦ ἄθλου κινδυνεύσοντες ἥκουσι. Χρῶνται δὲ ἄρα τῷ μὲν τῶν ὀδόντων ὡς ὅπλῳ, καὶ τεθηγμένον αὐτὸν φυλάττουσι, τῷ δὲ ὡς σμινύῃ· καὶ γὰρ ἐν αὐτῷ ῥίζας ὀρύττουσι, καὶ δένδρα ἐκμοχλεύσαντες ὑποκλίνουσι.

ΚΕΦ. νζ΄.

Περὶ τῆς τῶν φαλάγγων γεωμετρίας.

ΟΥ μόνον δὲ ἄρα ἦσαν ὑφαντικαὶ αἱ φάλαγγες καὶ εὔχειρες κατὰ τὴν Ἀθηνᾶν, τὴν ἐργάνην τε καὶ πινυτὴν θεὰν, πεφύκεσαν δὲ ἄρα καὶ γεωμετρίαν δειναί· τὸ γοῦν κέντρον φυλάττουσι, καὶ τὸν ἐξ αὐτοῦ κύκλον καὶ τὴν περιφέρειαν ἀκριβοῦσιν ἰσχυρῶς, καὶ Εὐκλείδου δέονται οὐδέν. Κάθηνται γὰρ ἐν τῷ κέντρῳ μέσῳ ἐλλοχῶσαι τὴν ἑαυτῶν ἄγραν. Ἦσαν δὲ, ὡς ἰδόντι εἰπεῖν, καὶ ὑφάντριαι γενναῖαι, καὶ ἀκεστικὴν εὐπάλαμοι· καὶ ὅτι ἂν διαῤῥήξῃς ἐκείνων τῆς εὐπήνου τε καὶ εὐμίτου σοφίας, αἵδε ἀνακοῦνται, καὶ ἀπαθὲς καὶ ὁλόκληρον αὖθις ἀποδείκνυνται.

CAP. LVIII.

De Phoenicum avium numerandi peritia.

PHOENICES alites abſque ulla calculandi arte numerum quingentorum annorum, veluti ſapientiſſimae naturae diſcipuli, computare norunt; neque vel digitis, vel alia re, ad hanc cognitionem opus habent. Cujus autem rei gratia hunc numerum eos tenere oporteat, vulgatum eſt. Atqui ex ipſis Aegyptiis, qui ſpatium quingentorum annorum confectum intelligat, aut nullus eſt, aut forte unus, vel quam pauciſſimi, iique ex ſacerdotibus; nam inter hos quoque non facile convenit, dumque inter ſe contendunt, et alius ſacram hanc avem non nunc, ſed in poſterum adventuram ait, alius jam adveniſſe; phoenix, illis fruſtra alter cantatus, divinitus demonſtrat tempus, et adeſt. Itaque ſacerdotes ſacrificare neceſſe eſt, ac ſimul fateri ſe, quod totos dies diſceptationibus exigunt, avibus eſſe imperitiores. Nonne, hercle, haec ſcire ſapientia eſt; ubi ſit Aegyptus ſita, et ubi in ea Heliopolis, ad quam advolare ipſis fato conſtitutum eſt; et ubinam pater ſit deponendus, et quibus in thecis? Haec ſi non admiranda ſunt, ac negotia forenſia, et militaria, atque alia ad mutuas inſidias comparata, ſolertia appellanda erunt? Mihi quidem non videtur, o aemulatores Siſyphorum, Telchinum, et Cercopum; cum illis vero mihi ſermo eſt, qui haec probant, et rimantur; non cum bonis, qui hujuſmodi malis artibus initiati et infecti non ſunt.

CAP. LIX.

De Canum intelligentia.

RATIOCINATIONEM, et dialecticam, et hoc potius ſumendum eſſe quam illud, ſi animalia ſciant, merito dixerimus naturam eſſe magiſtram, quam alia nulla vincere poteſt. Mihi ſane

Κ Ε Φ. νή.

Περὶ τῆς τῶν Φοινίκων ἀριθμητικῆς.

ΑΝευ δὲ λογιστικῆς οἱ φοίνικες συμβάλλειν ἐτῶν πεντακοσίων ἴσασιν ἀριθμὸν, μαθηταὶ φύσεως τῆς σοφωτάτης ὄντες, ϗ διὰ ταῦτά τοι μήτε δακτύλων δεδεημένοι, ἢ ἄλλου τινὸς εἰς ἐπιστήμην ἀριθμητικῆς. Ὑπὲρ ὅτου δὲ ἴσασι τοῦτο, ϗ εἰδέναι ἀνάγκη αὐτοὺς, δημώδης ἐστὶν ὁ λόγος. Τὸν δὲ τῶν πεντακοσίων ἐτῶν χρόνον πληρούμενον ἴσασιν Αἰγυπτίων ἤ τις, ἢ οὐδεὶς, ὀλίγοι δὲ κομιδῆ ϗ οὗτοι τῶν ἱερέων· ϗ οὗτοι γοῦν πρὸς ἀλλήλους ὑπὲρ τούτων οὐ ῥᾳδίως συμβῆναι ἔχουσιν, ἀλλ' οἱ μὲν ἐρεσχελοῦσι σφᾶς ἑαυτοὺς ἐρίζοντες, ἢ ὡς οὐ νῦν, ἀλλ' ἐς ὕστερον ὅδε ὁ θεῖος ὄρνις ἀφίξεται, ἢ ὡς ἐχρῆν ἧκεν· ὅδε ἄλλως ἐκείνων ἐριζόντων, ἀποσημαίνεται δαιμονίως τὸν καιρὸν, ϗ πάρεστιν. Οἱ δὲ θύειν ἀνάγκη αὐτοὺς, ϗ ὁμολογεῖν, ὅτι τὸν μὲν ἥλιον ἐν ταῖς λέσχαις καταδύειν ἄγουσι σχολὴν, οὐκ ἴσασι δὲ ὅσα οἱ ὄρνιθες. Ἐκεῖνα δὲ, ὦ πρὸς τῶν θεῶν, οὐ σοφὰ εἰδέναι· ποῦ μὲν Αἴγυπτός ἐστι, ποῦ δὲ ϗ Ἡλίου πόλις, ἔνθα αὐτῷ πέπρωται ἥκειν, ϗ ὅποι ποτὲ καταθέσθαι τὸν πατέρα χρὴ, ϗ ἐν θήκαις τίσι; Ταῦτα δὲ εἰ μὴ δοκεῖ θαυμαστὰ, ἆρά γε τὰ ἀγοραῖα, ϗ τὰ ἐνόπλια, ϗ τὰς ἄλλας τὰς τῶν ἀνθρώπων εἰς ἀλλήλους τε ϗ κατ' ἀλλήλων ἐπιβουλὰς, ἐροῦμεν σοφά; Ἐμοὶ μὲν οὐ δοκεῖ, ὦ Σισύφων, ϗ Τελχίνων, ϗ Κερκώπων ζηλωταὶ ἄνθρωποι· λέγω δὲ πρὸς τοὺς ἀκριβοῦντας ταῦτα, πρός γε μὴν τοὺς ἀτελέστους τοῖς καλοῖς προειρημένοις οὐ λέγω.

Κ Ε Φ. νθ'.

Περὶ τῆς τῶν Κυνῶν σοφίας.

ΤΟ δέ γε ἐνθυμητικὸν, ϗ διαλεκτικὸν, ϗ τὸ τοῦδε μᾶλλον ἢ τοῦδε αἱρετὸν, εἰ ϗ τὰ ζῶα οἶδεν, εἰκότως ἂν εἴποιμεν διδάσκαλον τῶν ὅλων τὴν φύσιν ἄμαχον. Ἔμοι γ' οὖν τις γευσάμενος διαλεκτικῆς, ϗ κυνηγεσιῶν ἀμωσγέπως ἐχόμενος, τοι-

ſane quiſpiam cum dialecticae non ignarus, tum venandi ſtudio deditus hujuſcemodi dicebat. Venatica quae aderat canicula, aiebat ille, cum leporis, qui nuſquam videbatur, veſtigiis inſiſteret; cumque ea perſcrutans perveniſſet ad foſſam, dubitabat utrum dextrum an laevum iter ad inſequendum leporem ſuſciperet; ut vero primum ſibi viſa eſt, tanquam differendi perita, ſatis rem perpendiſſe, e veſtigio foſſam recta iter faciens tranſilivit. Is autem qui eam cum rationem differendi, tum venandi artem profitebatur, ſic colligens ſupra dicta demonſtrare conabatur: Arguta canis, inquiebat ille, primum ſecum conſiderate reputabat, vel hac, vel iſtac, vel illac, lepus in fugam ſe conjecit: deinde ratiocinabatur, non profecto hac, nec iſtac; ergo illac fugit. Neque fallacibus concluſiunculis mihi errare videbatur; nam non perceptis citra foſſam ad hoc vel illud latus veſtigiis, relinquebatur, leporem foſſam tranſiliviſſe: recte igitur canis foſſam tranſivit, ea enim inveſtigatrix diligens erat, et ſagaciſſime odorabatur.

CAP. LX.

De verecundo Camelorum coitu.

MASSAGETAE, ut Herodotus inquit, ſuſpenſa ad plauſtrum pharetra, cum uxoribus in aperto et propatulo loco concumbunt; et concubitum licet omnes adſpiciant, praeclare contemnunt. At contra nunquam cameli coeunt palam: quod quidem ipſum factine verecundia, an admirabili naturae munere faciant, Democrito, aliiſque, qui vel obſcuriſſimarum rerum cauſas ingenio ſe poſſe conſequi confidunt, diſputandum relinquo. Cum autem inter eos conjunctionis appetitum paſtor exoriri ſentit, aliquo concedit et tanquam ſponſo decedit ingredienti thalamum cum ſponſa.

CAP.

αὐτὰ ἔλεγεν. Ἦν θηρατικὴ κύων, ἦδ' ὃς, οὐκοῦν λαγὼ κατ' ἴχνια ᾔει, καὶ ὁ μὲν οὐχ ἑωρᾶτό πω, μεταθέουσα δὲ ἡ κύων ἐντυγχάνει που τάφρῳ, καὶ διαπορεῖ, ἆρά γε ἐπὶ δέξια ἄμεινον, ἢ ἐπὶ θάτερα διώκειν· ὡς δ' ἀποχρώντως ἐδόκει σαθμήσασθαι, εἶτα εὐθύωρον ὑπερεπήδησεν. Ὁ φάσκων οὖν διαλεκτικός γε εἶναι, καὶ θηρατικὸς, ταύτῃ πῃ συνάγειν τὴν ὑπὲρ τῶν λεχθέντων ἐπειρᾶτο ἀπόδειξιν· Ἐπισᾶσα ἡ κύων ἐσκοπεῖτο, καὶ πρὸς ἑαυτὴν ἔλεγεν, ἤτοι τῇδε, ἢ τῇδε, ἢ ἐκείνῃ ὁ λαγὼς ἐτράπετο· οὔτε μὴν τῇδε, οὔτε τῇδε· ἐκείνῃ ἄρα. Καὶ οὐ μοι ἐδόκει σοφίζεσθαι· τῶν γὰρ ἰχνῶν μὴ ὁρωμένων ἐπὶ τάδε τῆς τάφρου, καταλείπετο ὑπερπηδῆσαι τὸν λαγὼν αὐτήν· εἰκότως οὖν ἐπήδησε καὶ αὐτὴ κατ' αὐτήν· ἰχνευτικὴ γὰρ καὶ εὔρινος ἐκεῖνος ἢ ἐκείνη γε ἡ κύων ἦν.

ΚΕΦ. ξ'.

Περὶ τῆς τῶν Καμήλων σώφρονος μίξεως.

ΜΑσσαγέται μὲν, ὡς Ἡρόδοτος λέγει, τὸν φαρετρεῶνα πρόγε ἑαυτῶν κρεμάσαντες, εἶτα μέντοι ὁμιλεῖ τῇ θηλείᾳ ἐμφανῶς ὁ ἄῤῥην, εἰ καὶ ὁρῶσιν αὐτοὺς οἱ πάντες, πεφροντικότες οὐδὲν ἐκείνων γε. Καμήλων δὲ ὁμιλία οὐκ ἄν ποτε ἐμφανὴς γένοιτο, οὐδὲ ὁρώντων οἱονεὶ μαρτύρων· ἀλλ' εἴτε αἰδῶ φαμεν, εἴτε φύσεως δῶρον ἀπόῤῥητον, ταῦτα Δημοκρίτῳ τε καὶ ἄλλοις καταλίπωμεν ἐλέγχειν τε, καὶ τὰς αἰτίας οἴεσθαι, λέγειν ἱκανοῖς ὑπὲρ τῶν ἀτεκμάρτων τε καὶ ἀσυμβλήτων. Ἤδη δὲ καὶ ὁ νομεὺς ἀπαλλάττεταί ποι, ὅταν αἴσθηται τῆς συμφοιτήσεως αὐτοῖς τῆς πρὸς ἀλλήλους τὴν ὁρμὴν, ὥσπερ οὖν ἀφιστάμενος περιιοῦσιν εἰς θάλαμον νύμφῃ τε καὶ νυμφίῳ.

CAP. LXI.

De reverentia Elephantorum adverſus ſeniores.

Ex omnibus legibus humaniſſimam judico, qua Lycurgus praecipit, natu grandibus minores cum vel de ſedibus, vel de via, decedere debere; tum vero eiſdem reverentia adverſus aetatem, quam ut adſequantur, non obſtantibus fatis, omnes expetunt, aſſurgere oportere. Sed quomodo iſte legiſlator Eunomi filius cum naturae legibus certare et conferri poterit? Elephantorum quidem genus hoc idem ſolo naturae ductu, ſine Lycurgi, aut Solonis, aut Zaleuci, Charondaeve praeceptione, ſanctiſſime obſervant; ſenioribus nimirum juniores de cibo cedunt, et ſenio debiles ſumma obſervantia colunt, et a periculis ſervant, atque in foſſam delapſos injectis fruticum faſcibus ſurſum trahunt, quibus tanquam ſcalis ſenectute graves adſcendentes liberantur. Elephas parricida nunquam fuit, nunquam in hoc genere pater filium exhaeredavit. Haec forte nonnullis hominum confingi videbuntur, qui ut ipſi multa figmenta et fabulas comminiſcuntur, ita ex ſuo etiam alios metiuntur ingenio; nos vero omni ſtudio veritatem affectamus.

CAP. LXII.

De Cane.

Amantes dominorum eſſe canes, cum illa, quae ante dixi, argumento ſunt; tum ſane illud ipſum, quod adtexam. Gelon Syracuſanus cum arctiſſime dormiret, ſe fulmine ictum cogitabat: Hoc, quod ei videbatur, inſomnium erat; et quamquam dormiebat, inter ſomnium tamen contentiſſima voce clamabat. Canis igitur, quem ipſe alebat, ſimulatque altoris amici ſui vocem audiſſet, tanquam quodpiam Geloni periculum crearetur, inſidiaeque pararentur, et in lectum maximo impetu proſiluit, et circum

dominum

ΚΕΦ. ξα΄.

Περὶ τῆς τῶν Ἐλεφάντων αἰδοῦς τῆς εἰς πρεσβυτέρους.

ΛΥκοῦργος δὲ νομοθετεῖ νόμον φιλανθρωπότατον, ὡς ἐγῷμαι, νόμων, θάκων τε καὶ ὁδῶν ἀφίστασθαι τοῖς πρεσβυτέροις τοὺς νεωτέρους, αἰδοῖ χρόνου, εἰς ὃν εὔχονται πάντες ἀφικέσθαι, ἐάν περ οὖν αὐτοῖς πεπρωμένον τοῦτο δήπου ᾖ. Ποῦ δὲ ὁ γενναῖος ὁ τοῦ Εὐνόμου δύναιτο ἂν τοῖς τῆς φύσεως νόμοις ἁμιλλᾶσθαί τε καὶ ἀντικρίνεσθαι; Ἐπαΐουσι γοῦν τὸ τῶν ἐλεφάντων γένος, ὦ Λυκοῦργοί τε, καὶ Σόλωνες, καὶ Ζάλευκοι, καὶ Χαρῶνδαι, ὧνπεροῦν ὑμεῖς νομοθετεῖτε οὐδὲ τὴν ἀρχὴν, καὶ ὅμως δρῶσι τοιαῦτα· καὶ τροφῆς ἀφίστανται τοῖς πρεσβυτέροις οἱ νέοι, καὶ γήρᾳ παρειμένους θεραπεύουσιν αὐτοὺς, καὶ κινδύνων ῥύονται, καὶ εἰς ὄρυγμα ἐμπεσόντας οἵδε ἀνάγουσι, φρυγάνων τινὰς ἀγκαλίδας καὶ φακέλλους ἐμβαλόντες, οἵσπεροῦν ὡς ἀναβαθμοῖς χρώμενοι ἐκεῖνοι εἶτα ἀνιᾶσι γήρᾳ βαρεῖς ὄντες. Ποῦ δὲ ἠλόησε πληγαῖς πατέρα ἐλέφας; Ποῦ δαὶ ἀπεκήρυξεν ὁ πατὴρ ὁ ἐν τούτοις τὸν υἱόν; Ὑμῖν δὲ ἴσως, ὦ ἄνθρωποι, δοκῶ λέγειν μύθους τεχνίτας, εἰ τὰ ἀληθῆ λέγειν ἐθέλοιμεν, καὶ ποιηταῖς οὖσι τῶν μύθων καὶ τῶν ἀπιστουμένων.

ΚΕΦ. ξβ΄.

Περὶ Κυνός.

ΦΙλοδέσποτον μὲν οὖν ὡς ἐστιν ὁ κύων, τεκμηριοῖ καὶ τὰ ἤδη λεχθέντα, χρὴ δὲ ἄρα τάττειν αὐτοῖς καὶ ἐκεῖνό γε δήπου. Γέλων ὁ Συρακούσιος καθεύδων βαθύτατα ἐδόκει διόβλητος γεγονέναι. Καὶ τὸ μὲν φάσμα ὄνειρος ἦν, ἐβόα δὲ καί τοι καθεύδων αὐτὸς, καὶ μάλα γε ὀξείᾳ καὶ διατόρῳ τῇ φωνῇ. Κύων οὖν ὑπ᾽ αὐτῷ τραφεὶς, ἀκούσας φίλου καὶ συντρόφου φθέγματος, ὥς τι τοῦ Γέλωνος ἐξ ἐπιβουλῆς παθεῖν κινδυνεύοντος, ὡς εἶχεν ὁρμῆς ἀναθορὼν ἐπὶ τὴν στρωμνὴν, καὶ περιβὰς τὸν τροφέα

dominum converſans, vehementiſſime latrabat, velut inſidiatorem ulciſci cupiens. Gelon cum metu, tum canis clamore, ſomno, quamvis arctiſſimo teneretur, ſolutus eſt.

C A P. LXIII.

De Dracone, et puero cum eo nutrito in Arcadia.

DRACONIS catulus cum infante Arcade, et ipſe in Arcadia natus, ſimul educatur; deinde etiam cum progreſſu aetatis et puer jam adoleſcens, et draco jam grandior eſſet, mutuum ſervabant amorem. Adoleſcentis vero neceſſarii, cum feram vidiſſent tam brevi tempore, ut magnitudine praegrandem, ita aſpectu immanem evaſiſſe, dormientem aliquando cum puero eodem in lecto in locum quam remotiſſimum deportarunt, eoque illic relicto, cum puero redierunt. Manſit igitur in ſylvis draco, naſcentibus illic herbis et venenis veſcens, et ſolitariam vitam urbanis domiciliis et habitationibus praeferens. Poſtquam vero adjecto tempore et puer juventutem, et draco aetatem perfectam attigit, idem hic Arcas juvenis, cum per deſertam ſui amantis regionem aliquando iter faceret, in latrones incurrens ſtricto gladio appetitus fuit; et percuſſus quidem, ſive quod doleret, ſive quia opem imploraret, auxilium, ut par erat, exclamavit. Draco autem beſtia et ad audiendum acerrima, et ad videndum acutiſſima, poſtquam puerum, quicum educatus fuerat, exaudivit, edito ſibilo, tanquam irae ſuae denunciatione, formidinum terrorem illis injecit; cujus metu trepidantes ſcelerati alii alio diſperguntur, quoſdamque deprehenſos acerbiſſima morte affecit: deinde ut veteris amici vulnera purgavit, et per loca illa, in quibus ſerpentes erant, ipſum eſt comitatus, poſtea ad eum locum revertit, quo expoſitus fuerat; neque tamen ei ex eo iratior factus eſt, quod in ſolitudines abjectus fuiſſet, neque ut perverſi homines antiquum amicum in periculo deſeruit.

C A P.

τροφέα, ὑλακτεῖ σφοδρότατα, οἷα δὴ ἀμυνόμενος τὸν ἐπιόντα. Ἐξήγρετο τοίνυν ὁ Γέλων, καὶ ὑπὸ τοῦ δέους, καὶ ὑπὸ τῆς ὑλακῆς, ἐκβαλὼν τὸν ὕπνον, καί τοι βαθύτατον ὄντα.

ΚΕΦ. ξγ'.

Περὶ Δράκοντος, καὶ τοῦ συντραφέντος αὐτῷ παιδὸς ἐν Ἀρκαδίᾳ.

ΔΡάκων νήπιος νηπίῳ παιδὶ τὸ γένος Ἀρκάδι, κἀκεῖνος ἐπιχώριος, γίνεται σύντροφος· οὐκοῦν συνανιόντε τὴν ἡλικίαν, καὶ ὁ παῖς ἦν μειράκιον, καὶ ὁ σύντροφος ὑπερμέγας ἤδη ἦν, καὶ ἀλλήλους μὲν ἐφίλουν. Οἱ δὲ τῷ μειρακίῳ προσήκοντες ὠῤῥώδουν τοῦ θηρίου τὸ μέγεθος, τὸ γάρ τοι ζῶον τοῦτο ὤκιστα μεγέθει μὲν μέγιστον ἴδοις ἂν αὐτὸ, ὄψει δὲ φοβερώτατον· καθεύδοντα οὖν σὺν τῷ παιδὶ ἐπί γε τῆς κλίνης αὐτῆς ἀράμενοι ὡς ὅτι πορρωτάτω κομίζουσι, καὶ ὁ μὲν ὑπανέστη ὁ παῖς, ὁ δὲ ἔμεινεν ὁ δράκων. Ὡς δὲ ὕλης ἐλάβετο, καὶ τῶν ἐκεῖ φαρμάκων τῶν συμφυῶν, διέτριβεν ἐνταῦθα ταῖς τῶν δρακόντων τροφαῖς ἡδόμενος, καὶ τὴν ἐρημίαν πρὸ τῶν ἀστικῶν διατριβῶν, καὶ τῶν ἐν τοῖς δωματίοις προαιρούμενος ἐκεῖνος. Διέρπων καὶ ὁ χρόνος τὸν μὲν ἀπέφηνε νεανίαν, τὸν δὲ εἰργάσατο δράκοντα ἤδη τέλειον· καί ποτε δι' ἐρημίας ἰὼν ὁ Ἀρκὰς, ὁ τοῦ ζώου τοῦ προειρημένου ἐραστὴς καὶ ἐρώμενος, λῃσταῖς περιτυγχάνει, καὶ παιόμενος ξίφει, οἷα εἰκὸς, ἐβόα, τὰ μὲν ἀλγῶν, τὰ δὲ καὶ συμμάχους παρακαλῶν. Ὁ δράκων δὲ ἦν ἄρα ζώων καὶ ἰδεῖν ὀξυωπέστατος, καὶ ὤκιστος ἀκοῇ, οὐκοῦν ἐκεῖνος, ἅτε αὐτῷ συντραφεὶς, τοῦ φθέγματος ἀκούει, καὶ συρίσας ὀξὺ, καὶ οἷον ὠργισμένος, ἐξέπληξέ τε ἐκείνους, τρόμος τε αὐτοὺς καταλαμβάνει, καὶ πᾶν ὅσον ἦν κακοῦργον διασπείρονται ἄλλος ἄλλῃ, καὶ μέντοι καὶ καταλειφθέντας τινὰς οἰκτίστῳ διαφθείρει τῷ θανάτῳ· τοῦγε μὴν παλαιοῦ τὰ τραύματα καθήρας φίλου, καὶ πᾶν ὅσον ἔνθηρον ἦν, καὶ τοῦτο παραπέμψας, ᾤχετο ἀπιὼν, ἔνθα αὐτὸν ἐξέθεσαν, οὔτε μηνίσας ὑπὲρ τῆς ῥίψεως, οὔτε ὡς οἱ κακοὶ τῶν ἀνθρώπων περιϊδὼν ἐν κινδύνῳ ὄντα τὸν τέως φίλτατον.

CAP. LXIV.

De Vulpe et Erinaceo terreſtri.

VULPES eſt animal improbum, quamobrem callidam poetae ſolent cognominare; ſed erinaceus terreſtris quoque improbus eſt. Is ut primum adventare vulpem viderit, in orbem contractus jacet; vulpes vero nullum ore apprehendendi aut mordendi locum inveniens, in ejus os urinam reddit; itaque ſuffocatur erinaceus, ſimul ſpiritu ei ob contractionem intercluſo, ſimul et lotio influente. Sic improbum illum dolo circumveniens vulpes capit. Alio etiam modo capitur ſupra expoſito.

CAP. LXV.

De Lupis in palude Maeotide.

SECUNDUM Maeotidis paludis locum, Canopium nuncupatum, lupi, quos non a domeſticis canibus differre dicas, cum piſcatoribus ſtudioſe verſantur. Quod ſi maritimae praedae partem fuerint adſecuti, cum iis et pacem habent, et tanquam foedere devinciuntur; ſin nihil conſequuntur, eorum retia lacerant, et diſtrahunt, et pro eo, quod nihil dederunt, damnum retribuunt.

ΚΕΦ. ξδ´

Περὶ Ἀλώπεκος, καὶ Ἐχίνου χερσαίου.

Η Ἀλώπηξ πονηρὸν ζῶόν ἐστιν, ἔνθεν τοι καὶ κερδαλέην οἱ ποιηταὶ καλεῖν φιλοῦσιν αὐτήν· πονηρὸν δὲ καὶ ὁ χερσαῖος ἐκεῖνός ἐστιν. Καὶ ὁ μὲν ἑαυτὸν συνειλήσας κεῖται, θεασάμενος ἥκουσαν τὴν ἀλώπεκα· ἡ δὲ χανεῖν τε καὶ ἐνδακεῖν οὐ δυναμένη, κατὰ οὔρησεν αὐτοῦ ἐς τὸ στόμα· ὁ δὲ ἀποπνίγεται, καὶ τοῦ πνεύματος ἔνδον ἐκ τῆς συνειλήσεως κατεσχημένου, καὶ ἐπιῤῥέοντός οἱ τοῦ προειρημένου. Καὶ μέντοι καὶ τὸν τρόπον τοῦτον κακὸν κακίᾳ περιελθοῦσα τὸν ἐχῖνον ἡ ἀλώπηξ, ᾕρηκεν αὐτόν. Ἀνωτέρω δὲ θήρα λέλεκται ἄλλη.

ΚΕΦ. ξέ.

Περὶ τῶν ἐν τῇ Μαιώτιδι Λύκων.

ΠΕρὶ τὸ Κανώπιον οὕτω καλούμενον, χῶρος δὲ ἄρα τῆς Μαιώτιδός ἐστι, τοῖς ἁλιευταῖς τε καὶ θαλαττουργοῖς ἀνδράσιν οἱ λύκοι δεινῶς παραμένουσι, καὶ εἰ θεάσοιο, οὐκ ἂν εἴποις αὐτοὺς κυνῶν οἰκουρούντων διαφέρειν. Ἐὰν μὲν οὖν ἀπολάχωσι τῆς ἄγρας τῆς θαλαττίου μοίρας οἵδε οἱ λύκοι, εἰρηναῖα αὐτοῖς πρὸς τοὺς ἁλιέας καὶ ἔνσπονδά ἐστιν· εἰ δὲ μὴ, διαξαίνουσιν αὐτῶν τὰ δίκτυα, καὶ ἀφανίζουσι, καὶ ἔδοσαν ὑπὲρ τῆς σφετέρας ἀμοιρίας ζημίαν οἱ λύκοι αὐτοῖς.

AELIANI
DE
NATVRA ANIMALIVM
LIBER VII.

CAPVT I.
De Bobus Susianis.

BOVES Susianos numerandi scientiae haud imperitos esse intellexi. Atque id minime fabulosum esse testatur narratio, quae ait, singulas earum Susis regi quotidie centum cados in hortos ficciores et minus riguos haurire. Quem quidem laborem, sive quod sit eis certus et constitutus, sive etiam quia diu multumque in eo se exercuerint, promptissime obeunt; nullum enim earum ad opus remollescere videres. Ad alterum vero supra quam diximus cadum exhauriendum nec verberibus cogere, nec blanditiis inducere posses, ut ait Ctesias.

CAP. II.
De Elephantorum aetate provectiorum sacra et libera.

SVB pedibus Atlantis montis (quem et poetae et historici celebrant) pascua sunt praestantissima, et maximae sylvae, eaeque perquam densae et opacae. Ad has elephantos jam seniores, et aetate graves

ΑΙΛΙΑΝΟΥ

ΠΕΡΙ

ΖΩΩΝ ΙΔΙΟΤΗΤΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ Ζ΄.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ α΄.

Περὶ τῶν ἐν Σούσοις Βοῶν.

ΠΕΠΥΣΜΑΙ δὲ ἄρα καὶ ἀριθμητικῆς τὰς βοῦς οὐκ ἀμοίρους εἶναι τὰς Σουσίδας. Καὶ ὡς οὐκ ἔστιν ἄλλως κόμπος τὸ εἰρημένον, μάρτυς ὁ λόγος, ὁ λέγων ἐν Σούσοις τῷ βασιλεῖ βοῦς ἐς τοὺς παραδείσους πολλὰς ἐς τὰ ἧττον ἐπίῤῥυτα, ἀντλεῖν ἑκάστην κάδους ἑκατόν. Οὐκοῦν ἢ τὸν ἐπινησθέντα αὐταῖς, ἢ τὸν συντάξαντα ἐκ πολλοῦ μόχθου, προθυμότατα ἐκτελοῦσι· καὶ οὐκ ἂν βλακεύουσάν τινα θεάσαιο. Εἰ δὲ πέρα τῆς προειρημένης ἑκατοντάδος ἕνα γοῦν προσλιπαρήσαις κάδον ἀνιμήσασθαι, οὐ πείσεις, οὐδὲ ἀναγκάσεις, οὔτε παίων οὐδὲ κολακεύων, λέγει Κτησίας.

ΚΕΦ. β΄.

Περὶ τῆς τῶν γεγηρακότων Ἐλεφάντων ἀφέτου διατριβῆς.

ΥΠΟ τοῖς ποσὶ τοῦ Ἄτλαντος (ὄρος δὲ ἄρα τοῦτο ὑμνεῖται καὶ ὑπὸ τῶν συγγραφέων, καὶ μέντοι καὶ ὑπὸ τῶν ποιητῶν) νομαί τέ εἰσι θαυμασταὶ, καὶ ὕλαι βαθύταται, καὶ τόγε δάσος αὐτῶν ἔοικεν ἄλσεσι πάνυ σκιαροῖς καὶ συνηρεφέσιν.

graves pervenire aiunt; natura eos tanquam in coloniam ducente, ubi veluti in portu quodam exoptato reliquum ſuae vitae tranquillius exigant. Scaturit eis etiam fons dulcis et purae aquae copioſus, ipſique ſacri habentur, ac liberi dimittuntur; et tanquam Sylvanis Napaeiſque in eo tractu diis curae ſint, nullus illic barbarorum venando eis inſidiatur. De iiſdem haec quoque fama increbuit: Rex quidam ex indigenis propter dentium ſive cornuum formam et magnitudinem, ut re tam pretioſa potiretur, occidere voluit (haec enim in his belluis arma propter longi temporis aevum praegrandia ſunt:) hac igitur cupiditate incenſus lectos venatores trecentos in ſacrum hunc gregem immiſit, iique armati ad locum quam celerrime quidem acceſſerunt; ſed omnes repentina peſte proſtrati perierunt, uno tantum excepto, qui reverſus miſerabilem caſum regi expoſuit. Atque hinc, quam chari diis ſint elephantes, compertum eſt.

CAP. III.

De Monope Paeonico.

PAEONICVM animal, quod monopem Paeones nominant, piloſo tauro magnitudine ſimile, cum ab inſequentibus urgetur, prae vexatione acre et igneum reddit ſtercus; quod quidem ipſum ſi in venatorum quempiam inciderit, mortem adfert.

CAP.

Ἐνταῦθα δήπου τοὺς ἤδη παλαιοὺς τῶν ἐλεφάντων φασὶν ἀφικνεῖσθαι, γήρᾳ βαρεῖς ὄντας· ἄγει δὲ αὐτοὺς ἄρα ἡ φύσις, ὥσπερουν εἰς ἀποικίαν, ἀναπαύουσα ἤδη, καὶ οἷον ὅρμον τινὰ καὶ λιμένα ποθητὸν ἀποφήνασα αὐτοῖς, ὅπου τοῦ βίου τοῦ σφετέρου τὸ λοιπὸν καταζῶσιν. Ἀνεῖται δὲ αὐτοῖς καὶ πηγὴ πολίμου τε ὕδατος καὶ καθαροῦ μάλα ἀφθόνως, νομίζονταί τε ἱεροὶ, καὶ ἀφίενται ἄσυλοι· καὶ παρά γε τῶν βαρβάρων τῶν τῇδε εἰλήφασιν εἰς ἀθηρίαν σπονδὰς, καὶ ᾄδονταί γε, ὡς Ὑλαίοις τισὶ θεοῖς καὶ Ναπαίοις τοῦ χώρου δεσπόταις πάνυ μέλονται. Διαῤῥεῖ δὲ ὑπὲρ αὐτῶν καὶ ἐκεῖνος ὁ λόγος· Ὡς ἄρα τῶν βασιλέων τις τῶν ἐπιχωρίων ἐπόθησε διὰ τὸ κάλλος τῶν ὀδόντων, ἢ κεράτων μέγεθος, ἀποκτεῖναί τινας αὐτῶν, ἵνα οἱ γένηται κτῆμα ἐξαίρετον (εἶναι γὰρ διά τε πολυετίαν καὶ χρόνου πλῆθος μέγιστον μέγιστα ἐκείνων τῶν ζώων ταῦτα τὰ ὅπλα) ὡς δὲ εἰσῆλθεν ἤδε ἡ ἐπιθυμία αὐτὸν, τριακοσίους λογάδας ἐξέπεμψε κατακεντήσοντας τήνδε τὴν ἱερὰν ἀγέλην· καὶ οἱ μὲν ᾗ ποδῶν εἶχον, δανύσαντες τὴν ὁδὸν ὡπλισμένοι, καὶ δὴ τῷ χωρίῳ προσεπέλαζον· λοιμὸς δὲ αὐτοὺς ἄφνω συλλαβὼν κατέστρωσε, καὶ πλὴν ἑνὸς οἱ πάντες ἀπολώλασιν· ὅσπερουν ἐπανελθὼν τὸ πάθος διηγήσατο τῷ πέμψαντι, καὶ μάλα γε οἴκτιστον. Οὕτω μὲν δὴ καὶ θεοφιλεῖς ἐφωράθησαν ὄντες οἱ ἐλέφαντες.

ΚΕΦ. γ΄.

Περὶ τοῦ Μόνωπος τοῦ Παιονικοῦ.

Ζῶόν ἐστι Παιονικὸν, καὶ κέκληται μόνωψ, καὶ ἔοικε ταύρῳ λασίῳ τὸ μέγεθος. Οὗτος οὖν, ὃν μόνωπα καλοῦσιν οἱ Παίονες, ὅταν διώκηται, ταραττόμενος ἀφίησι πυρῶδες καὶ δριμὺ ἀποπάτημα, ὡς ἀκούω· ὅπερουν εἰ προσπέσοι τῳ τῶν θηρατῶν ἀπέκτεινεν αὐτόν.

ΚΕΦ.

CAP. IV.

De Taurorum domitorum docilitate et obedientia.

E Natura etiam tauri eſt, cum ex feritate ad manſuetudinem traductus eſt, ut ad parendum facilis ſit. Quippe ad feretrum portandum ſub jugum miſſus, quietus manet, ſive velis eum procumbentem corpore toto quieſcere, ſive in anteriorum crurum poplites ſe demittere, licet interim cervice puerum puellamve geſtet. Quin et dorſo mulierem vehit, veluti Europam Iupiter: et corpore toto interdum ſublimi poſticis cruribus leviter inſiſtit. Equidem ipſe vidi, qui ſupra nihil ſe commoventes tauros ſaltarent.

CAP. V.

De Catobleponte Libyca fera.

Cvm multiplices et varias Africa procreat beſtias, tum catoblepontem ſic nuncupatum parere exiſtimatur. Is tauro ſimilis ſpectatur, magis tamen truculentus, terribiliſque adſpectu. Alta ei et denſa ſunt ſupercilia; oculi non perinde quidem magni ut bubuli ſubjiciuntur, ſed magis exigui et ſanguine ſuffuſi; non directe, ſed ad terram verſus intuetur, unde et nomen ſortitus eſt. A vertice incipiens juba equinae ſimilis per ejus frontem promittitur, et faciem occupans formidabiliorem eum reddit. Mortiferas depaſcitur herbas: ac ſimul ut taurino adſpectu conſpexit, ſtatim horret, et jubam erigit; ea autem in excelſum excitata, atque apertis labris, per guttur quiddam vehementer grave et viroſum emittit,

ut

ΚΕΦ. δ΄.

Περὶ τῆς τῶν Ταύρων τῶν πεπωλευμένων εὐμαθείας τε καὶ εὐπειθείας.

ΙΔιον δὲ ἄρα ἦν ταύρῳ καὶ τὸ εὐπειθὲς, ἡμερωθέντος τε καὶ ἐς τὸ πρᾶον ἐκ τοῦ θηριώδους μεταβαλλομένου. Μένουσι γοῦν ἐπὶ τὸ φέρετρον ἀκίνητοι, εἴτε ὑπτίους αὐτοὺς ἐθέλοις ἀτρεμεῖν, εἴτε ἐπὶ στόμα ὀκλάσαντας τοὺς προσθίους, καὶ ἐπὶ τοῦ τένοντος φέροντας ἢ παῖδα ἢ κόρην. Ὄψει δὲ ἄρα ταῦρον καὶ ἐπὶ τοῖς νώτοις γυναῖκα ἄγοντα, ὡς τὴν Εὐρώπην δή· καὶ μετέωρον ἑστῶτα ἐπὶ τῶν κάτω σκελῶν, καὶ τὸ πᾶν σῶμα ἐφόρου δὴ κούφως ἐρείσαντα. Εἶδον δὲ ἐπὶ ταύροις καὶ ὀρχουμένους, καὶ ἀκινήτους ἑστῶτας καὶ ἀτρέπτους ἐκείνους.

ΚΕΦ. ε΄.

Περὶ τοῦ παρὰ τοῖς Λίβυσι κατώβλεπος.

ΗΓῆ ἡ Λίβυσσα πολλῶν καὶ ποικίλων θηρίων γόνιμός ἐστι, καὶ μέντοι καὶ τὸ κάτω βλέπον οὕτω καλούμενον, καὶ αὐτὸ δὲ ἡ αὐτὴ ἔοικε τίκτειν. Καὶ ταύρῳ μέν ἐστιν παραπλήσιον ὅσα ἰδεῖν, τὴν δὲ ὄψιν δοκεῖ βλοσυρώτερον· Ὑψηλαὶ μὲν γὰρ πρόσω αἱ ὀφρύες αὐτῷ καὶ δασεῖαι· οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ ὑπόκεινται οὐ μάλα τι κατὰ τοὺς τῶν βοῶν μεγάλοι, βραχύτεροι δὲ καὶ ὕφαιμοι· καὶ ὁρῶσιν οὐκ εὐθύωρον, ἀλλ᾽ εἰς τὴν γῆν, ἔνθεν τοι καὶ κέκληται κάτω βλέπον. Λόφος δὲ ἄρα ἄνωθεν ἐκ τῆς κορυφῆς ἀρξάμενος αὐτῷ, καὶ ἱππείᾳ τριχὶ παραπλήσιος, διὰ τοῦ μετώπου κάτεισι, καὶ τὸ πρόσωπόν οἱ καταλαμβάνει, καὶ ἐργάζεται φοβερώτερον τὸν ἐντυχόντα. Σιτεῖται δὲ ἄρα ῥίζας θανατηφόρους· ἐπειδὰν δὲ ὑποβλέψῃ ταυρηδὸν, φρίττει μὲν παραχρῆμα, καὶ ἐγείρει τὴν λοφιάν· ὑπανισταμένης δὲ ἄρα ταύτης καὶ ὀρθουμένης, καὶ γυμνουμένων τῶν περὶ τὸ στόμα χειλῶν, ἐκπέμπει διὰ τῆς φάρυγγος ἀξιοβαρὲς καὶ βρωμῶδες, ὡς κατα-

ut aer ſupra caput obducatur et inficiatur; animalia autem appropinquantia, quae hoc coelum hauriant, graviter affligantur, et vocis uſum amittant, in letaleſque convulſiones incidant: quod et homini accidere dicunt. Hanc ſui noxiam vim fera haec in ſe agnoſcit; et aliae animantes norunt, eoque ab ea quam longiſſime refugiunt.

C A P. VI.

De venatione Elephantorum.

Qvi venandi elephantos ſcientiam tenent, nobis teſtantur, hos inſectatione venatorum preſſos, cum robore immenſo, tum impetu effrenato atque praecipiti, et quem ſuſtinere poſſit nemo, ſic quidem per maximas arbores, tanquam per ſegetes excurrere, eaſque tanquam ſpicarum calamos, ubi curſum ramorum proceritas eis retardat, perfringere; et alibi ipſos arboribus humiliores eſſe, alibi proceriores eminere; omnique nervorum contentione currere, et viam inſequentibus praecidere; nec mirum, locorum enim conſuetudinem tenent. Cum autem ſe ex inſectatorum ſuorum conſpectu eripuerint, eoſque maximis proceſſibus itineris longe et retro poſitos ſenſerint; tum ex fuga recipiunt animum ſimul, et tanquam periculo liberati inſiſtunt: ibique dum metus ſolicitudine expulſa, ex immenſo labore requieſcunt, his interea ad cibi cogitationem memoria excitatur; juncos et hederas per arbores erraticis implicationibus ſerpentes depaſcuntur, atque palmarum tenera cacumina, et aliarum plantarum adoleſcentiores ſurculos. Quod ſi rurſus inſectatores ad eos propius adſint, hi etiam iterum ſeſe in fugam impellunt; cumque ab his multam viam abſunt, ſeſe ex fuga colligentes denuo requietem curarum ex itineris labore habent. Inſequentes autem, praecipitante jam ſole, ad cubilia ſe recepturi ſylvam incendunt, et viam ipſis obſtruunt; quod ipſum ſentientes elephanti ſe ſuſtinent a progrediendo. Ignem enim hi non minus quam leones extimeſcunt.

καταλαμβάνεσθαι μὲν τὸν ὑπὲρ κεφαλῆς ἀέρα· τῶν δὲ τῶν ζώων τὰ πλησιάζοντα ἀναπνέοντα τοῦτον κακοῦσθαι σφόδρα, ϗ ἀφωνίαις τε ϗ σπασμοῖς θανατώδεσι περιπίπτειν· ϗ ἄνθρωπος εἰ παραπέσοι. Συνίησι δὲ τῆς αὐτοῦ δυνάμεως ὅδε ὁ θήρ· οἶδε αὐτὸν ϗ τὰ ζῶα, ϗ ὡς ὅτι πορρωτάτω ἀποδιδράσκει.

ΚΕΦ. ϛʹ.

Περὶ τῆς τῶν Ἐλεφάντων θήρας.

Ἐλεφάντων θήρας ἐπιστήμονες ᾄδουσιν ἡμῖν, ὅταν διώκωνται οἵδε οἱ θῆρες, ἄττειν αὐτοὺς ϗ φέρεσθαι ῥώμῃ ἀμηχάνῳ, ϗ ὁρμῇ ἀκατασχέτῳ, ϗ ἀναστέλλεσθαι ὑπὸ μηδενὸς, ϗ μέντοι ϗ διὰ τῶν μεγίστων ἵεσθαι δένδρων, οἷον διὰ ληΐων, ὥσπερ οὖν στάχυς τινὰς κατακλῶντας τὰ δένδρα· ϗ πῆ μὲν τὰ δένδρα αὐτῶν ὑπερέστηκε, ϗ τὰς κόμας ὑπερέχει, πῆ δὲ αὐτοὶ τῶν δένδρων εἰσὶν ὑψηλότεροι· θέουσι μὲν οὖν ἀνὰ κράτος, ϗ ὑποτέμνονται ταῖς ὁδοῖς τοὺς διώκοντας· ϗ εἰκότως, εἰσὶ γὰρ τῶν χωρίων ἠθάδες. Καὶ ὅταν πολὺ ἀποσπασθῶσι, ϗ πόῤῥω τῆς μετελθούσης αὐτοὺς γένωνται, ϗ ἀναθαρσήσωσιν ὡς ἐν σκέπῃ τοῦ κινδύνου ϗ ἐλευθερίᾳ γενόμενοι, ἑστᾶσί τε ϗ ἀναπαύονται, τὴν ἐκ τοῦ δέους φροντίδα ϗ μάλα ἀσμένως ἐκβάλλοντες· ἐνταῦθά τοι τοῦ χρόνου ϗ μνήμη τροφῆς αὐτοὺς εἰσέρχεται· σιτοῦνται δὲ, ὡς ἀκούω τήν τε σχοῖνον ἀμφιλαφῆ τοῖς δένδροις περιπεφυκυῖαν, ϗ κιττὸν ἄγριον τοῖς φυτοῖς ἐφέρποντα ϗ ὑπέρδασυν, ϗ φοινίκων μέντοι τὰς ἁπαλάς τε ϗ νεαρὰς κόμας, ϗ τῶν ἄλλων φυτῶν τοὺς ὄρπηκας, ϗ τοὺς πτόρθους τοὺς ὑγροτέρους. Εἰ δὲ οἱ διώκοντες πάλιν προσπελάζοιεν, οἵδε εἰς φυγὴν ἐκτρέπονται αὖθις, ϗ πολὺ ἀποστάντες ἀναπαύονται. Οἵ γε μὴν διώκοντες αὐλίζονται, ἑσπέρας καταλαβούσης, ϗ τὴν ὕλην ἐμπρήσαντες, εἶτα μέντοι τρόπον τινὰ τὴν ὁδὸν τὴν ὀπίσω διατειχίσαντες αὐτοῖς ἔστησαν. Δεδοίκασι δὲ πῦρ οὐ μεῖον τῶν λεόντων οἱ ἐλέφαντες.

CAP. VII.

Ex diverſis Avibus ſerenitatis prognoſtica et tempeſtatum.

ARISTOTELEM dicere audio, quod grues ex mari in mediterranea volantes, tempeſtatis atroces minas intelligenti ſignificant; eaedem ſilentio et quiete volantes ſerenitatem et tranquillitatem promittunt; quod ſi turbulente clamant, et ordine turbato volant, acerbam tempeſtatem denunciant. Hoc idem ſonans in crepuſculo matutino ardea praeſignificare exiſtimatur, ut idem Ariſtoteles obſervavit; eademque ad mare recta proficiſcens pluviam portendit. Si noctua pluvio tempore ſit garrula, ſerenum et tranquillum coelum praenunciat; contra ſereno canens tempeſtatem oſtendit. Corvus excitato et volubili ſono crocitans, et alarum plauſu ſe concutiens, tempeſtates praemonſtrat. Rurſus, ſi corvus, cornix, graculus, crepuſculo veſpertino vocales ſint, tempeſtatis adventum praedicunt. Monedulae volantes modo in ſublime, modo deorſum verſus, et voce referentes accipitrem, eodem Ariſtotele teſte, frigus et pluviam monſtrant. Cornix, ſi ab altiore voce ter emiſſa lenius deinceps ſonet, bonam coeli temperiem poſtridie futuram promittit. Cum autem aves albae frequentes conveniunt, multam tempeſtatem demonſtrant. Anates et mergi alarum geſtu exultantes vehementem ventum praedicunt. Aves ex mari in mediterranea cum impetu volantes tempeſtatem teſtantur. Rubecula avis ſtabula circumiens, et habitata loca luſtrans, ex adventu tempeſtatis ſe fugere declarat. Gallinacei ceteraeque domeſticae aves alarum percuſſione concrepantes, et cucurrientes, et ſubmiſſa voce obſtrepentes, tempeſtatem nunciant. Aves lavatione utentes venti

procellas

ΚΕΦ. ζʹ.

Σημεῖα ἐκ διαφόρων Ὀρνίθων εὐδίας τε καὶ χειμῶνος.

Ἀριστοτέλους ἀκούω λέγοντος, ὅτι ἄρα γέρανοι ἐκ τοῦ πελάγους εἰς τὴν γῆν πετόμεναι χειμῶνος ἀπειλὴν ἰσχυρὰν ὑποσημαίνουσι τῷ συνιέντι· πετόμεναι δὲ ἄρα ἡσυχῇ αἱ αὐταὶ ὑπισχνοῦνται εὐημερίας τινὰς, καὶ εἰρήνην ἀέρος, καὶ σιωπῶσαι δὲ, ὅτι ἐστὶν ὑπεύδια, τοὺς οὐκ ἀπείρως ἔχοντας τῆς σιωπῆς ὑπομιμνήσκουσιν αἱ αὐταί· ἐὰν δὲ καταπέτωνται καὶ βοῶσι, καὶ ταράττωσί τε καὶ ταράττωνται, ἀπειλοῦσι κἀνταῦθα χειμῶνα ἰσχυρόν. Ἐρωδιὸς δὲ κνεφαῖος βοῶν τὰ αὐτὰ ἔοικεν ὑποδηλοῦν, ὡς αὐτὸς Ἀριστοτέλης φυλάξας λέγει· πετόμενος δὲ ἐρωδιὸς τῆς θαλάττης εὐθὺ ὕδωρ ἐξ οὐρανοῦ ῥαγήσεσθαι αἰνίττεται. Εἰ δὲ εἴη χειμερία ᾄσασα γλαὺξ, εὐδίαν μαντεύεται, καὶ ἡμέραν φαιδράν· ἐὰν δὲ εὐδία μὲν ᾖ, ἡ δὲ ὑποφθέγγεται, χειμῶνα δεῖ προσδέχεσθαι. Κόραξ δὲ ταχέως καὶ ἐπιτρόχως φθεγγόμενος, καὶ κρούων τὰς πτέρυγας καὶ κροτῶν αὐτὰς, ὅτι χειμὼν ἔσται κατέγνω πρῶτος. Κόραξ δὲ αὖ, καὶ κορώνη, καὶ κολοιὸς δείλης ὀψίας εἰ φθέγγοιντο, χειμῶνος ἔσεσθαί τινα ἐπιδημίαν διδάσκουσι. Κολοιοὶ δὲ ἱερακίζοντες, ὡς ἐκεῖνος λέγει, καὶ πετόμενοι πῇ μὲν ἀνωτέρω, πῇ δὲ κατωτέρω, κρυμὸν καὶ ὑετὸν δηλοῦσι. Κορώνη δὲ ἐπὶ δείπνῳ ὑποφθεγγομένη ἡσυχῇ, εἰς τὴν ὑστέραν εὐδίαν παρακαλεῖ. Φανέντες δὲ ὄρνιθες πολλοὶ μὲν τὸν ἀριθμὸν, λευκοὶ δὲ τὴν χρόαν, χειμὼν ὅτι ἔσται πολὺς ἐκδιδάσκουσι. Νῆτται δὲ καὶ αἴθυιαι πτερυγίζουσαι πνεῦμα δηλοῦσιν ἰσχυρόν. Ὄρνιθες δὲ ἐκ τοῦ πελάγους εἰς τὴν γῆν σὺν ὁρμῇ πετόμενοι μαρτύρονται χειμῶνα. Ἐρίθακος δὲ ἐς τὰ αὔλια καὶ τὰ οἰκούμενα περιϊὼν, δῆλός ἐστι χειμῶνος ἐπιδημίαν ἀποδιδράσκων. Ἀλεκτρυόνες γε μὴν καὶ ὄρνιθες οἱ ἠθάδες πτερυσσόμενοι, καὶ φρυαττόμενοι, καὶ ὑποτρύζοντες, χειμῶνα δηλοῦσιν. Ἀπειλοῦσι δὲ καὶ πνεῦμα λουόμεναί τε ὄρνιθες, καὶ ἀνέμων τι-

procellas et turbines ſignificant. Quod ſi, cum eſt tempeſtas, aliae in alias volent, et ultro citroque inter ſe commeent, ſerenitatem pollicentur. Circa ſtagna et fluviorum ripas congregantes ſe aves tempeſtatem impendere non ignorant. Contra marinae et paluſtres in terram proficiſcentes plurimam tempeſtatem praenunciant. Terreſtres vero ſi modo ſilentes ſint, ad humidiora loca contendentes, ſerenitatem denunciant.

CAP. VIII.

De Oryge animali, et quomodo idem praeſentiat ortum Caniculae; et de Capris Lybicis; et rurſus ſerenitatis et tempeſtatis prognoſtica ex diverſis Quadrupedibus; item de Hipparcho et Anaxagora.

AEGYPTIOS dicere audio orygem caniculae exortum primum cognoſcere et ſternutamento teſtari. Libyci autem ſuum caprinum pecus ſimiliter ejuſdem ſtellae exortum praeſcire, et pluvias praeſentire, jactitant. Nam ut extra caprile proceſſerit, concitato curſu ad paſtionem accedit; deinde pabulo expletum ſe ad ſtabula ſua convertit, eoque intuens paſcitur, paſtorem, ut ſe feſtinet cogere, expectans. Hipparchus tempore Neronis tyranni in theatro ſedens, penula indutus, quod ſereno tempore futuram tempeſtatem praeſenſiſſet, ſpectantes obſtupefecit; eumque Nero admiratus, Bithyniae Nicaeenſibus gratulatus eſt, quod Hipparchum civem haberent. Sic et Anaxagoram in penula Olympia ſpectantem, ſubſecuto imbre, omnis Graecorum multitudo celebravit, et diviniori quam pleroſque mortales mente ipſum praeditum jactavit. Iam ſi proximum eſt ut pluat, quod ad dextram bos coxae vertebram ſe inclinat, ſin ſerenum tempus prope futurum eſt, ad ſiniſtram, nemo eſt qui admiratur. Praeterea haec etiam ad admirationem movendam idonea audivi: ſi bos mugit, et terram

νὰς ἐμβολὰς ὑποφαίνουσι. Χειμῶνος δὲ ὄντος, εἰς ἀλλήλους ὄρνιθες πετόμενοι, καὶ δι᾽ ἀλλήλων θέοντες, σημαίνουσιν εὐδίαν. Ὄρνιθες δὲ ἀθροιζόμενοι περί τε λίμνας καὶ ποταμῶν ὄχθας χειμῶνα ἐσόμενον οὐκ ἀγνοοῦσιν. Πάλιν τε ὄρνιθες οἱ μὲν θαλάττιοι καὶ οἱ λιμναῖοι ἐς τὴν γῆν ἰόντες, ὡς ἔσοιτο χειμὼν πολὺς, οὐκ ἀγνοοῦσιν. Οἱ δὲ χερσαῖοι σπεύδοντες ἐς τὰ νοτερὰ εὐδίας ἄγγελοί εἰσι, ἐὰν μέντοι σιωπῶσι.

ΚΕΦ. η΄.

Περὶ ζώου τοῦ Ὄρυγος, καὶ ὅπως ἔχει αἴσθησιν τῆς τοῦ Κυνὸς ἐπιτολῆς· καὶ περὶ Αἰγῶν Λιβυσσῶν· καὶ αὖθις εὐδίας τε καὶ χειμῶνος σημεῖα ἐκ τετραπόδων διαφόρων· περί τε Ἱππάρχου καὶ Ἀναξαγόρου.

Αἰγυπτίων ἀκούω λεγόντων τὸν ὄρυγα συνιέναι τὴν τοῦ Σειρίου ἐπιτολὴν πρῶτον, καὶ τὴν ἐπιτολὴν μαρτύρεσθαι τῷ πταρμῷ αὐτόν. Νεανιεύονται δὲ καὶ οἱ Λίβυες ἀνὰ κράτος φάσκοντες, καὶ τὰς αἶγας παρ᾽ αὐτοῖς προειδέναι τὸ αὐτὸ δήπου τοῦτο· αὗται μὲν καὶ μέλλοντα ὑετὸν προδηλοῦσιν. Ἐπειδὰν γὰρ προέλθωσι τῶν σηκῶν, δρόμῳ καὶ μάλα γε ὤκιστα ὁρμῶσιν ἐπὶ τὸν χιλόν· εἶτα ἐμπλησθεῖσαι αὐτὰς ἐπιστρέφουσιν εἰς τὰ οἰκεῖα, καὶ ὁρῶσαι ἐκεῖσε οὕτω νέμονται, τὸν ποιμένα ἀναμένουσαι, ἵνα τὴν ταχίστην συνελάσῃ αὐτάς. Καὶ Ἵππαρχος μὲν ἐπὶ Νέρωνος τοῦ τυράννου καθήμενος ἐν θεάτρῳ, καὶ φορῶν διφθέραν, ὅτι τὸν μέλλοντα χειμῶνα ἐκ τῆς παρούσης αἰθρίας προηπίστατο, ἐξέπληξε· καὶ ἐθαύμαζε Νέρων αὐτὸν, καὶ Νικαεῦσι τοῖς Βιθυνοῖς συνήδετο, ὅτι Ἱππάρχου πολίτου ἔτυχον. Ἐν Ὀλυμπίᾳ δὲ θεώμενον Ἀναξαγόραν ἐν διφθέρᾳ καὶ αὐτὸν τὰ Ὀλύμπια, ἐπιῤῥαγέντος ὑετοῦ, τὸ Ἑλληνικὸν πᾶν ᾖδε, καὶ θειότερα νοεῖν ἢ κατὰ τὴν θνητὴν φύσιν ἐκόμπαζεν. Ὅτι δὲ βοῦς, ἐὰν μέλλῃ ὕσειν ὁ Ζεὺς, ἐπὶ τὸ ἰσχίον τὸ δεξιὸν κατακλίνεται, ἐὰν δὲ εὐδία, πάλιν ἐπὶ τὸ λαιὸν, θαυμάζει τις ἢ οὐδείς. Καὶ ἐκεῖνα δὲ προσακήκοα ἐκπλῆξαι ἱκανά· βοῦς ἐὰν βοᾷ, καὶ ὀσφραί-

ram olfacit, pluvia impendet; idem ſi ſupra, quam conſuevit, pabulo veſcitur, tempeſtatem futuram oſtendit. Oves fodientes terram pedibus videntur tempeſtatem ſignificare, quae etiam coitu earundem praenunciatur. Caprae dormientes frequentes eadem monſtrant. Sues in arvis apparentes pluviam praeſignificant. Agni et hoedi laſcivientes, et inter ſe ſaltantes, ſerenos dies promittunt. Muſtelae et mures ſtridentes vehementem praeſagiunt tempeſtatem. A deſertis locis ad habitata refugientes lupi hyemis acerbitatem ſe horrere oſtendunt. Leonis ad frugifera et fructuoſa loca profectio ſiccitatem praenunciat. Iumenta exſultantia, et ſupra conſuetudinem boantia, humidiorem tempeſtatem praeſciunt; hanc eandem, ſi ungulis pulverem ſpargunt, denunciant. Lepores multi iiſdem in locis conſpecti bonam aeris temperiem ſignificant. Homines vero per omnia inferiores ſunt, nec prius tempeſtatis mutationem, quam ubi jam contigerit, noſcunt.

CAP. IX.

De Accipitribus.

De accipitribus haec quoque audivi. Apollinis in Aegypto ſacerdotes hieracoboſcos quoſdam vocari aiunt, et hos accipitrum dei nutricios et curatores eſſe. Porro cum omne avium genus huic deo dicatum eſt, tum quaedam etiam ſacrae illic victu accurato aluntur, ita ut a conſecratis deo muneribus nihil differre videantur. Harum igitur avium nutricii ſingularum nidos oſtendunt ignaris, in quibus eas parere aiunt, nam in ſacro loco aluntur; prae caeteris vero accipitres ſibi curae eſſe fatentur, quos hoc modo nutriunt. Nuper natis avium captarum cerebella objiciunt, teneris nempe cibum tenerum; jam adultis vero carnes, pulpas,

et

νηται τῆς γῆς, ὕειν ἀνάγκη· ἄδδην δὲ βόες ϗ πέρα τȣ̃ ἔθȣς ἐσθίοντες δηλȣ̃σι χειμῶνα. Πρόβατα δὲ ὀρύττοντα ταῖς ὁπλαῖς τὴν γῆν ἔοικε σημαίνειν χειμῶνα, ἀναβαινόμενα δὲ τὰ αὐτὰ πώεα χειμῶνα ὁμολογεῖ. Κοιμώμεναι δὲ ἀθρόαι αἱ αἶγες τὰ αὐτὰ ὁμολογȣ̃σιν. Ὕες δὲ ἐν τοῖς ἀρόμασι φαινόμεναι ὑετȣ̃ φυγὴν διδάσκȣσιν. Ἄρνες δὲ ἄρα ϗ ἔριφοι ἀλλήλοις ἐμπηδῶντές τε ϗ ὑποσκιρτῶντες φαιδρὰν ἡμέραν ὁμολογȣ̃σι. Γαλαῖ δὲ ὑποτρύζȣσαι, ϗ μύες ἐκείναις δρῶντες τὰ αὐτὰ, χειμῶνα ἄγεσθαι συμβάλλονται ἰσχυρόν. Λύκοι δὲ φεύγοντες ἐρημίαν, ϗ εὐθὺ τῶν οἰκȣμένων ἰόντες, χειμῶνος ἐμβολὴν μέλλοντος ὅτι πεφρίκασι, μαρτυρȣ̃σι δι᾽ ὧν δρῶσι. Λέοντος δὲ ἐν τοῖς καρπίμοις χωρίοις ἐπιδημία αὐχμὸν δηλοῖ. Σκιρτῶντα μὴν τὰ ὑποζύγια, ϗ βοῶντα τȣ̃ ἔθȣς μᾶλλον, νοτερὸν χειμῶνα ἐσόμενον οἶδεν· εἰ δὲ ϗ ταῖς ὁπλαῖς κόνιν προσαναβάλλοιτο αὐτὰ, τὰ αὐτὰ δηλοῖ πȣ. Λαγωοὶ δὲ ἐν τοῖς αὐτοῖς χωρίοις ὁρώμενοι πολλοὶ δηλȣ̃σιν εὐδίαν. Πάντων δὲ τȣ́των ἀπολείπονται ἄνθρωποι, ϗ ἴσασιν αὐτὰ ὅτι γένωνται.

ΚΕΦ. θʹ.

Περὶ Ἱεράκων.

ΙΕράκων πέρι ϗ ταῦτα προσακήκοα. Οἱ τȣ̃ Ἀπόλλωνος ἐν τῇ Αἰγύπτῳ θεραπευταὶ λέγȣσι καλεῖσθαί τινας ȣ̃τως ἱερακοβοσκȣ̀ς, οἵπερȣ̃ν εἰσι τῶν τȣ̃ θεȣ̃ ἱεράκων τροφεῖς τε ϗ μελεδωνοὶ μέντοι οἱ αὐτοί. Πᾶν μὲν ȣ̃ν τὸ τῶν ὀρνίθων φῦλον ἀνεῖται τῷ θεῷ τῷδε· ἤδη δέ τινες ἐκεῖθι ϗ ἱεροὶ τρέφονται τροφῇ πεφροντισμένῃ, ϗ δοκȣ̃σι τῶν ἀναθημάτων διαφέρειν ȣ̓δέν. Οἱ τοίνυν τὴν τȣ́των ἐγκεχειρισμένοι κομιδὴν πρὸς τȣ̀ς ἀγνοȣ̃ντας λέγȣσιν ἐν ταῖς νεοττίαις ἑκάςȣς (ἐν ἄλσει γὰρ ἱερῷ τρέφεται) τίκτειν· ὁμολογεῖσθαι δὲ τὴν ἄλλων μὲν, ἐκ τȣ́των δὲ ἔτι ϗ μᾶλλον. Τοῖς δὲ ἀρτιγενέσι προβάλλȣσιν ὀρνίθων τεθηραμένων ἐξῃρημένȣς τȣ̀ς ἐγκεφάλȣς, τροφὴν ἁπαλὴν νεοττοῖς ὑγροῖς· τοῖς γε μὴν τελείοις ȣ̃σι παρατιθέασι σάρκας

τε

et fibras, quae ſcilicet aves rapaces ſolido et firmo nutrimento roborare poſſunt; mediis vero aetate inter utroſque corda objiciuntur, quorum etiam reliquiae videntur. Pulchre autem norunt accipitres pro ſua quiſque aetate convenientem ſibi cibum, nec alium attigerint. Accedunt et coturnicum et aliarum avium certo anni tempore greges, ex quibus ſacri iſti accipitres prandium habent.

CAP. X.

De Canum benevolentia erga ſuos nutritios.

FIRMISSIMAE benevolentiae, quam canes erga altores ſuos habent, illud certe magnam habet declarationem. Romae bello quodam civili Calvus Romanus cum necatus eſſet, hujus viri caput ex hoſtibus nemo abſcindere poterat, cum tamen ſumma contentione ſexcenti certarent, et facinus iſtud conſciſcere pulchrum ducerent; priuſquam canem, quem is aluiſſet, interfeciſſent, ei adſiſtentem, et benevolentiam erga illum ipſum fideliſſime ſervantem; et qui pro hero humi ſtrato, jamque extincto, ſic propugnabat, tanquam vir commilito, et contubernalis bonus, et ad extremum amicitiae obſervans. Iam fortiter et praeclare factum, quod non vir, ſed profecto canis, cum bonitate eximia, tum robore animi ſeptus fecit, diſcere operae pretium eſt. Pyrrhus Epirota, cum iter faceret, fortuito incidit in canem, cadaveri domini ſui adſtantem, et illud ipſum cum ſumma diligentia cuſtodientem, ne quis poſt mortem violaret. Is autem jam triduum ferens inediam diligenti cuſtodia aſſiduus illud ſervabat. Hoc ſimulatque Pyrrhus intellexiſſet, hunc quidem miſeratus ſepultura affici juſſit; cani vero plenum cibum ad ſe amandum allicientem dedit, paulatimque illum allectans abduxit, atque adeo attraxit. Sed haec quidem hactenus. Poſt paulum, cum exercitum luſtra-

ret

τε καὶ κρέα καὶ ἶνας, ὅσα ἰσχυρὰν τροφὴν ὄρνισιν ἁρπακτικοῖς ἐργάζεται· τῶν δὲ ἐν μεθορίῳ τῶν ἀρτιγενῶν τε καὶ τῶν ἤδη τελείων καρδίαι κεῖνται, καὶ τούτων λείψανα ὁρᾶται. Καὶ ἥ γε διαφορότης ἡ προειρημένη τῆς τροφῆς ὁμολογεῖ, ὅτι τὸ ἁρμόττον ἡλικίᾳ ἑκάστῃ καὶ πρόσφορον ἴσασιν οἱ ἱέρακες, καὶ μάλα γε ἀκριβοῦσι τοῦτο, καὶ τῆς παρ᾽ ἡλικίαν τροφῆς οὐκ ἂν ἅψαιντο. Καθ᾽ ὥραν δὲ ἄρα καὶ ὀρτύγων αὐτοῖς ἐπιδημίαι γίνονται, καὶ τῶν ἄλλων ὀρνίθων ἐπιφοιτῶσιν ἀγέλαι, καὶ ἔχουσιν οἵ γε ἱεροὶ ἐκεῖνοι καὶ ἐντεῦθεν θοίνην.

ΚΕΦ. ί.

Περὶ τῆς Κυνῶν εὐνοίας τῆς εἰς τοὺς τρέφοντας αὐτούς.

Κυνὸς ἐς τοὺς τρέφοντας αὐτὸν ἄμαχον εὔνοιαν ὁμολογεῖ καὶ ἐκεῖνο δήπου. Ἔν τινι τῶν ἐμφύλων πολέμων ἐν τῇ Ῥώμῃ Κάλβου τοῦ Ῥωμαίου σφαγέντος, οὐδεὶς μέντοι τῶν ἐχθρῶν τοῦ ἀνδρὸς ἠδυνήθη τὴν κεφαλὴν ἀποτεμεῖν, καί τοι μυρίων ἀγώνισμα τιθεμένων σφίσι καὶ καλλώπισμα τοῦτο, πρὶν ἢ τὸν παρεστῶτά οἱ κύνα ἀποκτεῖναι, ὑπ᾽ αὐτοῦ τραφέντα, καὶ μέντοι καὶ τὴν εὔνοιάν οἱ πιστότατα ἀποσώζοντα, καὶ ὑπερμαχοῦντα τοῦ κειμένου, ὥσπερ οὖν συστρατιώτην τε, καὶ σύσκηνον ἀγαθὸν, καὶ εἰς τὰ ἔσχατα φίλον. Οἷον δ᾽ αὖ καὶ τόδε ἔρρεξε οὐκ ἀνὴρ μὰ Δία, ἀλλ᾽ ἀγαθὸς κύων, καὶ τὴν γνώμην καρτερὸς, μαθεῖν ἄξιον. Ὁ Ἠπειρώτης Πύῤῥος ὡδοιπόρει, εἶτα μέντοι περιτυγχάνει νεκρῷ πεφονευμένῳ, καὶ κυνὶ παρεστῶτι, καὶ φρουροῦντι τὸν δεσπότην, ἵνα μὴ πρὸς τῷ φόνῳ καὶ μέντοι τὸν νεκρὸν λυμήνηταί τις. Ἔτυχε δὲ ἄρα τρίτην ἔχων ὁ κύων ἀπόσιτος τὴν ἡμέραν ἐπὶ τῇ φιλοπόνῳ καὶ καρτερικωτάτῃ φρουρᾷ. Ὅπερ οὖν διδαχθεὶς ὁ Πύῤῥος τὸν μὲν ᾤκτειρε, καὶ ταφῆς ἠξίωσε· τόν γε μὴν κύνα προσέταξε τυχεῖν κηδεμονίας, καὶ ἐδίδου ὅσα κυνὶ παρόντι ἐκ χειρὸς, καὶ μάλα γε ἱκανὰ καὶ ἐφολκὰ εἰς τὴν ἑαυτοῦ φιλίαν τε καὶ εὔνοιαν, κατὰ μικρὰ ὑπάγων τὸν κύνα ὁ Πύῤῥος. Καὶ ταῦτα μὲν ἐς τοσοῦτον. Εἶτα μέντοι οὐ μετὰ μι-

ret Pyrrhus, militesque recenseret, et vero canis adesset, is non mansuetus solum, verum cetera quam tacitus erat. Vt vero in recensione militum interfectores domini animadvertisset, tum non se continuit, quin vasto latratu in eos irrumperet, atque unguibus laniaret, simul et se ad Pyrrhum convertens, quoad poterat, testem in hanc rem citabat, quod homicidas teneret. Quod factum religioni habuit Pyrrhus, eique in suspicionem et circumstantibus hi venerunt. Itaque quaestione adhibita, ea, quorum accusarentur, confessi sunt. Hanc autem narrationem fabulosam esse existimabunt, qui Iovis sodalitii, atque amicitiae praesidis sanctione spreta, amicos suos, cum vivos, tum mortuos produnt. Ego vero probare illos non possum, qui naturam accusant, quae si animantibus brutis benevolentiae et amoris vim insevit, multo magis eadem ornavit homines ratione praeditos; illi vero naturae munus negligunt, nec eo utuntur. Quid nunc commemorem reliqua facinora, quae contra amicos spe mali lucri admittant, quot insidias faciant, quas proditiones moliantur; ut profecto vehementer doleam, hominibus fideliorem et amantiorem canem inveniri?

CAP. XI.

De Polypo, et Aquila.

HAEC etiam de polypo auditione accepi. Cum in saxum non admodum e mari eminens polypus aliquando adrepens adscendisset, ibique explicatis brachiis summa cum voluptate, quia frigida tempestas esset, a tepore solis calesceret; neque sane se in saxi colorem vertisset, quod quidem ipsum cum ad declinandas, tum ad moliendas piscibus insidias facere solet. Aquila acris et acuta in videndo praedam, non quidem sibi futuram bonam, paratum

κρὸν ἐξέτασις ὁπλιτῶν ἦν, καὶ ὁ βασιλεὺς, ὃν προεῖπον, ἐθεᾶτο, καί οἱ παρῆν ἐκεῖνος ὁ κύων, καὶ τὰ μὲν ἄλλ᾽ ἑαυτὸν σιγῇ εἶχε, καὶ πρᾳότατος ἦν. Ἐπεὶ δὲ ἄρα τοὺς τοῦ δεσπότου φονέας ἐν τῇ τῶν στρατιωτῶν εἶδεν ἐξετάσει, ὅδε οὐκ ἐκαρτέρησεν ἐνταῦθα ἀτρεμεῖν, ἀλλ᾽ εἰς αὐτοὺς ἐπήδα καὶ ὑλάκτει, ἀμύσσων τοῖς ὄνυξι, καὶ ἐς τὸν Πύῤῥον ἅμα ἐπιστρεφόμενος, ὡς οἷός τε ἦν, ἐπήγετο μάρτυρα, ὅτι ἄρα τοὺς ἀνδροφόνους ἔχει. Οὐκοῦν ὑπόνοια εἰσέρχεται καὶ τὸν βασιλέα καὶ τοὺς περιεστῶτας αὐτὸν, καὶ ποιοῦνται ἐνθύμιον τὴν τοῦ κυνὸς ὑλακὴν τὴν εἰς τοὺς προειρημένους. Καὶ συλληφθέντες στρεβλοῦνται, καὶ κατεῖπον ὅσα ἐτόλμησαν. Καὶ δοκεῖ μὲν μῦθος ταῦτα τοῖς ἄλλοις, ὅσοι Διὸς ἑταιρείου καὶ φιλίου τοῦ αὐτοῦ θεσμὸν πατήσαντες, εἶτα μέντοι ζῶντας προὔδοσαν τοὺς φίλους καὶ ἀποθανόντας. Ἐγὼ δὲ οὐ πείθομαι τοῖς νοοῦσι κακῶς τὰ τῆς φύσεως καλά· ἥπερ οὖν εἰ τοῖς ἀλόγοις μετέδωκεν εὐνοίας τε καὶ στοργῆς, πάντως που καὶ τῷδε τῷ ζώῳ τῷ λογικῷ μετέδωκε μᾶλλον· ἀλλ᾽ οὐ χρῶνται τῷ δώρῳ. Καὶ τί δεῖ τὰ λοιπὰ ἐπιλέγειν, ὁπόσα ἄνθρωποι ὑπὲρ τοῦ πονηροῦ κέρδους κακὰ τοὺς ἑαυτῶν φίλους εἰργάσαντο, ἐπιβουλὰς ῥάπτοντες, καὶ προδιδόντες· ὡς ἐμέ γε ἀλγεῖν εἴπερ οὖν ἀνθρώπων εὐνούστερος καὶ πιστότερος ἐλήλεγκται καὶ κύων ὤν;

ΚΕΦ. ιά.

Περὶ Πολύποδος καὶ Ἀετοῦ.

ΠΟλύποδος εἰς οὓς ἐμὸν καὶ ἐκεῖνο ἧκεν. Ἦν πέτρα προήκουσα μὲν οὐ μὴν ἄγαν ὑψηλὴ, οὐκοῦν πολύπους ποτὲ ἀνερπύσας, εἶτα ἥπλωσε τὰς πλεκτάνας, καὶ μάλα γε ἀσμένως ὑπεθάλπετο, καὶ γὰρ οὖν καὶ χειμερία ἐδόκει πως· οὐ μὲν ἑαυτὸν εἰς τὴν χρόαν τῆς πέτρας ἐκτρέψας ἤδη ἦν, πεφύκασι δὲ ἄρα δρᾶν τοῦτο οἱ πολύποδες, καὶ τὰς εἰς ἑαυτοὺς ἐπιβουλὰς φυλαττόμενοι, καὶ μέντοι καὶ αὐτοὶ τοὺς ἰχθῦς ἐλλοχῶντες. Ἰδὼν οὖν ὀξὺ μὲν, ἑαυτῷ δὲ οὐκ ἀγαθὸν τὸ θήραμα ἀετὸς ὥσπεροῦν ὁρμῆς τε ἅμα καὶ πτερῶν εἶχεν, ἐμπηδᾷ τῷ πολύποδι,

tum ſibi pulliſque ſuis prandium animo deſignans, quanto potuit maximo alarum impetu in polypum inſiluit. Ceterum piſcis hic, circumplicantibus aquilam et pertinaciter adhaereſcentibus cirris, in profundum detraxit hoſtem capitaliſſimam, quae quidem, lupus hians (ut eſt in proverbio) inani prandii ſpe illuſa deinde in mari mortua fluitabat. Sed aves innumera ejuſcemodi perpetiuntur, at plura homines. Sic Cambyſis filius Cyrus alter apud Maſſagetas, ab Herodoto decantatos; et Polycrates ad diripiendum aurum magno ſtudio et diligentia ad Oroetem profectus; etiam ipſe alter,

Qui alii mala fabricans, ſibi ipſi mala fabricatur.

At beſtiae ea pericula ignorant; homines vero non cavent, quin etiam ſcientes et prudentes in haec ipſa incurrunt. Ad quid vobis profuere lingua, oratio, praeceptores, et caſtigatio, o Cyre et Polycrates? Alios omitto. Quid enim ſurdos et ſtolidos vel utiliſſimis conſiliis juvarem?

CAP. XII.

Quod Canes etiam ventrem ferentes venantur.

NON elate ampleque nunc ſentiant Paeoniae mulieres, illaque praeclara facinora facientes magnos ſibi ſpiritus ſumant; quod uno tempore partim capite urnam aquae plenam ferant, ita cervicem erigentes, ut ipſis ingredientibus immota urna permanens, nulla inclinatione propendeat; partim infantem puerum e ſinu ſuo appenſum lactent; ſimul et brachio in habenam inſerto mariti equum ad aquam ducant, ſimul et manibus linum neant. Darius quidem magna admiratione adfectus eſt, cum ei jus dicenti Paeones quidam juvenes ſororem ipſorum, eo, quo dixi, modo exornatam adduxiſſent, ut ex ejus conſpectu Darius ſub jugum ſuum mittere Paeoniam aggrederetur, ſtudio adductus tam operoſae nationis. Sed quot Paeonibus praeſtantior eſt natura? Canis ventrem ferens leporem venabatur, quem captum ad dominum attulit, praedam

ϗ μένλοι ϗ δεῖπνον ἕξειν ἕτοιμον ἑαυλῷ τε ϗ τοῖς παισὶ τοῖς ἑαυλȣ̃ καλέγραφε. Πλόκαμοι δὲ ἄρα ἰχθύος ἐκείνȣ περιϐάλλȣσι τῷ αἰελῷ Ϛφᾶς ἑαυλȣ̃ς, ϗ ἀπρὶξ ἐχόμενοι, εἶτα ἕλκȣσι κάτω τὸν ἔχθιςον· ϗ χανὼν λύκος, ὡς ἂν εἴποις, εἶτα μένλοι νεκρὸς ἐπενήχελο τῇ θαλάτλῃ ὁ ἀελὸς ὑπὲρ τȣ̃ δείπνȣ. Μυρία μὲν δὴ τοιαῦτα πάσχȣσιν ὄρνιθες, πλείω δὲ ἄνθρωποι. Ἐν δὲ τοῖς ᾀδομένοις ὑφ᾽ Ἡροδότȣ Μασσαγέταις, ὁ Καμϐύσȣ Κῦρος ὁ ἕτερος· ϗ μένλοι ϗ Πολυκράτης εἰς Ὀροίτȣ Ϛπεύσας, ὡς τὸν χρυσὸν ἁρπασόμενος· ϗ ἄλλος

Τεύχων ὡς ἑτέρῳ τις ἑῷ κακὸν ἥπατι τεύχει.

Καὶ ταῦτα μὲν ȣ̓κ οἶδε τὰ ἄλογα, ἄνθρωποι δὲ οἱ εἰδότες ȣ̓ φυλάτλονλαι. Καὶ τί δεῖ γλώτλης, ϗ λόγων, ϗ διδασκάλων, ϗ πληγῶν, ὦ Κῦρε ϗ Πολύκραλες; Τȣ̀ς δὲ ἄλλȣς ἐῶ. Τί γάρ μοι κωφοῖς ϗ ἀνοήτοις Ϛυμϐȣλεύειν τὰ λυσιλελέςαλα;

ΚΕΦ. ιϐʹ.

Ὅτι ϗ κύȣσαι Κύνες θηρῶσι.

ΜΕγα μὴ νῦν φρονείτωσαν αἱ Παιονίδες γυναῖκες, ϗ τὸ φρύαγμα αἱρέτωσαν, δρῶσαι τὰ ὑμνȣ́μενα, ἔςι δὲ ταῦτα. Τῇ μὲν κεφαλῇ φέρȣσιν ὑδρίαν μεςὴν ὕδαλος, ϗ τὸν αὐχένα ἀνέςησαν, ὥς τε αὐταῖς βαδιζȣ́σαις ἄτρεπλόν τε ϗ ἀκλινῆ διαμένειν τὴν ὑδρίαν· ἐξαρλήσασαι δὲ τȣ̃ κόλπȣ θηλάζȣσι τὰ βρέφη· ϗ εἰς τὸν βραχίονα τὸν ῥυλῆρα ἐνάψασαι τὸν τȣ̃ γήμαντος ἵππον εἰς ἀρδείαν ἄγȣσι, ϗ ταῖς χερσὶ νήθȣσι λῖνον. Ταῦτά τοι ϗ Δαρεῖος ἐθαύμασεν, ὅτε Παίονες νεανίαι τὴν ἑαυλῶν ἀδελφὴν ȣ̔́τως Ϛκευάσανλες, δικάζονλος αὐτȣ̃, παρήγαγον αὐτὴν, ἵνα εἰς ἔρωλα ἐμπεσὼν τῆς ȣ̔́τως ἀθρόας αὐτȣργίας ἔλῃ Παίονας. Ἀλλὰ ἡ φύσις πόσων Παιόνων Ϛοϐαρωλέρα; Κύων θηράσασα, λαγὼς δὲ ἦν τὸ ἄγρευμα αὐτῇ, ϗ ἐκύει ἡ κύων, ἐπεὶ δὲ τῆς Ϛπȣδῆς τῆς προκειμένης τετύχηκε,

τῷ

dam ei cedens; et mox abiens novem catulos peperit, quos aluit poftea. Quod fi Aegyptii eo magnificentius fentiant, quod eorum uxores a partu ftatim e lecto furgunt ad obeunda domeftica munia; ante dictae canis factum audientes remittant fpiritus inflatos, animique tumorem comprimant.

CAP. XIII.

De Cane, qui Athenis publicis fumptibus alebatur, quia facrilegos in furto deprehenderat in templo Aefculapii.

De mulo laboriofo, fimul et de cibo publice ei ab Athenienfibus decreto, quod adfecta aetate opus fponte fubibat, cum Ariftoteles meminit, tum vero nos opportuno loco fupra meminimus; quod vero canis fimiliter Athenis fecit, id quoque non alienum ab inftituto declarare. Sacrilegus primum, obfervato tempore intempefto, quo dormientes arctiffimus fomnus complecteretur, de multa nocte intra Aefculapii templum ingreffus eft; deinde ut permulta donaria ex aede furripuiffet, fe latere arbitrabatur. At excubitor canis ad templi cuftodiam intus advigilans, aeditimis, qui noctu ad facras aedes vigilias agebant, multo vigilantior, expilatorem direptoremque infequebatur, quam maxime poterat commiffum facrilegium horribili fremitu fuo praedicans. Fur primum et focii hujus fceleris faxis lapidatione facta, canem appetebant; deinde ubi is latrare non defifteret, illum demulcere conabatur, panes et offas, canum illecebras, objiciens: nam haec quoque provide, ut ipfe putabat, fecum attulerat. Verum cuftos incorruptus canis, vel fur cum evafiffet in domum, ubi habitabat, vel cum inde exiret, fe illi implacabilem inexpiabilemque praebens, furem latrare non definebat; tandemque intellectum eft, unde canis effet; ac fimul animadverfum, quae ornamenta deeffent. Itaque ex hac canis vociferatione is effe, qui tale furtum feciffet, in

Athe-

τῷ μὲν δεσπότῃ τοῦ θηράματος ἀπέστη· ἀναχωρήσασα δὲ ἐννέα, φασὶ, σκύλακας ἀποκυήσασα, εἶτα ἐξέθρεψεν αὐτούς. Εἰ δὲ Αἰγυπτίων αἱ γυναῖκες μέγα φρονοῦσιν, ὅτι κἀκεῖναι τὴν ὠδῖνα ἀπολύσασαι, καὶ ἐξαναστᾶσαι, τῶν ἔργων ἔχονται τῶν κατὰ τὴν οἰκίαν· ἀκούσασαι τὸ τῆς κυνὸς ἔργον τῆς προειρημένης, τοῦ φυσήματος ἀποστᾶσαι, πάντως ἐγκαλύψονται.

ΚΕΦ. ιγʹ.

Περὶ τοῦ Κυνὸς τοῦ δημοσίᾳ τρεφομένου ἐν ταῖς Ἀθήναις, διὰ τὸ καταφωρᾶσαι τοὺς θεοσύλας ἐν Ἀσκληπιοῦ.

ΤΟ μὲν τοῦ ἡμιόνου τοῦ φιλοπόνου, καὶ τῆς δημοσίας αὐτῷ δοθείσης τροφῆς ἐξ Ἀθηναίων ὑπὲρ τοῦ ἐθελουργεῖν καθ᾽ ἡλικίαν, Ἀριστοτέλης εἶπε, καὶ ἡμεῖς ἄνω που καλῶς δρῶντες· τὸ δὲ τοῦ κυνὸς καὶ τοῦτο ἐν ταῖς Ἀθήναις γενόμενον εἰπεῖν οὐδὲν ἄτοπον. Εἰς Ἀσκληπιοῦ παρῆλθε θεοσύλης, τό,τε μεσαίτατον τῆς νυκτὸς παραφυλάξας, καὶ τῶν καθευδόντων τὸν βαρύτατον ὕπνον ἐπιτηρήσας· εἶτα ὑφείλετο τῶν ἀναθημάτων πολλὰ, καὶ, ὥς γε ᾤετο, ἐλελήθει. Ἦν δ᾽ ἄρα σκοπὸς ἀγαθὸς ἔνδον κύων, καὶ τῶν ζακόρων ἀμείνων, εἰς ἀγρυπνίαν· ὅσπερ οὖν εἵπετό οἱ διώκων καὶ ὑλακτῶν οὐκ ἀνίει, ἀλλ᾽ ᾗπερ οὖν ἔσθενε δυνάμει τὸ πραχθὲν μαρτυρόμενος. Τὰ μὲν οὖν πρῶτα ἔβαλλεν αὐτὸν λίθοις, αὐτός τε καὶ οἱ τῆς κακῆς ἐκείνης πράξεως κοινωνοί· τὰ δὲ τελευταῖα ὑποσείων ἄρτους τε καὶ μάζας· ἐπήγετο δὲ ἄρα καὶ ταῦτα δέλεαρ κυνῶν προμηθῶς, ὥς γε ὑπελάμβανεν. Ἐπεὶ δὲ καὶ παρελθόντος εἰς τὴν οἰκίαν, οὗ κατήγετο, ὑλάκτει, καὶ πάλιν προϊόντος, ἐγνώσθη μὲν ὁ κύων, ἔνθεν ἦν· τὰ λείποντα δὲ τῶν ἀναθημάτων ἐπόθουν αἱ γραφαί τε, καὶ αἱ χῶραι ἔνθα ἀνέκειντο. Συνέβαλον οὖν τοῦτον ἐκεῖνον εἶ-

ναι

Athenienſium ſuſpicionem adductus eſt; atque ut tormentis in eum quaeſiviſſent, totam rem cognoverunt. Denique ex lege hic capite damnatus extremum dedit ſupplicium; cani vero cibus publice praebitus, et publicae curae, ut fidus cuſtos, habitus eſt, nempe qui aeditimorum nulli inferior vigilantia fuiſſet.

C A P. XIV.

Quomodo Capra ſuffuſionem oculorum medeatur.

CALIGINEM oculorum, quam ſuffuſionem medici vocant, caprinum pecus probe curare ſcit; et ab ipſa remedium ejuſdem homines quoque mutuati dicuntur, idque hujuſmodi eſt. Cum conturbatum oculum ſentit, eum ad rubi ſpinam et admovet, et reſerandum permittit; haec ut pupugit, pituita ſtatim evocatur; nullaque pupillae laeſione facta, videndi uſum recuperat: neque ſane hominum ſapientia ad faciendam ſibi medicinam eget.

C A P. XV.

Elephanti quomodo fluvios tranſeant, et de amore Elephantorum erga pullos ſuos; et de Laenilla muliere, quae filiorum necis cauſa fuit.

CVM flumen trajiciendum eſt, elephanti natu minores aquam ingreſſi natando trajiciunt; qui vero confirmata aetate jam grandes ſunt, ſi fluctibus obteguntur, promuſcides ſupra aquam attollunt; teneros vero pullos dentibus ſive cornubus matres ferunt. Iuniores ſane labores et pericula primi ſuſcipiunt; et majoribus aetate de cibo ac potione concedunt, obſervantia eoſdem proſequentes; et dum ſenectutem venerantur, Lycurgi legibus non indigent. Nunquam enim neque ex ſenectute infirmum, neque eum, qui morbo teneatur, ſui gregales deſerunt; ſed et fidiſſimi ei permanent, ejuſque cum ceteris in rebus ſtudent incolumitati, tum vero cum inſectatione urgentur, pro eo propugnant et vulnerari ſe potius de-

fendendo

ναι οἱ Ἀθηναῖοι, ϗ στρεβλώσαντες τὸ πᾶν κατέγνωσαν. Καὶ ὁ μὲν ἐδικαιώθη τὰ ἐκ τȣ͂ νόμȣ· ὁ δὲ κύων ἐτιμήθη δημοσίᾳ τροφῇ ϗ κηδεμονίᾳ, οἷα δήπȣ φύλαξ πιστὸς, ϗ τῶν νεωκόρων ȣ̓δενὸς μείων κατὰ τὴν ἐπιμέλειαν.

ΚΕΦ. ιδ΄.

Ὅπως ἰᾶται τὴν ἑαυτῆς ἡ Αἲξ ὑπόχυσιν.

ΑΓαθὴ δὲ ἄρα ἦν ἡ αἲξ ϗ τὴν τῶν ὀφθαλμῶν ἀχλὺν, ἥνπερȣ͂ν παῖδες Ἀσκληπιαδῶν ὑπόχυσιν καλȣ͂σιν, ἀκέσασθαι· ϗ λέγονταί γε οἱ ἄνθρωποι παρ᾽ ἐκείνης μαθεῖν τόδε τὸ ἴαμα. Τὸ δὲ ἄρα τοιȣ͂τόν ἐστιν· ὅταν αἲξ νοήσῃ τὸν ὀφθαλμὸν ἐπιθολωθέντα αὐτῇ, πρόσεισι βάτῳ, ϗ παραβάλλει τῇ ἀκάνθῃ τὸ ὄμμα, νύξαι αὐτό· ϗ ἡ μὲν ἐκέντησε, τὸ δὲ ὑγρὸν ἐξεχώρησε, μένει δὲ ἀπαθὴς ἡ κόρη, ϗ ὁρᾷ αὖθις· ϗ δεῖται σοφίας ϗ χειρȣργίας ἀνθρωπικῆς ȣ̓δὲ ἕν.

ΚΕΦ. ιέ.

Ὅπως διέρχονται τὸν ποταμὸν οἱ ἐλέφαντες, ϗ περὶ τῆς φιλοτεκνίας τῶν ἐλεφάντων, ϗ περὶ Λαινίλλης γυναικὸς παιδοφόνȣ.

ΠΟταμὸν ἐλέφαντες διέρχονται, οἱ μὲν ἔτι νέοι διανηχόμενοι· οἱ δὲ ἤδη τέλειοι, ϗ εἰ καλύπτοιντο ὑπὸ τȣ͂ ῥεύματος, ἀνέχȣσι μέντοι τὰς προβοσκίδας ὑπὲρ τὸ ὕδωρ· τὰ δὲ ἀρτιγενῆ πώλια ἐπὶ τῶν ὀδόντων ἢ κεράτων φέρȣσι αἱ μητέρες. Τῶν μὲν ȣ͂ν κινδύνων ϗ πόνων οἱ νέοι κατάρχονται· ποτȣ͂ δὲ ἄρα ϗ τροφῆς ἀφίστανται, τοῖς πρεσβυτέροις αἰδῶ νέμοντες, ϗ τῶν Λυκȣ́ργȣ τιμῶντες τὸ γῆρας νόμων δέονται οἴδε ȣ̓δέν. Γήρᾳ δὲ παρειμένον ἐλέφαντα ἢ νόσῳ κατειλημμένον, ȣ̓κ ἄν ποτε οἱ συναγελαζόμενοι καταλείποιεν· ἀλλὰ πιστῶς παραμένȣσι, ϗ ἀναρρῶσαι σπεύδȣσι τῇ τε ἄλλῃ, ϗ ἂν διώκωνται, ϗ ὑπὲρ

fendendo quam eum deferere volunt, licet fugere eis integrum fit. Pullos fuos adhuc a partu recentes nunquam deferunt matres; at fane in illis a periculo tuendis conftantiffime permanent, priufque animam amittunt, fi urgeant venatores, quam fuos pullos deferant. Ego vero puer novi vetulam, Laenillam nomine, quae ab omnibus digito monftrabatur, et de qua fabula narrabatur talis: feniores mihi referebant, iftam fervum vehementer amantem cum eo concubuiffe, et fuorum flagitiorum maculis liberos fuos adfeciffe; hi enim ex ordine fenatorio erant, et jam inde a patre atque majoribus ftirpem generis patritii trahebant. Itaque pudore et dolore impulfi, matrem cum leniter fubmonuiffent, et clam facinoris turpitudinem oftendiffent; haec libidine flagrans, fimul et ex ea tantum efferata, ut liberis propriis amorem fuum anteferret, filiorum nomina apud principem, qui tunc regnabat, detulit, ab eis infidias ipfi factas dicens. Is autem fufpiciofus, et timidus, et calumniis aures facile patefacere folitus, quae degeneris animi indicia funt, mulieri fidem adhibuit. Ita factum eft, ut filii, qui nefarium facinus nullum admififfent, necarentur; mater vero hanc ex delatione mercedem adfequeretur, ut cum fervo licentius ftuprum facere poffet. Quid igitur, o patrii dii, o Diana Lucina, atque Ilithyae Iunonis filiae, aut Medeam Colchidem, aut Procnen Atthidem, hic commemorem neceffe eft, cum memoriae noftrae exempla immanitatis proferre queamus?

CAP. XVI.

De Teftudine terreftri, et Aquilis, et morte Aefchyli poetae tragici.

TERRENAS teftudines, a fe comprehenfas, ex alto dejicientes aquilae ad faxa allidunt, et ita ex contritis earum teftis extractam carnem exedunt. Sic Eleufinius Aefchylus, tragicus poeta, de vita migraffe dicitur. Cum enim is in faxo fedens ex confuetudine

tudine

I

αὐτοῦ μάχονται, ϗ τιτρώσκονται παρόντες, φυγεῖν δυνάμενοι. Καὶ τὰ βρέφη δὲ τὰ νεαρὰ οὐκ ἄν ποτε αἱ τεκοῦσαι προδοῖεν· ἀλλὰ ϗ ἐκείνοις ἐκεῖναι πιστῶς παραμένουσι, καί τοι τῶν θηρατῶν ἐγκειμένων, ϗ πρότερόν γε τὴν ψυχὴν ἀπολείποιεν ἂν, ἢ τὰ τέκνα. Ἐγὼ δὲ ᾔδειν μειράκιον ὢν ἄνθρωπον πρεσβῦτιν Λαινίλλαν ὄνομα, ϗ ἐδείκνυτο ὑπὸ πάντων, ϗ ἐπ' αὐτῇ μῦθος ἐλέγετο, ϗ ὅγε μῦθος τοιόσδε ἦν· Οἱ πρεσβύτεροι πρὸς μὲ ἔφασκον ἐκείνην τὴν ἄνθρωπον ἐρασθεῖσαν οἰκέτου δριμέως, αὐτῷ μὲν συγκαθεύδειν, κηλῖδα δ' ἄρα παισὶ τοῖς ἑαυτῆς περιάπτειν· οἱ δὲ εὐγενεῖς ἦσαν, ϗ εἰς τὴν βουλὴν τὴν Ῥωμαίων ἐτέλουν ἐκ πατέρων τε ϗ τῶν ἄνω τοῦ γένους ἀρξάμενοι. Οἱ τοίνυν αἰδούμενοι τῇ μητρὶ ἤχθοντο τοιαῦτα δρώσῃ, ϗ πρᾴως ὑπενουθέτουν, ϗ τοῦ πραττομένου τὴν αἰσχύνην ἐπέλεγον ἡσυχῇ· ἡ δὲ κυμαίνουσα ἐκ τῆς ἐπιθυμίας, ϗ τὸν ἔρωτα ἐπίπροσθεν τῶν υἱέων ποιησαμένη, καταγορεύει αὐτῶν πρὸς τὸν ἄρχοντα, ὃς ἦν τότε, ϗ λέγει ὡς ἐπιβουλεύοιεν αὐτῷ. Ὁ δὲ ἔχων εἰς διαβολὰς τὸ οὖς ῥᾴδιον, ϗ ὑπόπτης ὢν, ϗ δειλὸς, πάθη δὲ ταῦτα ἀγεννοῦς διανοίας, ἐπίστευσε. Καὶ οἱ μὲν οὐδὲν ἀδικοῦντες ἀπέθνησκον· ἡ δὲ ἆθλον τοῦ κατειπεῖν ἠνέγκατο τὸ δούλῳ συγκαθεύδειν ἀδεῶς. Ὦ πατρῷοι θεοὶ, ϗ Ἀρτεμιλοχεία, Εἰλήθυιαί τε Ἥρας θυγατέρες, τί ἂν οὖν ἔτι Μηδείαν εἴποιμεν τὴν Κόλχιν, ἢ Πρόκνην τὴν Ἀτθίδα, τῶν ἔναγχός τε ϗ καθ' ἡμᾶς παθῶν μνημονεύσαντες;

ΚΕΦ. ιϛ΄.

Περὶ Χελώνης χερσαίας, ϗ Αἰετῶν, ϗ τελευτῆς Αἰσχύλου τοῦ τραγῳδοῦ.

ΤΑΣ χερσαίας χελώνας οἱ ἀετοὶ συλλαβόντες, εἶτα ἄνωθεν προσηῤῥαξαν ταῖς πέτραις, ϗ τὸ χελώνιον συντρίψαντες, οὕτω ἐξαιροῦσι τὴν σάρκα, ϗ ἐσθίουσι. Ταύτῃ τοι ϗ Αἰσχύλον τὸν Ἐλευσίνιον, τὸν τῆς τραγῳδίας ποιητὴν, τὸν βίον ἀκούω καταστρέψαι. Ὁ μὲν Αἰσχύλος ἐπί τινος πέτρας

tudine inſtitutoque ſuo, et philoſopharetur nimirum et ſcriberet, ejus caput a pilis nudum aquila ſaxum eſſe arbitrata, teſtudinem, quam in ſublime extulerat, in idipſum dejecit, et ſine aberratione ictum dirigens virum interfecit.

C A P. XVII.

De Alcedine et Carulo.

CARVLVS et alcedo aves ſimul vivere et compaſci ſolent. Porro carulos jam ſenectute adfectos alcedines eorum uxores medio dorſo geſtantes circumferunt. Mulieres contra maritos aetate provectos contemnunt, et adoleſcentibus adjiciunt oculos; tum etiam mariti in feminas adoleſcentes veneris inſania feruntur, et vetulas aſpernantur, a ratione remotius beſtiis ipſis viventes.

C A P. XVIII.

De Corvis circa Coptum.

QVI circa Coptum habitant, binos tantum corvos in eo tractu videri aiunt. Ex Romanis etiam, qui loca ibidem montana cuſtodiunt propter metalla ſmaragdi, totidem illic hujus generis alites degere aiunt. Eſt et delubrum Apollinis eo in loco, cui corvos ſacros eſſe perhibent.

C A P. XIX.

De timiditate animalium quorundam, aliorumque libidine; et de Canibus, ſpeciatim Memphiticis; et de Suibus, Hippopotamis, et Canibus.

HANC etiam vim et naturam quorundam animalium non alienum eſt explanare. Ovis et aſinus ſunt ignavi. Timidi exiſtimantur hinnuli, capreae, damae, et pygargi, item lepores,

quos

καθῆσο, τὰ εἰθισμένα δήπου φιλοσοφῶν καὶ γράφων· ἄθριξ δὲ ἦν τὴν κεφαλὴν καὶ ψιλός· οἰηθεὶς οὖν ὁ ἀετὸς πέτραν εἶναι τὴν κεφαλὴν, εἶτα μέντοι κατ' αὐτῆς ἀφῆκεν, ἣν κατεῖχε, χελώνην, καὶ ἔτυχε τοῦ προειρημένου τὸ βέλος, καὶ ἀπέκτεινε τὸν ἄνδρα.

ΚΕΦ. ιζ'.

Περὶ Κηρύλου καὶ Ἀλκυόνος

ΚΗρυλος δὲ καὶ ἀλκυὼν ὁμόνομα καὶ συμβιοῖ. Καὶ γήρᾳ γε παρειμένους αὐτοὺς ἐπιθέμεναι αἱ ἀλκυόνες περιάγουσιν ἐπ' αὐτῶν τῶν καλουμένων μεσοπτερυγίων. Ἄνθρωποι δὲ καὶ τῶν ἀνδρῶν ὑποστηράντων καταφρονοῦσι, καὶ πρὸς τὰ μειράκια ἀφορῶσι· καὶ οἱ γήμαντες περὶ τὰς νέας μαίνονται, τῶν ἀφηλικεστέρων γαμετῶν ὥραν μὴ τιθέμενοι, καὶ οὐκ αἰδοῦνται οἱ ἔμφωνοι τῶν ἀλόγων ζώων βιοῦντες ἀλογώτερον.

ΚΕΦ. ιή.

Περὶ τῶν ἐν Κόπτῳ Κοράκων.

ΛΕγουσι δὲ οἱ περὶ τὴν καλουμένην Κόπτον δύο μόνους ὁρᾶσθαι κόρακας. Ἀλλὰ καὶ τῶν Ῥωμαίων οἱ τὴν ὄρειον παραφυλάττοντες διὰ τὸ τῆς Σμαράγδου μέταλλον, διϊσχυρίζονται καὶ οἵδε τοσούτους ὄρνιθας τοῦ γένους τοῦδε οἰκεῖν καὶ ἐκεῖθι. Νεὼς δὲ Ἀπόλλωνι τιμᾶται ἐν τῷ χωρίῳ ἐκείνῳ, οὗπερ οὖν ἱεροὺς εἶναί φασιν αὐτούς.

ΚΕΦ. ιθ'.

Περὶ δειλίας ζώων, καὶ ἀκολασίας ἑτέρων· καὶ περὶ κυνῶν, ἰδίως δὲ τῶν Μεμφιτῶν· καὶ Συῶν, καὶ ποταμίων Ἵππων, καὶ Κυνῶν.

ΚΑὶ ταῦτα δὲ τὰ ἴδια τῶν ζώων εἰπεῖν οὐ χεῖρόν ἐστιν. Νωθέστερά πως δοκεῖ πρόβατον καὶ ὄνος. Ἄτολμα δὲ νεβροὶ καὶ πρόκες, καὶ ζόρκες τε, καὶ πύγαργοι, καὶ οἱ λαγῲ, οὓς δὴ καὶ

πτῶκας

quos Graeci poetae a πτώττειν [pavendo] πτῶκας appellant; tum ex volucribus passeres; ex aquatilibus mugiles. Libidinosi vero cynocephali et hirci, quos vel cum mulieribus rem habere nonnulli aiunt: et hoc admirari Pindarus videtur. Canes etiam cum mulieribus veneris consuetudinem habere deprehensi sunt. Nam Romae mulier adulterii accusata a marito fuisse dicitur: adulter in judicio canis esse praedicabatur. Audivi equidem cynocephalos aliquando virgines deperiisse, eisque vim intulisse, majori quam adolescentes illi in Menandri Pannychidum fabula libidine incitatos. Est et perdix intemperans, et in adulteria pronus; itaque clam ad foeminas, et minimo cum strepitu, accedere fertur. Porro inter canes cibi nulla est societas; ut persaepe de osse inter se sic lacerent et distrahant, quemadmodum de Helena Paris et Menelaus. Solos vero Memphiticos canes in medium auditione accepi rapinas proponere, et una cum aliis comedere. Porcus sane iniquum injustumque est animal, et ne cadaveribus quidem sui generis abstinet; ut neque piscium plerique. Impiissimum vero dixerim hippopotamum, qui patrem quoque suum exest et conficit. Impudentia sunt animalia, neque facile repelli queunt, muscae et canes.

CAP. XX.

De Lupis.

LUPI ferocissimi sunt; eosque se invicem devorare, et ad hunc modum mutuas sibi insidias moliri, ferunt Aegyptii. Primo in orbem circumaguntur, deinde excurrunt; et cum, ex vertigine currendi et caligine, eorum aliquis lapsus fuerit, in eum humi stratum ceteri omnes, facto impetu, ipsum laniant, et devorant. Hoc quidem facere solent, cum venationis facultate destituuntur. Ita enim prae fame omnia nugas putant, quemadmodum scelerati homines nihil non prae pecunia praeclare contemnunt.

CAP.

πτῶκας οἱ ποιηταὶ καλοῦσιν, ἐκ τοῦ πτώττειν δηλονότι· καὶ ἄλλα δὲ καὶ τῶν πετεινῶν ἐστιν ἄτολμα, ὥσπερ οὖν οἱ στρουθοί· καὶ τῶν ἐνύδρων οἱ κεστρεῖς. Ἀκόλαστα δὲ κυνοκέφαλοί τε καὶ τράγοι, οὗτοι μὲν καὶ ὁμιλεῖν γυναιξί φασιν αὐτούς· καὶ ἔοικεν αὐτὸ θαυμάζειν ὁ Πίνδαρος. Καὶ κύνες δὲ γυναιξὶν ἐπιτολμᾷν ἐλέχθησαν. Καὶ μέντοι καὶ κριθῆναι λέγεται γυνὴ ἐν τῇ Ῥώμῃ μοιχείας ὑπὸ τοῦ γήμαντος· καὶ ὁ μὲν μοιχὸς ἐν τῇ δίκῃ κύων εἶναι ἐλέγετο. Ἤκουσα δὲ κυνοκεφάλους καὶ παρθένοις ἐπιμανῆναι, καὶ μέντοι καὶ βιάσασθαι, ὑπὲρ τὰ μειράκια τὰ τοῦ Μενάνδρου τὰ ἐν ταῖς Παννυχίσιν ἀκόλαστα. Λαγνίστατον δὲ καὶ ὁ πέρδιξ, καὶ μοιχικόν· λάθρα γοῦν ἐπὶ τὰς θηλείας, καί πως ἀψοφητὶ, λέγονται φοιτᾷν. Τροφῆς δὲ τὴν κοινωνίαν ἥκιστα ἐνδέχονται κύνες· πολλάκις γοῦν καὶ ὑπὲρ ὀστέου ἀλλήλους σπαράττουσιν, ὥσπερ οὖν ὁ Μενέλεως καὶ ὁ Πάρις ὑπὲρ τῆς Ἑλένης. Μόνους δὲ ἀκούω τοὺς Μεμφίτας κύνας εἰς μέσον τὰς ἁρπαγὰς κατατίθεσθαι, καὶ ἐσθίειν κοινῇ. Ἄσπονδον δὲ καὶ ἔκδικον ὁ σῦς· ἀλλήλων γοῦν οὗτοι νεκρῶν ἐσθίουσι· καὶ οἱ ἰχθῦς δὲ οἱ πλεῖστοι δρῶσιν αὐτό. Ἀσεβέστατον δὲ ὁ ποτάμιος ἵππος, γεύεται γὰρ καὶ τοῦ πατρός. Ἀναιδῆ δὲ, καὶ μὴ ῥᾳδίως ὑποστελλόμενα, μυῖαι καὶ κύνες.

ΚΕΦ. κ΄.

Περὶ Λύκων.

Ἀγριώτατον δὲ λύκοι· λέγουσι δὲ Αἰγύπτιοι, ὅτι καὶ ἀλλήλους ἐσθίουσι· τὸν τρόπον δὲ τῆς ἐπιβολῆς ἐκεῖνόν φασιν. Εἰς κύκλον ἑαυτοὺς περιάγοντες, εἶτα μέντοι θέουσιν· ὅταν δέ τις αὐτῶν ὑπὸ τοῦ κατὰ τὸν δρόμον ἰλίγγου σκοτοδινιάσῃ, καὶ περιτραπῇ, οἱ λοιποὶ κειμένῳ προσπεσόντες σπαράττουσιν αὐτὸν, καὶ ἐσθίουσι. Δρῶσι δὲ ἄρα τοῦτο, ἐπὰν ἀθηρίᾳ περιπέσωσι. Πρὸς γὰρ τὸ μὴ πεινᾷν, πάντα λῆρον ἥγηνται, ὥσπερ οὖν οἱ τῶν ἀνθρώπων κακοὶ πρὸς τὸ ἀργύριον.

CAP. XXI.
De Simiis.

Cvm caeteris in rebus omnium beſtiarum ſimia maxime maligna eſt, tum malignior in iis, in quibus hominem imitari conatur. Cum enim nutricem ex eminenti loco perſpexiſſet puerum infantem in pelvi lavare, et faſcias primum ſolvere, deinde a balneo iiſdem denuo involvere, atque quo reliquiſſet loco puerum obſervaſſet, ſimul et circa eum ipſum a cuſtodibus magnam introſpexiſſet ſolitudinem, feneſtella, quae tum pateret in domum, intravit ad puerum; quem, ſimiliter ut factitari a nutrice viderat, ex lecto ſublatum integumentis nudavit, et aquam, ſuccenſis carbonibus caleſcentem, in miſerum infantem infudit, atque interfecit.

CAP. XXII.
De Hyaena et Crocuta.

Maligna ſane animalia ſunt hyaena et crocuta. Hyaena noctu ad ſtabula adit, et vomentes imitatur. Canes, qui audierint, accedunt veluti ad hominem; quos illa correptos vorat. Ceterum crocutae malignitas, quam audivi, haec eſt. In ſylvis abſcondita ſecantium ligna et operariorum ſermones audit, et nomina, quibus ſe invicem appellant, addiſcit; tum ea imitatur, et eloquitur tanquam humana voce (niſi fabuloſum ſit, quod fertur) appellatque nominatim aliquem, cujus nomen audivit, iſque vocatus accedit; crocuta vero recedit, et denuo vocat; ſequitur ille vocem, et appropinquat; abductum vero tandem a ſociis et ſolitarium rapit, ac devorat fera.

Κ Ε Φ. κα΄.

Περὶ Πιθήκων.

Κακοηθέστατον δὲ ἄρα τῶν ζώων ὁ πίθηκος ἦν, καὶ ἔτι πλέον ἐν οἷς πειρᾶται μιμεῖσθαι τὸν ἄνθρωπον. Αὐτίκα γοῦν ἰδὼν τροφὸν λοῦσαν παιδίον ἐν σκάφῃ, καὶ πρῶτον μὲν ἀπολύουσαν τὰ σπάργανα, εἶτα δὲ ἐκ τοῦ λουτροῦ κατειλοῦσαν αὐτὸ, παραφυλάξας ἔνθα ἀνέπαυσε τὸ βρέφος, ὡς εἶδεν ἐρημίαν, εἰσέθορε διά τινος ἀνεῳγμένης θυρίδος, ἐξ ἧς οἱ καὶ πάντα σύνοπτα ἦν· καὶ ἄρας ἐκ τῆς εὐνῆς τὸ παιδίον, καὶ γυμνώσας ὡς ἔτυχεν ἰδὼν, καὶ κομίσας εἰς μέσον τὴν σκάφην, ζέον ὕδωρ (καὶ γὰρ ἦν ἐπί τινων ἀνθράκων θερμαινόμενον) τοῦ δυστυχοῦς παιδίου κατέχεε, καὶ μέντοι καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸ οἴκτιστα.

Κ Ε Φ. κβ΄.

Περὶ Ὑαίνης, καὶ περὶ τοῦ καλουμένου Κοροκόττα.

Κακόηθες δὲ ἄρα καὶ ὕαινα ἦν, καὶ ὃν καλοῦσι κοροκότταν. Ἡ γοῦν ὕαινα πρὸς τὰ αὔλια νύκτωρ φοιτᾷ, καὶ μιμεῖται τοὺς ἐμοῦντας. Ἀκούοντες δὲ οἱ κυνὲς προσίασιν, ὡς ἐπ᾽ ἄνθρωπον· ἡ δὲ αὐτοὺς συλλαμβάνει, καὶ ἐσθίει. Πανουργίαν δὲ κοροκόττα, ἣν ἤκουσα, καὶ αὐτὸς ἔοικα λέξειν νῦν. Εἰς τοὺς δρυμοὺς ἑαυτὸν ἐγκρύψας, εἶτα μέντοι τῶν ὑλουργέντων ἀκούει, καὶ καλούντων ἀλλήλους ἐξ ὀνόματος, καὶ μέντοι λαλούντων αὐτά· εἶτα μέντοι μιμεῖται τὰς φωνὰς, καὶ φθέγγεται (εἰ καὶ μυθῶδες τὸ εἰρημένον) ἀνθρωπίνῃ γοῦν φωνῇ, καὶ καλεῖ τὸ ὄνομα, ὃ ἤκουσε, καὶ ὁ κληθεὶς πρόσεισιν· ὁ δὲ ἀναχωρεῖ, καὶ πάλιν καλεῖ· ὁ δὲ καὶ μᾶλλον κατὰ τὴν φωνὴν ἔρχεται· ὅταν δὲ αὐτὸν τῶν συμπονούντων ἀπαγάγῃ, καὶ ἔρημον ἀποφήνῃ, συλλαβὼν ἀπέκτεινε, καὶ ποιεῖται τροφὴν τὸ ἐντεῦθεν φωνῇ δελεάσας.

CAP. XXIII.

Quomodo Leo novit ulciſci eum a quo injuria adfectus fuit.

EVM a quo injuriam acceperit leo, probe novit ulciſci; et quamvis ex eo ipſo non ſtatim ultionem ceperit,

At certe et poſtea retinet ſimultatem, donec perfecerit,
Suo in pectore.

Huic rei teſtimonio eſt Iuba Maurus, pater illius, qui Romam miſſus eſt obſes. Is cum aliquando expeditionem per deſertam regionem faceret, adverſus gentes, quae ab ſe defeciſſent, e ſuo comitatu quiſpiam, cum praeſtanti nobilitate, tum egregia pulchritudine, adoleſcens rei venatoriae peritus, leonem caſu ſecundum viam animadverſum ſagitta appetens, non ab ictu directo aberravit, quin ei vulnus, non tamen mortem, intulit. Et cum expeditio acceleraretur, tum leo, vulnere excepto, ſtatim ſe ſubduxit; tum ille, qui vulnus ei inflixiſſet, una cum ceteris diſceſſit. Anno vertente exacto, Iuba, rebus, ad quas cum exercitu profectus fuiſſet, praeclare geſtis, eadem via regreſſus eſt ad eum locum, ubi leo vulnus exceperat. Is ſane, etſi maxima hominum multitudo erat, iſtuc accedens, ab invadendis tamen ceteris ſuum impetum ſuſtentavit: illum duntaxat, qui ſe anno ante laeſiſſet, corripuit, et furorem acerbiſſimum, quem tamdiu, quam dixi, ſervaſſet, in illum ipſum adoleſcentem, quem ab aliis internoſſet, effudit, atque eum dilaceravit; nec illum quiſpiam ab hac calamitate vindicare eſt auſus, ſed graviſſima et valde horrenda leonis ira perterrefacti, urgente etiam itineris ratione, omnes praeterierunt.

CAP. XXIV.

De Cancris.

CANCRORVM genera diverſa eſſe audio. Sunt enim quidam ſaxatiles; alii in limo, algis, aut arena gignuntur; quamobrem et formis et cognominibus differunt. Sunt, qui curſores, quod longe

ΚΕΦ. κγ'.

Πῶς οἶδεν ὁ Λέων ἀμύνεσθαι τὸν προαδικήσαντα.

ΑΜύνεσθαι δὲ τὸν προαδικήσαντα ὁ λέων οἶδε. Καὶ εἰ μὴ παραχρῆμα αὐτῷ τιμωρήσαι,

Ἀλλά γε ϗ μετόπισθεν ἔχει κότον, ὄφρα τελέσσῃ,
Ἐν ςήθεσσιν ἑοῖσι.

Καὶ τούτου μαρτύριον Ἰόϐας ὁ Μαυρούσιος, ὁ τοῦ παρὰ Ῥωμαίοις ὁμηρεύσαντος πατήρ. Ἤλαυνέ ποτε διὰ τῆς ἐρήμης ἐπί τινα ἔθνη τῶν ἀποςάντων, καί τις αὐτῷ τῶν παραθεόντων μειρακίσκος εὐγενὴς μὲν ϗ ὡραῖος, ἤδη δὲ θηρατικὸς, λέοντά πως παρὰ τὴν ὁδὸν ἐκφανέντα ἀκοντίῳ βάλλει, ϗ σκοποῦ μὲν ἔτυχε, ϗ ἔτρωσεν, οὐ μὴν ἀπέκτεινε. Κατὰ σπουδὴν δὲ τῆς ἐλάσεως οὔσης, τὸ μὲν θηρίον ἀνεχώρησε· παρέδραμε δὲ ϗ ὁ τρώσας, ϗ οἱ λοιποί. Ἐνιαυτοῦ γε μὴν διελθόντος ὁλοκλήρου, ὁ μὲν Ἰόϐας κατορθώσας ἐφ᾽ ἃ ἐςάλη, τὴν αὐτὴν ὑποςρέφων ἔρχεται κατὰ τὸν τόπον, ἔνθα ἔτυχεν ὁ λέων τρωθείς· Καὶ ὄντος πλήθους παμπόλλου, πρόσεισι τὸ θηρίον ἐκεῖνο, ϗ τῶν μὲν ἄλλων ἀπέχεται· συλλαμϐάνει δὲ τὸν τρώσαντα πρὸ ἐνιαυτοῦ, ϗ τὸν θυμὸν, ὅνπερ οὖν παρὰ τὸν χρόνον τὸν προειρημένον ἐφύλαττεν, ἀθρόον ἐκχεῖ, ϗ διασπᾷ τὸ μειράκιον γνωρίσας· ἐτιμώρησε δὲ οὐδεὶς, φοϐηθέντες ὀργὴν λέοντος ἰσχυρὰν, ϗ δεινῶς ἐκπληκτικὴν, ἄλλως τε ϗ ἡ πορεία ἤπειγε.

ΚΕΦ. κδ'.

Περὶ Καρκίνων.

ΚΑρκίνων γένη διάφορα, ϗ φῦλα ποικίλα, ἀκούω εἶναι. Καὶ γὰρ οὖν ϗ πετραῖοί εἰσι· ἀλλὰ ϗ πηλοὶ τίκτουσι καρκίνους, ϗ φυκία, ϗ ψάμμος, ἰδέαι τε αὐτῶν ϗ ἐπωνυμίαι πολ-

longe lateque vagentur, merito appellantur. Plerumque enim circum littora errant, ubi et nati ſunt; modo longius proficiſcuntur, non aliter quam perigrinationum ſtudioſi homines. Cauſa eis erroris eſt cupiditas in loca ſaxoſa, vel coenoſa ſaepe, perveniendi, dum amplius aliquid cibi perquirunt. Ceterum in Boſporo Thracio, cum vehementes aquarum fluctus a Ponto deferantur, cancri adverſus eoſdem nituntur; circa promontoria vero fluctuum vis major eſt, ita ut omnino repulſi averſique cancri (ut rationi conſentaneum eſt) impetum ſequi undarum cogerentur. Hoc praeſcientes cancri, ubi jam prope ad promontorium appulerint, ſinguli in ſinuoſo aliquo loco ſe tenent, ſimul et reliquos exſpectant; demum in eundem locum congregati, adrepentes per praecipites crepidines in ſiccum adſcendunt, et fluctuum vim, qua parte violentior erat, evadunt, iter pedibus conficientes; cum autem hanc violentiam pedibus praetergreſſi ſunt, rurſus per crepidines in mare recurrunt. Parcunt autem eis piſcatores, cum declinandi communis periculi gratia ſponte in terram exeunt; neque homines cum ſint, ipſo etiam maris impetu ſaeviores ipſis videri volunt.

CAP. XXV.

De Cane zelotypo.

QVEMADMODVM adulteris obtrectet et invideat porphyrio, animal etiam prudentiſſimum, non modo moderatiſſimum, alibi, ſi bona memoria ſum, me dixiſſe memini. Iam vero caniculam Siculam adulteris adverſari atque infeſtiſſimam fuiſſe auditione accepi. Cum enim adultera mulier conjugem ſuum peregre redire audiſſet, illum, qui cum ea ſtupri conſuetudinem haberet, in latebras bene penitus, ut ipſa putabat, occultavit. Verum etſi

ex

λαί. Πλανῶνται δὲ δεῦρο κἀκεῖσε, καλούμενοι δρομίαι, ὧδε γὰρ ἐπαινεῖν αὐτοὺς πρεπωδέστατον. Ἀτρεμεῖν γὰρ καὶ ἡσυχάζειν ἐπὶ τῆς αὐτῆς χώρας οὔτε ἐθέλουσιν, οὔτε πεφύκασιν· ἀλλὰ περὶ τοὺς αἰγιαλοὺς ἀλῶνται, ὅθενπερ καὶ ἐξέφυσαν, ἤδη δὲ καὶ στέλλονται πορρωτέρω, ὥσπερουν οἱ τῶν ἀνθρώπων φιλαπόδημοι. Ἡ δὲ πρόφασις τῆς πλάνης ἐς τὰ πετρώδη χωρία ἐλθεῖν, καὶ ἐς τὰ πηλώδη πολλάκις· ὑπόθεσις δὲ αὐτοῖς τῆς τοσαύτης ἄλης, τὸ ἐθέλειν πλείονός τινος ἀπολαῦσαι. Ἐν δὲ τῷ Θρᾳκίῳ Βοσπόρῳ ἐπειδὰν τὸ ῥεῦμα βίαιον ἐκ Πόντου καταφέρηται, βούλονται μὲν οἱ καρκίνοι πρὸς ἐναντίον ὠθούμενοι τὸν ῥοῦν βαδίζειν· ταῖς δὲ ἄκραις, ὡς τὸ εἰκὸς, βιαιότερον τὸ ῥεῦμα περιῤῥήγνυται, τοὺς οὖν καρκίνους ὠθήσει τε πάντως καὶ ἀνατρέψει εἰ μέλλουσιν ἰέναι τῷ ῥῷ ὁμόσε. Οἱ δὲ ταῦτα προϊσασι, καὶ ἐπειδὰν ἀφίκωνται τῆς ἄκρας πλησίον, ἕκαστος ἔν τινι κολπώδει χωρίῳ εἶτα ἑαυτὸν ἐπέχει, καὶ τοὺς λοιποὺς ἀναμένει· εἶτα ἀθροισθέντες ἐν ταὐτῷ, προσανέρπουσιν ἐς τὴν γῆν, καὶ ἀναῤῥιχῶνται ἐπὶ τοὺς κρημνοὺς, τὸ μάλιστα ῥοῶδες καὶ βίαιον τοῦ πελάγους πεζοὶ διέρχονται· εἶτα ἔξω τῆς ἄκρας γενόμενοι, καὶ παραμείψαντες αὐτὴν, εἰς τὴν θάλατταν καθίασιν αὖθις. Φείδονται δὲ αὐτῶν οἱ ἁλιεῖς, ὅτε ἑκόντες ἐπὶ τὴν γῆν προσέρπουσι, σωθῆναι δεόμενοι ὁμοῦ αὐτοῖς· οὔκουν αὐτοῖς ὑπομένουσι τοῦ κλύδωνος ἀγριώτεροι δοκεῖν οἱ ἄνθρωποι.

Κ Ε Φ. κέ.

Περὶ Κυνὸς ζηλοτύπου.

ΖΗλοτυπίαν ζῴου φρονιμωτάτου, καὶ μέντοι καὶ σωφρονεστάτου ἄνωπου οἶδα εἰπών· πορφυρίων δὲ ἄρα τὸ ζῷον ἦν, εἴτι μέντοι καὶ παρ' ἡμῖν μνήμης ὑγιοῦς ἀγαθόν ἐστι. Ἤδη δὲ καὶ κυνίδιον μοιχοῖς πολέμιον, καὶ ἔχθιστον τῷδε τῷ φύλῳ, πέπυσμαι Σικελικόν. Ὁ μὲν μοιχὸς ἔνδον ὑπεκρύπτετο, τῆς γυναικὸς τῆς μάχλου πυθομένης ἥκειν τὸν ἄνδρα ὡς ἐξ ἀποδημίας, καὶ ὥς γε ᾤετο σκέπης ἐν καλῷ εἶναι. Οἱ γάρτοι τῶν οἰκετῶν δεκασθέντες

ex ſervis non lautiſſimi modo, ſed et janitores pecunia corrupti, cum dominam ad occultationem adulterii juvabant, tum adultero confidentiam ad inferendum ſtuprum adferebant; tantum tamen huic mulieri haec aſtutia abfuit ad praecavendum, ut certe canicula partim locum illum, quo adulter abdebatur, allatraret, partim pedibus fores conſtrupratoris receptatrices eouſque convellere adoriretur, domino ut non mediocris terror injiceretur, ex eoque ſuſpicaretur ibi malum aliquod latere. Quare fores effregit, adulterum comprehendit; qui eo animo cinctus gladio noctem expectabat, ut dominum domus interficeret, et mulierem, quam ante dixi, uxorem duceret.

C A P. XXVI.

Quaenam animalia interimat ſaliva hominis, et de Capris.

CAPRARVM ſolertia etiam haec eſt: ſalivam humanam perniciosam eſſe ceteris animantibus probe norunt, atque ab ea ſibi cavent; quemadmodum nos quoque conamur, quae homini, ſi guſtaverit, ſunt pernicioſa, effugere. Verumtamen ſaepe imprudens ſibi noxia homo haurit: at non item capras ſaliva hominis latet: quae et marinas ſcolopendras interficere valet. Praenovit etiam capra cum proximum eſt, ut juguletur; quod vel inde conſtat, quoniam non amplius cibum attingit. Eadem indignum putans ſe in extremo ovilli pecoris agmine incedere, gregem quidem praecurrens antegreditur; at ipſam hircus tum barbae fiducia, tum naturae quodam inſtinctu, genus maſculum femineo praeferens antecedit.

κατθέντες ὅσοι γοῦν τῇ δεσποίνῃ τὸ κακὸν συναπέκρυπτον (ἦσαν δὲ ἄρα ὅσοι κατὰ τὸ παστὸν καὶ μύρων ἐπιστάται φησὶν εἶναι Εὐριπίδης, καὶ οἱ θυρωροὶ δὲ) εἶτα μέντοι θαῤῥεῖν ἐποίουν τὸν τῆς εὐνῆς κλῶπα· οὐ μὴν ἀπήντησε ταύτῃ ταῦτα, ἐπεὶ καὶ πολλοῦ δεῖ· τὸ γάρ τοι κυνίδιον, ἔνθα ὁ μοιχὸς ἦν, ὑλακτεῖ τε ἅμα, καὶ μέντοι καὶ ταῖς θύραις τοὺς πόδας προσαῤῥάττει, ὡς ἐκπλῆξαι τὸν δεσπότην, καὶ συμβαλεῖν ἐκ τοῦ δρωμένου κακὸν εἶναί τι ὑπολανθάνον. Καὶ οἷα εἰκὸς δείσας, τὰς θύρας ἐκβαλὼν τὸν μοιχὸν καταλαμβάνει· καὶ εἶχε ξίφος ἐκεῖνος, καὶ νύκτα ἀνέμενεν, ἵνα ἀποκτείνῃ τῆς οἰκίας τὸν δεσπότην, καὶ τὴν προειρημένην ὑπογήμῃ γυναῖκα.

ΚΕΦ. κϛ΄.

Ὅσα ἀναιρεῖ τὸ τοῦ ἀνθρώπου Πτύελον, καὶ περὶ Αἰγῶν.

Σοφὰ δὲ αἰγῶν ἐστι καὶ ἐκεῖνα· πτύελον ἀνθρώπου θανατηφόρον εἶναι ζώῳ ἑτέρῳ καλῶς ἴσασι, καὶ φυλάττονται· ὥσπεροῦν καὶ ἡμεῖς πειρώμεθα ἀποδιδράσκειν, ὅσα ἀνθρώπῳ κακόν ἐστιν, εἴπεροῦν ἀπογεύσαιτο αὐτῶν. Ἤδη μέντοι τις καὶ ἄνθρωπος ἀγνοῶν καὶ λαθὼν κατέπιεν· αἱ δὲ αἶγες, οὐκ ἂν αὐτὰς λάθοι τὸ ἤδη προειρημένον· ἀποκτείνειν δὲ καὶ τὰς θαλαττίας σκολοπένδρας τὸ αὐτὸ δήπου πτύελον δεινότατόν ἐστι. Μέλλουσα δὲ ἡ αἲξ ἀποσφάττεσθαι, σαφῶς οἶδε· καὶ τὸ μαρτύριον, οὐκ ἂν ἔτι τροφῆς προσάψαιτο. Οὐκ ἀξιοῖ δὲ προβάτων ἐρατεῖν, ἀλλ' ἡγεῖσθαι οὖν αὐτὴν δεῖν καὶ ἐκ τῆς βαδίσεως ὁμολογεῖ· προθεῖ γοῦν ἐκεῖνα, καὶ μέντοι καὶ αὐτὰς τὰς αἶγας ὁ τράγος τῷ γενείῳ θαῤῥῶν, καὶ κατά τινα φύσιν θαυμαστὴν τοῦ θήλεως προκρίνων τὸ ἄῤῥεν.

CAP. XXVII.

De Ovibus.

Oves prae omnibus animalibus obedientes, et ad parendum a natura edoctae sunt. Obtemperant enim et pastori et canibus, et capras in via sequuntur. Eaedem mutuo inter se amore vehementi devinciuntur, ejusque gratia minus de luporum insidiis periclitantur; neque enim quaevis seorsum oberrat, neque gregem temere ulla deseruerit, sicut caprae. Ceterum Arabes horum apud se pecorum greges musica magis, quam pascuis pinguescere aiunt. Salsis delectantur, quod salis sapor potum eis suaviorem reddat. Hoc etiam non ignorant oves, boream et austrum non minus, quam qui eas ineunt arietes, earum foecunditatem promovere; et insuper sciunt boream ad masculae sobolis generationem, austrum femineae efficacem esse; quamobrem vel ad hunc, vel ad illum, pro alterutrius desiderio sexus, quae initur ovis, sese obvertit. Achilles quidem, ut amicus ejus Patroclus rogo impositus cremaretur, supplicatione opus habebat, unde Iris, o bone Homere, ventos ei rogatos advocat, quibus ille adflantibus sacrificium tanquam mercedem promittit. Quin et Neoclis filius Athenienses ventis sacrificare edocuit. At oves facile, et absque ullis ceremoniis, ventos suorum ministros conceptuum sua sponte et non appellatos et promptos habent, ad quos periti pastores eas dirigunt: cum enim auster flat, tunc ut femineae prolis numerus augeatur, ovibus arietes admittunt.

CAP.

ΚΕΦ. κζ'.

Περὶ Προβάτων.

Εὐπειθέστατα δὲ ἄρα τῶν ζώων τὰ πρόβατα ἦν, ϗ ἄρχεσθαι φύσει πεπαιδευμένα. Ὑπακούει γοῦν ϗ τῷ νομεῖ, ϗ τοῖς κυσὶ, ϗ μέντοι ϗ ἕπονται ταῖς αἰξί. Φιλεῖ δὲ ϗ ἄλληλα ἰσχυρῶς, ϗ ὑπό γε τῶν λύκων ἐπιβουλεύεται ἧττον· οὐ γὰρ πλανᾶται ἰδίᾳ ἕκαστον, οὐδὲ μὴν ἀπὸ τοῦ συννόμου σχίζεται, ὥσπερ οὖν αἱ αἶγες. Λέγουσι δὲ Ἄραβες, ὅτι ἄρα τὰ παρ' αὐτοῖς ποίμνια πιαίνεται ὑπὸ μουσικῆς μᾶλλον, ἢ ὑπὸ τοῦ χιλοῦ. Τῶν δὲ ἁλμυρῶν ἐσθίει ἥδιον, ποιεῖται γὰρ τὴν τοιαύτην τροφὴν ποτοῦ ὄψον. Τάγε μὴν πρόβατα ϗ ἐκεῖνο οἶδεν, ὅτι αὐτοῖς ὁ βοῤῥᾶς ϗ ὁ νότος συμμάχονται πρὸς τὸ τίκτειν, οὐ μεῖον τῶν κριῶν ἀναβαινόντων αὐτά· οἶδε ϗ τοῦτο, ὅτι ἄρα ὁ μὲν βοῤῥᾶς ἀῤῥενοποιός ἐστιν, ὁ δὲ νότος θηλυγόνος εἶναι πέφυκε· ϗ ἐὰν δέηται τοῦδε τοῦ ἐκγόνου ἢ τοῦδε, ὀχευομένη ἡ ὄϊς, πρὸς τὸν ἀπέβλεψεν, ἢ πρὸς τόν. Ἀχιλλεὺς μὲν, ἵνα φίλος αὐτῷ κείμενος ἐπὶ τῆς πυρᾶς καυθῇ, εὐχῆς ἐδεῖτο, ϗ ἡ Ἶρις παρεκάλει τοὺς ἀνέμους αὐτῷ, ὦ καλὲ Ὅμηρε, ϗ ὑπισχνεῖται ἥκουσιν ἱερουργίαν οἱονεὶ μισθόν. Καὶ ὁ τοῦ Νεοκλέους δὲ Ἀθηναίους ἐδίδασκε θύειν τοῖς πνεύμασιν. Αἱ δὲ ὄϊς ἀπραγμόνως, ϗ ἄνευ τινὸς τερατείας, τοὺς ἀνέμους εἰς ὠδῖνα τὴν σφετέραν ὑπηρέτας ἑτοίμους ϗ ἀκλήτους ἔχουσι, σκοποὶ δὲ ἄρα τούτων εἰσὶ ϗ οἱ ποιμένες ἀγαθοί· ὅταν γοῦν ὁ νότος πνέῃ, τότε τοὺς κριοὺς ἐπὶ τὰς ὄϊς ἄγουσιν, ἵνα ἡ ἐπιγονὴ ἡ θηλύγονος ᾖ αὐτοῖς μᾶλλον.

CAP. XXVIII.

Quomodo Erigones canem ultus fuerit Apollo.

CVM Icarium occidiſſent populares eorum, qui primi vino epoto temulentia et ſomno capti ſunt, neſcientes, vinum mortem non inferre, ſed temulentum ſoporem, morbo laborarunt Atticae incolae, Baccho, ut mihi videtur, primum ſuae vitis cultorem, eumque ſenio gravem, ulciſcente. Itaque, conſulto Pythii oraculo, reſponſum tulerunt, ſi ſalvi eſſe cupiant, oportere ipſos ſacra facere Icario, et Erigonae ejus filiae, et cani ejuſdem, quem fama celebrat ex eo, quod prae nimia in heram benevolentia a morte ejus ſupereſſe noluerit. Euripides certe jocari mihi videtur his verſibus:

Si res herilis cedat infeliciter,
Aegre ferunt hoc et dolent ſervi boni.

Quis enim ſervum mihi propter dominum mortuum nominabit, cum id canis ſervus facere ſuſtinuerit?

CAP. XXIX.

De Cane Colophonii.

CANVM benevolentiae proprium in altores ſuos illud de viro Colophonio teſtatur. Is ad mercatum Teon proficiſcens, uti quaedam ibi emeret (nam ejus in mercaturis faciendis verſabatur induſtria) pecuniam, ſervum, et canem ſecum accepit. Ac quidem ſervus, qui eam ipſam pecuniam ferebat, cum viae aliquantum proceſſiſſent, ad dejiciendam alvum ex inſtituto itinere divertit, quem ſecutus eſt canis. Servus igitur marſypium humi repoſuit, idemque iterum e terra tollere oblitus diſceſſit; at vero canis ibi remanſit marſypio incubans. Deinde ſimul ut Teon herus et ſervus veniſſent, re infecta, cum nummos ad emendum

non

I

ΚΕΦ. κή.

Πῶς ἐτιμώρησε τῆς Ἠριγόνης κυνὶ ὁ Πύθιος.

ΟΤΕ τὸν Ἰκάριον ἀπέκτειναν οἱ προσήκοντες τοῖς πρῶτον πιοῦσιν οἶνον, καὶ εἰς ὕπνον ἐμπεσοῦσιν, οὐκ εἰδότες πω μὴ θάνατον εἶναι τὸ πραχθὲν, ἀλλ᾽ οἰνηρὸν κάρον, νενόσηκαν οἱ κατὰ τὴν Ἀττικὴν, ἐμοὶ δοκεῖν, τοῦ Διονύσου τιμωροῦντος τῷ πρώτῳ γεωργῷ τῶν αὐτοῦ φυτῶν, καὶ πρεσβυτάτῳ. Ὁ γοῦν Πύθιος ἔχρησεν, εἰ βούλονται τυχεῖν σωτηρίας, Ἰκαρίῳ θύειν καὶ Ἠριγόνῃ τῇ τούτου παιδὶ, καὶ τῷ κυνὶ τῷ ᾀδομένῳ, ὅτι ἄρα δι᾽ ὑπερβολὴν εὐνοίας τὴν πρὸς τὴν δέσποιναν βιῶναι μετ᾽ αὐτὴν οὐκ ἔγνω ἄν· παίζει δὲ Ευριπίδης λέγων·

Χρηστοῖσι δούλοις συμφορὰ τὰ δεσποτῶν
Κακῶς πιτνῶντα, καὶ φρενῶν ἀνθάπτεται,

Ποῦ γὰρ ἄνθρωπος ἐπὶ τῷ δεσπότῃ τέθνηκεν, κυνὸς δούλου δράσαντος αὐτό;

ΚΕΦ. κθ´.

Περὶ τοῦ Κολοφωνίου κυνός.

ΙΔιον δὲ ἄρα τῆς τῶν κυνῶν εἰς τοὺς τρέφοντας εὐνοίας καὶ ἐκεῖνο μαρτυρεῖ. Ὁ Κολοφώνιος ἀνὴρ παραγίνεται εἰς τὴν Τέων, συνωνησόμενός τινα (καὶ γὰρ ἦν ἐμπορικὸς, καὶ τὴν ἐκ τῶν ὠνίων καπηλείαν τε καὶ μεταβολὴν πρόσοδον εἶχεν) ἀργύριον δὲ ἐπηγάγετο, καὶ οἰκέτην, καὶ κύνα. Ἔφερε δὲ τὸ ἀργύριον ὁ δοῦλος· ἐπεὶ δὲ πρὸ ὁδοῦ ἦσαν, ὁ οἰκέτης ἐξετρέπετο, ἤπειγε γάρ τι αὐτὸν τῶν κατὰ φύσιν, ἠκολούθησε δὲ καὶ ὁ κύων. Τὸ τοίνυν φασκώλιον ἀνέπαυσεν ὁ νεανίας, καὶ ἀνελέσθαι πάλιν οὐκ ἐνενόησεν, ἀλλ᾽ ᾤχετο ἀπιών· ὁ δὲ κύων ἑαυτὸν κατακλίνας ἐπὶ τῷ ἀργυρίῳ ἔμενεν ἥσυχος. Ἐλθόντες δὲ εἰς τὴν Τέων ὅ,τε δεσπότης καὶ ὁ οἰκέτης, εἶτα μέντοι ἄπρακτοι ἐπανῆλθον, ὅτε

non haberent, reverterunt; atque eadem via retro iter legentes ad locum pervenerunt, ubi servus marsypium reliquerat, atque canem marsypio incubantem, prae fame vix spirantem offendunt; qui vix dum herum et conservum suum viderat, cum a marsypio se removens, uno et eodem tempore et custodia et vita excessit. Argum igitur canem, o divine Homere, non tuum esse figmentum, neque poeticas nugas existimandum est; siquidem ea, quae retuli, Teio evenerunt.

CAP. XXX.

De Cancris.

Cancrorum genus lutarium colore aliis albius spectatur, et in luto nascitur. Cum incessit eis timor, humo se excitant ad volatum, et perparvis alis sublevantur, quibus quidem gradientes uti minime necesse habent. Cum autem injectus eis est metus, nonnihil in his subsidii, non tamen admodum firmi habent; enimvero comprehenduntur, quod sursum altius sublevari non queunt. Quidam eos comedunt; et ex coxarum vertebris laborantibus etiam remedio esse ferunt.

CAP. XXXI.

De Cancellis.

A Conchis quidem inopes et nudi cancelli nascuntur, deinde eas tanquam optima domicilia ad habitandum deligunt. Cum enim vacuas offenderunt conchulas purpurae aut strombi, intra eas ingrediuntur; et quamdiu quidem eos tegunt, delectantur habitaculo; si vero creverint carne, in alteram domum transmigrant. Neque modo in supradictorum conchas immigrant, sed et in permultas alias, si vacuae sunt.

CAP.

ὠνήσονται οὐκ ἔχοντες· τὴν αὐτήν γε μὴν ἐκτρέπονται πάλιν, ἔνθα ὁ οἰκέτης ἀπέλιπεν τὸ βαλάντιον, καὶ καταλαμβάνουσι τὸν σφέτερον κύνα ἐπικείμενον αὐτῷ, καὶ μόλις ἐμπνέοντα ὑπὸ λιμοῦ· ὁ δὲ, ὡς εἶδε τὸν δεσπότην καὶ τὸν ὁμόδουλον, αὐτὸν ἀποκλίνας τοῦ φασκωλίου, κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον καὶ τὴν φρουρὰν καὶ τὴν ψυχὴν ἀφῆκεν. Οὔκουν οὐδὲ Ἄργος ὁ κύων μυθοποίημα ἦν, ὦ θεῖε Ὅμηρε, ζῶον, οὐδὲ κόμπος ποιητικὸς, εἴπερ οὖν καὶ τῷ Τηΐῳ ταῦτα ἀπήντησεν, ὅσα καὶ προεῖπον.

ΚΕΦ. λ΄.

Περὶ Καρκίνων.

Γένος καρκίνων ἐστὶ, καὶ πετηλίαι ὄνομα αὐτοῖς. Τῶν μὲν οὖν ἄλλων ἰδεῖν εἰσι λευκότεροι, τίκτονται δὲ ἐν τῷ πηλῷ. Δείσαντες δὲ οὗτοι καὶ πέτονται, ἔχουσι γὰρ πτερύγια μικρὰ, ἅπερ οὖν αὐτοὺς ἡσυχῇ μετεωρίζει τε καὶ ἐλαφρίζει. Βαδίζοντες μὲν οὖν ἥκιστα τούτων δέονται, φοβηθέντες δὲ ἔχουσί τινα ἐπικουρίαν οὐ πάνυ καρτεράν· ἁλίσκονται γὰρ οὔτε ὑψηλοὶ πετόμενοι, οὔτε μὴν μετεωροπορεῖν οἷοί τε ὄντες. Τούτους μέντοι τοὺς καρκίνους ἐσθίουσί τινες· φασὶ δὲ καὶ ἰσχίου πόνῳ ἀγαθὰ εἶναι εἴ τις φάγοι ἀλγῶν.

ΚΕΦ. λα΄.

Περὶ Καρκινάδων.

Αἱ δὲ καρκινάδες τίκτονται μὲν γυμναὶ, τὸ δὲ ὄστρακον ἑαυταῖς αἱροῦνται, ὡς οἰκίαν οἰκῆσαι τὴν ἀρίστην. Ὑποδύεται δὲ καὶ πορφύρας ὄστρακον κενῷ περιτυχοῦσα, καὶ στρόμβου· καὶ εἰς ὅσον μὲν αὐτὴν στέγει, χαίρει τῇ καταγωγῇ· ἐὰν δὲ αὐξήσῃ τὴν σάρκα, εἰς ἄλλον μετοικίζεται οἶκον. Περιτυγχάνει δὲ τοῖς προειρημένοις, καὶ πολλοῖς καὶ κενοῖς ὀστράκοις.

CAP. XXXII.

De Strombis.

STROMBI regem habent, cui ſe faciles ad obtemperandum praebent. Rex non modo magnitudine praeſtat, ſed longe etiam pulchritudine caeteris omnibus antecellit. Quod ſi commodum ei videatur demergi, hoc quidem ipſum primus facit; ſin emergere, idem incipit; itemque ſi commigrandum ſit, ipſe primus tentat, caeteri ſubſequuntur. Quicunque hunc regem ceperit, bene rem geret, omniaque ei commode cadent; ſed is etiam qui alium capientem viderit, alacrior diſcedit, veluti re proſpera fruiturus. In urbe Byzantio drachma Attica ei qui hunc comprehenderit, praemium proponitur, a ſingulis in piſcatione ſociis conferendum.

CAP. XXXIII.

De Echinis marinis.

FLVCTVS et tempeſtas ad terram echinos devolvens e mari funditus in aridum expellit, et violenter allidit. Hi ejus periculi metuentes, cum ſentiunt mare inhorreſcere, et ventorum acerbitate procellas cieri, ſuis ſpinis lapillos ad geſtandum faciles tollunt; ut libramentum ac firmamentum habeant, ne procellarum incurſus, ac ſuae ejectionis periculum, a quo ſibi timent, ſubeant.

CAP. XXXIV.

De Purpura.

PVRPVRA vehementer guloſa eſt, et longam habet linguam, eaque penetrat quaecunque poteſt, et attrahit quae comedit; eadem etiam capitur. Capiendi autem modus ejuſmodi eſt: Parva naſſa denſo contextu, exiguis maculis, contexitur; intus vero in media naſſa ſtrombus piſcis, illecebra, appenditur ad eam allicien-

ΚΕΦ. λβ´.

Περὶ Στρόμβων.

ΟΙ δὲ στρόμβοι ϗ βασιλέα ἔχουσι, ϗ μάλα γε εὐπειθῶς ἄρχονται. Καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς οὗτος μεγέθει μέν ἐστι μέγιστος, κάλλει δὲ κάλλιστος. Καὶ εἰ μὲν εἴη οἱ καταδῦναι λῷον, ἔδρασε τοῦτο πρώτιστος· εἰ δὲ ἀναδῦναι, ϗ τούτου ἄρχει· μετακινουμένῳ δὲ ἕπονται ϗ οἱ λοιποί. Ὅστις δ᾽ ἂν ἕλῃ τόνδε τὸν βασιλέα, ὅτι ἄμεινον πράξει, καλῶς οἶδε· ϗ μέντοι ϗ εἴτις εἶδε θηρώμενον, εὐθυμότερος ἀπῆλθεν, ὥς τι χρηστὸν ϗ ἐκεῖνος ἕξων. Ἐν Βυζαντίῳ δὲ ϗ ἆθλον πρόκειται τῷ θηράσαντι τὸν προειρημένον· διδόασι δὲ οἱ συνθηραταὶ δραχμὴν Ἀττικὴν ἕκαστος τῷ ἑλόντι, ϗ τόσε ἆθλον τοῦτο ἐστίν.

ΚΕΦ. λγ´.

Περὶ τῶν θαλαττίων Ἐχίνων.

ΤΟΥΣ ἐχίνους ὁ κλύδων κυλίων εἰς τὰ ἔξω, ϗ προσαράττων τῷ ξηρῷ τῆς θαλάττης βιαιότατα ἐκβάλλει. Τοῦτο τοίνυν ἐκεῖνοι δεδιότες, ὅταν αἴσθωνται φρίττον τὸ κῦμα, ϗ μέλλον πνεῦμα σφοδρότερον ὑπανίστασθαι, ταῖς ἀκάνθαις ἀναιροῦνται λιθίδια, ὅσα εὔκολά ἐστι φέρειν αὐτοῖς, ϗ ἔχουσιν ἕρμα, ϗ οὐ ῥᾳδίως κυλίονται, οὐδὲ πάσχουσιν ὃ δεδοίκασι.

ΚΕΦ. λδ´.

Περὶ τοῦ ζώου τῆς Πορφύρας.

Η Πορφύρα λίχνον ἐστὶν ἰσχυρῶς, ϗ ἔχει γλῶτταν προμηκεστέραν, ϗ διείρει διὰ παντὸς οὗπερ ἂν ϗ δύνηται, ϗ διὰ ταύτης ἕλκει ὅσα ἂν ϗ ἐσθίει· ϗ διὰ ταύτης δὲ ἁλίσκεται. Καὶ ὁ τρόπος τῆς θήρας ἐκεῖνός ἐστι. Διαπλέκεται κυρτὶς μικρὰ μὲν, πυκνὴ δέ· ϗ ἐντὸς ἔχει στρόμβον τῇ πορφύρᾳ τὸ

δέλεαρ

alliciendam. Purpura igitur majorem in modum linguam diftendere contendens eo pertinere, et ftrombum ipfum adfequi conatur; et ne ab efca, quam ligurit, aberret, omnem eam neceffe habet exerere; itaque, ipfa exerta, fugit efcam, quoad plenitudine intumefcentem iterum extrahere non poffit; unde fit, ut eam pifcator liguritione irretitam comprehendat.

C A P. XXXV.

De Scolopendra five Centipeda.

SCOLOPENDRA marina terreftri perquam fimilis eft; quam primum ut homo contigerit, ftatim pruritu mordetur, et fimili atque is, qui ab urtica terreftri pungitur, doloris fenfu adficitur. Vrticae pruritum movent, et uredinem concitant; fed non tam acrem, quam centipeda. Poft aequinoctium urticarum genus efculentius eft.

C A P. XXXVI.

De fuga Elephantorum.

CVM a venatoribus elephanti, tanquam milites in bello, funduntur et fugantur, non alii ab aliis feparatim, fed omnes fimul et communiter, in fugam fe dant, ac fimul inter fe prementes ad gregales fuos adhaerefcunt. Horum autem qui jam funt firmata et integra aetate, reliquos fic circumcludunt, tanquam pugnaciffimi propugnatores totum agmen circummuniunt; qui vero longius funt aetate provecti, atque matres fub fe quaeque fuos pullos ita occultantes, perraro hi parvuli ut videantur, medium obtinent locum. Quod fi hos ipfos frequentes coactos leones etiam perfpiciant, vel omnes recta, vel alii alio, tanquam hinnuli, ab elephantis fibi timentes fefe in fugam conjiciunt, et antea formidabiles horum adfpectatione metu percelluntur. Nunquam vero elephas infequentibus fe opponit, nifi aut pullorum fuorum, aut aegrotantium caufa; tum vero inexpugnabilis eft.

C A P.

δέλεαρ, ϗ διῆρται ἔτος ἐν τῇ κυρτίδι μέσῃ. Ἀγώνισμα ἔν τῇ πορφύρᾳ διαλεῖναι τὴν γλῶτλάν ἐςι, ϗ ἐφικέσθαι αὐτῆ· ϗ ἀνάγκη πᾶσαν αὐτὴν προβάλλειν, εἰ μέλλοι μὴ ἁμαρλήσεσθαι, ὅ γλίχελαι, λαβεῖν· ϗ ἐκβάλλεσα τὴν γλῶτλαν ἐκμυζᾷ, εἶτα διῴδησεν ἑαυλὴν ἡ γλῶτλα ὑπὸ πλησμονῆς, ϗ ἐξελκύσαι ἀδύναλός ἐςιν αὖθις, μένει τοίνυν ἁλῆσα· ϗ ὁ πορφυρεὺς αἰσθόμενος, ἐθήρασε δεύτερος ὑπὸ τῆς λιχνείας τὴν προειρημένην.

ΚΕΦ. λέ.

Περὶ τῆς Σκολοπένδρας τῆς θαλατλίας.

ΣΚολόπενδρα θαλάτλιον θηρίον, ϗ τῷ χερσαίῳ εἰπεῖν ὁμοιόταλόν ἐςιν· εἰ δὲ αὐτῆς προσάψελαι ἀνθρωπεία σὰρξ, ὀδαξᾶταί τε παραχρῆμα ϗ κνησιεῖ, ϗ πάσχει τοιαῦτα, ὁποῖα ϗ ὑπὸ τῆς βοτάνης, ἣν καλῆσι κνίδην. Ποιῆσι δὲ ϗ ἀκαλῆφαι κνησμὸν, ἀλλ' ἔπω τοσῆτον. Ἐισὶ δὲ ἐδώδιμοι μᾶλλον διελθέσης ἰσημερίας αἱ ἀκαλῆφαι.

ΚΕΦ λϛ'.

Περὶ τῆς τῶν Ἐλεφάντων τροπῆς.

ΟΤαν ὑπὸ τῶν θηραλῶν, ὡς ἐν πολέμῳ ςραλιῶται, τραπῶσιν οἱ ἐλέφανλες, ϗ εἰς φυγὴν ὁρμήσωσιν, ἐ φεύγεσι διῃρημένοι, ἐδὲ καθ' ἕνα, ἀλλὰ κοινῇ, ϗ πιέζεσιν ἀλλήλες τῶν συννόμων ἐχόμενοι. Καὶ κύκλῳ μὲν οἱ νέοι, ὡς εἰπεῖν τὸ μαχιμώταλον· ἐν μέσῳ δὲ οἱ γεγηρακότες, ϗ αἱ μητέρες, ὑπὸ ταύταις δὲ τὰ πώλια ἑκάςη τὸ ἴδιον ἀποκρύπλεσα· ϗ ὁρῶνταί γε οἵδε οἱ μικροὶ σπανιώταλα. Ἀθρόες δὲ αὐτὲς ἐὰν ἀθρήσωσι ϗ λέονλες, ἢ φεύγεσι προλροπάδην, ἢ ἄλλος ἄλλῃ καλέπληξαν, ὡς νεβροὶ, τὲς ἐλέφανλας, οἱ τέως φοβεροὶ ϗ ἐκπληκλικοὶ καλαδείσανλες. Οὐκ ἀνθίςαλαι δὲ τοῖς διώκεσιν ἐλέφας, εἰ μή ποῖε ἄρα ὑπὲρ τῶν τέκνων, ϗ τῶν νοσέντων· ἐνταῦθα δὲ ἄμαχός ἐςιν.

CAP. XXXVII.

De Elephanto Pori regis.

Poro Indorum rege in praelio, quod cum Alexandro commisit, vulnerato, elephantus, quo vehebatur, etsi multis etiam ipse vulneribus adfectus, defixa tamen in corpore Pori tela leniter et caute promuscide extrahere non prius destitit, quam dominum intellexisset ex redundanti sanguinis profusione debilitari et evanescere. Itaque leniter et sensim se demisit, ac ita flexis genibus mansit, ut ne ex alto decidens Pori corpus gravi casu affligeretur.

CAP. XXXVIII.

Quinam Canes in pugna socii dominorum fuerunt.

Cum Hyrcanis et Magnesiis canes quasi societatem bellorum gerendorum inire solebant, hisque maximo ad bella inferenda adjumento erant. In pugna etiam ad Marathonem commissa Atheniensis quispiam sibi commilitonem canem adduxit, et uterque in Poecile depictus est, nec canis contemptui habitus est, sed pro periculo hoc praemium consecutus est, ut inter Cynaegirum, Epizelum, et Callimachum spectaretur. Picturae hujus Nicon, vel, ut alii putant, Polygnotus Thasius auctor fuit.

CAP. XXXIX.

Quinam dixerint Cervas etiam feminas cornua habere.

Qui cervae feminae cornua deesse aiunt, illi contrariae sententiae adsertores non verentur: Sophoclem quidem dicentem,

Cornuta ab altis cerva collibus venit,
Ad pascua prata:

et rursus:

Sublime tollens cornuum
Graditur suorum spicula.

Haec

ΚΕΦ. λζ΄.

Περὶ τȣ̃ Ἐλέφαντος τȣ̃ Πώρȣ.

ΠΩρȣ τȣ̃ τῶν Ἰνδῶν βασιλέως ὁ ἐλέφας, ἐν τῇ πρὸς Ἀλέξανδρον μάχῃ τετρωμένȣ, πολλὰ ἡσυχῆ ϗ μετὰ φειδȣ̃ς τῇ προβοσκίδι ἐξῄρει τὰ ἀκόντια, ϗ μέντοι ϗ αὐτὸς τετρωμένος πολλὰ ȣ̓ πρότερον εἶξε, πρὶν ἢ συνιέναι, ὅτι ἄρα ὁ δεσπότης αὐτῷ διὰ τὴν ῥύαν τȣ̃ αἵματος τὴν πολλὴν παρεῖται ϗ ἐκθνήσκει. Οὐκȣ̃ν ἑαυτὸν ὑπέκλινε, ϗ ὀκλάσας ἔμεινεν, ἵνα μὴ ἄνωθεν πεσὼν ὁ Πῶρος, εἶτα μέντοι κακωθῇ τὸ σῶμα ἔτι μᾶλλον.

ΚΕΦ. λή.

Τίνες Συςρατιῶται Κύνες ἐγένοντο.

ΥΡκανοῖς ϗ Μάγνησιν οἱ κύνες συνεςρατεύοντο, ϗ ἦν ϗ τȣ̃το συμμαχικὸν ἀγαθὸν αὐτοῖς ϗ ἐπικȣρικόν. Συςρατιώτην δέ τις Ἀθηναῖος ἐν τῇ μάχῃ τῇ ἐν Μαραθῶνι ἐπήγετο ϗ κύνα, ϗ γραφῇ εἴκασαι ἐν τῇ Ποικίλῃ ἑκάτερος, μὴ ἀτιμασθέντος τȣ̃ κυνὸς, ἀλλ᾽ ὑπὲρ τȣ̃ κινδύνȣ μισθὸν εἰληφότος, ὁρᾶσθαι σὺν τοῖς ἀμφὶ τὸν Κυναίγειρον ϗ Ἐπίζηλόν τε ϗ Καλλίμαχον. Ἔςι δὲ ϗ ȣ̃τοι ϗ ὁ κύων Νίκωνος γράμμα· οἱ δὲ ȣ̓ τȣ́τȣ, ἀλλὰ τȣ̃ Θασίȣ Πολυγνώτȣ φασί.

ΚΕΦ. λθ΄.

Ὅσοι ἔφασαν ϗ θῆλυν Ἔλαφον κέρατα ἔχειν.

ΟΣΟΙ λέγȣσι θῆλυν ἔλαφον τὰ κέρατα ȣ̓ φύειν, ȣ̓κ αἰδȣ̃νται τȣ̀ς τȣ̃ ἐναντίȣ μάρτυρας· Σοφοκλέα μὲν εἰπόντα,

Νομὰς δέ τις κερȣ̃σσ᾽ ἀπ᾽ ὀρθίων πάγων
Καθεῖρπεν ἔλαφος·

καὶ πάλιν·

Ἄρασα μύξας ϗ κερασφόρȣς
Στόρθυγγας εἷρπεν ἔκηλος.

Haec Sophili filius in fabula, quam Aleadas infcripfit. Et Euripides in Iphigenia:

Objiciam Achivis cervam infignem cornibus,
Quam pro tua falfi mactabunt filia.

Idem in fabula, cui titulus Temenidae, cervam cornutam Herculi propofitum certaminis praemium ait, his verbis:

Acceffit ad cervam aureis cornibus infignitam,
Dum fubit ingens certamen montibus in afperis,
Et quaerit illam pafcuis,
Nemoribus, et pratis.

Item Thebanus ille poeta in epinicio quodam carmine:

Eu-
ryfthei cogebat neceffitas a patre profecta
Auricornem cervam feminam adductu-
rum.

Denique Anacreon de cerva canit:

Vt hinnulum
Tenellum, lactentem,
Qui in fylva cornuta
Derelictus a matre
Peribat.

Dictum autem fuit contra adulterantes; et qui pro κερόεσσα, id eft, *cornuta*, ἐρόεσσα, id eft, *amabilis*, reponunt, adulterata lectione, ab Ariftophane Byzantio egregie redarguuntur.

CAP. XL.

De Canum benevolentia.

Hoc fane admirabilis canum amoris exfuperantiam declarat. Cum Polus, cujus dum viveret munus erat tragoedias agere, animam egiffet, et pro more cremaretur, canis ejus alumnus in medios

Καὶ ταῦτα μὲν ὁ τοῦ Σοφίλου ἐν τοῖς Ἀλεάδαις. Ὁ δὲ Εὐριπίδης ἐν τῇ Ἰφιγενείᾳ·

Ἔλαφον δ' Ἀχαιῶν χερσὶν ἐνθήσω φίλαις
Κεροῦσσαν, ἣν σφάζοντες αὐχήσουσι σὴν
Σφάζειν θυγατέρα.

Ἐν δὲ τοῖς Τημενίδαις τὸ Ἡράκλειον ἆθλον ἔλαφον κέρατα ἔχειν ὁ αὐτὸς Εὐριπίδης φησὶ, τὸν τρόπον τόνδε ᾄδων·

Ἦλθε δ' ἐπὶ χρυσόκερων ἔλαφον,
Μεγάλων ἄθλων ἵνα δεινὸν ὑποςὰς
Κατ' ἐναύλους ὀρέων ἀβάτους, ἐπί τε
Λειμῶνας, ποιμένιά τε ἄλση.

Ὁ δὲ Θηβαῖος μουσοποιὸς ἔν τινι τῶν ἐπινικίων ὑμνεῖ λέγων·

Εὐ-
ρυσθέος ἔντυ' ἀνάγκα, πατρόθεν
Χρυσόκερων ἔλαφον θήλειαν ἄξον-
θ'.

Καὶ Ἀνακρέων ἐπὶ θηλείας φησίν·

Οἷά τε νεβρὸν
Νεοθηλέα, γαλαθηνὸν,
Ὅς τ' ἐν ὕλῃ κεροέσσης
Ὑπολειφθεὶς ἀπὸ μητρὸς
Ἐπτοήθη.

Πρὸς δὲ τοὺς μοιχῶντας τὸ λεχθέν· καὶ μέντοι καὶ φάσκοντας δεῖν ἐροέσσης γράφειν, ἀντιλέγει κατακράτος Ἀριςοφάνης ὁ Βυζάντιος, καὶ μεταίρει τῇ ἀντιλογίᾳ.

ΚΕΦ. μ'.

Περὶ τῆς τῶν Κυνῶν εὐνοίας.

ΙΔΙΑ δὲ ἄρα κυνῶν καὶ ἐκεῖνα, εὐνοίας ὑπερβολὴν πᾶσαν ἐκνενικηκότα. Πώλῳ μὲν οὖν τῷ τῆς τραγῳδίας ὑποκριτῇ ὁ κύων ὁ τρόφιμος αὐτοῦ τεθνεῶτι, καὶ καιομένῳ, ἑαυτὸν συγκατέπρησε,

medios ignes insiliens una cum altore suo exustus est. Rogo etiam eodem, in quem Mentor impositus fuisset, canes ejus Eretrici voluntariam mortem sibi consciverunt. Vt vero Theodorum psalten sui propinqui in sepulchrum imposuissent, ejus Melitensis catellus, ultro seipsum in cadaveris thecam injiciens, pariter cum domino sepultus est. Nationem Aethiopum esse audivi, quae canem habet regem suum, et illius etiam arbitrio paret; si suo quodam modo gannit vel murmurat, eum non iratum esse norunt; si latrat, iram agnoscunt. Hoc, si cui testimonio sufficiens videatur Hermippus, testem sibi narrationis adducens Aristocleonem, credat; mihi vero non latens pulchre in memoriam venit.

C A P. XLI.

De Ansere, quem Lacydes philosophus peripateticus habuit; et de Elephanto Pyrrhi Epirotae.

LACYDEN peripateticum, altorem suum, anser tantopere amavit, ut et cum ipso simul ambularet; et cum ille sederet, hic quoque ab ambulando quiesceret; nec ipsum unquam relinqueret. Eum igitur Lacydes mortuum non minus ambitiose, quam aut filium aut fratrem, sepulturae honore affecit. Cum Pyrrhus, Epirotarum rex, ad Argos occubuisset, in eo conflictu elephantus fuit, qui domitorem suum tantopere amavit, ut non prius, quamvis moderator jam excidisset, currere omiserit, quam suum nutricium ex hostibus et servasset, et intra fines amicos reportasset.

C A P. XLII.

De Mulo malefico, quem ultus fuit Thales.

MALITIOSE factum muli Thales Milesius manifesto deprehensum ingeniose admodum ultus est. Cum enim ille sale onustus fluvium aliquando transmitteret, forte evenit, ut et caderet, et sarcina everteretur; sal autem aqua perfusus liquefieret. Is

ex

τέπρησε, τῇ πυρᾷ ἐμπηδήσας. Καιομένῳ δὲ καὶ Μέντορι σκύλακες Ἐρετρικαὶ ἑαυτὰς συγκατέπρησαν, ἑκοῦσαι κοινωνήσασαι τοῦ τέλους. Θεόδωρον δὲ ἄνδρα ψάλτην ἀγαθὸν, τὸν μὲν ἐς τὴν σορὸν ἐνέθεσαν οἱ προσήκοντες, κυνίδιον δὲ Μελιταῖον ἑαυτὸ ἐνέβαλεν εἰς τὴν θήκην τοῦ νεκροῦ, καὶ συνετάφη. Πέπυσμαι δὲ καὶ Αἰθιόπων εἶναι ἔθνος, ἐν ᾧ βασιλεύει κύων, καὶ τῇ ἐκείνου ὁρμῇ πείθονται· κνυζωμένου τε ἴσασιν, ὅτι μὴ θυμοῦται, καὶ ὑλακτοῦντος τὴν ὀργὴν συνιᾶσι. Τοῦτο εἴ τῳ ἱκανὸς Ἕρμιππος τεκμηριῶσαι, μάρτυρά οἱ τοῦ λόγου ἐπαγόμενος Ἀριστοκλέωνα, πειθέτω· ἐμὲ δὲ μὴ λαθὸν εἶτα ἐν καλῷ τῆς μνήμης ἀφίκετο.

Κ Ε Φ. μά.

Περὶ τῆς Χηνὸς, ἣν Λακύδης ὁ περιπατητικὸς εἶχε· καὶ Ἐλέφαντος Πύῤῥου τοῦ Ἠπειρώτου.

Λακύδῃ τῷ περιπατητικῷ κτῆμα ἦν χηνός τι χρῆμα θαυμάσιον. Ἐφίλει γοῦν τὸν τροφέα ἰσχυρῶς, καὶ βαδίζοντι μὲν συνεβάδιζε, καθημένου δὲ ἀνεπαύετο, οὐκ ἀπελείπετο δὲ αὐτοῦ ἐν βραχεῖ· ὅνπερ καὶ ἀποθανόντα ὁ Λακύδης ἔθαψε καὶ πάνυ φιλοτίμως, ὥσπερ οὖν ἢ υἱὸν ἢ ἀδελφὸν ἐκεῖνος θάπτων. Πύῤῥου δὲ τοῦ Ἠπειρώτου ἦν ἐλέφας, ὅσπερ οὖν τὸν ἑαυτοῦ πωλευτὴν οὕτως ἠγάπησεν, ὡς ἀποθανόντος ἐν Ἄργει τοῦ Πύῤῥου, ἐκπεσόντος δὲ τοῦ ἐλαύνοντος, οὐ πρότερον ὑπέμεινεν ἀτρεμῆσαι καὶ ἡσυχάσαι, πρὶν ἢ ἀνασώσασθαι τοῦτον αὐτὸν ἐκ τῶν πολεμίων, καὶ ἐς τὸ φίλον μεταγαγεῖν.

Κ Ε Φ. μβ΄.

Περὶ Ἡμιόνου κακούργου, ὃν ἠμύνατο Θαλῆς ὁ σοφός.

Κακουργίαν δὲ ὀρέως Θαλῆς ὁ Μιλήσιος ἠμύνατο, καταφωράσας πάνυ ἀποῤῥήτως. Ἅλας ἡμίονος ἦγε φόρτον, καί ποτε διὰ ποταμοῦ ἰὼν κατὰ τύχην κατώλισθε, καὶ περιετράπη. Βραχέντες οὖν οἱ ἅλες κατετάκησαν, καὶ κοῦφος ὁ ὀρεὺς

ex eo, quod jam ab onere ſolutus eſſet, magnam laetitiam cepit; et ſimul ut, quantum inter laborem et otium intereſſet, cognoviſſet, in reliquum tempus fortunam ſibi jam magiſtram ſtatuens, quam primo labem et caſum invitus feciſſet, deinde prudens et ſciens admittebat. Non poterat autem agaſo alia, quam per fluvium, via iter facere. Hoc igitur Thales ubi intellexiſſet, ſapientia ulciſcendam illius malitiam arbitratus pro ſale eum ſpongiis et lana onerari praecepit. Mulus inſtructarum ſibi inſidiarum ignarus ex conſueto more cecidit. Cum autem aqua repletum onus eſſe gravius ſenſiſſet, atque aſtutiam in detrimentum ſibi verſam percepiſſet, ex eo tempore ſine moleſtia flumina tranſiens ab omni lapſu tibias ſuſtinebat, et ſalem ab eo incommodo integrum conſervabat.

C A P. XLIII.

De Elephanto in Antiochia Syriae civitate.

In Antiochia Syriae urbe audio cicurem elephantum fuiſſe; huncque, dum ad paſtiones iret, mulierem corollas vendentem quam ſuaviſſime adſpexiſſe, et quam libentiſſime in illius conſpectu acquieviſſe, atque hujus faciem promuſcide terſiſſe; mulierem viciſſim ex ſuo artificio illecebras amatorias, corollas videlicet, quas anni tempus permittebat, contexuiſſe, elephanto obtuliſſe; et quotidie illum quidem accipere, hanc vero largiri conſueviſſe. Poſtea autem quam mulier exceſſit e vita, elephantus nec priſtinae conſuetudinis compos, nec quam amaret amplius mulierem videns, tanquam amans, qui amaſiam amiſiſſet, efferabatur; et, qui ante manſuetus fuerat, feritatem induebat, inſtar hominum, qui triſtitia ac moerore vehementer laborantes mentis impotes fiunt.

γενόμενος ἥσθη· καὶ συνιδὼν ὁπόσον τὸ μεταξὺ ἦν τοῦ μόχθου καὶ τῆς ῥᾳστώνης, τοῦ λοιποῦ τὴν τύχην διδάσκαλον ποιησάμενος, ὃ πρότερον ἄκων ἔπαθεν, εἶτα μέντοι τοῦτο εἰργάζετο ἑκών. Ἄλλην δὲ τῷ ὀρεοκόμῳ ἐλαύνειν, καὶ ἔξω τοῦ ποταμοῦ, ἄπορον ἦν. Τοῦτό τοι διηγουμένου ὁ Θαλῆς ὡς ἐπύθετο, σοφίᾳ ἀμύνασθαι τῆς κακουργίας τὸν ὀρέα ᾠήθη δεῖν, καὶ προςάττει ὑπὲρ τῶν ἁλῶν σπογγιαῖς καὶ ἐρίοις ἐπισάξαι αὐτόν. Ὁ δὲ τὴν ἐπιβουλὴν οὐκ εἰδὼς κατὰ τὸ σύνηθες ὤλισθε, καὶ ἀναπλήσας ὕδατος τὰ ἐπικείμενα τοῦ ἄχθους ᾔσθετο, καὶ ὅπως οἱ τὸ σόφισμα ἐτράπη ἐπὶ κακῷ, καὶ ἐξ ἐκείνου ἡσυχῇ διερχόμενος, καὶ κρατῶν τῶν σκελῶν, ἀπαθεῖς τοὺς ἅλας διεφύλαττε.

ΚΕΦ. μγ΄.

Περὶ τοῦ ἐν Ἀντιοχίᾳ τῇ Σύρων Ἐλέφαντος.

Πυνθάνομαι δὲ ἐν τῇ Ἀντιόχου πόλει τῇ Σύρων γενέσθαι πρᾷον ἐλέφαντα· ἰόντα τε αὐτὸν ἐπὶ τὰς νομὰς ςεφανόπωλιν γυναῖκα ὁρᾷν ἡδέως, καὶ προσεςάναι αὐτῇ, καὶ τῇ προβοσκίδι τὸ πρόσωπον τῆς ἀνθρώπου καθαίρειν· δέλεαρ δὲ ἄρα ἐκείνη καθίει τοῦ φίλτρου αὐτῷ, ςέφανον ἀεὶ τῶν ἐκ τῆς τέχνης τὸν καθ᾽ ὥραν πλεκόμενον· καὶ τῷ μὲν ὁσημέραι λαμβάνειν ἔργον ἦν, τῇ δὲ διδόναι. Χρόνῳ δὲ ὕςερον ἡ μὲν ἄνθρωπος τὸν βίον κατέςρεψεν, ὁ δὲ ἐλέφας τῆς συνηθείας διαμαρτάνων, καὶ οὐχ ὁρῶν, ἣν ἐπόθει, γυναῖκα, ὥσπερ οὖν ἐραςὴς ἐρωμένης ἀτυχῶν, ἐξηγριώθη· καὶ ὃς τέως πρᾳότατος ἦν, εἰς θυμὸν ἐξήφθη, ὥσπερ οὖν καὶ τῶν ἀνθρώπων, οἱ ἄγαν ὑπὸ τῆς λύπης ἐπικλυσθέντες καὶ ἔκφρονες γεγενημένοι.

CAP. XLIV.

Quod exorientem ſolem adorant Elephanti, et quomodo Deus iſte illorum curam gerat.

Exorientem ſolem elephanti adorant, promuſcides, tanquam manus, adverſus ſolis radios allevantes, unde etiam deo cari ſunt; cujus rei Philopator Ptolemaeus teſtis eſt nobis locuples. In bello, quod cum Antiocho geſſit, victoria penes illum fuit; cumque ſoli ſacra faceret, proque victoria ei gratias perſolveret, tum quod ad reliqua magnifica ſacrificavit, tum vero etiam quatuor elephantos maxima magnitudine, exiſtimans ſe illo ſacrificio deum religioſe colere, primum immolavit. Deinde cum in ſomniis minis dei perculſus fuiſſet, ob inuſitatam et alienam hoſtiam, religionis metu permotus, pro immolatis ex aere quatuor elephantes in honorem ſolis excitavit, hoc ut ſupplici facto hunc ſibi placatum efficeret. Ergo deos elephanti adorant; homines autem, num dii exſiſtant, et, ſi ſint, num humanarum rerum curam gerant, dubitant.

CAP. XLV.

De potu Ibidis, atque iterum de Elephantis.

Sacerdotes in Aegypto non quavis aqua ſe luſtrant, nec utcunque obvia, ſed ex qua ibidem bibiſſe credant. Norunt enim optime hanc avem nunquam guſtare aquam ſordidam, aut ullis infectam venenis; ut quam divinandi arte quoque praeditam, veluti avem ſacram, exiſtiment. Caeterum ex elephantis audio eos, qui integri nec vulnerati ſunt, vulneratorum ſpicula et jacula leniter extrahere, veluti chirurgiae peritos, et hanc artem edoctos. Priſcis animalia, vel quae ratione carent, adeo curae fuerunt, ut Pyrrho Epirotae gratum fuerit Aquilae cognomen; Antiocho autem,

ΚΕΦ. μδ'.

Ὅτι τὸν ἥλιον ἀνίσχοντα προσκυνοῦσιν οἱ ἐλέφαντες, καὶ ὅπως αὐτῶν μήδεται ὁ θεός.

ΤΟΝ ἥλιον ἀνίσχοντα προσκυνοῦσιν ἐλέφαντες, τὰς προβοσκίδας εὐθὺ τῆς ἀκτῖνος, ὡς χεῖρας, ἀνατείναντες, ἔνθεν τοι καὶ τῷ θεῷ φιλοῦνται· μάρτυς ἀγαθὸς ὁ Φιλοπάτωρ ἡμῖν Πτολεμαῖος ἔστω. Ἡ μὲν κατὰ Ἀντιόχου νίκη σὺν αὐτῷ ἐγένετο, θύων δὲ ἐπινίκια, καὶ ἱλεούμενος τὸν ἥλιον ὁ Πτολεμαῖος, τῇ τε ἄλλῃ μεγαλοπρεπῶς ἔθυσε· καὶ οὖν καὶ τέτταρας ἐλέφαντας μεγέθει μεγάλους παρέστησεν ἱερεῖα, ὥς γε ᾤετο καὶ ταύτῃ τῇ θυσίᾳ γεραίρων ἐκεῖνος τὸ θεῖον. Ἐνύπνιον δὲ αὐτὸν διετάραξεν, ὡς ἀπειλοῦντος τοῦ θεοῦ ἐπὶ τῇ ἀήθει τε καὶ ξένῃ θυσίᾳ, καὶ δείσας ἐκεῖνος, χαλκοῦς τέτταρας ποιησάμενος ἀνῆψε τῷ θεῷ ὑπὲρ τῶν ἀνῃρημένων, δεόμενός τε καὶ εὐμενιζόμενος αὐτόν. Ἐλέφαντες μὲν οὖν θεοὺς προσκυνοῦσιν· οἱ δὲ ἄνθρωποι, εἰ ἄρα γε εἰσὶ θεοὶ, καὶ ὄντες εἰ φροντίζουσιν ἡμῶν, διαποροῦσι.

ΚΕΦ. μέ.

Περὶ τοῦ τῆς Ἴβιδος ποτοῦ, καὶ πάλιν περὶ Ἐλεφάντων.

ΟΙ ἐν τῇ Αἰγύπτῳ ἱερεῖς ἑαυτοὺς περιῤῥαίνουσιν οὐ παντὶ ὕδατι, οὐδὲ μὴν οὐδὲ τῷ παρατυχόντι, ἀλλ' ἐκείνῳ, ἐξ οὗ πεπιστεύκασιν, ὅτι ἄρα καὶ ἴβις πέπωκεν. Ἴσασι γὰρ κάλλιστα, ὅτι μήποτε ἂν πίῃ ὕδατος ἐκείνη ῥυπαροῦ, καὶ λελυμασμένου ἔκ τινων φαρμάκων· ἔχειν γάρ τι πιστεύουσιν ἐν ἑαυτῷ τὸ ζῶον καὶ μαντικῆς, ἅτε ἱερόν. Ἐλέφαντας δὲ ἀκούω τῶν τετρωμένων τοὺς ἀτρώτους πεφεισμένως ἐξαιρεῖν καὶ ξυστὰ καὶ ἀκόντια, ὥσπερ οὖν χειρουργίας ἐπιστήμονας, καὶ μαθόντας τὴν ἐν τοῖσδε σοφίαν. Οὕτω δὴ ἄρα ἦν διὰ σπουδῆς τοῖς ἄνω τοῦ

autem, ut fertur, Accipitris. Haec licet argumento diverſa, a nobis conjunctim dicta ſunt, hominibus ſtudioſis cognitu non indigna.

C A P. XLVI.

Quibuſnam cuſtodibus ſe commiſit Mithridates Ponticus.

MITHRIDATES Ponticus, cum ſomnum caperet, ſui corporis cuſtodiam non modo armis et ſatellitibus committebat, ſed magis etiam tauro, equo, et cervo, quos manſuefactos cuſtodes habebat. Hi enim ad cuſtodiam ejus dormientis advigilantes, ſi quis accederet, illius ſenſum ex ipſa reſpiratione mox percipiebant; atque ille mugitu, alter hinnitu, alius ſua propria voce, eum e ſomno excitabant.

C A P. XLVII.

De diverſis nominibus, quibus Animalium ferorum foetus, et ipſa quaedam adulta nominantur.

TENERI ferarum animantium foetus nomina invenerunt diverſa, plerique etiam gemina ſortiuntur. Nam leonum σκύμνοι dicuntur, et λεοντιδεῖς, Ariſtophane Byzantio teſte. Pantherarum ſimiliter vel σκύμνοι, vel ἄρκηλοι, ſed aliqui ἀρκήλους genus a pantheris diverſum faciunt. Porro thoum et tigridum foetus non alio quam σκύμνων nomine vocari ſolent; item formicarum, et pantherum. Lyncis etiam ſoboli non aliud inditum nomen puto, nam Laſus in Dithyrambis ſic ſcribit: *Lyncisque ſoboles, quae σκύμνος appellatur.* At ſimiarum ut σκύμνοι, ita πιθηκιδεῖς dicuntur. Bubalidum autem πῶλους et orygum, canum vero et luporum σκύλακας vocari idem Ariſtophanes ait; at ex lupis etiam λυκιδεῖς dicuntur; aetate vero et magnitudine jam provecta eadem beſtia μονόλυκος [ſolitarius lupus] dici ſolet. Leporum foetura λαγιδεῖς ſunt; ex iis adultum poetae etiam πτῶκα [pavidum] nuncu-

χρόνου καὶ τὰ ἄλογα· ἔχαιρε μὲν ἀκούων Ἀετὸς ὁ Ἠπειρώτης Πύῤῥος, ὁ δὲ τὸ δὴ λεγόμενον Ἱέραξ ὁ Ἀντίοχος. Διάφορα μὲν δὴ ταῦτα καὶ ἀθρόα εἰρήσεται, τῷ συνιέντι μαθεῖν ἄξια.

ΚΕΦ. μϛ΄.

Τίσι φρουροῖς ἑαυτὸν ἐπίστευεν ὁ Μιθριδάτης ὁ Ποντικός.

ΜΙθριδάτης ὁ Ποντικὸς τὴν ἑαυτοῦ φρουρὰν καθεύδοντος ἐπίστευεν ἧττον καὶ τοῖς ὅπλοις καὶ τοῖς δορυφόροις· καὶ διὰ ταῦτα ἡμερωθέντας εἶχε φύλακας ταῦρον, καὶ ἵππον, καὶ ἔλαφον. Καθεύδοντα γοῦν ἐφρούρουν αὐτὸν οἵδε οἱ θῆρες, εἴτις προσίοι, τάχιστα ἐκ τῆς ἀναπνοῆς αἰσθανόμενοι· καὶ ὁ μὲν τῷ μυκήματι, ὁ δὲ τῷ χρεμετίσματι, ὁ δὲ τῇ μηκῇ διύπνιζον αὐτόν.

ΚΕΦ. μζ΄.

Περὶ τῆς διαφορότητος τῶν ὀνομάτων, ἅπερ οὖν ἔχει τὰ ἔκγονα τῶν ἀγρίων Ζώων, καὶ ἔνια αὐτῶν τέλεια.

ΤΩΝ ἀγρίων ζώων τὰ ἔκγονα τὰ νέα διαφόρως ὀνομάζεται· καὶ τάγε πλείω διπλῆν τὴν ἐπωνυμίαν ἔχει. Λεόντων γοῦν σκύμνοι καὶ λεοντιδεῖς ὀνομάζονται, ὡς Ἀριστοφάνης ὁ Βυζάντιος μαρτυρεῖ. Παρδάλεων δὲ σκύμνοι τε καὶ ἄρκηλοι· εἰσὶ δὲ, οἵ φασι γένος ἕτερον τῶν παρδάλεων τοὺς ἀρκήλους εἶναι. Θώων δὲ μόνοι σκύμνοι φιλοῦσι καλεῖσθαι, καὶ τίγρεων ὁμοίως· καὶ μυρμήκων δὲ, καὶ πανθήρων. Ἔοικε δὲ καὶ τὰ τῶν λυγγῶν ἔκγονα ὁμοίως ὀνομάζεσθαι, ἐν γοῦν τοῖς Λάσου λεγομένοις Διθυράμβοις οὕτως εὑρίσκεται· Σκύμνος εἰρημένον τὸ βρέφος τὸ τῆς λυγγός. Πιθήκων δὲ ἀκούομεν σκύμνους τε καὶ πιθηκιδεῖς τοὺς αὐτούς. Βουβαλίδων δὲ πώλους, εἰ δὲ καὶ ὀρύγων, οὐκ ἂν θαυμάσαιμι ὁ αὐτὸς Ἀριστοφάνης φησί· κυνῶν δὲ καὶ λύκων σκύλακες καλοῖντο ἂν ἤδ᾽ ὅς· ἤδη δὲ καὶ λυκιδεῖς καλοῦνται οἱ τῶν λύκων, ὁ δὲ τέλειος καὶ μέγιστος καλοῖτο ἂν μονόλυκος. Τῶν

μὲν

nuncuparunt; Lacedaemonii vero ταχίναν. Vulpis foetus ἀλωπεκιδεῖς dicuntur; ipſa quidem mater κερδώ, σκαφώρη, et σκινδακὸς dicta. Aprorum porcellos μολόβρια vocitant; unde et ſus μολοβρίτης Hipponacti cognominatur; eſt et ſus quidam μόνιος [ſolitarius.] Capreas autem ζόρκας, et πρόκας vocare ſolent. Hiſtricum et hujuſmodi ferarum proles ὄβρια dicuntur; cujus nominis mentio fit in Peliadibus Euripidis, et Aeſchyli Agamemnone ac Dictyulcis. Quae autem utero adhuc continentur, ἔμβρυα: quo nomine appellant illa avium, ſerpentum, et crocodilorum; quidam vero ἔμβρυα et ψακάλους vocant, inter quos et Theſſali ſunt. Aviculas recens natas νεοττοὺς et ὀρταλίχους et gallinaceos pullos aliqui ἀλεκτορίδας appellant; item πέρυσιν [pullum annotinum] cognominant, ut vinum annotinum. Licebit et χηνιδεῖς, et χηναλοπεκιδεῖς dicere, et aliarum quoque avium pullos ſimiliter; Achaeus vero, tragoediarum auctor, hirundinis pullum μόσχον dixit.

CAP. XLVIII.
De memoria Animalium.

MEMORIAE vim, quae beneficium agnoſcat, animalibus ineſſe ſine ulla arte et doctrina, quam quidam oſtentatores ſe excogitaſſe gloriantur, illa etiam argumento ſunt. Cum a ſenatore Romano ſervus, cui nomen Androcles erat, aufugiſſet, quia facinus quodpiam nefarium (id vero quale fuerit ignoro) admiſiſſet, et in Africam veniſſet, relictis urbibus, quarum ſitum ex aſtris (quod ajunt) conjiciebat, in deſertiſſimam proceſſit regionem; ibique, cum vehementi ardore ſolis torreretur, ſpeluncam lubenter ſubiens ab aeſtu requieſcebat: haec autem ſpelunca leonis erat cubile. Poſtea autem quam ex venatu leo ſummo cum dolore, quo laborabat

μὲν δὴ λαγῶν λαγιδεῖς· ὁ δὲ τέλειος, καὶ πτῶκα αὐτὸν φιλοῦσιν ὀνομάζειν οἱ Ποιηταὶ, Λακεδαιμόνιοι δὲ ταχίναν. Ἀλωπέκων δὲ τὰ ἔκγονα ἀλωπεκιδεῖς κέκληνται· αὐτὴ δὲ ἡ μήτηρ καὶ κερδὼ, καὶ σκαφώρη, καὶ σκινδακός. Τῶν δὲ ἀγρίων ὑῶν τὰ τέκνα μολόβρια ὀνομάζουσιν, ἀκούσαις δ' ἂν τοῦ Ἱππώνακτος καὶ αὐτὸν τὸν ὗν μολοβρίτην πȣ λέγοντος· καλοῦνται δὲ καὶ τῶν ὑῶν μονιοί τινες. Τάς γε μὴν δορκάδας, καὶ ζόρκας, καὶ πρόκας εἰώθασι ὀνομάζειν. Τῶν δὲ ὑστρίχων καὶ τῶν τοιούτων ἀγρίων τὰ ἔκγονα ὄβρια καλεῖται· καὶ μέμνηται Εὐριπίδης ἐν Πελειάσι τοῦ ὀνόματος, καὶ Αἰσχύλος ἐν Ἀγαμέμνονι καὶ Δικτυουλκοῖς. Τὰ δὲ ἔτι ἐν τῇ γαστρὶ, ἔμβρυα· καλοῦσι δὲ τὰ τῶν ὀρνίθων, καὶ τὰ τῶν ὄφεων, καὶ τῶν κροκοδείλων· ἔνιοι δὲ ἔμβρυα καὶ ψακάλους καλοῦσιν, ὧν εἰσι καὶ Θετταλοί. Τὰ δὲ πρόσφατα ὀρνίθια νεοττοὺς, καὶ ὀρταλίχους ἀλεκτρυόνων τε ἀλεκτορίδας λέγουσι· καὶ τόνγε πέρυσιν ὀνομάζουσιν, ὡς καὶ τὸν οἶνον· καὶ αὖ πάλιν χηνιδεῖς, καὶ χηναλωπεκιδεῖς, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια, κατὰ τὰ αὐτὰ σχηματίζουσιν· Ἀχαῖος δὲ, ὁ τῆς τραγῳδίας ποιητὴς, τὸν νεοττὸν τῆς χελιδόνος μόσχον ὠνόμασεν.

Κ Ε Φ. μή.

Περὶ τῆς τῶν Ζώων μνήμης.

ΜΝήμην δὲ παρακολουθεῖν καὶ τοῖς ζώοις, καὶ ἴδιον αὐτῶν καὶ τοῦτο εἶναι χωρὶς τῆς εἰς αὐτὴν τέχνης τε καὶ σοφίας, ἣν τερατευόμενοί τινες ἐπινοῆσαι κομπάζουσι, τεκμήριοι καὶ ἐκεῖνα. Τὸν δεσπότην ὄντα τῶν ἐκ τῆς Ῥωμαίας βουλῆς ἀπέδρα Ἀνδροκλῆς ὄνομα, οἰκέτης τὴν τύχην, ὅ,τι κακουργήσας, καὶ ἡλίκον, οὐκ οἶδα εἰπεῖν· ἧκε δ' οὖν ἐς τὴν Λιβύην, καὶ τὰς μὲν πόλεις ἀπελίμπανε, καὶ τοῦτο δὴ τὸ λεγόμενον, ἄστροις αὐτὰς ἐσημαίνετο, προῄει δὲ ἐς τὴν ἔρημον· φρυγόμενος δὲ ὑπὸ πολλῆς διαπύρου τῆς ἀκτῖνος, ἀσμένως ὕπαντρόν τινα πέτραν ὑποδραμὼν, ἡσύχαζε· λέοντος δὲ ἄρα κοίτη ἥδε ἡ πέτρα ἦν.

Ἐπάνεισι

rabat ex pede transfixo ſtipite ad ſummum praeacuto, revertiſſet, atque in juvenem incidiſſet, ipſum leniter adſpexit, ac blandiri coepit, pedemque porrexit, et, quoad poterat, ſibi ſtipitem extrahi rogabat. Ille primo, etſi mors certa ei inſtaret, ab eo pertimuit; deinde poſtquam manſuetam vidiſſet belluam, eamque ex pede laborare cognoviſſet, tum id quod pedem vexaret, evellit, tum vero illam dolore liberavit. Qua curatione leo delectatus, illum hoſpitaliter et amice tractando, et quae venaretur cum illo communicando, praemium ſalutis perſolvit. Is quidem incoctis, ut leonum mos fert, paſcebatur; ille vero aſſis veſcebatur; communique menſa ſecundum ſuam uterque vivendi rationem utebantur. Itaque totum triennium hoc modo Androcles vixit; et cum tandem corpus ei omnino incomptum illotumque prurigine nimia vexaretur, a leone diſcedens ſe fortunae commiſit. Cumque ubi eſſet intellectum fuiſſet, comprehenderunt eum, vinctumque Romam ad dominum miſerunt. Hunc dominus tum de his, quae admiſiſſet, facinoribus reum facit; factumque eſt, ut is ſic capite damnaretur, ut diſtrahendus beſtiis daretur. Tum vero ille Libycus leo forte captus fuit, et in theatrum immiſſus; ſimul et eo utpote periturus conjectus eſt juvenis, leonis aliquando hoſpes et convictor. Is primum quidem belluam non recognovit; leo contra ſtatim hominem agnovit, ſuaviterque blanditus eſt, et totius corporis inclinatione ad pedes hominis ſe abjecit. Androcles tandem ſuum hoſpitem recognovit, et leonem tanquam peregre venientem amicum amplexatur. Quamobrem, cum artis magicae peritus videretur Androcles, immiſſa eſt in ipſum etiam pardalis; quae cum invadere eum aggrederetur, leo, communis menſae memor, illum, qui videlicet ei aliquando ſalutem attuliſſet, ab hujus laniatu ſervavit, illamque laceravit. Spectatores, ut par erat, incredibili tenebantur admiratione; qui autem ſpectacula praebebat, Androclem accerſivit,

Ἐπάνεισι τοίνυν ἐκ θήρας ὁ λέων, σκόλοπι βιαίῳ ϖεριπαρεὶς ϗ κολαζόμενος, ϗ ἐντυχὼν τῷ νεανίᾳ εἶδεν αὐτὸν ϖρᾴως, ϗ σαίνειν ἤρξατο, ϗ ϖροὔτεινε τὸν ϖόδα, ϗ ἐδεῖτο, ὡς ἠδύνατο, ἐξαιρεθῆναι τὸν σκόλοπα. Ὁ δὲ τὰ μὲν ϖρῶτα, καίτοι θανάτου δεόμενος, κατέπληξεν· ἐπεὶ δὲ ϖρᾷον τὸν θῆρα ἐθεάσατο, ϗ τὸ κατὰ τὸν ϖόδα συνεῖδε ϖάθος, ἐξεῖλε τὸ λυποῦν τοῦ ϖοδὸς, ϗ τῆς ὀδύνης ἀπήλλαξεν. Ἡσθεὶς οὖν τῇ θεραπείᾳ ὁ λέων, ἰατρεῖά οἱ ἐκτίνων ξένον τε ἐνόμιζε ϗ φίλον, ϗ ὧν ἐθήρα ἐκοινώνει. Καὶ ὁ μὲν ἐσιτεῖτο ὠμὰ, ᾗ λεόντων νόμος· ὁ δὲ ἑαυτῷ ὤπτα· καὶ κοινῆς ἀπέλαυον τραπέζης, κατὰ φύσιν τὴν αὑτοῦ ἑκάτερος. Καὶ τριῶν μὲν ἐτῶν τὸν τρόπον τοῦτον διεβίωσεν ὁ Ἀνδροκλῆς· εἶτα ὑπεράγαν κουριῶν, ϗ ὀδαξησμῷ βιαίῳ κατειλημμένος, τὸν μὲν λέοντα ἀπολιμπάνει, ἑαυτὸν δὲ μεθίησι τῇ τύχῃ. Εἶτα ἁλώμενον αὐτὸν συλλαβόντες, ϗ ὅτου εἴη ϖυθόμενοι, ἐς τὴν Ῥώμην τῷ δεσπότῃ δήσαντες ἀποπέμπουσι. Ὁ δὲ, ἐφ' οἷς ἠδικήθη, εὐθύνει τὸν οἰκέτην, ϗ κατεγνώσθη ἐκεῖνος θηρίοις βορὰ ϖαραδοθῆναι. Ἐθηράθη δέ ϖως ϗ ὁ Λίβυς ἐκεῖνος λέων, ϗ ἀφέθη ἐν τῷ θεάτρῳ· ϗ ὁ νεανίας δὲ ὡς ἀπολούμενος, ὁ ϖοτὲ αὐτῷ ἐκείνῳ τῷ λέοντι σύνοικός τε ϗ σύσκηνος γεγενημένος. Καὶ ὁ μὲν ἄνθρωπος οὐκ ἐγνώρισε τὸν θῆρα· ἐκεῖνος δὲ ϖαραχρῆμα ἀνεγνώρισε τὸν ἄνθρωπον, ϗ ἔσαινεν αὐτὸν, ϗ ὑποκλίνας τὸ ϖᾶν σῶμα, ἔρριπτό οἱ ϖαρὰ τοῖς ϖοσίν. Ὀψὲ δὲ ϗ Ἀνδροκλῆς ἐγνώρισε τὸν αὐτοῦ ξένον, ϗ ϖεριλαβὼν τὸν λέοντα, ὡς ἥκοντα ἑταῖρον ἐξ ἀποδημίας κατησπάζετο. Ἐπεὶ δὲ ἐδόκει γόης, ἀφείθη οἱ ϗ ϖάρδαλις· ὁρμώσης δὲ αὐτῆς ἐπὶ τὸν Ἀνδροκλέα, ὁ λέων ἀμύνων τῷ ϖοτε ἰασαμένῳ, ϗ κοινῆς τραπέζης μεμνημένος, διασπᾷ τὴν ϖάρδαλιν. Οἷα τοίνυν εἰκὸς, οἱ θεώμενοι ἐκπλήττονται· ϗ ὁ διδοὺς τὰς θέας καλεῖ τὸν Ἀνδροκλέα, ϗ τὸ ϖᾶν μανθάνει. Καὶ θροῦς εἰς τὸ ϖλῆθος διαῤῥεῖ, ϗ τὸ σαφὲς ὁ δῆμος μαθόντες ἐκβοῶσιν ἐλευθέρους ἀφεῖσθαι ϗ τὸν ἄνδρα ϗ τὸν λέοντα.

vit, ab eoque totam rem cognovit. Inde primo rumor in multitudinem effluxit, deinde, re cognita, populus clamavit, homini ipsi et leoni esse largiendam libertatem. Constat igitur brutis quoque non deesse memoriam. His modo commemoratis similis est historia de Leone in Samo in templo Bacchi cum hiatu cognominato, quam si quis scitu dignam existimet, ex Eratosthene, Euphorione, aliisque, qui eandem referunt, nosse poterit.

Ἴδιον δὴ τῶν ζώων ϗ ἡ μνήμη· ϗ συνῳδὸν τοῖς προειρημένοις, ϗ ἐς τὸ αὐτὸ δ᾽ ἐςὶν εὔδοντος ἐν τῇ Σάμῳ, ἐπὶ τȣ̃ κεχηνότος Διονύσȣ νομίζοιτο ἂν ϗ τὸ φωλιὸν εἰδέναι. Καὶ τȣ̃το ἀκȣέτω Ἐρατοσθένȣς τε ϗ Εὐφορίωνος, ϗ ἄλλων περιηγȣμένων αὐτό.

AELIANI

DE

NATVRA ANIMALIVM

LIBER VIII.

CAPVT I.

De Canibus Indicis denuo comperta.

EX Indicarum rerum ſcriptis iſta etiam docemur: Canes feminas multo generoſiſſimas, tum ad inveſtiganda ferarum veſtigia praeſtantiſſimas, tum vero ad curſum velociſſimas, in loca feris abundantia, venationis periti, perductas ut primum ad arborem alligarunt, aleamque, ut vulgo dicitur, jecerunt, diſcedunt. In has autem tigres incurrentes, venationis inopia ex fame laborantes, lacerant; ſi autem libidine inflammati, et cibo repleti ſint, cum canibus complexu venereo junguntur; namque illi quoque cum ſunt exſaturati, ad venerem proni ſunt. Ex hac tigridis conſuetudine cum cane non canis, ſed tigris, ut ferunt, procreatur; et ex hoc et cane femina etiamnum tigris; qui vero deinceps ex hoc et cane concipitur, matri ſimilis eſt, et ſeminis in deterius degeneratione, canis naſcitur. Neque hoc negaverit Ariſtoteles. Ii canes tigride patre nati, ut vel cervi vel apri venatum praeclare ſpernunt, ſic leones invadere, et ſui generis nobilitatem ita teſtari gaudent. Horum igitur canum virtutis ſpecimen Indi Alexandro Philippi filio exhibuerunt, hoc modo: Primo cervum emiſe-

ΑΙΛΙΑΝΟΥ

ΠΕΡΙ
ΖΩΩΝ ΙΔΙΟΤΗΤΟΣ
ΒΙΒΛΙΟΝ Η΄.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ α΄.

Τὰ περὶ τῶν Ἰνδικῶν Κυνῶν προσευρεθέντα.

ΙΝΔΙΚΟΙ λόγοι διδάσκουσιν ἡμᾶς καὶ ἐκεῖνα· Τὰς κύνας ἄγουσιν ἐς τὰ ἔνθηρα χωρία οἱ θηρατικοὶ, τὰς εὐγενεῖς τε καὶ ἴχνη καταγνῶναι θηρίων ἀγαθὰς, καὶ ὠκίστας εἰς δρόμον, καὶ τοῖς δένδροις προσδήσαντες, εἶτα μέντοι ἀπαλλάττονται, τοῦτο δήπου τὸ λεγόμενον ἀτεχνῶς, κύβον ἀναῤῥίψαντες. Οἱ δὲ τίγρεις ἐντυχόντες αὐταῖς, ἀθηρίᾳ μὲν καὶ λιμῷ συμπεσόντες, διασπῶσιν αὐτάς· ἐὰν δὲ ὀργῶντες ἀφίκωνται καὶ κεκορεσμένοι, συμπλέκονταί τε αὐταῖς, καὶ τῆς ἀφροδίτης ἐν πλησμονῇ καὶ ἐκεῖνοι μέμνηνται. Ἐκ δὲ τῆς ὁμιλίας ταύτης οὐ κύων, φασὶν, ἀλλὰ τίγρις τίκτεται· ἐκ δὲ τούτου καὶ κυνὸς θηλείας, ἔτι τίγρις τεχθείη ἄν· ὁ δὲ ἐκ τούτου καὶ κυνὸς εἰς τὴν μητέρα ἀποκρίνεται, καὶ κατώλισθεν ἡ σπορὰ πρὸς τὸ χεῖρον, καὶ κύων τίκτεται. Πρὸς ταῦτα Ἀριστοτέλης οὐκ ἀντιφήσει. Οὗτοι δὲ ἄρα οἱ κύνες, οἷς πάρεστι πατέρα αὐχεῖν τὸν τίγριν, ἔλαφον μὲν θηρᾶσαι, ἢ συῒ συμπεσεῖν ἀτιμάζουσι· χαίρουσι δὲ ἐπὶ τοὺς λέοντας ἄττοντες, καὶ τοὺς ἄνω τοῦ γένους ἀποδεικνύντες ἐντεῦθεν. Ἀλεξάνδρῳ γοῦν τῷ Φιλίππου πεῖραν ἔδοσαν οἱ Ἰνδοὶ τῆς τῶν κυνῶν

τῶνδε

emiserunt, at canis se quietum tenuit; deinde aprum, at idem immotus permansit; tum vero ursum, at ursus eum nihil excitavit; ad extremum leonem protulerunt, quem ut vidit, vehementiori ira exarsit, et tanquam verum adversarium conspicatus, sine mora intrepidus invasit, atque acriter comprehensum tenens illius fauces premebat, et suffocabat. Tum Indus, qui hoc spectaculum regi praebebat, quique probe sciebat ejus robur animi et constantiam, primum huic caudam abscindi jussit; at canis sibi caudam facile abscindi patiebatur. Deinde etiam crus unum suffringi imperavit; is vero aeque ut a principio urgebat, et perinde nihil remittebat, quasi alienum crus et ad se nihil pertinens suffringeretur: post, alterum, unde quoque is de morsu nihil remisit: tum tertium incidi praecepit, is similiter ut ante leonem constrictum tenuit: tum etiam quartum crus abscindi jussit, is nihilo minus leonem mordicus tenere perseveravit. Denique etsi caput a reliquo corpore abscissum erat, illius tamen dentes ex illa leonis parte, in quam primum defixi fuissent, pendebant; et quamvis is, qui eos in initio defixisset, jam mortuus esset, ejus tamen ipsius etiam nunc ex leone appensum caput sublime ferebatur. Hic Alexander non mediocri dolore adficiebatur, a cane obstupefactus, quod is, qui tale virtutis experimentum dedisset, e vita, quam ex robore animi, contra quam timidi solent, cedere maluisset. Quare Indus videns Alexandrum ex hujus casu dolorem non mediocrem cepisse, quatuor canes huic simillimos illius donavit: ille vero laetus eos munere accepit, Indumque, qui dedisset, tanto precio, quanto par esset, remuneratus est. Itaque horum quatuor dono nactum Alexandrum doloris, quem ex primo suscepisset, oblivio cepit.

CAP.

τῶνδε ἀλκῆς, τὸν τρόπον τᾶτον· Ἀφῆκαν ἔλαφον, ϗ ὁ κύων ἡσύχαζεν· εἶτα σῦν, ὁ δὲ ἀτρεμῶν κατέμενε· ϗ ἐπὶ τέτοις ἄρκτον, ϗ ἔκνιζεν αὐτὸν ἄρκτος ἐδέν· λέοντος δὲ ἀφεθέντος, ὅδε ὡς εἶδεν, ὥς μιν μᾶλλον ἔδυ χόλος, ϗ οἷα δήπε θεασάμενος τὸν ὄντως ἀντίπαλον, ἄτε ἔμελλεν, ἄτε ἠτρέμει, ἀλλ᾽ ἀΐξας ἐπ᾽ αὐτὸν, εἶτα μέντοι καρτερᾶ τῆ λαβῆ εἴχετο, πιέζων ϗ ἄγχων. Ὁ τοίνυν Ἰνδὸς, ὁ τὴν θέαν τῷ βασιλεῖ τήνδε παρέχων, κάλλιςα εἰδὼς τᾶ κυνὸς τὸ καρτερικὸν, προσέταξέν οἱ τὴν ἐρὰν ἀποκοπῆναι· ϗ ἡ μὲν ἀπεκόπτετο, ὁ δὲ ἐκ ἐφρόντιζε. Προσέταξεν ἂν ὁ Ἰνδὸς ϗ τῶν σκελῶν ἓν ἀποκόψαι, ϗ ἀπεκόπη· ὁ δὲ ὡς ἐξ ἀρχῆς ἐνέφυ, εἴχετο, ϗ ἐκ ἀνίει, ὥσπερ ἂν ἀλλοτρίε κοπτομένε σκέλες ϗ ὀθνείε· ϗ ἄλλο ἀπεκόπτετο, ϗ τὸ δῆγμα ὁ κύων ἐ κατελίμπανε· ϗ τρίτον ἕτερον, εἴχετο ϗ ὅδε· ϗ τὸ τέταρτον ἐπ᾽ ἐκείνοις, ϗ ἦν ἐγκρατὴς τᾶ δήγματος ἔτι. Καὶ τελευτῶντες τῆς κεφαλῆς τὸ λοιπὸν σῶμα ἀφεῖλον· ὀδόντες δὲ ἐκείνῃ ἤρτηντο τῆς ἐξ ἀρχῆς ἀντιλαβῆς, ϗ ἡ κεφαλὴ ἠωρεῖτο μετέωρος ἐκ τᾶ λέοντος, αὐτᾶ μέντοι τᾶ δακόντος ἐξ ἀρχῆς ἐκ ἔτι ὄντος. Ἀλέξανδρος ἂν ἐνταῦθα ἠνιᾶτο, τὸν κύνα ἐκπλαγεὶς, ὅτι ἄρα πεῖραν ἑαυτᾶ διδὲς εἶτα ἀπολώλει, τὸ ἐναντίον τοῖς δειλοῖς παθὼν, θάνατον δὲ ὑπὲρ τῆς ἀνδρείας ἠλλάξατο. Ἰδὼν ἂν ὁ Ἰνδὸς αὐτὸν ἀνιώμενον, τέτταρας ὁμοίες ἐκείνε κύνας ἔδωκέν οἱ· ὁ δὲ ἥσθη λαβὼν, ϗ ἀντέδωκεν ὁποῖα ἦν εἰκός. Καὶ τῆς γε ἐπὶ τῷ πρώτῳ λύπης ἔλαβε λήθην ὁ τᾶ Φιλίππε παῖς, λαβὼν τὰς τέτταρας.

ΚΕΦ.

CAP. II.

De fide, quam Canes dominis in venando servant.

OMNIS canis venaticus ex eo, quod ceperit feram, non mediocri voluptate afficitur; et tanquam praemio, si dominus ei permittat, sic ea capta utitur: si vero non concedat, bestiam vivam servat, quoad venator adventarit, de totaque captura pro suo arbitratu statuerit. Quod si mortuo vel apro vel lepori inciderit, non attingit quidem; nec enim alienis se laboribus adscribit, nec quae ad se non pertineant, sibi adsumere dignatur. Ex quo apparet magnanimitatis natura eum non expertem esse; quippe qui non carnes quaerat, sed victoriam amet. Nec jam alienum est explicare, quid usu venandi peritus canis agat, dum venatur: Longo vinculo alligatus antecedit, et silentio odoratur simul, et quamdiu nulla ei praeda occurrit, nec in ullam incidit, ante venatorem praecurrit, ut ex adspectu conjeceris, tristior, et pergens ulterius venatorem impigre et fortiter attrahit et allicit. Si vero forte vestigia deprehenderit, et bestiam alicubi olfecerit, istic sistit pedem; et domino ad se propius accedenti, quod venationis proventus prope sit, gaudio perfusus blanditur, ejusque pedes osculatur; ac simul ad institutam venationem incumbere perseverat, et pedetentim usque eo procedit, dum ad cubile pervenerit, nec ultra progreditur. Quo animadverso, venator propria venatorum significatione praedam adesse his, qui retia ferunt, denunciat; hi autem retia circumjiciunt. Tum canis, intelligens voce opus esse ad excitandam feram, latrat, ut ex fuga in casses incidens comprehendatur; eaque capta, canis victoriae suae paeana concinit, et laetabundus exsultat, non aliter quam milites, qui hostes vicerint. Haec circa apros et cervos agunt canes.

CAP.

Κ Ε Φ. β'.

Περὶ τῆς κατὰ τὴν θήραν τῶν κυνῶν πρὸς τοὺς δεσπότας πίστεως.

Κύων ἀγρευτικὸς ἅπας, αὐτὸς μὲν λαβὼν θηρίον ἥδεται, ϗ κέχρηται τῇ ἄγρᾳ ὡς ἄθλῳ, ἐὰν αὐτὸν συγχωρήσῃ ὁ δεσπότης· εἰ δὲ μὴ, φυλάττει ζῶντα, ἔς τ' ἂν ὁ θηρατὴς ἀφίκηται, ϗ κρίνῃ γε ὑπὲρ τοῦ ληφθέντος ὅ,τι ϗ θέλοι. Νεκρῷ δὲ ἐντυχὼν ἢ λαγῷ τινι ἢ συὶ, οὐκ ἂν ἅψοιτο, τοῖς ἀλλοτρίοις ἑαυτὸν πόνοις οὐκ ἐπιγράφων, οὐδὲ ἀξιῶν σφετερίζεσθαι τὰ προσήκοντά οἱ ἥκιστα. Ἔοικε δὲ ἐκ τούτων ἔχειν τι ϗ φιλοτιμίας ἐν ἑαυτῷ φυσικῆς· μὴ γὰρ δεῖσθαι κρεῶν, ἀλλὰ νίκης ἐρᾷν. Ἀκοῦσαι δὲ ἄξιον, ὅ,τι ϗ δρᾷ παρὰ τὸν τῆς θήρας καιρὸν ὁ κύων ὁ θηρατικός. Προηγεῖται τοῦ κυνηγέτου ἱμάντι μακρῷ προσημμένος, ϗ ῥινηλατεῖ, τῆς φωνῆς ἔχων ἐγκρατῶς ϗ σιωπῶν· ϗ εἰς ὅσον μὲν ἀθηρία ἀπαντᾷ αὐτῷ, ϗ οὐδενὶ ἐντυγχάνει, πρόεισιν ὡς ἰδεῖν ϗ τεκμήρασθαι κατηφέστερος, ϗ μέντοι ϗ εἰς τὸ πρόσω ἰὼν ἐπάγεται τὸν θηρατὴν προθύμως τε ϗ καρτερικῶς εὖ μάλα ὁ κύων. Εἰ δὲ ἰχνεύσειε τυχὸν, ϗ ὀσμῇ τινι προσπέσοι τοῦ θηρίου, ἐνταῦθα ἕστηκεν· ὁ δὲ κυνηγέτης ἔρχεται πλησίον, ϗ ὁ κύων περιχαρὴς τῇ εὑρεμίᾳ ὢν αἰκάλλει τὸν δεσπότην, ϗ φιλεῖ τὼ πόδε· ϗ πάλιν τῆς ἐξ ἀρχῆς ἰχνεύσεως ἔχεται, ϗ πρόεισι βάδην ἔς τ' ἂν ἀφίκηται πρὸς τὴν κοίτην, ϗ περαιτέρω οὐ πρόεισι. Συνῆκεν οὖν ὁ θηρατὴς, ϗ ὑποθωΰξας σημαίνει τοῖς ἀρκυωροῖς· οἱ δὲ περιβάλλουσι τὰς ἄρκυς. Καὶ ἐνταῦθα τοῦ καιροῦ ὑλάκτησεν ὁ κύων, νοεῖ δὲ αὐτῷ τηνικαῦτα ἡ βοὴ εἰς ἀνάστασιν τὸν σῦν ὑποθῆξαι, ἵνα ἐμπέσῃ φεύγων, ϗ τοῖς δικτύοις καταληφθῇ· ἁλόντος δὲ τοῦ θηρὸς, ὅδε ἐπινίκιόν τινα οἱονεὶ παιᾶνα ἐκβοᾷ, ϗ γέγηθε ϗ σκιρτᾷ, ὥσπερ οὖν οἱ τοὺς ἐχθροὺς ὁπλῖται νενικηκότες. Ταῦτα ἐπὶ συῶν ϗ ἐλάφων δρῶσιν οἱ κύνες.

CAP. III.

Quod gratiam Delphini bene de se meritis referunt.

Ad referendam gratiam delphini hominibus justiores sunt, cum tamen lege Persarum, quam laudibus tollit Xenophon, minime teneantur. Coeranus nomine, natione Parius, delphinos quosdam ad Byzantium captos a piscatoribus argento redemit, et liberos dimisit; pro quo hanc gratiam collegit, ut nave quinquaginta remorum (sicut in sermonem hominum venit) Milesiis vectoribus plena, in qua et ipse vehebatur, in freto Parii maris submersa, et vectoribus naufragio perditis, illum ipsum delphini ex hoc periculo servarint, beneficio, quo prius ipsos adfecerat, vicem ei reponentes: quod quidem ipsum, promontorium nomine Coeranium, quo ipsum exposuerunt, ubi et spelunca in saxo visitur, facile ostendit. Itaque postea Coeranum mortuum secundum mare illud cognatione ei proximi sepultura adfecerunt; quod quidem ipsum ut delphini senserunt, frequentes tanquam ad justa funeri persolvenda ad litus convenerunt, et quoad pyra arderet, tandiu sicut amicis fidi amici permanserunt; deinde, exstincto rogo, discesserunt. Non item certe homines, sed potius vivos colunt, et eos quidem divites et fortunatos; contra vero mortuos, vel aliquo infortunio pressos aversantur, ne gratiam pro beneficio, quo adfecti fuerunt, persolvant.

CAP. IV.

De Piscium obedientia, si appellentur.

Pisces quoque cicures et mansueti evadunt, et appellati intelligunt, et e manu largientium cibos capiunt: ut anguilla sacra in Arethusa. Muraenam etiam Crassi Romani celebrant; quae sic inauribus et gemmis distincto monili, tanquam sane eximia

formae

ΚΕΦ. γʹ.

Ὅτι Δελφῖνες ἴσασι τοῖς εὐεργέταις τὴν χάριν ἀποδοῦναι.

Χάριν δὲ ἄρα καὶ δελφῖνες τῶν ἀνθρώπων ἀποδοῦναι ἦσαν δικαιότεροι, καὶ τῷ νόμῳ τῶν Περσῶν, ὃν ἐπαινεῖ καὶ Ξενοφῶν, οὐκ ἐνέχονται· ὃ δὲ λέγω τοιοῦτόν ἐστι. Κοίρανος ὄνομα, τὸ γένος ἐκ Πάρου, δελφίνων τινῶν ἐν Βυζαντίῳ βόλῳ περιπεσόντων καὶ ἑαλωκότων, δοὺς ἀργύριον οἱονεὶ λύτρα τοῖς ἠγρευκόσιν ἀφῆκεν αὐτοὺς ἐλευθέρους, ἀνθ' ὧν τὴν χάριν ἀπείληφεν. Ἔπλει γοῦν πεντηκόντορον ἔχων, ὡς λόγος, Μιλησίους τινὰς ἄγουσαν ἄνδρας, ἐν δὲ τῷ μεταξὺ τῆς Πάρου πορθμῷ τῆς νεὼς ἀνατραπείσης, καὶ τῶν ἄλλων διαφθαρέντων, τὸν Κοίρανον ἔσωσαν δελφῖνες, ὑπὲρ ἧς φθάσαντες εἶχον εὐεργεσίας τὴν ἴσην ἀντιδιδόντες· καὶ ἔνθα ἐξενήξαντο ὀχοῦντες αὐτὸν, ἄκρα δείκνυται καὶ ὕπαντρος πέτρα, καὶ καλεῖται ὁ χῶρος, Κοιράνειος χῶρος. Χρόνῳ δὲ ὕστερον τεθνεῶτα τόνδε τὸν Κοίρανον θαλάττης πλησίον ἔκαιον· εἶτα μέντοι αἰσθόμενοί ποθεν οἱ δελφῖνες ἠθροίσθησαν, ὥσπερ οὖν ἐπὶ τὸ κῆδος ἥκοντες, καὶ εἰς ὅσον ἡ πυρὰ ἤκμαζε καιομένη, παρέμειναν ὡς φίλῳ φίλος πιστός· εἶτα μέντοι κατασβεσθείσης, οἵδε ἀπενήξαντο. Ἄνθρωποί γε μὴν ζῶντάς τε καὶ πλουτοῦντας καὶ εὖ πράττειν δοκοῦντας θεραπεύουσι, νεκροὺς δὲ ἀποστρέφονται, ἢ καὶ δυστυχοῦντας, ἵνα μή τινα ἐκτίσωσιν εὖ παθόντες χάριν.

ΚΕΦ. δʹ.

Περὶ τῆς τῶν Ἰχθύων πρὸς τὴν κλῆσιν εὐπειθείας.

Ἦσαν δὲ ἄρα καὶ ἰχθύες πρᾶοί τε ἅμα καὶ χειροήθεις, καὶ οἷοι καλούμενοι ὑπακούειν, καὶ διδόντων τροφὰς ἑτοίμως δέχεσθαι· ὥσπερ οὖν ἡ ἐν Ἀρεθούσῃ ἱερὰ ἔγχελυς. Τὴν Κράσσου τε τοῦ Ῥωμαίου μύραιναν ᾄδουσιν· ἥπερ οὖν καὶ ἐνωτίοις καὶ ὁρμίσ-

formae pulchritudine puella, ornabatur: et appellantis vocem Craſſi agnoſcebat, atque ad eum adnatabat; cumque quippiam ei porrigebat edendum, prompto et parato animo accipiebat. Hanc ille mortuam, ut audio, flevit atque honore ſepulturae adfecit. Et cum aliquando Domitius in hunc dixiſſet; Stulte Craſſe, Muraenam fleviſti mortuam: ad haec reſpondens Craſſus, Equidem, inquit, de beſtiae morte flevi; tu vero nullum ne ex tribus quidem uxoribus, quas ad ſepulturam dediſti, luctum percepiſti. De crocodilis quidem hanc auditionem ex Aegyptiis accepi, ſacros eſſe, et manſueſcere, et a miniſtris ſe facile contrectari ſuſtinere, et ſibi fruſta eſculenta in dentes inſita extrahentibus patulum os praebere. Porro antiquiores et praeſtantiores divinatione pollere Aegyptii ferunt, idque Ptolemaei (quotus autem is fuerit, ipſos interrogate) teſtimonio comprobant; qui cum ex crocodilis praeſtantiſſimum appellaret, eum non exauditum fuiſſe ajunt, et cum cibaria ei comedenda objeciſſet, rejeciſſe: inde ſacerdotes collegiſſe, ex Ptolemaeo idcirco crocodilum, quod eum vicinum ad moriendum praenoſceret, cibum capere noluiſſe.

CAP. V.

De Lyciorum divinatione per Piſces.

Avdio quoſdam auſpiciis divinare, et avibus adſidentes, earum volatus et ſedes explorare; et in hac arte celebres praedicantur Tireſias, Polydamas, et Polyidus, ac Theoclymenus, multique alii. Viſcerum vero ſitus et naturam praeclare intellexerunt Silanus, Megiſtias, et Euclides, et praeter eos quamplures. Audivi etiam dicentes, quod quidam per farinas, et cribra, ac caſeos vaticinantur. Verum etiam intellexi in vico quodam Lyciae, nomine Syrrha, inter Myra et Phellon, quoſdam vaticinari piſcibus adſidentes, et ſcire, quid velit piſcium evocatorum acceſſus et receſſus;

et

I

κοις διαλίθοις κεκόσμητο, οἷα δήπε ὡραία κόρη· ϗ καλεντος τε Κράσσε τὸ φώνημα ἐγνώριζε, ϗ ἀνενήχετο· ϗ ὀρέγοντος ὁτιεν, ἥδε ἤσθιε προθύμως ϗ ἑτοίμως λαμβάνεσα. Ταύτην τοι ϗ ἔκλαυσεν ὁ Κράσσος, ὡς ἀκέω, τὸν βίον καταστρέψασαν, ϗ ἔθαψε. Καί ποτε Δομετίε πρὸς αὐτὸν εἰπόντος, Ὦ μωρὲ, μύραιναν ἔκλαυσας τεθνεῶσαν· ὁ δὲ ὑπολαβὼν, Ἐγὼ θηρίον, ἔφατο, σὺ δὲ τρεῖς γυναῖκας θάψας εκ ἔκλαυσας. Αἰγυπτίων δὲ ἀκέω λεγόντων τὲς ἱερὲς κροκοδείλες εἶναι πράες, ϗ τῶν γε θεραπευτήρων ἐπιψαυόντων ϗ ἐπαφωμένων ὑπομένειν ϗ κέφως φέρειν, ϗ κεχηνέναι καθιέντων ἐκείνων, ϗ τὲς ὀδόντας σφισὶ καθαιρόντων, ϗ τὰ εἰσδυόμενα τῶν σαρκίων ἐξαιρέντων. Ἤδη μέντοι ϗ μαντικῆς μετειληχέναι τὲς προτιμοτέρες κροκοδείλες Αἰγύπτιοί φασι, ϗ τὸ μαρτύριον ἐκεῖνο προάγονται Πτολεμαίε, (ὁπόσος δὲ ἦν ἕτος, ἐκείνες ἔρεσθε) καλεντος τὸν προτιμότερον τῶν κροκοδείλων μὴ ὑπακεσαί φασι, ϗ τροφὰς ὀρέγοντος μὴ προσίεσθαι· συνιέντας δὲ τὲς ἱερέας, ὅτι τὸ τέλος τῷ Πτολεμαίῳ προσιὸν εἰδὼς ὁ κροκόδειλος, εἶτα μέντοι τὴν ἐξ αὐτε τροφὴν ἠτίμασε λαβεῖν.

ΚΕΦ. έ.

Περὶ τῆς τῶν ἐν Λυκίᾳ μαντείας τῆς διὰ τῶν Ἰχθύων.

Οἰωνοῖς μαντευομένες ἀκέω τινὰς, ϗ ἐπ᾽ ὄρνισι καθημένες ἐξετάζειν πτήσεις τε αὐτῶν ϗ ἕδρας· ϗ ᾄδονταί γε ἐπὶ ταύτῃ τῇ σοφίᾳ Τειρεσίαι τε, ϗ Πολυδάμαντες, ϗ Πολύειδοι, ϗ Θεοκλύμενοι, ϗ ἄλλοι πολλοί. Σπλάγχνων δὲ ἄρα θέσεις ϗ φύσεις καταγνῶναι δεινοὶ ἦσαν ϗ Σιλανοὶ, ϗ Μεγιςίαι, ϗ Εὐκλεῖδαι, ϗ ἐπὶ τέτοις πολὺς κατάλογος. Ἀκέω μέντοι τινῶν λεγόντων, ὅτι ϗ ἀλφίτοις μαντεύονταί τινες, ϗ κοσκίνοις, ϗ τυρίσκοις. Πέπυσμαι δὲ ϗ κώμην τινὰ Λυκιακὴν μεταξὺ Μύρων ϗ Φελλε, Σύρραν ὄνομα, ἐν ᾗ μαντεύονταί τινες ἐπ᾽ ἰχθῦσι καθήμενοι, ϗ ἴσασιν, ὅ,τι ϗ νοεῖ ἥτε ἄφιξις αὐτῶν

κληθέν-

et quid oſtendant, ſi non paruerint; et cum multi advenerint, quid ſignificent. Atque ejus divinationis periti ſciunt, quid, cum ſalit piſcis, demonſtret; quid cum mortuus fluitat, quid cibum ſumens, quid etiam recuſans, praeſignificet.

CAP. VI.

Quaenam facile capiantur a quibuſdam

NVLLO negotio a lupis aſini comprehenduntur, et facile e vita tolluntur, a meropibus apes, ab hirundinibus cicadae, a cervis ſerpentes; pardalis curſus celeritate cum alia pleraque, tum vero maxime ſimias adſequitur.

CAP. VII.

Quod quaedam Animalia ſine morſu mortem inferunt.

MEGASTHENEM audio dicentem in mari Indico quendam piſciculum naſci, eumque, quoad vivit, in profundo quidem natantem non apparere, mortuum vero ad ſummam aquam fluitare; qui eum contigerit, animi defectu laborare, et deinde obire mortem. In libro De venenatis animalibus Apollodorus ait, eum qui cherſydrum conculcaverit, etſi morſus non fuerit, omnino mori; quod ſolus ejus tactus quiddam omnino tabificum habere dicatur: tum ei, qui curare et quoquo modo remedium adferre morienti tentaverit, ex ſolo ejus, qui conculcavit, contactu puſtulas in manibus exoriri. Ariſtoxenus quodam loco dicit, virum, qui ſerpentem quandam manibus interfeciſſet, nullo morſu ab ea affectum, ex ſolo tactu vitam amiſiſſe: illiuſque veſtem, quam eo tempore, cum ſerpentem interimebat, geſtaret, non ita multo poſt putruiſſe.

CAP.

κληθέντων, καὶ ἡ ἀναχώρησις· καὶ ὅταν μὴ ὑπακέσωσι, τί δηλᾶσι· καὶ ὅταν ἔλθωσι πολλοὶ, τί σημαίνεσιν. Ἀκέση δὲ τὰ μαντικὰ τῶν σοφῶν ταῦτα, καὶ πηδήσαντος ἰχθύος, καὶ ἀναπλεύσαντος νεκρᾶ, καὶ τροφὴν προσιεμένα, καὶ αὖ πάλιν μὴ λαβόντος.

ΚΕΦ. ϛʹ.

Τίνα ὑπὸ τίνων ἁλίσκεται ῥᾳδίως.

ΗΝ δὲ ἄρα εὐχείρωτα, καὶ αἱρεῖν ῥᾷστα, οἱ ὄνοι μὲν τοῖς λύκοις, τοῖς μέροψι δὲ αἱ μέλιτται, ταῖς γε μὴν χελιδόσιν οἱ τέττιγες, ταῖς δὲ ἐλάφοις οἱ ὄφεις· ἡ πάρδαλις δὲ αἱρεῖ θεωμένη τὰ πλεῖστα, καὶ ἔτι καὶ μᾶλλον τὸν πίθηκον.

ΚΕΦ. ζʹ.

Ὅτι ἔνια τῶν Ζώων καὶ μὴ δακόντα ἀναιρεῖ.

ΜΕγασθένες ἀκέω λέγοντος περὶ τὴν τῶν Ἰνδῶν θάλατταν γίνεσθαί τι ἰχθύδιον, καὶ τᾶτο μὲν ὅταν ζῇ, ἀθέατον εἶναι, κάτω πα νηχόμενον καὶ ἐν βυθῷ, ἀποθανὸν δὲ ἀναπλεῖν· ἃ τὸν ἁψάμενον λειποθυμεῖν καὶ ἐκθνήσκειν τὰ πρῶτα, εἶτα μέντοι καὶ ἀποθνήσκειν. Τὸν δὲ χέρσυδρον πατήσας τις, καὶ εἰ μὴ δηχθείη, ὥς Ἀπολλόδωρός φησιν ἐν τῷ Θηριακῷ λόγῳ, ἀποθνήσκει πάντως· ἔχειν γάρ τι σηπτικὸν καὶ τὴν μόνην τᾶ ζώα ἐπίψαυσιν λέγει· καὶ μέντοι καὶ τὸν πειρώμενον θεραπεύειν, καὶ ἐπικαρεῖν ἁμωσγέπως τῷ ἀποθνήσκοντι, φλυκταίνας ἴσχειν ἐν ταῖς χερσὶν, ἐπεὶ μόνον τᾶ πατήσαντος προσέψαυσεν. Ἀριστόξενος δὲ πᾶ φησιν, ἄνδρα ταῖς χερσὶν ὄφιν τινὰ ἀποκτεῖναι, καὶ μὴ δηχθέντα ὅμως θιγόντα ἀποθανεῖν· καὶ τὴν ἐσθῆτα δὲ αὐτᾶ, ἣν ἔτυχε φορῶν, ὅτε τὸν ὄφιν ἀνῄρει, καὶ ἐκείνην σαπῆναι ἐ μετὰ μακρόν.

ΚΕΦ.

CAP. VIII.

De Amphisbaena.

NICANDER Amphiſbaenae pellem inquit bacillo circumjectam omnes ſerpentes pellere, et reliquas etiam animantes quae non morſu, ſed ictu venenato interimunt.

CAP. IX.

Quemadmodum canes purgent, et ſeipſos curent.

CVM redundantia canis vexatur, herbam in maceriis naſcentem novit; qua comeſa, omne id, quo adfligitur, cum pituita et bile evomit, et alvo pariter plurimum ſiccioris excrementi reddit, et ipſe ſibi ſine ullius medici opera ſalutem adfert. Quin et atrae bilis copiam excernit, quae retenta rabiem facit, periculoſum canibus morbum. Lumbricis vexati frumenti ariſtas devorant, ut Ariſtoteles ait. Si vulnus acceperint, cum vulnerum obligationibus tum pharmacorum temperationibus multam ſalutem dicentes, lingua huic medicinam faciunt, qua vulneratam partem lingunt, et priſtinae integritati reſtituunt. Hoc quoque non ignorat canis, fraxini fructum, quo ſaginantur ſues, dolorem coxendicis ſibi inferre; et licet videat ſuillum pecus hoc fructu ceu dulci avidiſſime ingurgitari, eo tamen abſtinet, ac ſibimet imperat. Homines contra illecebris ciborum, quae vel nolentes invitant, immoderate abutuntur.

Κ Ε Φ. ή.

Περὶ Ἀμφισβαίνης.

Ἀμφισβαίνης δὲ τὴν δορὰν βακτηρίᾳ περικειμένην ἐλαύνειν λέγει Νίκανδρος τοὺς ὄφεις πάντας καὶ τὰ ἄλλα ζῶα, ὅσα μὴ δακόντα μὲν, παίσαντα δὲ ἀναιρεῖ.

Κ Ε Φ. θ'.

Πῶς ἑαυτοὺς οἱ κύνες καὶ καθαίρουσι, καὶ ἰῶνται.

Κύων ὑπὸ πλήθους ὀχλούμενος οἶδε πόαν ἐν ταῖς αἱμασιαῖς φυομένην, ἥσπερ οὖν γευσάμενος ἐμεῖ πᾶν τὸ λυποῦν μετὰ φλέγματος καὶ χολῆς, ὑποχωρεῖ δὲ αὐτῷ καὶ τῶν σκυβάλων πάμπολλα, καὶ πορίζει σωτηρίαν ἑαυτῷ, δεηθεὶς ἰατρῶν συμμάχων οὐδέν. Καὶ μελαίνης μέντοι χολῆς ἐκκρίνει πλῆθος, ἥπερ οὖν μείνασα λύτταν ἐργάζεται, κυσὶ νόσημα ἀργαλέον. Ἑλμίνθων δὲ πεπληρωμένοι τοῦ σίτου τοὺς ἀθέρας ἐσθίουσιν, ὡς Ἀριστοτέλης λέγει. Τρωθέντες δὲ ἔχουσι τὴν γλῶτταν φάρμακον, ἥπερ οὖν περιλιχμώμενοι τὸ τρωθὲν μέρος εἰς ὑγιείαν ἐπανάγουσι, ἐπίδεσμα καὶ σπληνία καὶ κράσεις φαρμάκων μακρὰν χαίρειν ἀπολιπόντες. Κύνα δὲ καὶ ἐκεῖνο οὐ διαλέληθεν, ὅτι ἄρα τῆς μελίας ὁ καρπὸς τοὺς μὲν ὗς πιαίνει, αὐτῷ δὲ ἄλγημα ἰσχίου προξενεῖ· καὶ ὁρῶν ἐμφορουμένην τοῦ προειρημένου τὴν ὗν, ἀφίσταται αὐτῇ πάνυ ἐγκρατῶς, καὶ τοῦ δοκοῦντος ἡδέος. Ἄνθρωποι δὲ, τῶν πειθόντων ἄκοντας ἐσθίειν, ἡττῶνται πολλάκις πάνυ ἀκρατῶς.

CAP. X.

Quemadmodum erga insidias se gerant Elephanti.

INSIDIAE elephantos non facile latent. Nam cum ad foveam, quam contra ipsos suffodere venatores solent, proximi accesserunt, seu naturali quadam intelligentia, seu retrusa et abdita praesensione et scientia rerum futurarum, a progrediendo ulterius se sustinent; ac quam mox, itinere converso, in venatores invadunt, vique et impressione, sese in medios insidiatores incitant, simul et eos evertere conantur, fuga ut salutem contra insidias superiores facti adipiscantur. Id igitur temporis cum atrox pugna, tum vero vel hominum, vel elephantorum, caedes fit. Hujus pugnae ratio talis est: Homines quidem eminus hastas et jacula intorquentes, ac collimantes, ictu directo eos feriunt; contra elephanti, ex hominibus si quem cecidisse animadverterint, statim violenter illum et corripiunt, et ad terram a se abjectum proterunt et conculcant; simul et cornibus tamdiu profligant, quoad miserabili et referta acerrimis doloribus morte eum adfecerint. Cum autem hujuscemodi animalia invadunt, tanquam vela ex animi incitatione aures pandunt more magnarum struthionum, quae, vel dum fugiunt, vel dum invadunt, explicatis alis feruntur; itemque promuscidibus sub cornua contractis, quemadmodum rostra navium plenis velis propulsa, sic elephanti vehementi impressione irruentes, multos mortales funditus evertunt; et boantes vehementer et acute instar tubae clamores vastissimos edunt. Humi porro prostratorum, et genibus contritorum, et ossium obtritorum, tantus est strepitus, ut vel illinc longissime exaudiatur; nec non saepe elisis oculis, naribus distractis, fronte disrupta, facieique forma amissa, non vel a proximis cognatione sibi noscuntur. Jam ex iis nonnulli ad hunc modum inopinato servantur: Quamvis enim sane venatorem bellua

cursus

ΚΕΦ. ί.

Πῶς ἔχουσι πρὸς τὰς ἐνέδρας οἱ Ἐλέφαντες.

ΟΥΚ ἄν ποτε ῥᾳδίως ἐνέδρα τοὺς ἐλέφαντας λάθοι. Ὅταν οὖν γένωνται τῆς τάφρου πλησίον, ἣν εἰώθασιν ὑπορύττειν οἱ θηρῶντες αὐτοὺς, εἴτε ἐννοίᾳ τινὶ φυσικῇ, εἴτε μαντικῇ ναὶ μὰ Δία ἀπορρήτῳ, τοῦ μὲν περαιτέρω χωρεῖν ἀναστέλλονται· ἑαυτοὺς δὲ ἐπιστρέψαντες, εἶτα μέντοι ὡς ἐν πολέμῳ ἀνθίστανται μάλα καρτερῶς, καὶ ἀνατρέψαι πειρῶνται τοὺς θηρατὰς, καὶ δι' αὐτῶν ὠσάμενοι, φυγῇ πορίσασθαι τὴν σωτηρίαν κρείττους γενόμενοι τῶν ἀντιπολέμων. Γίνεται τοίνυν ἐνταῦθα τοῦ καιροῦ μάχη καρτερὰ καὶ φόνος τῶν καὶ τῶν. Ὁ μέντοι τρόπος τῆσδε τῆς μάχης τοιοῦτός ἐστιν· Οἱ μὲν ἄνθρωποι δόρατα ἰσχυρὰ, λόγχας ἀφιᾶσι, στοχαζόμενοι αὐτῶν· οἱ δὲ ἐλέφαντες τὸν παραπεσόντα ἁρπάζουσι, καὶ τῇ γῇ προσαῤῥάξαντες, πατοῦντές τε, καὶ τοῖς κέρασι τιτρώσκοντες, οἰκτίστῳ περιβάλλουσι τῷ τέλει καὶ ἀλγεινοτάτῳ. Ἐπιᾶσι δὲ οἱ θῆρες ὑπὸ τοῦ θυμοῦ τὰ ὦτα ἐκπεταννύντες ὡς ἱστία, δίκην τῶν στρουθῶν τῶν μεγάλων, αἵπερ οὖν τὰς πτέρυγας ἁπλώσασαι ἢ φεύγουσιν, ἢ ἐπιᾶσιν· ἐπισιμώσαντες δὲ καὶ τὴν προβοσκίδα οἱ ἐλέφαντες, καὶ ὑπὸ τοῖς κέρασι πτύξαντες, ὥσπερ οὖν νεὼς ἔμβολον σὺν πολλῷ τῷ ῥοθίῳ φερομένης, ἐμπεσόντες τε ῥύμῃ σφοδροτάτῃ, πολλοὺς ἀνατρέπουσι, βοῶντες διάτορόν τε καὶ ὀξὺ δίκην σάλπιγγος. Πατουμένων δὲ τῶν ἁλισκομένων, καὶ ἀλοωμένων τοῖς γόνασι, ἄραβος πολὺς τῶν ὀστέων συντριβομένων ἀκούεται, καὶ πόῤῥωθεν· τὰ πρόσωπα δὲ ἐκθλιβομένων τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ τῆς ῥινὸς συνθλωμένης, καὶ ῥηγνυμένου τοῦ μετώπου, τὸ ἐναργὲς τοῦ εἴδους ἀπόλλυσι, καὶ ἀγνῶτες γίνονται πολλάκις καὶ τοῖς ἐγγυτάτω προσήκουσι. Σώζονται δὲ παραδόξως ἄλλοι τὸν τρόπον τοῦτον· Συνείληπται μὲν ὁ θηρατὴς, ὑφ' ὁρμῆς δὴ τὸ θηρίον ὑπερῆλθεν αὐτὸν, καὶ τὰ γόνατα ἐς τὴν γῆν ἐπήρεισε, καὶ προσκατέπηξε τὰ κέρατα

curſus celeritate comprehenderit; prae tamen vehementi impetu, hunc tranſcurrens, genibus in terram praecipitibus actis, cornua aut in radicem, frutetumve, aut in quippiam aliud tale compingit, ex quo retinetur, ac vix dum ſe retraxit, cum venator elapſus jam ſalutem fuga eſt conſecutus. In hac igitur pugna elephanti ſaepe vincunt, ſaepe item, variis terroribus injectis, vincuntur. Tubarum enim clangor ingentem ſtrepitum efficit, ipſique homines clypeos haſtis contundentes, tum vero partim in terra ignem incendentes, partim in ſublime tollentes, ac tanquam funda eum contorquentes, ignitoſque torres jaculantes, atque etiam longas faces in ferarum oculos magna vi quaſſantes, eis haec omnia aegre intuentibus timorem adferunt, unde adeo impelluntur, exterrenturque, ut interdum in foveam, quam ante declinabant, detrudantur.

CAP. XI.

De Dracone Theſſalo, qui Alevam paſtorem Theſſalum amavit.

Hegemon in Dardanicis carminibus cum alia de Aleva Theſſalo conſcribit, tum ejus amore captum fuiſſe draconem. Erat Alevae coma, ut fingit Hegemon, aurea, quam ego flavam dixerim. Et in Oſſa, inquit ille, ad Theſſalicum fontem, nomine Haemonium, boves paſcebat, ut in Ida olim Anchiſes. Ad hunc adamatum draco ingentis magnitudinis ſenſim adrepere ſolebat, ejuſque comam deoſculari, et lingua faciem lambendo detergere, et varia de venatu ſuo munera adferre. Quod ſi Glaucae cithariſtriae amore incenſus et Ptolemaei Philadelphi rivalis, aries, et in Iſſo urbe puerum delphinus amavit; quid vetat draconem amore in forma praeſtantem paſtorem flagraſſe, et cum oculos acres atque acutos haberet, bonum eximiae pulchritudinis judicem fuiſſe?

εἰς θάμνον ἢ εἰς ῥίζαν, ἢ ἄλλό τι τοιοῦτον, καὶ ἔχεται, καὶ μόγις ἀνασπᾷ καὶ ἐξαιρεῖ, ἐν δὲ τῷ τέως διεκδὺς ὁ κυνηγέτης ἀπαλλάττεται. Οὐκοῦν ἐν τῇ τοιαύτῃ μάχῃ πολλάκις μὲν κρατοῦσιν οἱ ἐλέφαντες, πολλάκις δὲ καὶ ἡττῶνται, δείματα ἐξ ἐπιβουλῆς καὶ θέα ποικίλα ἐπαγόντων. Καὶ γὰρ σάλπιγγες ᾄδουσι, καὶ δοῦπόν τε καὶ κλύπον ἐργάζονται, καὶ πρὸς τὰς ἀσπίδας ἀράττοντες τὰ δοράτια, καὶ πῦρ τὸ μέν τι ἐπὶ τῆς γῆς ἐξάπτοντες, τὸ δὲ ὑψοῦ μετέωρον αἴροντες, καὶ ἄλλο σφενδονῶντες, δαλοὺς διαπύρους ἀκοντίζοντες, καὶ δᾷδας μακρὰς πυρὸς ἐνακμάζοντος τοῖς θηρίοις κατὰ προσώπου βιαίως ἐπισείοντες, ἅπερ οὖν τὰ θηρία δεδιότα καὶ δυσωπούμενα ὠθεῖται, ἔστιν ὅτε καὶ ἐκνικᾶται ἐκπεσεῖν εἰς τὴν τάφρον, ἣν τέως ἐφυλάττετο.

ΚΕΦ. ιά.

Περὶ τοῦ Δράκοντος τοῦ Θετταλοῦ, ὅσπερ οὖν ἠράσθη Ἀλεύα τοῦ Θετταλοῦ ποιμαίνοντος.

Ἡγήμων ἐν τοῖς Δαρδανικοῖς μέτροις περὶ Ἀλεύα τοῦ Θετταλοῦ φησι καὶ ἄλλα μὲν, ἐν δὲ τοῖς καὶ ὅτι ἠράσθη δράκων αὐτοῦ. Καὶ ὅτι μὲν εἶχε κόμην χρυσῆν ὅδε Ἀλεύας, λέγων τερατεύεται ὁ Ἡγήμων δηλονότι, ἐμοὶ δὲ ἔστω ξανθή. Καὶ βουκολεῖν μὲν αὐτὸν ἐν τῇ Ὄσσῃ φησὶν, ὡς ἔδεισε τῇ Ἴδῃ τὸν Ἀγχίσην· παρὰ δὲ τῇ κρήνῃ νέμειν τὰς βοῦς τῇ καλουμένῃ Αἱμονίᾳ, Θετταλὴ δ' ἂν καὶ ἡ κρήνη εἴη. Δράκοντα οὖν μεγέθει μέγιστον ἐρασθῆναι τοῦ Ἀλεύα, καὶ ἀνέρπειν εἰς αὐτὸν, καὶ τὴν κόμην οἱ καταφιλεῖν, καὶ τῇ γλώττῃ περιλιχμώμενον τὸ πρόσωπον τοῦ ἐρωμένου καθαίρειν, καὶ δωροφορεῖν αὐτῷ θηρῶντα πάμπολλα. Εἰ δὲ Γλαύκης τῆς κιθαρῳδοῦ κριὸς ἥττητο, καὶ Πτολεμαίῳ γε τῷ Φιλαδέλφῳ ἀντήρα, καὶ ἐν Ἰσσῷ δελφὶς ἑτέρου· τί κωλύει καὶ δράκοντα ἐρασθῆναι νομέως ὡραίου, τὸν ὀξυωπέστατον, κάλλους διαπρεποῦς ἀγαθὸν κριτὴν γεγενημένον; Ἦν δὲ ἄρα ἴδιον ζώων καὶ ἐρασθῆναι μὴ μόνον τοῦ συννόμου

fuiſſe? E natura igitur beſtiarum eſt, non modo ſui generis, ſed etiam alieni animalia, modo formoſa, amare.

C A P. XII.

De Paria ſerpente.

PARIAS, ſeu paruas (ſic enim vult Apollodorus) igneo colore eſt, acerrimo oculorum ſenſu, et largo ore; nihil mordendo nocet, ſed mitis eſt; unde humaniſſimo deorum Aeſculapio ipſum conſecrarunt, et ejus miniſtrum eſſe praedicarunt, qui ante nos haec inveſtigarunt.

C A P. XIII.

De Scorpiis in Aethiopia; item de Hydris, et Typhlopibus.

IN Aethiopia ſcorpios Sibritas, quos ita nimirum indigenae ſolent nominare, lacertis audio expleri, et aſpidibus, et verticillis, blattiſque omnique ſerpentium genere; et eorum excrementa calcantes exulcerari. In Corcyra vero procreantur hydrae ſerpentes, quae ſe retroverſus ad inſequentes retorquent, et ſpiritum malum anhelantes ab impetu ſuos inſectatores reprimunt, ab ſeque avertunt. Typhlopa, quam etiam typhlinen nominant, et cophiam, muraenae caput habere ſimile in ſermonem hominum venit; tum perparvulis oculis eſſe, unde et alterum ex his duobus nominibus traxit; cophiae vero nomen idcirco habet, quod hebetes eidem aures ſint; adeo item dura eſt pelle, vix ut tandem ſecari queat. Porro jaculus, ajunt, idem eſt cherſydro ſerpens, qui multo tempore in ſicco degit, et omni animantium generi inſidias molitur. Hujus ſolertia in faciendis inſidiis ejuſmodi eſt, ut ſecundum vias publicas abdite lateat, perſaepe etiam repens in arborem adſcendat, ibique ſeſe contorte concludens, et in orbem coarctans, caputque in ſpiram occultans, ut praetereuntes tacitus ex occulto perſpexerit,

in

τε ἅμα καὶ συμφυῦς, ἀλλὰ καὶ τοῦ προσήκοντος ἥκιστα, ὡραίου μέντοι.

ΚΕΦ. ιβʹ.

Περὶ τοῦ Παρείου ὄφεως.

Ο Παρείας, ἢ παρούας (οὕτω γὰρ Ἀπολλόδωρος ἐθέλει) πυῤῥὸς τὴν χρόαν, εὔωπις τὸ ὄμμα, πλατὺς τὸ στόμα, δακεῖν οὐ σφαλερὸς, ἀλλὰ πρᾶος· ἐνθέντοι καὶ τῷ φιλανθρωποτάτῳ θεῶν ἱερὸν ἀφῆκαν αὐτὸν, καὶ ἐπευφήμισαν Ἀσκληπιοῦ θεράποντα εἶναι, οἱ πρῶτοί μου ταῦτα ἀνιχνεύσαντες.

ΚΕΦ. ιγʹ.

Περὶ τῶν Σκορπίων ἐν Αἰθιοπίᾳ· Ὕδρων τε, καὶ Τυφλώπων πέρι.

ΕΝ Αἰθιοπίᾳ τοὺς καλουμένους Σιβρίτας σκορπίους, οὕτω δὲ αὐτοὺς ὡς εἰκός οἱ ἐπιχώριοι φιλοῦσιν ὀνομάζειν, ἀκούω σιτεῖσθαι καὶ σαύρους, καὶ ἀσπίδας, καὶ σφονδύλας, καὶ τίφας, καὶ πᾶν ἑρπετόν· τὸν δὲ ἐπιβάντα αὐτῶν τοῖς περιττώμασιν ἑλκοῦσθαι πέπυσμαι. Περὶ Κέρκυραν δὲ γίνονται αἱ καλούμεναι ὕδραι, αἵπερ οὖν τοὺς διώκοντας ἐπιστραφεῖσαι, καὶ φυσήσασαι πνεῦμα ἄτοπον, εἶτα ἀναστέλλουσι τῆς ὁρμῆς, καὶ ἀποστρέφουσι. Τὸν τύφλωπα δὲ, ὃν καὶ τυφλίνην καλοῦσι, καὶ κωφίαν δὲ προσέτι, κεφαλὴν μὲν παραπλησίαν ἔχειν μυραίνῃ λέγει τις λόγος, ὀφθαλμοὺς δὲ ἄγαν βραχίστους, καὶ θάτερον μὲν τοῖν ὀνομάτοιν ἐντεῦθεν εἴληφε· τὸν μὲν δὴ κωφίαν, ἐπεὶ νωθής ἐστι τὴν ἀκοήν· δορὰν δὲ ἰσχυρὰν ἔχει, καὶ διακοπτομένην βραδύτατα. Τὸν δὲ ἀκοντίαν χέρσυδρον εἶναί φασι, χρόνου γὰρ ἐν ξηρῷ ποιεῖσθαι τὴν διατριβὴν πολλοῦ, καὶ ἐλλοχᾶν ζῶον πᾶν. Ἡ δὲ σοφία τῆς ἐπιβουλῆς τῆς ἐξ αὐτοῦ τοιάδε ἐστίν· ἐν ταῖς λεωφόροις ποι λαθὼν ὑποκρύπτεται, πολλάκις δὲ καὶ ἐπί τι δένδρον ἀνερπύσας, εἶτα ἑαυτὸν συνειλήσας, καὶ τὴν κεφαλὴν ἐν τῇ σπείρᾳ ὑποκρύψας,

in id ipſum, quod praeterit, ſive fuerit beſtia, ſive homo, ſe jaculetur. Nam ſaltu valet, et, ſi opus ſit, viginti cubitorum ſpatium tranſilire poteſt, protinuſque ad ea, quae ſaltu appetit, inhaereſcit.

CAP. XIV.

Quemadmodum boves in paludem delapſos capiunt Lupi.

SI bovi, qui in profundam paludem delapſus ſit, inciderint lupi, extrinſecus eum terrefaciunt et perturbant, neque tranſnare et in terram adſcendere permittunt; ſed diu multumque ſe contorquentem, et huc illuc verſantem, ſuffocari cogunt. Tum qui ex iis robore plurimum valet in aquam proſiliens adnatat, et bovem cauda mordicus arreptum extrahit. Lupum autem primum ſecundus ſimiliter cauda apprehenſum trahit, ſecundum tertius, hunc quartus, et ita deinceps ad poſtremum uſque, qui extra aquam eſt. Et hoc modo extractum bovem epulantur. Quod ſi vitulus bovis alicubi aberrarit, inſidiantes lupi eum invadunt, et naribus correptum trahunt; renititur autem ille, atque ita ſummis utrinque viribus certatur, dum hi attrahendo vincere, ille reluctando effugere conatur. Tandem vero lupi tantopere renitentem ſubito remittunt, unde fit, ut prae nimio in contrarium niſu vitulus evertatur; quem mox invadentes lupi, ventre laniato, vorant.

CAP. XV.

Quomodo Elephanti foſſas inſidioſas tranſeant.

CVM elephanti foſſam tranſilire non queunt, de his unus, qui magnitudine praeſtat, in hanc ſeſe demittit, et tranſverſus foſſae ſtans, partim vacuitatem occupat, partim pontis ſe vicarium praeſtat, ceteri ſupra hunc gradientes tranſmittunt, et evadunt; ſimul

et

κρύψας, τὰς παριόντας ἡσυχῆ καὶ λανθάνων ὑποβλέπει· εἶτα ἑαυτὸν ἀφίησιν εἰς τὸ παριὸν, εἴτε ἄλογον εἴη ζῶον, εἴτε ἄνθρωπος. Ἔςι δὲ ἀλτικὸν θηρίον, καὶ διαπηδῆσαι καὶ εἴκοσιν, εἰ δέοι, πήχεις οἷόν τε, ἀλλόμενον δὲ παραχρῆμα ἐνέφυ.

ΚΕΦ. ιδ'.

Πῶς αἵρȣσι τὰς εἰς τέλμα ἐμπεσόντας βȣ̃ς οἱ Λύκοι.

Λύκοι βοῒ εἰς τέλμα βαθὺ ἐμπεσόντι ἐάν πως περιτύχωσι, ταράττȣσι μὲν αὐτὸν ἔξωθεν καὶ φοβȣ̃σι, διανήξασθαι καὶ ἐπιβῆναι τῆς γῆς ȣ̓κ ἐπιτρέποντες· ἀναγκάζȣσι δὲ τῷ χρόνῳ ςρεβλȣμενον καὶ ἰλυσπώμενον ἀποπνιγῆναι. Εἶτα εἰς αὐτὸν ὁ τελεώτατος ἐμπηδήσας τῷ ὕδατι, καὶ προσνεύσας, ἐλάβετο τῷ ςόματι τῆς ȣ̓ρᾶς τȣ̃ βοὸς, καὶ ἕλκει εἰς τὸ ἔξω. Καὶ ἕτερος τῆς ἐκείνȣ λαβόμενος αὐτὸν ἕλκει, καὶ τὸν δεύτερον ὁ τρίτος, καὶ τȣ̃τον ὁ τέταρτος, καὶ δρᾶται τὸ εἰρημένον μέχρι τȣ̃ τελευταίȣ, ὅσπερ ȣ̓̃ν ἔξω τȣ̃ ὕδατος ἕςηκε. Καὶ τὸν τρόπον τȣ̃τον ἐξαγαγόντες τὸν βȣ̃ν ποιȣ̃νται δεῖπνον. Βοὸς δὲ μόσχον πεπλανημένον ἐλλοχήσαντες, εἶτα αὐτῷ προσπηδῶσι, καὶ τὰς μυκτῆρας λαβόμενοι ἕλκȣσιν· ὁ δὲ ἀντισπᾷ ἑαυτὸν, καὶ ἅμιλλα ὑπὲρ τȣ́τȣ πολλὴ τῶν μὲν ἐκβιάσασθαι πειρωμένων, τȣ̃ δὲ μὴ εἶξαι ἀγώνισμα ποιȣμένȣ. Ὅταν δὲ αὐτὸν ȣ̓̃τω θεάσωνται σφόδρα ἀντιτείνοντα, μεθῆκαν, καὶ ἐκεῖνος ὑπὸ τῆς εἰς τȣ̓πίσω βίας ἀνατέτραπται· καὶ οἱ λύκοι προσπεσόντες ἀνέῤῥηξαν τὴν νηδὺν, καὶ ἐσθίȣσιν αὐτόν.

ΚΕΦ. ιέ.

Πῶς τὰς ἐλλοχώσας τάφρȣς ὑπερβαίνȣσιν οἱ Ἐλέφαντες.

Ὅταν ὑπερβῆναι τάφρον οἱ ἐλέφαντες μὴ δύνωνται, εἷς ὁ μέγιςος ἑαυτὸν εἰς αὐτὴν ἐμβάλλει, καὶ πλάγιος ἵςαται, καὶ γεφυροῖ τὸ κενὸν, καὶ κατ' αὐτȣ̃ βαίνοντες εἰς τὸ ἀντιπέραν ἴασι, καὶ ἀποδιδράσκȣσι, πρότερον μέντοι ἐκεῖνον ἀνασώσαντες.

et eum, qui pontis loco erat, hoc modo ex foſſa conſervant. Superiore enim ex loco quiſpiam porrigit pedem, quem is, qui infra eſt, promuſcide circumplicat; reliqui autem virgultorum faſces, et ligna celeriter dejiciunt, quae ille conſcendens, et ad pedem demiſſum fortiter cauteque inhaerens, facile ſubtrahitur. Apud Indos tractus eſt, cui nomen Phalacra [Calvus] cujus nominis ratio eſt, quod, qui herbam in eo naſcentem guſtaverit, et pilos et cornua amittit. Itaque elephanti, niſi cogantur, non accedunt ad locum illum; imo vero prope cum acceſſerint, quidquid noxii fugientes, perinde atque homines prudentiſſimi, pedem referunt.

C A P. XVI.

Quomodo Spongia ſe nutriat.

SPONGIAM dirigit puſilla beſtia, non ſpecie quidem cancro, ſed magis araneo ſimilis; neque enim inanima, nec ſanguinis expers ſpongia eſt, ſed partus maris animans ſaxis innaſcitur, quemadmodum et alia quaedam animalia. Habet et ipſa ſuum quendam motum; veruntamen animalculo ad ſe ſenſu adficiendam, atque illud admonendam, quod ſit animata, eget. Nam, propter quandam raritatem ingenitam et mollitudinem obtuſam, non ipſa ſeſe commovet; ſed cum quippiam in ſua foramina inciderit, ab ea beſtiola, quam dixi araneo ſimilem, excitata, id comprehendit et exedit. Cum autem ad evellendam eam e ſaxis homo accedit, ab eodem animali convictore ſuo ſtimulata inhorreſcit, et contorquens ſe arctiſſime contrahit; quae cauſa hercule eſt, cur piſcatori plurimum negotii faceſſatur.

C A P. XVII.

De caſtitate Elephantorum.

DE elephantis quidem ſeorſum dixi, quae vero nunc dicam, ejuſmodi ſunt. Per vitae ſuae tempus a libidine ſe continent; et quomodo pudicitiam colant, explicare convenit. Non enim

ut

Ὁ δὲ τῆς σωτηρίας τρόπος οὗτός ἐστιν· ἄνωθέν τις τὸν πόδα προτείνει, καὶ ἐκείνῳ παρέχει τὴν προβοσκίδα περιπλέξαι· οἱ δὲ ἄλλοι φρύγανα ἐμβάλλουσι καὶ ξύλα ὤκιστα, ὧν ἐπιβαίνων, εἰλημμένος τοὺς πόδας μάλα ἐγκρατῶς τε καὶ εὐλαβῶς, ἀνασπᾶται ῥᾷστα. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς Ἰνδοῖς ἄρουρα, καὶ κέκληται Φαλάκρα· τὸ δὲ αἴτιον τοῦ ὀνόματος, ὁ γευσάμενος τῆς ἐνταῦθα γενομένης πόας, καὶ τὰς τρίχας ἀποβάλλει καὶ τὰ κέρατα. Οὐκοῦν οἱ ἐλέφαντες ἑκόντες εἶναι οὐ προσίασι τῇδε τῇ ἀρούρᾳ, ἀλλ᾽ ἀποστρέφονται πλησίον γενόμενοι, πᾶν τὸ βλάπτον φεύγοντες, ὡς ἄνθρωποι φρόνιμοι, οἱ ἐλέφαντες.

ΚΕΦ. ιϛ΄.

Πῶς τρέφεται ἡ Σπογγιά.

ΤΗΝ σπογγιὰν ἰθύνει βραχὺ ζῷον οὐ καρκίνῳ τὴν ἰδέαν παραπλήσιον, ἀλλ᾽ ἀράχνῃ μᾶλλον· οὐ γὰρ ἄψυχον οὐδὲ αἵματος ἄμοιρον ἡ σπογγιὰ, κύημα δ᾽ ἐστὶ θαλάττης, καὶ πέφυκεν εἶναι ζῷον, καὶ ταῖς πέτραις προσφύεται, ὥσπερ οὖν καὶ ἕτερα. Ἔχει δέ τινα κίνησιν ἰδίαν, δεῖται δὲ, ὡς ἂν εἴποις, τοῦ ὑπομνήσοντος αὐτὴν, ὅτι ἔμψυχός ἐστιν. Ἀτρεμοῦσα γὰρ ὡς ὑπό τινος συμφυοῦς μανότητος, καὶ ἡσυχάζουσα, τοῖς τρήμασιν αὐτῆς ὅταν προσπέσῃ τι, ἐνταῦθα ὑπὸ τοῦ ἀραχνώδους ζῴου νύττεται, καὶ συλλαμβάνει τὸ ἐμπεσὸν, καὶ τροφὴν ἴσχει. Ὅταν δὲ ἄνθρωπος προσίῃ ἐπ᾽ ἐκτομῇ αὐτῆς, ἐκκεντουμένη ὑπὸ τοῦ ζῴου τοῦ συντρόφου φρίττει, καὶ ἑαυτὴν συστρέφει, καὶ αἰτία πόνου τε καὶ καμάτου γίνεται τῷ θηρατῇ ναὶ μὰ Δία πολλοῦ.

ΚΕΦ. ιζ΄.

Περὶ τῆς τῶν Ἐλεφάντων σωφροσύνης.

ΕΙρηται μὲν οὖν ἡμῖν ἐλεφάντων πέρι ἰδίᾳ, τὰ δὲ καὶ εἰρήσεται οὑτωσί· Κρατεῖ μὲν βίου, σωφροσύνης δὲ ὅπως μετειλήχασιν, εἰπεῖν πρεπωδέστατον. Οὐ γὰρ ὡς ὑβρίζοντες, οὐδὲ

ut libidinosi, neque ut lascivi, cum femina coeunt; sed tanquam generis successione carentes liberis procreandis dant operam, ne stirps sua deficeret. Neque sane plusquam semel in vita coeunt, et eo duntaxat tempore, cum se iniri feminae patiuntur; ut autem eorum quisque uxorem impleverit, non eam amplius attingit. Aperte porro ac palam in aliorum conspectu non coeunt, sed secedentes, aut sese in arbores densas et frequentem sylvam occultant, aut in concavum locum et profundum, ad occultandos eos idoneum, se abdunt. Haec de elephantorum temperantia; de quorum etiam justitia, et fortitudine, alibi dictum est supra. Jam quemadmodum sceleratos detestentur, si cui est otium, attendat animum ad ea, quae consequuntur. Cum vir quidam, cicuris elephanti moderator, conjugem aetate provectam, sed sane divitem, haberet, amore alterius captus, eamque uxorem ducere studens, priorem strangulavit, ac prope ab elephanti praesepi homo praecipiti consilio defodit, et alteram in matrimonium duxit. Elephantus autem, suapte natura a malis abhorrens, novam uxorem eo perduxit, ubi humata altera jacebat, et cadavere cornibus refosso et denudato, quae dicere nequibat, ipso opere mulieri ostendere conabatur, eam edocens, quibus esset moribus praeditus is, cui ipsa nupserat.

CAP. XVIII.

De Engraulibus sive Encrasicholis piscibus.

ENGRAVLES pisces, quos alii encrasicholos, alii alio nomine lycostomos appellant, parvuli pisciculi sunt, natura foecundi, et specie albissimi. Et quod a piscibus, qui gregatim natant, exedi et confici metuant, idcirco ad insidias, quibus sunt opportuni, vitandas, eatenus confertis turmis densi natant, et eorum quisque ad vicinum proximum adhaerescit; ut ne scaphae quidem incurrentes

eos

ὡς λάγνοι ἐπὶ τὴν ὁμιλίαν τὴν πρὸς τὴν θήλειαν ἔρχονται· ἀλλ᾽ ὥσπερ οὖν οἱ γένους διαδοχῆς δεόμενοι καὶ παιδοσποροῦντες, ἵνα μὴ αὐτοῖς ἐπιλίπῃ ἡ ἐπιγονὴ ἡ ἐξ ἀλλήλων. Ἐάσουσι δὲ σπέρμα, ἅπαξ γοῦν ἐν τῷ βίῳ τῷ σφετέρῳ μνημονεύουσιν ἀφροδίτης, ὅταν ἡ θήλεια ὑπομένῃ καὶ αὐτή· εἶτα ἐμπλήσας ἕκαστος τὴν σύννομον, τὸ ἐντεῦθεν ἐπὶ τούτοις οὐκ οἶδεν αὐτήν. Συμπλέκονται δὲ οὐκ ἀνέδην, οὐδὲ ἐν τῇ τῶν ἄλλων ὄψει, ἀλλ᾽ ἀναχωρήσαντες, καὶ ἑαυτῶν προβάλλονται ἢ δένδρα δασέα, ἢ ὕλην τινὰ συμφυῆ, ἢ χῶρον κοῖλον καὶ βαθὺν, τοῦ λαθεῖν αὐτοῖς παρέχοντα ἀφθονίαν. Ὡς μὲν οὖν εἰσι δίκαιοι ἄνω εἶπον, καὶ τὸ ἀνδρεῖον αὐτῶν καὶ τοῦτο ἤδη λέλεκται· καὶ τὸ σῶφρον δὲ ἀπολέλεκται τὰ νῦν ταῦτα. Ἀλλὰ καὶ τὸ μισοπόνηρον ὅτῳ σχολὴ μανθάνειν, οὗτος ὑπέχων τὰ ὦτα ἀκουέτω. Ἐλέφαντι ἡμέρῳ πωλευτὴς ἦν, καὶ εἶχε γυναῖκα ἀφηλικεστέραν μὲν, πλουσίαν δέ· οὐκοῦν ἑτέρας ἐρῶν, καὶ τὰ τῆς συνοικούσης σπεύδων ἐκείνῃ γίνεσθαι, ταύτην μὲν ἀποπνίγει, καὶ τῆς τοῦ ἐλέφαντος φάτνης κατορύττει πλησίον ὁ θερμόβουλος ἄνθρωπος· ἄγεται δὲ τὴν ἄλλην. Ἐνταῦθα οὖν ὁ ἐλέφας τῇ προβοσκίδι λαβόμενος τὴν νεωστὶ ἀφιγμένην ἄγει τῆς νεκροῦ πλησίον, καὶ τοῖς κέρασιν ἀνορύξας καὶ γυμνώσας τὸ σῶμα, ἃ εἰπεῖν οὐκ ἐδύνατο, ταῦτα ἐπεδείκνυε δι᾽ αὐτῶν τῶν ἔργων, τὴν γυναῖκα τὸν τρόπον τοῦ γήμαντος αὐτὴν ἐκδιδάσκων ὁ μισοπόνηρος ἐλέφας.

ΚΕΦ. ιή.

Περὶ τῶν Ἐγγραύλεων ἢ Ἐγκρασιχόλων τῶν ἰχθύων.

Ἐγγραύλεις, οἱ δὲ ἐγκρασιχόλους καλοῦσιν αὐτὰς, προσακήκοά γε μὴν καὶ τρίτον ὄνομα αὐτῶν, εἰσὶ γὰρ οἳ καὶ λυκοστόμους αὐτὰς ὀνομάζουσιν· ἔστι δὲ μικρὰ ἰχθύδια, καὶ πολύγονα φύσει, λευκότατα δὲ ἰδεῖν. Ἐσθίουσί γε μὴν μάλιστα οἱ ἀγελαῖοι τῶν ἰχθύων αὐτὰ, δείσαντα μὴν συνθεῖ εἰς ἄλληλα, καὶ ἐχόμενον τοῦ πλησίον ἕκαστον τῇ σφίγξει τὸ ῥᾳδίως ἐπιβουλεύεσθαι:

eos dissocient, nec si quis remo aut conto dispergere conetur, eorum societatem dirimere possit. Ita vero inter se restricte et pertinaciter quasi contexti contrahuntur, ut tanquam ex acervo frumentorum aut fabarum, si quis in eos immiserit manum, accipere queat: non tamen sine vi abstrahuntur, quin persaepe distrahuntur, ut et eorum alteram partem abruptam capias, et alteram relinquas; & in plerisque caudam retineas, in aliis non adsequaris; ex aliis caput reportes, et alteram partem in mari reliquam facias. Eorum conferta et continens natatio βόλος appellatur, quorum unus quinquaginta piscatorias naves saepe implet, ut testatur rei piscatoriae peritus.

CAP. XIX.

Quomodo Sues agnoscunt vocem subulci.

PORCVLATORIS vocem suillum pecus sic agnoscit, ut etiamsi ab eo procul seductum fuerit, appellantem intelligat; cui quidem rei testimonio est id, quod proxime sequitur. Cum maris praedones ad Tyrrhenam terram piraticam navem appulissent, ex hara permultos sues furto abactos imposuerunt in navim, et funibus, quibus religata erat, solutis, ad navigandum incubuerunt. Subulci, praesentibus piratis, silentium tenebant, quoad ex portu latrones se eripuissent, et a terra tantum abessent spatii, quanto adhuc vox clamantis audiri poterat; tum consueta voce suarii clamantes, eos retro versus ad se revocabant. Porci primum ut sublatum clamorem exaudierunt, statim se in alterum navis latus compellentes eam everterunt. Ita malefici piratae naufragio mox funditus perierunt, sues vero ad suos enatarunt.

CAP.

ἐσθαι διαπέφευγε· τοσαύτη δὲ ἄρα αὐτῶν ἡ ἕνωσις γίνεται συνδραμόντων, ὡς καὶ πορθμίδας ἐπιθεούσας μὴ διασχίζειν αὐτά, καὶ μέντοι καὶ κώπην ἢ κοντὸν εἴ τις αὐτῶν διεῖραι θελήσειε, τάδε οὐ διαξαίνεται, ἀλλὰ ἔχεται ἀλλήλων ὡς συνυφασμένα. Καθεὶς δὲ τὴν χεῖρα, ὡς ἐκ σωροῦ πυρῶν ἢ κυάμων, λάβοι ἂν βιαίως ἀποσπάσας, ὡς καὶ διασπᾶσθαι πολλάκις· καὶ τὰ μὲν ἡμίτομα τῶν ἰχθυδίων λαμβάνεσθαι, τὰ δὲ ἀπολείπεσθαι· καὶ γὰρ ἐν τῷ πλήθει τὸ μὲν οὐραῖον καθέξεις, μένει δὲ ἐν τοῖς ἄλλοις τὸ λοιπόν· ἢ κεφαλὴν κομιεῖς οἴκαδε σὺν τοῖς ἄλλοις, μένει δὲ ἐν τῇ θαλάττῃ τὸ λοιπόν. Καλεῖται δὲ αὐτῶν ἡ πυκνή τε καὶ συνεχὴς νῆξις βόλος, καὶ πεντήκοντα ἁλιάδας ἐπλήρωσε πολλάκις εἷς βόλος, ὥς φησιν ὁ θαλαττουργός.

ΚΕΦ. ιθʹ.

Ὅπως ἡ Ὗς γνωρίζει τοῦ τροφέως συβώτου τὴν φωνήν.

Ἡ Ὗς γνωρίζει τοῦ συβότου τὴν φωνὴν, καὶ ὑπακούει καλοῦντος, κἂν ᾖ πλανηθεῖσα· πλησίον δὲ τούτου τὸ μαρτύριον. Τῇ γῇ τῇ Τυῤῥηνίδι κακοῦργοι ναῦν λήστειραν προσέσχον, καὶ προσελθόντες αὐλίῳ περιτυγχάνουσι, καὶ ἦν συβοτῶν τὸ αὔλιον, καὶ εἶχεν ὗς πολλάς· ταύτας οὖν συλλαβόντες εἰς τὴν ναῦν ἐνέβαλον, καὶ ἀπολύσαντες τὰ πείσματα εἴχοντο τοῦ πλοῦ. Οἱ τοίνυν συβῶται, παρόντων μὲν τῶν λῃστῶν, ἡσύχαζον, ἐπεὶ δὲ ἔτυχον τῆς γῆς ἀποσαλεύσαντες, ὅσον τε γέγωνε βοήσας ἐνταῦθά τοι τὰς σῦς τῇ συνήθει βοῇ ὀπίσω καὶ παρὰ σφᾶς ἀπεκάλουν οἱ συβῶται. Αἱ δὲ ὡς ἤκουσαν, ἐπὶ θάτερα τοῦ πλοίου ἑαυτὰς συνώσασαι ἀνέτρεψαν αὐτό. Καὶ οἱ μὲν κακοῦργοι παραχρῆμα διεφθάρησαν, οἱ δὲ ὗς παρὰ τοὺς ἑαυτῶν δεσπότας ἀπενήξαντο.

CAP. XX.

Quod Ciconiae rivali invidia laborant.

Ciconia rivali invidia laborare fertur. Nam cum in Crannone Theſſaliae formoſa mulier, cui nomen eſſet Alcinoe, a conjuge peregre profecto domi relicta, ſtupri conſuetudinem cum ſervo quodam habuiſſet; hoc quidem ipſum ciconia domeſtica intelligens non tulit, ſed herum ulta fuit, atque impetu in mulierem facto, eam oculis privavit. Porphyrionis quidem zelotypiae, atque canis, in ſuperioribus mentio a me facta eſt, nunc vero ciconiae ſimiles adfectus erga nuptias adulterio laborantes.

CAP. XXI.

De colore, quem mutant Animalia pro potus differentia.

Pro differentia potus colorem mutant oves juxta naturam fluviorum; anni autem tempus, quo id ipſis uſu venit, eſt, cum ineuntur. Itaque ex albis commutantur in nigras, contraque ex nigris in albas convertuntur. Haec autem cum ad Antandrum amnem accidunt, tum ad Thraciae fluvium, cujus nomen Thraces accolae tibi dicent; tum vero ad Trojam Scamander ex aqua ſua potantes oves fulvas efficit; unde factum eſt, ut huic, qui initio Scamander nominaretur, deinde aliud nomen adventitius ovium color Xanthum impoſuerit.

ΚΕΦ. κ΄.

Ὅτι καὶ οἱ Πελαργοὶ ζηλότυπον ζῶόν εἰσι.

ΖΗλότυπον δὲ εἶναι καὶ τὸν πελαργόν φασιν. Ἐν γοῦν Κράννωνι τῆς Θετταλίας Ἀλκινόην ὄνομα γυναῖκα ὡραίαν ὁ γήμας, ἀπολιπὼν οἴκοι ἐστείλατο εἴς τινα ἀποδημίαν, ἡ τοίνυν Ἀλκινόη ὡμίλει τῶν θεραπόντων τινί· τοῦτο συνιδὼν ὁ πελαργὸς ὁ οἰκέτης οὐκ ὑπέμεινεν, ἀλλ' ἐτιμώρησε τῷ δεσπότῃ, προσπηδῶν γοῦν ἐπήρωσε τῆς ἀνθρώπου τὴν ὄψιν. Ἀνωτάτω μὲν ἐμνήσθην πορφυρίωνος ζηλοτυπίας, εἶτα κυνὸς τοιούτου, νῦν γε μὴν πελαργοῦ τὰ ἴσα ἐκείνοις εἰς νοσοῦντα γάμον.

ΚΕΦ. κα΄.

Περὶ τῆς χρόας, ἣν μεταβάλλει τὰ Ζῶα ἐκ τῆς τοῦ πόματος διαφορᾶς.

ΜΕταβάλλει δὲ τὰς χρόας τὰ πρόβατα ἐκ τῆς περὶ τὸ πόμα ἀλλαγῆς, κατὰ τὴν τῶν ποταμῶν ἰδιότητα· ἡ δὲ ὥρα τοῦ ἔτους, καθ' ἣν ἀπαντᾷ τοῦτο αὐτοῖς, ὁ τῆς μίξεως καιρός ἐστι. Γίνεται γοῦν καὶ ἐκ λευκῶν μέλανα, καὶ ἔμπαλιν τρέπει τὴν χρόαν. Φιλεῖ δέ πως ταῦτα γίνεσθαι περί τε τὸν ἐν Ἀντανδρίᾳ ποταμὸν, καὶ τὸν ἐν Θρᾴκῃ, οὗ τὸ ὄνομα ἐροῦσιν οἱ πάροικοι Θρᾷκες· ὁ δὲ ἐν Τροίᾳ Σκάμανδρος, ἐπεὶ ξάνθας ἀποφαίνει πιούσας τὰς οἶς, πρὸς τῷ Σκαμάνδρῳ τῷ ἐξαρχῆς ἄλλο ὄνομα ἡ τῶν προβάτων ἐπίκτητος χρόα ἔθετο αὐτῷ τὸν Ξάνθον.

CAP. XXII.

De Ciconia, quae beneficii accepti Tarentinae mulieri gratiam retulit.

GRATIAM accepti beneficii memoria ipſae etiam beſtiae retinent. Tarentina mulier, nomine Heracleis, et caeteris in rebus laude digna fuit, et ab omni ſtupro integram caſtamque ſe marito conſervavit; quippe quae ut viventem eum ſtudioſe et diligenter coluiſſet, ſic poſteaquam e vita exceſſiſſet, urbanas commorationes, et domum, in qua mortuum vidiſſet maritum, adeo odit, ut prae moerore in ſepulchra habitatum ſe conferret; triſtis itaque ad tumulum defuncti conjugis acceſſit, et iſtic commorata fuit, ſe fidam caſtamque ſepulto conjugi exhibens. Haec vero femina, cum aeſtivo anni tempore, e ciconiarum pullis ſuum volatum experientibus, unus et maxime tenera aetate, et alarum debilitate, delapſus alterum crus fregiſſet, ejuſmodi caſum intuita, ſe, cognito morbo, miſericordem pullo praebuit; nam eum attollens vulnus blande cauteque obligavit, et medicamentis ſanavit, eique cibum et potum praebuit, atque jam ad volatum confirmatum e manibus dimiſit. Hic, admirabili quadam et naturali intelligentia non ignorans ſe conſervatae vitae praemium mulieri debere, avolavit; dein anno poſt cum ad vernum ſolem forte apricantem eam, quae ſibi benigne fecerat, perſpexiſſet, a qua ſanatus fuerat, demiſſo atque humili volatu proxime ad ipſam profecta, in ejus ſinum lapidem evomuit; deinde, ut rationi conſentaneum eſt, in tecto ſubſedit. Cujus facti admiratione commota Heracleis dubitabat, quid iſtuc eſſet. Cum igitur lapidem intus alicubi depoſuiſſet, nocte inſequenti ſomno ſoluta eum fulgere, et radiatam domum tanquam immiſſis facibus ex eo ſplendere perſpexit, tantus fulgor ex lapidis

maſſa

ΚΕΦ. κβʹ.

Περὶ τοῦ Πελαργοῦ τὴν χάριν ἀποδόντος τῇ Ταραντίνῃ γυναικί.

Χάριτος δὲ ἀπομνησθῆναι τὰ ζῶα, καὶ κατὰ τοῦτο ἀγαθά. Ἐν Τάραντι γίνεται γυνὴ τά τε ἄλλα σπουδῆς ἀξία, καὶ οὖν καὶ σώφρων πρὸς τὸν ἄνδρα, Ἡρακληῒς ὄνομα αὐτῇ· περιεῖπε μὲν οὖν ζῶντα τὸν γεγαμηκότα εὖ μάλα κηδεμονικῶς, ἐπεὶ δὲ τὸν βίον οὗτος κατέστρεψε, τὰς ἀστικὰς ἡ προειρημένη γυνὴ μισεῖ διατριβὰς, καὶ τὴν οἰκίαν, ἐν ᾗ τὸν ἄνδρα νεκρὸν ἐθεάσατο, καὶ ὡς εἶχε λύπης, ἐς τοὺς τάφους μετοικίζεται· καὶ τοῖς ἠρίοις τοῦ ποτε ἀνδρὸς τλημόνως παρέβαλλε καὶ παρέμεινε, πιστὴν ἑαυτὴν καὶ σώφρονα τῷ κατὰ γῆς ὄντι ἀποφαίνουσα. Καί ποτε ἦν ὥρα θέρεος, καὶ πελαργῶν ἔτι νεοττῶν πρόπειραν τῆς ἑαυτῶν πτήσεως λαμβανόντων, εἷς ὁ μάλιστα νεαρὸς, ἀκρατὴς ἔτι τῶν ταρσῶν ὢν κατώλισθε, καὶ τοῖν σκελοῖν συντρίβει τὸ ἕτερον· ἡ τοίνυν Ἡρακληῒς θεασαμένη τὸ πτῶμα, καὶ τοῦ ποδὸς τὸ πάθος καταμαθοῦσα, οἰκτείρει τὸν νεοττὸν, καὶ ἀναλαβοῦσα σὺν πολλῇ τῇ φειδοῖ κατειλεῖ τὴν πληγὴν, καὶ θεραπεύει καταιονήμασι καὶ ἐπιπλάσμασι, καὶ τροφὴν προσέφερε, καὶ ποτὸν ὤρεγε, χρόνῳ δὲ τῷ εἰκότι ῥωσθέντα καὶ φύσαντα τὰ ὠκύπτερα ἐλεύθερον εἶναι μεθῆκεν. Ὁ δὲ εἰδὼς ἐννοίᾳ τινὶ φυσικῇ καὶ θαυμαστῇ ὀφείλων ζωάγρια, ᾤχετο ἀπιών· εἶτα ἐνιαυτοῦ διελθόντος, ἡ μὲν ἔτυχεν ἦρος ὑπολάμποντος ἐν ἡλίῳ θερομένη, ὁ δὲ πελαργὸς, ὁ ἰαθεὶς ὑπ᾽ αὐτῆς, ἰδὼν τὴν εὐεργέτιν ὑφῆκε τῆς τῶν πτερῶν ὁρμῆς, καὶ ἑαυτὸν χθαμαλωτέρᾳ τῇ πτήσει κατάγων πλησίον γίνεται, καὶ χανὼν ἀνεμεῖ λίθον εἰς τὸν τῆς Ἡρακληΐδος κόλπον, καὶ ἀναπετασθεὶς ἐπὶ τοῦ τέγους ἑαυτὸν ἐκάθισεν. Ἡ δὲ τὰ πρῶτα, ὡς εἰκὸς, ἐθαύμασέ τε, καὶ ἐκταραχθεῖσα ἠπόρει τί εἴη τὸ πραχθὲν, συμβαλεῖν οὐκ ἔχουσα. Τὴν δ᾽ οὖν λίθον ἔνδον ποι κατέθετο, εἶτα νύκτωρ διυπνισθεῖσα ὁρᾷ αὐγήν τινα

massa exibat et gignebatur, eratque valde pretiosus; ubi vero ciconiam comprehendisset, et vulneris cicatricem percepisset, hanc agnovit eam esse, quam miseratione commota sanavisset.

C A P. XXIII.

Astacus quantopere consuetum sibi et familiarem locum amet.

SI quem astacum comprehendens, eum longissime exportaveris, relicto ibi signo, unde ipsum cepisti, eodem eum ipsum, unde comprehensus fuerit, arrepsisse reperies; si, inquam, modo ita ex mari exportaveris, et deinde sic prope deposueris, ut in mare adrepere queat.

C A P. XXIV.

De Venatrice aviculas invadente.

MERVLIS affinis genere est venatrix, natura volucris, colore atro, lingua canora. Venatrix autem merito appellatur, cantus enim ac modulationis illecebris alias teneras volucres advolantes ad se allicit. Cujus ingenitae sibi facultatis haec avis non ignara, eo naturae munere ad se voluptate et cibo explendam uti videtur; nam sui cantus auditione oblectatur, et aucupio et venatione proxime ad se accedentium avicularum exsaturatur. Quod si quando quisquam hanc captam concluserit in caveam, non amplius cantus studio tenetur, verum etiam pro servitute a venatore poenas silentio sumens, muta permanet atque elinguis.

καὶ αἴγλην ἀφιεῖσαν, καὶ καταλάμπετο ὁ οἶκος, ὡς εἰσκομισθείσης δαδὸς, τοσοῦτον ἄρα ἐκ τῆς βώλου τὸ σέλας ἀνίστη καὶ ἐτίκτετο, καὶ ἦν μέγα τίμιος· συλλαβοῦσα δὲ τὸν πελαργὸν, καὶ ἐπαφωμένη, κατενόησε τὴν ἐκ τῆς πληγῆς οὐλὴν, καὶ ἐγνώρισε τοῦτον ἐκεῖνον εἶναι, τὸν ὑπ' αὐτῆς οἴκτου τε καὶ θεραπείας τετυχηκότα.

ΚΕΦ. κγ΄.

Ὅπως ἐστὶ τῶν συντρόφων ἠθῶν μνήμων ὁ ἀστακός.

Ἀστακὸν εἰ λάβοις, καὶ πορρωτάτω κομίσαις, σημεῖον καταλιπὼν ἔνθα αὐτὸν τεθήρακας, εὑρήσεις τὸν αὐτὸν ἐνταῦθα, ὅθεν καὶ συνείληπται· λέγω δὲ, εἰ παρὰ τὴν θάλατταν κομίσαις, εἶτα καταθοῖο αὐτόν που πλησίον, ὡς εἰσερπύσαι δυνηθῆναι εἰς τὴν θάλατταν.

ΚΕΦ. κδ΄.

Περὶ ἀγρέως ὄρνιθος.

Ἀγρεὺς τὸ ὄνομα, τὴν φύσιν πτηνὸς, τὸ γένος κοσσύφων φράτωρ καὶ συγγενὴς, μέλας τὴν χρόαν, μουσικὸς τὴν γλῶτταν. Κέκληται δὲ ἀγρεὺς καὶ δικαίως, τῷ γάρ τοι μέλει τῶν ἄλλων ὀρνέων αἱρεῖ τὰ ἁπαλὰ προσπετόμενα τῇ τῆς εὐμουσίας θέλξει. Εἰδὼς οὖν τὸ συμφυὲς αὐτῷ πλεονέκτημα, ἔοικε χρῆσθαι τῷ παρὰ τῆς φύσεως δώρῳ καὶ εἰς ἡδονὴν ἅμα καὶ τροφήν· ἀκούων μὲν γὰρ ἑαυτοῦ εὐφραίνεται, θηρῶν δὲ τὰ προσιόντα ἐμπίπλαται. Τοῦτον ἄρα εἴ τίς ποτε ἐθήρασε, καὶ ἐν οἰκίσκῳ καθεῖρξεν, οὐδὲν αὐτῷ πλέον τὸ τῆς σπουδῆς· ἔχει γὰρ ἄφωνον ὄρνιν, ὥσπερ οὖν τὸν θηράσαντα ἀμυνόμενον ὑπὲρ τῆς δουλείας τῇ σιωπῇ.

CAP. XXV.

Quemadmodum Trochilus Crocodilo adverſus Ichneumonem inſidiantem auxiliatur.

QVO beneficio trochili crocodilos promereantur, dum hirudines eorum faucibus eximunt, ut Herodotus in ſuis de Aegypto ſermonibus tradit, jam ſuperius retuli; ubi quae omiſſa ſunt, in praeſentia addam, quo ea in aliorum notitiam quoque perveniant. Trochilus avis eſt paluſtris, et circa fluminum ripas vagatur, ubi eſcis quibuſque obviis fruitur, et a crocodilo quoque, ut dixi, alitur; quamobrem et gratus illi eſt, ejuſque dormientis curam ſuſcipit, proque ipſo vigilat. Iacenti enim illi ac ſtertenti inſidiatur Ichneumon, et ſaepe jugulo apprehenſo ſtrangulat; quo conſpecto, trochilus clamat, et crocodilum, cui naſum ferit, excitat, et adverſus hoſtem inſtigat. Haec quidem trochili natura eſt, haud ſcio an laudanda, cum voraciſſimae noxiaeque belluae tam providam curam gerat.

CAP. XXVI.

De Paſtinaca marina.

PASTINACA marina cum natandi eſt cupiditate adfecta, natare poteſt; cum rurſus volandi ſtudio tenetur, ſurſum verſus ſublimis volat. Aculeum autem, cujus etiam ante mentionem feci, mortiferum habet. Quod igitur non modo homines, ſed etiam animalia alia pungere, et hoc pacto celeriter interficere queat, neutiquam mirum eſt; quod vero maxime admirandum videtur hoc eſt: Si ad maximam arborem, et vegetam, et ſumme virentem, aculeum admoveas et defigas, non multo poſt

amittit

ΚΕΦ. κέ.

Ὅπως ἐπιβουλευομένῳ ὑπὸ τοῦ Ἰχνεύμονος τῷ Κροκοδείλῳ ὁ Τροχίλος ἐπαμύνει.

ΑΝωτέρω εἶπον, ἣν οἱ τροχίλοι κατατίθενται εἰς τοὺς κροκοδείλους εὐεργεσίαν τὴν ἐκ τῶν βδελλῶν, ὥσπερ ἐν τοῖς Αἰγυπτίοις μέμνηται ϗ Ἡρόδοτος λόγοις· ὃ δὲ οὐκ εἶπον εἰδὼς εἰρήσεται νῦν, ἵνα ϗ ἄλλος μάθῃ. Ὁ μὲν τροχίλος ὄρνις ἐστὶ τῶν ἑλείων εἷς, ϗ παρὰ τὰς ὄχθας τῶν ποταμῶν ἀλᾶται, ϗ ὅ,τι ἂν τύχῃ παρεκλέγων βόσκεται, τρέφει δὲ αὐτὸν ϗ κροκόδειλος, οἷς εἶπον· ϗ ἐκεῖνος αὐτὸν ἀμείβεται, καθεύδοντος προμηθῶς ἔχων, ϗ ὑπεραγρυπνῶν αὐτοῦ. Κειμένῳ μὲν γὰρ καί περ ὑπνώττοντι ἐπιβουλεύει ὁ ἰχνεύμων, ϗ ἐμφὺς τῇ δέρῃ πολλάκις ἀπέπνιξεν αὐτόν· ἀλλ' ὅγε τροχίλος βοᾷ, ϗ παίει κατὰ τῆς ῥινὸς αὐτὸν, ϗ ἀνίστησι, ϗ πρὸς τὸν ἐχθρὸν ὑποθήγει. Εἰ μὲν οὖν χρὴ τὸν ὄρνιν ἐπαινεῖν οὕτως ἔχοντα φροντιστικῶς ζώου παμβόρου ϗ ἀδδηφάγου, εἰσόμεθα, τὸ δ' οὖν ἴδιον τῶνδε τῶν ζώων εἶπον.

ΚΕΦ. κς'.

Περὶ τῆς θαλαττίας Τρυγόνος.

Η Τρυγὼν (οὐ φημι νῦν τὴν ὑπαέριον, ἀλλὰ τὴν ἐν τῇ θαλάττῃ) ὅτε βούλεται, νήχεται, ϗ αὖ πάλιν ἀρθεῖσα πέτεται. Ἔχει δὲ κέντρον, οὗ ϗ ἀνωτέρω μνήμην ἐποιησάμην, θανατηφόρον. Τὸ μὲν οὖν κεντεῖν ϗ ζῶα ἄλογα, ϗ ἀνθρώπους, ϗ παραχρῆμα ἀπολλύναι οὕτως, οὔπω παράδοξόν ἐστιν· ὃ δὲ ἄξιον ἐκπεπλῆχθαι, τοῦτο εἰρήσεται. Δένδρῳ τῷ μεγίστῳ, ϗ πάνυ εὐθαλεῖ, ϗ εὐερνεῖ, ϗ λίαν τεθηλότι τὴν χλόην, εἰ προσαγάγοις τὸ κέντρον, ϗ νύξοις τὸ δένδρον, μετὰ μικρὸν

amittit folia, quae poſtquam in terram defluxerunt, totus truncus exſiccatur, et ſimilis eſt arboribus ſolis ardoribus exſiccatis aeſtate, cum eſt maxima ſiccitas.

C A P. XXVII.

Quomodo, et quantae magnitudinis, naſcitur Elephas.

ELEPHANTI partus in caput procedit ad lucem, partus vero magnitudo eſt inſtar integrae aetatis et juſtae magnitudinis Porci. Matrem unam foetus plures ſequi aiunt. Nec vero, ſi quis hos a partu recentes contigerit, matres indignantur, ſed id permittunt. Plane enim noſcunt, non animo quidem laedendi, vel malo adficiendi, ſed ad ludicram delectationem et blanditias eos contrectari; eſſeque hominis naturam ea excelſitate animi, ſuo ut partui adhuc tantillo nocere nollet. Poſtea autem quam in foveam inciderunt, capti in venatione, animadvertentes exitus locum nullum eis relictum eſſe, cum eos priſtini animi, tum libertatis capit oblivio; tum vero facile cibos a largientibus ſumunt; tum, ſi quis aquam praebeat, libenter bibunt; atque vinum in promuſcides offuſum ſine recuſatione admittunt.

C A P. XXVIII.

De Ellope piſce, quem etiam Sacrum vocant.

ELLOPEM ſacrum piſcem a poeta vocari exiſtimant. Eum raro reperiri fama fert; in mari autem Pamphylio capitur, ſed neque tamen inde niſi admodum raro. Quod ſi capiatur, coronis ob ſecundam piſcationem ſeſe non modo piſcatores ornant, ſed et piſcatoria navigia ſertis redimunt, et plauſu, et tibiarum ſono, praedam teſtantes ad terram applicant. Alii propterea non hunc, ſed anthiam ſacrum exiſtimant; quia locus, quem anthias incolit, et belluarum expers, et urinatoribus tutus

eſt,

μικρὸν ἐκβάλλει τὰ φύλλα· καὶ ἐκείνων καταῤῥεόντων εἰς τὴν γῆν, τὸ πᾶν πρέμνον αὐαίνεται, καὶ ἔοικεν ἡλιοβλήτῳ ὑπ' αὐχμοῦ βιαίου ξηρῷ γεγενημένῳ.

ΚΕΦ. κζ'.

Πῶς τίκτεται Ἐλέφας, καὶ ἡλίκος τὸ μέγεθος.

ΤΙκτεται ἐλέφας κατὰ τὴν κεφαλὴν ἐκπηδῶν, τὸ δὲ μέγεθός ἐστι τοῦ τικτομένου κατὰ δέλφακα τὴν μεγίστην. Μιᾷ δὲ μητρὶ πλείω ἐλεφαντίσκια ἕπεται, φασίν. Εἰ δὲ βούλοιο τῶν βρεφῶν νεογόνων ὄντων προσάψασθαι, αἱ μητέρες οὐδὲν ἀγανακτοῦσιν, ἀλλ' ἐῶσι. Συνιᾶσι γάρ, ὅτι μήτε ἐπὶ λύμῃ τις ἐπιψαύει αὐτῶν, μήτε ἐπὶ κολάσει, ἀλλὰ φιλοφρονούμενοι πάντες, καὶ κολακεύοντες· ἐπεὶ τίς ἂν τὸ τηλικοῦτον βλάψειεν; Ὅταν δὲ θηρώμενοι ἐμπέσωσιν ἐς τὴν τάφρον, καὶ ἴδωσιν, ὅτι λοιπὸν αὐτοῖς ἄφυκτά ἐστι, τοῦ μὲν τέως θυμοῦ τοῦ σὺν τῇ ἐλευθερίᾳ λήθην λαμβάνουσι, καὶ ὀρεγόντων σιτία ἑτοίμως προσίενται, καὶ ὕδωρ προτεινόντων πίνουσι, καὶ οἶνον ἐκχεόντων ἐς τὰς προβοσκίδας, οὐδὲ τὴν φιλοτησίαν οὐκ ἀναίνονται.

ΚΕΦ. κή.

Περὶ τοῦ ἰχθύος τοῦ Ἔλλοπος, ὃν καὶ ἱερὸν καλοῦσι.

ΤΟΝ ἰχθὺν τὸν ἔλλοπα ἱερὸν ἰχθὺν ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ κληθῆναι νομίζουσι. Λέγει δὲ λόγος τις σπάνιον μὲν αὐτὸν εἶναι, ἐν δὲ τῷ κατὰ Παμφυλίαν πελάγει θηρᾶσθαι, γλίσχρως δὲ καὶ ἐκεῖθι. Ἐὰν δὲ ἁλῷ, στεφάνοις μὲν αὐτοῖς σφᾶς ἑαυτοὺς ὑπὲρ τῆς εὐερμίας ἀγλαΐζουσι· στεφανοῦσι δὲ καὶ τὰς ἁλιάδας, καὶ καταίρουσι κρότῳ τε καὶ αὐλοῖς, τὸ θήραμα μαρτυρόμενοι. Οἱ δὲ οὐ τοῦτον, ἀλλὰ τὸν ἀνθίαν νομίζουσιν ἱερόν· τὸ δὲ αἴτιον, ἔνθα ἂν ὅδε φανῇ τῆς θαλάττης,

eſt, et cum piſcibus pacem ſervat, cujus fiducia piſces confirmati ibidem pariunt. Naturae cauſam penitus retruſam et abditam, non meum eſt explicare, non magis quam exponere cauſas, cur gallinaceum leo et baſiliſcus timeant, cur ſuillum pecus elephantus horreat; in quibus exquirendis etſi qui multo abundant otio, plurimum temporis conſumant, non tamen optatum adſequuntur.

AELIANI

ἀνάγκη δήπου τὸν χῶρον ἄθηρον εἶναι, σπονδὰς δὲ ἰχθύσι καὶ πᾶν ὅσον ὑδροθηρικὸν, καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ ἰχθύες θαῤῥοῦντες ἀποτίκτουσι. Φύσεως δὲ ἀπόῤῥητα ἐλέγχειν οὐκ ἐμὸν, καὶ εἰκότως, ἐπεὶ καὶ ἀλεκτρυόνα δέδοικε λέων, καὶ τὸν αὐτὸν βασιλίσκος, καὶ μέντοι καὶ ὗν ὁ ἐλέφας· τὰς δὲ αἰτίας ὅσοι σχολὴν ἄγουσι πολλὴν ζητοῦντες, τοῦ μὲν χρόνου καταφρονήσουσιν, οὐ μὴν εἰς τέλος ἀφίξονται τῆς σπουδῆς.

AELIANI
DE
NATVRA ANIMALIVM
LIBER IX.

CAPVT I.
De Leonibus aetate provectis.

LEO cum aetate provectus et jam gravis factus fuerit, tum ad venandum infirmus, aut in specubus, aut nemorosis tractibus, libenter requiescit; neque tum vel cum infirmissimis animalibus, aetatis suae infirmitati diffidens, versari fidenter audet, considerans senectam et corporis sui imbecillitatem. Ex hoc vero procreati et robustae et vigentis aetatis fiducia nitentes longe procedunt ad venandum, ac patrem jam senem secum adducunt, eum impellentes; deinde in media via, quam ingressi fuerint, illum relinquentes toto animo ipsi in praedae curam incumbunt, ac tantundem praedae consecuti, quantum vel sibi vel genitori satis ad prandium sit, generoso quodam et contentissimo rugitu edito, parentem suum, secum ut convivium ineat, tanquam convictores ad prandium convivam, invitant. Senex tum sensim et pedetentim velut reptans, eo accedens, primo filios amplexatur, deinde linguâ eis suaviter, velut horum laudans felicem venationem, blanditur; post et prandio dat operam, et cum his epulatur. Tametsi Solon, qui lege sancivit filiis parentes alendos esse, haec eos facere non jussit; sed natura humanis legibus nihil egens, ipsa immobilis lex, hoc officii munus docuit.

CAP.

ΑΙΛΙΑΝΟΥ

ΠΕΡΙ ΖΩΩΝ ΙΔΙΟΤΗΤΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ Θʹ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ αʹ.

Περὶ λεόντων γεγηρακότων.

Ὁ Λέων ἤδη προήκων τὴν ἡλικίαν, καὶ γήρᾳ βαρὺς γεγενημένος, θηρᾶν μὲν ἥκιστός ἐστιν, ἀσμένως δὲ ἀναπαύεται ἐν ταῖς ὑπάντροις ἢ λοχμώδεσι καταδρομαῖς· καὶ τῶν θηρίων οὐδὲ τοῖς ἀσθενεστάτοις ἐπιθαῤῥεῖ, τὸν ἑαυτοῦ χρόνον ὑφορώμενος, καὶ τὸ τοῦ σώματος ἐννοῶν ἀσθενές. Οἱ δὲ ἐξ αὐτοῦ γεγενημένοι θαῤῥοῦντες τῇ τῆς ἡλικίας ἀκμῇ, καὶ τῇ ῥώμῃ τῇ συμφυεῖ, προΐασι μὲν ἐπὶ θήραν, ἐπάγονται δὲ καὶ τὸν ἤδη γέροντα, ὠθοῦντες αὐτόν· εἶτα ἐπὶ μέσης τῆς ὁδοῦ, ἧς ἐλθεῖν δεῖ καταλιπόντες ἔχονται τῆς ἄγρας αὐτοὶ, καὶ τυχόντες τοσούτων, ὅσα ἀποχρήσει καὶ αὐτοῖς καὶ τῷ γεγενηκότι σφᾶς, βρυχησάμενοι γενναῖόν τε καὶ διάτορον καλοῦσι τὸν πατέρα, ὡς δαιτυμόνα ἑστιάτορες ἐπὶ θοίνην οἱ νέοι τὸν γεγηρακότα, τὸν πατέρα οἱ παῖδες. Ὁ δὲ ἡσυχῇ καὶ βάδην καὶ οἷον ἕρπων ἔρχεται, καὶ περιβαλὼν τοὺς παῖδας, καὶ τῇ γλώττῃ μικρὰ ὑποσήνας, ὥσπερ οὖν ἐπαινῶν τῆς εὐθερίας, ἔχεται τοῦ δείπνου, καὶ σὺν τοῖς ἡβῶσιν ἑστιᾶται. Καὶ Σόλων μὲν τοῖς λέουσι ταῦτα οὐ κελεύει, νομοθετῶν τρέφειν τοὺς πατέρας ἐπανάγκες· διδάσκει δὲ ἡ φύσις, ᾗ νόμων ἀνθρωπικῶν μέλει οὐδὲν, γίνεται δὲ ἄτρεπτος αὕτη νόμος.

CAP. II.

De Aquilae pennis.

NON modo praesentem et viventem reginam avium aquilam ceterae volucres extimescunt, atque ejus conspectum exhorrent, sed et pennae ejusdem, si quis eas cum aliarum pennis commiscuerit, incorruptae atque integrae manent, aliae vero illarum commercium non ferentes putrescunt.

CAP. III.

De Murium foecunditate; item de Crocodilis et Aquilis, qua ratione pullorum ingenuitatem experiantur.

MURES alioqui foecunda sunt animalia, multosque uno partu foetus edunt; tum vero si salem gustare iis contingat, multo plures quam solent, enituntur. Crocodili cum ex sese pepererunt, hoc experimento legitimum a spurio internoscunt, ut si quid catulus, simul atque exclusus est, rapuerit, in reliquum tempus in crocodilini generis numero locoque a parentibus ducatur, et ab iisdem ametur; sin ignavus fuerit, et tardus ad comprehendendam alicunde aut muscam, aut lumbricum, aliamve bestiolam, aut lacertulam, eum parens tanquam a se degenerantem, nihilque ad se pertinentem lacerat. Atque videntur ad solis radios aquilae suorum ingenuitatem experientes, sicut crocodili foetus suos non temerario adfectu, sed ratione amare.

CAP. IV.

De dentibus Aspidis.

ASPIDIS dentes, quos merito letiferos dixeris, tenuissimis quibusdam veluti tunicis aut membranis indui et vestiri audio;

ΚΕΦ. β΄.

Περὶ τῶν τοῦ Αἰετοῦ πτερῶν.

ΤΟΝ ἀετὸν τὸν τῶν ὀρνίθων βασιλέα οὐ μόνον παρόντα καὶ ζῶντα δέδοικε τὰ ὄρνεα, καὶ καταπλήσσει φανέντος· ἀλλὰ καὶ τὰ πτερὰ ἐκείνου, ἐάν τις τοῖς τῶν ἄλλων συναναμίξῃ, τὰ μὲν τοῦ ἀετοῦ μένει ὁλόκληρα καὶ ἀνεπιβούλευτα, τὰ δὲ ἕτερα κατασήπεται, τὴν πρὸς ἐκεῖνα κοινωνίαν οὐ φέροντα.

ΚΕΦ. γ΄.

Περὶ Μυῶν πολυγονίας, καὶ Κροκοδείλων καὶ Ἀετῶν πέρι, πῶς τὰ ἑαυτῶν ἔκγονα βασανίζουσι.

ΟΙ μύες εἰσὶ μὲν καὶ ἄλλως πολύγονον ζῶον, καὶ ἀθρόα τῇ ὠδῖνι πολλὰ τίκτουσιν· εἰ δέ πως καὶ ἁλὸς γευσάμενοι τύχοιεν, ἐνταῦθα δήπου καὶ πάμπολλα ἀποκυΐσκουσι, καὶ πλείω τῆς συνηθείας πολλῷ. Οἱ δὲ κροκόδειλοι ὅταν τέκωσι, τὸ γνήσιον καὶ νόθον τόνδε τὸν τρόπον ἐλέγχουσιν, ἐάν τι παραχρῆμα ἐκγλυφεὶς ἁρπάσῃ, τελεῖ τὸ λοιπὸν εἰς τὸ γένος, καὶ φιλεῖται τοῖς γειναμένοις, καὶ πεπίστευται κροκοδείλων εἷς εἶναι, καὶ ἠρίθμηται· ἐὰν δὲ ἐλινύσῃ, καὶ βλακεύσῃ, καὶ μὴ λάβῃ ποθὲν ἢ μυῖαν, ἢ σέρφον, ἢ ἔντερον γῆς, ἢ σαῦρον τῶν νεαρῶν, διέσπασεν αὐτὸν ὁ πατὴρ, ὡς ἀδόκιμόν τε καὶ κίβδηλον, καὶ προσήκοντά οἱ οὐδέν. Καὶ δοκοῦσιν, ὡς οἵδε οἱ θῆρες, καὶ οἱ ἀετοὶ δὲ βασανίζοντες καὶ ἐκεῖνοι τὰ γνήσια τῇ ἀκτῖνι τοῦ ἡλίου, κρίσει φιλεῖν τὰ ἔκγονα, καὶ οὐ πάθει.

ΚΕΦ. δ΄.

Περὶ τῶν τῆς Ἀσπίδος ὀδόντων.

ΑΚούω τοὺς ὀδόντας τῆς ἀσπίδος, οὓς ἂν ἰοφόρους τις εἴποι καλῶν ὀρθῶς, ἔχειν οἱονεὶ χιτῶνας περικειμένους ἄγαν λεπτοὺς καὶ ὑμέσι παραπλησίους, ὑφ' ὧν περιαμπέχονται· ὅταν

et cum aſpis aliquem mordicus invadit membranulis humorem venenoſum effundi, tum illas rurſus ad priſtinum locum redire et uniri. Item in ſcorpii aculeo meatum quendam ſinuoſum eſſe aiunt adeo tenuem, ut viſu non percipiatur; in eo venenum gigni continerique, quod cum ille ferit, mox per aculeum emanat; foramen autem, quo venenum exit, oculorum aciem quoque fugere: Addunt vim aculei ejus retundi hominis ſputo, ita ut obtorpeſcat, et ad infligendum ictum reddatur impotens.

CAP. V.

Quemadmodum Canis foetui, qui primus in lucem editur, primigenia tribuit.

CANIS etſi permultos ex ſeſe parit catulos, horum tamen e numero primus prodiens in lucem patrem refert, omninoque ſimilitudinem ſpeciemque illius gerit; ceteri ut caſus tulerit, naſcuntur. Quod ſtudio et providentia naturae fieri videtur, matri ſcilicet anteferentis patrem.

CAP. VI.

Luna decreſcente Teſtacea et Cruſtacea animalium inaniora eſſe.

TESTA cruſtave opertorum hoc etiam proprium eſt, ut, decreſcente luna, inaniora et exiliora fieri ſoleant: quod quidem ipſum declarant teſtacei generis purpurae, buccinae, ſphondyli, et his affines; itemque cruſtacei generis paguri, locuſtae, aſtaci, cancri, et id genus. Itemque imbecilliora infirmioraque, decreſcente luna, jumenta naſci dicuntur; eamque ob cauſam harum rerum prudentes in hac menſis parte genita, quod minus praeſtabilia ſint, conſulunt non alenda eſſe. Ceterum in novilunio

ani-

οὖν ἐμφύσῃ τινὶ τὸ στόμα ἡ ἀσπὶς, στρέφεσθαι μέν φασι τὰ ὑμένια, ἐκχεῖσθαι δὲ τὸν ἰὸν, καὶ πάλιν συντρέχειν ἐκεῖνα, καὶ ἑνοῦσθαι. Τοῦγε μὴν σκορπίου τὸ κέντρον ἔχειν τινὰ κολπώδη διπλόην, ὑπὸ τῆς ἄγαν λεπτότητος οὐ πάντη σύνοπτον· καὶ εἶναι μὲν τὸ φάρμακον, καὶ τίκτεσθαι λέγουσιν ἐνταῦθα, ἅμα δὲ τῇ κρούσει προϊέναι διὰ τοῦ κέντρου καὶ ἐκρεῖν· ὀπὴν δὲ εἶναι, δι' ἧς ἔξεισιν, οὐδὲ ταύτην ὄψει θεωρητήν· ἀνθρώπου δὲ σιάλῳ καταπτύοντος ἀμβλύνεσθαι τὸ κέντρον, καὶ μαλκϊεῖν, καὶ ἐς τὴν πληγὴν ἀδύνατον γίνεσθαι.

ΚΕΦ. ε΄.

Ὅπως τῷ πρώτῳ τεχθέντι τὰ πρεσβεῖα ἀπονέμει ἡ κύων.

Η Κύων εἰ καὶ πολλὰ τίκτει σκυλάκια, ἀλλὰ γοῦν τὸ πρῶτον τῆς μητρὸς παρελθὸν, καὶ ἐκείνης τῆς ὠδῖνος πρεσβύτατον ὂν, κατηγορεῖ τὸν πατέρα, ἐκείνῳ γοῦν ὁμοιότατον τίκτεται πάντως· τὰ δὲ ἄλλα, ὡς ἂν τύχῃ. Ἔοικε δὲ φιλοσοφεῖν ἐν τῷδε ἡ φύσις, προτιμῶσα τοῦ ὑποδεχομένου τὸ σπεῖρον.

ΚΕΦ. ϛ΄.

Ὅτι κενώτερά ἐστι τὰ Ὀστρακόδερμα ὑποληγούσης τῆς σελήνης.

ΤΩΝ δὲ ὀστρακονώτων τε καὶ ὀστρακοδέρμων καὶ τοῦτο ἴδιον, κενώτερά πως ταῦτα καὶ κουφότερα, ὑποληγούσης τῆς σελήνης, φιλεῖ γίνεσθαι· καὶ τῶν μὲν ὀστρακονώτων ἐλέγχουσιν, ὃ λέγω, πορφύραι, καὶ κήρυκες, καὶ σφόνδυλοι, καὶ τὰ τούτοις ὁμοφυῆ· τῶν δὲ ἑτέρων πάγουροί τε, καὶ κάραβοι, καὶ ἀστακοὶ, καὶ οἱ καρκῖνοι, καὶ εἴτι τούτων συγγενές. Λέγεται δὲ καὶ τῶν ὑποζυγίων τὰ τικτόμενα, ληγούσης τῆς σελήνης, ἀδυνατώτερα τῶν ἄλλων εἶναι, καὶ ἀσθενέστερα· καὶ μέντοι καὶ συμβουλεύουσιν οἱ τούτων ἐπιστήμονες, τὰ ἐν τούτῳ τῷ μέρει τοῦ μηνὸς γεννώμενα μὴ τρέφειν, μὴ γὰρ εἶναι σπουδαῖα αὐτά. Κατὰ τὴν νουμηνίαν δὲ

animantes audio vel voce ipsis naturali aliquid sonare, vel cadere; leonem tantum Aristoteles excipit, cui neutrum horum contingat.

CAP. VII.

De Piscibus acerrimo audiendi sensu praeditis.

SENSU audiendi acerrimo esse lupum, chromin, salpam, mugilem, Aristoteles ait. Lupum praeterea audio praeclare intelligere, se in capite possidere lapidem hiberno tempore perfrigidum, sibique infestissimum; itaque illo ipso anni tempore eum lapidem calefacere, haudquaquam inscium contra lapidis frigus remedium esse ipsum tepefacere. Similem etiam lapidem chromin, pagrum, umbram habere; eandemque vitandi frigoris, quam lupum, sequi rationem intellexi. Sunt et in piscium genere parasiti: ut pedunculus appellatus, qui ex iis, quae delphinus ceperit (superfluis nimirum et intercidentibus) victitat, itaque ex ejus praeda, tanquam ex locupleti mensa, refertus pinguescit; eo nimirum delphinus tantopere delectatur, ut cum ipso libenter, quae comprehenderit, communicet. Theron quidem parasitus apud Menandrum sibi ipsi placet, quod homines naribus trahens, iis utebatur, tanquam praesepi. Huic similis fuit Struthias. Est et ille Philippi celebris parasitus, nomine Clisophus, qui in Philippi gratiam, in obsidione Methonae oculo privati altero, ipse etiam alterum de suis oculum deligare voluit. Atqui inter pedunculum et delphinum benevolentiam amicitiae ego potius et familiaritati adscripserim; cum adulationem, ut et alia mala, homines tantum calleant, bruta ignorent.

CAP. VIII.

De amore Elephantorum in sobolem.

ELEPHANTORUM vehementis amoris adfectum erga sobolem haec etiam declarant. Horum venatores scrobes fodiunt, in quas cum haec animalia incidunt, ex his partim capiuntur, partim occi-

τὰ ζῶα, ὡς πυνθάνομαι, ἢ φθέγγεταί τι τῇ συντρόφῳ φωνῇ, ἢ πίπτει· λέων δὲ ἄρα μόνος, ὡς Ἀριστοτέλης φησὶν, οὐθέτερον αὐτοῖν δρᾷ.

ΚΕΦ. ζ'.

Περὶ τῶν ὀξέως ἀκουόντων Ἰχθύων.

Ἀκοὴν ἀγαθὸν καὶ ὀξύτατον τὸν λάβρακα Ἀριστοτέλης εἶναί φησι, καὶ μέντοι καὶ τὸν χρόμιν, καὶ τὴν σάλπην, καὶ τὸν κεστρέα. Πυνθάνομαί τε τὸν λάβρακα σαφῶς εἰδέναι, ὅτι ἄρα ἐν τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ λιθίδιόν ἐστι, καὶ χειμῶνος τοῦτο ψυχρότατον γίνεται, καὶ λυπεῖ αὐτὸν ἰσχυρῶς· ταύτῃ τοι καὶ κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν τοῦ ἔτους ἀλεαίνειν αὐτὸν, καὶ ἐπινοεῖν τῇ ψύξει τῇ ἐκ τοῦ λίθου φάρμακον τοῦτο, καὶ μάλα γε ἀντίπαλον. Καὶ χρόμιν δὲ τὸ αὐτὸ ποιεῖν, καὶ φάγρον, καὶ σκίαιναν πέπυσμαι· ἔχειν γὰρ τὸν ὅμοιον λίθον καὶ ταῦτα. Παράσιτοι δὲ ἄρα καὶ ἐν ἰχθύων γένει ἦσαν· ὁ γοῦν φθεὶρ, οὕτω λεγόμενος, παρατρώγει τῶν τοῦ δελφῖνος θηραμάτων· ὁ δὲ ἥδεται αὐτῷ, καὶ ἑκὼν μεταδίδωσι, ἔνθεν τοι καὶ πιότατόν ἐστιν, ὥσπερ οὖν ἐκ πλουσίας καὶ ἀμφιλαφοῦς ἑστιάσεως ἐμπιπλάμενος. Καὶ ὁ μὲν τοῦ Μενάνδρου Θήρων μέγα φρονεῖ, ὅτι ῥινῶν ἀνθρώπους φάτνην αὐτοὺς ἐκείνους εἶχε. Καὶ ὁ Στρουθίας τοιοῦτος. Κλείδημος δὲ ὁ Φιλίππου καὶ τῶν ὀφθαλμῶν τὸν ἕτερον δεσμῷ κατελάμβανε, Φιλίππῳ χαριζόμενος ἐν τῇ τῆς Μεθώνης πολιορκίᾳ τὸν ἕτερον ἐκκοπέντι. Φιλία δέ μοι δοκεῖν καὶ συντροφία τῷ φθειρὶ πρὸς τὸν δελφῖνά ἐστι· κολακεύειν μὲν γὰρ, ὡς καὶ ἄλλα κακὰ, ἄνθρωπος οἶδε, τὰ δὲ ἄλογα οὐκ οἶδε.

ΚΕΦ. η'.

Περὶ τῆς τῶν Ἐλεφάντων εἰς τὰ τέκνα φιλοστοργίας.

Ἐλέφαντος δὲ ἄρα ἐς τὰ τέκνα καὶ ἐκεῖνο φίλτρον ἰσχυρόν. Οἱ τούτων θηραταὶ τάφρους ὀρύττουσιν, εἰς ἃς ἐμπίπτουσι τὰ ζῶα ταῦτα, καὶ τὰ μὲν ἁλίσκεται, τὰ δὲ ἀναιρεῖται. Καὶ

occiduntur. Hujus vero foſſae faciendae quae ſit ratio, quae figura quique introitus, aliunde ſcietis; nunc pergo explicare, quam in genere elephantorum matres caros pullos ſuos habeant. Cum enim in foveam pullum ſuum incidiſſe mater perſpexiſſet, ne minimam quidem moram interpoſuit, nec ejus curſum ulla ad pullum conſequendum ſegnitia tardavit, quin vehementi dolore adfecta, quanto maxime poſſet incitato incurſu, in delapſum pullum praeceps ageretur, amboque eodem caſu morte occumberent; cum hic quidem materno pondere preſſus contereretur; illa vero praecipitata caput diffringeret. Riſu igitur digni ſunt, qui, utrum naturalis ſit amor parentum in filios dubitant.

C A P. IX.

Quemadmodum Vituli marini foetus ſuos pariunt.

VITVLI marini primum in arido foetus ſuos pariunt, deinde in lucem editos paulatim cum in humidiora loca ſubducunt, ut mare deguſtent, tum in aridum natalem locum reducunt; inde rurſum in mare deducunt, et quam mox educunt: et cum id ſaepe fecerunt, aptos tandem ad natandum efficiunt. Facile autem ad vitam in mari degendam, adſueſcunt, partim doctrina inſtituti, partim natura ad mores et ſedes maternas amandas impulſi.

C A P. X.

De Aquilis.

AQVILA violentum et avarum animal raptu vivit, et carnes appetit; nam lepores, hinnulos, anſeres ex cohorte, et alia pleraque rapit. Vna tantum ex aquilarum genere, quae Iovis appellatur, carnes non attingit; ſed ad victum ei herba ſatis eſt; et quamvis Pythagoram Samium non audivit, nullam tamen animantem edit.

C A P.

τίς ὁ τρόπος τῆς τοιάσδε ταφρεύσεως, ϗ τὸ ϛχῆμα ὁποῖον, ϗ ὁποῖον τὸ πάθος, ϗ εἴσοδοι ποταπαὶ, ἀλλαχόθεν εἴσεσθε· ἐκκαλύψων δὲ ἔγωγε ϗ ἐλέγξων τὴν ϛοργὴν ἔρχομαι. Ἡ μήτηρ θεασαμένη τὸ ἑαυτῆς βρέφος εἰς μίαν τῶν τάφρων ἐμπεσὸν, ὔτε ἐμέλλησεν, ὔτε βλακεύουσα διέτριψεν, ἀλλὰ ὡς εἶχεν ὁρμῆς ἐκθύμως ϗ περιπαθῶς ἐπιδραμοῦσα, κατὰ τοῦ παιδὸς αὐτὴν ὦσεν εἰς κεφαλὴν, ϗ ἄμφω κατὰ ταυτὸν τοῦ τέλους εἰχέτην· ὁ μὲν γὰρ ἐκ τοῦ μητρῴου βάρους ἐκπιεσθεὶς συνετρίβη, ἡ δὲ τὴν κεφαλὴν ἀΐξασα. Γελοῖοι τοίνυν εἰσὶν οἱ διαποροῦντες, εἰ φυσικὴ πρὸς τὰ ἔγγονα ϛοργή ἐϛι.

Κ Ε Φ. θ'.

Πῶς τίκτουσιν αἱ Φῶκαι.

Αἱ δὲ φῶκαι τίκτουσι μὲν ἐπὶ τῆς γῆς, ϗ κατὰ μικρὰ δὲ ὑπάγουσιν ἑαυτῶν τὰ ϛκυλάκια εἰς τὸ νοτερὸν, ϗ ἀπογεύουσι τῆς θαλάττης, εἶτα ἐπανάγουσιν εἰς τὸν τῆς ὠδῖνος τόπον τὸν ἐξαρχῆς· ϗ αὖ πάλιν κατάγουσιν εἰς τὴν θάλατταν, ϗ ταχέως ἐξάγουσι· ϗ ὅταν πολλάκις τοῦτο δράσωσι, τελευτῶσαι νηκτικώτατα ἀπέφηναν αὐτά. Ῥᾳδίως δὲ εἰς τὸν θαλάττιον βίον ὑπολισθαίνει, ϗ τῆς διδασκαλίας μὲν προαγούσης αὐτὰ, βιαζομένης δὲ τῆς φύσεως τῶν μητρῴων ϗ ἠθῶν ϗ ἐθῶν ἐρᾷν.

Κ Ε Φ. ί.

Περὶ Αἰετῶν.

Αἐτὸς ζῶον πλεονεκτικὸν, ϗ δι' ἁρπαγῶν ποιοῦνται τροφὰς, ϗ ϛαρκῶν ἐσθίουσι· ϗ γὰρ λαγὼς ἁρπάζουσι, ϗ νεβρὸν, ϗ χῆνα ἐξ αὐλῆς, ϗ ἄλλα. Μόνος δὲ ἄρα ἐν αὐτοῖς, ὅσπερ οὖν ϗ Διὸς κέκληται, κρεῶν οὐχ ἅπτεται, ἀλλὰ ἀπόχρη οἱ πόα· ϗ Πυθαγόρου τοῦ Σαμίου διακούσας οὐδὲν, ὅμως ἐμψύχων ἀπέχεται.

CAP. XI.

De Phalangii et Aſpidis morſu.

PHALANGIVM vel ſolo contactu, et ſine magno dolore, ut audio, interimit. Aſpidis quoque morſum leniſſimum eſſe Cleopatra experta eſt, cum, adventante Auguſto, quaenam ſine acerbo doloris ſenſu mors eſſet, in convivio de circumſtantibus exquirens, eam quae gladio inferretur, doloribus refertam eſſe, ex iis qui aliquod vulnus accepiſſent, reperiebat; acerbam autem ex venenis et laborioſam; convulſionem enim facere, et ſtomacho et cordi dolorem inurere; eam vero, quae aſpidis morſu adferretur, lenem, et, ut juxta Homerum dicam, ἀβληχρὸν, *imbecillem*, eſſe. Sed vel ſolo tactu interdum interimit, et adflatu quoque, ut et centrites, et rubeta.

CAP. XII.

De marina Vulpe.

VVLPEM terrenam animal fraudulentum eſſe exiſtimas, at marinae vulpis machinationes atque ſolertiam ad declinandas inſidias etiam audi. Principio enim ad hamum omnino non accedit: aut ſi hunc devorarit, ſtatim ſe, tanquam veſtem, invertens, interiora ſua educit, et ad hunc modum ferrum expellit.

CAP. XIII.

Amatorius Ranarum coitus.

VT hominum illecebrae quaedam amoris eſſe dicuntur, ſic ranae amatorium quiddam in voce uſurpant; etenim quemadmodum homo amans laſcivam cantiunculam cantitare ſolet, ſic ſuae cujuſdam emiſſione vocis, quam ololyginem vocant, coitus ſignificationem mas feminae dat. Cum eam autem allexerit, ambo noctem

Κ Ε Φ. ιά.

Περὶ Φαλαγγίου καὶ Ἀσπίδος δήγματος.

ΕΙ τοῦ φαλαγγίου καὶ μόνον ἐφάψαιτό τις, ἀπέκτεινεν αὐτὸν, μηδὲ ὀδυνηθέντα φασὶν ἰσχυρῶς. Ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς ἀσπίδος δῆγμα πρᾳότατον εἶναι ἤλεγξε Κλεοπάτρα, ὅτε, τοῦ Σεβαστοῦ προϊόντος, αἱρεθεῖσα ἀνωδύνων θανάτων ἐν τοῖς συμποσίοις ἐβασάνιζε, καὶ τὸν μὲν διὰ τοῦ ξίφους εὕρισκεν ἀλγεινὸν, τῶν τιτρωσκομένων τοῦτο ὁμολογέντων· τὸν δὲ διὰ τῶν φαρμάκων λυπηρὸν, σπασμὸν γάρ τινα ἐμποιεῖν, καὶ καρδιώττειν ἀναγκάζει· τὸν δὲ ἐκ τοῦ δήγματος τῆς ἀσπίδος πρᾶον εἶναι, καὶ ἵνα Ὁμήρῳ ἰδίως εἴπω, ἀβληχρόν. Ἔστι δὲ ὅτε καὶ μόνον ἁψαμένους ἀπέκτεινε, καὶ προσερυγόντα δὲ, ὥσπερ οὖν ὁ κεντρίτης, καὶ ἡ φρύνη.

Κ Ε Φ. ιβ΄.

Περὶ θαλαττίας Ἀλώπεκος.

ΣΥ μέν μοι λέγεις πανοῦργον εἶναι ζῶον ἀλώπεκα, ταύτην δὴ τὴν ἐκ τῆς γῆς τρεφομένην· ἄκουε δὲ καὶ τῆς θαλαττίας μηχανὰς, καὶ ὁποῖα δρᾷ καὶ ἐκείνη πυνθάνου. Ἢ γὰρ οὐ πρόσεισι τῷ ἀγκίστρῳ τὴν ἀρχὴν, ἢ καταπίνουσα, παραχρῆμα ἑαυτῆς τὸ ἐντὸς μετεκδῦσα ἔτρεψεν οὕτως ἔξω, ὥσπερ οὖν χιτῶνα τὸ σῶμα ἀνελίξασα, καὶ τοῦτον δήπου τὸν τρόπον ἐξεώσατο τὸ ἄγκιστρον.

Κ Ε Φ. ιγ΄.

Βατράχων ἐρωτικὴ μίξις.

ΙΥγγας ἐρωτικὰς ἄνθρωποί φασιν εἶναί τινας, μίξεως δὲ ἀφροδισίου σύνθημα ὁ βάτραχος ἀφίησι πρὸς τὴν θήλειαν βοήν τινα, ὡς ἐραστὴς ᾠδήν τινα κωμαστικὴν, καὶ κέκληται ἥδε ἡ βοὴ ὀλολυγὼν, ὥς φασιν. Ὅταν δὲ τὴν θήλειαν προσαγάγηται, μένουσιν ἄμφω τὴν νύκτα, ἐν μὲν γὰρ τῷ ὕδατι συν-

noctem, quod in aqua non queant coire, expectant; interdiu vero in terra venereo complexu implicari horrent, at noctu in magna ſecuritate veneri dant operam. Cum vocalius quiddam, quam ſint ſolitae, ſonant, pluviae adventum denunciant.

CAP. XIV.

De Torpedinis vi circa inferendum torporem.

SI quis torpedinem attigerit, manum tangentis adfectu, quem nomen ejus declarat, torpore affici, etiamnum puer a matre frequenter audivi. Praeterea a viris peritis accepi, illum, qui rete, in quo fuerit capta, attigerit, omnino paſſurum torporem. Item ſi quis eam vivam in vas impoſuerit, et marinam aquam infuderit, ſiquidem gravida fuerit, pariet ſuo tempore; eam deinde aquam, ſi ex vaſe in hominis aut manum aut pedem infuderit, membra haec non dubitanter obtorpeſcunt.

CAP. XV.

Quomodo Animalium morſus ictuſque inferiores reddantur.

NON eandem vim ad plagas, et morſus, ſemper habent animalia; ſed ſaepe, propter cauſas quaſdam morſus acerbitas intenditur. Nam, guſtata vipera, veſpa longe morſu infeſtior eſt. Muſca item, cum ejuſmodi quippiam attigerit, acriores morſus infert, et dolorem majorem facit. Aſpidis morſus, ſi ranam comederit, inſanabilis omnino fit. Canis ſi incolumis momorderit, vulnus quidem infert et dolorem inurit; ſin rabioſus plagam inflixerit, perniciem molitur: primo enim aquae metum injicit; et ſi quis etiam ſatis bene et mediocriter ſe habere videatur, rurſus tamen repetente malo, dolet vehementer, et latrat, denique moritur. Cum veſtem, quam rabidus canis laceraſſet, ſarcinatrix mordicus, ut

ελθεῖν ȣ̓ δύνανται· μεθ' ἡμέραν δὲ ἐπὶ γῆς συμπλακῆναι ὀῤῥωδȣ̃σι, νυκτὸς δὲ ἐπιςάσης, κατὰ πολλὴν τὴν ἄδειαν προσελθόντες ἀλλήλων ἀπολαύȣσιν. Ὅταν δὲ βάτραχοι γεγωνότερον φθέγγωνται, ϗ τῆς συνηθείας λαμπρότερον, ἐπιδημίαν δηλȣ̃σιν ὑετȣ̃.

ΚΕΦ. ιδ'.

Περὶ τῆς δυνάμεως, ἣν ἔχει ἡ Νάρκη εἰς τὸ ὅμοιον πάθος.

ΕΙ τις προσάψαιτο τῆς νάρκης, ὅτι τὸ ἐκ τȣ̃ ὀνόματος πάθος τὴν χεῖρα αὐτȣ̃ καταλαμβάνει, τȣ̃το ϗ παιδάριον ὢν ἤκȣσα τῆς μητρὸς λεγȣ́σης πολλάκις. Σοφῶν δὲ ἀνδρῶν ἐπυθόμην, ὅτι ϗ τȣ̃ δικτύȣ, ἐν ᾧ θηρᾶται, ϗ εἴ τι ἐςὶν, εἴ τις προσάψαιτο, ναρκᾷ πάντως. Εἰ δέ τις εἰς σκεῦος αὐτὴν ἐμβάλοι ζῶσαν, ϗ ἐπιχέῃ θαλαττίȣ ὕδατος, ἐὰν ἐγκύμων ᾖ, ϗ ὁ καιρὸς τῆς ὠδῖνος ἀφίκηται, τίκτει· ϗ ἐν τῷ σκεύει τότε ὕδωρ εἴ τις καταχέει χειρὶ ἀνθρώπȣ ἢ ποδὶ, ναρκᾷν τὴν χεῖρα ἢ τὸν πόδα ἀνάγκη.

ΚΕΦ. ιέ.

Κατὰ τί ἐπιτείνεται τὰ δήγματα τῶν Θηρίων, καὶ ἐξ αὐτῶν κρȣ̃σις.

ΤΑ ζῶα ȣ̓́τε ἐν ταῖς πληγαῖς, ȣ̓́τε ἐν τοῖς δήγμασιν, ἀεὶ τὴν αὐτὴν δύναμιν ἴσχει· ἀλλ' ἔκ τινος πολλάκις ἐπιτείνεται αἰτίας. Ὁ γȣ̃ν σφὴξ γευσάμενος ἔχεως, χαλεπώτερός ἐςι τὴν πληγήν· ϗ ἡ μυῖα τοιȣ́τῳ τινὶ προσελθȣ̃σα πικροτέρα δακεῖν ἐςι, ϗ ὀδύνας ἔδωκε. Καὶ μέντοι ϗ τῆς ἀσπίδος τὸ δῆγμα γίνεται παντελῶς ἀνήκεςον, ἐὰν βατράχȣ φάγῃ. Ὁ δὲ κύων ὑγιαίνων μὲν ἐὰν δάκῃ, τραῦμα εἰργάσατο, ϗ ἀλγηδόνα ἐξῆψεν· ἐὰν δὲ λυττῶν, διέφθειρεν· ὕδωρ τε δεδιέναι κατηνάγκασε πρῶτον· ϗ ὁ μετριάσαι δοκῶν, πάλιν ἐξάπτεται εἰς τὴν ὀδύνην, ϗ ὑλακτήσας ἀπέθανεν. Ἀκέςρια δὲ ἀκȣμένη χιτώνιον ῥαγὲν ὑπὸ λυττῶντος κυνὸς, δακȣ̃σά πως

ut eam extenderet, tenuiſſet, in rabiem acta periit. Iejuni hominis morſus acerbior eſt, atque ad ſanandum difficilior. Scythae dicuntur Scythico, quo ſagittas oblinunt, humanam ſaniem, innantem ſcilicet ſanguini, et ab eo ſeparatam, admiſcere: cujus rei teſtis locuples eſt Theophraſtus.

CAP. XVI.

De ſenecta et oculis Serpentis.

INEVNTE vere, cum ſenectutem ſerpens exuerit, tum etiam oculorum caliginem, et viſus hebetudinem, tanquam oculorum ſenectutem abjicit; foeniculo enim oculos acuens et fricans, eo morbo liberatur: hieme vero caecutit, latitans in occulto et tenebris. Praeſtrictum igitur frigore ſerpentium viſum calefaciens foeniculum purgat, atque acutiorem efficit.

CAP. XVII.

De partu Alcyonis.

ALCYONES ſe gravidas ſentientes nidum ad excipiendos pullos machinantur, ad quem non lutum ei opus eſt, non tectum, et domus, ut hirundini; quae cum hoſpes non vocata adventat, tum matutino tempore cantu moleſta importuno ſuaviſſimum ſomnum interrumpit. At neque corpore tantum alcyones in aperto ac libero mari ad nidi ſtructuram legendis contexendiſque acus ſpinis incumbunt, ſed ineffabili etiam vi ingenii ſolertiaeque propoſitum perficiunt. Spinas enim partim rectas, partim obliquas, ut mulieres ad textrinam eruditae ſubtegmini ſtamen, intertexunt; et rotundum paulatim, non omnino tamen, ſed oblongum et ſinuoſum,

τῷ στόματι τὸ χιτώνιον, ἵνα ἀποτείνῃ αὐτὸ, ἐλύττησε καὶ ἀπέθανεν. Ἀνθρώπου δὲ ἀσίτου δῆγμα χαλεπὸν καὶ δυσίατον. Λέγονται δὲ οἱ Σκύθαι πρὸς τῷ Σκυθικῷ, ᾧ τοὺς ὀϊστοὺς χρίουσι, καὶ ἀνθρώπειον ἰχῶρα ἀναμιγνύναι φαρμάσσοντες, ἐπιπολάζοντά πως αἵματι, ὅνπερ ἴσασιν ἀπόκριμα αὐτοῖς τεκμηριῶσαι· τοῦτο καὶ Θεόφραστος ἱκανός.

ΚΕΦ. ις΄.

Περὶ γήρως Ὄφεως, καὶ τῶν ὀφθαλμῶν.

ΟΤΑΝ ἀποδύσηται τὸ γῆρας ὁ ὄφις, ὑπαρχομένου δὲ τοῦ ἦρος δρᾷ τοῦτο, ἐνταῦθά τοι καὶ τῶν ὀφθαλμῶν τὴν ἀχλὺν, καὶ τὸ ἀμβλὺ τῆς ὄψεως ῥίπτεται, καὶ ἐκεῖνο ὡς γῆρας ὀφθαλμῶν· τῷ δὲ μαράθρῳ προσυποθήγων τε καὶ περιψήχων τὸ ὄμμα ἑκάτερον, εἶτα ἐξάντης τοῦδε τοῦ πάθους γίνεται· ἀμβλυώττει δὲ ἄρα διὰ τοῦ χειμῶνος, φωλεύσας ἐν μυχῷ καὶ σκότῳ. Οὐκοῦν μαλακιοῦσαν ἐκ τῶν κρυμῶν τῶν ζώων τὴν ὄψιν ὑποθερμαῖνον τὸ μάραθρον καθαίρει, καὶ ὀξυωπέστερον ἀποφαίνει.

ΚΕΦ. ιζ΄.

Περὶ Ἀλκυόνος ὠδίνων.

Η Ἀλκυὼν ὅταν αἴσθηται ἑαυτῆς κυούσης, τηνικαῦτα μέντοι εἰς τὴν τῶν νεοττῶν ὑποδοχὴν καλιὰν ἐργάζεται, οὔτε πηλοῦ καὶ ὀρόφου, ὡς ἡ χελιδὼν, καὶ οἴκων δεομένη, καὶ ἄκλητος εἰσιοῦσα ξένη, καὶ λυποῦσα τὰ ἑωθινὰ ἐν τῷ λάλῳ, καὶ μέντοι καὶ διακόπτουσα τῶν ὕπνων τὸν ἥδιστον. Οὔτε πάλιν τῷ σώματι μόνῳ ἐν ἐλευθέροις χωρίοις ἔχεται τοῦ προειρημένου, συμπλέκουσά τε καὶ ἀθροίζουσα τὰς τῆς βελόνης ἀκάνθας, δεσμῷ τινὶ ἀποῤῥήτῳ τῆς εὐθυμοσύνης περιλαμβάνει τὸ ποίημα. Τὰς μὲν γὰρ εἰς τὸ ἰθὺ καλέδησεν αὐτῶν, τὰς δὲ ἐπικαρσίας, ὑφαντικῆς ἐπιστήμονα γυναῖκα εἴποις ἂν αὐτὴν τῷ στήμονι τὴν κρόκην ἐπιστρέφειν· στρογγύλον δὲ ἡσυχῇ τὸ ἔργον ἀποφαίνει,

ſum, inſtar naſſae cujuſdam, efficiunt. Perfectum in mare deferunt, ubi fluitans ab incurſantibus undis earum opus probatur; tum partes, quas aqua incidens oſtendit non firmas eſſe, reſarciant. Cetera, quae recte connexa junctaque ſunt, neque ſi percutias ſaxo rumpi, neque ferro diſcindi poſſunt, non magis quam lineus ille thorax, qui Minervae Lindiae conſecratus carminibus celebratur. Os vero nidi non plane conſpicuum, et aliis omnibus inacceſſum, ſolam illam ſuſcipere poteſt; neque per id ipſum quicquam ex mari intro influit, adeo ſubtiliter conſtructum eſt. Ibidem undis circumlata alcyon, ut ferunt, pullos nutrit.

CAP. XVIII.

De herba, quae Lycoctonos vocatur.

PROXIME Nilum herba naſcitur, quae non ſine cauſa Λυκοκτόνος appellatur, quod eam lupus calcans convulſionibus moritur. Propterea Aegyptiorum illi, qui hoc animal venerantur, in terras ſuas ejuſmodi herbam importari prohibent.

CAP. XIX.

De Gallinaceo et Stellione in liquorem illapſis.

SI quae gallinacei generis ales in vinum illapſa et ſuffocata fuerit, nullum ex ea vitium vino contrahitur, neque aliquid mali in domo exoritur; in aquam vero delapſa, tum ipſam reddit foetidam tum aerem putido replet odore. At ſtellio ſive in aqua, ſive in vino ſuffocetur, nihil officit. Oleum vero, ſi in id illabatur, et in eo exſtinguatur, gravi odore inficit; et qui de illo guſtarit, pediculis ſcatebit.

CAP.

καί τι ϗ κολπῶδες ὑπόμηκες οἱονεὶ πλέγμα κύρτου δημιουργοῦσα. Καὶ ὅταν ἐξυφήνῃ τὸ εἰρημένον, κομίζει πρὸς τὴν θάλατταν, ἔνθα τοῦ κύματος ἐπιπολάζοντος, εἶτα ἡσυχῇ τὸ κλύσμα ἐπιὸν ἐλέγχει τῇ ἀλκυόνι τὸ ἔργον· τὸ γάρ τοι μὴ στεγανὸν μέρος τὸ ὕδωρ τὸ ἐμπίπτον ἀκεῖται αὖθις. Τὰ δὲ ἡρμοσμένα ϗ καλῶς συνυφασμένα, ϗ εἴγε παίοις λίθῳ, οὐκ ἂν διατρήσαις αὐτά, εἰ δὲ ϗ διακόψαι σιδήρῳ ἐθέλοις, τάδε οὐκ ἂν εἴξαι, καλῶς τε ϗ εὖ διϋφασμένα τοῦ θώρακος τοῦ λινοῦ οὐ μεῖον, ὅνπερ οὖν ἀναθεῖναι τῇ Ἀθηνᾷ τῇ Λινδίᾳ ᾄσμασιν ᾄδουσι. Τὸ στόμα δὲ τοῦ κύρτου τοῦδε ἄλλῳ μὲν οὔτε εἰσβατὸν, οὔτε πάνυ σύνοπτον, δέχεται δὲ ἐκείνην μόνην· οὐκ ἂν δὲ εἰσρεύσαι δι' αὐτοῦ οὐδὲ τῆς θαλάττης εἴσω οὐδὲν, οὕτως τοι στεγανόν ἐστιν. Ἐνταῦθά τοι τοὺς νεοττοὺς τρέφει κατὰ τῶν κυμάτων ἡ ἀλκυὼν φερομένη, ὥς φασι.

ΚΕΦ. ιή.

Περὶ τῆς Λυκοκτόνου καλουμένης πόας.

ΤΟΥ Νείλου πλησίον πόα γίνεται, ϗ καλεῖται λυκοκτόνος. ϗ οὐκ ἔστι ψευδώνυμος, ϗ εἰκότως· ὅταν γὰρ αὐτῇ ἐπιβαίη λύκος, σπώμενος ἀποθνήσκει. Ἔνθεν τοι ϗ οἱ σέβοντες Αἰγυπτίων τοῦτο τὸ ζῶον, εἰς τὴν ἑαυτῶν χώραν κωλύουσι ταύτην τὴν πόαν κομίζεσθαι.

ΚΕΦ. ιθ'.

Περὶ ὄρνιθος κατοικιδίου, ϗ τοῦ καλουμένου Γαλεώτου, εἰς ὑγρόν τι ἐμπεσόντων.

ΤΩΝ κατὰ τὴν οἰκίαν ὄρνις ἐὰν εἰς οἶνον ἐμπέσῃ ϗ ἀποπνιγῇ, οὐδὲν λυμαίνεται, οὔτε τοῦ οἴνου φασὶν, οὔτε τῶν ἔνδον· ἐὰν δὲ εἰς ὕδωρ κατενεχθῇ, δυσῶδες ἀπέφηνε τὸ ὕδωρ, ϗ κακοσμίαν περὶ τὸν ἀέρα ἐργάζεται. Γαλεώτης δὲ ἐὰν εἰς οἶνον κατολισθήσας εἶτα ἀποπνιγῇ, ἢ εἰς ὕδωρ, λυπεῖ οὐδέν. Ἐὰν δὲ εἰς ἔλαιον ἐμπέσῃ ϗ ἀποθάνῃ, δυσῶδες τὸ ἔλαιον ἀποφαίνει, ϗ ὁ γευσάμενος αὐτοῦ φθειρσὶν ἐξέζεσε.

ΚΕΦ.

CAP. XX.

De Lapide, qui ſerpentes fugat.

CERVINI cornu ſuffimento ſerpentes fugari manifeſtum eſt. Eſt et fluvius, nomine Pontus, in Medica et Paeonica regione, ut Ariſtoteles ait, in quo lapis invenitur, cujus ſuffitu ſerpentes pelluntur, atque hujuſmodi vim lapidis prodit: ſi quis aqua perfuderit, incendio conflagrat; ſin ardentem flabello incendere velis, reſtinguitur; atque ejus ſuffimentum odorem bitumine tetriorem emittit. His autem de ipſo proditis etiam Nicander conſentit.

CAP. XXI.

De Pharo inſula, et Serpentibus in eadem.

PHARVS inſula olim (ut teſtantur Aegyptii) multis diverſiſque ſerpentibus plena erat. Et cum Thonis Aegyptiorum rex cuſtodiendam accepiſſet Helenam Iovis filiam a Menelao per ſuperiora Africae circa Aegyptum et Aethiopiam oberrante, inque ejus amorem incidiſſet, et vim illi inferre conaretur; fama eſt illam metu perculſam uxori Thonidis Polydamnae rem omnem aperuiſſe: Polydamnam vero et metuentem ne propter formam ſibi aliquando praeferretur Helena, et ſimul miſerantem, in Pharum eam expoſuiſſe, et donaviſſe herbam ſerpentibus illic abundantibus adverſariam; cujus ſenſus, ut ferunt, quam primum perceptus eſt a ſerpentibus, illi paſſim in terram ſe abdiderunt: Helena vero herbam plantavit, quae cum comprehendiſſet, ſuo tempore ſemen ſerpentibus inimicum protulit, et helenium, ut harum rerum periti aſſerunt, appellata eſt, et in Pharo provenit.

CAP.

ΚΕΦ. κ'.

Περὶ τȣ͂ Λίθȣ τȣ͂ διώκοντος τȣ̀ς ὄφεις.

ΤΟ τȣ͂ ἐλάφȣ κέρας θυμιώμενον ὅτι τȣ̀ς ὄφεις διώκει, δῆλόν ἐςι. Λέγει δὲ Ἀριςοτέλης, ὅτι ϗ λίθος ὁ γινόμενος ἐν τῷ Πόντῳ ποταμῷ (ἔςι δὲ ȣ͂τος ἐν τῇ χώρᾳ τῇ Μηδικῇ τε ϗ Παιονικῇ) ἐπιθυμιώμενος διώκει τȣ̀ς αὐτȣ̀ς, ϗ μέντοι ϗ φύσιν τȣ͂ λίθȣ περιηγεῖται τοιάνδε· Ὕδατος μὲν εἴτις αὐτῷ καταχέοι, ἐξάπτεται· καιόμενον δὲ ὑπερεξάψαι ῥιπίδι εἰ θελήσαις, ὅδε κατασβέννυται· θυμιώμενον δὲ αὐτὸν ὀσμὴν ἀφιέναι ἀσφάλτȣ βαρυτέραν φασί. Τȣ́τοις ὁμολογεῖ ϗ Νίκανδρος.

ΚΕΦ. κά.

Περὶ Φάρȣ τῆς νήσȣ, ϗ τῶν ἐν αὐτῇ Ὄφεων.

ΦΑρος ἡ νῆσος πάλαι (λέγȣσι δὲ Αἰγύπτιοι, οἷα μέλλω λέγειν) πεπλήρωται ὄφεων πολλῶν τε ϗ διαφόρων. Ἐπεὶ δὲ ὁ Θῶνις ὁ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς λαβὼν παρακαταθήκην τὴν Διὸς Ἑλένην (ἔδωκε δὲ αὐτὴν ἄρα ἄνω ϗ περὶ τὴν Αἴγυπτον, ϗ περὶ τὴν Αἰθιοπίαν πλανώμενος ὁ Μενέλεως) εἶτα ἠράσθη αὐτῆς ὁ Θῶνις· ϗ βίαν αὐτȣ͂ προσφέροντος τῇ Ἑλένῃ εἰς ὁμιλίαν ἀφροδίσιον, φησὶν ὁ λόγος δείσασαν τὴν τȣ͂ Διὸς ταῦτα εἰπεῖν ἕκαςα πρὸς τὴν τȣ͂ Θώνιδος γαμετὴν, Πολυδάμνα ἐκαλεῖτο· τὴν δὲ δείσασαν μήποτε ἄρα ὑπερβάληται ἡ ξένη τῷ κάλλει αὐτὴν, ἅμα τε ϗ οἰκτείρασαν, ὑπεκθέσθαι τὴν Ἑλένην εἰς Φάρον· πόαν δὲ ϗ τῶν ὄφεων τῶν ἐκεῖθι ἐχθρὰν δȣ͂ναι, ἧσπερ ȣ͂ν αἴσθησιν λαβόντας τȣ̀ς ὄφεις, εἶτα καταδῦναι· τὴν δὲ αὐτὴν καταφυτεῦσαι, ϗ χρόνῳ ἀναθῆλαι, ϗ ἀφιέναι ϛπέρμα ἐχθρὸν ὄφεσι, ϗ μέντοι ϗ ἐν τῇ Φάρῳ θηρίον τοιόνδε γενέσθαι, κληθῆναι δὲ τὴν πόαν ἑλένιον λέγȣσιν οἱ ταῦτα εἰδέναι δεινοί.

CAP. XXII.

De Stellis marinis.

STELLAE marinae molli crusta intectae, et ostreis tam crudeliter inimicae sunt, ut haec ipsa exedant et conficiant. Ratio insidiarum, quas eis moliuntur, ejusmodi est: Cum testacea suas patefaciunt conchas, cum vel refrigeratione egent, vel ut aliquid pertinens ad victum incidat; eae uno de suis sive cruribus, sive radiis, intra testas ostrei hiantes insito, eas claudi prohibentes carne explentur. Et de stellarum quidem marinarum proprietate hoc dictum nobis sit.

CAP. XXIII.

De Amphisbaena.

HYDRAM Lernaeam, Herculis certamen, decantent poetae, et veterum fabularum auctores, quorum e numero est Hecataeus historicus. Chimaerae naturam tricipitis canat Homerus; quod monstrum Lyciorum rex Amisodarus, varium et invictum, ad perniciem multorum aluisse dicitur. Has profecto fabulis adnumerandas duxerim. Amphisbaena autem serpens duo habet capita, alterum in anteriori parte, alterum in posteriori; cum enim aliquo necesse habet progredi, caudae loco alterum ponit, altero pro capite utitur; tum rursus si ei retro sit opus cedere, capitibus contra quam prius utitur.

CAP. XXIV.

De Rana piscatrice.

E GENERE ranarum quaedam piscatrix appellatur, nomen ex rebus quas molitur trahens. Haec ante oculos quasdam pisci-

ΚΕΦ. κβ΄.

Περὶ τῶν θαλαττίων Ἀςέρων.

ΘΑλάττιον ζῶον οἱ ἀςέρες, ϗ εἰσὶ ϗ ἔτοι μαλακόςρακοι, ἐχθροὶ δὲ τοῖς ὀςρέοις, δειπνἔσι γὰρ αὐτά. Καὶ ὁ τρόπος τῆς ἐπιβȣλῆς τῆς κατ᾽ αὐτῶν ἐκεῖνός ἐςι. Τὰ μὲν κέχηνε πολλάκις ψύχȣς δεόμενα, ϗ ἄλλως εἴ τι σφίσιν ἐμπέση τέτῳ τραφησόμενα· οἱ τοίνυν ἀςέρες μέσων τῶν ὀςρακῶν διείρȣσιν ἓν κῶλον τῶν σφετέρων εἰς ἕκαςον, ϗ ἐμπίμπλανται τῶν σαρκῶν, διειργομένων συνελθεῖν τῶν ὀςράκων αὖθις. Ἴδιον μὲν δὴ ϗ ἀςέρων θαλαττίων εἰρήσθω ἡμῖν τἔτο.

ΚΕΦ. κγ΄.

Περὶ Ἀμφισβαίνης.

ΤΗΝ μὲν ὕδραν τὴν Λερναίαν, τὸν ἆθλον τὸν Ἡράκλειον, ᾀδέτωσαν ποιηταὶ, ϗ μύθων ἀρχαίων συνθεται, ὧνπερ ἓν ϗ Ἑκαταῖος ὁ λογοποιός ἐςιν. Ἀδέτω δὲ ϗ Ὅμηρος χιμαίρας φύσιν, κεφαλὰς ἐχέσης τρεῖς· τέρας τἔτο Λύκιον Αμισοδάρȣ τἔ Λυκίων βασιλέως, ἐπὶ λύμῃ πολλῶν θρέμμα ποικίλον τε ϗ ἀπρόσμαχον, ναὶ μὰ Δία. Καὶ ταῦτα μὲν ἔοικεν εἰς τὲς μύθȣς ἀποκεκρίσθαι. Ἡ δὲ ἀμφίσβαινα ὄφις δικέφαλός ἐςι, ϗ τὰ ἄνω, ϗ ὅσα εἰς τὸ ȣ̉ραῖον· προϊἔσα δὲ ὅπως ἂν ἐς τὴν ὁρμὴν ἐπαναγάγῃ τῆς προόδȣ ἡ χρεῖα αὐτὴν, τὴν μὲν ἀπέλιπεν ȣ̉ρὰν εἶναι, τὴν δὲ ἀπέφηνε κεφαλήν· ϗ μέντοι ϗ πάλιν εἰ δεηθείη τὴν ὀπίσω ἰέναι, κέχρηται ταῖς κεφαλαῖς ἐς τὸ ἐναντίον ἢ τὸ πρόσθεν ἐχρήσατο.

ΚΕΦ. κδ΄.

Περὶ τἔ Βατράχȣ τἔ καλȣμένȣ ἁλιέως.

ΗΝ δὲ ἄρα τι βατράχȣ γένος, ϗ καλεῖται τἔτο ἁλιεὺς, ϗ καλεῖται τὸ ὄνομα ἐξ ὧν δρᾷ. Δελέατα ἐκεῖνα ὑπερ-

pisciculorum capiendorum illecebras habet, longulos nimirum pilos, sive appendices quasdam, quorum extrema asperis [vel crassis] globulis praepilantur. Hos sibi conscia a natura comparatos esse, dandae ansae ad illiciendos in escam pisces, sese in turbidissima et referta limo loca abdit, atque illic ibidem silentio delitescens porrigit pilos et praetendit. Parvuli igitur pisciculi ad eos adnatant, et extremum, quod praepilatum est, escam esse putant; ea vero in abstrusis insidiis manens, ubi illos propius accessisse perceperit, pilos ad se subducit (subducuntur enim occultis et abditis quibusdam viis) pisciculi autem, qui helluatione et liguritione allecti proxime accesserint, comprehenduntur, et ei esca fiunt.

CAP. XXV.

De Locustarum et Polyporum inimicitia.

LOCVSTA ideo inimicitias cum polypo graveis habet; quod hic, cum illius brachia circumplexus fuerit, aculeis, quos in dorso insitos habet, contemptis, illam ipsam circumplicans suffocat; cujus sane rei haud inscia locusta a polypo refugit. Locusta autem natare solet, et cum nullius rei metu adficitur, tum anteversus progreditur, obliquatis in latera cornibus, ut ne aqua contra natationem veniens reprimat cornua, et inde ultra progredi prohibeatur; sin fugit et retrocedit, tum penitus demittit sua cornua, idque ideo ut, tanquam remis navigans et propellens sese navigii instar, multum provehatur. Quod si locustae inter se pugnant, erectis cornibus, veluti arietes, insurgentes frontes conferunt. De pugna vero inter locustam et muraenam in superioribus egi.

άνω τῶν ὀφθαλμῶν ἔχει, προμήκεις τρίχας, ὡς ἂν εἴποις τινὰς βλεφαρίδας, εἶτα ἑκάστῃ τραχὺ σφαιρίον προσπέφυκε. Σύνοιδεν οὖν ἑαυτῷ τούτοις ἐφόδιον ἐς τὴν τροφὴν, ὑπὸ τῆς φύσεως ἐς τοὺς ἄλλους ἰχθῦς παρεσκευασμένῳ τε καὶ τεθηγμένῳ προσέτι, οὐκοῦν ὑποκρύψας ἑαυτὸν ἐν τοῖς θολερωτέροις τε καὶ ἰλύος μᾶλλον πεπληρωμένοις ἡσυχάζει, προτείνων τὰς τρίχας τὰς προειρημένας. Τὰ τοίνυν βράχιστα τῶν ἰχθύων προσνεῖ ταῖσδε ταῖς βλεφαρίσι, τὰς ἐπ' ἄκρου σφαιροειδεῖς περιφορὰς οἰόμενα δέλεαρ εἶναι· ὁ δὲ ἐλλοχῶν ἀτρεμεῖ· πλησίον δὲ ἐκείνων γεγενημένων, ὑπάγει τὰς τρίχας εἰς ἑαυτὸν (αἱ δὲ εἰσάγονται κρυπταῖς τισι ταῖς ὁδοῖς καὶ ἀφανέσι) γειτνιάσαντά τε ὑπὸ λαιμαργίας τὰ ἰχθύδια δεῖπνόν ἐστι βατράχῳ τῷ προειρημένῳ.

ΚΕΦ. κέ.

Περὶ τῆς τῶν Καράβων, καὶ τῶν Πολυπόδων ἔχθρας.

Κάραβος πολύποδι ἐχθρὸς, τὸ δὲ αἴτιον· ὅταν αὐτῷ τὰς πλεκτάνας περιβάλῃ, τῶν μὲν ἐπὶ τοῦ νώτου εἰσπεφυκότων αὐτῷ κέντρων ποιεῖται οὐδεμίαν ὤραν, ἑαυτὸν δὲ περιχέας αὐτῷ ἐς πνῖγμα ἄγχει· ταῦτα ὁ κάραβος σαφῶς οἶδε, καὶ ἀποδιδράσκει αὐτόν. Καράβου δὲ ἡ φύσις νήξει, ὅταν ἀδεὴς ᾖ, πορεύεταί ὅδε ὁ ἰχθὺς πρόσω πλαγιάσας δεῦρο καὶ ἐκεῖσε τὰ κέρατα, ἵνα μὴ πρὸς ἐναντίαν τὴν νῆξιν τὸ ὕδωρ ἰὸν, εἶτα ἀναστέλληταί οἱ τὰ κέρατα, καὶ ἐμποδίζηται πρόσω χωρεῖν· εἰ δὲ φεύγει τὴν ὀπίσω ἰὼν, παρῆκεν αὐτὰ τελέως, τὸ δὲ αἴτιον, ὡς κώπαις ἐρέττων καὶ ὑποκινῶν δίκην πορθμίδος πολὺ ἀποσπᾷ. Εἰ δὲ γένοιτο μάχη καράβων εἰς ἀλλήλους, τὰ κέρατα ἐγείροντες, εἶτα ὡς κριοὶ ἐμπίπτοντες, προσαράττουσι τὰ μέτωπα. Ἀγῶνα δὲ μυραίνης καὶ καράβου ἀνωτέρω εἶπον.

CAP. XXVI.

Quemadmodum Agnos arbor ſerpentes ſuget, et inter herbas Calamintha.

SERPENTES valide abigit nepeta irriguis gaudens locis et agnos. In Athenienſium theſmophoriis Atticae mulieres agni foliis cubilia ſubſternunt; quae et ſerpentibus ſit infeſta, et ſimul exiſtimetur ab appetitione veneris prohibere, unde nomen traxiſſe videtur. Herbam etiam libanotida nuncupatam ſerpentes extimeſcunt.

CAP. XXVII.

Quas vires adverſus animalia habeat herba Thelyphonus.

THELYPHONVM herbam Theophraſtus narrat, ſi eam ad ſcorpii dorſum admoveas, hunc ſtatim perire. Idemque adfert eundem ad integritatem valetudinis reſtitui, ſi eum candido elleboro conſpergas: atque equidem thelyphonum probo, non item elleborum; quod ſane homines diligam, at ſcorpios oderim. Callimachus etiam canit in terra Trachinia arborem nomine ſmilum naſci, ad quam appropinquantes, et eam modo contingentes, ſerpentes pereunt.

CAP. XXVIII.

De Suibus et Salamandra.

SVIS carnem ſuavitate inter ceteras praeſtare vetus perſuaſio eſt. Hoc quidem experientia non obſcure conſtat, ſi quando ſus ſalamandram comederit, ipſum extra periculum eſſe; eos autem, qui ſuis illius carnibus veſcantur, perire.

ΚΕΦ. κϛ΄.

Πῶς διώκει τοὺς ὄφεις Ἄγνος καὶ Καλαμίνθη.

ΕΛαύνει δὲ ἰσχυρῶς τῇ φυγῇ τοὺς ὄφεις ἡ ἔνδροσός τε καὶ νοτερὰ καλαμίνθη, φασὶ, καὶ ὁ ἄγνος. Τοῦτόν τοι καὶ ἐν Θεσμοφορίοις ἐν ταῖς στιβάσι τὰ γύναια τὰ Ἀττικὰ ὑποστόρνυνται· καὶ δοκεῖ μὲν καὶ ἐχθρὸς εἶναι τοῖς δακέτοις ὁ ἄγνος· ἤδη δὲ καὶ ὁρμῆς ἀφροδισίου κώλυμά ἐστι, καὶ ἔοικε τόγε ὄνομα λαβεῖν ἐντεῦθεν. Δέδοικε δὲ ἄρα τὰ αὐτὰ δάκετα καὶ τὴν καλουμένην πόαν τὴν λιβανωτίδα.

ΚΕΦ. κζ΄.

Τί εἰς τὰ ζῶα ἐργάζεται ἡ Θηλύφονος πόα.

ΘΕοφράστου δὲ ἔγωγε ἀκούω καὶ ἐκεῖνα· πόαν τινὰ ἱστορεῖ ὅδε ὁ ἀνὴρ, καὶ ὄνομα θηλύφονον καλεῖ αὐτὴν, ἥνπερ οὖν εἴτις σκορπίῳ κατὰ νώτου θεὶς ἐάσαι, ὅδε παραχρῆμα αὖός ἐστιν· ὁ δὲ αὐτὸς λέγει τὸν αὐτὸν ἀναστήσειν σε, εἴπερ οὖν λευκοῦ ἐλλεβόρου καταπάσαις αὐτοῦ. Ἐγὼ δὲ ἐπαινῶ μὲν τὸ θηλύφονον, τὸν δὲ λευκὸν ἐλλέβορον ἥκιστα· τὸ δὲ αἴτιον, μισῶ μὲν σκορπίους, φιλῶ δὲ ἀνθρώπους. Καλλίμαχος δὲ ἄρα ἐν τῇ γῇ τῇ Τραχινίᾳ ᾄδει δένδρον τι φύεσθαι καὶ καλεῖσθαι σμίλον, ᾧ τὰ ἑρπετὰ γειτνιάσαντα καὶ παραψαύσαντα ἀρχὴν, εἶτα ἀποθνήσκειν.

ΚΕΦ. κή.

Περὶ Ὑῶν καὶ Σαλαμάνδρας.

ΤΗΝ ὗν κρέας ἔχειν τῶν ἄλλων κρεῶν ἥδιον ἐκ πολλοῦ πεπίστευται. Καὶ ἐκεῖνο δὲ ἡ πεῖρα διδάξει, καὶ μάλα γε ἐναργής· ὅταν ποτὲ σαλαμάνδραν φάγῃ, αὐτὴ μέν ἐστιν ἀπαθὴς, τούς γε μὴν αὐτῆς γευσαμένους ἀποκτείνει.

CAP. XXIX.

De Serpentibus in Euphrate.

EVPHRATES, qui inter Parthos et Syros intermedius fluit, qua in re longe ceteris fluminibus praeſtet alias dicam; jam nunc de eo ipſo, quod Parthi et Syri non ignorant, quodque ab hoc inſtituto ſermone non abhorret, agam. Ad primos ortus hujus fluminis quaedam ſerpentes naſcuntur, hominibus externis, non item indigenis, inimiciſſimae; atque uſque eo infeſtae, ut eos advenientes morte mulctent.

CAP. XXX.

De Leonibus.

CVM leo ingreditur, nec recta iter facit, nec ſimplex ponit veſtigium, ſed varium imprimit et multiplex; modo enim progreditur, modo regreditur; tum rurſus procedit, idemque viciſſim retro commeat; ac rurſus pergit, et ſic viam obliterat, ut ne venatores ejus veſtigia ſequi, et luſtrum, ubi cum ſuis catulis habitat, facile reperire poſſint: id quod divino munere proprium naturae leonum donatum eſt.

CAP. XXXI.

De Singultu, quo adficiuntur animalia; et herba, quae eam ob cauſam a paſtoribus ſeritur.

BONVS et peritus paſtor, ut oves et capras amat, ſic odit ſingultum. Is quidem et homini frequens eſt, et pecori ex repletione accidit. Itaque contrariam huic adfectui herbam circa ſtabula

ΚΕΦ. κθʹ.

Περὶ τῶν ἐν τῷ Εὐφράτῃ Ὄφεων.

ΕΥφράτης, ὅσπερ οὖν Πάρθων καὶ Σύρων ῥεῖ μέσος ποταμὸς, ὅτι μέν τοι καὶ ἕτερον τῶν ἄλλων ἔχει ποταμῶν περιττὸν, ἐρῶ ἄλλοτε· ὃ δὲ αὐτῷ συνίσασι Πάρθοι τε καὶ Σύροι, καὶ ἔστι συμμελὲς τοῖς λόγοις τοῖσδε, τοῦτο εἰρήσεται. Πρὸς ταῖς πρώταις ἀνατολαῖς τοῦδε τοῦ ποταμοῦ φύονταί τινες ὄφεις, καὶ μάλα γε ἀνθρώπων ἐχθροί· ἀλλ' οὐ τῶν ἐπιχωρίων καὶ συντρόφων, τῶν δὲ ξένων καὶ προσηκόντων οὐδέν· καὶ τιμῶνταί γε τὴν ἐπιδημίαν αὐτοῖς θανάτου.

ΚΕΦ. λʹ.

Περὶ Λεόντων.

ΛΕων ὅταν βαδίζῃ, οὐκ εὐθύωρον πρόεισιν, οὐδὲ ἐᾷ τῶν ἰχνῶν ἑαυτοῦ ἁπλᾶ εἶναι καὶ τὰ ἰνδάλματα· ἀλλὰ πῆ μὲν πρόεισι, πῆ δὲ ἐπάνεισι· καὶ αὖ πάλιν τοῦ πρόσω ἔχεται, καὶ μέντοι καὶ ἵεται τοὔμπαλιν· εἶτα προχωρεῖ τὴν ὁδὸν, καὶ ἀφανίζει τοῖς θηραταῖς ἰέναι κατὰ στίβον τὸν ἑαυτοῦ, καὶ ῥᾳδίως τὴν κοίτην, ἔνθα ἀναπαύεται καὶ οἰκεῖ σὺν τοῖς σκύμνοις, εὑρίσκειν· καὶ ταῦτα μὲν λεόντων ἐστὶν ἴδια δῶρα φύσεως, ἄνωθεν αὐτοῖς δοθέντα.

ΚΕΦ. λαʹ.

Περὶ Λυγγὸς τῆς ἐπιγινομένης τοῖς ζώοις· καὶ τῆς πόας, ἣν δι' αὐτὴν φυτεύουσιν οἱ ποιμένες.

ΠΟιμένα μοι νόει νομευτικὸν ἀγαθόν· οὐκοῦν ὁ νομεὺς φιλεῖ μὲν τὰς ὄϊς, φιλεῖ δὲ καὶ τὰς αἶγας, μισεῖ δὲ λύγγα. Νόσημα τοῦτο ἀνθρώπῳ πολλάκις ἐμπίπτον, ἄγει δὲ ἡ πλησμονὴ καὶ τοῖσδε τὴν λύγγα. Οὐκοῦν πόαν τινὰ ἐχθρὰν τῷ πάθει τῷδε τοῖς τῶν προειρημένων σηκοῖς οἱ νομεῖς παραφυτεύουσι,

ſtabula paſtores ferunt, hoc malum amolientem. Ejus vim experti hominibus quoque eandem adverſus ſingultum ſalutarem eſſe ferunt.

C A P. XXXII.

De animalibus, quae Hyoſcyami et Opi ſtirpes evellunt.

Hyoscyamvm et opon collecturi circumfodiunt, ita ut commoveant luxentque radices, non ſuis tamen ipſi manibus evellunt; ſed volucrem aliquam captam vel emptam altero crure alligant herbae, quam illa deinde irrequieto motu ſuo evellit. Vtraque autem utilis eſt ad remedia hominibus. Niſi autem aliquis ita extraxerit, fruſtra habet, quod ſe bene et adverſus ileum theſauri inſtar accepiſſe putat.

C A P. XXXIII.

De Lumbrico, et herba Abrotono.

Abrotoni remedia cum alia, tum ad expurgandum pulmonem, et facilem reddendam ſpirationem, non eſt hujus loci explicare. Idem adverſatur lumbrico, noxio animali, eumque interimit: qui amplius auctus etiam fera nominatur, et innaſcitur interaneis, et inter hominis morbos numeratur, eoſque graviſſimos et ope mortali incurabiles; ad quod perſuadendum vel Hippys, Rheginus ſcriptor, idoneus fuerit. Mulier quaedam, inquit ille, ex lumbrico laborans, cum de ejus curatione peritiſſimi etiam medici deſperaſſent, Epidaurum profecta, Diis, ab hoc malo ut liberaretur, ſupplicabat. Et cum deus [Aeſculapius] abeſſet, ſacerdotes eam eo in loco, ubi Deus mederi ſupplicibus ſolebat, quieſcere primum juſſerunt; et dum mulier quieſceret, illi quidem ſubminiſtrantes deo ea, quae ſanationem adlatura videbantur, fecerunt;

τεύουσι, καὶ ἥδε ἡ πόα ἀνείργει τὸ κακὸν αὐτοῖς. Λέγουσι δὲ οἱ πεπειραμένοι, ὅτι ἄρα καὶ ἀνθρώποις ἐς τὸ αὐτὸ πάθος ἐστὶν ἀγαθὸν ἡ πόα αὕτη.

ΚΕΦ. λβ′.

Περὶ ζώων τῶν τὸν ὀπὸν καὶ τὸν ὑοσκύαμον ἀνασπώντων.

ΥΟσκύαμον καὶ ὀπὸν ὅσοις ἔργον τρυγᾷν, οὗτοι περισκάπτουσι μὲν γύρους, καὶ ὑποκινοῦσι τὰς ῥίζας, οὐ μὴν διὰ χειρῶν τῶν σφετέρων ἔτι ἀνασπῶσιν· ἀλλὰ τῶν ζώων πτηνὸν ὁτιοῦν θηράσαντες ἢ πριάμενοι τοῖν ποδοῖν τὸν ἕτερον προσέδησαν τῇ πόᾳ· τὸ δὲ ἰλυσπώμενον εἶτα μέντοι ἀνασπᾷ αὐτήν. Καὶ ἔστι λυσιτελῆ ἑκάτερα, εἰς ἃ δέονται ἄνθρωποι· εἰ δὲ μὴ ταύτῃ τις ἀνασπάσῃ, ἔχει ἄλλως, ὅπερ οὖν οἴεται καλῶς καὶ εἰς πλεῖον θησαύρισμα εἰληφέναι.

ΚΕΦ. λγ′.

Περὶ Ἕλμινθος, καὶ τῆς πόας τοῦ Ἀβροτόνου.

ΤΟ ἀβρότονον ὅσα ἀγαθὰ δρᾷ, καὶ ὅπως ὁδοὺς πνεύματι δίδωσι, καὶ μέντοι καὶ πνεύμονός ἐστι καθαρτήριον, οὐ νῦν λέγειν καιρός. Ζώῳ οὖν πονηρῷ πολέμιόν ἐστι, καὶ ἀναιρεῖ τὴν ἕλμινθα· ἥπερ οὖν ἐπὶ πλέον ἰοῦσα καὶ αὐξανομένη θηρίον γίνεται, σπλάγχνοις μὲν ἐνλικτόμενον, ἀνθρωπείαις δὲ νόσοις ἐναριθμούμενον, καὶ ταῦτα ταῖς ἄγαν ἀνιάτοις τε καὶ ὑπὸ χειρὸς θνητῆς εἰς ἄκεσιν ἥκειν ἀδυνάτοις· τεκμηριῶσαι τοῦτο καὶ Ἵππυς ἱκανός. Ὃ δὲ λέγει ὁ συγγραφεὺς ὁ Ῥηγῖνος, τοιόνδ᾽ ἐστίν· Γυνὴ εἶχεν ἕλμινθα, καὶ ἰάσασθαι αὐτὴν ἀπεῖπον οἱ τῶν ἰατρῶν δεινοί· οὐκοῦν εἰς Ἐπίδαυρον ἦλθε, καὶ ἐδεῖτο τῶν θεῶν ἐξάντης γενέσθαι τοῦ συνήθους πάθους. Οὐ παρῆν ὁ θεός, οἱ μέντοι ζάκοροι κατακλίνουσι τὴν ἄνθρωπον, ἔνθα ἰᾶσθαι ὁ θεὸς εἰώθει τοὺς δεομένους· καὶ ἡ μὲν ἄνθρωπος ἡσύχαζε προσαχθεῖσα, οἵγε μὴν ὑποδρῶντες τῷ θεῷ τὰ εἰς τὴν ἴασιν αὐτῇ ἐποίουν· καὶ τὴν κεφαλὴν

fecerunt; tunc, capite ejus resecto, unus eorum, manu immissa in ventrem, lumbricum, feram sane ingentem, exemit; caput vero in suum locum et pristinam harmoniam reponere conantes, id praestare non possunt. Interim Deus revertitur, illisque increpatis, quod rem supra artem et vim humanam aggressi fuissent, ipse vi divina et ineffabili et caput suo corpori, et mulierem restituit. Tantum, o rex et amantissime inter omnes Deos humani generis Aesculapi, tua sapientia pollet, cui ego, si abrotonum comparare ausim, insaniam: volui autem hoc beneficentiae tuae et mirificae medendi artis testimonium praedicare, facultatis abrotoni herbae occasione invitatus, quam similiter tuum esse munus non est dubitandum.

CAP. XXXIV.

De Nauta vel Nautilo pisce.

NAUTILUS e genere polyporum concha una praeditus est. Is cum ex ima maris sede ad summam aquam effertur, invertit, concham deorsum versus, ut ne hausta aqua rursus demergatur; ubi vero ad summum aequoris pervenit, et mare ab adversa tempestate conquiescit, supinam concham vertit. Hac enim tanquam scapha navigatione fertur; et duo brachia in utrumque latus demissa sensim atque moderate movens remigat, domesticamque et nativam navem propellit: quod si ventus flat, brachia, quae tanquam remos prius longe lateque porrigebat, gubernacula constituit: at quae ceterorum brachiorum media est membranula pertenuis, ea passa et intenta pro velo utitur, et hoc pacto sine metu navigat. Sin quippiam a valentioribus belluis metuit, se demergens concham aqua complet, et simul ex pondere in profundum delabens sese occultat, atque ita hostem effugit; post ubi a belluis incolumis evasit, de imo maris gurgite se extollens rursus per summum mare navigat: unde nomen habet.

CAP.

φαλὴν μὲν ἀπὸ τῆς δέρης ἀφαιροῦσι, καθίησι δὲ τὴν χεῖρα ὁ ἕτερος, ϗ ἐξαιρεῖ τὴν ἕλμινθα, θηρίου μέγα τι χρῆμα· συναρμόσαι δὲ ϗ ἀποδοῦναι τὴν κεφαλὴν εἰς τὴν ἀρχαίαν ἁρμονίαν οὐκ ἐδύναντο οὐκ ἔτι. Ὁ τοίνυν Θεὸς ἀφικνεῖται, ϗ τοῖς μὲν ἐχαλέπηνεν, ὅτι ἄρα ἐπέθεντο ἔργῳ δυνατωτέρῳ τῆς ἑαυτῶν σοφίας· αὐτὸς δὲ ἀμάχῳ τινὶ ϗ θείᾳ δυνάμει ἀπέδωκε τῷ σκήνει τὴν κεφαλὴν, ϗ τὴν ξένην ἀνέστησε. Καὶ οὔτι πω, ὦ βασιλεῦ ϗ Θεῶν φιλανθρωπότατε Ἀσκληπιὲ, ἀβρότονον ἔγωγε ἀντικρίνω τῇ σοφίᾳ τῇ σῇ, μὴ μανείην ἐς τοσοῦτον· ἀλλὰ ἐπελθὼν ἐμνήσθην εὐεργεσίας τε σῆς ϗ ἰάσεως ἐκπληκτικῆς· ὡς δὲ ϗ ἥδε ἡ πόα σὸν δῶρόν ἐστιν, οὐδ' ἀμφιβάλλειν χρή.

ΚΕΦ. λδʹ.

Περὶ τοῦ ζώου τοῦ καλουμένου Ναυτίλου.

Ὁ δὲ ναυτίλος πολύπους μέν ἐστι ϗ αὐτὸς, ϗ κόγχην μίαν ἔχει. Ἀναπλεῖ μὲν οὖν ἐκ τῆς θαλάττης τὴν κόγχην ἐκστρέψας περὶ τὰ κάτω, ἵνα μὴ τῆς ἅλμης ἀρύσηται, ϗ ὠθήσῃ αὖθις αὐτόν· γενόμενος δὲ ἐπὶ τοῖς κύμασιν, ὅταν μὲν ᾖ γαλήνη ϗ εἰρήνη πνευμάτων, στρέφει τὴν κόγχην ὑπτίαν. Ὁ δὲ ἐπιπλεῖ δίκην πορθμίδος, ϗ παρεὶς δύο πλεκτάνας ἐντεῦθέν τε ϗ ἐκεῖθεν, ϗ ὑποκινῶν ἡσυχῇ, ἐρέττει τε ϗ προωθεῖ τὴν συμφυῆ ναῦν· εἰ δὲ εἴη πνεῦμα, τοὺς ἐρετμοὺς μὲν τοὺς τέως προτείνας μακροτέρους οἴακας ἐργάζεται, ἄλλας δὲ ἀνατείνας πλεκτάνας, ὧν μέσος χιτών ἐστι λεπτότατος, τοῦτον διαστήσας ἱστίον αὐτὸν ἀποφαίνει, πλεῖ μὲν δὴ τὸν τρόπον τοῦτον ἀδεὴς ὤν. Ἐὰν μέντοι φοβηθῇ τι τῶν ἀδροτέρων, βυθίσας τὴν κόγχην ἐπλήρωσε, ϗ κατώλισθεν ἐκ τοῦ βάρους, ϗ ἑαυτὸν ἀφανίσας, τὸν ἐχθρὸν ἀπέδρα· εἶτα ἐν εἰρήνῃ γενόμενος, ἀνέθορέ τε ϗ πλεῖ πάλιν· ϗ ἐκ τούτων ἔχει τὸ ὄνομα.

CAP. XXXV.

Quanta Maris profunditas hominibus explorata ſit.

AD paſſus trecentos hominibus aiunt exploratam eſſe maris altitudinem, nec ultra. An vero in profunditate reliqua et inferiore piſces adhuc, aut belluae tantum, degant; vel neutrum ex his animalibus, ſed daemones tantum marini, et fluidae rerum naturae dominus, incolant; neque alius dixit, neque ego id ſcire ſatago.

CAP. XXXVI.

De piſce Adonide.

PISCIS aſpectu flavus, e genere mugilum, ſaxa incolere, et ſimul in iis victitare ſolet. Ejus ſane duo in vulgus nomina minime ignota ſunt; alii eum adonin nominant, alii exocoetum, [quod extra mare in arido cubet.] Cum enim eſt tranquilla et temperata tempeſtas, is tum in ſiccum undarum impetu pervectus ad ſaxa ſeſe exponit, ibidemque libenter et quiete altum ſomnum capit. Cum aliis autem omnibus animalibus pacem ſe habere novit, aves vero marinas perhorret; quare ſi earum quaepiam comparuerit, ſeſe verſat, et tamdiu naturali et ſaltatorio quodam tripudio ſaltat, dum de ſaxo in undam deſiliens ſalutem adeptus fuerit. Cum autem mare et terram amicam habeat, ipſum idcirco adonin, quemadmodum mea fert opinio, ii appellarunt, qui hujuſcemodi nomen ei impoſuerunt, quod Adonidis, qui Cinyrae regis filius fuit, vitam inſpexerunt, quem duabus in amore deabus fuiſſe, alteri marinae, alteri terreſtri, fabulantur.

CAP.

Κ Ε Φ. λέ.

Εἰς πόσον βάθος οἱ ἄνθρωποι δύνανται τὰ ἐν τῇ Θαλάσσῃ διασκέψασθαι.

ΕΙΣ τριακοσίας ὀργυιάς φασιν ἀνθρώποις κάτοπτα εἶναι τὰ ἐν τῇ θαλάττῃ, περαιτέρω γε μὴν οὐκ ἔτι. Εἴτε δὲ ὑπονέουσι ἰχθύες ἔτι, εἴτε καὶ θηρία· ἢ εἰ καὶ τούτοις μὲν ἄβατά ἐστι, Θεοὶ δὲ θαλάττιοι καὶ ἐνάλιοι δαίμονες κατειλήχασι τὸν χῶρον, καὶ μέντοι καὶ ὁ τῆς ὑγρᾶς οὐσίας δεσπότης· οὔτε ἐγὼ πολυπραγμονῶ, οὔτε ἄλλος λέγει.

Κ Ε Φ λϛ΄.

Περὶ τοῦ ἰχθύος τοῦ καλουμένου Ἀδώνιδος.

ΗΝ δὲ ἄρα πέτραις ἠθὰς, καὶ ἐν ταύταις νεμόμενον γένος κεστρέως, ἰχθὺς καὶ ἰδεῖν ξανθός ἐστι. Διαῤῥεῖ δὲ ἄρα ὑπὲρ αὐτοῦ διπλοῦν τὸ ὄνομα· οἱ μὲν γὰρ ἄδωνιν καλοῦσιν, οἱ δὲ ἐξώκοιτον αὐτόν. Ὅταν γάρ τοι τὸ κῦμα ἐν τοῖς ὑπευδίοις καὶ γαληνοῖς πραϋνθῇ, τηνικαῦτα ἑαυτὸν ἐξοκέλλει τοῦ κύματος ἐποχούμενος τῇ ὁρμῇ, καὶ κατὰ τῶν πετρῶν ἁπλοῖ, καὶ καθεύδει βαθὺν καὶ εἰρηναῖον εὖ μάλα τὸν ὕπνον. Καὶ ἐκ μὲν τῶν ἄλλων ἁπάντων ἔνσπονδα ὡς ἐστίν οἱ καλῶς οἶδε, πέφρικε δὲ τοὺς ὄρνιθας, ὅσοι θαλάσσης ἔντροφοι καί εἰσι καὶ νομίζονται· ἐὰν οὖν ἐκείνων ἐπιφανῇ τις, ὅδε ἀναπάλλεται καὶ πηδᾷ χορείᾳ τινὶ φυσικῇ καὶ ὀρχηστικῇ, ὡς ἂν εἴποις μάλα ἀποῤῥήτως· ἐς τ᾽ ἂν ἀπὸ τῆς πέτρας ἐξαλλόμενος, εἶτα ἐμπεσὼν τοῖς κύμασι σωθῇ. Ἄδωνιν δὲ θέλουσι λέγειν αὐτὸν, ἐπεὶ καὶ γῆν καὶ θάλατταν ἔχει φιλὴν, τῶν πρώτων ἐμοὶ δοκεῖν θεμένων τὸ ὄνομα, καὶ αἰνιξαμένων εἰς τὸν τοῦ Κινύρου παιδὸς βίον, τὸν διῃρημένον δύο δαίμοσι, τῆς μὲν ὑπὸ γῆς, τῆς δὲ ἄνω γῆς, ἐρώσης αὐτοῦ ἑκατέρας.

CAP. XXXVII.
De Animalibus, quae excrementa in arbores excernunt.

Vnivs plantae ramus ſaepe innaſcitur et ſuccreſcit alienae arbori. Cauſam, cur id fiat, Theophraſtus abſtruſas rerum naturas perſcrutatus affert: aves enim arborum fructum comedentes, poſteaque in arboribus conſidentes, excrementa egerere, ſemenque in cavernas et fiſſuras ligni delapſum pluvia irrigatum enaſci et pullulare: itaque in oliva ficum, in aliiſque alias ingenerari deprehendes.

CAP. XXXVIII.
De Ovi marina et Hepato.

In latebris abditae latent maris incolae oves et hepati, et a piſcatoribus prapontes nominari ſoliti. Ii quidem quanquam natura maximi videantur, tamen ad natandum ſegnes ſunt; non enim a ſuis latibulis longe aberrant; ſed circum ea ſemper volutantur; infirmioribus vero piſcibus adnantibus inſidias faciunt. Aſellus quoque inter eos numerari poteſt, qui omnium maxime exortum caniculae extimeſcit.

CAP. XXXIX.
De Cantharidibus.

Cantharides, ut prodit Ariſtoteles, inter tritici ſegetes, inque populis arboribus, et ficis procreantur. In cicere naſcuntur erucae, in ervo phalangia quaedam: in porro praſocuris dicta.

ΚΕΦ. λζ΄.

Περὶ τῶν Ζώων, ὅσα τὰ περιττὰ τῆς τροφῆς κατὰ τῶν δένδρων ἀφίησι.

ΦΥτοῦ ἑτέρου κλάδος ἐπιφύεται πρέμνῳ, προσήκων οἱ μηδὲ ἓν πολλάκις. Τὸ δὲ αἴτιον Θεόφραστος λέγει, φυσικώτατα ἀνιχνεύσας· ὅτι τὰ ὀρνύφια τὴν ἄνθην τῶν δένδρων σιτούμενα, εἶτα ἐπὶ τοῖς φυτοῖς καθήμενα, τὰ περιττὰ ἀποκρίνει· οὐκοῦν τὸ σπέρμα ἐν ταῖς κοιλάσι καὶ ταῖς ὀπαῖς αὐτῶν καὶ ταῖς στραγγώδεσιν ἐμπίπτον, καὶ ἐπαρδόμενον τοῖς ὄμβροις τοῖς ἐξ οὐρανοῦ, εἶτα ἀναφύει ἐκεῖνο ἐξ ὧν ἐβλάστησεν, ἀναπείθει· οὕτω τοι καὶ ἐν ἐλαίᾳ συκῆν κατανοήσεις, καὶ ἐν ἄλλῳ ἄλλο.

ΚΕΦ. λή.

Περὶ Προβάτου θαλαττίου, καὶ τοῦ καλουμένου Ἡπάτου.

ΦΩλεύει δὲ καὶ ἐν τοῖς μυχοῖς τῆς θαλάττης διαιτᾶται τὸ πρόβατον, καὶ οἱ καλούμενοι ἥπατοι, καὶ ὥσπερ οὖν φιλοῦσιν ἁλιεῖς ὀνομάζειν πρέποντας. Καὶ μέγιστοι μέν εἰσιν ἰδεῖν τὴν φύσιν, νωθεῖς δὲ τὴν νῆξιν· καὶ εἰλοῦνται περὶ τοῖς φωλεοῖς, ἔνθεν τοι οὐδὲ ἀπολείπουσι τὴν σφετέραν ὑποδρομήν· λοχῶσι δὲ τῶν ἰχθύων τῶν ἀσθενεστέρων τοὺς παρανέοντας. Ἀριθμοῖτο δ᾽ ἂν ἐν τούτοις καὶ ὁ ὄνος, δέδοικε δὲ μάλιστα ἰχθύων τὴν τοῦ Σειρίου ἐπιτολὴν οὗτος ὁ ὄνος.

ΚΕΦ. λθ΄.

Περὶ τῶν καλουμένων Κανθαρίδων.

ΤΙκτεται δὲ ἄρα ἐν τοῖς τῶν πυρῶν ληΐοις, καὶ ταῖς ἀγείροις, καὶ τοῖς σύκοις πρόσετι τὸ τῶν κανθαρίδων φῦλον, ὥσπερ οὖν Ἀριστοτέλης λέγει. Ἐν μὲν τοῖς ἐρεβίνθοις τὸ τῶν καμπῶν, ἐν δὲ ὀρόβῳ γεννᾶται φαλάγγια ἄττα, ἐν δὲ τοῖς πρά-

σοις

dicta. Eſt et ſuus braſſicae vermis, qui ex ſede, in qua commoratur, crambis nominatur. Item malo eſt, qui ſaepe hujus arboris fructum perdit: in iis tamen, quae ad generationem adhuc validae ſunt, necdum effoetae, iidem vermes ad fructificandum contulerint: id quo modo fiat, alius explicet.

CAP. XL.

Quod Animalia norint, in qua corporis parte vim ſuam habeant.

In qua parte inſitam vim habeat, praeclare novit quodque animal; cujus, et cum inſidias facit, et cum ſe defendit, fiducia nititur: Sic gladius piſcis pinna, tanquam gladio, unde nomen traxit, utitur. Paſtinaca aculeo ſe tuetur. Muraena dentibus eo commodius ſe defendit, quod eorum praedita ſit duplici ordine.

CAP. XLI.

De Muribus marinis.

Incolae domorum mures cum ad cetera omnia timidi et imbecilli habentur, ſtrepitum extimeſcunt, et muſtelae ſtridentis vocem perhorrent. Timidi etiam agreſtes. Sed domeſticis audaciores ſunt marini; qui etſi non magno ſunt corpore, inexpugnabili tamen ſunt audacia praediti; quippe qui ad propugnandum duplici confidunt armaturae, praedurae nimirum pelli, et dentium robori. Pugnant autem cum grandioribus piſcibus, et rei piſcatoriae peritiſſimis hominibus.

CAP. XLII.

De Thynnis.

Temporum commutationem thynni ſentiunt, ſolſtitia praeclare noſcunt, nihilque iis ad hanc rem coeleſtium rerum peritis

σοις ἡ καλεμένη πρασοκερίς. Τίκτεται δὲ ϰ̀ ἐν τῇ κράμβῃ σκωλήκων γένος, ϰ̀ ὄνομα αὐτῷ ἐκ τῶν ἠθῶν, ἐν οἷς διαιτᾶται, καλεῖται γὲν κραμβίς. Τίκτει ϰ̀ ἡ μηλέα, ϰ̀ διαφθείρει μὲν πολλάκις τἕτο τὸν καρπὸν τἕ φυτἕ τἕδε· ταῖς δὲ ἔτι τἕ τίκτειν ἐχέσαις ὥραν, γένοιτο ἂν ϰ̀ ἐς κύησιν ἀγαθόν· ϰ̀ τὸν τρόπον ἐρεῖ ἄλλος.

ΚΕΦ. μ΄.

Ὅτι οἶδε τὰ Ζῶα, πἕ ἔχει τὴν ἰσχύν.

ΟΙΔΕ δὲ ἄρα τῶν ζώων ἕκαςον, ἐν ᾧ μέρει κέκτηται τὴν ἀλκήν· ϰ̀ τἕτῳ θαῤῥεῖ, ϰ̀ ἐπιβελεῦον μὲν χρῆται ὡς ὅπλῳ, κινδυνεῦον δὲ ὡς ἀμυντηρίῳ. Ὁ γὲν ξιφίας ἀμύνει τῇ πτέρυγι, ὡς ξίφει, ἔνθεν τοι ϰ̀ κέκληται. Ἡ δὲ τρυγὼν τῷ κέντρῳ. Ἡ δὲ μύραινα τοῖς ὀδἕσι, ϰ̀ μάλα γε εἰκότως, ἔχεσι γὰρ αὐτῶν διςοιχίαν.

ΚΕΦ. μά.

Περὶ θαλαττίων Μυῶν.

ΟΙ μὲν ἒν μῦς, οἱ κατὰ τὴν οἰκίαν, δειλὸν ϰ̀ ἀσθενὲς ζῶόν ἐςι, ϰ̀ φοβἕνται κτύπον, ϰ̀ τὴν γαλῆν πεφρίκασι κρίξασαν. Δειλοὶ δὲ ϰ̀ οἱ ἀρεραῖοι. Τῶν γε μὴν οἰκετῶν θρασύτεροι οἱ θαλάττιοι· μικρὸν μὲν αὐτῶν τὸ σῶμα, τόλμα δὲ ἄμαχος· ϰ̀ θαῤῥἕσι δύο ὅπλοις, δορᾷ τε εὐτόνῳ, ϰ̀ ὀδόντων κράτει. Μάχονται δὲ ϰ̀ τοῖς ἰχθύσι τοῖς ἁδροτέροις, ϰ̀ τῶν ἁλιέων τοῖς μάλιςα θηρατικοῖς.

ΚΕΦ. μβ΄.

Περὶ τῶν Θύννων.

ΤΗΣ τῶν ὡρῶν μεταβολῆς ἔχεσιν αἰσθητικῶς οἱ θύννοι, ϰ̀ ἴσασι τροπὰς ἡλίε ὀξύτατα, ϰ̀ δέονται τῶν τὰ ὀράνια

peritis opus eſt. Vbi enim eos hiemis initium deprehenderit, ibi libenter commorantur, et quiete ad vernum aequinoctium permanent: ut Ariſtoteles tradidit. Eoſdem altero tantum oculo videre conſentit Aeſchylus, cum inquit,

Siniſtrum oculum thynni more applicans.

Pontum ingredientes ad dextrum latus, unde acrius vident, terram habent; egredientes vero ad contrarium litus ſe accommodant, et terram ſecundum eum oculum, quo clarius vident, habentes natant, atque ita ſuae incolumitati proſpiciunt.

CAP. XLIII.

De Paguris.

PAGVRIS cruſta rumpitur, et ſenectutem quemadmodum ſerpens, ſic integumento ſe ipſi exuunt. Id, cum primum a carne abſcedere ſentiunt, tum huc et illuc tanquam oeſtro incitati feruntur, pleniorem victum inquirentes, ut tumoris acceſſione et corporis mole inflati, involucrum ſuum rumpere poſſint; ex quo ubi elapſae ſunt, atque ſe explicaverunt, in ſabulo jacent, mortuorum ſimilitudinem ſpeciemque gerentes. De naſcente autem pelle, etiamnum molli et tenera, maximo afficiuntur timore. Deinde poſtquam ex diſſolutione ſe paulatim collegerunt, et quodammodo revixerunt, primum ſane guſtant ſabulum. Tamdiu autem timidi ſunt, et viribus ſuis diffidentes, quoad tegumento circumveſtiantur; id ſimul ut coeptum fuerit conglutinari et ſolideſcere, continuo tegmini tanquam armaturae confidentes, adſunt animis, et omittunt timorem.

εἰδέναι ποιουμένων οὐδέν. Ὅποι γὰρ ἂν αὐτοὺς χειμῶνος ἀρχὴ καταλάβῃ, ἐνταῦθα ἡσυχάζουσί τε καὶ ἀτρεμοῦσιν ἀγαπητῶς, καὶ καταμένουσιν εἰς τὴν τῆς ἐπιδημίας ἰσημερίαν· καὶ τεκμηριοῖ Ἀριστοτέλης τοῦτο. Ὅτι δὲ τῷ ἑτέρῳ τῶν ὀφθαλμῶν ὁρῶσι, τῷ δὲ ἄλλῳ οὐκ ἔτι, καὶ Αἰσχύλος ὁμολογεῖ λέγων·

Τὸ σκαιὸν ὄμμα παραβαλὼν θύννου δίκην.

Παρίασι δὲ ἐς τὸν Πόντον, καὶ κατὰ τὴν δεξιὰν αὐτῶν πλευρὰν τὴν γῆν λαμβάνουσι, καθ' ἣν καὶ βλέπουσιν· ἐξιόντες τε αὖ κατὰ τὴν ἀντίπερα, νέουσι τῆς γῆς ἐχόμενοι, τὴν φρουρὰν τὴν τοῦ σώματος κατὰ τὸν ὁρῶντα τῶν ὀφθαλμῶν λαμβάνοντες προμηθέστατα.

ΚΕΦ. μγ'.

Περὶ Παγούρων.

ΤΟΙΣ παγούροις τὸ πρῶτον ἔλυτρον ῥήγνυται, καὶ ὥσπερ οἱ ὄφεις τὸ γῆρας, οὕτω δήπου καὶ οὗτοι τὸ ὄστρακον ἀποδύονται. Ὅταν δὲ αἴσθωνται ὑπαφιστάμενον τῆς σαρκὸς αὐτὸ, πανταχοῦ φοιτῶσι οἰστρούμενοι, καὶ μαστεύοντες τροφὴν πλείονα, ἵνα ὄγκου προσγινομένου αὐτοῖς καὶ ὑποπρησθέντες, ἀποῤῥήξωσιν ἑαυτῶν τὸ ἔλυτρον· ὅταν δὲ διολισθῶσιν ἐξ αὐτοῦ, καὶ ἐλεύθεροι γίνωνται, κεῖνται παρειμένοι κατὰ τῆς ψάμμου, νεκροῖς εἰκασμένοι. Δεδοίκασι δὲ ὑπὲρ τῆς φυομένης αὐτοῖς δορᾶς, ὑγροτέρας τε οὔσης καὶ ἔτι ἁπαλῆς. Κατὰ μικρὰ δὲ ἑαυτοὺς ἀθροίσαντες, καὶ ἀναβιωσκόμενοι τρόπον τινὰ, πρώτης μὲν ἀπογεύονται τῆς ψάμμου. Ἐς τοσοῦτον δὲ ἄτολμοί εἰσι, καὶ ἥκιστα θαῤῥαλέοι, εἰς ὅσον αὐτοῖς ὑμὴν περίκειται τὸ στέγασμα ἔξωθεν· ὅταν δὲ ἄρξηται πήγνυσθαι, καὶ εἰς ὀστράκου φύσιν μεταχωρεῖν, ἀπέῤῥιψαν ἐνταῦθα τὴν δειλίαν, ὡς ὅπλῳ θαῤῥοῦντες τῇ τῆς περιβολῆς σκέπῃ τε ἅμα, καὶ ἐς τὸν βίον, ὡς ἂν εἴποις, πανοπλίᾳ.

CAP. XLIV.

De Serpentibus apud Troglodytas.

TROGLODYTAE natio hominum in ſubterraneis degit cavernis, atque inde hoc nomen ſibi vendicavit. Timentur autem a ſerpentibus, quoniam eos in cibo conſumere ſolent. Cum inter ſe coeunt ſerpentes, odorem exhalant graviſſimum.

CAP. XLV.

De Polypis et Oſmylis adrepentibus ad arborum fructus.

POLYPOS et oſmylos in ſiccum egreſſos aeſtivo tempore ex agro mari vicino, et arboribus frugiferis fructus ſubripientes (ſcandunt enim per truncos, et ramis ſe implicant) ſaepe agricolae et deprehendunt, et pro direptis fructibus poenas ex comprehenſis ſumunt; pro commiſſo enim ab eis furto fructuum dominis ipſos ad epulas adferunt.

CAP. XLVI.

De Aſpargis piſcibus.

ASPARGI piſces marini ſapientes ſunt ad diligenter penituſque cognoſcendam temporum mutationem; nam ineunte hieme ad vitandam frigorum vim ex natatione conquieſcunt, et conſiſtentes ipſa commoratione et quiete aequabiliter et fraterne ſeſe tepefaciunt; poſtea verno tempore ingrediuntur longiora itinera facere, neque modo obviis, ſed iis etiam, quos inquiſierint et inveſtigarint, cibis paſcuntur.

ΚΕΦ. μδ΄.

Περὶ τῶν ἐν Τρωγλοδύταις Ὄφεων.

Τρωγλοδύται γένος ἀνθρώπων ὑμνεῖται, καὶ τόγε ὄνομα εἴληφε ἐκ τῆς διαίτης καὶ τοῦ βίου δηλονότι. Φοβοῦνται δὲ αὐτοὺς οἱ ὄφεις· τὸ δὲ αἴτιον, ἐσθίουσιν αὐτοὺς οἱ ἄνθρωποι. Μιγνύμενοι δὲ ἀλλήλοις οἱ ὄφεις βαρυτάτην ὀσμὴν ἀφιᾶσι.

ΚΕΦ. μέ.

Περὶ Πολυπόδων καὶ Ὀσμύλων ἐπὶ τὴν ὀπώραν ἀνερπόντων.

Ἀγροῦ γειτνιῶντος θαλάττῃ, καὶ φυτῶν παρεστώτων ἐγκάρπων, γεωργοὶ πολλάκις καταλαμβάνουσιν ἐν ὥρᾳ θερείῳ πολύποδάς τε καὶ ὀσμύλους, ἐκ τῶν κυμάτων προσελθόντας, καὶ διὰ τῶν πρέμνων ἀνερπύσαντας, καὶ τοῖς κλάδοις περιπεσόντας, καὶ ὀπωρίζοντας, καὶ τὴν δίκην ἐπέθεσαν ἂν τοῖς φωρσὶ συλλαβόντες αὐτούς· ἀνθ᾽ ὧν δὲ ἐτρύγησαν οἱ προειρημένοι, ὑπὲρ τούτων ἀντεφεστιῶσι δι᾽ ἑαυτῶν τοὺς δεσπότας τῶν σεσυλημένων καρπῶν.

ΚΕΦ. μς΄.

Περὶ τῶν Ῥυάδων τοῦ ζώου.

Ῥυάδες ὄνομα θαλαττίου ζώου, σοφοῦ διαγνῶναι τὴν τῶν ὡρῶν διάβασιν· ὑπαρχομένου γοῦν τοῦ χειμῶνος ἡσυχάζουσι τοὺς κρυμοὺς ἀποδιδράσκουσαι, καὶ ἀσμένως ἑαυτὰς τῇ καταμονῇ θάλπουσαι ἰσομοιρίᾳ ἀδελφικῇ· εἶτα ἦρι νέῳ ὑπάρχονται ἐκεῖναί γε καὶ πορείᾳ τῇ μακροτέρᾳ, καὶ νέμονται τροφὴν οὐ μόνον τὴν προσπεσοῦσαν, ἀλλὰ καὶ ἣν ἂν μαστεύσασαι εἶτα ἀνιχνεύσωσι.

CAP. XLVII.

De Echinis marinis.

Echinos marinos viventes obductos testa atque aculeis communitos si quis contriverit, et alia separatim ab aliis frusta in mare abjecerit, haec tamen coitionem iterum inter se faciunt ac connectuntur, et affinem partem recognoscunt, et applicata cohaerescunt, et admiranda quadam atque peculiari naturae vi rursus integrantur.

CAP. XLVIII.

Quid pastores excogitent ad Animalium sobolem augendam.

Ex animalibus sibi quo plus prolis nascatur, harum rerum curatores et pastores ovium, caprarum, et equarum genitalia tempore coitus, repletis multo sale et nitro manibus, perfricant; unde iis vehementior coitus appetitio exoritur. Alii ea pipere et melle, alii nitro perungunt et urticae fructu; sunt etiam qui smyrnio et nitro eadem illinant. Ex ea sane fricatione foeminae et libidinosiores evadunt, et mares sustinent.

CAP. XLIX.

De maximis Cetis.

Ad litora et minime profunda loca et brevia ex cetaceo genere nullum appropinquat, sed in alto et profundo versatur. Eximia autem magnitudine existimantur leo, libella, pardalis, physalus, pristes, maltha bellua inexpugnabilis: aries vel ipso adspectu infestissimus et periculosissimus; procul enim licet compareat, maris procellas et tempestates ciet et agitat: libella etiam tum adspectu, tum re ipsa, infelix est navigantibus. Porro de canum differentia et robore superius dixi.

ΚΕΦ. μζ΄.

Περὶ τῶν Ἐχίνων τῶν θαλαττίων.

ΤΟΥΣ ἐχίνους ἔτι ζῶντας, καὶ ἐν τοῖς ὀστράκοις ὄντας, καὶ προβεβλημένους τὰ κέντρα, εἴτις συντρίψας καὶ διαῤῥίψας εἰς τὴν θάλασσαν ἄλλῃ ἄλλο τρύφος καταλίποι, τάδε ἄρα συνέρχεται αὖθις καὶ ἑνοῦται, καὶ τὸ συγγενὲς θρύμμα ἀνέγνω, καὶ προσπλακὲν συνέφυ, καὶ ὁλόκληροι γίνονται φύσει τινὶ θαυμαστῇ καὶ ἰδίᾳ αὖθις.

ΚΕΦ. μή.

Τί ἐπινοοῦσιν οἱ νομεῖς εἰς πλείονα τῶν Ζώων ἐπιγονήν.

ΥΠΕΡ τοῦ πλείονα τὴν ἐπιγονὴν τῶν ζώων σφίσι γίνεσθαι, οἱ τούτων μελεδωνοὶ καὶ νομεῖς τὰ ἄρθρα τῶν θηλειῶν καὶ οἰῶν, καὶ αἰγῶν, καὶ ἵππων ἀνατρίβουσι κατὰ τὸν τῆς ὀχείας καιρὸν, ἁλῶν καὶ νίτρου τὰς χεῖρας ἀναπλήσαντες· ἐκ τούτων ὄρεξις αὐτοῖς γίνεται περὶ τὴν ἀφροδίτην μᾶλλον. Ἕτεροι δὲ πεπερίδι καὶ μέλιτι τὰ αὐτὰ χρίουσι, νίτρῳ δὲ ἄλλοι καὶ κνίδης καρπῷ· σμυρνίῳ δὲ ἤδη τινὲς ἔχρισαν καὶ νίτρῳ. Ἐκ δὴ τοῦδε τοῦ ὀδαξησμοῦ ἀκράτορες ἑαυτῶν γίνονται αἱ θήλειαι ποῖμναι, καὶ ἐπιμαίνονται τοῖς ἄῤῥεσι.

ΚΕΦ. μθ΄.

Περὶ τῶν μεγίστων Κητῶν.

ΤΩΝ κητῶν τῶν μεγίστων αἰγιαλοῖς καὶ ἠιόσι καὶ τοῖς ἐλαφροῖς καλουμένοις καὶ βραχέσι χωρίοις προσπελάζει οὐδὲν, οἰκεῖ δὲ τὰ πελάγη. Καὶ ἔστι μέγιστα, ὅ,τε λέων, καὶ ἡ ζύγαινα, καὶ ἡ πάρδαλις, καὶ ὁ φύσαλος, καὶ ἡ πρῆστις, καὶ ἡ καλουμένη μάλθη, δυσανταγώνιστον δ' ἄρα θηρίον τοῦτο καὶ ἄμαχον· καὶ ὁ κριὸς ἰδεῖν ἐχθρὸν ζῶον, καὶ κίνδυνον φέρον, εἰ καὶ πόῤῥωθεν φανείη, τῇ τῆς θαλάττης ταράξει, καὶ τῷ κλύδωνι, ὃν αὐτὸς ἐργάζεται· καὶ ἡ ζύγαινα ἐκ αἴσιον ὁρᾷ, οὐδὲ ἐργάζεται τοῖς ναυτιλλομένοις αὕτη γε. Κυνῶν δὲ πέρι διαφορᾶς καὶ ἀλκῆς ἀνωτέρω εἶπον.

ΚΕΦ.

CAP. L.

De Castoridibus marinis, Balaena, et Phocis e mari in litus egredientibus.

CASTORIDES marinae ad litora et saxa eminentia ululatum diritatis plenum edunt, et gravissime rugiunt; earum sonitum quicunque audierit, non effugiet, quin paulo post excedat e vita. Balaena etiam e mari egressa ad solem se calefacit. Phocae circa vesperam magis exeunt, aliquando tamen etiam meridie, et extra mare somnum capiunt. Hoc et Homerus noverat, qui in Odyssea Menelaum inducit hoc earum cubile Telemacho et Pisistrato narrantem, cum de iis, quae in Pharo acciderant, et marino daemone Proteo ejusque vaticinio verba faceret.

CAP. LI.

De Mullo.

DE mullo nonnihil supra dixi, hic aliud addam. Eleusine sacris initiati huic pisci honores habent, cujus rei duplex ratio adfertur; vel quod is ter anno parit, vel quia mortiferum homini leporem comedit. Sed de eodem pisce forte etiam denuo dicemus.

CAP. LII.

Quinam e piscibus volant.

LOLIGINES, accipitres marini, hirundo pelagia, cum quippiam metuunt, ex mari exilire dicuntur; ac loligines quidem pinnis suis longissimo et sublimi tractu gregatim more avium efferri; hirun-

ΚΕΦ. ν'.

Περὶ τῶν Κασορίδων τῶν θαλαττίων, Φαλαίνης τε, καὶ φωκῶν θαλάττης ἐξιουσῶν.

ΑΙ κασορίδες ζῶόν εἰσι θαλάττιον, καὶ ἐπὶ ταῖς ἀκταῖς καὶ ταῖς πέτραις ταῖς προβεβλημέναις ἀπόφημόν τινα κωκυτὸν μεθιᾶσι, καὶ ὠρύονται βαρύτατα· τούτου τοίνυν τοῦ ἤχου ὅστις ἂν ὑπακούσῃ, ἄφυκτά οἱ ἐστὶ, καὶ οὐ μετὰ μακρὸν ἀποθνήσκει. Καὶ ἡ φάλαινα δὲ τῆς θαλάττης πρόεισι, καὶ ἀλεαίνεται τῇ ἀκτῖνι. Κνεφαῖαι δὲ αἱ φῶκαι ἐξίασι μᾶλλον, ἤδη μέντοι καὶ μεσημβρίας οὔσης, καὶ καθεύδουσι τῆς θαλάττης ἔξω. Τοῦτό τοι καὶ Ὅμηρος ᾔδει, καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ τὸν Μενέλεων πεποίηκε τῷ Τηλεμάχῳ καὶ τῷ Πεισιςράτῳ περιηγούμενον τὴν κοίτην αὐτῶν τήνδε, ὅτε τὰ ἐν Φάρῳ, καὶ περὶ Πρωτέως τοῦ θαλαττίου δαίμονος αὐτοῖς ὁ Μενέλεως διεξῄει, καὶ τῆς μαντείας, ἣν ἐμαντεύσατό οἱ ὁ Πρωτεὺς, ὃν εἶπον.

ΚΕΦ. να'.

Περὶ Τρίγλης.

ΤΡίγλης πέρι ἀνωτέρω εἶπον· ὃ δὲ οὐκ εἶπον, νῦν ἐρῶ. Ἐν Ἐλευσῖνι τιμὰς ἔχει ἐκ τῶν μυουμένων, καὶ διπλοῦς ὁ λόγος τῆς αἰτίας τῆσδε· οἱ μέν φασιν, ἐπεὶ τρὶς τοῦ ἔτους τίκτει· οἱ δὲ, ἐπεὶ τὸν λαγὼν ἐσθίει, ὅσπερ οὖν ἐςιν ἀνθρώπῳ θανατηφόρος. Ἴσως δὲ ἐρῶ τι περὶ τρίγλης καὶ πάλιν.

ΚΕΦ. νβ'.

Τίνες τῶν Ἰχθύων πέτονται.

ΠΕτονται ἰχθύες, ὅταν δείσωσι, καὶ ἐξάλλονται τῆς θαλάττης· αἵ τε τευθίδες, καὶ οἱ ἱέρακες οἱ θαλάττιοι, καὶ ἡ χελιδὼν ἡ πελαγία· καὶ αἱ μὲν τευθίδες ἐπὶ μήκιςον ᾄττουσι τοῖς πτερυγίοις, καὶ ἐλαφρίζουσί γε ἑαυτὰς ὕψου, καὶ κατὰ ἀγέλας ὀρ-

hirundines vero humilius volant; accipitres denique paulo ſupra ſummam aquam maris tolli ſolent, ut ad judicandum ſit difficile, natentne, an volitent.

CAP. LIII.

De variorum Piſcium natatu.

VAGANTVR piſces atque errant, alii quidem frequentes, ſimiliter atque greges pecorum, vel ordines militum turmatim euntium, vel acies longior quam altior, a fronte nimirum ad tergum porrecta; alii, ordinibus a fronte ad tergum ſigillatim explicatis, cum ornatu proficiſcuntur; alii manipulorum ſimilitudinem ſpeciemque gerunt; nonnulli velut decuriati; alii, inſtructis ab uno cornu ad alterum ordinibus, natant; ſunt, qui in cavernis ſe tenent, ibidemque aevum agitant.

CAP. LIV.

Pecora quomodo paſtores pinguefaciant, et ad coitum excitent.

REI paſtoritiae peritos audio, cum ad pinguitudinem volunt animalia perducere, cornua eis adimere: ad coitum vero procliviores hircos cum efficere ſtudent, horum nares et mentum odorato unguento perungere; contraque eoſdem, mediis caudis lino alligatis, a vehementi coitus appetitione reprimere. Ariſtoteles autem dicit, abortum equam facere, ſi paulo vehementius fumantis funiculi odorem extinctae lucernae ſenſerit. Vt ne canes domeſtici aufugiant, audio hac machinatione ac ſolertia retineri: eorum caudam primum arundine, quae butyro ſit oblita, dimetiuntur, deinde hanc eis ad lambendum concedunt; eo fit, ut poſtea tanquam ligati permaneant.

νίθων δίκην φέρονται κοινῇ· αἱ δὲ χελιδόνες χθαμαλωτέραν ποιοῦνται τὴν πτῆσιν· οἵ γε μὴν ἱέρακες ὑπὲρ τὴν ἅλμην φέρονται ὀλίγον, ὡς μόλις ὅτι μὴ νήχονται, ἀλλὰ πέτονται καταγνῶναι.

ΚΕΦ. νγ΄.

Περὶ νήξεως Ἰχθύων διαφόρων.

Ἀλῶνται δὲ ἄρα ἰχθῦς ϗ πλανῶνται, οἱ μὲν ἀθρόοι, ὥσπερ οὖν ἀγέλαι θρεμμάτων, ἢ τάξεις ὁπλιτῶν ἰοῦσαι κατὰ ἴλας ϗ φάλαγγας· οἱ δὲ ἐν κόσμῳ κατὰ στοῖχον ἔρχονται· οἱ δὲ, φαίης ἂν αὐτοὺς εἶναι λόχους· ἠρίθμηνται δὲ εἰς δέκα ἄλλοι· καὶ ταύτῃ συννέουσιν· ἤδη δὲ νήχονται καὶ κατὰ ζεῦγός τινες· ἄλλοι δὲ οἰκουροῦσιν ἐν τοῖς φωλεοῖς, ϗ ἐνταυθοῖ καταζῶσι.

ΚΕΦ. νδ΄.

Πῶς εἰς πιμελὴν οἱ νομεῖς ὑπάγουσι τὰ Πώεα, καὶ εἰς μίξιν.

Πυνθάνομαι δὲ ἄρα, ὅτι οἱ νομευτικὴν δεινοὶ, ὅταν ἐθέλωσιν ἐπὶ πιμελὴν τὰ ζῶα ἐπιδοῦναι, ἀφαιροῦσιν αὐτῶν τὰ κέρατα· ϗ τοὺς τράγους δὲ ὅταν ἐθελήσωσιν εἰς μίξιν προθυμοτέρους ἐργάσασθαι, μύρῳ χρίουσιν αὐτῶν τὰς ῥίνας, ϗ τὰ γένεια μέντοι ϗ ἐκεῖνα χρίουσι τῶν αὐτῶν· πάλιν τε τῆς ἄγαν ὀρέξεως ἀναστέλλουσιν, ἐάν τις αὐτῶν μέσας τὰς οὐρὰς ἀποδήσῃ λίνῳ. Ἀριστοτέλης δέ φησιν ἐκβάλλειν τὰ ἔμβρυα τὰς ἵππους, ἐὰν ἐπιπλέον ὀσφρήσωνται θρυαλλίδα λύχνου ἐσβεσμένην. Ἀκούω δὲ, ὅτι πρὸς τοὺς κύνας τοὺς οἰκουροὺς, ἵνα μὴ ἀποδιδράσκωσι, τετέχνασται ἐκεῖνο· τὴν οὐρὰν αὐτῶν καλάμῳ μετρήσαντες χρίουσι τὸν κάλαμον βουτύρῳ, εἶτα μέντοι διδόασιν αὐτοῖς περιλιχμήσασθαι αὐτόν· ϗ καταμένουσι, φασὶν, ὥσπερ οὖν δεδεμένοι.

CAP. LV.

De Canum ſilentio.

PECVLIARIS haec etiam in cane natura eſt, quod non allatrat illum, qui caudam muſtelae ſecum habens ad eum accedit: oportet autem muſtelam, cujus captae abſciderit caudam, dimitti vivam. Aſinum autem negant rudere, lapide ab ejus cauda ſuſpenſo.

CAP. LVI.

Elephanti quomodo aeſtate vim ſolis depellant.

AESTIVO tempore, cum calor a ſole intenditur, et aeſtus ingraveſcit, tum elephanti ad calorem frangendum inter ſe craſſo perfunduntur coeno, quo vim caloris depellant; et haec refrigeratio ipſis gratior eſt vel umbroſis ſpeluncis, vel arboribus, quae ramorum frequentia eos opacare poſſent. Iidem ſagaciſſime odorantur, et acerrimis ſenſibus exiſtunt. Nam cum ex his partim antegredientes, partim ſubſequentes, ordinatim eunt, horum primus narium ſagacitate herbam ante pedes ſuos poſitam ſentiens humanis veſtigiis eſſe tranſitam, eam evellit, et ei, qui a tergo proximus eſt, odorandam tradit; is rurſus alteri, qui eum ſequitur; ac deinceps per omnium quaſi manus ſagaciter contrectatur, quoad ad illum ipſum, qui extremum agmen ducit, perventum fuerit; is ſimulac olfecerit, barritum vaſtum edens quaſi ſignum ad fugam dat. Hi tunc in convalles profundas, aut in loca concava et paluſtria, vel, ſi minus id concedatur, in nemoroſa campeſtria, ab eo loco iter avertunt; prorſuſque ſe totos avertunt ab his locis, quacunque frequentes homines iter facere ſolent, quod ab hominibus, ut animalibus ſibi infeſtiſſimis, timeant. Cum autem eos cetera pabula defecerint, radices effodiunt, quibus paſcuntur; alii interim herbas aut frondes quaerunt; ex his primus, qui aliquid repererit, regreditur, ut et ſuos gregales advocet, et in praedae communionem deducat.

CAP.

ΚΕΦ. νέ.

Περὶ κυνῶν σιωπῆς.

ΙΔΙΑ δὲ καὶ ἐκεῖνα κυνός· οὐχ ὑλακτοῦσιν, εἴτις ἔχων οὐρὰν γαλῆς σὺν ἑαυτῷ, εἶτα πρόσεισι· γαλῆς δ' ἣν ἐθήρασε μὲν, ἀποκόψας δὲ τὴν προειρημένην οὐρὰν, εἶτα ἀφῆκε ζῶσαν αὐτήν. Ὄνος δὲ οὐ βρωμήσεται, ἐὰν αὐτοῦ τῆς οὐρᾶς λίθον ἀπαρτήσεις, ὥς φασιν.

ΚΕΦ. νς'.

Πῶς ἐν τῷ καύματι ψύχος ἑαυτοῖς οἱ Ἐλέφαντες ἐπιτεχνῶνται.

ΕΝ ὥρᾳ θερείῳ, πολλοῦ πάνυ σφόδρα τοῦ ἡλίου ἐνακμάζοντος, οἱ ἐλέφαντες ἀλλήλους χρίουσιν ἰλύϊ παχείᾳ, καὶ αὐτοῖς αὕτη ψύχος τε παρέχει· καὶ οἰκίαν ὑπάντρου τινὸς, ἢ ὑπὸ δένδρου κλάδοις ἀμφιλαφοῦς, ἥδιόν ἐστι τοῖς ζώοις τοῖς προειρημένοις. Οὗτοι ῥινηλατοῦσιν ἰσχυρῶς, καὶ αἴσθησιν ὀξυτάτην ἔχουσι. Προΐασι γοῦν ἀλλήλοις ὁδοποιοῦντες, καὶ ὅγε πρῶτος (ἴασι γὰρ κατὰ στοῖχον) τῆς ἐν ποσὶ πόας αἰσθόμενος, καὶ ὅτι διῆλθον ἄνθρωποι ἐκ τῆς παραψαύσεως συνεὶς αὐτῶν, ἀνασπᾷ τὴν πόαν, καὶ δίδωσι τῷ κατόπιν ὀσφραίνεσθαι· καὶ ἐκεῖνος τῷ μετ' αὐτόν· καὶ ἥδε ἡ ἀντίδοσις, ὡς ἂν εἴποις, διὰ πάντων ἔρχεται· καὶ μέντοι τοῦ οὐραγοῦντος ὅταν ἀφίκηται, ὅδε μέγα ἐπήχησεν. Οἱ δὲ ὥσπερ ἓν σύνθημα στρατιᾶς λαβόντες, εἶτα μέντοι ἐκτρέπονται εἰς τὰ τῶν ὀρῶν ἄγκη καὶ δάση, ἢ τῶν ἑλῶν τὰ κοιλότερα, καὶ μέντοι καὶ τῶν πεδίων ὅσα κομᾷ τοῖς θάμνοις· πάντως δὲ ᾗ καταστείβουσιν ἄνθρωποι, ταύτην ἀποδιδράσκουσιν, ὑφορῶνται γὰρ τοῦτο τὸ ζῶον ὡς ἔχθιστον. Ὅταν δὲ αὐτοὺς αἱ νομαὶ καταλίπωσιν, οἵδε τὰς ῥίζας ἐξορύττουσι, καὶ σιτοῦνται καὶ αὐτάς· καὶ οἱ μὲν ἐσθίουσι καὶ ταύτας, οἱ δὲ ἀπίασι ζητοῦντες χιλόν· καὶ ὅγε ἐντυχὼν τῷ θηράματι πρῶτος αὐτῶν, ὑποστρέψας καλεῖ τοὺς συννόμους, καὶ ἐπί γε τὸ ἕρμαιον αὐτοὺς ἄγει.

CAP. LVII.

Quomodo Pisces per hiemem se calefaciant.

HIEME acerrima, cum mare maxima undarum ventorumque tempeſtate furit, tum a grato et familiari ipſis aequore piſces abhorrentes fundum petunt. Itaque ex ipſis ſunt, qui arenas pinnis exaggerent, et his tecti ſeipſi tepefaciant; alii intra ſaxorum anguſtias recepti, ibi in protectione a frigore libenter quieſcant; alii in pelagi cavernas abditi, atque abſtruſi, ſummam maris inhorrentem vitant, neque enim in mari imo tam aiunt furentes et inflatas, quam in ſummo tempeſtates cieri et agitari. Ineunte vere, cum coelum ſerenum eſt, et dies laeti illucent, et herbae prata conveſtiunt, plantae virere incipiunt; tum piſces, maris tranquillitatem et temperiem ſentientes, ad extimum ac ſummum mare efferuntur, vagoſque et ſaltatorios agunt motus, et tanquam peregre redeuntes, prope a continenti natant.

CAP. LVIII.

Quaenam Animalia ex minimis maxima evadunt.

HAEC tria ex minimis evadunt maxima animalia; ex aquatilibus crocodilus, ex volucribus magna ſtruthio, ex quadrupedibus elephantus. Iuba rex elephantum Libycum ſcribit patri ſuo fuiſſe, qui multa ſecula vixiſſet, nempe qui et per manus traditus fuiſſet uſque ab hujus alta ſtirpe. Et Ptolemaeo Philadelpho Aethiopem elephantum fuiſſe, qui ad multas aetates vixiſſet, ex hominum conſuetudine ſimul et inſtitutione manſuetiſſimum. Idem celebrat Indicum elephantum Seleuci, cognomine Nicanoris, qui uſque ad Antiochorum imperium vixerit.

ΚΕΦ. νζ΄.

Τίνα τρόπον ἑαυτοὺς θάλπουσιν ἐν τοῖς κρυμοῖς οἱ ἰχθύες.

ΕΝ δὲ τῷ χειμῶνι τῷ βιαιοτάτῳ, κυμαινούσης μὲν τῆς θαλάσσης, σκληρόν γε τῶν ἀνέμων καὶ βίαιον καταπνεόντων, φρίττουσι τὴν σύντροφόν τε ἅμα καὶ φίλην οἱ ἰχθύες θάλατταν. Καὶ οἱ μὲν αὐτῶν τοῖς πτερυγίοις ἐπαμῶνται τὴν ψάμμον, καὶ ἑαυτοὺς ἐπηλυγάσαντες ὑποθάλπουσιν· οἱ δὲ ὑπειλοῦνταί τινα πέτραν, ἐν σκέπῃ τε τοῦ κρύους καὶ μάλα γε ἀσμένως ἡσυχάζουσιν· οἱ δὲ ἐς τοὺς μυχοὺς τοῦ πελάγους καταθέοντες, εἶτα τὴν ἄνωθεν φρίκην ἐξέκλιναν κάτω καὶ ἐν βυσσῷ· οὐχ οὕτως γάρ φασιν, ὥσπερ οὖν ἄνω, διοιδαίνειν τε καὶ τύπτειν τὸ κῦμα ἀγριαῖνον. Ὑπαρχομένου δὲ τοῦ ἦρος, καὶ τοῦ μὲν ἀέρος φαιδροῦ γενομένου, τῶν δὲ φυτῶν θάλλειν ἀρχομένων, καὶ τῶν λειμώνων τὰ σύντροφα κομώντων, γαληνά τε τὰ τοῦ πελάγους καὶ ὑπεύδια αἰσθόμενοι οἱ ἰχθύες, ἀναθέουσι, καὶ πηδῶσι, καὶ πλησίον τῆς γῆς νήχονται, ὥσπερ οὖν ἥκοντες ἐξ ἀποδημίας.

ΚΕΦ. νή.

Τίνα ἐκ βραχίστων μέγιστα Ζώων γίνεται.

ΤΡΙΑ δὲ ἄρα ταῦτα ἐκ βραχίστων μέγιστα ζῶα γίνεται· τῶν μὲν ἐνύδρων ὁ κροκόδειλος, τῶν δὲ ὑποπτέρων ἡ στρουθὸς ἡ μεγάλη, τῶν γε μὴν τετραπόδων ὁ ἐλέφας. Λέγει δὲ ὁ Ἰόβας γενέσθαι μὲν αὐτοῦ τῷ πατρὶ πολυετῆ Λίβυν ἐλέφαντα, κατιόντα ἐκ τῶν ἄνω τοῦ γένους. Καὶ Πτολεμαίῳ τῷ Φιλαδέλφῳ Αἰθίοπα, καὶ ἐκεῖνον ἐκ πολλοῦ βιώσαντα, γενέσθαι πρᾳότατον καὶ ἡμερότατον, τὰ μὲν ἐκ τῆς πρὸς τοὺς ἀνθρώπους συντροφίας, τὰ δὲ ἐκ τοῦ γένους πωλευθέντα. Σελεύκου τε τοῦ Νικάνορος κτῆμα ᾄδει Ἰνδὸν ἐλέφαντα, καὶ μέντοι καὶ διαβιῶναι τοῦτον μέχρι τῆς τῶν Ἀντιόχων ἐπικρατείας φησί.

CAP. LIX.

Pifces marini quemadmodum pariant, cum prope fluvium degunt.

PISCES, qui in mari degere folent prope fluvium aliquem, aut lacum, cum vicini ad pariendum fuerint, e mari in illos fubeunt, aquam fcilicet a ventis et fluctibus quietam cupide amplexantes. Tranquillitas enim probe affecta eft ad excipiendos pifcium partus, eofque damni expertes confervandos: cum alias, tum quod nihil aut parum periculi in his aquis metuendum fit a belluis. Hanc enim libertatem et immunitatem flumina et lacus habere folent: atque ideo Euxinus pontus plurimis pifcibus abundat, quod non folitus fit belluas procreare: ficubi autem vitulos marinos profert, minime ii quidem grandes evadunt; a ceteris quidem omnibus belluis maleficis pifces ibidem tuti funt.

CAP. LX.

De Acu marina.

MARINAE acus, quae pertenues funt, et minime tortuofum et finuofum uterum foetuumque capacem habent, idcirco catulorum fuorum non fuftinentes incrementum difrumpuntur; non igitur pariunt catulos, fed expellunt atque ejiciunt.

CAP. LXI.

Qualia funt Afpidis morfus veftigia.

MORSVVM veftigia tam perparum apparentia afpis imprimit, ut indicia vix acri oculorum acie deprehendantur. Cur vero fint tam obfcura ignotaque, caufam hanc effe audio: Ipfius venenum ad tranfmittendum eft peracutum, mirabilique celeritate ad intima tranfitionem facit. Cum enim haec ipfa morfum effecit,

ΚΕΦ. νθ'.

Πῶς τίκτουσιν οἱ Ἰχθύες οἱ θαλάττιοι, ὅταν ἔχωσι πλησίον ποταμόν.

Ἰχθύες ὅσοι ποταμὸν γείτονα τῇ θαλάττῃ τῇ συντρόφῳ κέκτηνται, ἢ καὶ λίμνην τινὰ, ὅταν μέλλωσι τίκτειν, ἐκνήχονται τῆς ἅλμης, καὶ τῶν κυμάτων τὸ ἄκλυστον ὕδωρ προαιρούμενοι, καὶ ταραττόμενον ὑπὸ τῶν πνευμάτων καὶ τυπτόμενον ἥκιστα. Ἀγαθὴ γὰρ αὐτοῖς ἡ τῶν ὑδάτων εἰρήνη λοχείαν ὑποδέξασθαι, καὶ φυλάξαι ἀσινῆ τε καὶ ἀνεπιβούλευτα τῶν ἰχθύων τὰ βρέφη· τῇτε ἄλλῃ, καὶ μέντοι καὶ διὰ τὴν τῶν θηρῶν ἐρημίαν καὶ σπάνιν. Φιλοῦσι δέ πως τήνδε τὴν ἐλευθερίαν ἔχειν αἵτε λίμναι καὶ οἱ ποταμοί· ἔνθεν τοι καὶ πολλοῖς ἰχθύσιν εὐθηνεῖται ὁ Εὔξεινος Πόντος, θηρία γὰρ τρέφειν οὐκ ἔμαθε· φώκην δ᾽ εἴ που τρέφει καὶ δελφῖνας βραχίστους, τῶν δὲ ἄλλων ἁπάντων οἱ τῇδε ἰχθῦς ἐν σκέπῃ εἰσί.

ΚΕΦ. ξ'.

Περὶ τῆς θαλαττίας Βελόνης.

Αἱ θαλάττιαι βελόναι λεπταὶ οὖσαι, κολπώδη καὶ χωρητικὴν ἐμβρύων μήτραν οὐκ ἔχουσαι, τὴν αὔξην τῶν ἐνύδρων βρεφῶν οὐ φέρουσιν, ἀλλὰ ῥήγνυνται· καὶ τοῦτον τὸν τρόπον οὐ τίκτουσιν, ἀλλὰ ἐκβάλλουσι τὰ τέκνα.

ΚΕΦ. ξά.

Ποταπὰ ἴχνη ἐστὶ τοῦ τῆς ἀσπίδος δήγματος.

Λέγεται δὲ τὰ ἴχνη καὶ τὰ γνωρίσματα τῶν τῆς ἀσπίδος δηγμάτων μὴ πάνυ τι εἶναι δῆλα καὶ εὐσύνοπτα. Καὶ τὸ αἴτιον ἐκεῖνο εἶναι πυνθάνομαι· ὀξύτατόν ἐστι τὸ ἐξ αὐτῆς φάρμακον, καὶ διαδραμεῖν ὤκιστον. Οὐκοῦν ἡ μὲν ἐνέφυ, τὸ

cit, venenum non eminet circa ſuperficiem; ſed ſub cutem ſubiens intra meatus bene penitus ſubit, atque ſic ad intima delabitur, ut nihil extet atque emineat. Quare ab Octavianis Cleopatrae mors non facile oculis comprehenſa eſt; niſi tandem ſero admodum ex duobus punctis difficilibus ad videndum animadverſis, mortis obſcura ſignificatio deprehenſa eſt; et inſuper veſtigia aſpidis ipſius corporis tractus iis, qui hujuſmodi animalium motionis diſcrimina tenent, manifeſta apparuerunt.

C A P. LXII.

De Aſpide, quae in feſto Panathenaico morſum inflixerat.

CVM Pompeius Rufus Romae aedilitium munus obiret quinquatriis [vel Panathenaicis] ut ſolet in Romano foro fieri, circulator, aliis permultis, qui eandem quam is ipſe artem factitarent, adſtantibus, ad ſuam ipſius oſtentandam ſapientiam, ſimulque ex artificio ſuo ſpecimen dandum, aſpidem ad brachium admovit, et ex impreſſo morſu malum exſuxit. Cum poſtea non aquam, quam ſibi praeparaverat, exſorbuiſſet, quod ea eſſet ſubducta (ex inſidiis nimirum vas fuerat everſum) veneno non exhauſto neque abſterſo, ſecundo poſt die ſine doloris ſenſu, ſenſim et pedetentim pernicie veneni illapſa, poſtquam ejus os et gingivae extabuiſſent, vita privatus eſt.

C A P. LXIII.

De coitu Animalium.

VIGENTE verno tempore, et effloreſcente terra, libidinis ardore beſtiae terrenae, aquatiles, et volatiles flagrant. Ex piſcibus alii frequentia ova, atque alia ex aliis nexa, arenis atterunt; alii interea cum natant, infinitatem quandam ovorum ex-

pellunt

δὲ οὐκ ἐπιπολεύει, ἀλλὰ ἐς τοὺς ἔσω πόρους κατολισθαίνει· ϗ τῆς μὲν ἐπιφανείας ϗ τοῦ χρωτὸς, τοῦ ὑπὸ τὴν ὄψιν, ἀφανίζεται, ὠθεῖται δὲ ἔνδον. Ἔνθεν τοι ϗ τῆς Κλεοπάτρας ὁ θάνατος τοῖς ἀμφὶ τὸν Σεβαστὸν οὐ πάνυ τι ῥᾳδίως ἐγνώσθη· ἀλλὰ ὀψὲ δύο κεντημάτων ϗ μάλα γε δυσθεάτων ϗ δυσθηράτων ὀφθέντων, δι᾽ ὧν ἐφωράθη τὸ τοῦ θανάτου αἴνιγμα· ἄλλως τε ϗ ἴχνη τοῦ τῆς ἀσπίδος σύρματος ἐφάνη, πρόδηλα τοῖς ἔχουσι τῆς τούτων κινήσεως τῶν ζώων τὴν ἱστορίαν ὄντα.

ΚΕΦ. ξβʹ.

Περὶ Ἀσπίδος τοῖς Παναθηναίοις δακούσης.

ΠΟμπηΐου Ῥούφου Ῥωμαίοις ἀγορανομοῦντος ἐν Παναθηναίοις, οἷα εἴωθε τῇ Ῥωμαίων ἀγορᾷ δρᾶσθαι, φαρμακοτρίβης ἀνὴρ, ϗ τῶν τοὺς ὄφεις ἐς τὰ γράμματα τρεφόντων ἑτέρων ὁμοτέχνων παρεστώτων πολλῶν, ἀσπίδα κατὰ τοῦ βραχίονος προσάγει εἰς ἔλεγχον αὐτοῦ τῆς σοφίας· ὁ δὲ παρέσχε, ϗ ἐδήχθη. Εἶτα τῷ στόματι ἐξεμύζησε τὸ κακόν. Ὕδωρ δὲ οὐκ ἐπιρροφήσας, οὐ γὰρ παρῆν, καίτοι παρεσκευασμένον οἱ (ἀνετέτραπτο δὲ ἐξ ἐπιβουλῆς τὸ σκεῦος) οἷα μὴ ἐκκλύσας τὸν ἰὸν, μηδὲ ἀποδρυψάμενος, τὸν βίον κατέστρεψε μετὰ ἡμέραν, οἶμαι, δευτέραν, οὐκ ἀλγῶν οὐδὲ ἓν τοῦ μέντοι κακοῦ ἡσυχῇ κατασήψαντος αὐτοῦ τὰ οὖλα ϗ τὸ στόμα.

ΚΕΦ. ξγʹ.

Περὶ μίξεως Ζώων.

ΤΟΥ ἦρος ἐνακμάζοντος, ϗ τῆς γῆς ἐξανθούσης, οἴστρου τε ἀφροδισίου τὰ ζῶα ὑποπίμπλαται, ϗ μνημονεύει γάμων, ϗ ἀλλήλοις συμπλέκεσθαι ὀρέγεται τά γε ὄρεια, ϗ ὅσα ἐνθαλαττεύει, ϗ μετεωροπορεῖ ὅσα. Τῶν δὲ ἰχθύων οἱ μὲν τοῖς ψάμμοις προσαποτρίβουσι τὰ ὠὰ πυκνὰ ὄντα, ϗ ἀλλήλων ἐχόμενα· οἱ δὲ νηχόμενοι εἶτα ἐκβάλλουσι πάμπολύ τι τῶν

pellunt atque ejiciunt, quorum non pauca a tergo nantes exſorbent. Mares quidem antecedunt, et ſemen ſpargunt; feminae vero ſequentes inſaturabiliter hiantes atque imminentes explentur, neque aliter inter ſe coeunt. Iam quod piſcium quidam ſic cum feminis verſantur, tanquam cum uxoribus, eaſque cuſtodiunt, quod etiam ex piſcium genere aliqui rivalitate laborant atque obtrectatione, antea dixi.

C A P. LXIV.

Quod dulci aqua in mari Piſces aluntur.

ARISTOTELES, et ante hunc Democritus, et tertius Theophraſtus dicit, non aqua ſalſa, ſed dulci (quae intra ſalſam continetur) piſces, qui mare incolunt, ali. Idemque, quod propemodum incredibile videtur, ex ipſis operibus confirmare volens Ariſtoteles, potabilem in omni mari aquam eſſe, id experimento docet: nam ſi quis concavum [inquit] e cera vas tenui opere finxerit, atque in mare demiſerit inane, alicunde appenſum, ut aquam tranſmittere queat, die ac nocte una dulciculo et potabili humore completur. Empedocles Agrigentinus aliquam etiam ait dulcem, non omnibus notam, in mari aquam eſſe, qua piſces nutriantur; cauſamque affert, cur in ſalſo dulcis ſit, quam ex ejus ſcriptis cognoſces.

C A P. LXV.

Cur non edunt ſacerdotes Cereris et Proſerpinae Muſtelum et Mullum piſces, item quemadmodum Muſtelus parit.

MVSTELVM piſcem aiunt nunquam Cereris et Proſerpinae ſacerdotes edere: non enim, quoniam ore parit, mundum cibum eſſe. Quidam non ipſum ore parere ferunt, ſed inſidiarum timore perculſum, ut occultet catulos ſuos, devorare; deinde cum nihil amplius ab inſidiis timet, vivos evomere. Itemque mullum nunquam

ὠῶν τὸ χρῆμα, ϰ͵ οἱ καλόπιν νέοντες τὰ πολλὰ καταπίνουσιν. Ἤδη μέντοι ϰ͵ οἱ ἄῤῥενες προηγοῦνται, ϰ͵ τοῦ θοροῦ προσαποῤῥαίνουσιν· αἱ δὲ θήλειαι ἑπόμεναι ϰ͵ πάνυ γε ἀπλήστως περιχανοῦσαι ἐμπίμπλανται, ϰ͵ ἥδε ἐστὶν ἡ μίξις αὐτῶν. Ὅτι δὲ ἰχθύων τινὲς ϰ͵ συνοικοῦσιν ὡς γαμεταῖς, ϰ͵ φυλάττουσιν αὐτὰς, ϰ͵ ζηλοτυπία τις ϰ͵ ἐν ἰχθύων γένεσιν ἐξάπτεται, ἀνωτέρω εἶπον.

ΚΕΦ. ξδ΄.

Ὅτι τῷ γλυκεῖ ὕδατι τρέφονται οἱ Ἰχθύες οἱ ἐν τῇ θαλάττῃ.

ΛΕΓΕΙ δὲ Ἀριστοτέλης, ϰ͵ Δημόκριτος πρὸ ἐκείνου, Θεόφραστός τε ἐκ τρίτων ϰ͵ αὐτός φησι, μὴ τῷ ἁλμυρῷ ὕδατι τρέφεσθαι τοὺς ἰχθῦς, ἀλλὰ τῷ παρακειμένῳ τῇ θαλάττῃ γλυκεῖ ὕδατι. Καὶ ἐπεὶ δοκεῖ πως ἄπιστον, δι᾽ αὐτῶν τῶν ἔργων βεβαιῶσαι βουληθεὶς τὸ λεχθὲν ὁ τοῦ Νικομάχου λέγει εἶναί τι πότιμον ὕδωρ ἐν πάσῃ θαλάττῃ, ϰ͵ ἐλέγχεσθαι τοῦτο· εἴτις ἀγγεῖον ἐκ κηροῦ ποιήσας κοῖλον ϰ͵ λεπτὸν καθίῃ κενὸν ἐς τὴν θάλατταν, ἐξάψας πόθεν ὥστε ἀνιμήσασθαι δύνασθαι, νυκτὸς δὲ διελθούσης ϰ͵ ἡμέρας, ἀρύεται πεπλησμένον γλυκέος τε ϰ͵ ποτίμου ὕδατος μεστὸν αὐτό. Καὶ Ἐμπεδοκλῆς δὲ ὁ Ἀκραγαντῖνος λέγει τι εἶναι γλυκὺ ἐν τῇ θαλάττῃ ὕδωρ, οὐ πᾶσι δῆλον, τρόφιμον δὲ τῶν ἰχθύων· ϰ͵ τὴν αἰτίαν τοῦδε τοῦ ἐν τῇ ἅλμῃ γλυκαινομένου λέγει φυσικὴν, ἣν ἐκεῖθεν εἴσεσθε.

ΚΕΦ. ξέ.

Διὰ τί οὐκ ἐσθίουσι Γαλεοῦ οἱ μυούμενοι τοῖν θεοῖν, οὐδὲ τῆς Τρίγλης, ϰ͵ πῶς τίκτει ὁ Γαλεός.

ΟΙ μυούμενοι τοῖν Θεοῖν οὐκ ἂν σπάσαιντο γαλεοῦ, φασίν· οὐ γὰρ εἶναι αὐτὸν καθαρὸν ὄψον, ἐπεὶ τῷ στόματι τίκτει. Οὐ τίκτειν δὲ αὐτὸν ἔνιοι λέγουσιν, ἀλλὰ δείσαντά τι τῶν ἐπιβουλευόντων τὰ σκυλάκια καταπίνειν ϰ͵ ἀποκρύπτειν· εἶτα τοῦ φοβήσαντος παρελθόντος, ζῶντα αὖθις ἀνεμεῖν. Τῆς δὲ τρίγλης.

nunquam attingunt nec iidem ſacerdotes, nec femina Argolicae Iunonis ſacerdos; cujus rei cauſas quodam loco ante me dixiſſe memini.

C A P. LXVI.

De Vipera et Muraena quaedam in ſuperioribus praetermiſſa.

QVOMODO vipera mas et muraena coeant, haec mari egrediens, illa ex aliquo prorepens latibulo, ſupra me expoſuiſſe memini; nunc quod ſupereſt dicendum. Cum proximum eſt, ut vipera complexu venereo jungatur cum muraena, venenum vomitione ejicit atque expellit, ut blandus decoruſque ſponſus videatur; poſtea edito ſibilo, tanquam hymenaeo quodam ante nuptias miſſo, ſponſam appellat: atque ubi mutuam veneris libidinem inter ſe expleverunt, haec quidem ad mare regreditur; ille vero, exſorpto veneno et recollecto, ad domeſticam ſedem revertitur.

τρίγλης οὐκ ἂν γεύσαιντο οἱ αὐτοὶ μύσαι, οὐ δὲ μὴν ἡ τῆς Ἥρας τῆς ἐν Ἄργει ἱέρεια· καὶ τάς γε αἰτίας ἄνω που εἰπὼν οἶδα.

ΚΕΦ. ξϛ΄.

Περὶ Ἔχεως καὶ Μυραίνης τὰ μὴ ἀνωτέρω λεχθέντα.

ΕΧΕΩΣ μὲν καὶ μυραίνης γάμους, καὶ ὅπως ἀλλήλοις ὁμιλοῦσιν, ἡ μὲν προϊοῦσα ἐκ θαλάττης, ὁ δὲ ἐξέρπων τοῦ φωλεοῦ, ἐν τοῖς πρόσθεν εἰπὼν, οὐκ ἐπιλέλησμαι· ὃ δὲ οὐκ εἶπον, νῦν ἂν εἴποιμι. Μέλλων ὁ ἔχις ὁμιλεῖν αὐτῇ, ἵνα δόξῃ πρᾶος καὶ πρέπων νυμφίῳ, τὸν ἰὸν ἀπεμεῖ καὶ ἐκβάλλει, καὶ οὕτως ὑποσυρίσας τὴν νύμφην παρακαλεῖ, οἱονεὶ προγάμιόν τινα ὑμέναιον ἀναμέλψας· ὅταν δὲ τὰ τῆς ἀφροδισίου σπουδῆς τελέσωσι μετ᾽ ἀλλήλων ὄργια, ἡ μὲν ἐπί τε τὰ κύματα καὶ τὴν θάλατταν ὥρμησεν· ὁ δὲ ἀναῤῥοφήσας τὸν ἰὸν αὖθις, εἶτα ἐς τὰ ἤθη τὰ οἰκεῖα ἐπάνεισι.

AELIANI
DE
NATVRA ANIMALIVM
LIBER X.

CAPVT I.
De Amore Elephantorum.

ELEPHANTVM raro amare ferunt; quoniam, ut ante dictum est, a libidine temperans sit. Audivi sane elephantorum adfectum amatorium admiratione dignum; quemque audivi, hicce est: Virum venandi elephantos haud imperitum, Alexandrum nomine, ut auctor est Dion, cum ab imperatore Romano cum potestate in Mauritaniam ad venandum elephantos ablegatus esset, ex elephantino genere adolescentem formosam, ut elephanti formosi esse possunt, vidisse coeuntem cum elephanto similiter et adolescente et pulchro; alterum vero seniorem, quia hujus sive amator sive maritus esset, ut se spretum vidit, ignominiae loco hoc tulisse: quare acri animo incitatum impetum fecisse, ut nihil propius factum fuerit, quam ut nos [inquit] omnes perderet; sicque incurrisse in illum formosum rivalem suum, pugnamque edidisse, tanquam eum, qui de amica sibi erepta doloribus acerrimis premitur: adeoque infestis animis utrumque cum altero pugnam commisisse, ut ex impetu cornibus ambo mutilarentur; neutrum vero vicisse, quod multis jaculis eos venatores distraxerint, jam enim cornibus mutilos tanquam inutiles capere non dignabantur.

ΑΙΛΙΑΝΟΥ

ΠΕΡΙ

ΖΩΩΝ ΙΔΙΟΤΗΤΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ Ι΄.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ α΄.

Περὶ τοῦ τῶν Ἐλεφάντων ἔρωτος.

ΣΠΑΝΙΩΣ ἐλέφας ἐρᾷ, φασίν· ἔστι γὰρ σώφρων, ὡς ἄνω μοι λέλεκται. Ἀκούω γοῦν ἐλεφάντων πάθος ἐρωτικὸν, καὶ ἄξιον θαυμάσαι αὐτό· ὃ δὲ πέπυσμαι, ἐκεῖνό ἐστιν. Ἀνὴρ τῆς τούτων ἄγρας οὐκ ἄπειρος δύναμιν λαβὼν ἐκ βασιλέως τοῦ Ῥωμαίων πάλαι, Ἀλέξανδρος ὄνομα, καὶ σταλεὶς ἐς τὴν θήραν κατά τι ἔθος τοῖς Μαυρουσίοις ἐπιχώριον, φησὶν ἐν συγγραφῇ Δίων, μόσχον ἐλέφαντος ὡραίαν ὡς ἐκεῖνοι, ἰδεῖν συνελθεῖν ἐλέφαντι νέῳ καὶ καλῷ· πρεσβύτερον δὲ ἄλλον, εἴτε ἦν ἐραστὴς, εἴτε ἀνὴρ τῆς προειρημένης, ὥσπερ οὖν ἀτιμασθέντα ἀγανακτῆσαι· θυμῷ γὰρ βιαίῳ ἐξαφθεὶς ὥρμησε μὲν, καὶ ὀλίγου πάντας διέφθειρεν· ἐλθὼν δὲ ἐπὶ τὸν νέον καὶ καλὸν καὶ συμπεσὼν, εἶτα ἐμάχετο, ὡς ὑπέρ τινος ἢ νύμφης ἢ ἐρωμένης ἀλγῶν· καὶ ἐς τοσοῦτον ἄρα ἀλλήλοις συνέρραξαν, ὡς ἀμφοτέρους ζημιωθῆναι τὰ κέρατα· ἐνίκησε δὲ οὐδέτερος, ἀλλὰ ἀπέστρεψαν ἀπ' ἀλλήλων οἱ θηραταὶ βάλλοντες, ἐπεὶ καὶ ἀχρεῖοι συμβαλεῖν τὸ λοιπὸν ἦσαν τῶν

bantur. Hic igitur amatorum elephantorum pugnae aequis semper utrimque viribus decertatae finis est impositus. At Paridem apud Homerum trahit Menelaus, et loro sub galea constrictum tantum non suffocabat;

Et sane vicisset, et praeclaram laudem sibi comparasset

Atrei filius, nisi et lorum fuisset ruptum, et istum turpiter atque ignaviter dimicantem Iovis et Diones filia eripuisset, a qua liberatus ille mox cum adultera concubuit.

CAP. II.

De Piscium coitu, item de Lupo et Mullo.

NON uno eodemque tempore pisces ad coitum proni sunt; verum alii verno tempore se ad venerem rumpunt, alii aestivo ad coitum impelluntur, alii autumno amoris flamma conflagrant, complures hieme venereum complexum expetunt. Plurimi ut semel peperere, deinde toto anno a pariendo conquiescunt; lupum autem unius anni spatio binos partus edere audio, mullum vero ter singulis annis ventrem ferre, ejus nomine [quo Graeci eum τρίγλην nominant] significari aiunt.

CAP. III.

De Camelis.

HERODOTUS scribit camelum in posterioribus gerere quatuor femora, et totidem genua, et veretrum inter posteriora crura caudam versus spectare.

CAP.

ὅπλων ἀφῃρημένοι. Ἐρωτικὴ μὲν δὴ μάχη ἐραστῶν ἐλεφάντων ἰσότιμος μέχρι τοῦ τέλους ἐνταῦθα ἀνεπαύσατο. Εἵλκετο δὲ ὁ Πάρις ὑπὸ τοῦ Μενέλεω, καὶ ἤγχετο τοῦ ἱμάντος αὐτὸν πιέζοντος τοῦ ὑπὸ τῷ κράνει·

Καί νύ κεν εἴρυσέν τε, καὶ ἄσπετον ἤρατο κῦδος

ὁ τοῦ Ἀτρέως, εἰ μὴ ἐῤῥάγη μὲν ὁ ἱμὰς, αὐτὸν δὲ ἐξήρπασεν ἡ Διὸς καὶ Διώνης αἰσχίστην μάχην καὶ ἄνανδρον μεμαχημένον, καὶ ἀπελθὼν ὁ δειλὸς ἐκάθευδε μετὰ τῆς μεμοιχευμένης.

ΚΕΦ. β΄.

Περὶ τῆς τῶν ἰχθύων μίξεως, καὶ περὶ Λάβρακος καὶ Τρίγλης.

Ἰχθύες δὲ ἄρα οὐ τὴν αὐτὴν ὥραν ἐς ἀφροδίτην πρόθυμοι· ἀλλὰ οἱ μὲν ἦρος ἐπιθόρνυνται, οἱ δὲ θέρειον εἰλήχασι τὴν ὁρμὴν τήνδε, σὺν τῇ ὀπώρᾳ ἄλλοι, καὶ δίχα τοῦ χειμῶνος ἐξάπτονταί τινες ἐς τὴν προειρημένην σπουδήν. Καὶ οἱ μὲν πλεῖστοι τοῦ ἔτους ἅπαξ ὠδίναντες, εἶτα παύονται· λάβρακα δὲ ἀκούω καὶ ἐπιτίκτειν, τρίγλην δὲ καὶ τρὶς κύειν κατηγορεῖ, φασὶ, καὶ τὸ ὄνομα.

ΚΕΦ. γ΄.

Περὶ Καμήλων.

Ἡρόδοτος λέγει τὰς καμήλους ἐν τοῖς ὀπισθίοις σκέλεσιν ἔχειν τέτταρας μηροὺς, καὶ μέντοι καὶ γόνατα τοσαῦτα, τὰ δὲ ἄρθρα διὰ τῶν σκελῶν τῶν κατόπιν ἐς τὴν οὐρὰν τετράφθαι αὐταῖς.

CAP. IV.

De Ovibus Arabicis.

PRAEDITAS esse oves Arabiae caudis insolitis, si cum aliis comparentur, Herodotus scribit. Earum autem duo genera ponit; unum dicit caudas longissimas habere, ut dimetienti non tribus breviores sint cubitis; quae si trahantur, omnino ad terram atteruntur, et exulcerantur: at pastores ad fabrilem artem instituti plostella fabricantur, ad quae quidem ipsa alligatae caudae nituntur et sustinentur, quo fit, ut a vulneratione defendantur. Alterum genus dicit caudas latas habere, easque ad cubitalem latitudinem extendi.

CAP. V.

De Cochleis, et Ardeis, atque Perdicibus.

PERDICES et ardeas hostes suos cochleae agnoscunt, et fuga sibi cavent; itaque ubi aves illae pascuntur, nusquam reptantes videris cochleas. At qui e cochlearum genere ariones vocantur, naturali quadam calliditate jam dictas aves decipiunt et eludunt. Egressi enim e testis suis absque metu pascuntur; aves vero ad testas vacuas frustra advolant; et cum inanes viderint, tanquam inutiles abjiciunt, et se recipiunt alio; redeunt illi, ad suam quisque domum, et cibo jam satur, et dolo suo incolumis.

CAP.

Κ Ε Φ. δ΄.

Περὶ τῶν Ὀΐων τῶν Ἀραβίων.

ΤΑΣ ὄϊς τὰς Ἀραβίων ἔχειν ὀρὰς ἀήθεις, ὡς πρὸς τὰς ἄλλας, Ἡρόδοτος λέγει. Γένη δὲ αὐτῶν εἶναι διπλᾶ ὁ αὐτὸς δήπου διδάσκει, καὶ τοῦτο λέγει, τὰς μὲν αὐτῶν οὐρὰς ἔχειν μηκίστας, ὡς εἶναι μετρήσαντι καὶ τριῶν πηχῶν οὐκ ἐλάττους· ἅσπερ οὖν εἰ ἐῴη τις ἐπισύρειν, ἑλκοῦσθαι ἂν αὐτὰς πάντως παρατριβομένας πρὸς τὸ δάπεδον· τοὺς νομέας δὲ εἶναι ἀγαθοὺς χειρουργεῖν οὗπερ ἂν τῶν ἁμαξίδων, αἳ ὑπερείδουσι τὰς οὐρὰς τῶνδε τῶν κτηνῶν, ὥστε ἀποστέγειν τὴν ἕλκωσιν αὐταῖς. Τὰς δὲ ὄϊς τὰς ἑτέρας φησὶ πλατείας φορεῖν, πλατύνεσθαι δὲ καὶ ἐς πῆχυν αὐτάς.

Κ Ε Φ. ε΄.

Περὶ Κοχλιῶν, καὶ Ἐρωδιῶν, καὶ Περδίκων.

ΟΙ κοχλίαι ἴσασιν εἶναί σφισι πολεμίους τοὺς πέρδικας καὶ τοὺς ἐρωδιούς, καὶ αὐτοὺς ἀποδιδράσκουσιν· οὐδ' ἂν ἴδοις, ἔνθα οὗτοι νέμονται, καὶ κοχλίας διέρποντας. Οἱ δὲ καλούμενοι τῶν κοχλιῶν ἀρείονες, οὗτοι μὲν καὶ ἀπατῶσι, καὶ περιέρχονταί τινι φυσικῇ σοφίᾳ τοὺς προειρημένους. Τῶν γὰρ συμφυῶν ὀστράκων προελθόντες αὐτοὶ μὲν νέμονται κατὰ πολλὴν τὴν ἄδειαν· οἱ δὲ ὄρνιθες, οὓς εἶπον, ἐπὶ τὰ κενὰ τῶν ὀστράκων ὡς ἐπ' αὐτοὺς ἐκείνους καταπέτονται, οὐδὲν δὲ εὑρόντες ἀπέῤῥιψαν ὡς ἀχρεῖά σφισι, καὶ ἀνεχώρησαν· οἱ δὲ ἐπανελθόντες εἶτα ἕκαστος ὡς ἰδίαν οἰκίαν παρῆλθε, κεκορεσμένος μὲν ἐκ τῆς νομῆς, σωθεὶς δὲ ἐξ ἧς ἠπάτησε πλάνης.

CAP. VI.

De Cochleis Ponticis.

PERSARUM regem cochleae Ponticae imitantur; aeſtivos dies Suſis agentem, hibernos vero Ecbatanis: etenim ad nuncupatam Propontidem, utpote calidam regionem, hiemant; aeſtivum autem tempus ad Aegialum agitant, propter molles auras, quas hoc mare eis adflat.

CAP. VII.

De Mullorum ventre.

COQUOS peritiores audio, ne mullorum ventres inter aſſandum rumpantur, ora eorum deoſculari ſolere; atque ita illos permanere integros aiunt.

CAP. VIII.

De Delphinorum natatione ſecundum aetatem.

DELPHINUS femina, ſimiliter atque mulier, mammas habet, ſimul et uberrimo lacte catulos ſuos lactat. Ex aetatum ratione diſpoſiti gregatim natant; etenim perparvuli etiamnum ex aetate infirmi in primo ordine locantur: hos natantes proximi ſequuntur, qui ſunt confirmata aetate. Nam delphinus cum catulorum ſuorum amantiſſimum animal eſt, tum de iis vehementer metuit; et cuſtodiae cauſa tanquam in militari cuneo alii in prima acie, alii ſecunda, alii tertia conſtituuntur. Natu minimi ante praenatant, poſt vero hos feminae ſequuntur, deinde mares extremum agmen ducentes filiorum et uxorum natationem inſpiciunt atque obſervant. Quid ad hos Neſtor, bone Homere? quem ais ad inſtruendas acies principum ſuae aetatis praeſtantiſſimum fuiſſe.

CAP.

ΚΕΦ. ϛʹ.

Περὶ τῶν ἐν Πόντῳ Κοχλιῶν.

Ποντικοὶ δὲ ἄρα κοχλίαι τῶν Περσῶν βασιλέα μεμίμηνται, θερίζοντα μὲν ἐν Σούσοις, χειμάζοντα δὲ ἐν Ἐκβατάνοις· καὶ γὰρ οὗτοι ἐν μὲν τῇ καλουμένῃ Προποντίδι χειμάζουσιν, ἀλεεινὴ γὰρ ἥδε ἡ γῆ· θέρους δὲ πρὸς τῷ Αἰγιαλῷ διαιτῶνται, παρέχει γὰρ αὐτοῖς αὔρας μαλακὰς ἡ θάλαττα ἡ προειρημένη.

ΚΕΦ. ζʹ.

Περὶ τῆς τῶν Τριγλῶν κοιλίας.

Πυνθάνομαι τῶν μαγείρων τοὺς τὴν τέχνην ἀκριβοῦντας, ὅταν βούλωνται τῶν τριγλῶν τὰς κοιλίας ὀπτομένων μὴ ῥήγνυσθαι, καταφιλεῖν αὐτῶν τὰ στόματα· ὅπερ οὖν γεγενημένου, ὁλόκληροι διαμένουσιν, ὥς φασι.

ΚΕΦ. ηʹ.

Περὶ τῆς καθ᾽ ἡλικίαν τῶν Δελφίνων νήξεως.

Ὁ Δελφὶς ὁ θῆλυς μαζοὺς ἔχει κατὰ τὰς γυναῖκας, καὶ θηλάζει τὰ βρέφη πάνυ ἀφθόνῳ καὶ πολλῷ τῷ γάλακτι· νήχονται δὲ κοινῇ μὲν, καθ᾽ ἡλικίαν δὲ διακριθέντες· καὶ τῆς μὲν πρώτης τετάχαται οἱ νέοι καὶ ἁπαλοὶ, ἕπονται δὲ αὐτῶν τῇ νήξει οἱ τέλειοι. Φιλότεκνον γὰρ καὶ φιλόστοργον ὁ δελφὶς ζῶον, καὶ ὑπὲρ τῶν βρεφῶν ὀῤῥωδεῖ· καὶ φυλακῆς χάριν, ὡς ἐν φάλαγγι στρατιωτικῇ, οἱ μὲν τῆς πρώτης εἰσὶν, οἱ δὲ τῆς δευτέρας, οἱ δὲ τῆς τρίτης· καὶ προνήχονται μὲν οἱ νέοι, ἐπινήχονται δὲ αἱ θήλειαι, καὶ οἱ ἄῤῥενες οὐραγοῦσιν, ἐφορῶντές τε καὶ παραφυλάττοντες τὴν τῶν ἐκγόνων τε καὶ τῶν γαμετῶν νῆξιν. Τί πρὸς ταῦτα ὁ Νέστωρ, ὦ καλὲ Ὅμηρε; ὅνπερ οὖν ᾄδεις τακτικώτατον τῶν ἡρώων τῶν καθ᾽ ἑαυτὸν γεγονέναι.

CAP. IX.

De Echi [vipera mare] et Echidna [vipera femina.]

ECHIN ab echidna ſexu, non natura, nonnulli differre aiunt, illum marem eſſe, hanc feminam; alii etiam natura differre exiſtimant. Et ſunt quidem, qui dicant convulſione illum adfici, quem echis percuſſerit; non item, quem echidna. Alii dicunt hujus album morſum eſſe, illius lividum. Cum morſum inflixit echis, inquit Nicander, duorum dentium veſtigia apparent; cum echidna, plurium.

CAP. X.

Quemadmodum manſueſiant Elephanti.

CVM venatio elephantorum feliciter proceſſerit, quidnam ad eos mitigandos poſtquam capti fuerint, moliantur, exponere operae pretium eſt. Primo in ſylvam non ita longo intervallo ab ea foſſa, ubi comprehenſi fuerint, diſtantem ſic eos ſtricte conſtrictos funibus trahunt, ut ne permittant quidem, neve hi praecurrant, neve rurſus retrahantur; deinde certo et dimenſo ſpatio horum quemque ad maximam arborem alligantes, ita ut neu in anteriorem partem inſilire, neu rurſus admodum in poſteriorem reſilire, nec inferre injuriam, queant, victus tenuitate et fame horum immodicas vires et robur frangunt; poſtea vero quam eorum domitores iram et duritiam animi tamdiu paulatim molliverunt, quoad priſtinae inexpugnabilis feritatis eos ceperit oblivio, de manu cibum ſumendum dant. Hi neceſſitate preſſi, cum non malitioſe jam, tum vero oculis manſuetioribus, quam eſſent ſoliti, et tanquam ſe laſſos confitentes, intuentur. Horum autem, qui ſunt aetate robuſtiſſimi, vinculis

ΚΕΦ. θ'.

Περὶ Ἔχεως καὶ Ἐχίδνης.

ΕΧΙΝ ἐχίδνης οἱ μὲν τῷ γένει διαφέρειν, οὐ μέντοι τῇ φύσει φασὶ, τὸν μὲν γὰρ εἶναι ἄῤῥενα, τὴν δὲ θήλειαν· οἱ δὲ καὶ τῇ φύσει διαφέρειν οἴονται, ἀλλοῖον μὲν γὰρ εἶναι τοῦτο ζῶον, ἀλλοῖον δὲ ἐκεῖνο. Ἀκούω δέ τινων λεγόντων τοὺς μὲν ὑπὸ τοῦ ἔχεως δηχθέντας σπᾶσθαι, οὐ μὴν τοὺς ὑπὸ τῆς ἐχίδνης. Ἕτεροι δέ φασι τὸ μὲν τῆς ἐχίδνης δῆγμα εἶναι λευκόν· τὸ δὲ τοῦ ἔχεως οὐ τοιοῦτον, πελιδνὸν δέ. Νίκανδρος δέ φησιν ἐκ μὲν τοῦ δήγματος, ὅπερ οὖν ὁ ἔχις ἐμφύει, δύο ὀδόντων ἴχνη φαίνεσθαι· πλέον δὲ, εἰ δάκοι ἡ ἔχιδνα.

ΚΕΦ. ι'.

Τίνα τρόπον πραΰνονται οἱ Ἐλέφαντες.

ΕΥθηρίας γενομένης, καὶ τῶν ἐλεφάντων ἑαλωκότων, οἷα δρῶσιν εἰς τὸ πραῧναί τε αὐτοὺς καὶ ἡμερῶσαι, εἰπεῖν ἄξιον. Πρῶτον μὲν εἰς ὕλην τινὰ ὀλίγον ἀφεστῶσαν τῆς τάφρου, ἐν ᾗ ἐθήρασαν, ἄγουσιν αὐτοὺς δεδεμένους, πολὺ διαλαβόντες ταῖς σχοίνοις, καὶ μήτε προθεῖν ἐπιτρέποντες, μήτε αὖ πάλιν ὑφίστασθαι, καὶ ἀποσπᾷν εἰς τοὐπίσω· εἶτα ἕκαστον ἐξάψαντες μεγίστου δένδρου μεμετρημένῳ διαστήματι, ὡς μήτε εἰς τὸ ἔμπροσθεν ἐπιπηδᾷν ἔχειν, μήτε ἐπὶ πολὺ πάλιν ἀναχωρεῖν τοῦ σκιρτᾷν καὶ ὑβρίζειν ἐξουσίᾳ, τῇ ἀτροφίᾳ τε καὶ λιμῷ τὴν ἄγαν ἰσχὺν καὶ ῥώμην καθαιροῦσι· καὶ μέντοι καὶ τὸν θυμὸν αὐτῶν, καὶ τῆς ψυχῆς τὸ ἄτρεπτον ἡσυχῇ καταμαραίνουσιν, ὡς ἐκείνους μὲν λήθην ἴσχειν τῆς τέως ἀγριότητος ἀμάχου, παραλύεσθαι δὲ τοῦ πρόσθεν θυμοῦ, προσιέναι τε τοὺς τῶν τοιούτων πωλευτὰς, καὶ ἐκ χειρὸς ὀρέγειν τροφήν. Τοὺς δὲ ὑπὸ τῆς χρείας ἀναγκαζομένους λαμβάνειν, καὶ μὴ κακουργεῖν, βλέπειν τε ἤδη πρᾷόν τε καὶ κεκμηκός. Οἱ δὲ ἄγαν αὐτῶν ἰσχυροὶ καὶ τέλειοι

culis ruptis, cum dentium robore, tum vero promuſcide arbores revellunt, aut cum impetu irruentes frangunt, vixque ſero admodum partim fame, partim ciborum illecebris, partim ſtimulis manſuefiunt. Dum vero cicurantur, panibus maximis, hordeo, caricis, uvis paſſis, cepis, alliis, et melle copioſe, item junco, palma, hederarum faſcibus, et aliis, quibus adſueti fuerint gaudentque, eſculentis eos paſcunt.

CAP. XI.

Quod cuncti Piſces muti non ſint.

QUI omnes piſces ſilentii condemnant, eos mutos affirmantes, ii in eorum natura indocti ſunt et rudes; nam ex iis nonnulli, editis ſibilis, ſtrident et grunniunt. Lacerta enim, chromis, et aper, Ariſtotele teſte, grunniunt; chalcis ſibilat; coccyx ſimiliter atque avis ei gentilis, unde nomen traxit, vocem emittit.

CAP. XII.

Quae partes Elephanti eſui aptae ſint.

IN elephanto tametſi maxima corporis moles eſſe videtur; ex eo tamen nihil eſculentum eſt, niſi promuſcis, et labra, et cornuum medulla. Ejus animalis adeps contra venenata valet; nam ſi quis eo inungatur, ejuſve ſuffimento expietur, haec ab illo aufugiunt longiſſime.

CAP.

ἀποῤῥήξαντες τὰ δεσμὰ, καὶ ταῖς ἀκμαῖς τῶν κεράτων καὶ ταῖς προβοσκίσι ἀνασπῶντες τὰ δένδρα, τὰ δὲ καὶ κατεάξαντες ὑπὸ ῥύμης, καὶ ἐμπεσόντες εἰς αὐτὰ, μόγις καὶ ὀψὲ τοῦ χρόνου τὰ μὲν λιμῷ, τὰ δὲ γλυκείᾳ τροφῇ, τὰ δὲ κέντροις ἡμερώθησαν. Τροφὴ δὲ ἡμερουμένοις τοῖσδε τοῖς ζώοις ἄρτοι τε οἱ μέγιστοι, καὶ κριθαὶ, καὶ ἰσχάδες, καὶ ἀσταφίδες, καὶ κρόμμυα, καὶ σκόροδα, καὶ μέλι χύδην, σχοίνου τε, καὶ φοίνικος, καὶ κιττοῦ φάκελλοι, καὶ πᾶν ὅσον ἐδωδίμου ὕλης, καὶ ἐκείνοις συντρόφου, καὶ ἐκ τούτου τοι καὶ φίλης.

ΚΕΦ. ιά.

Ὅτι μὴ πάντες οἱ Ἰχθύες ἄφωνοι.

ΦΥσεως δὲ ἰχθύων εἰσὶν ἀμαθεῖς, ὅσοιπερ οὖν τελέως ἁπάντων καταψηφίζονται σιωπὴν αὐτῶν· ἐπεὶ καὶ συρίττουσί τινες, καὶ γρυλλίζουσι. Σαύρα μὲν γρυλλίζει, καὶ χρόμις, καὶ κάπρος, ὡς Ἀριστοτέλης φησί· χαλκὶς δὲ συρίττει· κόκκυξ δὲ ἄρα, τὸν ὁμώνυμον ὄρνιν τῇ φωνῇ μεμιμημένος, φθέγγεται παραπλήσια.

ΚΕΦ. ιβ'.

Τί μέρος ἐδώδιμον τοῦ Ἐλέφαντος.

ΕΛέφαντος μὲν ὄγκος ἐστὶ τῶν σαρκῶν ἰδεῖν, καὶ πάνυ μέγιστος· ἐδώδιμα δὲ τὰ κρέα αὐτοῦ οὐκ ἔστιν, ὅτι μὴ ἡ προβοσκὶς, καὶ τὰ χείλη τοῦ στόματος, καὶ τῶν κεράτων ὁ μυελός. Στέαρ δὲ ἐλέφαντος ἦν ἄρα τοῖς ἰοβόλοις ἔχθιστον· εἰ γάρ τις χρίσαιτο ἢ ἐπιθυμιάσαι αὐτοῦ τάδε ἀποδιδράσκει πορρωτάτω.

CAP. XIII.

De vario colore animalium Arabicorum, et de Oſtreis Maris Rubri; item de Margaritis, et Conchis.

ARABIORVM animalium varius color, et forma multiplex, omnem picturam longe multumque ſuperat; neque modo magna animalia et generoſa, ſed etiam ignobilia, ut locuſtae et ſerpentes, quae aurei coloris ſimilitudinem ſpeciemque gerunt; tum piſces etiam magis vario inſignes et ornati colore admirabiles ſunt ſpectatu; tum maris Rubri ad Arabiam pertinentis oſtrea hujus ſplendoris expertia haudquaquam ſunt, imo vero flammeis illuſtrata zonis, ea ut diceres varii coloris mixtura ad iridis ſimilitudinem accedere, adeo lineis perpetuo ductu aeque inter ſe diſtantibus diſtinguuntur atque deſcribuntur. Inſano hominum vel pretio vel ſermone celebris eſt atque illuſtris margarita, et ſimul mulierum admirationem habet; maris Rubri foetura etiam haec eſt, et ad partum deduci aiunt, cum in apertas conchas fulgura adſulſerint. Bona tempeſtate et tranquillo mari conchae, hujus genitrices, capiuntur; quas poſtquam piſcatores comprehenderunt, ab illis margaritam, animorum libidinoſorum illecebram, eximunt. In maxima concha parvam invenire eſt, contra in parva magnam; alia inanis eſt; alia non plus quam unam habet; aliae multos uniones poſſident, ut ſint, qui dicant in una concha viginti procreatos fuiſſe. Inhaeret is carni, paxilli inſtar. Quod ſi quis ante legitimum pariendi tempus conchas aperuerit, carnem quidem reperiet, hujus autem palmam piſcationis non adſequetur. Lapillo ſimilis eſt margarita indurato, et humoris ne minimum quidem in ſe continet. Jam vero qui vendunt, aut emunt, earum pulchritudinem et pretium ex

candore

ΚΕΦ. ιγʹ.

Περὶ τῆς τῶν Ἀραβίων πολυχροΐας, ϗ περὶ τῶν τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάττης Ὀστρέων· ϗ περὶ Μαργαριτῶν, ϗ Κογχῶν.

ΤΩΝ δὲ Ἀραβίων ζώων ἡ πολύχροιά τε, ϗ τὸ πολύμορφον, ϗ πάντα γραφικὸν ἐλέγξαι δεινά· ϗ ταῦτα οὐ μόνον τὰ ἄλκιμα ϗ γενναῖα, ἤδη δὲ ϗ τὰ ἀδοξότερα, αἵ τε ἀκρίδες, ϗ οἱ ὄφεις, χρυσοειδῆ οὖν ἰνδάλματα ϗ ἐπ' αὐτῶν κατέστικται· οἱ δὲ ἰχθῦς ἔτι ϗ πλέον τῆς πολυκόσμου χρόας μετειληχότες, εἶτα ἰδεῖν ἐκπληκτικοί εἰσι· ϗ τὰ ὄστρεα δὲ τὰ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, ἥπερ οὖν ἐστιν ἡ Ἀράβιος, τῆς αὐτῆς ἀγλαΐας ἄμοιρα οὐκ ἔστι, ζῶναί τε γὰρ περιέρχονται φλογώδεις αὐτὰ, ϗ φαίης ἂν θεασάμενος τὴν ἶριν αὐτὰ μιμεῖσθαι τῇ κράσει τῶν ποικίλων χρωμάτων, γραμμαῖς παραλλήλοις ὑπὸ τῆς φύσεως καταγραφέντα. Ὁ ᾀδόμενος μὲν παρὰ τοῖς ἀνοήτοις, ϗ ἐν ταῖς γυναιξὶ θαυμαστὸς μαργαρίτης· θρέμμα μέντοι τῆς ἐρυθρᾶς θαλάττης ϗ οὗτός ἐστι, ϗ τίκτεσθαί τε αὐτὸν τερατολογοῦσιν, ὅταν ταῖς κόγχαις ἀνεῳγμέναις ἐπιλάμψωσιν αἱ ἀστραπαί. Θηρῶνται δὲ ἄρα αἵδε αἱ κόγχαι, αἱ τῶν προειρημένων μητέρες, εὐημερίας τε οὔσης ϗ τῆς θαλάττης λείας· οἱ δὲ θηραταὶ συλλαβόντες, εἶτα ἐξεῖλον τοῦτον δὴ τὸν θέλγοντα τὰς τῶν μάχλων ψυχάς. Εὑρεθείη δ' ἂν ϗ ἐν κόγχῃ μεγίστῃ μικρὸς, ϗ ἐν μικραῖς μέγας· κᾆτα ἡ μὲν οὐδένα ἔχει, ἡ δὲ οὐ πέρα τοῦ ἑνὸς, πολλαὶ δὲ ϗ πολλοὺς, εἰσὶ δὲ, οἳ λέγουσι ϗ εἴκοσι προσπεφυκέναι μιᾷ κόγχῃ. Καὶ ἡ μὲν κόγχη κρέας ἐστὶν, ἐπιπέφυκε δὲ ἄρα ὡς σκόλοψ ταῦτα. Πρὸ καιροῦ δὲ ϗ τῆς ὠδῖνος τῆς ἐντελοῦς, εἴπερ οὖν ἀνοίξαι τις τὰς κόγχας, κρέας μὲν εὕρῃ, τῆς δὲ θήρας τὸ ἀγώνισμα οὐκ ἕξει. Λίθῳ δὲ ἄρα ὁ μαργαρίτης ἔοικε πεπωρωμένῳ, ϗ ἔχειν ἐν ἑαυτῷ, ϗ στέγειν ὑγρὸν οὐ πέφυκεν οὐδὲ ὀλίγον. Δοκοῦσι δὲ ἄρα τοῖς τούτων καπήλοις, ϗ τοῖς ὠνουμένοις, οἱ ἄγαν λευκοὶ

ϗ

candore et magnitudine aeſtimant; et ſane hanc artem factitantes plurimi ex eis locupletati fuerunt. Non etiam illud me fugit, avulſis his lapidibus, quaſi redemptionis praemio perſoluto, conchas liberas dimitti, iterumque uniones renaſci. Quod ſi priuſquam margarita eximitur, hujus altrix beſtia moriatur, una cum carne putreſcere et perire dicitur. Suapte natura rotundus et laevis eſt, probeque circumſcriptus. Si quem ex eis velis affabre, aliter quam natus eſt, circumſcribere vel expolire, is artificium prodit; non enim cedit; ſed aſper fit, et ſe fraudibus atque inſidiis ad ſpeciem indicat attentari.

C A P. XIV.

Quemadmodum Aegyptii Accipitrem colant.

ACCIPITREM Apollini conſecrant Aegyptii, et Oron ſua lingua deum hunc appellant, has vero aves mirificas, quas cum Apolline convenientiam habere aiunt; quod de avibus ſoli accipitres ſemper nullo negotio adverſos ſolis radios intuentur, neque intentis oculis ſurſum verſus iter ſuſcipere gravantur, nec divina flamma offenduntur. Contra etiam quam ceterae aves ſupino interdum volatu ferri accipitres quidam obſervarunt; quo quidem corporis geſtu coelum intuentur, ac rerum inſpectorem omnium libere intrepideque adſpectant. Iidem ipſi ſerpentibus, et venenatis beſtiis, inimiciſſimi ſunt; nec enim ipſis ſerpens aut ſcorpius, ullave alia mala beſtia, latere poteſt. Nullas fruges, nec ulla ſemina, exedunt; ſed carnes vorant, et ſanguinem exſorbent, iiſdemque ſuos alunt pullos, et ad libidinem ſunt inflammatiſſimi. Os tibiae illorum ſi ad aurum admoveatur, ſic ipſum illecebra quadam mirabili

ϗ οἱ μεγάλοι κάλλιστοι ϗ τιμαλφέστατοι, ὥστε ἐκείνοις κρίνειν αὐτούς· ϗ πλούσιοί γε ἐξ αὐτῶν ἐγένοντο οὐ μὰ Δία ὀλίγοι, οἷς ἐστιν ἐντεῦθεν ὁ βίος. Οὐκ ἀγνοῶ δὲ οὐδὲ ἐκεῖνο, ὅτι ἄρα, ἐξαιρεθέντων τῶν λίθων τῶνδε, ἀφείθησαν αὖθις αἱ κόγχαι, οἱονεὶ λύτρα δοῦσαι τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας τὸ σπούδασμα τὸ ἤδη προειρημένον, εἶτα ἐπανέφυσαν αὖθις αὐτό. Ἐὰν δὲ τὸ ζῶον τὸ τρέφον αὐτὸν, πρὶν ἢ ἐξαιρεθῆναι τὸν μαργαρίτην, ἀποθάνῃ, ὥς που λέγει τις λόγος, τῇ σαρκὶ μέντοι συσσήπεται ϗ ἐκεῖνος ϗ ἀπόλλυται. Φύσιν δὲ ἔχει τῆς περιφερείας τὸ λεῖον ϗ εὐπερίγραφον. Εἰ δὲ ἐθέλοι τις τῶν πεφυκότων ἑτέρως τινὰ σοφίας τέχνῃ περιγράψαι τε, ϗ λεῖον ἀποφῆναι τὸν λίθον, ὅδε ἐλέγχει τὴν ἐπιβουλήν· οὐ γὰρ πείθεται, τραχύτητας δὲ ὑπαναφύει, ϗ ὅτι ἄρα ἐπιβουλεύεται ἐς κάλλος κατηγορεῖ ταύτῃ.

ΚΕΦ. ιδ'.

Ὅπως τιμῶσιν οἱ Αἰγύπτιοι τὸν Ἱέρακα.

Αἰγύπτιοι τὸν ἱέρακα Ἀπόλλωνι τιμᾶν ἐοίκασι, ϗ τὸν μὲν θεὸν Ὧρον καλοῦσι τῇ φωνῇ τῇ σφετέρᾳ, τοὺς δὲ ὄρνιθας λέγουσι θαυμαστοὺς, ϗ προσήκειν τῷ θεῷ τῷ προειρημένῳ φασίν· ὁρῶσι γὰρ ἱέρακες ὀρνίθων μόνον ἀεὶ ἐν ταῖς ἀκτῖσι τοῦ ἡλίου ῥᾳδίως ϗ ἀβασανίστως βλέποντες, ϗ δυσωπούμενοι ἥκιστα, πορείαν τε τὴν ἀνωτάτω ἴασι, ϗ αὐτοὺς ἡ θεία φλὸξ λυπεῖ οὐδέν. Καὶ ἀνάπαλιν μέντοι πέτεσθαι τὸν ἱέρακα οἱ ἰδόντες φασὶν, ὡς ἐξ ὑπτίας νέοντα· ἔνθά τοι ϗ πρὸς τὸν οὐρανὸν ὁρᾷ, ϗ πρὸς τὸν πάντα ἐφορῶντα, μάλα ἐλευθέρως ϗ ἀτρέπτως ὁ αὐτός. Ὄφεών τε, ϗ δακετῶν θηρίων, ὁ αὐτός ἐστιν ἔχθιστος· οὐκ ἂν γοῦν αὐτὸν διαλάθοι οὔτε ὄφις, οὔτε σκορπίος, οὔτε μὴν πονηρᾶς ὕλης ἄλλό τι ἔκτοκον. Ἀκροδρύων μὲν οὖν, ϗ σπερμάτων, ἄγευστος· σαρκῶν δὲ ἥδεται βορᾷ, ϗ πίνει αἷμα ϗ τὰ νεόττια ἐκτρέφει τοῖς αὐτοῖς, ϗ εἰς λαγνείαν ἐστὶ δριμύτατος. Τὸ δὲ αὐτοῦ τῆς κνήμης ὀστέον εἰ χρυσίῳ παρατεθείη,

ἕλκει

bili ad ſe allicit; quemadmodum Heracleotem lapidem ſua vi praedicant quaſi praeſtigiis ferrum ad ſe attrahere. Hujus alitis vitam Aegyptii dicunt ad annos uſque ſeptingentos pertingere, quibus ego non facile crediderim; ea autem, quae audivi, refero. Homerus accipitrem Apollini et Latonae gratum eſſe inſinuare videtur, ubi de Apolline canit:

Ille per Idaeos montes deſcendere pergit,
Accipitri ſimilis celeri, ſolitoque palumbos
Infeſtare.

CAP. XV.

Quod Scarabaei expertes ſunt feminei ſexus.

In ſuo genere ſcarabaeorum natio feminei ſexus quod ſit expers, ideo in fimi pilam ſemen emittit; quam octo et viginti dierum ſpatio et volutat, et concalefacit, deinde ſequenti die foetum producit. Aegyptiorum porro bellatores ſcarabaeum in annulis inſculptum habere ſolebant, ex eo adumbrante nimirum legiſlatore, ſolos omnino mares pro patria bellum gerere oportere, quod ſane ſcarabaeus caret femina.

CAP. XVI.

Quod Sus voraciſſimus ſit; item de Ciconia, Vulpanſere, et Upupa.

Svillvm pecus tantopere explendo abdomini deditum eſt, ut ne propriis quidem ſuis foetibus parcat, neque ab humano corpore abſtineat. Quae cauſa eſt, cur hujuſmodi animal ut impurum et voraciſſimum apud Aegyptios in ſummo odio habeatur. Contra autem mitiores beſtiae, naturae et miſericordis et piae participes, praecipuo quodam honore a prudentibus viris ſolitae ſunt adfici. Ciconias quidem Aegyptii venerantur, quia ſenectute adfectos parentes alunt atque honorant. Iidemque ipſi idcirco vulpanſeribus et upupis honorem habent, quia illi quidem pullos ſuos amant,

ἕλκει τε αὐτὸ, καὶ ἴυγγι ἀποῤῥήτῳ τινὶ πρὸς ἑαυτὸ ἄγει, καὶ ἕπεσθαι θέλγει· ὥσπερ οὖν ᾄδουσι τὸν Ἡρακλεώτην λίθον καταγοητεύειν πως τὸν σίδηρον. Λέγουσι δὲ Αἰγύπτιοι καὶ εἰς ἑπτακόσια ἔτη βίου προήκειν τὸν ἱέρακα, καὶ οὔπω με πείθουσιν· ἃ δ' οὖν ἀκούω, λέγω. Ἔοικε δὲ, φασὶ, καὶ Ὅμηρος, ὅτι τῷ Διὸς καὶ Λητοῦς ἐστι φίλος, ὑπαινίττεσθαί πως λέγων·

Βῆ δὲ κατ' Ἰδαίων ὀρέων, ἴρηκι ἐοικὼς
Ὠκέϊ, φασσοφόνῳ,

ὁ Ἀπόλλων αὐτός.

ΚΕΦ. ιέ.

Ὅτι ἄθηλυ τὸ ζῶον ὁ Κάνθαρος.

Ὁ Κάνθαρος ἄθηλυ ζῶόν ἐστι, σπείρει δὲ εἰς τὴν σφαῖραν, ἣν κυλίει· ὀκτὼ δὲ καὶ εἴκοσι ἡμερῶν τοῦτο δράσας, καὶ θάλψας αὐτὴν, εἶτα μέντοι τῇ ἐπὶ ταύταις προάγει τὸν νεοττόν. Αἰγυπτίων δὲ οἱ μάχιμοι ἐπὶ τῶν δακτυλίων εἶχον ἐγγεγλυμμένον κάνθαρον, αἰνιττομένου τοῦ νομοθέτου, δεῖν ἄῤῥενας εἶναι πάντας πάντη τοὺς μαχομένους ὑπὲρ τῆς χώρας, ἐπεὶ καὶ ὁ κάνθαρος θηλείας φύσεως οὐ μετείληχεν.

ΚΕΦ. ιϛ'.

Ὅτι λαιμαργότατον ἡ Ὗς· ἔτι περὶ Πελαργοῦ, καὶ Χηναλώπεκος, καὶ Ἔποπος.

Ἡ Ὗς καὶ τῶν ἰδίων τέκνων ὑπὸ τῆς λαιμαργίας ἀφειδῶς ἔχει, καὶ μέντοι καὶ ἀνθρώπου σώματι ἐντυχοῦσα οὐκ ἀπέχεται, ἀλλ' ἐσθίει. Ταύτῃ τοι καὶ ἐμίσησαν Αἰγύπτιοι τὸ ζῶον, ὡς μυσαρὸν καὶ πάμβορον. Φιλοῦσι δὲ οἱ φρόνιμοι καὶ τῶν ἀλόγων τὰ πρᾳότερα, καὶ φειδοῦς ἅμα καὶ εὐσεβείας μετειληχότα, προτιμᾷν. Αἰγύπτιοι γοῦν τοὺς πελαργοὺς καὶ προσκυνοῦσιν, ἐπεὶ τοὺς πατέρας γηροκομοῦσιν, καὶ ἄγουσι διὰ τιμῆς. Οἱ αὐτοὶ δὲ Αἰγύπτιοι καὶ χηναλώπεκας καὶ ἔποπας τιμῶσιν, ἐπεὶ οἱ μὲν φι-

amant. Hae autem adverſus parentes piae ſunt. Manethonem porro Aegyptium, ſumma ſapientia virum, accepi dicere, eum, qui ſuillo lacte veſcatur, vitiliginibus et lepra oppletum iri; quos quidem morbos Aſiani omnes peſſime oderunt. Aegyptii vero, quibus perſuaſiſſimum eſt ſues ſoli et lunae inimiciſſimos eſſe, ſemel tantum cum lunae feſtos dies agitant, alias vero nunquam, nec huic ipſi, nec cuipiam alii deorum ſacrificant: quia eos deteſtabiles ducunt. Tum Athenienſes in myſteriis jure optimo ſues immolant propter perniciem, quam ſegetibus moliuntur; nam ex ſpicis ſaepe illas, quae nondum ad maturitatem pervenerunt, vaſtant, alias effodiunt. Eudoxus vero inquit Aegyptios ab iis immolendis ideo abſtinere; quod poſteaquam ſementem fecerunt, eorum greges ad proterendam et conculcandam frumentorum ſationem, atque depellendam in altiorem terram et humidiorem inducere ſoleant, ut hac quaſi occaſione terra obducatur, nec ab avibus ſemina conſumantur.

C A P. XVII.

Quemadmodum Elephanti ament terram conſuetam.

ABSTRACTI elephanti a ſedibus conſuetis, quamvis vinculis primum et fame, deinde variis cibariorum blandimentis manſuefacti ſint, tanta tamen naturalis ſoli illecebra tenentur, ut ejus memoria illis evaneſcere nequeat. Quare cum horum plerique graviſſimo moerore ſuſcepto conficiuntur, tum vero quidam ex his uberrime flentes tantam lachrymarum vim profundunt, ut oculorum ſenſibus capiantur. In naves autem immittuntur, ponte utrinque ramis frondeſcentibus adumbrato, ad fallenda hujuſcemodi animalia; hoc enim ipſum cum vident, ſe per terram, quia eis haec mare videndi facultatem adimant, etiam nunc iter facere arbitrantur. Sunt autem loca maris brevia et vadoſa circa litus regionis, unde eis ſolvendum eſt: ita ut per pontem, quo diximus modo

λότεκνοι αὐτῶν, οἱ δὲ πρὸς τοὺς γειναμένους εὐσεβεῖς. Ἀκούω δὲ καὶ Μανέθωνα τὸν Αἰγύπτιον, σοφίας εἰς ἄκρον ἐληλακότα ἄνδρα, εἰπεῖν, ὅτι γάλακτος ὑείου γευσάμενος ἀλφῶν ὑποπίμπλαται καὶ λέπρας· μισοῦσι δὲ ἄρα οἱ Ἀσιανοὶ πάντες τάδε τὰ πάθη. Πεπιστεύκασι δὲ Αἰγύπτιοι τὴν ὗν καὶ ἡλίῳ καὶ σελήνῃ ἐχθίστην εἶναι· ὅταν δὲ Αἰγύπτιοι πανηγυρίζωσι τῇ σελήνῃ, θύουσιν αὐτῇ ἅπαξ τοῦ ἔτους ὗν, ἄλλοτε δὲ οὔτε ἐκείνῃ, οὔτε ἄλλῳ τῳ τῶν θεῶν τόδε τὸ ζῶον ἐθέλουσι θύειν, ὡς μυσαρόν. Ἀθηναῖοι δὲ ἐν τοῖς μυστηρίοις καταθύουσι τὰς ὗς, καὶ μάλα δικαίως· λυμαίνονται γὰρ τὰ λήϊα, καὶ εἰσπηδήσασαι πολλάκις τοὺς μὲν κενοὺς τῶν σταχύων καὶ οὐδέπω ὡραίους καταλκῶσι, τοὺς δὲ ἐξορύττουσιν. Εὔδοξος δέ φησι φειδομένους τοὺς Αἰγυπτίους τῶν ὑῶν μὴ θύειν αὐτὰς, ἐπεὶ τοῦ σίτου σπαρέντος, ἐπάγουσι τὰς ἀγέλας αὐτῶν· αἱ δὲ πατοῦσι τοὺς πυροὺς, καὶ εἰς ὑγρὰν τὴν γῆν ὠθοῦσιν, ἵνα μείνῃ ἔμβιος, καὶ μὴ ὑπὸ τῶν ὀρνίθων ἀναλωθῇ.

ΚΕΦ. ιζ΄.

Ὅπως ἐρῶσι τῆς συνήθους γῆς οἱ Ἐλέφαντες.

Ἀποσπώμενοι τῆς συνήθους γῆς οἱ ἐλέφαντες, καὶ ἐὰν ἡμερωθῶσι, τὰ μὲν πρῶτα τοῖς δεσμοῖς καὶ τῷ λιμῷ, τὰ δὲ ἐπὶ τούτοις ταῖς τροφαῖς καὶ τῷ ποικίλῳ αὐτῶν, ὅμως τὸ φίλτρον τῆς θρεψαμένης χώρας οὐκ ἂν αὐτοῖς ποτε ἐξίτηλον γένοιτο. Οἱ πλεῖστοι γοῦν ὑπὸ τῆς λύπης διαφθείρονται· ἤδη δέ τινες καὶ κλαίοντες ἀστακτεὶ, καὶ ἀμέτροις τοῖς δακρύοις, ἐπηρώθησαν τὴν ὄψιν. Εἰσάγονται δὲ εἰς τὰς ναῦς διὰ γεφύρας παρ' ἑκάτερα αὐτοῖς κλάδων τεθηλότων καὶ κομώντων μιγνυμένων, καὶ ὕλης ἄλλης χλωρᾶς διατεινομένης εἰς ἀπάτην τῶν θηρίων· εἰ γὰρ ταῦτα ὁρῷεν οἱ ἐλέφαντες, ἔτι καὶ τότε διὰ τῆς γῆς ἰέναι σφᾶς ἑαυτοὺς δοκοῦσιν, οὐδὲ ἐπιτρέπει ταῦτα ὁρᾶσθαι τὴν θάλατταν. Βραχέα δέ ἐστι καὶ ἀγχιβαθῆ τὰ πρὸ τῆς χώρας, ἐξ ἧς ἀνάγκη πλεῖν αὐτούς· καὶ αἱ ναῦς ἀφεστᾶσιν αἱ φορτίδες, καὶ

modo obumbratum, belluas in naves onerarias aliquatenus diſtantes traduci opus ſit.

CAP. XVIII.

Quemadmodum utrumque aequinoctium ſignificat Arietis cubitus.

ARIES ſex hibernos menſes, ut audio, in laevum latus jacens quietem capit, et ſomno fruitur: contraque ab aequinoctio verno in dextrum incumbens ſomnum capit. Ad utrumque igitur aequinoctium ipſam aries mutat cubandi rationem.

CAP. XIX.

De Pagris piſcibus.

AEGYPTII Syenitae ſacros piſces pagros ducunt, atque Elephantinem ſic nuncupatam incolentes maeotas piſces. Cauſa vero cur hujuſmodi piſcium genus hanc apud eos populos venerationem habet, et magnam religionem poſſideat, ex eo profecta eſt; quod adventantem Nilum hi praecurrentes futuram aquam praenunciant, et mirifica quadam vi ejus acceſſionem praeſentientes ex ſua anteceſſione ſuſpenſas Aegyptiorum mentes optima ſpe recreant. Idcirco etiam eo honore illos adficiunt, quia aiunt eos nullum ſui generis piſcem comedere.

CAP. XX.

De Conchis aliis Maris Rubri.

IN Mari Rubro aliae etiam conchae naſcuntur, quae teſtas non laeves, ſed concavas et ſecturis diſtinctas habent; item labra

ſunt

διὰ ταῦτα τῆς γεφύρας δεῖ, καὶ τῆς μηχανῆς τε καὶ ἐπιβολῆς τῆς διὰ τῶν κλάδων, καὶ τῆς ὕλης τῆς προειρημένης.

ΚΕΦ. ιή.

Ὅπως ἑκατέρας ἰσημερίας ἐστὶ σημαντικὸς ὁ Κριὸς ἐκ τοῦ καθεύδειν.

ΑΚούω τὸν κριὸν τὸ ζῷον ἓξ μηνῶν τῶν χειμεριωτάτων κατὰ τῆς ἀριστερᾶς πλευρᾶς κεῖσθαι καὶ καθεύδειν, ὅταν αὐτὸν αἱρεῖ καὶ περιλαμβάνει ὕπνος· ἀπὸ δὲ τῆς ἐαρινῆς ἰσημερίας ἔμπαλιν ἀναπαύεσθαι, κατὰ δὲ τῆς δεξιᾶς κεῖσθαι. Οὐκοῦν καθ' ἑκατέραν ἰσημερίαν τὴν κατάκλισιν ἀμείβει ὁ κριός.

ΚΕΦ. ιθ΄.

Περὶ Φάγρων τῶν ἰχθύων.

ΤΟΥΣ ἰχθῦς τοὺς φάγρους Συηνῖται μὲν Αἰγυπτίων ἱεροὺς νομίζουσιν· οἱ δὲ οἰκοῦντες τὴν καλουμένην Ἐλεφαντίνην τοὺς μαιώτας, φῦλον δὲ ἄρα καὶ τοῦτο ἰχθύων. Ἡ δὲ εἰς ἑκάτερον τὸ γένος ἐξ ἀμφοτέρων τιμὴ τὴν γένεσιν εἴληχεν ἐντεῦθεν· ἀνιέναι τε καὶ ἀναπλεῖν τοῦ Νείλου μέλλοντος, οἵδε προθέουσί τε καὶ νήχονται, οἱονεὶ τοῦ νέου ὕδατος ἄγγελοι, καὶ τὰς τῶν Αἰγυπτίων ἀνηρτημένας γνώμας προευφραίνουσι καλαῖς ἐλπίσι, τὴν ἐπιδημίαν τοῦ ῥεύματος πρῶτοι συνιέντες, καὶ θαυμαστῇ τινι φύσει προμαντευόμενοι ἐκεῖνοί γε. Ἤδη δὲ καὶ τοῦτο ὑπὲρ τῆς εἰς αὐτοὺς τιμῆς φιλοῦσι προστιθέναι οἱ προειρημένοι, λέγοντες αὐτοὺς διαμένειν ἀλλήλων ἀγεύστους.

ΚΕΦ. κ΄.

Περὶ Κόγχων ἑτέρων ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ.

ΓΙνονται δὲ ἄρα ἐν τῇ θαλάσσῃ τῇ Ἐρυθρᾷ κόγχαι καὶ ἕτεραι, οὐ λεῖαι τὰ ὄστρακα, ἀλλὰ ἔχουσαί τινας ἐντομὰς

καὶ

ſunt acuta, quae cum coeunt, inter ſe ſic alterno incurſu conjunguntur, ut tanquam duarum ſerrarum coeuntium dentes videantur inter ſe convenire. Vnde fit, ut ſi piſcatoris natantis quamcunque partem, etiamſi ſub eam os ſubeſt, mordicus apprehenderint, amputent, et ſimiliter ſi articuli locum comprehenderint; neque id mirum, cum tanta ſit marginum acies.

C A P. XXI.

Quemadmodum erga Crocodilum ſe gerant Aegyptii.

CROCODILORVM colentes Ombitae, Aegypti populus, ſic hos venerantur, quemadmodum nos deos Olympios colimus. A crocodilis ſuos liberos rapi, quod ſaepe contigit, gaudent; et matres miſerorum infantum ex eo magnam laetitiam voluptatemque capiunt, et ſimul magnifice et ample de ſe ſentiunt, quae nimirum deo cibaria pepererint. Contra Apollonopolitae, pars Tentyritarum, ſagenis captos a perſeis (quae arbores indigenae ſunt) ſublimes ſuſpendunt; atque eos primum flebiliter gementes permultis verberibus adfligunt, deinde iis conciſis veſcuntur. Sexaginta dies (ut narrant Aegyptii) ventrem ferunt, et ova totidem ex ſeſe pariunt, totidemque dies haec fovent. Sexaginta vertebras in ſpina habent, quam totidem nervis alligatam eſſe ferunt. Curatio partus ab eiſdem ſexaginta diebus peragitur; annos vivunt ſexaginta, totidem dentes poſſident, totidem quotannis dies ſine ullo cibo in latibulis quieſcunt. Cum Ombitis vero familiariter degunt crocodili, iiſque vocantibus parent, et nutriuntur in lacubus ab Ombitis idcirco factis; iidemque ipſis hoſtiarum capita (a quibus guſtandis Om-

καὶ κοιλάδας· ὀξεῖαι δὲ αὐταὶ τὰ χείλη εἰσὶ, καὶ συνιοῦσαι εἰς ἀλλήλας ἐμπίπτουσι, παραλλὰξ ἐντιθεῖσαι τὰς ἐξοχὰς, ὡς δοκεῖν δύο πριόνων συνιόντων τοὺς κυνόδοντας εἰς ἀλλήλους συνέρχεσθαι. Οὐκοῦν τῶν ἁλιέων ὅτου ἂν νηχομένου λάβωνται, καὶ δάκωσιν ὁτιοῦν μέρος ἀποκόπτουσιν, εἰ καὶ ὀστέον ὑπείη τῷ μέρει τῷ δηχθέντι, καὶ κατὰ ἄρθρον μέντοι δακοῦσαι καὶ τοῦτο ἀπέκοψαν· καὶ εἰκότως, τομώτατον γάρ ἐστι τὸ δῆγμα.

ΚΕΦ. κά.

Ὅπως διάκεινται περὶ τὸν Κροκόδειλον οἱ Αἰγύπτιοι.

ΤΟΥΣ κροκοδείλους Αἰγυπτίων οἱ μὲν σέβουσιν, ὡς Ὀμβῖται, καὶ οἷα ἡμεῖς τοὺς θεοὺς τοὺς Ὀλυμπίους ἄγομεν θαυμαστοὺς, τοιαῦτα καὶ ἐκείνους ἐκεῖνοι. Καὶ τῶν τέκνων γε αὐτοῖς ἐξαρπαζομένων πολλάκις, οἵδε ὑπερήδονται· καὶ αἵγε μητέρες τῶν δειλαίων γάννυνται, καὶ σεμναὶ περιΐασιν, οἷα δήπου τεκοῦσαι θεῷ βορὰν καὶ δεῖπνον. Ἀπολλωνοπολῖται δὲ, Τεντυριτῶν μοῖραι, σαγηνεύουσι μὲν τοὺς κροκοδείλους, καὶ τῶν περσεῶν (φυτὰ δέ ἐστιν ἐπιχώρια) ἐξαρτήσαντες μετεώρους μαστιγοῦσί τε πολλαῖς, καὶ ταῖς ἐξ ἀνθρώπων ξαίνουσι κνυζομένους καὶ δακρύοντας· εἶτα μέντοι κατακόπτουσιν αὐτοὺς, καὶ σιτοῦνται. Κύει δὲ ἄρα τὸ ζῷον τοῦτο ἐν ἑξήκοντα ἡμέραις, καὶ τίκτει ᾠὰ ἑξήκοντα, καὶ τοσαύταις ἡμέραις θάλπει αὐτά. Σφονδύλους τε ἔχει ἐπὶ τῆς ῥάχεως τοσούτους, νεύροις τε αὐτὸν τοσούτοις φασὶ διεζῶσθαι. Λοχεία τε αὐτῶν ἐς τοσοῦτον πρόεισιν ἀριθμὸν, καὶ ἔτη βιοῖ ἑξήκοντα (λέγω δὲ ἐγὼ ταῦτα Αἰγυπτίους φήμας τε καὶ πίστεις) πάρεστι δὲ καὶ ὀδόντας ἑξήκοντα τοῦδε τοῦ ζῴου ἀριθμεῖν, φωλεῦον δὲ ἄρα καθ' ἕκαστον ἔτος ἑξήκοντα ἡμερῶν ἀτρεμεῖ τε καὶ ἀτροφεῖ. Τοῖς δὲ Ὀμβίταις καὶ συνήθεις εἰσὶ, καὶ μέντοι καὶ ὑπακούουσι καλούντων αὐτῶν οἱ τρεφόμενοι ἐν ταῖς λίμναις ταῖς ὑπ' αὐτῶν πεποιημέναις· κομίζουσι δὲ ἄρα αὐτοῖς κεφαλὰς τῶν ζῴων τῶν θυομένων (αὐτοὶ γὰρ οὐκ ἂν γεύσαιντο τοῦδε τοῦ μέρους)

bitae abſtinent) comedenda objiciunt, crocodili vero circum ea ſaltant. Apollonopolitae vero ejuſmodi beſtiam oderunt, quod dicant Typhonem ejus formam induiſſe; alii non ob eam cauſam, ſed quod Pſammythi regis, juſtiſſimi viri, filiam crocodilus rapuerit, ejus cladis recordatione etiam poſteros univerſam eorum nationem odiſſe.

CAP. XXII.

De cadaveribus apud Barcaeos, et de Vulturibus.

Barcaei, gens Heſperia, ex aliquo morbo mortuos, ut muliebriter et ignaviter defunctos, ad notandam mortis ignominiam igni cremant; eos vero, qui in bello morte occubuerunt, ut viros bonos et fortes, et eximia virtute ornatos, vulturibus devorandos objiciunt, quod eas aves ſacras exiſtiment. Romulus in Palatino colle cum a duodecim vulturibus viſis optima auguria conſecutus eſſet, ad rei memoriam principes Romanos totidem miniſtros, quot aves perſpexiſſet, virgis antecedere juſſit. Ejuſmodi volucres Iunoni ſacras Aegyptii ducunt; atque earum pennis Iſidis caput, et veſtibulorum faſtigia ornant. Sed de hac alite plura etiam alibi dixi.

CAP. XXIII.

De Scorpiis in Copto, et feris Capris.

In Copto, Aegyptia urbe, et magna conficiendorum aliorum ſacrorum religione Iſim Aegyptii colunt, et vero eodem cultu hanc ipſam venerantur, quo aut conjuges, aut liberi, aut fratres, a lugentibus afficiuntur. Vbi Iſis hanc religionem poſſidet, ibi acerrimi ad peſtiferum vulnus inferendum ſcorpii maximi verſantur, qui ut percuſſerunt, ſtatim interficiunt; ad quorum vitationem

μέρυς) ϗ ἐμβάλλυσιν αὐτὰς, οἱ δὲ περὶ ταύτας πηδῶσιν. Οἵγε μὴν Ἀπολλωνοπολῖται μισῦσι κροκόδειλον, λέγοντες τὸν Τύφωνα ὑποδῦναι τὴν τύτυ μορφήν· οἱ δὲ ὐ ταύτην φασὶ τὴν αἰτίαν, Ψαμμύθυ δὲ βασιλέως ἀγαθῦ ϗ δικαίυ ἐς τὰ ἔσχατα ἁρπάσαι θυγατέρα κροκόδειλον, εἶτα μέντοι μνήμῃ τῦ τότε πάθυς μισεῖν τὸ φῦλον αὐτῶν πᾶν ϗ τὺς κάτω τῦ χρόνυ γεγενημένυς.

ΚΕΦ. κβ΄.

Περὶ τῶν ἐν τῇ Βάρκῃ Νεκρῶν, ϗ Γυπῶν.

ΒΑρκαῖοι, γένος δὲ τῦτ' ἔςιν Ἑσπέριον, τῶν ἀποθανόντων νόσῳ τὺς νεκρὺς ὑβρίζοντες, ὡς ἀνάνδρως ϗ μαλακῶς τεθνεώτων, θάπτυσι πυρί· τὺς δὲ ἐν πολέμῳ βίον καταςρέψαντας, ὡς καλὺς ϗ ἀγαθὺς, ϗ ἀρετῆς μετειληχότας, γυψὶ προβάλλυσιν, ἱερὸν τὸ ζῶον εἶναι πεπιςευκότες. Ῥωμύλος δὲ ἄρα ἐν τῷ Παλλαντίῳ λόφῳ δώδεκα γυψὶν οἰωνισάμενος, ὡς ἀγαθῆς τῆς μαντείας ἔτυχεν, ἀμειβόμενος τῶν ὀρνίθων τὸν ἀριθμὸν, τὺς Ῥωμαίυς ἄρχοντας, ἰσαρίθμυς τοῖς τότε ὀφθεῖσιν ὄρνισι, προπορεύειν ῥάβδοις ἐνομοθέτησεν. Αἰγύπτιοι δὲ Ἥρας μὲν ἱερὰν ὄρνιν εἶναι πεπιςεύκασι τὸν γύπα· κοσμῦσι δὲ τὴν τῆς Ἴσιδος κεφαλὴν γυπὸς πτεροῖς, ϗ τῶν προπυλαίων ὀρόφοις ὑπετόρευσαν γυπῶν πτέρυγας. Εἶπον δὲ ϗ ἀνωτέρω ὑπὲρ τῦδε τῦ ζώυ πολλὰ ἕτερα μέντοι.

ΚΕΦ. κγ΄.

Περὶ τῶν ἐν τῇ Κοπτῷ Σκορπίων, ϗ Δορκάδων.

ΕΝ τῇ Κοπτῷ τῇ Αἰγυπτίᾳ τὴν Ἴσιν σέβυσιν Αἰγύπτιοι ταῖς τε ἄλλαις ἱερυργίαις, ϗ μέντοι ϗ τῇ παρὰ τῶν πενθυσῶν ἢ τὺς ἄνδρας τὺς σφετέρυς, ἢ τὺς παῖδας, ἢ τὺς ἀδελφὺς λατρείᾳ τε ϗ θεραπείᾳ. Ὄντων δὴ σκορπίων ἐνταῦθα μεγέθει μὲν μεγίςων, πληγῇ δὲ ὀξυτάτων, πέρᾳ γε μὴν σφαλερωτάτων (παίσαντες γὰρ ἀναιρῦσι παραχρῆμα) ϗ μηχανὰς μυ-

nem omne cautionis genus Aegyptii adhibent, ſexcentaque machinamenta moliuntur: verumtamen lugentes ad Iſidis fanum mulieres, humi cubantes, pedibus incedentes nudis, et tantum non calcantes ſcorpios, illaeſae incolumeſque permanent. Porro iidem Coptitae capras feras feminas conſecrant, et religioſe colunt, eaſdemque Iſidi in amore et deliciis eſſe exiſtimant; mares autem immolant.

C A P. XXIV.

De Crocodilis et Accipitribus.

CROCODILVS (ut haec etiam reliquis ſupra de eodem dictis, quae inſuper audivi, addam) natura timidus, improbus, malitioſus, fallax, cum ad rapinas faciendas, tum ad comparandas inſidias acerrimus, et promptiſſimus exiſtit; omnem vero ſtrepitum perhorreſcit, humanam vocem contentiorem extimeſcit, atque eos, a quibus paulo confidentius invaditur, reformidat. Tentyritae igitur, ſic nuncupati Aegyptii, qua ex parte comprehenſibilis, atque expugnabilis ſit, intelligunt: maxime autem vulneratur oculos, vel axillas, vel etiam ventrem ictus; contra vero tergum et cauda ab omni ictu invicta ideo exiſtunt, quod tecta ſint, et quaſi armata corticis ſquammarumque robore, teſtis validis aut conchis haud diſſimilium. Ii igitur, quos modo dixi, populi eos comprehendere ſoliti, tam ſtudioſe iis ipſis inimico infenſoque animo ſunt, ut illic fluvius a crocodilis tantopere conquieſcat et liber ſit, ut fidenter ibidem natatio, et inter natandum luſus, exerceri poſſit. Non item in Ombitis, vel Coptitis, vel Arſenoitis tutum eſt aut pedes lavare, aut aquam haurire; ſed neque in ripis inambulare, niſi ſumma cautione, liberum eſt. Accipitres Tentyritae ſanctiſſime colunt; contra eos Coptitae, ut crocodilorum hoſtes, odio adducti ſaepe in crucem agunt. Porro hi ob ſimilitudinem, quam cum aqua crocodilis eſſe adfirmant, hos divino honore adficiunt: illi autem accipitrum genus adorant, propter comparationem, quam cum igne iis eſſe adfirmant; atque hujus rei teſtimonium adferunt,

3 quod

ρίας εἰς τὴν ἐξ αὐτῶν φυλακὴν μηχανωμένων τῶν Αἰγυπτίων· ἀλλ' αἵγε πενθοῦσαι παρὰ τῇ θεῷ, καὶ χαμαὶ καθεύδουσαι, καὶ ἀνυπόδετοι βαδίζουσαι, καὶ μόνον οὐ πατοῦσαι τοὺς προειρημένους σκορπίους, εἶτα μέντοι ἀπαθεῖς διαμένουσι. Σέβουσι δὲ ἄρα οἱ αὐτοὶ Κοπτῖται καὶ θηλείας δορκάδας, καὶ ἐκθεοῦσιν αὐτάς· τοὺς δὲ ἄῤῥενας καταθύουσιν· ἄθυρμα δὲ εἶναι τὰς θηλείας τῆς Ἴσιδός φασι.

Κ Ε Φ. κδ'.

Περὶ Κροκοδείλων καὶ Ἱεράκων.

Ο Κροκόδειλος (καὶ μέντοι καὶ ταῦτα πρὸς τοῖς ἤδη διηνυσμένοις ὑπὲρ τοῦ ζώου προσακήκοα) φύσει δειλός ἐστι, καὶ κακοήθης δὲ, καὶ πανοῦργος δεινῶς, καὶ ἁρπάζει μὲν καὶ ἐπιβουλεύει μάλα ὀξέως· πέφρικε δὲ τοὺς κτύπους πάντας, ἐδεδοίκει δὲ καὶ ἀνθρώπου βιαιοτέραν βοὴν, καὶ μέντοι καὶ τοὺς εὐθαρσέστερον ἐπιόντας ὀῤῥωδεῖ ἰσχυρῶς. Οἱ τοίνυν καλούμενοι κατὰ τὴν Αἴγυπτον Τεντυρῖται, ἴσασι καὶ ὅθεν εὐχειρωτόν ἐστι τὸ θηρίον· μάλιστα δὲ ἂν τρωθείη εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς βληθεὶς, ἢ μασχάλας, καὶ μέντοι καὶ τὴν νηδύν· νῶτα δὲ πέφυκε καὶ τὴν οὐρὰν ἄῤῥηκτος, λεπίσι μὲν γάρ τε καὶ φολίσι πέφρακται, καὶ ὡς ἂν εἴποι τις ὥπλισται καὶ ἐοίκασιν ὀστράκοις καρτεροῖς, ἢ κόγχαις. Οἱ τοίνυν προειρημένοι θηραταὶ αὐτῶν οὕτως εἰσὶ φιλοπόνηροι πρὸς τὴν κατ' αὐτῶν ἔχθραν, ὡς τὸν ἐκεῖθι ποταμὸν εἰρήνην ἄγειν αὐτῶν βαθυτάτην, ἐνταῦθά τοι καὶ θαῤῥοῦντες νήχονται, καὶ ἀθύρουσιν ἐν τῇ νήξει. Ἐν Ὄμβροις δὲ, ἢ Κοπτίταις, ἢ Ἀρσενοΐταις οὐδ' ἀπονίψασθαι πόδας ῥάδιον, οὐδὲ ἀρύσασθαι ὕδωρ εὔκολον· ἀλλ' οὐδὲ ταῖς ὄχθαις τοῦ ποταμοῦ ἐστιν ἐμβαδίσαι ἐλεύθερον, καὶ ἀφύλακτον. Σέβουσι δὲ οἱ Τεντυρῖται ἱέρακας· οὐκοῦν οἱ Κοπτὸν οἰκοῦντες, ὡς κροκοδείλων πολεμίους λυπεῖν προῃρημένοι, πολλάκις ἀνασταυροῦσιν ἱέρακας. Εἰκάζουσι δὲ τὸν μὲν κροκόδειλον ἐκεῖνοι ὕδατι, ἔνθεν τοι καὶ σέβουσιν· οἱ δὲ τὸν ἱέρακα πυρὶ, ταύτῃ

quod ſimiliter atque ignis hi veloces et violenti ſint, tum etiam aquam ſimul cum igne exiſtere non poſſe aiunt, atque haec Aegyptii lugentes narrant.

C A P. XXV.

De Cynoproſopis hominibus.

VLTRA Oaſin Aegypti ſolitudo maxima ad ſeptem dierum iter extenditur. Eam excipit regio, quam Cynoproſopi homines incolunt, in via Aethiopiam verſus. Vivunt illi capreārum et bubalidum venatu. Adſpectus eis niger, caput et dentes canis; quod animal cum referant, non abſurda eorum hoc in loco exiſtimanda eſt mentio. Nam et ſermonis uſu carent, et acuto quodam ſtridore ſonant, barbam infra ſupraque os gerunt draconum quadam ſimilitudine, manus eorum validis et acutiſſimis unguibus armantur; corpuſque omne hirſutum eſt inſtar canum. Sunt autem perniciſſimi, et aquas regionis norunt, atque eam ob cauſam difficiles captu.

C A P. XXVI.

De Lupis.

LVPI collum in eas brevitatis anguſtias compreſſum eſt, ut contorqueri retroque verſari non queat; et ſi retro velit aſpicere, totum ſe retorqueat, neceſſe eſt. Acutiſſimo praeditus eſt viſu, quippe etiam noctu, vel luna ipſa ſilente, videt; et tametſi omnibus tenebrae offunduntur, non huic tamen lux eripitur. Hinc λυκόφως, ſive *diluculum*, id temporis appellatur, cum lucem is ſolus naturae munere oculis perceptam habet. Et vero Homerus mihi vocare videtur id tempus, cum jam tunc cernens Lupus ſe in viam dat, ἀμφιλύκην νύκτα, ſive *crepuſculum*. Iam porro lycabanta idcirco annum nominari exiſtimant, quod erga lupum ſol

amorem

τοι κ̀ προσκυνȣ͂σι· μαρτύριόν τε ἐπάγȣσιν, ἀπότομον αὐτῶν εἶναι λέγοντες πῦρ κ̀ ὕδωρ ἀμιγές· ταῦτα ȣ͂ν πενθȣ͂ντες Αἰγύπτιοί φασι.

Κ Ε Φ. κέ.

Περὶ Κυνοπροσώπων.

ΟΑσιν τὴν Αἰγυπτίαν διελθόντι ἀπαντᾷ ἑπτὰ ἡμερῶν ὅλων ἐρημία βαθυτάτη. Μετὰ δὲ ταύτην Κυνοπρόσωποι νέμονται ἄνθρωποι, κατὰ τὴν ὁδὸν εἰς τὴν Αἰθιοπίαν ἄγȣσαν. Ζῶσι δὲ ἄρα ȣ͂τοι θηρῶντες δορκάδας τε κ̀ βȣβαλίδας. Ἰδεῖν γε μὴν μέλανές εἰσι, κυνὸς δὲ ἔχȣσι τὴν κεφαλὴν, κ̀ τȣ̀ς ὀδόντας· ἐπεὶ δὲ ἐοίκασι τῷδε τῷ ζώῳ, κ̀ μάλα γε εἰκότως, αὐτῶν ἐνταυθοῖ τὴν μνήμην ἐποιησάμην. Φωνῆς γȣ͂ν ἀμοιρȣ͂σι, τρίζȣσι δὲ ὀξὺ, κάτεισι δὲ ὑπὸ τὴν ὑπήνην αὐτοῖς γένειον, ὡς εἰκάσαι τοῖς τῶν δρακόντων αὐτὸ, αἱ δὲ χεῖρες αὐτῶν ὄνυξιν ἰσχυροῖς κ̀ ὀξυτάτοις εἰσὶ τεθηγμέναι, τὸ δὲ πᾶν σῶμα δασεῖς πεφύκασι, κατὰ τȣ̀ς κύνας κ̀ τȣ͂το. Ὤκισοι δέ εἰσι, κ̀ ἴσασι τὰ ἐν τοῖς τόποις ὕδατα, ἐνταῦθά τοι κ̀ δυσάλωτοι δοκȣ͂σι.

Κ Ε Φ. κς´.

Περὶ Λύκων.

ΤΩ λύκῳ ὁ τράχηλος εἰς βραχὺ ϛυνῆπται, ȣ̓κȣν οἷός τ' ἐϛιν ἐπιϛραφῆναι, ὁρᾷ δὲ ἐς τὸ πρόσω ἀεί· εἰ δὲ βȣλοιτό ποτε εἰς τȣ̓πίσω θεάσασθαι, πᾶς ἐπιϛρέφεται. Ὀξυωπέϛατον δέ ἐϛι ζῶον, κ̀ μέντοι κ̀ νύκτωρ, κ̀ ϛελήνης ȣ̓κ ȣ̓σης, ὅδε ὁρᾷ· κ̀ ὅτε πᾶσίν ἐϛι ϛκότος, ἐκεῖνος βλέπει. Ἔνθεν τοι κ̀ λυκόφως κέκληται ὁ καιρὸς ȣ͂τος τῆς νυκτὸς, ἐν ᾧ μόνος ἐκεῖνος τὸ φῶς ὑπὸ τῆς φύσεως προλαβὼν ἔχει. Δοκεῖ δέ μοι κ̀ Ὅμηρος λέγειν ἀμφιλύκην νύκτα, καθ' ἣν ἤδη βλέποντες λύκοι βαδίζȣσι. Λέγȣσι δὲ φίλον ἡλίῳ εἶναι αὐτὸν, κ̀ διὰ ταῦτα εἰς τιμὴν τὴν τȣ͂ ζώȣ κεκλῆσθαι κ̀ τὸν ἐνιαυτὸν λυκάβαντα εἰσὶν

οἱ

amorem habeat. Tum eo Apollinem delectari aiunt, quia hic ex Latona in Lupae ſpeciem ſimilitudinemque converſa editus in lucem, et ſuſceptus fuiſſe feratur; cujus ſane rei Homerus meminit, cum Apollinem nominat Lycogenem; eamque ob rem lupi ſimulacrum in Delphico templo ad deſignandum partum Latonae, ex aere excitatum eſſe audivi. Alii non id propterea ibidem poſitum eſſe dicunt: ſed donaria ex templo cum expilata direptaque fuiſſent, eademque a ſacrilegis defoſſa, lupus indicavit, cum intra templum ingreſſus prophetarum quempiam, ſacram illius veſtem mordicus comprehendens, traxit ad locum uſque, in quem donaria occultata fuiſſent; deinde anterioribus pedibus eum ipſum locum effodit.

C A P. XXVII.

Cur Vaccas Veneri conſecrant Aegyptii.

IN Aegypti vico, Chuſis nuncupato, non magno quidem, ſed certe eleganti, qui in Hermopolitanam praefecturam cenſetur, Venerem colunt, quam Vraniam appellant. Atque vaccam etiam ideo venerantur, quia affinitatem et convenientiam cum dea ipſa habere exiſtimetur. Etenim hujuſcemodi beſtia tantopere ad Venerem incitata eſt, et appetit eam, magis quam mas; ut cum maris mugitum audit, coitus appetitu vehementiſſimo commoveatur et exardeſcat; atque adeo, ſicut harum rerum experientes confirmant, taurum a triginta ſtadiis ipſo mugitu amatoriam ſignificationem, quaſi teſſeram Veneris dantem, exaudiat. Itemque Iſim bubulis cornibus Aegyptii et fingunt et pingunt.

C A P.

οἳ λέγουσι. Χαίρειν δὲ αὐτῷ καὶ τὸν Ἀπόλλωνα λόγος, καὶ ἡ αἰτία ἐκείνη διαῤῥέουσα καὶ εἰς ἐμὲ ἀφίκετο· τὸν γάρ τοι θεὸν τοῦτον τεχθῆναί φασι τῆς Λητοῦς μεταβαλούσης τὸ εἶδος εἰς λύκαιναν· ταύτῃ τοι λέγει καὶ Ὅμηρος εἰπὼν, λυκηγενέϊ κλυτοτόξῳ· ταύτῃ τοι καὶ ἐν Δελφοῖς ἀνακεῖσθαι λύκον πέπυσμαι χαλκοῦν, τὴν τῆς Λητοῦς ὠδῖνα αἰνιττόμενον. Οἱ δὲ οὐ διὰ τοῦτό φασιν· ἀλλ᾽ ἐπεὶ κλαπέντα ἀναθήματα ἐκ τοῦ νεὼ, καὶ κατορυχθέντα ὑπὸ τῶν ἱεροσύλων, λύκος τὸ ζῶον κατεμήνυσε, παρελθὼν εἰς τὸν νεὼν, καὶ τῶν προφητῶν τινα τῆς ἐσθῆτος τῆς ἱερᾶς ἑλκύσας τῷ στόματι, καὶ προσαγαγὼν μέχρι τοῦ τόπου, ἐν ᾧ τὰ ἀναθήματα ἐκέκρυπτο· εἶτα τοῖς προσθίοις ὤρυττεν αὐτόν.

ΚΕΦ. κζ΄.

Ὅπως τὰς θηλείας βοῦς Αἰγύπτιοι ἀνατιθέασιν Ἀφροδίτῃ.

ΚΩΜΗ Αἰγυπτία Χουσαὶ τὸ ὄνομα, τελεῖ δὲ εἰς τὸν Ἑρμουπολίτην νομὸν, καὶ μικρὰ μὲν δοκεῖ, χαρίεσσα μήν· ἐν ταύτῃ σέβουσιν Ἀφροδίτην, Οὐρανίαν αὐτὴν καλοῦντες. Τιμῶσι δὲ καὶ θήλειαν βοῦν, καὶ τὴν αἰτίαν ἐκείνην λέγουσιν, πεπιστεύκασιν αὐτὰς προσήκειν τῇδε τῇ δαίμονι. Πτοίαν γὰρ εἰς ἀφροδίσια ἰσχυρὰν ἔχει ἐκεῖνος βοῦς θῆλυς, καὶ ὀργᾷ τοῦ ἄῤῥενος μᾶλλον· ἀκούσασα γοῦν τοῦ μυκήματος εἰς τὴν μίξιν θερμότατα ἐξηνέμωται, καὶ ἐκπέφλεκται· καὶ οἱ ταῦτά γε συνιδεῖν δεινοὶ καὶ ἀπὸ τριάκοντα σταδίων ἀκούειν ταύρου βοῦν, ἐρωτικὸν σύνθημα καὶ ἀφροδίσιον μυκωμένου, φασί. Καὶ αὐτὴν δὲ τὴν Ἶσιν Αἰγύπτιοι βούκερων καὶ πλάττουσι, καὶ γράφουσι.

CAP. XXVIII.

Quemadmodum Aegyptii Asinum et Orygen oderint.

Busiritae, Abydus Aegyptia, et Lycopolis idcirco tubae sonitum deteſtantur, quod ab aſino rudente ejus clangor diſſimilitudinem non habet. Et ſimul eis, qui Serapidis religionem obſervant, odio eſt aſinus; cujus rei non ignarus Ochus Perſes Apim quidem interfecit, aſinum autem et conſecravit, et coli juſſit, Aegyptios ut ſummo dolore adficeret. Sed is ſane tanti ſceleris ſacro bovi perſolvit poenas, nec injuſtas, neque minus graves, quam Cambyſes dediſſet, qui primus ejuſmodi ſacrilegium commiſerat. Et vero etiam, quos modo commemoravi Serapidis colentes, ex eo orygem male oderunt, quod ad ſolis exortum converſus, ſicut Aegyptii ferunt, alvum dejiciat. Et Pythagorei de animalibus ſolum aſinum adferunt ad harmoniam non factum eſſe, proinde abſurdam beſtiam nullo ſenſu ad lyrae ſonum adfici. Inſuper vero quidam Typhoni gratum fuiſſe dicunt hoc jumentum. Et hanc quoque odii, quod ſuſtinet, cauſam accedere putant; quod cum populi praedicti omnes fecundas animantes colant, aſinus minime fecundus nullo in honore merito ſit: certe geminos aſinam ex ſeſe peperiſſe, non facile quenquam meminiſſe ferunt.

CAP. XXIX.

Iterum de Ibide.

Illam ibidis etiam vim Aegyptiorum libris accepi; eam nimirum, cum in pennas, quae ſub pectus exiſtunt, collum et caput abdiderit, cordis figuram exprimere. Quod vero animalibus omnibus, quae homini et fructibus ſunt pernicioſa, infeſtiſſimae ſint hae aves, jam ſupra commemoravi. Eandem Aegyptii ferunt

ore

ΚΕΦ. κή.

Ὅπως μισοῦσι Ὄνον τε καὶ Ὄρυγα οἱ Αἰγύπτιοι.

ΣΑλπιγγος ἦχον βδελύττονται Βουσιρῖται, καὶ Ἄβυδος ἡ Αἰγυπτία, καὶ Λύκων πόλις· καὶ λέγουσι τὴν αἰτίαν, ἐπεί πως ἔοικεν ὄνῳ βρωμωμένῳ· ἀλλὰ καὶ ὅσοι περὶ τὴν θρησκείαν ἔχουσι τὴν τοῦ Σαράπιδος, μισοῦσι τὸν ὄνον· τοῦτό τοι καὶ Ὦχος ὁ Πέρσης εἰδὼς, ἀπέκτεινε μὲν τὸν Ἄπιν, ἐξεθέωσε δὲ τὸν ὄνον, ἐς τὰ ἔσχατα λυπῆσαι θέλων τοὺς Αἰγυπτίους. Ἔδωκε δὲ ἄρα καὶ αὐτὸς δίκας τῷ ἱερῷ βοῒ οὐ μεμπτὰς, οὐδὲ ἥττονας Καμβύσου, τοῦ πρώτου τὴν θεοσυλίαν ταύτην τετολμηκότος. Μισοῦσι δὲ οἱ αὐτοὶ θεραπευταὶ τοῦ Διὸς τοῦ προειρημένου καὶ τὸν ὄρυγα· τὸ δὲ αἴτιον, ἀποστραφεὶς πρὸς τὴν ἀνατολὴν τὴν τοῦ ἡλίου τὰ περιττὰ τῆς ἑαυτοῦ τροφῆς ἐκθλίβει, φασὶν Αἰγύπτιοι. Λέγουσι δὲ οἱ Πυθαγόρειοι, ὡς λόγος, ὑπὲρ τοῦ ὄνου καὶ ἐκεῖνα· μόνον τοῦτον τῶν ζώων μὴ γεγονέναι κατὰ ἁρμονίαν, ταύτῃ τοι καὶ πρὸς τὸν ἦχον τὸν τῆς λύρας εἶναι κωφότατον. Ἤδη δὲ αὐτόν τινες καὶ τῷ Τυφῶνι προσφιλῆ γεγονέναι φασί. Λέγουσι δὲ καὶ ἐκείνους αἰτίαν τῷ ὄνῳ προσάπτειν· παρὰ τοῖς προειρημένοις πᾶν τὸ εὖ γενόμενον τετίμηται, ἐναντίως δὲ ἄρα πρὸς ταῦτα πέφυκε τὸ ζῶον τοῦτο· δίδυμα γοῦν ὄνον τεκοῦσαν, οὐ ῥᾳδίον μέμνηταί τις λόγος.

ΚΕΦ. κθ΄.

Περὶ τῆς Ἴβεως αὖθις.

ΙΔιον δὲ ἐν Αἰγυπτίοις λόγοις ἴβεως καὶ ἐκεῖνο προσακήκοα· ὅταν ὑποκρύψηται τὴν δέρην καὶ τὴν κεφαλὴν τοῖς ὑπὸ τῷ στέρνῳ πτεροῖς, τὸ τῆς καρδίας σχῆμα ἀπεμάξατο. Ἄλλως τε καὶ ὅτι εἰσὶ τοῖς ἐπὶ λύμῃ καὶ ἀνθρώπων καὶ καρπῶν ζώοις γεγενημένοις ἔχθισαι, ἤδη που καὶ ἄνω προεῖπον. Μίγνυνται δὲ τοῖς στόμασι, καὶ παιδοποιοῦνται τὸν τρόπον τοῦτον. Λέγουσι δὲ Αἰγύπ-

ore coire, et parere itidem. Dicunt praeterea, quod mihi non facile perſuadent, eos, qui praeparandis ut inveterentur (vel ad reſervandum condiantur) beſtiarum cadaveribus praeſunt, ibidis inteſtinum ſex et nonaginta cubitorum eſſe adfirmare; idque in lunae defectione comprimi, donec aucto rurſus ſplendore fulgeat. Cruribus ad cubiti ſpatium diſtentis eam incedere aiunt: et Mercurio ſermonis parenti idcirco in amore eſſe, quod orationis ſpeciem ſimilitudinemque gerat: namque pennae in ejus alis nigrae cum tacito adhuc et nondum emiſſo ſermone comparari queunt; prolatae vero orationi, quae jam auditur, intimorum ſenſuum enunciatrici et interpreti, candidae poſſunt conferri. Dixi etiam eam longiſſimae vitae, ut refert Apion, atque in eam rem Hermopolis ſacerdotes teſtes citat, qui immortalem ipſi ibin oſtenderint; ſed hoc et Apion procul a vero abeſſe judicat, et ego ſimiliter ab omni ratione abhorrere exiſtimo, etiamſi ille ſecus judicaſſet. Eſt autem calidiſſima natura, utpote quae et plurima et peſſima, ſerpentes nempe et ſcorpios devorat; atque ex his partim facile et calore, quo permulto abundat, exterit et concoquit, partim nullo negotio excrementa excernit atque expellit. Aegritudine perraro adficitur. In quidlibet vel ſordidiſſimum quamvis immittit roſtrum, ut quippiam illic inquirat; ex inquiſitione tamen cibi, cum ſe quieti tradit, cubile lavat, et purgat. In palmis ad evitandas feles nidificat; non enim facile in palma, ob eminentem et cultellatum trunci corticem eae ſaepe repulſae et rejectae, ſurſum correpere poſſunt.

C A P. XXX.

Iterum de Cynocephalis.

De cynocephalis mihi etiam illa veniunt in mentem explicare: Si eſculenta teſtaceis involucris circumveſtita reperiant, cujuſmodi ſunt amygdala, glandes, nuces, frangere et nucleos eximere

Αἰγύπτιοι, καὶ ἐμέ γε ἔχουσιν οὐ ῥᾳδίως πειθόμενον. Λέγουσι γοῦν τοὺς ταῖς ταριχείαις τῶν ζώων ἐφεστῶτας, καὶ δεινοὺς τήνδε τὴν σοφίαν, ὁμολογεῖν τὸ τῆς ἴβιδος ἔντερον ἓξ εἶναι πήχεων καὶ ἐννενήκοντα· διαβαίνειν δὲ κατὰ πῆχυν αὐτὴν προσακήκοα βαδίζουσαν· σελήνης δὲ ἐκλιπούσης καταμύει, ἐς τ' ἂν ἡ θεὸς αὖθις ἀναλάμψῃ. Καὶ τῷ Ἑρμῇ δὲ, φασὶ, τῷ πατρὶ τῶν λόγων φιλεῖται, ἐπεὶ ἔοικε τὸ εἶδος τῇ φύσει τοῦ λόγου· τὰ μὲν γὰρ μέλανα ὠκύπτερα τῷ τε σιγωμένῳ καὶ ἔνδον ἐπιστρεφομένῳ λόγῳ παραβάλλοιτο ἄν· τὰ δὲ λευκὰ τῷ προφερομένῳ τε καὶ ἀκουομένῳ ἤδη, καὶ ὑπηρέτῃ τοῦ ἔνδον καὶ ἀγγέλῳ, ὡς ἂν εἴποις. Ὡς μὲν οὖν μακροβιώτατόν ἐστιν τὸ ζῶον, καὶ δὴ εἶπον· λέγει δὲ Ἀπίων, καὶ ἐπάγεται τοὺς ἐν Ἑρμοῦ πόλει ἱερέας μάρτυρας, δεικνύντας οἱ ἴβιν ἀθάνατον· τοῦτο μὲν οὖν καὶ ἐκείνῳ δοκεῖ τῆς ἀληθείας ἀφεστάναι πάμπολυ, καὶ ἐμοὶ δὲ πάντως ἂν καταφαίνοιτο ψευδὲς, εἰ καὶ ἐκείνῳ δοκεῖ. Ἔστι δὲ τῇ φύσει θερμότατον ἡ ἶβις, πολυβορώτατον γοῦν ὂν καὶ κακοβορώτατον, ἥγε ὄφεις σιτεῖται καὶ σκορπίους· ἀλλὰ τὰ μὲν πέττει ῥᾳδίως, τὰ δὲ εὐκολώτατα ἀποκρίνει. Ἴδοι δ' ἄν τις νοσοῦσαν ἴβιν σπανιώτατα· πανταχοῦ δὲ καθιεῖσα ἶβις τὸ ῥάμφος, καὶ τῶν ῥυπαρῶν καταφρονοῦσα, καὶ ἐμβαίνουσα αὐτοῖς ὑπὲρ τοῦ καὶ ἐκεῖθέν τι ἀνιχνεῦσαι, ὅμως δ' οὖν εἰς κοίτην τρεπομένη λούει τε πρότερον αὐτὴν, καὶ ἐκκαθαίρει. Νεοττεύει δὲ ἐπὶ τῶν φοινίκων τοὺς αἰλούρους ἀποδιδράσκουσα· οὐ γάρ τοι που ῥᾳδίως ἐκεῖνο τὸ ζῶον ἀναρριχᾶται καὶ ἀνέρπει κατὰ τοῦ φοίνικος, ἐκ τῶν ἐξοχῶν τῶν ἐπὶ τοῦ πρέμνου πολλάκις ἀντικρουόμενόν τε καὶ ἐκβαλλόμενον.

Κ Ε Φ. λ'.

Αὖθις περὶ Κυνοκεφάλων.

ΚΑΙ ἐκεῖνα δὲ κυνοκεφάλων εἰπεῖν ἐπὶ στόμα μοι νῦν ἀφίκετο· Εἰ λάβοι τινὰ ἕκαστος τρωκτὰ σὺν τοῖς ὀστράκοις, ἀμύγδαλας φησὶ, καὶ τὰς τῶν δρυῶν βαλάνους, καὶ κάρυα, ἐκλέ-

mere ſolent; praeclare intelligentes intima quidem eſculenta eſſe, extima vero rejici oportere. Vini item potione uti non recuſant: atque etiam carnibus vel elixis vel aſſis exſaturantur, et his quidem ſuaviter apparatis magna delectatione adficiuntur; contra ex non accurate elixis valde offenduntur. Veſte induti, parcunt ei; et alia, quae ſupra expoſui, faciunt. Quod ſi eorum catulos etiamnum perparvulos ad mulieris ubera admoveas, tanquam pueruli lac exſugunt.

CAP. XXXI.

De Aſpide, quam Thermuthin Aegyptii vocant.

Aspidis genus Thermuthin Aegyptii nominant, quam ſacram eſſe aiunt, et ſumma religione colunt; itaque ea Iſidis ſimulacra, tanquam regio quodam diademate, coronant. Eandem in perniciem hominum natam eſſe negant; enimvero comminiſcuntur eam probis parcere, contra vero impiis necem adferre. Quod ſi ita eſt, juſtitiam univerſi dixeris hanc feram honorare, ut quae acrimonia intellectus bonum a malo diſcernat, et tanquam illius miniſtra ac vindex in malos animadvertat. Addunt alii Iſidem ſceleratiſſimis hominum eam immittere. Hanc quoque ſolam in hoc genere immortalem eſſe Aegyptii referunt, qui aſpidum genus in ſedecim ſpecies dividunt. In ſacris igitur aedibus ad unumquemque angulum ſubterranea ſacella exaedificant, ubi Thermuthin collocant, et bubulum adipem edendum intervallis quibuſdam ei objiciunt.

CAP. XXXII.

De Acantho [ſeu Spino] avi.

Ad notionem avium periti ſpinum avem dicunt ex ſpinis, ubi vivit, nomen traxiſſe. Haec cum non ſit a Muſis averſa, ſplendide canora eſt. Quod ſi, ſicut Ariſtoteles ait, ſpini

et

γει τε καὶ καθαίρει, καὶ καταγνὺς πρότερον πάνυ συνετῶς· καὶ οἶδεν, ὅτι ἄρα τὸ μὲν ἔνδον ἐδώδιμόν ἐστι, τὰ δὲ ἔξω ἐκβάλλειν χρή. Πίνει δὲ οἴνου· καὶ παραθέντος ἑφθὰ κρέα καὶ ὀπτὰ, ἐμπίπλαται, καὶ τοῖς μὲν ἡδυσμένοις χαίρει· τοῖς δὲ ἀσπουδάστως ἑφθοῖς πάνυ ἄχθεται. Φείδεται δὲ καὶ ἐσθῆτος, ἐνδὺς αὐτήν· καὶ τὰ ἄλλα δρᾷ, ὅσα ἀνωτέρω εἶπον. Θηλὴν δὲ γυναικὸς εἰ προσαγάγοις ἔτι νήπιον, σπάσει τοῦ γάλακτος, ὡς παιδίον.

ΚΕΦ. λά.

Περὶ τῆς Ἀσπίδος, ἣν Αἰγύπτιοι Θέρμουθιν ὀνομάζουσιν.

ΤΗΝ δὲ Θέρμουθιν ἀσπίδα, ᾗ ὄνομα ἔθεντο Αἰγύπτιοι τοῦτο, ἱερὰν εἶναί φασι, καὶ σέβουσιν αὐτὴν οἱ ἐκεῖθι, καὶ τῆς Ἴσιδος τὰ ἀγάλματα ἀναδοῦσι ταύτῃ, ὥς τινι διαδήματι βασιλείῳ. Λέγουσι δὲ αὐτὴν ἐπὶ δηλήσει τῶν ἀνθρώπων καὶ βλάβῃ μὴ φῦναι· ἐκεῖνο δὲ τερατεύονται, φείδεσθαι μὲν αὐτὴν τῶν ἀγαθῶν, τοὺς δὲ ἀσεβοῦντας ἀποκτιννύναι. Εἰ δὲ ταῦτα οὕτως ἔχει, τοῦ παντὸς ἂν ἡ δίκη τιμήσαιτο τήνδε τὴν ἀσπίδα, τιμωροῦσαν αὐτῇ, καὶ ὁρῶσαν ὀξύτερον. Οἱ δὲ ἐπιλέγουσιν, ὅτι ἡ Ἶσις τοῖς τὰ μέγιστα πλημμελήσασιν ἐπιπέμπει αὐτήν. Λέγουσι δὲ αὐτὴν καὶ Αἰγύπτιοι μόνον ἀσπίδων ἀθάνατον εἶναι, ἑκκαίδεκα γένη καὶ διαφορότητας τοῦδε τοῦ ζώου καταλέγοντες. Ἔν τε τοῖς ἱεροῖς, ὡς αὐτοί φασι, καθ' ἑκάστην γωνίαν θαλάμους τινὰς καὶ σηκώδεις ὑποδρομὰς ἐξοικοδομοῦντες, εἶτα μέντοι θέρμουθιν εἰσῴκιζον, στέαρ μόσχειον βορὰν παρατιθέντες ἐκ διαστημάτων.

ΚΕΦ. λβ΄.

Περὶ Ἀκάνθου τοῦ ὄρνιθος.

ΑΚανθον τὸν ὄρνιν ἐκ τῶν τρεφουσῶν ἀκανθῶν λαβεῖν τὸ ὄνομα οἱ σοφοὶ τὰ ὀρνίθων φασί. Φθέγγεται δὲ ἄρα ἐκμελὲς καὶ ἄμουσον δεινῶς. Λέγει δὲ Ἀριστοτέλης, ἐὰν τοῦδε

τοῦ

et aegithali [aegithi] ſanguinem in eodem vaſe permiſceas, et ſimul temperes, non coire nec commiſceri poſſunt. Spinum ſacrum eſſe aiunt geniis, qui praeſunt hominibus itinera ingredientibus.

CAP. XXXIII.

Iterum de Turture.

TVRTVREM avem eſſe caſtam, externique et alieni conjugii minime avidam, ſed cum ſua tantum miſceri, quacum ſocietatem primum inierit conjuge, ſuperius dixi. Ceterum audio ab iis, qui hujuſmodi rerum cognitionem ſcrutantur, turtures etiam albas non raro apparere, eaſdemque cum Veneri et Cereri, tum vero Parcis et Furiis, ſacras eſſe.

CAP. XXXIV.

De Hirundine.

APPARENT aliquando, ſicut dicit Alexander Myndius, albae hirundines. Ceterum in Alexandri filii Pyrrhi tabernaculo nidificans hirundo rerum actionem, quam ſuſciperet, parum laudabilem non feliciter eventuram eſſe ſignificavit. Et item Antiocho altera nidum in ejus tentorio conſtruens, quae ei male caſura eſſent, pronunciavit; contra enim Medos profectus, non revertit ad Syros, ſed de praecipitio ſe dejecit; quippe qui rem minime laudabilem quoque aggreſſus eſſet. Dionyſio primum arcem relinquenti hirundines, quae in ea nidificarant, ſimul avolantes reditum praemonſtrarunt. Hirundinum genus diis penatibus, et Veneri, quae ipſa quoque e numero penatium eſt, charum eſſe dicitur.

CAP.

τοῦ ἀκάνθου καὶ μέντοι τοῦ καλουμένου αἰγιθάλου τὸ αἷμα ἐς ταὐτὸν ἀγγεῖόν τις ἀναμίξῃ καὶ κεράσαι θελήσῃ, τάδε μὴ συνιέναι, μήδ' ἑνοῦσθαι εἰς μίαν κρᾶσιν. Ἱερόν τε εἶναι τὸν ἄκανθον τῶν δαιμόνων, τῶν κατὰ τὴν ὁδὸν πομπευόντων καὶ ἀγόντων τοὺς ἀνθρώπους, φασί.

ΚΕΦ. λγ'.

Ἔτι περὶ Τρυγόνος.

Ὅτι σώφρων ἐστὶν ἡ τρυγὼν, καὶ πλὴν τοῦ συννόμου, ὅτῳ καὶ συνῆλθεν ἐξ ἀρχῆς, μὴ ἄν ποτε ὁμιλήσῃ ἀσπαζομένη λέχος ὀθνεῖόν τε καὶ ἀλλότριον, ἄνω μοι λέλεκται. Ἀκούω δὲ τῶν ἀκριβούντων τὴν ὑπὲρ τῶν τοιούτων ἱστορίαν, καὶ λευκὰς τρυγόνας φανῆναι πολλάκις, λέγουσι δὲ αὐτοὶ ἱερὰς εἶναι Ἀφροδίτης τε καὶ Δήμητρος, καὶ Μοιρῶν καὶ Ἐριννύων αὐτάς.

ΚΕΦ. λδ'.

Περὶ Χελιδόνος.

Ὤφθησάν ποτε καὶ χελιδόνες λευκαὶ, ὡς Ἀλέξανδρος ὁ Μύνδιός φησιν. Ἐν δὲ τῇ Ἀλεξάνδρου τοῦ Πύῤῥου παιδὸς σκηνῇ χελιδὼν νεοττεύουσα, εἶτα μέντοι ἀτελῆ τὴν πρᾶξιν αὐτῷ, ἐφ' ἥνπερ οὖν ὥρμᾶτο, ὑπεσήμηνεν οὐ πάνυ τι οὖσαν ἀγαθήν. Καὶ Ἀντιόχῳ δὲ νεοττεύουσα ἐν αὐτοῦ τὰ μέλλοντά οἱ ἀπαντήσεσθαι ὑπηνίξατο· ἀνελθὼν γὰρ εἰς τοὺς Μήδους εἶτα μέντοι οὐκ ἐπανῆλθεν εἰς τοὺς Σύρους, ἀλλ' ἑαυτὸν κατά τινα ἔωσε κρημνόν· ὥρμητο δὲ ἄρα ἐπὶ πρᾶξιν οὐ χρηστὴν καὶ οὗτος. Ἡνίκα δὲ ἐξέλιπε τὴν ἀκρόπολιν τὸ πρότερον Διονύσιος, συνανήχθησάν οἱ καὶ αἱ νεοττεύουσαι χελιδόνες ἐκεῖθι, καὶ ἐμαντεύοντο τὴν ἐπάνοδον. Τιμᾶται δὲ ἡ χελιδὼν θεοῖς μοιχίοις, καὶ Ἀφροδίτῃ, μοιχίᾳ μέντοι καὶ ταύτῃ.

CAP. XXXV.
De Perdicibus.

PERDICES ad incubandum loca fruticibus et aliter denſa quaerunt, ubi ova occultant, ut rorem, imbrem, et omnem ab eis humiditatem avertant. Nam ſi forte humectentur, niſi mater ſtatim incubitu ſuo ea denuo concalefaciat, infecunda redduntur. Parit autem uno tempore ad quindecim ova. Paphlagoniae perdicum cor geminum reperiri Theophraſtus alicubi prodidit. Iovem et Latonam hac ave delectari alii etiam referunt.

CAP. XXXVI.
Iterum de Cygnis.

DE cygnis ſupra etiam dictum eſt, et quae illic omiſſa ſunt, nunc adjicientur. In mari Africo Ariſtoteles ait olorum gregem interdum apparere; et cantum, tanquam ex choro quodam conſonanti, ſuavem quidem, at lugubrem, et velut ad miſericordiam inclinantem, a praeternavigantibus exaudiri; et ab illa modulatione nonnullos viſos extinctos. Fontes, lacus, paludes, aliave loca aquis redundantia incolere ſolent, ubi earum rerum periti dicunt eos muſicas rationes exercere.

CAP. XXXVII.
De Noctua.

ACCEDENTI ad ſeriam actionem homini occurrentem noctuam inauſpicatam ſignificationem dare aiunt. Cui quidem rei teſtimonio fuit Pyrrhus Epirotarum rex, in cujus noctu recta Ar-

ges

ΚΕΦ. λέ.

Περὶ Περδίκων.

ΟΙ πέρδικες ὅταν ἐπωάζουσι, προβάλλονταί τινας θάμνους, καὶ δάση ἕτερα, ἀποκρύπτουσαι, ὑπὲρ τοῦ καὶ δρόσους, καὶ ὄμβρον, καὶ πᾶν ὅτι ἂν εἴη νοτερὸν, ἀποστέγειν αὐτῶν. Εἰ γὰρ διάβροχά πως γένοιτο, ἐὰν μὴ πάλιν ἡ τεκοῦσα ἐπιθάλψῃ αὐτὰ ἐπελθοῦσα ταχέως, γίνεται ἄγονα. Ἀθρόα δὲ καὶ πεντεκαίδεκα ὠὰ ἀποτίκτει. Παφλαγόνων δὲ ἄρα περδίκων διπλῆν ὁρᾶσθαι καὶ καρδίαν Θεόφραστός που φησιν. Ἄθυρμα δὲ ὁ πέρδιξ τοῦ Διὸς καὶ Λητοῦς, ὥς ἐστι, καὶ ἄλλοι λέγουσι.

ΚΕΦ λϛ΄.

Περὶ Κύκνων αὖθις.

ΕΙπον μὲν καὶ ἀνωτέρω περὶ τῶν κύκνων, εἰρήσεται δὲ ἄρα καὶ νῦν, ὅσα οὐ πρότερον εἶπον. Ἀριστοτέλης λέγει ἐν τῇ θαλάττῃ τῇ Λιβύων φανῆναί ποτε κύκνων ἀγέλην, καὶ ἀκουσθῆναί τι μέλος αὐτῶν ὡς ἐκ χοροῦ τινος ὁμοφωνίας, πάνυ μὲν ἡδὺ, γοερόν γε μὴν, καὶ οἷον εἰς οἶκτον, ἐπικλάσαι τοὺς ἀκούοντας· καί τινας ἐπὶ τῷ μέλει φησὶ φανῆναι τεθνεῶτας αὐτῶν. Φίλος δὲ ἦν ἄρα ὁ κύκνος πηγαῖς τε καὶ τενάγεσι, καὶ λίμναις, καὶ ταῖς ὅσαι πεφύκασι ὑδάτων ἐπίῤῥοιαί τε καὶ ἀφθονίαι, ἐνταῦθα γοῦν καὶ τὰς ἑαυτοῦ μούσας αὐτὸν φιλοσοφεῖν οἱ σοφοὶ τούτων φασί.

ΚΕΦ. λζ΄.

Περὶ Γλαυκός.

Η Γλαὺξ ἐπί τινα πρᾶξιν σπουδὴν ἐχομένῳ ἀνδρὶ ὡρμημένῳ συνοῦσα καὶ ἐπιστᾶσα, οὐκ ἀγαθὸν σύμβολόν φασι. Μαρτύριον δὲ καὶ ἐκεῖνο ἦν· Ὁ Ἠπειρώτης Πύῤῥος νύκτωρ εὐθὺ

gos proficifcentis hafta, quam erectam infidens equo ferebat, haec avis fe collocavit, neque ab ea difceffit, infauftum ei fatellitium praeftans; nam Argos ingreffus valde ingloria atque ignobili morte occubuit. Quare mihi Homerus quoque praeclare intellexiffe videtur, avem hanc mali aufpicii effe, cum Diomedi, ad caftra Trojanorum exploranda proficifcenti, Minervam facit aufpicato mittentem ardeam e flumine egreffam, non autem noctuam, quamvis gratam fibi avem. Quod autem Iliaca regio fit irrigua, vel Homerus fuerit idoneus teftis, ubi pugnam ad muros Ilii urbis defcribit.

C A P. XXXVIII.

De Polypo, et Locufta, et nigris Pifcibus in Lufia fluvio.

TAM vehementer polypum locufta extimefcit, ut fi quando uno et eodem reti ambo comprehendantur, haec continuo moriatur. In Thuriis fluvius Lufias appellatur, qui tametfi perlucidos liquores habet, nigerrimos pifces tamen procreat.

C A P. XXXIX.

De Panthera, quae Ampelos vocatur.

PANTHERAE genus quoddam ampelon [hoc eft vitem] eodem cum frutice vinifero nomine vocari aiunt, peculiaris praeter ceteras naturae, abfque cauda videlicet, et mulieribus folo confpectu morbi inopinati caufam afferens.

C A P.

τοῦ Ἄργους ᾔει, καὶ αὐτῷ ἐντυγχάνει ἥδε ἡ ὄρνις, καθημένῳ μὲν ἐπὶ τοῦ ἵππου, φέροντι δὲ τὸ δόρυ ὀρθόν· εἶτα ἐπὶ τούτου ἑαυτὴν ἐκάθισεν, οὐδὲ ἀπέστη, δορυφοροῦσα οὐ χρηστὴν τὴν δορυφορίαν ἡ ὄρνις ἡ προειρημένη τήνδε· παρῆλθε γοῦν ὁ Πύῤῥος εἰς τὸ Ἄργος, καὶ ἀκλεέστατα ἀνθρώπων ἀπέθανεν. Ἔνθεν μοι δοκεῖ καὶ Ὅμηρος εἰδὼς καλῶς τῆς ὄρνιθος τὸ οὐδαμῆ εὐσύμβολον, ἐρωδιὸν μὲν τὸν ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἀνεῖναι τοῖς ἀμφὶ τὸν Διομήδην τὴν Ἀθηνᾶν φάναι, ὅτε ἀπῄεισαν κατασκεψόμενοι τὰ τῶν Τρώων, μὴ μέντοι τὴν γλαῦκα, εἰ καὶ δοκεῖ φίλη εἶναι αὐτῇ. Ὅτι δὲ ἡ Ἰλιὰς γῆ ἔνδροσός τε καὶ κατάῤῥυτός ἐστιν, ὁ μὲν Ὅμηρος τεκμηριῶσαι ἱκανὸς, ἐν τοῖς πρὸ τῆς τειχομαχίας.

Κ Ε Φ. λή.

Περὶ Πολύποδος, καὶ Καράβου, καὶ τῶν ἐν Λουσίᾳ ποταμῷ μελάνων Ἰχθύων.

Φοβερός ἐστι καὶ ἰσχυρὸς τῷ καράβῳ ὁ πολύπους· ἐὰν γοῦν ἁλῶσι ποτὲ δικτύῳ ἑνὶ, οἱ κάραβοι τεθνήκασι παραχρῆμα. Λουσίας δὲ ποταμὸς ἐν Θουρίοις ὀνομάζεται, ὅσπερ οὖν ἔχει μὲν λευκότατον ὑδάτων αὐτὸς, καὶ ῥεῖ διειδέστατα· τίκτει δὲ ἰχθῦς μέλανας ἰσχυρῶς.

Κ Ε Φ. λθ΄.

Περὶ τῆς Παρδάλεως καλουμένης Ἀμπέλου.

Ἄμπελον, ὁμώνυμον τῷ φυτῷ, πάρδαλίν τινα οὕτω καλεῖσθαί φασι, φύσεως ἰδίας παρὰ τὰς λοιπὰς μετειληχυῖαν· καὶ οὐρὰν οὐκ ἔχειν ἀκούω αὐτὴν, ἥπερ οὖν εἰ ὀφθῇ γυναιξὶν, εἰς νόσον ἐμβάλλει ἀδόκητον αὐτάς.

CAP. XL.

De Asinorum cornibus, quae solum Stygis aquam continent.

In Scythia asini cornibus praediti nascuntur, quorum cornua Arcadiae fluminis Stygis aquam continent, quae transmittit vasa omnia, etiamsi sint ex ferro fabrefacta. Haec cornua a Sopatro apportata fuisse aiunt Alexandro Macedoni, et illum admiratum misisse Delphos ut dedicarentur Pythio cum hac inscriptione:

Hoc tibi Alexander Macedo mirabile cornu
Dedicat, o Paean, ex asino Scythico,
Illaesum quod aquam Stygis est pote claudere solum,
Invictique alias vincere vim laticis.

Porro Stygis aquam Ceres prope Pheneum emisisse dicitur, cujus rei causa alibi nobis exposita est.

CAP. XLI.

De Cane Eupolidis.

Evpolidi poetae comico Augeas Eleusinius munere donavit canem, non modo genere Molossum, sed etiam forma praestantem; quem eodem nomine Eupolis, quo Augeas erat, appellavit. Canis jam nomine Augeas, cum longa consuetudine, tum vero ciborum illecebris adlectus et blanditiis, diligebat dominum. Cum juvenis igitur conservus ejus nomine Ephialtes dramata quaedam Eupolidis surriperet, non latuit cani furax servus, qui acerrimo impetu crudelique incurrit in hunc direptorem, mordicusque comprehendens interfecit. Post autem aliquanto in Aegina Eupolis excessit e vita, ibique ejus corpus ad sepulturam datum fuit; canis vero morti illius ingemiscens, non tantum ululatu primum illius

ΚΕΦ. μ΄.

Περὶ τῶν Ὀνείων κεράτων τῶν τὸ τῆς Στυγὸς ὕδωρ στεγόντων.

ΕΝ τῇ Σκυθίᾳ γῇ γίνονται ὄνοι κερασφόροι, καὶ στέγει τὰ κέρατα ἐκεῖνα τὸ ὕδωρ τὸ Ἀρκαδικὸν τὸ καλούμενον τῆς Στυγὸς, τὰ δὲ ἄλλα ἀγγεῖα διακόπτει πάντα, κἂν ᾖ σιδήρου πεποιημένα. Τούτων τοι τῶν κεράτων ὑπὸ Σωπάτρου κομισθῆναί φασιν Ἀλεξάνδρῳ τῷ Μακεδόνι, καὶ ἐκεῖνον πυνθάνομαι θαυμάσαντα εἰς Δελφοὺς ἀνάθημα ἀναθεῖναι τῷ Πυθίῳ τὸ κέρας, καὶ ὑπογράψαι ταῦτα·

Σοὶ τόδ' Ἀλέξανδρος Μακεδὼν κέρας ἄνθετο, Παιὰν,
Κάνθωνος Σκυθικοῦ, σχῆμα τὸ δαιμόνιον,
Ὃ Στυγὸς ἀχράντου Λουθησιάδος οὐκ ἐδαμάσθη
Ῥεύματι, βάσταζεν δ' ὕδατος ἠνορέην.

Δημήτηρ δὲ ἄρα τὸ ὕδωρ ἀνῆκε τοῦτο πλησίον Φενεοῦ, τὴν δὲ αἰτίαν, εἶπον ἀλλαχόθι.

ΚΕΦ. μα΄.

Περὶ τοῦ Κυνὸς τοῦ Εὐπόλιδος.

ΕΥπόλιδι τῷ τῆς κωμῳδίας ποιητῇ δίδωσι δῶρον Αὐγέας ὁ Ἐλευσίνιος σκύλακα, ἰδεῖν ὡραῖον, Μολοττὸν τὸ γένος· καὶ καλεῖ τοῦτον ὁ Εὔπολις ὁμωνύμως τῷ δωρησαμένῳ αὐτόν. Κολακευθεὶς οὖν ταῖς τροφαῖς, καὶ ἐκ τῆς συνηθείας ὑπαχθεὶς τῆς μακροτέρας, ἐφίλει τὸν δεσπότην ὁ Αὐγέας ὁ κύων. Καί ποτε ὁμόδουλος αὐτῷ νεανίας ὄνομα Ἐφιάλτης ὑφαιρεῖται δράματά τινα τοῦ Εὐπόλιδος, ἃ οὐκ ἔλαθε κλέπτων, ἀλλὰ εἶδεν αὐτὸν ὁ κύων, καὶ ἐμπεσὼν ἀφειδέστατα δάκνων ἀπέκτεινε. Χρόνῳ δὲ ὕστερον ἐν Αἰγίνῃ τὸν βίον ὁ Εὔπολις κατέστρεψε, καὶ ἐτάφη ἐνταῦθα· ὁ δὲ κύων ὠρυόμενός τε καὶ θρηνῶν τὸν τῶν κυνῶν θρῆνον,

illius exceſſum e vita luxit, ſed deinde moerore inediaque extabuit, et in odium vitae adductus ex altoris ſui morte extinctus eſt. Ex eo locus hic ad hujus caſus memoriam conſervandam, canis luctus appellatur.

C A P. XLII.

De Formica Laerte nuncupata, et ejuſdem nominis Veſpis.

MORTIFERVM genus quoddam formicarum eſſe dicitur, quae Laertae nuncupantur; eodemque nomine veſpas quaſdam appellarunt. Haec ait Telephus Cretenſis, ex Myſio Pergamo oriundus.

C A P. XLIII.

De Piſcibus Nili.

MAXIMIS aeſtatis caloribus cum in Aegyptiorum agros Nilus redundat, atque explicati laeviſque marini aequoris ſpeciem ſimilitudinemque gerit, tum Aegyptii ibi piſcantur, ubi antea arationes eſſent, et navibus ad fluvii acceſſionem accommodatis navigant. Poſtea vero quam Nilus redit ad ſe, atque ad priſtinam modi rationem a natura ſibi attributam, piſces a parentis fluvii deceſſu deſerti, et aqua deſtituti, in brevibus limoſis ad praedam agricolis relinquuntur: atque haec piſcium Aegyptiis (ut ita dicam) ceu meſſis quaedam eſt.

C A P. XLIV.

Cicadarum nomina.

CICADARVM genus multiplex a peritis harum rerum et cognitum et nominatum eſt. Vnum appellatur ex colore Cinereum: alterum Membrax, quod quidem nomen neſcio cur huic generi impoſitum ſit: aliud Λακέταν, *Argutum*, aliud Cercopen, aliud

θρῆνον, εἶτα μέντοι λύπῃ ϗ λιμῷ ἑαυτὸν ἐκλήξας ἀπέθανεν ἐπὶ τῷ τροφεῖ ϗ δεσπότῃ, λοιπὸν μισήσας τὸν βίον ὁ κύων. Καὶ ὅγε τόπος καλεῖται μνήμῃ τȣ͂ τότε πάθȣς κυνὸς θρῆνος.

ΚΕΦ. μβ'.

Περὶ τȣ͂ Μύρμηκος τȣ͂ Λαέρτȣ, ϗ τῶν ὁμωνύμων Σφηκῶν.

ΜΥρμηκος εἶδος θανατηφόρȣ φασὶν εἶναί τι, ϗ Λαέρτην ὄνομα ἔχειν τόνδε τὸν μύρμηκα τὸν προειρημένον· ϗ σφῆκας δέ τινας ἐκάλȣν Λαέρτας. Λέγει ταῦτα Τήλεφος ὁ Κρὴς, ὁ ἐκ τȣ͂ Μυσίȣ Περγάμȣ.

ΚΕΦ. μγ'.

Περὶ τῶν Νειλώων Ἰχθύων.

ΔΙΑ τȣ͂ θέρȣς τȣ͂ πυρωδεστάτȣ τὰ τῶν Αἰγυπτίων πεδία ὁ Νεῖλος ἐπικλύσας, ὄψιν μὲν αὐτοῖς θαλάττης ἡπλωμένης ϗ λείας δίδωσι· ϗ ἁλιεύȣσι κατὰ τῆς τέως ἀρ[illegible]ένης Αἰγύπτιοι, ϗ πλέȣσι σκάφαις ἐς ταύτην τὴν ὥραν ϗ τήνδε τὴν ἐπιδημίαν τȣ͂ ποταμȣ͂ πεποιημέναις· εἶτα ὁ μὲν ὑπονοστεῖ, ϗ εἰς τὰ ἑαυτȣ͂ μέτρα ὑποστρέφει τὰ ἐκ τῆς φύσεώς οἱ αὐτῆς ἀεὶ νενομισμένα· ἰχθῦς δὲ ἐκεῖνοι χῆροι τȣ͂ πατρὸς, ϗ ἔρημοι τȣ͂ ἀναπλεύσαντος ὕδατος, ὑπαπολείπονται ἐν ἰλύϊ βραχείᾳ, τρεφόμενοι γεωργοῖς δεῖπνον· ϗ βιαιότερον μὲν εἰρήσεται, ἄμητος δ' ȣ͂ν ἰχθύων ȣ͂τός ἐστιν Αἰγύπτιος.

ΚΕΦ. μδ'.

Τεττίγων ὀνόματα.

ΓΕΝΗ δὲ ἄρα ϗ τεττίγων ȣ̓κ ὀλίγα ἦν· ϗ αὐτὰ οἱ δεινοὶ εἰδέναι ἀριθμȣ͂σι, ϗ ὀνόματα ᾄδȣσιν αὐτῶν· ὁ μὲν γὰρ τέφρας ἐκ τῆς χρόας ὀνομάζεται· ὁ δὲ ἄρα μέμβραξ· τȣ͂το ὁπόθεν ȣ̓κ οἶδα· ϗ λακέτας δὲ ἦν ἄρα τέττιγος ὄνομα· ϗ κερ-

κώπην

aliud Achetam, aliud Acanthiam nuncupant. Tot cicadarum genera me audiſſe memini: cui plura cognita fuerint, explicet.

C A P. XLV.

De Cane: et quare ipſum venerentur Aegyptii.

Haec etiam de natura canum accepi: catulos naſci caecos, a partuque materno tredecim primis diebus ita oculis adfectos eſſe, quot etiam luna diebus [per annum] non lucet noctu, reliquo vero tempore viſu acutiſſimus animalium canis eſt. Eum ipſum Aegyptii venerantur, ex eoque regionem quampiam vocitarunt: cur id faciant, duplicem cauſam adferunt: Alteram, quod cum Iſis uſquequaque Oſirim quaereret, canes praecurrentes, partim una cum ipſa puerum inveſtigare conarentur, partim feras reprimerent: Alteram, quod cum ſtella canis (quem Orionis fuiſſe fama celebratum eſt) exoritur, tum cum ipſo pariter Nilus ſeſe attollens irrigationem in terram Aegyptum invehit, in agroſque redundat. Quamobrem canem, ut fertilis aquae conciliatorem, Aegyptii venerantur.

C A P. XLVI.

De Oxyryncho Nili piſce.

Oxyrynchus, Nili alumnus, ex roſtro et forma ejus nomen trahit, ut apparet; et ab eo etiam praefectura in Aegypto, ubi idem piſcis colitur, appellatur. Hamo vero captum piſcem nullum comederint homines illi, metuentes ne quando is piſcis apud eos ſacer et venerandus eodem fuerit hamo trajectus. Atque cum piſces retibus comprehenduntur, diligenter etiam atque etiam perſcrutantur, an forte imprudens in ea piſcis ille inciderit;

κωπα ἀκοῇ παρεδεξάμην, καὶ ἀχέταν τινὰ, καὶ ἀκανθίαν. Ἐγὼ μὲν τοσαῦτα τετλίγων ἀκέσας γένη μέμνημαι. Ὅτῳ δὲ καὶ πλείω τῶν προειρημένων εἰς γνῶσιν ἀφίκετο, λεγέτω ἐκεῖνος.

ΚΕΦ. μέ.

Περὶ Κυνὸς, καὶ ὅτε χάριν τιμῶσιν αὐτὸν Αἰγύπτιοι.

ΚΑΙ ταῦτα μέντοι κυνῶν προσακήκοα· τὰ σκυλάκια τυφλὰ τίκτεται, καὶ ἐχ ὁρᾷ τῆς μητρῴας ὠδῖνος προελθόντα· καὶ τρισκαίδεκα ἡμερῶν τῶν πρώτων κατείληπται τῷ πάθει τῷδε, ὅσων καὶ ἡ σελήνη ἐ φαίνει νύκτωρ· εἶτα μέντοι ζώων ὀξυωπέστατος γίνεται ὁ κύων. Τιμῶσι δὲ αὐτὸν Αἰγύπτιοι, καὶ νομόν τινα ἐκάλεσαν ἐξ αὐτε. Καὶ τῆς γε τιμῆς διπλῆν εἶναι τὴν αἰτίαν φασί· τὴν λέγεσαν, ὅτι ἄρα τῆς Ἴσιδος ζητέσης πανταχόσε τὸν Ὄσυριν, κύνες προηγέμενοι, τὰ μὲν ἐπειρῶντο συνανιχνεύειν αὐτῇ τὸν παῖδα· τὰ δὲ ἀναστέλλειν τὰ θηρία· ἡ δὲ ἑτέρα, ὅτι ἄρα ἡ μὲν ἀνατέλλει τὸ ἄστρον ὁ κύων, ὃν Ὠρίωνος ἡ φήμη γενέσθαι λέγει, συνανίσχει ἄρα δὲ αὐτῷ τρόπον τινὰ καὶ ὁ Νεῖλος ἐπιὼν ἐς τὴν ἀρδείαν τῆς γῆς τῆς Αἰγυπτίας, καὶ ἀναχεῖται περὶ τὰς ἀρέρας· ὡς ἐν ἄγοντα τόδε τὸ γόνιμον ὕδωρ καὶ παρακαλεντα τιμῶσιν Αἰγύπτιοι.

ΚΕΦ. μϛ́.

Περὶ τε Νειλῴε Ὀξυρύγχε.

Ὀξύρυγχος ἔτος ὁ ἰχθὺς κέκληται, καὶ ἔοικεν ἐκ τε προσώπε λαβεῖν τὸ ὄνομα, καὶ τε σχήματος τε κατ' αὐτό· τρέφει δὲ ἄρα τὸν προειρημένον ὁ Νεῖλος, καὶ μέντοι καὶ ἐξ αὐτε κέκληται νομὸς, ἔνθα δήπε καὶ τιμὰς ἔχει ὁ αὐτὸς ἰχθύς. Ἀγκίστρῳ δὲ θηραθέντα ἰχθὺν ἐκ ἄν ποτε φάγοιεν οἵδε ἄνδρες, δεδιότες μή ποτε ἄρα αὐτῷ περιπαρεὶς ἔτυχεν ὁ παρὰ σφίσιν ἱερὸς καὶ θαυμαστὸς ἰχθὺς, ὃν εἶπον. Ἐὰν δὲ καὶ δικτύοις ἁλῶσί ποτε ἰχθύες, ταῦτα ἀνιχνεύεσι, καὶ μὴ παραλαθὼν ἐνέπεσεν

derit; malunt enim nihil piſcium capere, quam, hoc retento, maximum piſcium numerum adſequi. Eum accolae dicunt ex Oſiridis vulneribus eſſe prognatum, Oſirin autem ſentiunt eundem cum Nilo eſſe.

CAP. XLVII.

Quod Ichneumo utriuſque ſexus eſt particeps, et Aſpidi et Crocodilo hoſtis.

ICHNEVMONI utriuſque ſexus participi a natura tributum eſt, ut et ſuo ſemine graviditatem et partum aliis adferat, et ipſe quoque ventrem ferat, et ex ſeſe pariat. Qui autem eorum victi fuerint, poſt certamen deteriori generi accenſentur; nam victores victos ſubigunt, et ſemine implent: eo cladis praemio adficiuntur, ut et partus dolores ſufferant, et ex patribus, qui jam ante fuiſſent, matres reddantur. Cum homini infeſtiſſimis beſtiis, aſpide et crocodilo, inimicitias gerunt; de praelio autem eorum ſuperius dixi. Latonae et Lucinae ſacri eſſe exiſtimantur; et apud Aegyptios Heracleopolitas venerationem et religionem poſſidere feruntur.

CAP. XLVIII.

Quomodo gratiam referre norunt etiam Dracones.

LYCAONI Emathiae regi filius fuit, nomine Macedo, ex quo poſtea, antiquo nomine obſoleto, nominata regio eſt. Macedonis autem filius, Pindus nomine, cum robore animi atque virtutis indole praeditus fuit, tum forma etiam excellens; ceteri vero ex Lycaone liberi nati, improbo animo adfecti, et corpore minus ſtrenui erant. Hi igitur cum Pindo et virtutem et ceteras illius dotes inviderent, non modo eum oppreſſerunt, verum etiam poenas tanti maleficii pendentes ſeipſos funditus perdiderunt. Pindus enim ſentiens a fratribus inſidias ſibi parari, regno quod a patre

ἐκεῖνος· καὶ προλιμῶσιν ἀθηρίαν, ἣ ἀλόντος ἐκείνου τὴν μάλιστα εὐθηρίαν. Λέγουσι δὲ αὐτὸν οἱ περίχωροι ἐκ τῶν Ὀσίριδος τραυμάτων γεγονέναι, νοοῦσι δὲ τὸν Ὄσιριν ἄρα τὸν αὐτὸν τῷ Νείλῳ εἶναι.

ΚΕΦ. μζ΄.

Ὅτι ἀῤῥενόθηλυς ὁ Ἰχνεύμων, καὶ ὅτι ἐχθρός ἐστιν Ἀσπίδι καὶ Κροκοδείλῳ.

Ο Δὲ ἰχνεύμων ὁ αὐτὸς ἄρα καὶ ἄῤῥην καὶ θῆλυς ἦν, μετειληχὼς καὶ τῆσδε τῆς φύσεως καὶ τῆσδε, καὶ σπείρειν τε καὶ τίκτειν τοῖς αὐτοῖς ἡ φύσις δέδωκεν. Ἀποκρίνονται δὲ εἰς τὸ ἀτιμότερον γένος οἱ ἡττηθέντες, μετὰ τὴν μάχην· οἱ γὰρ κρατήσαντες ἀναβαίνουσι τοὺς ἡττημένους, καὶ εἰς αὐτοὺς σπείρουσιν· οἱ δὲ ἆθλον τῆς ἥττης φέρονται, ὠδῖνάς τε ὑπομεῖναι, καὶ ὑπὲρ τοῦ τέως ἀντὶ πατέρων γενέσθαι μητέρες. Τοῖς γε μὴν πολεμιωτάτοις ἀνθρώπῳ ζώοις, ἀσπίδι τε καὶ κροκοδείλῳ, ἔχθιστον ὁ ἰχνεύμων· καὶ τόν γε πόλεμον αὐτῶν ἀνωτέρω εἶπον. Λέγονται δὲ οἱ ἰχνεύμονες ἱεροὶ εἶναι Λητοῦς καὶ Εἰληθυιῶν· σέβουσι δὲ αὐτοὺς Αἰγύπτιοι Ἡρακλεοπολῖται, ὥς φασιν.

ΚΕΦ. μή.

Πῶς οἴδασι χάριν ἀποδιδόναι καὶ Δράκοντες.

Λυκάονι τῷ βασιλεῖ τῆς Ἠμαθίας γίνεται παῖς, ὄνομα Μακεδὼν, ἐξ οὗ καὶ ἡ χώρα κέκληται μετὰ ταῦτα, τὸ ἀρχαῖον ὄνομα οὐκ ἔτι φυλάξασα. Τούτῳ δὲ ἄρα παῖς ἀνδρεῖος ἦν καὶ κάλλει διαπρεπὴς, Πίνδος ὄνομα· ἦσαν δέ οἱ καὶ ἄλλοι παῖδες, ἀνόητοι δὲ οὗτοι τὴν ψυχὴν, καὶ τὸ σῶμα οὐ ῥωμαλέοι. Οἵπερ οὖν χρόνῳ ὕστερον βασκήναντες τῷ ἀδελφῷ τῆς τε ἀρετῆς καὶ τῆς ἄλλης εὐδαιμονίας, ἐκεῖνον μὲν διέφθειραν, ἑαυτοὺς δὲ ἐπαπώλεσαν διδόντες δίκην κατὰ τὴν δίκην. Αἰσθόμενος γὰρ ὅδε ὁ Πίνδος τὴν ἐκ τῶν ἀδελφῶν εἰς ἑαυτὸν ἐπι-

patre acceperat, relicto, cum robuſtus eſſet, et ad venandi ſtudium propenſus, non ſolum quidem vertit, ſed certe illic ibidem aevum in venando agitavit. Cum aliquando igitur hinnulos inſequeretur, et ſumma virium contentione equum incitaſſet, ab eis, qui ſecum venabantur, ſe longiſſime abduxit; hinnuli vero altiſſimam cavernam ſubeuntes ex inſectantis conſpectu ſe eripuerunt, atque ex periculo ſe ſervarunt: is ex equo deſiliens, cum hunc ad proximam arborem alligaſſet, cumque ut diligentiſſime potuit, latebram illam manibus perſcrutans hinnulos exquireret, ſibi denunciantem vocem exaudivit, ne hinnulos tangeret; quare ubi diu multumque circumſpexiſſet, nec quidquam videret, vocem ut ex majore quadam cauſa redditam extimuit, et ſimul in equum adſcendens ex eo loco diſceſſit. Poſtero autem die ad eundem locum revertit; non eo tamen, quo illi ſe abdidiſſent, ingreditur, vocis memoria, quam auribus acceperat, deterritus. Cum igitur dubitaret quinam pridie ſe ab inſectanda praeda avertiſſet, ac, ut par erat, circumſpectaret montanos paſtores, aut venatores, aut aliquod tugurium; interea ei inuſitata magnitudine draco apparet, ex magna parte corporis adrepens, collumque et caput paululum attollens, et ad ſe velut intendens; collum autem cum capite erat ea proceritate, ut vel cum proceriſſimo homine exaequari potuiſſet. Verum ut ejus conſpectus Pindum exterruerit, certe non in fugam impulit; at enim is ſeſe ex maximo terrore colligens, ſapienter beſtiam mitigavit: nam ex avibus, quas immolarat, ei cibum edendum objicit, et tanquam hoſpitalem menſam et redemptionis ſuae praemium appoſuit. Is ſane velut donis delinitus, et illecebris, ut ita dicam, praeſtrictus, ex eo loco exceſſit. Hoc ita jucundum Pindo fuit, ut ea, quae vel ex venationibus montanis, vel ex aucupio capere poſſet, draconi tanquam vir bonus et gratus adeptae ſalutis mercedem adferret. Neque vero ſine fructu has ei donationes ex praeda conſtituit, nam fortuna ei ſubinde proſperior adſpirabat; omnium enim, quae venaretur,

βουλὴν, τὴν πατρῴαν ἀρχὴν ἀπέλιπεν, ᾤκει δὲ ἐν χώρᾳ, καὶ ἦν τῇ τε ἄλλῃ ῥωμαλέως, καὶ οὖν καὶ κυνηγετικὸς ἦν· καί ποτε ἐθήρα νεβροὺς, καὶ οἱ μὲν ἔθεον, ᾗ ποδῶν εἶχον, ὁ δὲ μεταδιώκων εἶτα μέντοι τὸν ἵππον ἀνὰ κράτος ἤλαυνεν, καὶ τῶν μὲν συνθηρατῶν ἀποσπᾷ πολύ· οἱ νέβροὶ δὲ εἰς φάραγγα κοίλην τε καὶ βαθυτάτην εἰσδύντες, καὶ ἑαυτοὺς σώσαντες, ἀπὸ τῆς ὄψεως τοῦ διώκοντος ἠφανίσθησαν· οὐκοῦν ἀποπηδήσας τοῦ ἵππου ὁ Πίνδος, ἐκεῖνον μὲν τοῦ ῥυμοῦ πρός τι τῶν παρεστώτων ἐξῆψε δένδρων, αὐτὸς δὲ οἷος ἦν ταῖς χερσὶ τὴν φάραγγα διερευνᾷν καὶ μαστεύειν τοὺς προειρημένους, εἶτα ἀκούει βοῆς, καὶ ἔλεγεν αὕτη, τῶν νεβρῶν μὴ ἅψῃ· οὐκοῦν ἐπεὶ πολλὰ περιβλέψας οὐδὲν ἐθεάσατο, ἔδεισε τὸ φώνημα, ὡς ἔκ τινος αἰτίας κρείττονος προσπεσὸν, καὶ τότε μὲν ᾤχετο ἀπιὼν, καὶ τὸν ἵππον ἀπάγων. Τῇ δὲ ὑστεραίᾳ μόνος ἀφικνεῖται, καὶ πάρεισι μὲν εἰς τὴν φάραγγα οὐδαμῶς, μνήμῃ τε τῆς φωνῆς τῆς προσπεσούσης αὐτοῦ ταῖς ἀκοαῖς, καὶ δέει. Στρέφοντι δ' ἰδεῖν ἑαυτῷ βουλὴν, καὶ διαποροῦντι, τίς ἦν ἄρα ὁ τῇ προτεραίᾳ ἀναστείλας αὐτὸν τῆς ἐπὶ τὴν ἄγραν ὁρμῆς, καὶ περιβλέποντι, οἷα εἰκὸς, ἢ νομέας ὀρείους, ἢ αὔλιον, ἢ θηρατὰς ἑτέρους, μέγα τι χρῆμα ὁρᾶται δράκων, τὸ μὲν πλεῖστον τοῦ σώματος ἐπισύρων, ὀλίγον δὲ ἀνατείνας ὡς πρὸς ἑαυτὸν τὴν δέρην αὐτὴν, καὶ ἦν ἡ δέρη σὺν τῇ κεφαλῇ ὑπὲρ τέλειον ἄνδρα τὸ μέγεθος. Εἶτα ὀφθεὶς ἐξέπληξεν· οὐ μὴν εἰς φυγὴν ὁ Πίνδος ἐξώρμησεν, ἀλλ' ἀθροίσας ἑαυτὸν σοφίᾳ περιέρχεται τὸν θῆρα· τῶν γὰρ ὀρνίθων, ὧν θύσας ἔτυχε, προσήγαγε, καὶ προὔτεινέν οἱ ξένια ταῦτα, καὶ ἑαυτοῦ ζωάγρια. Ὁ δὲ, οἷα δήπου τοῖς δώροις μειλιχθεὶς, καὶ καταγοητευθεὶς ὡς ἂν εἴποις, ᾤχετο ἀπιών. Ταῦτα τὸν νεανίαν ἦσε, καὶ τὸ ἐντεῦθεν ἀπέφερε τῷ δράκοντι μισθὸν σωτηρίας, ὡς ἄνθρωπος ἀγαθὸς, ὧν εἶχε θηραμάτων ἀπαρχὰς κεχαρισμένας, ἢ τῆς ἄγρας τῆς ὀρείου, ἢ τῆς πτηνῆς. Καὶ τῷ μὲν τὰ τῆς προειρημένης δωροφορίας ἐνεργέστατα ἦν, ὑπήρχετο δὲ καὶ τὰ ἐκ τοῦ δαίμονος εὐθηνεῖσθαι τῷ Πίνδῳ, καὶ ὁσημέραι χωρεῖν ἐς τὸ σοβαρώτερον.

retur, fecunda venatione fungebatur, five terrena five volucria perfequeretur. Quare gloria magna apud omnes erat, quod contra feras congrederetur, et eas expedite caperet. Iam vero ea erat proceritate, ut corporis mole perterrefaceret; tum vero firma corporis conftitutione: tam pulchro etiam oris habitu, ut feminas ad fe amandum vehementer inflammaret; et fane coelibes omnes quafi furentes, atque bacchantes, ad ejus venationes proficifcerentur; et nuptiis alligatae, a maritorum cuftodiis adfervatae, mallent cum illo degere, quam in numerum dearum referri: plerique etiam viri eum, quod ipfius virtus et forma admirationem omnium excitaret, diligebant: foli fratres infenfo atque inimico animo in illum erant. Quamobrem eum ipfum aliquando folum venantem ex infidiis adgrediuntur, atque in propinqui fluminis anguftias compulfum, auxilioque deftitutum, ftrictis gladiis appetunt, atque adeo trucidant. Hunc exclamantem cum draco ipfius amicus exaudiffet (etenim eft animal fenfu audiendi cum acerrimo, tum videndi acutiffimo) fuo ex cubili prodiit, et fimul impios circumplicans fuffocavit; et vero caefum fumma diligentia tamdiu cuftodire non deftitit, dum cognatione defuncto juveni proximi, defiderio ejus permoti, ad illum humi jacentem veniffent: at propius facti, etfi jufto in luctu et fqualore effent, accedere tamen, et fepultura juftifque exequiarum interfectum cuftodis metu adficere prohibebantur. Tum hic recondita quadam ac mirabili natura intelligens fe illos arcere, de praefidio ftationeque cadaveris tranquille difceffit, quo commodius nulla interpellatione fupremam gratiam a propinquis adfequeretur. Magnifice igitur et fplendide honore fepulturae ornatus fuit, atque etiam fluvius factae caedi proximus ex mortuo nomen traxit. Beftiis igitur peculiare eft, eis, a quibus beneficium acceperint, gratiam referre; quod et alibi fupra, et hic non fpernenda hiftoria fumus teftati.

CAP.

βαρώτερον· θηρῶντι μὲν γὰρ ἀπήντων εὐθηρίαι, ὅσαι τε τῶν ἐν ταῖς ὕλαις ζώων, τῶν τε ὀρνίθων ὅσαι. Ἦν οὖν αὐτῷ καὶ περιβολὴ, καὶ διεῖρπε μέντοι καὶ κλέος ὡς ὁμόσε τοῖς θηρίοις ἰόντος, καὶ ἀτρέπτως αἱροῦντος αὐτά. Ἦν δὲ καὶ ἰδεῖν μέγας, καὶ οἷος ἐκπλῆξαι τῷ τε ὄγκῳ τοῦ σώματος, καὶ τῇ εὐεξίᾳ προσέτι· τῇ δὲ ὥρᾳ τὸ θῆλυ πᾶν ἀνέφλεξεν, καὶ εἰς αὐτὸν ἐξάπτων ἦν δῆλος, καὶ ἐφοίτων ἐπὶ θύρας τὰς ἐκείνου, οἷα δήπου βεβακχευμέναι, ὅσον μέντοι γυναικῶν ἦν χῆρον· αἵγε μὴν συνοικοῦσαι τοῖς γεγαμηκόσι, φρουρούμεναι μὲν τῷ νόμῳ, τῷ κλέει δὲ τοῦ κάλλους τοῦ κατὰ τὸν Πίνδον δεδουλωμέναι, προὐτίμων συνοικεῖν ἐκείνῳ, ἢ θεαὶ γεγονέναι· καὶ ἐτεθήπεσάν γε αὐτὸν οἱ πολλοὶ τῶν ἀνδρῶν, καὶ ἐφίλουν· ἐχθροὶ δὲ οἱ ἀδελφοὶ μόνοι ἦσαν. Καί ποτε θηρῶντα ἐλλοχῶσι μόνον, καὶ ποταμοῦ γε ἦν ἡ θήρα πλησίον, εἶτα ἐρήμῳ συμμάχων οἱ τρεῖς ἐπιστάντες ἔπαιον τοῖς ξίφεσι αὐτόν. Ὁ δὲ ἐβόα· ἀκούει ταῦτα ὁ ἑταῖρος αὐτοῦ δράκων (ὀξυήκοον δὲ καὶ ὀξυωπέστατον τὸ ζῶόν ἐστιν) οὐκοῦν πρόεισι τῆς ἑαυτοῦ κοίτης, καὶ τοῖς ἀνοσίοις περιπλακεὶς, ἀπέκτεινεν αὐτοὺς ἐς πνίγμα ἄγχων· αὐτὸς δὲ οὐ κατέλυσε τὴν φυλακὴν, ἐς τ' ἂν οἱ προσήκοντες τῷ νεανίᾳ, ποθοῦντες αὐτὸν, ἀφίκοντο καὶ ἐνέτυχον κειμένῳ· καὶ ὠλοφύροντο μὲν, προσελθεῖν δὲ ἐπὶ κηδεύσει τοῦ νεκροῦ οὐκ ἐτόλμων, δέει τοῦ φρουροῦ. Ὁ δὲ συνεὶς φύσει τινὶ ἀποῤῥήτῳ, ὅτι ἀναστέλλει αὐτοὺς, ᾤχετο ἀπιὼν κατὰ πολλὴν τὴν σχολὴν, ἀπολιπὼν ἐκεῖνον τῆς τελευταίας ἐκ τῶν προσηκόντων χάριτος τυχεῖν. Οὐκοῦν καὶ ἐτάφη μεγαλοπρεπῶς, καὶ ὁ γείτων τῷ φόνῳ ποταμὸς ἐκλήθη Πίνδος, ἐκ τοῦ νεκροῦ, καὶ τοῦ κατ' αὐτὸν τάφου. Ἴδιον μὲν δὴ τῶν ζώων ἐκτίνειν χάριτας τοῖς εὐεργέταις, ὅπερ οὖν καὶ ἄνω λέλεκται, καὶ νῦν δὲ οὐχ ἥκιστα.

ΚΕΦ.

CAP. XLIX.

Apollinis Clarii templum a venenatis Animalibus non adiri.

IOVIS et Latonae filium incolae Clari, et Graeci omnes, peculiariter colunt. Eſt vero locus in Claro deo ſacer, venenatis animalium omnino infenſus et invius, Apollinis ſcilicet voluntate; quem ſalutis auctorem, et Aeſculapii morborum depulſoris parentem, ſi noxiae homini ferae metuant, nihil mirum. Iis, quae dico, Nicander etiam conſentit, his verſibus:

In Clario luco non laedit ſcorpius ictu,
Vipera non morſu, ſed neque dira phalanx:
Qua ſibi fraxinea delegit Phoebus opacum,
Reptilibuſque procul, fronde comante locum.

CAP. L.

Quod Bona in Veneris Erycinae templo adſervata, a ſpoliis tuta ſunt, et quemadmodum Victimae ſponte iſtuc accedunt.

AVDIVI qui dicerent in Eryce, ubi ſcilicet celeberrimum illud Veneris templum eſt (cujus ſupra etiam mentionem feci, cum naturam, quae illic ſunt, columbarum exponerem) auri argentique vim magnam eſſe, et monilia, et annulos pretioſiſſimos; atque hunc theſaurum deae metu tutum, intactumque permanere; et cum dea ipſam, tum res illas in ejus aede pretioſas, magno ſemper in honore ac veneratione multis retro temporibus fuiſſe. Ceterum Amilcarem Afrum fama eſt, cum hoc templo ſpoliato, conflatum inde aurum et argentum militibus diſtribuiſſet, graviſſimis poſtea poenis adfectum, denique ſuſpenſum eſſe; ac ſimiliter omnes ei hujus ſceleris, et ſacrilegii patrandi partici-

pes,

ΚΕΦ. μθʹ.

Ὅτι ἄβατος τοῖς Ἰοβόλοις ὁ ἐν Κλάρῳ τῦ Ἀπόλλωνος ναός.

Ἰδίᾳ δὲ ϗ ἐν τῇ Κλάρῳ τὸν Διὸς ϗ Λητῦς τιμῶσιν οἱ Κλάριοι, ϗ πᾶν τὸ Ἑλληνικόν. Οὐκῦν ὁ ἐνταῦθα χῶρος τοῖς ἰοβόλοις θηρίοις ἀςιβής τε ἅμα ϗ ἔχθιςός ἐςι· τῦτο μὲν ϗ τῇ τῦ δαίμονος βυλῇ· πάντως δὲ ϗ πεφρικότων τῶν θηρίων αὐτὸν, ἅτε ϗ σώζειν θεὸν εἰδότα, ϗ μέντοι ϗ τὸν σωτῆρα, ϗ νόσων ἀντίπαλον τὸν Ἀσκληπιὸν φύσαντα. Ἀλλά γε ϗ Νίκανδρος οἷς λέγω μάρτυς, λέγει δὲ Νίκανδρος·

Οὐκ ἔχις, ὐδὲ φάλαγγες ἀπεχθέες, ὐδὲ βαθυπλὴξ
Ἄλσεσιν ἐν ζώοις σκορπίος ἐν Κλαρίοις.
Φοῖβος ἐπὶ ῥαυλῶνα βαθὺ μελίαισι καλύψας
Ποιηρὸν δάπεδον θῆκεν ἑκὰς δακετῶν.

ΚΕΦ. νʹ.

Ὅτι ἄσυλα τὰ ἐν τῷ ἐν Ἐρύκῃ ναῷ τῆς Ἀφροδίτης, ϗ ὅπως τὰ Ἱερεῖα αὐτόματα φοιτᾷ.

Ἀκέω λεγόντων ἐν Ἐρύκῃ, ἔνθα δήπυ ϗ ὁ τῆς Ἀφροδίτης ὑμνέμενος νεώς ἐςιν (ὗπερ ὖν ϗ ἀνωτέρω τὴν μνήμην ἐποιησάμην, τῶν ἐκεῖθι περιςερῶν εἰπὼν τὰ ἴδια) εἶναι ϗ χρυσὸν πολὺν, ϗ ἄργυρον πάμπλειςον, ϗ ὅρμυς, ϗ δακτυλίυς μέγα τιμίυς· ἄσυλα δὲ εἶναι ϗ ἄψαυςα ταῦτα, τῷ τῆς θεῦ δέει· ϗ ἀεὶ τὺς ἄνω τῦ χρόνυ δι' αἰδῦς ἄγειν θαυμαςῆς ϗ τὴν δαίμονα τὴν προειρημένην, ϗ τὰ κειμήλια ἐκείνης. Ἀμίλκαν πυνθάνομαι τὸν Λίβυν συλήσαντα αὐτὰ, ϗ ἐργασάμενον χρυσίον ϗ ἀργύριον, εἶτα μέντοι διανεῖμαι τῇ ςρατιᾷ πονηρὰν νομὴν, ϗ ὑπὲρ τύτων αὐτὸν ἀλγεινότατα ϗ βαρύτατα αἰκισθέντα ἅμα ϗ κολασθέντα κρεμασθῆναι· πᾶν δὲ ὅσον αὐτῷ

pes, violentas dirasque mortes sustinuisse; patria quoque ejus, cujus antea status felix beatusque videbatur, paucos post dies, quam sacra haec pecunia in eam invecta esset, in servitutem redacta est. Haec quanquam majestatem quandam prae se ferunt, nihil tamen ad propositum nostrum faciunt, de quo nunc dicetur. Singulis per totum annum diebus tum incolae, tum peregrini, sacrificant. Ara maxima sub dio est, quae cum multa subinde sacrificia recipiat, die toto usque ad noctem accenditur. Illucescente vero jam aurora, non amplius prunam, non cinerem, non ullos titiones ostendit; sed rore est plena, et recentibus herbis, quae subinde singulis noctibus in ea renascuntur. Porro victimae de pecorum gregibus sua sponte accedunt, et ad aram adstant. Ducit autem illas primum deae vis, deinde voluntas sacrificantis. Nam si ovem sacrificare libuerit, en tibi ovis ad aram adstat, et gutturnium ad sacrificandi usum; si capram, si hoedum, similiter. Quod si copiosior fueris, et vaccam aut etiam plures ferire volueris, neque pastores, nimio ejus pretio indicato, tibi molesti erunt vendendo, neque tu ipsis licitando. Intuetur enim dea contractus justitiam, quam si servaris, et justum solveris pretium, propitiam eam experieris; at si minoris, quam par est, emere volueris, frustra a te deponetur pecunia; victima enim recedet, nec erit, quod sacrifices. Hoc igitur Erycinis animalibus proprium iis, quae supra dixi, hic addiderim.

AELIANI

τῆς πράξεως, καὶ τῆς ἐκδίκου θεοσυλίας, ἐγένετο μέτοχον βιαίοις τε καὶ δεινοῖς χρήσασθαι θανάτοις· ἥτε πατρὶς ὡς εὐδαιμονιζομένη τέως αὐτῷ καὶ ζηλωτὴ δοκοῦσα, ἐν ὀλίγαις τῶν ἱερῶν χρημάτων εἰσκομισθέντων, ἤδε δούλη ἦν. Καὶ ταῦτα μὲν πρὸς τὴν παροῦσάν μοι χρείαν σεμνὰ ὄντα ὅλως οὐχ ὁρᾷ πω, τὸ δὲ τοῖς λόγοις συγγενὲς τοῦτο εἰρήσεται. Ἀνὰ πᾶν ἔτος καὶ ἡμέραν πᾶσαν θύουσι τῷ θεῷ καὶ οἱ ἐπιχώριοι, καὶ οἱ ξένοι. Καὶ ὁ μὲν βωμὸς ὑπὸ τῷ οὐρανῷ ὁ μέγιστός ἐστι, πολλῶν δὲ ἐπ' αὐτὸν καθαγιζομένων θυμάτων, ὃ δὴ πανημέριος καὶ εἰς νύκτα ἐξάπτεται. Ὡς δὲ καὶ ὑπολάμπει, καὶ ἐκεῖνος οὐκ ἀνθρακιὰν, οὐ σποδὸν, οὐχ ἡμικαύστων τρύφη δᾴδων ὑποφαίνει· δρόσου δὲ ἀνάπλεώς ἐστι, καὶ πόας νεαρᾶς, ἥπερ οὖν ἀναφύεται ὅσαι νύκτες. Τάγε μὴν ἱερεῖα ἑκάστης ἀγέλης αὐτόματα φοιτᾷ, καὶ τῷ βωμῷ παρέστηκεν. Ἄγει δὲ ἄρα αὐτὰ πρώτη μὲν ἡ θεὸς, εἶτα ἡ δύναμίς τε, καὶ ἡ τοῦ θύοντος βούλησις. Εἰ γοῦν ἐθέλοις θῦσαι ὄϊν, ἰδού σοι τῷ βωμῷ παρέστηκεν ὄϊς, καὶ δὴ χέρνιβος, καὶ κατάρξασθαι εἴτε αἶγα, εἴτε ἔριφον. Εἰ δὲ εἴης τῶν ἁδροτέρων, καὶ ἐθέλοις βοῦν θήλειαν, ἢ καὶ ἔτι πλείους, εἶτα ὑπὲρ τῆς τιμῆς, οὔτε ὁ νομεὺς ἐπιτιμῶν ζημιώσει, οὔτε σὺ λυπήσεις ἐκεῖνον. Τὸ γὰρ δίκαιον τῆς πράσεως ἡ θεὸς ἐφορᾷ, καὶ εὖ καταθεὶς ἵλεων ἕξεις αὐτήν· εἰ δὲ ἐθέλοις τοῦ δέοντος πρίασθαι λυσιτελέστερον, σὺ μὲν κατέθηκας τὸ ἀργύριον ἄλλως· τὸ δὲ ζῶον ἀπέρχεται, καὶ θῦσαι οὐκ ἔχεις. Ἴδιον μὲν δὴ καὶ Ἐρυκίνων ζώων εἰρήσθω καὶ τοῦτο ἡμῖν ἐπὶ τοῖς ἄνω.

ERRATA

in decem prioribus libris fic emendentur.

Pag.	Lin.	Lege
17.	4.	ἐπιτεχνῶνται
33.	24.	θελκτικῆς
37.	6.	μυραίνῃ
51.	16.	ὠλιγώρησεν
55.	13.	αἰσθητικώτατον
59.	20.	ἠγρίαινον
70.	16.	praedicant
79.	25.	Προσῆγε
97.	17.	περιῤῥευσάντων
114.	21.	et
119.	14.	κέντρῳ. Καὶ
126.	20.	bubalos
160.	24.	fimile
169.	25.	πεφρίκασί φησι
203.	28.	κολοιοὺς
210.	20.	calidiffimis
219.	9.	μελεαγρίδας
221.	9.	εὖ
227.	5.	ἄῤῥενος
233.	11.	ἄῤῥενος
245.	11.	δὴ
253.	4.	δὲ
285.	25.	ἀπολύουσι
297.	*ult.*	φιλοχωροῦσι

Pag.	Lin.	Lege
317.	12.	λαβομένη
337.	24.	ἄῤῥενα
339.	9.	δὴ
	11.	ῥᾳδίως
349.	9.	πάγας
356.	10.	Animalibus
357.	7.	νυκτερίδα
371.	1.	ἦ δ'
	25.	ἀλλήλους
375.	17.	δὲ ὁ
377.	5.	ἐχῖνός ἐστιν
383.	4.	ταύρου
387.	28.	πτερυσσόμενοι
423.	6.	τοῦδε
441.	17.	παραδοθῆναι
489.	13.	προελθὸν
493.	20.	μητρώων
496.	16.	infeftiores
518.	14.	prepontes
535.	23.	Πτολεμαίῳ δὲ
537.	5.	λίμνην
597.	2.	ῥωμαλέος
	30.	προειρημένης